

זה השלל לה צדיקים יבואו בו

ספר הקדוש

עין החיים

מהאר"י ז"ל

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ט

עם שני המאורות הגדולים מסביב לו מאירים ומסבירים דרך
עין החיים היה

פנים מאירות פנים מסבירות

ביאור קצר ומספיק, לפרש דברי המחבר זלה"ה בתכונתם הרוחני, למעלה מהמקום ולמעלה מהזמן; ומפנה כל מוקשה מהדרך, בהגלותו אדני החכמה בעומק תחת, ובעומק רום:

ביאור רחב המסביר טיב עומק החכמה כראוי למתחילים; בתוכן עשר הספירות, והעולמות, והפרצופין, ותכונת השתלשלותם זה מזה, ודיוק מקומות הלכשתם זה את זה, ואשר כל אלה מתחייבים בדרך קודם ונמשך, מנקודת הצמצום עד לעוה"ז ועד לגמלה"ת, ונותן דרכי התכונה בכללות כתבי האר"י ז"ל, בכדי ליאות לאורותיהם, גם בדברי הזוהר והתיקונים, אשר עליהם סובבים הקדמותיו ז"ל. מפעלות אדומ"ץ איש אלקים קדוש האר"י החי"ר יהודה הלוי אשלג, שליט"א רב ודומ"ץ בנבעת שאול פתור ירושלם עיה"ק תובכ"א.

חלק שלישי

ואנו מודיעים לאנשי לבב ולבעלי היכולת שהשגנו סכ"ק אדומ"ר הסחבר שליט"א הפירושים הנ"ל על כל עין החיים כמאתים קונטרסים אשר סתוסר אמצעים לא עלה בידנו להדפיס זולת ג' חלקים ואנו מבקשים שתבואו לעזרתנו להוציא כל החיבור לאור.

המו"ל דוד מינצבערג משה ברוך למבערגער
נבאים דבית החסידים המסתופפים בעל קדושת המחבר שליט"א.

בעיה"ק ירושלם תובכ"א

שנת תר"ץ לפ"ק

בדפוס 'יהודה וירושלים' מול בתי אורינשטיין

Rabbi JUDA OSHLAG - M. S. P. O. B. 8 Jerusalem Palestine.

כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

הצעיר עטאח

ספר הקדוש

משה ק' יוסף

עין החיים

עמבר
נ"י

מהאר"י ז"ל

עם שני המאורות הגדולים מסביב לו מאירים ומסבירים דרך עין החיים ה"ה

פנים מאירות פנים מסבירות

ביאור קצר ומספיק, לפרש דברי המחבר זלה"ה בתכונתם הרוחני, למעלה מהמקום ולמעלה מהזמן; ומפנה כל מוקשה מהדרך, בהגלותו אדני החכמה בעומק תחת, ובעומק רום:

הצמצום עד לעוה"ז ועד לגמלה"ת, ונותן דרכי התבונה בכללות כתבי האר"י ז"ל, בכדי ליאות לאורותיהם, גם בדברי הזוהר והתיקונים, אשר עליהם סובכים הקדמותיו ז"ל. מפעלות אדמו"ר איש אלקים קדוש האר"י החי ר' יהודה הלוי אשלג, שליט"א רב ודומ"ץ בגבעת שאול פדור ירושלים עיה"ק תובכ"א.

ח ל ק ש ל י ש י

ואנו מודיעים לאנשי לבב ולבעלי היכולת שהשגנו מכ"ק אדמו"ר המחבר שליט"א הפירושים הנ"ל על כל עין החיים כמאתים קונטרסים אשר מחוסר אמצעים לא עלה בידנו להדפיס זולת ג' חלקים ואנו מבקשים שתבואו לעזרתנו להוציא כל החיבור לאור.

המו"ל דוד מינצבערג משה ברוך למבערנער
גבאים דבית החסידים המסתופפים בצל קדושת המחבר שליט"א.

בעידה"ק ירושלים תובכ"א

שנת תר"ץ לפ"ק

בדפוס "יהודה וירושלים" מול בתי אורינשטיין

Rabbi JUDA OSHLAG M. S. P. O. B. 8 Jerusalem Palestine.

כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים

הסכמות הרבנים הגאונים שליט"א

בעז"ה

יום ט' לחודש טבת תר"ץ.

הנני בא בדברי אלה, לבשורה טובה, לכל דורשי ה' ועוזי הכמהים וצמאים לדברי אלקים חיים, תורת אמת, האצורה בחביון עוזו, חכמי הרוים, דברי הוה"ק וכל החונים על דגלו, ובריש כל אתון קדישין, אורות הקודש הגנוזים, וחתומין בעוקאין, טמירין, מתורת הרב רבינו קודש הקדשים האר"ץ, המסודרים בכרך הנורא בספר הקודש עץ החיים, ע"פ תלמידו הרב הקדוש הרחי"ו ז"ל כי האיר המורח חל"י, ובא חכם אלקי, רב תבונות, אוצר קודש, הרב הגאון המקובל, הדר הוא ובקודש נהדר מזה, יהודה ליב אש"לג שליט"א רב ומו"ק בנבעת שאול פרור עק"ת ירושת"ו וה"י רוח ד' עליו לחבר מחברת הקודש מנה אחת אפים, בפנים מאירות, באורח קצר, ופנים מסבירות, כטויל בפרדם באורחא אריכא בהסברה והמתקה, והרחבת דברים, לכאר כל סתום, בהקדמות שרשיות הדק היטב, לאמתה של תורה ביסודות אמיתיים, הרחיב והעמיק, ומעלה בידו מרגלאין קדישין וכל ח"ך הטועמה, יאמר דין הניין לי אשרי יולדתו.

והנני בזה מבקש מכל עם ה' נבוני הלב החרדים אל דברו וקדושת תוה"ק הפנימית, מקור החכמה והבינה העליונה, לקחת באהבה רבה אך בתיהם ברכה, את הספר הקדוש והנכבד הזה.

הדברים היוצאים מפי וקן זה שקנה חכמה ורעת קדושים, והלוכו בקדושה ובטהרה, וראוי הוא להשתמש בכתרה של תורת אמת הגנוזה, בעבודה לשם גבוה, וכל מחזיקי ידיו בקודש לתמם את החזיון הגהדר, להאיר אור יקרו על כל דברי קודש, כתבי האר"ץ, יתברכו ממקור הברכות, כנהי ונפש המדבר, מקרב לב ונפש בחין ערך הרב הגאון קדוש ד' המחבר שליט"א וקדושת ספריו הקדושים, החותם בכרכה נאמנה, מהר הקודש מירושלים.

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

הרב הראשי לארץ ישראל

(מקום החותם)

בעז"ה.

הן היום גדול נתכבדתי ראות פני כבוד הרכ הגאון המקובל האלקי כקש"ת אדמו"ר יהודה הלוי אש"לג שליט"א ורצה ממני ליתן לו הסכמה על ספרו פנים מאירות ומסבירות על העץ חיים הקדוש וכשאני לעצמי אין כי לא דעת ולא תכונה וק"ל וחומר בדברים העומדים ברומו של עולם אמנם למען כ"ק תורת המחבר שליט"א כאחי בהסכמתי ויהי רצון שיפוצו מעינותיו חוצה וכסא תורתו יתגדל בהוד והדר להוציא כל ספריו רזי דרוזין חידושין על אמתת התורה וסודותיה עפ"י מרן הקדוש האר"י החי ויתקיים בו לא ימוש

מפיך מורעך ומורע זרעך מעתה ועד עולם ואשרי כל מחזיק בידו להוציא לאור תעלומות, תורה יצאה בהינומא, כי שכרו גדול עין חיים היא למחזיקים בה ובפרט המחזיק להגדיל חכמת האמת ולהאדירה ולהחזיק ביד לומדיה כי הלימוד הקדוש הזה ותפילה בכונה מקרבים קץ הגאולה כמ"ש בזה"ק ברע"א מחימנא פרשת נשא דף קכ"ה ע"ב בהאי ספרא יפקון ישראל מנלותא וכו' ותקוני תוה"ק תיקון ל' בתחילתו האריך שם בזה בתיקון מ"ג בתחילתו שם כתב שמבטל כמה גזרות קשות מישראל ומקרב קין הגאולה, ולכן אנשי חיל עם קדוש תחזקנה ידיכם לעשות חכרות קדושות להרים דגל התורה להחזיק בלימוד הקדוש הזה אשר על ידו אנו יוצאים מעבודת לחרות משעבוד לגאולה ומאפלה לאור גדול ויהי ה' למצ"ך על כל הארץ ויהיה ה' אחד ושמו אחד ונזכה לראות בקרוב ירושלים נוה שאנן ומקדש על מכוננו וכהן בעבודתו ולוי בדוכנו בעגלא ובזמן קרוב ויקום בנו מקרא שכתוב כי עין בעין יראו בשוכ ה' את שיבת ציון ובנין אפריון וימלך עלינו כמרת מלך עליון כיך החותם לכבוד התוה"ק והנני סבךך את כבוד אדמו"ר המחבר שליט"א הנ"ל בכרכה משולשת האמורה מפי אהרן ובניו הכהנים הקדושים פה ירושת"ו.

כ"ד הצב"י חיים שאול הויך הכהן

בעה"מ ס' איפה שלימה על ס' אוצרות חיים וספר בניהו בן יהודע והוי"ב על ספר שפת אמת ועלי נהר (מקום החותם) (ראש ואב לכל חכמי המקובלים והמכוונים מהספרדים דפעה"ק ירושת"ו)

כ"ה עיה"ק ירושלים ת"ו יום ערי"ח תפוז תפוז"ר לפ"ק אם כי אני איני מהבקיאים בצפוני התוה"ק בכל זאת יחיו שודותי אלה נאמרים לכבוד התורה ולומדיה אחד מיקירי ירושלים וחכמיה העוסק בתורה לשמה ומגלה צפונה ה"ת האי נכרא רבא ויקרא ידיו הוא הקשור במסורות לבבי מאז בואו לקבוע דירתו בעיר קדשינו עד עתה לא זזתי מחבכו עד שהוקרתיו לאח ואחות וצחצחות כי אמר לחכמה אחותי את ביראתו הקודמתו כקש"ת הרב הגאון ר' יהודה ליב אש"לג שליט"א רב בנבעת שאול פרור ירושלים ת"ו.

חאמת אניר שאני יודע סך ערכי כי אפילו בפשט איני כדאי ליתן הסכמה מכ"ש בדבר שלא בי הוא אבל כולי עלמא מכירים את כבוד שר המסכים הנ"ל הכהן הגדול בלימוד הקבלה, ומפורסם שמו ויהי מלפני אבינו שבשמים שכל ברכותיו יתקיימו, ובעה"ח המתכה לישועה קרובה.

הק' יוסף חיים זאנענפעלד

האב"ד לכל מקהלות אשכנזים בעה"ק ירושלמית

פנים מזבירות ענף כא

א"ק כולל: ע"ב, ס"ג, מ"ה, וב"ן, בעצמותו וכו'. הנה דברי הרב שבענף הזה, מתחילת ועד סוף, המה רק כללים בהחכמה, ולפיכך מדבר בקיצור נמרץ, וצריכים ע"כ לבקאות יתירה להבין דבריו שבכאן, והנה רובם כבר ביארנו אותם בענפים הקודמים, ואין לנו צריכים כאן רק להזכיר הדברים, מלבד מעניני השערות רישא, ודיקנא, אשר עוד לא ביארנו מהם כלום, והמה שיתבאר ב"ע"ה בהענף שלפנינו, אמנם רק בשורש, והפרטים יתבארו ב"ע"ה במקום, בסוד י"ג תיקוני דיקנא.

ומתחילה נזכיר ענין התחלקות העסמ"ב שבא"ק, ע"פ ב' שורשיו, דהיינו שורש ה"פ א"ק, שמטרים הצמדים דנתי"ד א"ק, ושורש ה"ב' דהיינו סוד התחלקות העסמ"ב, על י"ב פרצופין, שנחחדש מכת צמדים נה"י ועליות המ"ן, וכבר הודעתוך אשר גם אחר עליות המ"ן, מתחבר השורש הקדום ככל הפעולות, באופן שב' השורשים שולטים בכל פרצוף אשר פארות רבות ויקרות מסתעפים מחיבור הזה, כמ"ש לפנינו במקום, וע"כ צריך שתוכר אותם היטב, ככל המשך החכמה, ותדע ש"ס ב' דבראשית, שהתיקונים מאריך כביאורם, ועליהם סובבים קישות חול, והלא במאמר א' יכול להבראות ולמה נבראו בעשרה מאמרות, כמו שנתבאר לך בענף י"א וי"ב בפמ"ס, אשר מאמר א', ה"ם שורש הא', שמטרים צמדים נה"י, ועשרה מאמרות ה"ם שורש ה"ב', שמצמדים נה"י ועליות המ"ן ע"ש.

וכבר נתבאר היטב, ענין התחלקות י"ב הפרצופין מכת צמדים נה"י, ועליות המ"ן לנקבי עינים, דע"כ נפרשו ויצאו אח"פ דכל ראש מגעסמ"ב לבר מראש, ונעשו בכל אחד מהם בחי' אמצעי בין מאציל לנאצל, והוא בחיות הנאצל בחי' התפשטות פה דראש המאציל, בכל פרצוף מה"פ געסמ"ב, שמצד שורש הא', נמצא עתה מצד שורש ה"ב', שגם לכל אח"פ שיצאו לבר מרישא, ונעשו לבחי' גופא ותוך, לפיכך נכתבים אח"פ האלו לבחי' בינוני, בין המאציל שנתעלה עתה למעלה מעינים דראש, ובין הנאצל אשר גם עתה לא יוכל להמשיך, אחר המלכות שלעלה לנקבי עינים, ונשאר מצבו מתחת הפה, וא"כ מחויב עתה הנאצל, לקבל כל שפעו מפרצוף האח"פ, הנמצאים בינו ובין המאציל, והבן היטב, וכבר הארכנו הרבה בענפים הקודמים, ומשם תבין בהרחבה, ונתבאר שם, אשר אח"פ דראש מפרצוף הפנימי, הנקרא פרצוף הכתר, נעשה לבינוני מפרצוף הפנימי לפרצוף ע"ב, והוא הנקרא אריך אנפין, והאח"פ דראש הע"ב נעשה לבינוני מע"ב לס"ג והם נקי לפעמים או"א הפנימים, ולפעמים בשם המולא, כמ"ש במקומו, והאח"פ דראש הס"ג נעשה לבינוני, בין הס"ג ובין המ"ה וב"ן, והמה שנקראו ישסו"ת, ע"ש.

אשר ע"ב, יצאו ד' פרצופין בכתר: ועיקר הכתר ה"ם עתיק ונוק, שהם למעלה מעינים דראש הפנימי, כנ"ל, ומחציתו התחתון כלומר האח"פ דראש הפנימי שה"ם הבינוני הוא שנקרא א"א ונוק, ועד"ו יצאו ד' פרצופין בע"ב ס"ג, שמחציתם העליון נקרא או"א עילאין, ומחציתם התחתון נקי ישסו"ת, דהיינו הבינונים כנ"ל, ועד"ו יצאו ד' פרצופין במ"ה וב"ן, שמחציתם העליון נקראים ועיר ונוק הגדולים, או ישראל ורחל, ומחציתם התחתון נקראים וז"ן הקטנים, או יעקב ולא.

אות ב' ודע אמנם, אשר יש ב' בחי' של פרצוף בינוני: בחי' הא' הוא האמור לעיל בסוד א"א וישסו"ת וכו' ע"ש, ובחי' ה"ב' של בינוני ה"ם השערות הצומחות ויוצאות לבר מהכלים, הן בראש והן בגופא, והתפרש רב ביניהם, כי הבינונים מבחי' א' המה מתלבשים בעצמות הכלים שבגוף, דהיינו באותם הכלים עצמם הנמשכים מצד השורש הקדום למ"ן, ע"ד שנתבאר בענפים

עין החיים ענף כא

א"ק כולל ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן בעצמותו, וכל א' מאלו הד' נכללו מארבעתן, ויוצאים ממנו ג"כ אורות לחוץ, שהם ענפיו. והע"ב, הוא במוחין דיליה, נגד א"א ואבא דאצילות, ולעילא מגלגלתא דיליה, יש בו דוגמא בחי' עתיק דאצילות, ומ"ג דיליה, מאוזן ולמטה עד טבורו, והוא כנגד בינה דאצילות, ומ"ה וב"ן דיליה, מטבורא ולמטה, כנגד זו"ן דאצילות.

והנה עד"ו שבפנימיותו, כן הוא באורות שיוצאים ממנו, שהם ענפיו כנזכר, כי שערות ראשו כנגד ענפי ע"ב, ושערות דיקנא הם מאח"פ כנגד ענפי ס"ג, שבהם כלולים או"א, שבין שניהם, לקחו בינה דמ"ה אחר התיקון, שהוא שם ס"ג הכולל שניהם, והם נכללים במזלא דדיקנא דא"א, והבן זה מאוד, כי כן הוא כאן, ואז עדיין היה מתפשט ס"ג עד רגלי א"ק.

ואח"כ, כשרצה להוציא מ"ה וב"ן שהם ענפי זו"ן, אז נזדווגו ע"ב ס"ג הפנימיים שהם חו"ב ממש, ואז נברא העולם כמדה"ד, ויצאה בת מתחילה, שהיא שם ב"ן, בפנימית דא"ק. ואח"כ, יצאו ענפיו לחוץ דרך העין, ובאו מטבורו דא"ק ולמטה. ולא נתקיימו הענפים שבחוץ, עד שחזרו להזדווג והולידו בן, שהוא שם מ"ה, בפנים ובחוץ, והוא מדת הרחמים, ונתקיים העולם, כמשארז"ל על פסוק ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים. והבן אמרם העולם, כי מציאת העולם, הם הז' תחתונות לבר, שהם זו"ן, אלא בראשונה היו זו"ן נקבות, מצד דין, שהוא שם ב"ן, ואח"כ היו זו"ן זכרים, משם מ"ה. כי כל מ"ה וב"ן נקי בשם עולם.

והנה בצאת הב"ן, שהיא הנקבה, וכולה דינון, הנה נודע, כי בכל אחד מהד' הנ"ל יש בו כללות ארבעתן, והנה בשם ס"ג כבר נתבאר לעיל, היות ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן, שהם טנת"א, וכולם נכללים ב"ם דעקודים, ע"ש ותמצאנו. והנה גם בשם ב"ן, הם כלולים מארבעתן.

וכבר ידעת. כי ד' אלו כלולים מ"ס, ונמצא כי שם ב"ן נחלק ליווד נקודות ולד' בחינות, אמנם כפי האמת הם ה' בחינות, כי הכתר למעלה מהד' בחי' הוא, ועמו הם, ה' פרצופין הכוללים י"ם כנודע.

והנה

פנים מאירות ענף כא קמא

א"ק כולל ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן וכו': כמ"ש הרב לעיל, אשר בא"ק יש הויה פנימאה שמכלל אות שבו יוצא הויה שלימה לחוץ: ומתווד יוצא הויה דמילוי ע"ב, ומהי ראשונה יוצא הויה במילוי ס"ג, ומהי הויה דמ"ה, ומהי הויה דב"ן, ע"ש.

וזה אמרו כאן, שא"ק כולל עסמ"ב בעצמותו, דהיינו בפרצוף הפנימי שבו שנק' פרצוף הכתר, שעסמ"ב האלו ה"ם הויה פנימאה הנ"ל, שמד' אותיותיו יוצאים ד' הויות דעסמ"ב לחוץ, ולפיכך אמר, שכולל עסמ"ב, כלומר שעסמ"ב עומדים להתפשט ולצאת לחוץ, מכל אות דהויה שלו, ולפיכך נבחר בעצמו ג"כ, אשר כל אות כולל הויה שלימה.

וכל אחד מאלו הד' נכללו מארבעתן: כי כל אחד ואחד מאלו ד' הויות דעסמ"ב שיצאו, נבחר בחיוב שיש בו ג"כ הויה פנימאה, שמד' אותיותיו יוצאים ד' הויות דעסמ"ב, כמ"ש בארוכה לעיל בענף ט', ע"ש.

ויוצאים ממנו ג"כ אורות לחוץ שהם ענפיו: ויש כאן ב' בחי' ענפים היוצאים לחוץ: בחי' א' מכונה, עצמות, גידין כשר, עור, שהמה הענפים ולכושים דעסמ"ב היוצאים לחוץ, מפרצוף הפנימי הנק' מוחא. ובחי' השנית, ה"ם שערות רישא, ודיקנא, ושמתחת החזה ואצילי ידים, וזקן התחתון, כמ"ש בפמ"ס בארוכה, שהמה בחי' הענפים היוצאים לחוץ, מכל גוף הפרצוף הנכלל ממוחא עצמות גידים כשר ועור, כנ"ל, שהרי המה תלויים לחוץ להעור.

והע"ב הוא כמותין דיליה כנגד א"א ואבא דאצילות: כמ"ש בענף ט', אשר פרצוף ע"ב דא"ק יוצא מפה דראש של פרצוף הפנימי, ומשם מתחיל קומתו, ונמצא מלביש על הגוף דפרצוף הפנימי, שנק' גלגלתא, וא"א דאצילות, ה"ם אח"פ דראש הפרצוף הפנימי, אמנם מתלבש בראש דע"ב, להיות שלמעלה מגלגלתא דא"ק אין שם בחי' כלי כלל ועיקר. ולפיכך אוטר הרב אשר אבא דאצילות, שה"ם הויה דע"ב, וא"א דאצילות, שה"ם מחצית הכתר התחתון דהיינו אח"פ דכתר כנ"ל, הם שניהם בחי' ע"ב, דהיינו כמבואר, שאח"פ דכתר מתלכשים בראש הע"ב, גם נודע, שא"א נוטר בחי' ע"ב דמ"ה החדש.

ולעילא מגלגלתא דיליה יש בו דוגמת בחי' עתיק דאצילות: והיינו הראש דפרצוף הפנימי, כמ"ש היטב בפמ"ס בענף ט', ומשם תבין, אשר הראש דע"ם הראשונים דכל פרצוף פרטי, ה"ם עתיק, שמפה שלו ולמטה, דהיינו הע"ם דגוף, הם שנק' פרצוף גלגלתא, שהוא תחילת גילוי האו"ח דמלכות של ראש הפרצוף דע"ם ההם, שבו מתגלים ענין הכלים

הכלים

בענפים הקודמים, בסוד כלים דפנים וכלים דאחרים עשיה, אמנם הבינונים מבחי' ב', דהיינו השערות אינם מתלבשים בתוכיות הכלים דגוף, אלא בבחי' ענפים יוצאים מחוץ מהם והמה רק תלויים בגוף, והוא להיותם בעיקר רק בחי' האח"פ הכלים היוצאים.

פירוש דכבר נתבאר שעיקר הכלים דגוף בכל קוסתו ובנינו מראש, תוך, סוף, המה נמשכים מסוד השורש הא' הקדום למ"ן, והמה עיקר בנינו של הפרצוף, כדברי הרב בענף הקודם, כההכחן שסבין המוחין הנמשכים ע"י מ"ן, שה"ס החו"ג שבאו להם מחדש, לבין ההארה שהיתה בראשונה מטרם ביאת המוחין, אומר שם וז"ל, וכבחי' זו תהיה הארה זו פחותה וגרועה מהראשונה, כי הראשונה תיקנה ועשתה כל הפרצופים כולם שלימים, וזאת לא עשתה רק הגדלת החצי אחרונים, עכ"ל. פירוש דבריו, כי ההארה של הפרצוף שיש בו מצד המשכתו משורש הקדום להסוחין, דהיינו הכלים דאחרונים, אע"ג שאין בה מבחי' כלים דפנים, מ"ם הוא עיקר עצמותו ובנינו של הפרצוף, אמנם אור הכוונה בשם מוחין, שפירושה ה"ס האורות היוצאים אחר תיקון המ"ן שנק' חו"ג, אע"פ שמצדו נמשכים כל הכלים דפנים הראויים להתלבשות אור העצמות הנק' פכ"פ, מ"ם אינם רק בחי' הגדלת אחרים לבד, כלומר, שמגדלים הכלים דהפרצוף משורש הא', שהמה רק אחרונים, ומשיבים אותם לבחי' פנים, ולפיכך אין הסוחין דמשורש הב' נחשבים לעיקר ועצמות הפרצוף, אלא רק בחי' טפל להפרצוף, להיותם משכיחים אותו ומגדילים ומאירים אותו, בבחי' כלים דפנים לבד, כמ"ש שם בפמ"ס ע"ש.

ונמצינו למדים, אשר עיקר בנין הפרצוף. בהשלמתו כלומר ברת"ס, הוא נמשך בעיקר, רק מבחי' שורש הקדום למ"ן ומוחין ואורות דשורש הב'. דהיינו שע"י מ"ן המה רק המתחברים עם הכלים דשורש הא' ומאירים ומשיבים אותם לבחי' כלים מתוקנים. שיהיו ראויים לג"ר ופכ"פ.

והנה נתבאר שמצד שורש הב', אינו נמשך רק שבת כלים. דהיינו בחי' הפנים דכלים. כהיות שכבר נמצאים בנין הכלים מבחי' שורש הא', אמנם תרע, אשר גם יש כלים הסייחסים בעיקר רק לשורש הב' שע"י תיקון המ"ן, והמה הם סוד השערות, אשר מקור אחיותם הוא בארבע מקומות בגוף, דהיינו: שערות רישא, ושערות דיקנא, ומתחת החזה ואצילי ידים, ודיקנא תתאה.

וענין ד' מקומות הנ"ל, תבין ע"פ המתבאר בענף הקודם, בסוד אח"פ היוצאים ובסוד שיפולי אח"פ. האלו שבאים ממש לראש התחתון ועל שם התחתון נקראים עשיה, כי אי אפשר להכפיל כאן כל האריכות, ותוכן הדברים שבחי' מלכות דראש של העליון, הוא המקור לכל תחתון שממנה נאצל, ובה דבוק להיותו בחי' התפ"ב דמלכות הו', וע"כ מאחר שע"י עניית המ"ן נתעלה המלכות דכל ראש, ספה לעינים, הרי כל תחתון פרויח קוסתו דאח"פ מהראש דעליון שלמעלה ממקור יציאתו מבחי' שורש הא', שהרי עכשיו נתעלה המלכות של ראש, ונמצאת למעלה מאח"פ דראש אמנם התחתון הנמצא בעיקר בבחי' שליטת שורש הא', אינו יכול להתעלות למעלה מפה, ששם מקורו מצד שורש הא', ולפיכך הוא שואב כל בחי' האח"פ האלו, אל מקומו במצבו למטה מפה, גם נתבאר שם, אשר המה עצמו נכללת מאותו המלכות שכנקבי עינים עשיה.

אות ג' וכמו שמבחינים בבנין כל פרצוף שיש הויה פנימאה בפרצוף הפנימי, אשר מכל אות ואות הויה פנימאה יוצא הויה שלימה לחוץ, כמו שנתבאר באורך לעיל

והנה בראשונה, יצאה נקודה ראשונה דב"ן, והוא הכתר דב"ן, והיא כלולה מ"ם ויצאו כל הי"ם שבה כלולים בכלי הכתר שבת, שהיא הכתר דכתר, ונשאר שם אור הכתר, וחזרו וירדו המ' אורות בכלי חכמה דכתר. ונשאר שם אור החכמה, וחזרו וירדו ח' אורות בכלי הבינה דכתר, ונשאר שם אור הבינה.

ואח"כ יצא אור הדעת בכלי הדעת, ונשבר, והאור שלו עלה למעלה, והכלי נפל למטה. ואח"כ, יצא אור החסד, ובו כלולים ז' אורות, ונשבר, והאור עלה למעלה, והכלי נפל למטה. ואח"כ, יצא אור הגבורה בכלי הגבורה, ובה כלולים ה' אורות, ואירע בה כני"ל, וכיוצא בזה, עד התחתונה שהיא מלכות דכתר דב"ן, גם היא נשברה, ואירע בה כני"ל. הרי כי אירע מיתח ז' מלכים בכתר דב"ן, שהם הז"ת שבכתר זה.

אח"כ, יצאה הנקודה הב' שהיא חכמה דב"ן, וגם היא כלולה מ"ם. ואירע לה כמקרה כתר, כי ג"ר שבה יצאו ולא נשברו, ובצאת הדעת, התחילו להשבר, עד תשלום ז"ת, שהם ז' מלכים שבה.

אח"כ, יצאה נקודה שלישית שהיא בינה דב"ן, וגם היא כלולה מ"ם, ואירע לה כמקרה הראשונה, כי ג"ר שבה נשארו שלימות, והז"ת המתחילים מן הדעת שבה, כולן נשברו.

ואח"כ, יצאו ז' נקודות דב"ן, שהם כללות ב' נקודות לבד, כנודע, שהם זו"ן דב"ן, אשר כל נקודה מב' בחי' האלו לבד כלולה מ"ם, וכל אלו נשברו ע"ד הנ"ל. והרי שבין בכללות ובין בפרטות, קרה להם מקרה א' הזה, כי בכללות, הנה הז' נקודות דב"ן, אשר בחינתם אינה אלא ב' נקודות לבד, הנה כולם נשברו. ואם בפרטות, כי כל הז"ת של כל אחד מן הג"ר, ג"כ נשברו.

ואמנם יש הפרש א' ביניהם, והוא, כי ג' נקודות הראשונות, כולם כל נקודה מהם יצאה בבחי' יוד נקודות, אלא שהג"ר של כל יוד ויוד הנ"ל נשארו שלימות, וז"ת שבכל יוד ויוד נשברו.

אמנם ב' נקודות תחתונות, שהם כללות

הכלים. ולפיכך מתחיל תחילת קומת דכל פרצוף בהגלגלתא, כי למעלה מזה אין בחי' כלי ניכר כ"ל.

וס"ג דיליה מאזן ולמטה עד טבורו: וצריך שתזכור בכל המשך של הדרושים דא"ק, שמטרם עולם התיקון, אשר כל המדובר בהם הוא, על שם העתיד, כלומר, דאחר שנתקן עולם התיקון בסוד אבי"ע, אז גם בעליונים מהם הושרשו אותם התיקונים בבחי' שורש להם, כדברי הרב לע"ל בענף ה', וז"ל כבר ידעת, שאין בנו כח לעסוק קודם אצילות עשר ספירות, ולא לדמות שום דמיון וצורה, וכו' עשיה. ונודע שבפרצופי א"ק לא ה' בחי' אצילות עשר ספירות, שפירושו עשרה כלים, כי שם ספירה יורה על כלי שהעצמות מלוכש בה ככל התיקונים הרצויים, כמ"ש הרב בכ"ס דאין לך ספירה שלא יהי' בה אבי"ע,

וכבר נתבאר, שהתיקונים דעשרה כלים הראויים להתלבשות העצמות, מתחילים מהאצילות דעולם התיקון, וא"כ איך אפשר לדמות איזה צורה של ספירה ופרצוף, ומכ"ש שערות רישא, ודיקנא, שהמה באים ונתקנים סבירורי השביה"כ, כנודע, אלא כל המדובר בפרצופי א"ק, הכל על שם העתיד להיות. ורצה הרב להודיענו כל דבר בשורשו, משום שא"א להבין שום חכמה זולת הידיעות הראשונות, ומכ"ש בחכמת האמת, לפיכך הוא מדבר בהם בכינויים דעולם התיקון, ומסך עצמו על אזהרה הנוכרת, וכל הזוכר לא יכשל, וע"ש בפנים מאירות דף ל"ח ד"ה דרך משל.

וזה אמרו, וס"ג דיליה מאזן ולמטה עד טבורו כנגד בינה דאצילות, עכ"ל, כלומר, אחר כך בעולם, התיקון כשנתקן הבינה דאצילות אז תמצאנה מושרשת כא"ק מבחי' און. ולמטה עד טבורו. וענין השרשה הזאת מתחלת מעת עליית המ"ן לנקבי עינים, אשר מבחו יצאו אח"פ לבר מרישא דע"ב ונעשה פרישא דס"ג, כמבואר בענפים הקודמים, והכלל הזה נוהג בכל הראשים דכל הפרצופים, עד לפרטי פרטיות, כמ"ש בענף ט"ז אשר מעינים ולמעלה דכל ראש, נחשב לע"ב ומוחין וחכמה ויוד דהויה הכוללת, ובחי' אח"פ דכל ראש, נחשב לס"ג וה' ראשונה דהויה הכוללת ובינה. גם נתבאר אשר הס"ג דא"ק הזה המתחיל מאח"פ נשלם על הטבור, כמ"ש שם היטב ע"ש. ובהאמור תבין שדברי הרב האמורים בזה הענף, המה כוללים, כלומר, דלא ירד כלל למצבים הפרטיים המשתנים בכל פרצוף, דהיינו על דרך פנימיות וחיצוניות והלבשתם הסחולפת וכו', כמ"ש בענפים הקודמים, אלא להיפך שמדבר רק מבחי' ההם השוים בכל הפרצופים. וכזה נשמע, אשר בכל הפרצופים יהיה התחלת קוסתם מגלגלתא, ולמעלה מגלגלתא אין מהם שום תפישה והשגה כלל ועיקר, להיותו בחי' עתיק. גם מגלגלתא

פנים מסבירות

לעיל בפמ"ס בענף מ', אשר מאות הויד דהויה פנימאה יוצא לחוץ הויה שלימה שבחשבון ע"ב, ומאות ה' ראשונה דהויה פנימאה יוצא הויה בחשבון ס"ג וכו' עד"ו גם באותם הכלים דפנים של הפרצוף, כלומר באותם חידוש הכלים שנתחדשו רק בכח עליית המ"ן, גם בהם נכתן, הויה פנימאה בפרצוף הפנימי דכלים ההם, אשר מכל אות דהויה הפנימית יוצא הויה לחוץ, שמהויד יוצא לחוץ הויה דע"ב, ומתיר הויה דס"ג, ומת"ה הויה דמ"ה וכו'. באופן שיש ב' בחי' לבושי עסמ"ב על הפרצוף, דיש עסמ"ב מלבישים עליו מצד עיקר בנין הפרצוף, שהמה נק': עצמות, גידול, כשר, ועוד, ויש בחי' לבושי עסמ"ב מצד החידושי כלים, שהתחלתם בעיקר הוא משורש הב', וכמו שאנו מבחינים בעסמ"ב, שבעיקר בנין הפרצוף, אשר מתחלקים ל"ב פרצופין מכת התחלקות כל ראש לבי' בחי', כי האח"פ יוצאים לבר מרישא, ונעשו לביונו ואמצעי, בין מאציל לגאצל, עד"ו ממש גם בעסמ"ב שמקורם בשורש הב' דהיינו סוד השערות, כנ"ל, גם המה מתחלקים על י"ב הפרצופין, כי אותו הטעם האמור בעסמ"ב הראשונים נוהג גם בהם, כי גם המה בהכרח כלולים מ"ב השורשים, כי כל הכחות שבעליון בהכרח שימצאו בהתחתון, כדברי הרב לעיל בענף מ' עש"ה.

ובנה תבין, אשר אח"פ דראש הפנימי היוצאים לחוץ הי"ם שערות רישא, וכבר ידעת שאח"פ דראש הפנימי המה מתלבשים בראש דע"ב, כי אינם יכולים להתעלות למעלה ממקורם שהי"ם הפה דראש הפנימי, שזה נוהג בכל הפרצופים ואין צריך לומר בראש הא' שאין שם בחי' כלים כלל ועיקר. וכדברי הרב כאן, אשר א"א ואבא דאצילות הם כנגד ע"ב דא"ק ע"ש. והיינו מטעם הנ"ל, אשר אח"פ דראש הפנימי המה יורדים ומתלבשים במותין דראש הע"ב.

והנה אח"פ האלו, המה כלולים מ"ב בחי' או"ח: בחי' א' הוא האו"ח היורד ממלכות דראש הא' מבחי' הנקבי עינים, שהם האח"פ המתלבשים בראש הע"ב כנ"ל ויש בחי' או"ח שממטה למעלה, והוא כלולה בפה דראש הפנימי מצד שורש הא'. ותדע, שזה האו"ח הנמשך ממלכות דנקבי עינים, הוא נמשך ומתלבש בראש הע"ב מנגלתא ולמטה, שהי"ם א"א כנ"ל, אמנם זה האו"ח הכולל באח"פ האלו שמבחי' ממטה למעלה הי"ם השערות רישא, אשר מקורם אחוז במותין, כלומר בבחי' הפה דאח"פ שירדו לע"ב, ומשם עלות בסוד או"ח ממטה למעלה, ובוקעות בנקבי הנולגלתא ויוצאים ומלבישים עליה למעלה בחוץ.

וזה אמרו כי שערות ראשו כנגד ענפי ע"ב, דהיינו כדאמרו, שמקור השערות הם כסוד המותין, ושורשם הם מבחי' או"ח שממטה ולמעלה הכלול באח"פ ע"ב מוציאים האח"פ כהמותין, את השערות האלו מכפנים לחוץ ממטה למעלה כמבואר והנה כמו שנתבאר באח"פ דראש הפנימי, שיורדים ומתלבשים בראש דע"ב, כן גם האח"פ דראש הע"ב, יורדים ומתלבשים בראש המ"ן, וכבר ידעת שראש דס"ג מתחיל מאון דראש הע"ב כנ"ל, עש"ה, והנה גם הם כלולים מ"ב בחי' או"ח כנ"ל והאו"ח היורד ממלכות דנקבי עינים ולמטה עד הפה, הם מתלבשים בראש דס"ג עצמו כסוד המותין, אמנם האו"ח ע"ב מ"ה ממטה למעלה הכלול באח"פ האלו, הם בוקעות הכלים והפנים דראש דס"ג ויוצאות מפנים לחוץ, שהי"ם שערות דיקנא, וכמו שנתבאר לעיל גבי שערות רשא עש"ה, כי המה שוים זה לזה וכמו שיתבאר עוד.

והנה נתבאר סוד השערות, שמקורם נובע מסוד התלבשות

עין החיים ענף כא

כללות ז"ת דב"ן כנודע, לא יצאו כל אחד בבחי' י"ם כמו הג' נקודות ראשונות אמנם הנקודה הד' שהוא כנגד ז"א דב"ן נשארו ג"ר שבו וכן העשירית שבו בנקודה השלישית דב"ן, שהיא בחי' אימא דכללות דב"ן והיא שורש הבנים. ומנקודה הד' שהוא מלכות דב"ן, נשארו כל המ' אחרונות שבה למעלה, כדרך ז"א, ולא יצאתה רק כתר שבה לבר.

ובזה יובן, איך הם ז' והם ב' נקודות לבר, נמצאו כי בין נקודות הראשונות דכללות דב"ן, בין בכ' נקודות אחרונות דכללות דב"ן, שהם בחי' ז"ת דכללות דב"ן, ככולם היה השכירה שוה, שלא נשברו רק הז' לבר.

ואמנם יש הפרש, בג' נקודות הראשונות, יצאו גם ג"ר שבכל נקודה ונקודה, ולא נשברו, אך בכ' נקודות התחתונות, שהם כללות הז' לא יצאו הג' ראשונות שבכל נקודה מהם כלל ועיקר. ודע כי ע"ד שביארנו בכללות הב"ן כי ב' נקודות התחתונות שהם כללות ז' מלכים, לא יצאו ג"ר שבהם. כן בכל ז' מלכים, דכל אחד מהג' נקודות הראשונות דב"ן דכללות, לא יצאו הג"ר דז' מלכים עצמו בפרשות, ונשארו בכינה שלהם שבאותה הנקודה עצמה.

ואל תתמה, איך יצאו התחתונים אחר שבירת העליונים. וגם איך כל הג"ר שבכל נקודה ונקודה של הה' נקודות לא נשברו, והז"ת דנקודים ראשונים נשברו.

התשובה היא, כי בכל נקודה ונקודה יש מין אור א' שוה לערך הנמורה היא, ואז האור ההוא שלהם, הג"ר יכולים לקבלו, והז"ת שבו לא יכלו לקבלו, וכעד"ו בכל נקודה ונקודה, מהה' נקודות אירע כך.

אח"כ חזרו להודווג ע"ב ס"ג דא"ק, שהם חו"ב שבו, והולידו הבן זכר שהוא שם מ"ה, בפנים ממש. ואז יצאו ענפי המ"ה דרך המצח. ולחוץ מטבור דא"ק ולמטה.

ועתה נשלמו ד' בחי' ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן דא"ק, השרשים שבפנים ובחוץ, שהם הענפים

פנים מאורות קמג

עד האון, נחשב לפנימיות בכלל הפרצופין, כלומר שעצמותם אינו מתגלה כלל וכלל לחוץ, וזלת הארתם לבר שמתגלה, וזהו ג"כ רק על ידי החיצוני המגולה וחיצוני הזה הוא הנק' כינה או ס"ג המושרש מאח"פ דכלל פרצוף עד הטבור שבו, ועד"ו תקיש לכל המתכאר כהמשך הענף הזה, וידועה זו הוא היישרה מצוינה להבין עמה כ' השינויים והחילופים, שמבין פרצוף לפרצוף, כמ"ש בפרצופי אכ"ע, כי סוף כל סוף אינם זויים מהחוקים הראשונים האלו.

ומ"ה וב"ן דיל"ה מטבורא ולמטה כנגד ז"ן דאצילות: גם זה תבין ע"פ המתכאר לע"פ, אשר נוהג בכלהו פרצופים מראש האצילות עד סוף העשיה, שמטבורו ולמטה דכאו"א, שולטים בו כל החוקים הנוהגים במ"ה וב"ן, והבן מאד.

כי שערות ראשו כנגד ענפי ע"ב וכו': וכבר הודיענו אשר א"א דאצילות הי"ם ע"ב, וענין א"א דאצילות, הי"ם חצי כתר התחתון כנ"ל, שהי"ם אח"פ דכתר, ובחי' אמצעי בין א"ס שהי"ם חצי העליון דכתר, שנק' עתיק, ובין ד' הפרצופין עסמ"ב. וכבר ידעת שזה נוהג בכל הפרצופים עד לפרטי פרטם, גם ענין האמצעי שהי"ם אח"פ שיוצאים המתכאר בסוד הכתר, נוהג ג"כ בהעסמ"ב, כדברי הרב בע"ז בשער אכ"ע, וכמ"ש בפמ"ס כאן, גם נתבאר לע"פ, שיש ב' בחי' של אח"פ היוצאים: הא' הוא האמצעי שישנם בגוף דהיינו בין כאו"א מנעסמ"ב שבו, שהוא העושה בכלל פרצוף ומחלק אותו על י"ב פרצופים, ויש ג"כ בחי' ב' של אח"פ היוצאים לבר מכלל הי"פ שבגופא, והם הם סוד ד' פרצופים שבשערות.

והענין כמ"ש בפמ"ס כאן, שבי' השורשים שבא"ק שולטים בכל פרצוף, אמנם שורש הא' שבא"ק, דהיינו שמטרתם תיקון המין הוא עיקר בנינו דהפרצוף, וע"כ גם סוד הפרצופים האמצעיים הנ"ל, מתלבשים באותם הכלים ממש, הנמשכים משורש הא' שבא"ק, אמנם גם בשורש הב' שיוצאו מכת צמצום נה"י ועליית המ"ן, נמשכו עמו ג"כ בחי' כלים, ותדע שהכלים ההם הם שנקראים בכל מקום שערות.

וצריך להבחין בהם ב' עיקרים: הא' שהם נכוהים משורשם מבחי' הכלים דגוף שעליו תלויים, והב' שהמה רק בחי' ז"ן דכלים ונמנעים לעולם מבחי' ג"ר. והענין כמ"ש לע"פ, שהמה בחי' אח"פ האלו, ששורשם ותחילתם הוא הזווג שבנקבי העינים, דהיינו הוא הנק' שורש הב', ואין להם מקור ואחיה כלל בשורש הקרום לעליית המ"ן, וכבר ידעת שהזווג נעשה בע"כ ס"ג דנגלגלתא, כלומר, בבחי' החכמה דראש הפנימי, והבן היטב, והנה נבחן משום זה, אשר אח"פ דראש הפנימי

התלבשות אח"פ דעליון בתחתון, כמו המוחין אלא שהמוחין כוללים כללות האור שיש באח"פ דעליון, והשערות הם רק זה החלק שממטה למעלה המעורב באח"פ דעליון האלו, אשר ע"כ אינם יכולים להתלבש בכלים פנימים דהגוף, משום דכל בחי או"ח שממטה למעלה אין להם כלים, שאין הכלי מתגלה זולת בבחי או"ח שממטה למטה, שזהו שנק' גוף וכלים פנימים, כמו שהארכנו בענפים הקודמים.

וכזה תבין ג"כ, שורש הדי' מקומות של השערות, הא' שערות רישא, והב' שערות דיקנא, והג' שפתחת החוה, והד' וקן התחתון, והוא על דרך שנתבאר לעיל דף קל"ז בפ"ס ד"ה ונתבאר, בסוד שיפולי דעליון למקום התחתון עשיה, ובכך ידעת שאין לך פרצוף שלא יהי' בו ד' המדרגות: ע"כ, ס"ג, ס"ה, וב"ן. כי הראש הפנימי אינו נחשב לבנין הפרצוף, משום שאין בו כלים כלל ועיקר, וע"כ מתחיל כל פרצוף ממלכות דראש הפנימי ולמטה, והמלכות הזאת היא הנקראת גולגלתא, שבה מתחיל כל פרצוף. והראש דהפרצוף הי"ם ע"כ, עד האזנים והתוך הי"ם ס"ג מאזנים עד הטבור, ומטבור עד סיום רגליו הי"ם ס"ה וב"ן, גם נתבאר שמכח תיקון המין נחלק הראש דס"ג לב' בחי' בסוד הפרסא, כנ"ל בארובה,

וכזה נבין הדי' מקומות של השערות הנ"ל, כי בסוד שיפולי אח"פ דראש הפנימי בתמונתו בסוד הע"כ כנ"ל, יוצאים שערות רישא ומלבישים על הגלגלתא בחוץ כנ"ל, ומסוד שיפולי אח"פ דע"כ לראש דס"ג, יוצאים השערות דיקנא, ומסוד שיפולי בחי' א' דראש הס"ג הנקי או"ח ע"י, לבחי' ב' דראש הס"ג הנקרא ישו"ח, יוצאים השערות שמתחת החוה ומתחת אצילי ידים, ומסוד שיפולי אח"פ דס"ג למ"ה וב"ן, יוצאים השערות דוקן התחתון, והנה נתבאר המקורות של השערות בשורשם ובע"ה נאריך בכיארם עד לפרטיותם בענפים הכאים, שאכמ"ל.

ענף כ"ב

ועתה נבאר ענין השבייה"כ שקרה בכל הז' דה' הנקודות ואפי' בז' דעתיק מה שהרחיב הרב בכיארם בהענף הקודם וכבר נתבאר לעיל בפ"ס בענף יוד אות ג', אשר כל המדובר בע"ס הנקודים אינם כעמ"כ החיצונים דב"ן, זולת כראש וגוף דפרצוף הפנימי דב"ן, שמתחילה יצאו ע"ס דראש בקומה שזה עד הכתר דכתר שנק' כח"ב ז'ו"ן, ואפי' הנוקבא שבראש ג"כ קוסתה שזה עד הכתר כח"ש ש"ס, והם נתקיימו, ואח"כ היה המלכות שבראש צריכה להתפשט לע"ס כהכווין דבחי' הגוף, בסוד הסתכלות הב', והמה שנשכרו, והוא משום שלא היו בהם בחי' תיקון קיום, שענין תיקון קיום לא נמשך רק עד הפה של הנקודים דהיינו, המלכות דראש, כנ"ל בענפים הקודמים.

וכבר ידעת שהגוף דפרצוף הפנימי נקי גלגלתא, אשר מפרצוף הגלגלתא הוה נמשכים ויוצאים די' המדרגות ע"כ ס"ג ס"ה וב"ן, ומלבישים עליו מראש עד סיומו, ולפיכך תבין בבורר, אשר אלו די' המדרגות עמ"כ, לא נגלו כלל בע"ס דנקודים, כי פרצוף הגלגלתא בעצמה לא היה לה תיקון קוין לבנינה עצמה, ומכ"ש שלא היה בה כח להוציא התולדות שלה, שהם העמ"כ, כדברי הרב שם בענף יוד, עשיה, **ונמצינו** למדים, אשר השבירה לא היה בעיקר רק בז' דעתיק, דהיינו הנקי' פרצוף גלגלתא, אמנם א"א ואו"ח ז'ו"ן בהכרח שהם כלולים בפרצוף גלגלתא, להיותם עתידים לצאת ממנו בסוד די' המדרגות עמ"כ, כמו שאומר שם הרב להדיא ז'ו"ל, והנה ג' אורות,

הענפים הנ"ל, ואז התחיל התיקון מעתיק וא"א, ונניח תיקון העתיק, ונדבר מא"א. כי הנה מז'ת שלו התחיל השבירה.

והנה כיון שג"ר שבו נשאר שם, התחיל להתקן, שהוא בחי' רישא ושערות ונקבים, ואז נתמעט האור היוצא מהם, אז היה היכולת בז'ת להתקן בבחי' כלים דגופא, ומיעוטים, ומסכים, ג"כ דומיא דרישא, ונעשה כ"ז בחי' ב"ן נוקבא דא"א וזה היה בכח דכורא דא"א שהוא מ"ה התדש, כי תחלה נדווגו ג' ראשונות דמ"ה דאריך אנפין, עם ג"ר דב"ן דא"א שלא נשכרו, והעלו ז"ת דב"ן דנוקבא דא"א שנשכרו, ונתחברו עמהם ז"ת דמ"ה דכורא דא"א, ונתקן הכל.

אח"כ, נדווגו ז'ו"ן שהם ז"ת דא"א, המ"ה וב"ן, ותיקנו ג"ר דחכמה דב"ן עם מ"ה, ואז הג"ר תקנו הז'ת שלהם דמ"ה וב"ן. וכע"ז, עד תשלום הי"ם, שהם ה' פרצופים דאצילות, ואז נקרא ברודים, כי נקודים הוא ב"ן, וברודים הוא מ"ה וב"ן יחד.

ואמנם, לא יכלו להתקן לגמרי עד ביאת המשיח, כי אלו נתקנים לגמרי, היו מתתקנים י"ם דמ"ה עם י"ם דב"ן.

ואמנם לא היה בן, כי אם ע"ד האמור בקונטרס זה, כי עתיק לקח כל הכתר דמ"ה, וה' ראשונות לכד מכתר דב"ן. וא"א לקח כל החכמה דמ"ה, וה' אחרונות דכתר דב"ן. וכן אבא לקח חכמה דב"ן, והצי בינה דמ"ה. וכע"ז כולם, כי לא יכלו בחי' ב"ן להתברר לגמרי כל חלוקותיה שבכל בחי' ובחי' מהם, ע"כ לא נשתו י"ם דב"ן עם י"ם דמ"ה, כנ"ל, וזה יושלם לעתיד לבא בב"א.

ענף כ"ב

ונחזור אל הכוונה, ונאמר כי הלא או"ח היו מתחלה פב"פ, לפי שנעשה להם מוחין מהכתר, כנ"ל, אמנם מ"ן שלהם הגורם להם העמדה, וקיום הבחי' דפב"פ, היו מציאת ז' מלכים אלו אשר היו במעי בינה, ואלו היו מ"ן דילה, כי כן הוא תמיד, שהבנים הם מ"ן דאמא. ובעוד שאלו הז' מלכים היו תוך הבינה, הם

הפנימי יצאו לחוץ מבחי' ראש, וקבלו לבחי' גופא, שערכו כלפי הראש בבחי' ז'ו"ן לבד, כלומר, בחי' תוך דגופא, שיש בו כבר ענין גילוי כלים, שהרי המלכות שבנקבי העינים והאו"ח שממטה למטה הוא שורשו, כנ"ל בענפים הקודמים ע"ש. אמנם הכלים האלו ודאי שאין להם שום מקום כלל ועיקר בראש הפנימי, כמו שידעת שמכח שורש הא' אין שם אפי' הכר דבחי' כלים, ולכן ירדו לבחי' פרצוף גלגלתא, שה"ס גופא דראש הפנימי.

וידעת שפרצוף הגלגלתא נעלמת ומתלבשת כולה בפרצוף הע"כ, וכל המורשש בגלגלתא אינו מתגלה זולת ע"י החיצון שלה שנק' ע"כ ומוחין כנ"ל, שה"ס א"א דאצילות, עשיה. ולפיכך המה יוצאים ומתגלים בסוד או"ח שממטה למעלה.

והוא, משום דב' בחי' כלים, שה"ס או"ח, אנו מוצאים באח"פ דכתר שלמעלה מגלגלתא, הא' הוא האו"ח שממלכות דחכמה היורד ממעלה למטה, והאו"ח הזה שייך כולו לא"א, להיותו בבחי' גילוי כלים המיוחס לע"כ, אמנם יחד עם זה, נוהג ז'ו"ן חיצוני ממלכות ופה דכתר ולמעלה הנקי' גלגלתא, דהיינו מכח שורש הקדום, ונמצא בחי' האו"ח הזה, שמושרש ג"כ ומחובר יחד עם האו"ח למטה, ע"ד שאומר הרב גבי אור היוצא דרך עינים, אשר מתערב בהכרח עם הסתכלות עינים באח"פ עשיה. והנה זה החלק שיש כאו"ח דמוחין, אין לו שום מקום להשאר שם כמוחין, כי אין להם התחלה ומקור בהע"כ, שמצד שורש הא' כי שורשם מהאו"ח דאח"פ שמגלגלתא ולמעלה, וע"כ בהכרח שיוצאים מחוץ להמוחין ולמעלה, דרך הנקבים שבגלגלתא.

והנה נתבאר עיקר הא' אשר שורש השערות המה תמיד גבוהים מן הכלי שעליו תלויים, כי הגלגלתא היא בחי' האו"ח היורד מהמלכות דראש הפנימי ממעלה למטה, דע"כ יש בה גילוי כלים וע"כ מתלבשת בע"כ, אמנם השערות התלויים על הגלגלתא, המה האו"ח. העולה ממלכות דראש הפנימי ממטה למעלה. אשר אין לה עוד היחס דגילוי כלים, וע"כ אינה. יכולה להתלבש בע"כ כמו הגלגלתא אלא צומחות ועולות ממטה למעלה על הגלגלתא, כאמור, והכן מאד.

אמנם משום זה אין בהם לעולם מבחי' ג"ר דכלים כי כל ענין ג"ר דע"ס. מתיקון מ"ן ואיך, אינם בחחילת אצילותם, כי אז המה בבחי' הקטנות, דהיינו אור דו"ק בכלים דג"ר, כמו שנתבאר לע"ז כדף ק' בפמ"א ד"ה וכוה עשיה אשר כל ענין הג"ר הוא מכח שאחורים דחכ"ד נמצאים בהפרצוף מתחילת אצילותו, ע"כ שבים להיות פנים, עשיה. והנה זהו שנמצא בכנין הגוף, עצמו שמגלגלתא ולמטה, כי יש שם אחורים דג"ר מצד שורש הא'. משא"כ בהשערות, שהכלים שלהם

אורות, שבתוך אלו הנקודות, הראשונים להם מתפשטים ומצויאים עד חשבון יוד, והם בחי' יוד ספירות דעתיק, והנה הו' נקודות הנשארים מהיוד נקודות הראשונים הם סוד א"א ואו"א וזו"ן וכו' עכ"ל. הרי שמבואר להדיא אשר בז"ת האלו שנשברו כלולים שם א"א או"א וזו"ן, באופן: שלא יצא כי אם ג"ר דעתיק, ושאר העסמ"ב שהם או"א וזו"ן, לא יצאו כלל, משום שלא היה תיקון קיום בגלגלתא כנ"ל, ולפיכך נשארו כלולים בגלגלתא, ונחשבים בכלל שביה"ב, כמ"ש היטב בענפים הבאים. בעיה.

והנה לפי האמור צריך להבין היטב דברי הרב בענף הקודם שאומר אשר בכל ה' הנקודות קרה מקרה שביה"ב אשר ג"ר דכל נקודה נתקיימו, וז"ת שבכל נקודה נשברו, שהוא תמוה, וסותר לכאורה דבריו הנ"ל שבענף יוד, שאומר להדיא שלא יצא אלא ג"ר וז"ת דעתיק כנ"ל, יסבדר זה איך אפשר להאמר שיצאו העסמ"ב כאן, אם הו"ת דעתיק בעצמו לא יכלו לצאת בבחי' הוונג, כי לא היה שם תיקון קיום, שה"ס המתקלא והוונג, כנודע.

והענין תכין עם המתבאר בענפים הקודמים, אשר אלו ה' הנקודות שיצאו מהענינים, יצאו רק בבחי' הכלים לבד, ואחר כך נמשכו להם האורות מיסוד א"א, כדברי הרב לעיל בענף יח עשה ובפמ"ס, ולא עוד כי גם הכלים הנמשכים מאור הענינים, לא יצאו בבחי' כלים שלמים אלא רק בבחי' נקודות, כלומר אותם הנקודות והמ"ן, אשר אח"כ בביאת האורות מיסוד דא"ק, יהיו ראויים לוונג, ואז יושלמו הכלים בכל בחינתם הכלול בהם כמו שמדויק הרב לבאר בענף י"א, וז"ל, והנה כל נקודה ונקודה מהם, צריך שתהיה כלולה מיוד נקודות פרטיות שבה, כדי שיעשו אח"כ כל אחד מהם בחי' פרצוף. אחד כלול מי"ם, וכו' עכ"ל עשה. והנך רואה שאפילו בג"ר דנקודים עדיין אין כלל בחי' י"ם בכל נקודה מהם, שעדיין אין בהם בחי' פרצוף כלל, אלא רק בחי' המ"ן, שאח"כ כשיגיע אליהם האור מנהי דא"ק, או הג"ר יהיו ראויים להוציא י"ם מכל נקודה ונקודה שבהם, והיינו משום שיש בהם סוד תיקון הקוין אמנם ב' נקודות התחתונות שהם הו"ת אינם ראויים להוציא י"ם מכל נקודה שבהם, והוא משום חסרון תיקון קיום כנ"ל.

והנה אח"כ כשהגיע אליהם האור דנהי דא"ק, או נעשה בהם הוונג ויצאו ע"ס דראש שנק' כח"ב וז"ן בקומה שוה, עד הכתר, ואז נמצא שכל נקודה ונקודה סאלו ה' נקודות שיצאו מעינים נתפשטו ל"ם דהיינו עד קומת כתר והוא רק בסוד ע"ס דראש, דהיינו מפה דראש ולמעלה, אמנם אח"כ כשהמלכות של ראש נתפשטה ממעלה למטה בסוד הסתכלות ב', כדי להוציא ע"ס דגופא, או נשברו הכלים ונתחלקו האורות כנודע. אמנם תדע אשר אלו הע"ס דראש, שהם ה' הנקודות כח"ב וז"ן המלבישים זה לזה בקומה שוה יש עדיין להבחין בהם בחי' ג' ראשים זה למטה מזה שכבר הטבנו לבאר ענינם בענפים הקודמים, שהמה נקי כתר חכמה בינה אשר בכל אחד מהג' ראשים האלו יש בו ע"ס שקומתם שוה. וענין התחלקות הזה כבר ידעת שהוא מכת התחלקות כל ראש לשנים מעינים ולמעלה וסוד האח"פ. ועיקר הראש שנקרא כתר, המה הע"ס שמעינים ולמעלה. אמנם האח"פ דראש הנקודים המה נקי חו"ב, וגם המה מתחלקים לב' ראשים, בסוד וונג פנימי ווונג חיצוני, שוונג הפנימי נקי או"א עילאין או אבא או חכמה, וע"ס דוונג חיצוני, נקי ישמ"ת או אימא או בינה, כמו שהארכנו באלה לעיל עשה. וזהו שאמרנו אשר אלו הע"ס דראש הנקודים. הנקי כח"ב וז"ן

היו מעלין מ"ן וגורמין זונג לאו"א, ונמשכו להם מוחין, והוחזרו או"א, פכ"פ, ונזדונו יחד, כדי להוציא ז' מלכים אלו.

ובעת צאת המלכים אלה אם לא מתו, אלא שהיו קיימים, היו מעמידין לאו"א פכ"ב, אפי' שיצאו למטה, והיו מועילין למ"ן שלהם, אמנם יען שנשברו ומתו, לכן גם או"א, האחוריים שלהם המעמדת אותם פכ"פ ירדו למטה, ואז חזרו להם אב"א, כי כבר אין להם מי שיעלה להם מ"ן ומקיים חזרתם פכ"פ. והנה פשוט הוא, שלא נגמרו אחוריים דאו"א לירד, עד כלות שבירת ז' מלכים, שכל בחי' שבירת מלך א' היה גורם ירידת קצת מאחוריים דאו"א וזהו ביאור הענין.

והנה כאשר נעריך מציאות הז' מלכים אלו, בד' פרצופים של חו"ב יש"ם ותכונה כנ"ל נמצא כי עד שליש ספי' ת"ת, שהוא המלך הד', אז נגמרו לירד אחוריים דאו"א עילאין, וכאשר נשברו כל הז' מלכים אז ירדו גם אחוריים דיש"ם ותכונה.

והנה הדעת הוא המלך הראשון שיצא, ובו היו כלולים כל הז' כנ"ל, והנה כבר ידעת כי עיקר העלאת מ"ן, הם המלכים שנולדו כבר בעולם, ולכן עיקר העלאת מ"ן עד עתה, היה ע"י הדעת, אשר כבר יצא לעולם בראשונה, כי כבר ביארנו שלא הוצרכו תחלה מ"ן לאו"א, רק סליק ברעותא לבד ומ"ש שאלו הז' מלכים היו מ"ן, אין הכוונה לומר שהם המשיכו חו"ג, כי כבר נמשכו בתחילה. וראיה לזה שהרי החזירו או"א פכ"פ, ואח"כ נתן חכמה בבינה ז' מלכים אלו, כמ"ש. אי"כ א"א לומר שהיו מ"ן אל הבינה, אמנם הכוונה שהם היו מעמידין אותם בבחי' פכ"פ לאו"א, ע"י העלאת מ"ן שלהם, אחרי שהיו כבר בבינה, ואז היו ממשיכין עוד החו"ג כבתחילה.

ונחזור אל הענין, כי הנה אחר שיצא אור הדעת ונכנס בכלי שלו, העלה מ"ן והמשיך חו"ג באו"א, כי הלא הדעת הוא כלול מחו"ג.

ועוד כי הלא הז' מלכים, היו אז כלולים

שלהם אין להם שום יחס להגלגלתא. כנ"ל, וא"כ אין בהם רק מבחי' מה שיש בגוף מכת אור הפנים לבד, דהיינו רק בחי' זו"ן וז"ק לבד, כמ"ש בפמ"ס בענף י"ג, אשר מכת חסרון בינה וזו"ן דכלים אין באור הפנים, רק זו"ן לבד עשה. והנה נתבאר לך עיקר הב', אשר אין בהשערות רק בחי' זו"ן לבד,

גם נתבאר, אשר כל בחי' אח"פ דראש הפנימי, בהכרח שמתלכשים בראש דע"ב המתחיל מגלגלתא ולמטה, כי אין שם למעלה מגלגלתא שום ענין כלי להתאחו שם, דע"כ כולל הרב א"א דאצילות ואבא דאצילות ביחד ושהם שניהם כנגד ע"ב דא"ק שהם המוחין, כאמור לעיל עשה וכוה תכין, שגם השערות הנ"ל. שה"ס הא"ח שממטה למעלה דאח"פ האלו בהכרח שגם הם מתחילים לצאת מן הע"ב שבהגלגלתא, דהיינו המוחין, שמשם צומחות ועולות בסוד או"ח כנ"ל וזה אמרו, ששערות ראשו הם כנגד ענפי ע"ב, דהיינו כראסרן, אשר שורש השערות נמצא במוחין, ומשם הן בוקעות לגלגלתא ממטה למעלה ומלבישים לגלגלתא מלמעלה בחוץ כמבואר ושערות דיקנא הם מאח"פ כנגד ענפי ס"ג וכו': כבר נתבאר, שראש הסי"ג מתחיל מאזן ולמטה, גם נתבאר שענין אח"פ היוצאים לחוץ וענין ירידתם לתחתון, שזה נוהג בכל ראש וראש מפרטי הפרצופין. וכוה תכין שסוד השערות דיקנא, הם ממש כמו שנתבאר בשערות רישא, שה"ס האו"ח הכלול באח"פ דראש העליון ממטה למעלה, אלא ששערות דיקנא נמשכים מבחי' ראש דע"ב עצמו, ולא מראש הפנימי, וא"כ המה מתאחזים בראש הסי"ג וגם שם צומחות ממטה למעלה, כלומר, מבפנים לחוץ כמו שיתבאר במקומו באורך.

ענף כב

מ"ן שלהם הגורם להם העמדה וקיום וכו': כבר נתבאר זה בכ"ם בענפים הקודמים, אשר כל הארה, אין לה קיום והעמדה בלי כל, וכדי שיתגלו כלים, צריכים לב' זונגים שנק' הסתכלות, כי ע"י הסתכלות א' יוצאים רק שרשים לכלים, והמה שנקראו בכל מקום ע"ס דראש, אלא על ידי הסתכלות הב', יוצאים הכלים, שהמה נקראים בכל מקום ע"ס דגופא, או ז"ת.

ונמצא, אשר הארה הזו שהגיע להנקודים מנהי דא"ק שנק' פכ"פ וג"ר, כנ"ל בענף הקודם ע"ש, אשר הע"ס דראש דהארה הזו ה"ס או"א. הרי שעדיין אין לה קיום והעמדה זולת בהגלות הז"ת, שהמה הכלים, כנ"ל.

וזה אמרו, כי הלא או"א שהיו פכ"פ, אין להם העמדה וקיום זולת במציאות ז' מלכים האלו, דהיינו הז"ת, שהם בחי' הגוף והכלים דאותו. ההארה.

זוין המלכישים זה לזה בקומה שוה, נמצא עוד כל נקודה ונקודה מהם. שנכתנת בסוד ג' ראשים: ראש הכתר, ראש החכמה, ראש הבינה, והיינו בהבחן דיווג פנימי וחיצוני כאסו

ובזה תבין הישב דברי הרב כאן, וע"כ מהלך הע"ם דנקודים על ב' בחי, אשר בג"ר אומר שג"ר שלהם נתקיימו וז"ת שבהם נשכרו. וזו"ן אומר שנשכר כולו בין כפרשות ובין בכללות, וז"ל. נמצא כי בין בג' נקודות הראשונות דכללות דב"ן ובין כב' נקודות אחרונות ככולם היה השכיבה שוה ויש הפרש כי בג' נקודות הראשונות יצאו גם הג"ר שכל נקודה ונקודה, ולא נשכרו, אך ב' הנקודות התחתונות שהם כללות ז' מלכים לא יצאו ג"ר שבהם וכו' עכ"ל. והיינו כדאמרן, אשר ענין ג' נקודות הראשונות שיצאו בג"ר וז"ת, הם בחי' הג' ראשים כתר וח"כ וישמ"ת, שנק' ג"כ כתיב, כנ"ל, ובחי' הגוף, דכל אחר ואחר מהג' הראשים האלו נשכר אסנם בחי' הראש דכאוי"א נתקיים וראי, שהרי כל הג' הראשים האלה נמצאים מבחי' הפה דכללות הע"ם דנקודים ולמעלה, אשר יש שם תיקון קיום, אמנם בחי' הו"ת שלהם שהוא מבחי' פה ולמטה דכאוי"א סג' הראשים הנ"ל, כבר אין שם תיקון קיום, וע"כ נשכרו.

וזהו שמדייק ואומר, אך ב' הנקודות התחתונות שהם כללות ז' מלכים לא יצאו ג"ר שבהם עכ"ל, והיינו שהם כללות הגוף דנקודים, שמהם דנקודים ולמטה, אשר כללות הג' ראשים נחשבים להם כמו ראש אחר, כנ"ל ולפיכך לא יכלו הג"ר שלהם לצאת מחוסר תיקון קיון, כי אם היה בו' תחתוניות תיקון קיום היה אותם הג' הראשים שישנם בראש, מתגלים ג"כ כבחי' הגוף, שמהם דכללות הנקודים ולמטה כמ"ש בענפים הקודמים, אשר המלכות שה"ם הפה של ראש, סגולת בהגוף כל מה ששלכשת בראש, וע"כ סתוך שהמלכות של ראש מלבשתם עד הכתר עליון כנ"ל, ונמצאת קומתה שוה כמו כל הג' ראשים הנ"ל, וע"כ היתה צריכה להתפשט בהגוף ג"כ כבחי' ג' ראשים כח"ב, אמנם לא יכלה להתפשט, משום החסרון דתיקון קיום כנ"ל, וע"כ נשכרו כנ"ל. ומבואר היטב, אשר ב' הנקודות התחתונות שהם סגה של ראש דכללות הע"ם דנקודים ולמטה, לא יצאו הג' ראשים שלהם כלל, כי לא היה בהם זיווג דתיקון קיום, כאמור.

והנה נתבאר שבאמת לא יצא כאן אלא ראש וגוף הפנימי דפרצוף כ"ן, והיינו ג"ר וז"ת דעתיק דב"ן דכברי הרב לעיל בענף יוד, אשר הראש העתיק בעצמו נבחן לג' ראשים כתיב או כתר ואוי"א עי' וישמ"ת כנ"ל, והם הג"ר שנתקיימו, והגוף דכאוי"א מהג' ראשים האלו ג"כ נשכרו, והיינו דוקא בהכמות שמלוכשים סגה ולמטה, אמנם הגוף דעתיק, והיינו מבחי' גלגלתא ולמטה דפרצוף ב"ן הוה, כולו נשכר, שלא היה בו שום זיווג דתיקון קיום כנ"ל.

וממה שאומר הרב אשר כב' הנקודות התחתונות לא יצאו ג"ר שלהם, נמצינו למדים אשר בנסר התיקון גם הפה עתידים לקנות הג"ר שלהם, והיינו ג' הראשים, והיינו מכה השפעת המלכות של כללות הראש דהנקודים, והכן זה היטב.

ולכאורה יש להקשות על מה דכתוב ומפורש כאן, שכב'. הנקודות התחתונות לא יצאו הג"ר סמ"ש בספר מכו"ש שיב ח"ג פ"ו, וז"ל, ונמצא כי מלבד מה שביארנו בשער הזה בענין השבעה מלכים בדרך כללות בוי"ם השרשיות, הנה גם בכל פרצוף ופרצוף מאלו ה' פרצופין, אחר כל ג' ספירות הראשונות דפרצוף הוא, היה בו ענין השבעה מלכים עכ"ל, אי"כ מבואר אשר גם כב' פרצופין האחרונים שהם זו"ן יצאו הג"ר שלהם ולא

כלולים בו, ולכן היה בו כח להוריד חו"ג כנ"ל.

ואמנם לפי שאין שאר המלכים מעלין מ"ן, לפי שעדיין היציאה לא היתה להם אלא אל הדעת, לכן א"א להוריד מוחין שלמים רק ע"י זו"ן ביחד, ולכן מה שהוריד הדעת היה בחי' חו"ג בראש דאוי"א עליו, במקום הדעת שלהם הדומה אליו כמוהו. וכאשר נשכר כלי המלך הזה הנקרא דעת, אז גם הדעת דאוי"א עליו, ירד למטה, במקום הגוף דאוי"א.

אבל כלי המלך הזה הנקרא דעה, אחר שנשכר, ירד לעולם הכריאה, כמ"ש בע"ה, ושאר הששה אורות שהיו עמו נכנסו בכלי המלך הנקרא חסד.

ואז עדיין או"א עילאין היו פכ"פ כי אינם חוזרים אב"א, עד שיגמור הכל לירד, כי הם דבוקים פכ"פ, וצריך שיגמור להסיר התדבקות הזה לגמרי, ואח"כ יחזרו אב"א, אבל כל זמן שעדיין נשאר קצת דביקות בהם, אינם חוזרים אב"א, ולהלן בע"ה נבאר, ענין הדבקות גמור דאוי"א, בהיותם פכ"פ, מה ענינו.

והנה כשירדו ה"ח וה"ג, מרישא דאוי"א עילאין עד למטה בגופא, בהכרח הוא, שגם חסרון האור, אע"פ שלא חזרו לגמרי אב"א, והנה ענין חסרון הזה, הוא חסרון הסתכלות עיני או"א זה בזה.

וכאשר מלך מלך הב' שהוא חסד,

המשיך הה"ח שיתפשטו בגופא דאבא כנודע, וכשמת, ירד הוא בכריאה והה"ח אורות ירדו בגבורה במלך הג', ואז נפלו האחוריים דאבא, הנעשים ע"י התפשטות ה"ח כנ"ל, ועתה נפלו כולם, והחסדים ירדו ביסוד דאבא, ואז אבא החזיר אחוריו אל פני הבינה, אשר בחי' זו נקרא, אחור בפנים, כי פני הבינה נוכח אחורי החכמה עומדים.

וא"ת, הרי פרצוף אבא אינו נגמר לירד, עד שליש הת"ת, כנ"ל. וי"ל, כי אותו שליש של ת"ת, הוא אל אבא בערך היסוד, והוא דוגמת ז"א עם המוחין שלו מצד הבינה. וכל דרוש זה צריך שתבינהו, ע"ד הדרוש ההוא, והכל בצירוף אחד, ואז תבינהו.

והנה

כי כן הוא תמיד שהבנים הם מ"ן דאמא וכו': סוד המ"ן, נתבאר היטב בענפים הקודמים, שה"ם המסך המשותף ממדת הרחמים, אשר הע"ם דאוי"א מתחברים בהם בסוד הכאה, ויוצאים ע"ם ממטה למעלה בסוד ע"ם דראש, ואח"כ מתפשט המלכות ממעלה למטה, ככ' בחי' התפשטות: אשר מהתפשטות הא' דהמלכות, יוצאים ע"ם דגוף דאותו המדרגה, ומבחי' התפשטות הב', נחשב לתולדה וכן של המדרגה. אמנם מתלכשים זה בזה כמ"ש בענפים הקודמים.

וזה אמרו, שהבנים הם מ"ן דאימא, כלומר שהתפשטות המלכות דאמא ה"ם הבנים, כנ"ל, וכטרם שמתפשטים הבנים, הרי שכלולים המה במסך דהמלכות דאימא, ואז מכונים בשם מ"ן, כנ"ל, שהמה המעלים שם ע"ם דאוי"א ממטה למעלה, כמבואר.

ה"ן מעלים מ"ן וגורמים זיווג וכו': והיינו כדאמרן, שהבנים ה"ם המסך המעלה האו"ת, וכטרם שמתפשטים נק' מ"ן, אשר זיווג דע"ם דראש נעשו עליהם. וזה שאומר שגורמים זיווג דאוי"א, והיינו בסוד או"י ואו"ת, שיוצאים הע"ם בקומת כתר.

וזה אמרו שנמשכו להם מוחין והוחזרו או"א פכ"פ, כי מטרם הזיווג לא היה באוי"א זולת ו"ק, כנ"ל בענף הקודם, וע"י הזיווג שהשוה קומתם עד הכתר, הריחו ג"ר שנק' מוחין וגם נקרא פכ"פ, כי אור הג"ר נק' אור הפנים, כנ"ל, ע"ש.

ונזדווגו יחד כדי להוציא הז' מלכים אלו: ז"ם הסתכלות הב' הנ"ל, שהוא לצורך כלים המעמידים ומקיימים להארה כנ"ל. ובן גם או"א האחורים שלהם המעמדת אותם פכ"פ וכו': ולעיל אומר שהבנים מעמידים ומקיימים פכ"פ דאוי"א. והענין, כמ"ש לעיל, אשר המלכות של ראש שה"ם המ"ן האלו יש בה כ' בחי' התפשטות, בסוד הסתכלות דגופא אשר התפשטות הא' הוא לצורך גוף המדרגה עצמו, וזה שנק' אחורים דאוי"א והתפ"כ. הוא לבחי' מדרגה השניה ממנה, שנק' כן ותולדה דהמדרגה ההוא, והמה מתלכשים זה בזה, כנ"ל. וענין ב' מיני התפשטות הללו, מבוארים היטב לעיל בהקדמת אח"פ ובפמ"ם בענף ט', כי התפשטות הא' נמצא תמיד שמתחלק בסוד הזדככות, כמ"ש הרב בע"ם דנקודים ע"ש, ובסקומו כא התפשטות ב', וע"כ נק' התפשטות הא' בשם אחוריים דאוי"א, כי כל הארתו מתקיים רק בכח התפ"כ, והיינו הבנים, כנ"ל.

וזה אמרו, אמנם יען שנשכרו ומחו, לכן גם או"א האחוריים שלהם המעמדת אותם פכ"ב ירדו למטה עכ"ל. והוא משום דגופא דאוי"א מסוד התפ"א, ה"ם האחורים והמה בחי' התפשטות המ"ן של ראש כמו הבנים, כנ"ל, ועיקר המקיים של

של

ולא נשברו. ומצאתי קושיא זו בספר השמש להאלקי הרש"ש ו"ל בע"ח ש"ט פ"ו. ומתוך זה אומר שהרמ"ו ו"ל חזר בו.

ובדברינו הנ"ל אנו מוצאים אלו ואלו, דא"ת. כי שם בפכ"ש, אין הסודר סבחי ג' ראשים הנ"ל שיצאו זה למטה מזה, אלא סבחי' ה"י נקודות כתיב וז"ל דראש, שיצאו ממטה למעלה, אשר אלו ה"פ יוצאים במטה ע"י הווג דמ"ן בבת אחת, בסוד הסת"א כנודע, ואח"כ מתפשט המלכות של ראש לבחי' ע"ס דגופא, שה"ס ב' הנקודות התחתונות, שהם כללות הו' מלכים שנק' וז"ן או גופא דכללות הנקודות, והגוף הזה מיוחס בעיקר אל גופא דעתיק, כנ"ל. בענף יו"ד, אמנם יש בו כללות ה"פ אלו א"א וא"א וז"ן, כדברי הרב שם וכללות ה"פ אלו כולם נשכרו כמ"ש שם, והמה שנק' ה' בחי' ו"ת של ה' בחי' ג"ר דה"פ, באופן שכללות ע"ס דראש הנקודים, ה"ס ה' בחי' ג"ר דא"א ואו"א וז"ן, וכללות ו"ת דגוף הנקודים הם ה' בחי' ו"ת דא"א ואו"א וז"ן, כדברי הרב המפורשים היטב לעיל בענף יו"ד, ועליהם אומר הרב בפכ"ש הנ"ל אשר בכל פרצוף ופרצוף מה"פ אחר שיצאו הג"ר היה בו ענין הו' מלכים, והו"ן שבראש, שקופתם עד הכתר, הם שנחשבים כאן לג"ר דז"א. והבן היטב.

אמנם כאן הוא מדבר, בני ראשים היוצאים בזה אחר זה, כי בפירוש אומר שמתחילה יצא הכתר בג"ר וז"ת, ואח"כ החכמה בג"ר וז"ת וכו', וא"כ בהכרח שאינו מדבר מאותם ה"פ שקופתם שזה, להיות שהמה יוצאים בבת אחת ע"י האו"א העולה מהמלכות ממטה למעלה, ומשוה לקופתם דכל ה' פרצופין כתיב וז"ן לקופת כתר, וא"כ המה יוצאים בבת אחת, ומהם אינו עוסק כאן כלל, וז"ל מ"ג ראשים היוצאים זה למטה מזה, אשר ההבטן שלהם אינו כלל ע"פ הע"ס דכתיב וז"ן, אלא ע"פ ב' הווגים פנימי וחיצוני כנ"ל שבוה ו"ש באותם ה"פ כתיב וז"ן דראש, ג' פעמים ע"ס כנ"ל. והגוף, שמה ולמטה, שאין שם וווג דתיקון קוים, ודאי שלא היה שם בחי' ג"ר כלל, כי אפי' הו"ק נשברו, משום שלא היה שם וווג כנ"ל, וזה פשוט.

ונחזור לענינו, לבאר דברי הרב, בענין ביטול אחורים דאוי"א, שכבר התחלנו בכיארם בענף כ"י ע"ש אמנם כדי להבין דבריו שבענף שלפנינו, אשר רחבים מני ים, צריך אני להרחיב ביותר בהבנת הכותל דאכ"א, וענין חורתם לפי"ס.

וה"ל הרב שם, והנה כתיבתם אבי"א, אין לזו"ן רק כותל א' לשניהם, וכותל א' לבד מפסיק בין שניהם, ומשתמשים בכותל א', חצי כותל לז"א וחצי כותל לז"ק, וכאשר אדם החוקים פכ"ש ע"י מצות ומעשים הטובים, אז נגמר ונשלם אחר א' שלם לז"א ואחר א' שלם לז"ק וכו', כי אין יוצא מיסוד הבינה אלא חו"ג שמן החו"ב דז"א אינו יוצא רק הארה בעלמא וכו', עכ"ל ע"שה.

וכדי להבין הדברים האלו על בורין צריך שתוכור היטב כל מה שביארנו בפ"ס שם, בענין דבר ונוקבא שנשרשו בב' הפרצופין פנימי וחיצוני דב"ן, שיצאו מבת עליית המ"ן, כי עתה יבואו השלפתם של הדברים בע"ה.

ובהמתבאר שם תכין היטב, מה שהו"א מוגדר כדברי הרב תמיד ככתי' הג"ת, והנוק' ככתי' נח"י. וכן כביאר ע"ס השורשיות של א"א, אומר, שחגי"ת דא"א המה ג' רישין דז"א, ונהי דא"א המה ג' רישין דנוקבא, ע"שה. והנה נתבאר שם, אשר הן פרצוף הפנימי דב"ן שהוא שורש הו"א והן פרצוף החיצון שהוא שורש הנוקבא, הם שניהם רק סבחי' למטה ממבוא דא"א

והנה היסוד כולו הוא בחי' פנים ואין לו אחורים שירדו ממנו, לפי שכל היסוד של זכר נכנס תוך היסוד של הנקבה, וכולו הוא בחי' פנים, משא"כ בשאר הגוף, שיש בו בחי' האחורים, החוזרים נגד פני הנקבה, אבל אחוריו אינם דבוקים עמה ולכן סיום אחוריים דאבא הם נגמרים לירד מרם היות פגם וגרעון ביסוד דאבא

ואח"כ מלך מלך הג' שהוא גבורה והמשיך התפשטות ה' גבורות, באמא עילאה בגופא וכשמת ירד לבריאה והד' אורות ירדו בכלי הד' שהוא הת"ת ואז נפל התפשטות הגבורות ביסוד דאמא, ונפלו גם האחוריים שלה למטה אז ג"כ אמא החזירה אחוריה, והיה אחר דאמא באחר דאבא.

ואח"כ מלך המלך הד', והוא ת"ת, ובהגיע האור אל שליש עליון שלו, שהוא עד החזה, אז המשיך בחי' כללות ה"ח ביסוד אבא, וה"ג ביסוד אמא, כנודע, כי לכן היסוד נקרא כל שכולל ה"ח וה"ג. וכבר ביארנו זה הציור, כי דעת כולל רישא דאוי"א, והחסד הוא גופא דאבא, וגבורה הוא גופא דאמא, ושליש ת"ת עליון הוא היסוד דאוי"א.

וכאשר הגיע האור לב' שלישים תחתונים דת"ת, אז נגמרו כל אחורי או"א עילאין לירד, והמשיך החו"ג ברישיהו דישמו"ת, כי שם הוא מקום ראשם יחד. וכשמת ירדו ג' מלכים בכלי ה' שהוא נצח, ואז ירדו החסדים מרישא דיש"ס, וגבורות מרישא דתבונה, עד למטה בגופא דלהון, וגם יישמו"ת נגרע מהם הבחי' דהסתכלות עיניהם זה בזה, ע"ד הנ"ל באוי"א עילאין.

ואח"כ מלך הנצח, והמשיך ה"ח בגופא דיש"ס, וכשמת ירדו שאר מלכים כהוד וירדו האחוריים דיש"ס, והחזיר אחוריו נגד פני תבונה.

אח"כ מלך ההוד, והמשיך הה"ג בגופא דתבונה, וכשמת ירדו ב' מלכים ביסוד, ואז הכלים דנ"ת ירדו אל הבריאה כי שניהם מלך אחד בלבד כנ"ל, דתרווייהו אינן רק פלגי דגופא, ואע"פ שמלכו זא"ז עכ"ו,

של ההארה המה הכנים, שה"ס התפשטות ב, כנ"ל ובחיות שהכנים מתו, ירדו ג"כ האחורים האלו ונתבטלו, כי כל הארתם הוא ע"י הכנים כאמור, והבן היטב.

והנה כאשר נעריך וכו' חו"ב וישמו"ת וכו': ותכין זה. ע"פ הלכשת או"א וישמו"ת את פרצוף א"א דאצילות, אשר אבא מלביש את צד ימין דא"א מפה עד החזה, ואמא מלכשת את צד שמאל דא"א מפה עד החזה, ומחזה עד הטבור מלבישים ישמו"ת: ויש"ס מצד ימין, והתבונה מצד שמאל.

זה אמרו, והנה כאשר נעריך מציאות הו' מלכים אלו בד' פרצופין של חו"ב וישמו"ת, כלומר דאע"פ שכאן עדיין לא יש אלו התיקונים אשר הפרצופין יתלכשו זה בזה, כמו באצילות, אלא הכתר שה"ס א"א נמצא למעלה מחו"ב, וחוי"ב עדיין נמצאים ככתי' דראש, והז"ת מתחילים מפה דראש ולמטה, אמנם אנו צריכים להבחין סדר שכירתם, ע"ד שנחתקנו אח"כ באצילות, בה"פ שמתלכשים זכ"ו, על סדר הנ"ל כי גם התיקונים הללו בהכרח שמתחילים על סדר יציאת ה"פ דנקודים, כי כל הכחות שבעליון בהכרח שיפעלו בהתחתון, כמו שיתבאר זה היטב במקומו בפרצופי אצילות, בע"ה.

נגמרו לירד אחורים דאוי"א עילאין: כי אפי' אחר התיקון כבר נגמרו כל בחי' או"א, במקום החזה דא"א כנ"ל, שהוא בחי' שלישי ת"ת העליון דא"א דאצילות, והבן.

אין הכונה לומר שהם המשיכו החו"ג כי כבר נמשכו מתחילה וכו': כמו שנתבאר לע"פ, אשר מתחילה מחויב כל הארה לצאת בבחי' ראש ממטה למעלה, אשר אח"כ מתפשטת המלכות ההוא לבחי' גוף דהיינו ממעלה למטה, וא"כ ודאי שנמשך מתחילה החו"ג בסוד הע"ס דראשיהו דאוי"א ממטה למעלה, לסוד הווג דעינים דאוי"א שנק' הסתכלות עינין דאוי"א זה בזה, ואח"כ נתפשט המלכות של וווג ההוא ממעלה למטה, בסוד כלי הדעה.

זה אמרו, וראה לזה שהרי החזירו או"א פכ"פ ואח"כ נתן חכמה וכו', דהיינו כדאמרן, שמתחילה יוצאים אורות בהעליון שהוא בחי' הראש של ההארה, ואח"כ נמשכים משם האורות להתחתון שנכתן לבחי' גוף כלפי העליון, כמ"ש בארוכה בענפים הקודמים.

והמשיך חו"ג באוי"א כי הלא הדעת כלול מחו"ג: וכבר נתבאר זה

בענפים הקודמים, בסוד תיקון קוים, כי החו"ב משרשם בע"ס דאוי"א נמצאים אבי"א, כי החכמה ה"ס עצם התפשטות האור מא"ס כ"ה, שה"ס הכתר, ואח"כ כשמתפשטת החכמה נמצאת מתגברת לתוספת שפע מא"ס, המכונה אור דחסדים, והתגברות הזה אחר תוספת שפע מכונה בשם

דא"ק וא"כ המה רק בחי' נהי' דע"ס השורשיות, אלא שהפנימי נמשך ועולה לאח"כ דהג"ת דא"ק, עד למטה מעינים דפרצוף החג"ת, אמנם החיצון שהוא שורש הנוקבא אינו זו ממקומו עשיה.

ומתוך העליה הוו דפרצוף הפנימי, בזמן צמצום נה"י דא"ק אל חג"ת דא"ק, קנה לתוכו בחי' החג"ת דע"ס השורשיות, וע"כ נבחר כל דבר שיש לו גם בחי' חג"ת משורשו, אמנם הנוקבא ששורשה מבין החיצון, אשר מעולם אינו יכול להתעלות למעלה מטבור ע"כ אין לה כלל בחי' חג"ת משורשה, אשר משום זה נבנת כל נוק' שאין לה רק נהי' לבד משורשה, וזכור זאת לכל המקומות, והבן היטב.

וכבר ידעת שמכח עליית המין לנקבי עינים, נעשה צד אחר וצר פנים ככל פרצוף משום שמכח שורש הא' הקדום למין, נמצא בכל פרצוף רת"ס בשלימות, והמה סוד הע"ס בבחי' הכלים דכל פרצוף אמנם האורות, גם תיקונים דכלים, אינם נמשכים אלא משורש הב' דהיינו מבחי' אור העינים, והמה אינם מאירים בהסוף של הפרצוף, כי כל רת"ס דאור העינים נשלמים למעלה מטבור, משום שע"ס דראש נבחרים מעינים ולמעלה, וע"ס דתוך נבחרים באח"כ, וע"ס דסיום וסוף נבחרים מפה עד הטבור.

ולפיכך נמצא בהתוך דכל פרצוף, שיש בו אחרים של הראש, כי האח"כ שנעשו לבחי' התוך מצד האור דשורש הב', דהיינו מאור העינים שע"י מין הרי המה בחי' כלים דראש ממש מצד שורש הא' אלא שאינם מאירים כנ"ל, ועד"ו בהסוף דכל פרצוף יש בו בחי' אחרים של התוך, כי מפה עד הטבור שנעשה לבחי' הסוף כנ"ל, יהיה זה, רק מצד שורש הב', אמנם הכלים מיוחדים בעיקר לשורש הא', שהמה בחי' תוך וחג"ת כנ"ל, אלא שאינם מאירים כנ"ל, וע"כ, מכונים בשם אחרים, ועיין היטב בפנים מאירות דף ק' ד"ה וכו'.

והנה נתבאר ב' הצדדים שבכל סדרה, שצד הפנים נמשך מאור העינים, שבוה אין באח"כ אלא כלים דפנים מחג"ת דגופא, אמנם כלים דאחרים יש לו ודאי מצד שורש הב' וכן בהתוך יש כלים דפנים מנה"י, וכלים דאחרים מחג"ת, ובהסוף נמצא אחרים בלי פנים כלל.

והנה לפ"ו נבין ההבחן מבין אחרים דוכר לאחרים דנוק', דכבר ידעת שהוכר שהראש שלו הי"ס חג"ת, וא"כ האחרים שלו הי"ס אחורי חכ"ד, כמבואר לעיל והנוק' שה"ס נה"י ואין לה ממעלה מטבור כלום וזלת בחי' שיופלו דחג"ת, שהי"ס מלכות דעליון המתלבש וכו' למקום התחתון שסוה נעשים לה כלים דפנים, ולפיכך יהיו הכלים דאחרים שלה רק מבחי' חג"ת לבד והנה נתבאר שכלים דאחורי הוכר הי"ס חכ"ד, וכלים דאחורי הנוק' הי"ס חג"ת.

וצריך שתדע סוד האחרים הנמצא בפרצוף שהוא בחי' החסרון שבהפרצוף, כלומר שאם לא היה בו האחרים האלו לא הי' בו שום חסרון והמעט הוא משום שהכלים ההם ריקנים מן האורות תפוחים להם ואינם נהנים מאור הנכרי להם, ולפיכך צריכים להבחנה יתירה בהאחרים דכל פרצוף לידע בדיוק מאיזה בחי' הוא נמשך, כי בהנוקבא שאין לה אחרים דחכ"ד אין אור דחכ"ד חסר לה ולא כלום ואור דחג"ת הוא שחסר לה, והדבר משום שיש לה האחרים דחכ"ד בנינו, הרי הוא נבחר ג"כ לבעל חסרון מהאור ההוא והבן היטב. ומקודם צריכים להבין היטב האחרים דחכ"ד ואז נדע להבחין ג"כ באחרים דחכ"ד, וכבר

נתבאר

אח"כ מלך מלך הו', שהיא יסוד, והמשיך כללות ה"ג ביסוד דתבונה, וכללות ה"ח ביסוד יש"ס, וכשמת ירדו גם בחי' אלו.

אח"כ מלך מלך הו', שהוא המלכות בכלי שלה, היא לבדה, ואז המשיכה כללות ה"ח במלכות דיש"ס, וכללות ה"ג במלכות תבונה, כי גם המלכות יש לה כללות ע"ד ה"ג ביסוד, כי גם הוא נקרא כלה כמו שהיסוד נקרא כל, וכשמתה היא, אז ירדו כללות ה"ח וה"ג ממלכות דיש"ס וממלכות דתבונה, והכלי דמלכות ירד לבריאה, גם עתה נגמרו כל אחרים של ד' פרצופין דאור"א וישכ"ו ליפול לגמרי, וא"ת למה באור"א לא נכנס בחשבון כללות החו"ג במלכות דאור"א עילאין, ע"ד שנכנסו בחשבון המלכות דיש"ס ותבונה וי"ל כי נודע, כי בשליש עליון דת"ת שם הוא בחי' העטרה, שהוא בחי' המלכות, והרי היא נכללת ביסוד, אבל כאן הוא יותר נגלית המלכות דתבונה ממלכות דבינה, כי מלכות דתבונה היא ממש מלכות, בערך כללות בינה ותבונה יחד בפרצוף א', אבל המלכות דבינה עילאה, היא בחי' גופא של כללות, והוא מקום החוה, של ת"ת של כללות הפרצוף יחד דבינה ותבונה, כנודע, ואינה מלכות ממש.

ענף כג

והנה נתבאר מה שנפל מאור"א גם בחי' היותם נחלקים לד' פרצופין כנ"ל וגם נתבאר סדר יציאת ז' מלכים ונמצא כי ירדו ז' המלכים שהם זעיר ונוקבא ועוד ד' אחרים דאור"א עילאין וישכ"ו סך הכל הם י"א בחי' שירדו ומהם נתברר ומהסינים שלהם נעשו קליפות והם י"א סמני הקטרת שהם י"א אורות שנשארו מאלו הי"א בחי' כנ"ל שירדו, ולא יכלו אורות אלו להתברר, ונשארו נתונים תוך הקלי', כמבואר אצלינו בסוד פטום הקטרת.

והנה לא ירדו אחרים דאבא עד שמת המלך הב' שהוא חסד, ולא ירדו אחרים דאמא עד שמת המלך הג' שהוא גבורה, באופן, כי כמות הנבורה

אז

בשם בינה, ונבנת הכינה במצב הזה, אשר הוא מסבית פניה להכתר, ואחוריה לחכמה, כי מתוך שהוא יונקת אור דחסדים מהכתר, אינה יונקת אור החכמה מספירת החכמה, וכוה נמנע אור החכמה דע"ס החסד, עד שהאוי"ב בא בזווג דהכאה עם המסך שבכלי מלכות המעלה ע"ס דאור"ח ממטה למעלה, ונתמלאה הכינה מאור"ח העולה לה מאליה, ואז אינה צריכה עוד לינק אור דחסדים מהכתר, ומשיכה ע"כ פניה אל החכמה כלומר, שאז יונקת מהחכמה אור דחכמה ונשפע בזה גם אור החכמה אל הפרצוף.

וכבר נתבאר, שבסוד תיקון המין, נמצא המסך בסוד עמרת יסוד, וה"ס קו אמצעי הכולל דעת ת"ת יסוד, שמכריע באור"ח שלו בין ב' הקצוות, חח"ן בג"ה, כמ"ש היטב לעיל בפנים מאירות דף ע"ג ד"ה ופירושו ע"ה. אשר בראש מכונה דעת, ובתוך מכונה ת"ת, ובסוף מכונה יסוד עשיה, וזה אמרו, אחר שיצא אור הדעת ונכנס בכלי שלו העלה מין והמשיך חו"ג באור"א, וכו' והיינו כדאמרן, אשר כל ענין קו האמצעי בכל מקום שהוא נמצא, ואפילו בראש, אינו מעלה רק אור דחסדים, שהרי הוא שחסר בראש להיות החי"כ עומדים שם אב"א מסבית חסרון אור דחסדים, דע"כ מתגברת לינק אור דחסדים מהכתר, ונמנע ממנה אור החכמה, כנ"ל.

וזה אמרו, כי הלא הדעת הוא כלול מחו"ג, דהיינו כדאמרן אשר הוא מעלה אור דחסדים וכוה גורם להשיב אור"א פכ"פ, בסוד המלכות עינים דאור"א. שהדעת עצמו דראש דהיינו קו האמצעי המכריע בין חו"ב, הוא בחי' אור"ח שממעלה למטה, ואינו אור דג"ר שהוא אור החכמה, רק אור דו"ק שהוא אור דחסדים, וכולל ג"כ גבורות מצד העוביות הנמצא בהמסך שכל עוביות נק' גבורה כנודע, אמנם עם כל זה, הרי הוא ממשיך אור דג"ר, שה"ס אור החכמה, לכל הפרצוף, ואפילו לחי"כ גופייהו כנ"ל, וזהו ככת העלאת אור דח"ג שלו, כאמור.

וצריך שתזכור כאן המתבאר בענפים הקודמים, אשר במרם הווג ועליית האור"ח ממטה למעלה הנ"ל, כשהיתה הכינה יונקת אור דחסדים מהכתר, היה השפע הזה בסועט, משום שהחכמה היה מפסקת בינה ובין הכתר אמנם אח"כ, כשהגיע לה האור דחסדים מהווג, היה השפע רב, משום דאור"ח הזה העולה מהווג שעל המסך, הוא אור גדול. עיין שם היטב.

אמנם לפי שאין שאר המלכים וכו' שעדיין היציאה לא היתה להם וכו' (שייך לדף קס"ו) וצריך להבין את זה מאד, כי הוא כולל כל ענין שביה"כ. אמנם, כי כל דברי הרב שבענף הזה, המה כוללים כל הענפים שמלפניהם ולאחריהם, ולפיכך לא אוכל לכתוב כאן בביאורי דף על דף, כנוהג עד הנה, כי מהראוי לי לבאר היטב

היטב

פנים מסבירות

נחבאר לעיל בפס"א דף קל"ז ד"ה הקדמת פכ"ט ואב"א. אשר סוד הגדלות ופכ"ט, אינם מתגלים זולת על מסך וכותל דבתי"ד, וכל עוד שהיא נעלמת בבתי"ב, נמצא הפרצוף בבתי"ג קטנות ואב"א, עשיה. וז"ל הרב שם בדף קל"ז, והנה מה שכתבנו שנפלו האחרונים דאוי"א, הוא על בתי"ג חו"ג המגדולים האחרונים ומהוירם פכ"ט, והוא בתי"ג חו"ג שלוקחים או"א מן הכתר שהוא א"א, כדי להתוירם פכ"ט, כי גם באו"א היה בהם בתי"ג אב"א, עכ"ל.

פ"י הדברים, כי זה הכלל, שאין עלית הנקודה דבתי"ד למ"ן, אלא לראש הא' היוצא מנקבי עינים ולמעלה שנק' כתר, אמנם בראש הב', דהיינו האח"ט שנק' חו"ב, נמצאת הנקודה דבתי"ד נעלמת בבתי"ב ואינה ניכרת שם כלל ועיקר, כמ"ש הרב לעיל בענף י"ד, דה"ת נגלה בעינים ויהיו באח"ט, עשיה, אשר לפ"ו אינה ראויה כלל לבתי"ג פכ"ט וגדלות, לסבת החסרון דבתי"ד.

וזה אמרו שהוא בתי"ג חו"ג שלוקחים או"א מן הכתר כדי, להתוירם פכ"ט, שבהיותם לוקחים האו"ח ממלכות דכתר היורד מנקבי עינים ולמטה לאח"ט הרי המה מקבלים בזה בתי"ג נהי' דכתר ובתי"ד שלו, ונהי' אלו מתלבשים בראש הב' הוה, אשר בזה כחם יפה לחזור אח"כ לבתי"ג פכ"ט.

וזה אמרו שענין אחרונים דאוי"א, הוא על בתי"ג חו"ג המגדולים האחרונים ומהוירם פכ"ט, עכ"ל, והיינו בתי"ג נהי' דכתר שנתלבש בהם כנ"ל, שהוא בתי"ג או"ח היורד ממעלה למטה שנק' חו"ג, שבוה משיגים לנקודה דבתי"ד, שראויה למוחין דג"ר ופכ"ט, כמ"ש בפס"א דף קל"ז, וצריך שתוכור בכל המשך הדרושים דשביה"ב, מה שנחבאר היטב בענפים הקודמים ובפתיחה, אשר בהכתן הכלים, כל העב ביותר הוא משוכת ביותר, וכל הו"ך מחבירו הוא גרוע, כי בכלים דבתי"ד היותר עבים, נמשך בהם קומת כתר, ובבתי"ג רק קומת חכמה, ובבתי"ב רק קומת בינה וכו'. עשיה. והנה נחבאר סוד אחרונים דאוי"א, שהים השגת כתי"ד כמסך שלהם, שוהו כל מעלהם ושכחם. אמנם אין מעלה הוה משלהם עצמם, רק שמשיגים זה ע"י התלבשות נהי' דכתר, כנ"ל, ההמשך בענף הסמוך.

ענף כג

והנה נחבאר מה שנפל סא"א וכו', ובהסתבאר לעיל בסוד אחרונים דאוי"א עשיה, נבין ג"כ ענין התחלקות ב' הנקודות חו"ב, שהם ראש הב' כנ"ל, לרי' פרוצפון, גם למה נכתבים לב' נקודות.

והענין כי המלכות וה"ת שבנקבי עינים, סתוקנת מסוד עליות מ"ן בפנימיות וחיצוניות, כמ"ש היטב בענפים הקודמים, שנק' ב' נקודות: נקודה דבתי"ב, ונקודה דבתי"ד, עשיה, אלא כתי"ד הוא בחיצוניות ובתי"ב בפנימיות, כי כן עלו למ"ן מסיבת ירידת ישויות בפנימיות נה"ו דא"ק, שנגנו בתי"ב בבתי"ד, ולפיכך כשנמשכו החו"ג מנקבי עינים לראש הב' הנק' חו"ב או אח"ט, שוים התלבשות נהי' דכתר בתי"ב כנ"ל בענף הסמוך עשיה, נמצא שחיצוניות דנהי' דכתר ירדה בסוד ההתלבשות ובהה"ת בחיצוניות דתחתון כמו שבייל לן הרב לעיל בענף מ"ו. ונחבאר שם בפס"ט, אשר משום זה גם הראש הב' מתחלק לב' בתי"ג ראש: פנימי, וחיצוני, דהיינו: מעינים ולמעלה, אח"ט, שהם סכונים: או"א, וישויות, כמ"ש שם, ונמצא שחיצוניות נהי' דכתר, דהיינו כתי"ד, שהתלבשה בפנימיות דראש הב', היינו רק באו"א עילאין שבראש הוה

עין החיים ענף כג

או נשלמו אחריו או"א לירד. והענין הוא, כי אע"פ שבמיתת החסד ירדו אחריו אבא, עכ"ז, אין אלו נקראים אחרים גמורים, לפי שעדיין היתה הבינה בבחי' פנים עמו, והיתה מאירה באחריו. נמצא, כי עדיין לא ירדו בעצם כל אחריו אבא, רק כשירדו גם אחריו אמא, אז ירדו שניהם לגמרי, ואז היו אחר באחר. כמ"ש בע"ה באורך בדרוש פרוצפון יעקב ולאה מדינן יצאו, וע"ש.

נמצא, כי אין ירידת אחריו או"א נקרא ירידה לגמרי, עד מות הגבורה, שהוא המלך הג', אבל מיתת השבעה מלכים, הוא מיתת גמורה תכף מן העת הראשונה, כי הרי במות החסד, נשברה כל בחינתו לגמרי, ונאמר בו מיתת ממש. נמצא, כי מיתת המלכים מתחלת להקרא, מן העת שמת מלך הראשון, אבל ביטול האחרים דאוי"א אינו ביטול, עד שמת המלך הג'.

ובזה תבין סוד שם מ"ב, שהוא:
אב"ג ית"ן, קר"ע שט"ן,
נג"ד יכ"ש, בט"ר צת"ג, חק"ב
טנ"ע, יג"ל פו"ק, שק"ו צי"ת.
כי כבר ידעת, כי שם מ"ב הוא ביצירה, ויצירה הוא בתי"ג ז"א. כנודע, שהוא סוד ז' המלכים. נמצא, כי שם מ"ב זה מדבר בסוד המלכים.

ואם תסתכל תראה, איך שם ע"ב הוא במוחין, והוא נקרא טעמים, והוא נקרא אצילות אח"כ, הטעמים של ס"ג הוא בבריאה. והנקודות שלו הוא ביצירה, והם סוד המלכים שמתו, כי הנקודות הם בתי"ג זו"ן שהם יצירה ועשיה.

אמנם כוונת מ"ב זה, הוא להעלות כל הברורים משם, אשר נשאר מועיד ונוקבא ביצירה ועשיה, כי כל שם מ"ב הוא להעלות, כנודע, אם כן ודאי הוא, כי בשם זה נרמו מיתת המלכים. ועל סדר מיתתן, הוא סדר העלתן, ע"י ברור בכח שם זה, ולכן מיתת שבעה מלכים נרמו בשם הראשון זה, וביטול אחרים דאבא ואמא. נרמו בשם הב'.

והענין, כי מן האדרא זוטא נראה, שלא ירדו רק הז' מלכים בלבד, וממדרשים

פנים מאירות כמ"ט

(לענף כב)

היטב במקומות הללו, כי על כל קוין וקוין תלויים וזכאים תלוי תלויים של תיקונים באבי"ע דעולם התיקון, כמ"ש בע"ה, וכבר נחבאר סיבת השבירה, מפני שהו"ת יצאו בלתי תיקון קוים, אלא זה למטה מזה, וע"כ כשהאיר יסוד דא"ק בג"ה דנקודים, ויצאו ע"י זווג דאוי"א ואו"ח ממלכות ש' ראש ולמעלה ע"ם בקומת כתר, בסוד הסתי"א לשרשי כלים, כנודע, היה צריך עדיין להתפשט המלכות ש' ראש לזווג ב' עד למלכות דמלכות אשר רק ע"י או"ח היוצא ע"י הסתכלות ב' הוה, נגמרים הכלים, כדבריו הרב לעיל בענף ה' עשיה. ומאחר, שכראש ה"ת תיקון קוין, ובגוף, שהים הו"ת שממלכות דראש ולמטה, לא היו מחוברים בתיקון קוים, אלא שהכלים היו נפרדים ועומדים זה תחת זה, א"כ לא היה יכול האור להתפשט בהם בבת אחת מפה עד הטבור, שהים מלכות דמלכות. ולפיכך בעת שנתפשט האור ממלכות דראש התפשט וזכא רק בכלי אחת מהם הראשונה והוא הנק' דעת.

וזה אמרו. ואמנם לפי שאין שאר המלכים מעלין מ"ן רוצה לומר, לפי שלא היו כל הו"ת מחוברים לבתי"ג גוף אחד, אשר האורות ש' ראש יוכלו להתפשט בהם עד הטבור, ולהעלות מ"ן שלימים מטבור ולמעלה, בסוד הסתכלות ב', והוא מסכה, שלא היו מחוברים כולם בגוף אחד כנ"ל, וע"כ לא היה היציאה וההתפשטות, אלא רק אל הרעת לבד, והבן.

לכ"ן א"א להוריד מוחין שלמים רק ע"י זו"ן ביה"ד: כבר ידעת שתוך סוף דגופא נק' זו"ג, כי תחג"ת שמפה עד הטבור נק' ז"א, והנהי' שמטבור ולמטה עד סיום נק' נוק' דו"א. וזה אמרו כי א"א להוריד מוחין שלימים, כלומר שיתפשטו האורות בסוד הסתי"ב אשר אז גומרים הכלים והמוחין שוהו מחויב להיות ע"י זו"ג ביחד, כלומר הסחובים ביחד וקשורים זה בזה בבחי' גוף בתיקון קוים כראוי, כנ"ל.

ולכ"ן מה שהוריד הדעת היה בתי"ג חו"ג כראש דאוי"א ע"י: כלומר מפני שהו"ת לא היו מחוברים ומסודרים בתיקון קוים, כאמור, היא שנתנה, אשר גם האורות דג"ר לא יכלו להתפשט למטה בבת אחת, אלא שנתפרדו ונתחלקו לפי בחינותיהם של הכלים, וזכו להם בזה אחר זה, בכל כלי וכלי לפי היחס שלו.

וצריך שתדע, אשר כלי זו שנק' דעת איננה כלל כע"ם כח"ב תג"ת נהי"מ דאוי"א שעל פי שורש הקדום שמטרם עליות מ"ן, אלא מסוד ע"ם דרת"ם שנאצלו בסוד תיקון הקוים בכח עליות מ"ן, בעת צמצום ב' דא"ק, הסכונה אצלנו בשם שורש ב', כמ"ש בענפים הקודמים, אשר כלוה ע"ם דראש מכונים בשם חב"ד, וכלוה ע"ם

הזה, הסכונה ג"כ מעינים ולמעלה, אבל לא כלל בחיצוניות דראש הב', דהיינו באח"פ שבו, שנק' ישסו"ת.

אמנם צריך שתדע, שענין התלבשות נהי' דכתר הנוכר הוא ג"כ בחי' תיקון הקיום בראש הזה, שכבר ידעת ביאורם, אשר נעשה סתם, ג' בחי' ימין שמאל אמצע, בכל ספירה וספירה מע"ס דאו"א. ובה תבין למה נקרא התלבשות נהי' דכתר, שבאמת אין זה כי אם חיצוניות המלכות שבנקבי עינים, כמיש לעיל, וא"כ היה צריך לומר התלבשות מלכות דכתר, ובהאסור תבין כי הוא מתחלק בג' בחי' וישא כנ"ל: שהימין שבו סכונה נצח, והשמאל סכונה הור, והאמצע סכונה יסוד, אמנם כללותם, אינם באמת רק בחי' חיצוניות המלכות דכתר.

ודנה מכת התלבשות נהי' דכתר בחו"ב, כנ"ל, נעשו ראויים שיתלכש בהם יסוד דא"ק, שה"ס אור הפנים ואור הזכר, כמ"ש בענף הקודם ואו נעשה הווג דאו"י כבי הראשים הכלולים בראש הב' : דהיינו ראש הפנימי וראש החיצוני הנק' או"א וישסו"ת, ונודע אשר באו"א ע"י יש בהם נהי' דכתר כנ"ל, אמנם ביסוס"ת דהיינו האח"פ דראש הב', בהם יש רק בחי' נקודה דבחי"ב לבד, כמו דכ"ל הרב בענף י"ד, אשר ה"ת בעינים ויהי' באח"פ, ותסר ה"ת, אשר ע"כ סכונה המלכות דאח"פ בשם ואן, יען חסר בה ה"ת, שהיא הנקודה העיקרית, ולפיכך, באו"א עילאין יצאו ע"ס בקומת כתר, אבל ביסוס"ת יצאו רק ע"ס בקומת בינה לבד, כנודע שספך דבחי"ב אינה מעלה או"ח רק בקומת בינה כמיש בפתיחה ובענף ג' עשי"ה.

ובזה תבין דברי הרב לעיל בענף י"ז, וז"ל והנה ניקוד שורוק כוואו שנק' מלאאום שהוא כאמצע, הוא ההכל היוצא מן היסוד לאו"א, ונחלק לב', כי הנה נקודת השורוק ואו ויוד כאמצע, ויוד של שורוק הוא לאבא, והואו של שורוק הוא לאמא וכו', הנקודה שהוא כעין היוד שבשורוק הוא יותר עליונה, וסמנה יונק אבא דנקודים וכו' עשי"ה ובתאסור מתבארים הדברים היטב. כי התלבשות יסוד דא"ק שה"ס השורוק, באו"א, כלומר בראש הב', והרי הוא נחלק לפנימי וחיצוני, אשר מעינים ולמעלה שם נעשה וווג הפנימי, אשר ע"ס היוצאים כווג ההוא יש להם קומת כתר והוא שנק' או"א עילאין או אבא לבד, וזה אמרו, אשר נקודה דשורוק נטיל אבא. ר"ל מסך דבחי"ד שנקרא נקודה כנ"ל, והוא ודאי עליונה מן הואו, כי מסך דבחי"ב נק' ואו, שיורה שחסר שם ה"ת ובחי"ד כנ"ל. וזה אמרו, והואו של שורוק הוא לאבא כלומר מסך דבחי"ב, שאינה מעלה או"ח רק בקומת בינה. ומשמיענו בזה אשר התלבשות היסוד בחו"ב דנקודים גורם ב' וווגין וב' ראשים, דע"כ סכונה בשם שורוק: ואו, ונקודה, אשר סווג דעל הנקודה, נטיל ראש הפנימי הנק' אבא, וסווג דבחי' ואו נטיל ראש החיצון הנק' אמא.

אות ב והנה נתבאר היטב סוד ד' האתורים דאו"א וישסו"ת והתבטן שבניהם, אשר שיעור העוביות שבהספך הוא הסכונה כאן בדברי הרב, בשם אתורים, להיות כל בחי' פכ"פ דהיינו הנ"ר, תלוי בשיעור העוביות הנה כנ"ל, וההפך שנין או"א ע"י ליסוס"ת הוא, שבאו"א יש באתורים שלהם עוביות דבחי"ד מכת התלבשות נהי' דכתר כנ"ל, אמנם, ביסוס"ת יש רק אתורים הובים, דהיינו מבחי"ב, כמבואר, ועדיין צריכים להבין ענין ד' אתורים, דבהכרח שיש ב' בחי' נבדלות באתורים דאו"א לבד, וכן ב' בחי' באתורים דישסו"ת לבד, דע"כ אמר הרב כאן שהם י"א כחי' כסוד י"א סימני קטורת ולכאורה נמצאים דברי הרב

וממדרשים אחרים בספר הזוהר משמע, כי גם באו"א יש ביטול ופנם. וכמעט אפילו בכתר.

ואמנם הענין הוא, כי ודאי שמכל יוד נקודות נפלו מהם בחינות, ובכולם היה ביטול, רק זוי"ג נפלו כולם, בין בבחי' היותם אב"א ובין בבחי' היותם פכ"פ, והנה זו נקרא מיתה, כי הכל ירד לגמרי. אבל או"א, שלא ירד מהם רק בחי' אחורים, יקרא ביטול, ולא מיתה. וכתר, שלא נפלו ממנו רק בחי' נהי' שלו, שנכנסו בסוד מוחין דאו"א, כנוכר לעיל אשר אין בחינה זו נכנסת אפי' בערך אחורים, לכן לא נק' ביטול בכתר, רק פנם בעלמא.

עוד יש טעם אחר, והוא, כי אינו נקרא מיתה, רק מי שהולך מעולם לעולם, ונבדל מעולמו. ולכן, שבעה מלכים שהיו באצילות וירדו אל הבריאה, יקרא מיתה ממש, כמיש באדרא דקל"ה, לא תימא דמיתו, אלא כל מאן דנחית מדרגא קדמאה דהוי ביה, קרי ביה מיתה, כמו שכתוב וימת מלך מצרים, אמנם אחורי או"א אע"פ שנפלה לא ירדו לבריאה, אלא נשארו בעולם האצילות עצמו, לכן לחיותן שלא במקומן יקרא ביטול, אבל לא יקרא מיתה.

ונבאר עתה שם מ"ב הנ"ל, והוא, כי שם אבגית"צ, הוא בספי' חסד, כנודע, לפי שממנו מתחיל מיתת המלכים, כנ"ל, לכן בשם זה נרמז מיתת שבעה מלכים, וזה פי' אבגית"צ, כמו אבג"י ת"צ: כי אבג"י גי' י"ו והם סוד ז' מלכים, כי יוד הוא במלכות שהוא נקודה א' לבד, והוא יוד של אבג"י, ואותיות אבג"י הם ז' בני' והם ו'ק דו"א, והרי הם ז' מלכים.

וז"ס שאמרו רז"ל, כי רה"ר רחבו י"ו אמרו, כי הרי אלו הז' מלכים הם הנקראים רה"ר בהיותם קודם התיקון, ואמנם אחר התיקון נקרא רה"ר.

והנה הז' מלכים הנק' אבג"י הלא הם נתצו ונשברו ומתו, וז"ס ת"צ של אבגית"צ, ויען, שמן החסד התחיל מיתת המלכים, כנ"ל, לכן נרמז בשם זה הראשון

(לענף כב)

דתוך מכונים בשם הגי'ת, וכלהו ע"ס דסוף מכונים בשם נהי', כאופן, אשר כל ספירה מע"ס דראש וכן מע"ס דתוך וסוף, נבחנו כבי בחי' חסד ודין המכונים ימין ושמאל, אשר בע"ס דראש נק' כל בחינת הימין שבע"ס בשם חכמה וקו ימין, וכל בחי' השמאל שבע"ס דראש נק' בשם בינה וקו שמאל, ובחי' המסך המקבל הזווג ומעלה או"ח ממטה למעלה ומיחד ב' הקוין הנ"ל נק' בשם קו אמצעי ודעת, וגם קו האמצעי עולה עד הכתר, כאופן אשר נעשה ג' בחי' וישא בכל ספירה וספירה מע"ס כח"ב זוי"ג שבראש, שנק' חב"ד, ועד"ו ג' בחי' וישא בע"ס שכתוך ונק' הגי'ת, וגי' בחי' וישא שבע"ס דסוף שנק' נהי', והנה נתבאר אשר כלי הדעת איננה כלל מע"ס כח"ב זוי"ג, אלא היא בחי' אמצעית וקו אמצעי המצוי בכל ספירה וספירה מכח"ב זוי"ג, בלי שום הפרש בין ספירה תחתונה לעליונה, וזכור זה היטב. גם נתבאר שיעקר מקומו ומקורו של הדעת הוא בתחתית הע"ס דראש, דהיינו בסוד המסך שבכלי מלכות המקבל זווג דהכאה מאור ישר, אלא בסוד האו"ח העולה ממנו עולה ומתפשט בכל ספירה וספירה מכח"ב זוי"ג דראש, בבחי' קו האמצעי מסמטה למעלה עד הכתר.

גם נתבאר אשר חו"ב האלו אינם בחי' ב' הספירות חו"ב דע"ס דאו"י, אלא כל עשרה הבחי' הימניים שבע"ס כח"ב זוי"ג, נקראים ביחד חכמה או אבא דהיינו קו הימין וכן כל עשרה בחי' השמאליים שבע"ס כח"ב זוי"ג דאו"י, נקראים ביחד בשם בינה או אבא דהיינו קו השמאל, וזכור זה היטב כי זהו המפתח לכל בחי' המוחין.

ונתבאר בענפים הקודמים, אשר ב' הקוין ימין ושמאל, שה"ס חסד ודין הנעשה בכל ספירה מע"ס, הסה נעשו תיכף ככה ירירת ישסו"ת לנהי' הפנימים ועלייתן בסוד מ"ן עד החכמה, באופן שבחי"ד שהיתה בתחתית הע"ס, עלתה ככה שיתופה בבחי"ב ונעשית נוק' לחכמה הסכונה נקבי עינים, שבוה עלתה ונתפשטה בכל ספירה וספירה עד החכמה, בבחי' קו שמאל, עשי"ה, ובזה תבין, שמכח זה נעשה החו"ב שה"ס ב' הקוין ימין ושמאל, בבחי' אב"א להיותם ב' קצוות חפכים זה מזה, כי זה בחי' חסד וזה בחי' דין ומה גם מכח שורשם בע"ס דאו"י שנמצאים החו"ב אב"א כנודע, והיה זה עד שהגיע או"י לזווג על המסך, והעלה או"ח בסוד הדעת מסמטה למעלה בבחי' קו אמצעי, שנק' רחמים, ובכחו חזרו חו"ב פנים בפנים, ונמצינו למדים, דאע"פ שכל עיקרו של אור הדעת הוא רק אור חוזה, שנק' אור דחסדים וגבורות עכ"ז כל בחי' אור החכמה והעצמות שישנו בפרצוף, הרי זה מכחו של הדעת שהרי בסיבתו חזרו חו"ב פכ"פ, כאמור, ולפיכך, אנו מבחינים ג' בחינות בדעת, כסוד רישא, נועא, ושכילא, דוגמת ציורו של י

פנים מאירות

(לענף כב)

שיש בו ב' קוצין: קוץ העליון, וקוץ התחתון, המכונים: רישא, ושבילא, ועיקר גופו של הויד שנק' גזעא, כמ"ש בזהר בלק דף ר"ג ע"ב עש"ה. והענין, כי עיקרו של אור הדעת, הוא אור דחסדים וגבורות כנ"ל, שהוא בחי' ו"ק ולא בחי' ראש ג"ר. אשר המרחק רב מאד. אמנם מתהפך להיות, אור החכמה ובהי' ג"ר, לסיבה שמחזיר או"א פכ"פ כנ"ל, שבוה, מביא וממשיך אור החכמה להפצוץ המכונה יו"ד. ותדע שע"כ מכונה התפשטותו של הדעת בהע"ם דראש, בשם גופו של הויד, או גזעא, כי כאן אינו ניכר כלל היותו אור דחו"ג, כי נתהפך לאור החכמה כאמור.

וקוץ העליון יורה על החלכשותו בנהי' דכתר, כלומר במלכות דראש האי הנק' כתר. כמ"ש בפ"מ, שאין חו"ב ראויים. כלל וכלל לחלכש בהם המסך דבחי'ד, שהיא כל כחו ושכחו של אור הדעת, אלא מתחילה עולה הכחי'ד בסוד מ"ן לנהי' דכתר, ואח"כ מתלבש נהי' דכתר בראשיהו דאו"א עי' ואז נעשה הוונג המעלה אור הדעת, והכן זה היטב. ותדע, שענין קיבוצו של המ"ן בכלים דנהי' דכתר, הוא הנכח, בשם קוץ העליון של הויד.

ויש כאן ב' הבחנות: הבחן א', שכאן אינו מתהפך לבחי' אור העצמות. אלא עומד בצורתו השורשית, דהיינו אור דחו"ג. הבחן ב', אשר עכ"ז, הוא יותר חשוב ונעלה כאן ערך מאור דחו"ב, להיותו משמש בנהי' דכתר, ובחינה היותר קטנה שבמדרגה העליונה, גדולה כאן ערך על כל המדרגות שלמטה ממנה. כמ"ש הרב בע"פ שכי"ג פ"ב.

וקוץ התחתון יורה על היותו ביסודות דאו"א עצמם, ששם מקום הוונג דאו"י ואו"ח, כמ"ש לעיל עש"ה, שהוא תחת הע"ם דאו"א, אלא שהאו"ח מתפשט ועולה ממטה למעלה בע"ם גופיהו דאו"א, באופן, שמקורו וכללותו דבחי' הדעת, צרור והתום מלמטה בסוד מעיין הנובע או"ח ממטה למעלה, והכן היטב.

ובחינתו מבחינים בקוץ הזה התחתון, דהיינו בצורתו כמות שהוא במקומו ביסודות דאו"א, או נכחן שהוא רק בחי' אור דחו"ג, ולא כלל בחי' אור החכמה. והעצמות, כי בטרם שעולה ומתפשט לתוך הע"ם דחו"ב, עדיין צורתו עצמו האמיתית שורה עליו, דהיינו חו"ג, כנ"ל.

ובזה תבין דברי הרב שמחלק ג' בחי' באו"א, וכן ביסודות: בחי' א', נק' בשם קיבוצו החו"ג הממשיך הסתכלות עייניו דאו"א זה בזה, בחי' ב', נק' בשם התפשטות החו"ג באו"א, ובחי' ג', בשם כללות החו"ג שביסודות דאו"א, עש"ה. והסת' חס ג' הבחנות שפירשנו, בסוד: רישא, גזעא, ושבילא, אשר קוץ העליון ממשיך הסתכלות עייניו דאו"א זה בזה, להיותו בחי' כתר, ונהי' דכתר מתלבש בנקבי עינים דאו"א, כמ"ש היטב בענפים

עין החיים ענף כג

ויש מפרשים אבגית"צ מלשון הנמרא, שהוא אבגא דבי רב, פי' השמן שהיה נמצא בבהמ"ד ההוא, ונמצא כי אבגית"צ הוא ממש ע"ד מה שכתבתי לעיל, באותיות שעטנ"ז ג"ץ, שצירופו שט"ן ע"ז ג"ץ.

והנה השם ב', הוא קר"ע שט"ן, הוא בגבורה, שהוא המלך הב', אשר במיתתו נפלו אחורי דאמא גם כן, ולכן נרמזו ביטול אחורי או"א בשם זה.

וזה ביאורו: קר"ע, ר"ל, כי כאן לא היתה מיתה ונתיצה ממש כמו ז' מלכים, רק קריעה ושכירה בעלמא ונשאר במקומה, אבל בנתיצה הוא הפלת אבן בכת, ממקומה למקום אחר, כנ"ל, וע"י קריעה זו יצאה הקליפה הנקרא שט"ן, וזהו קר"ע שט"ן.

והנה או"א בחי' פכ"פ, הוא הויה דיודין באבא. ואהיה דיודין באמא, ושניהם גי' רג"ל, והוא גי' זכור, כי הזכירה בא מצד פנים.

ובחי' אב"א הם אחורים של ב' שמות הנ"ל, שהם אחורים דהויה כזה: יוד, יוד ה', יוד ה' וי' יוד ה' וי' ה' באבא. ואחורי אמא כזה, אלף, אלף ה', אלף ה' יוד, אלף ה' יוד ה', אשר שניהם גי' תשכח, כי השכחה מצד אחורים. ואמנם קר"ע שט"ן, גי' תשכח עם הכולל כמנין האחוריים, לרמזו על נפילת אחורי או"א.

ונחזור

בענפים הקודמים, בסוד ה"ת בעינים, עש"ה. ולפיכך, מכנהו בשם הסתכלות עינים דאו"א, אמנם הוא סוד הכתר, כאמור. ובחי' המכונה בשם התפשטות החו"ג דאו"א, ה"ם גזעא וגופו של חו"ד, שכאן מתהפכים החו"ג להיות בחי' חכמה ובינה ועצמות כנ"ל, והוא בקומת חכמה כגודע. ובחי' ג', המכונה כללות החו"ג שביסודות דאו"א, הוא בחי' קוץ התחתון, ושבילא, שהוא בחי'ו במקומו בבחי' מסך המעלה או"ח ממטה למעלה, בסוד מעיין, כנ"ל.

במקום הדעת שלהם הדומה אליו כמוהו: וצריך לדקדק היטב הרק בענין התרומות הוח, כי הדעת ה"ם הקוטב שעליו מסבכים כל התיקונים, העתידים להיות כד' העולמות אבי"ע. והנה כבר ידעת החידוש הוח הנעשה בעולם הנקודים ככה עליית המין, אשר הכלים קדמו לאורות

פנים מאירות קנא

(לענף כב)

לאורות, כמ"ש הרב לעיל, כי מתחילה יצאו והכנו כל הכלים והמסכים, הן כראש והן בז"ח, גם ידעת, אשר תכונת הע"ם שבכאן, אינם כתכונת הע"ם כח"ב זו"ן דאו"י, המדוכרים עד הנה, דע"כ המצא כאן בדברי הרב, כינויים חדשים בע"ם דנקודים, דהיינו: או"א, וישמו"ח, וכלי הדעת, אשר תכונתם הוא במציאת ג' הקוין חדר, ולא זולת, כמ"ש לעיל בארוכה.

וכבר נתבאר היטב ענין ג' נקודות כח"ב שבראש הנקודים, שאינם ג' שמות הספירות כח"ב דאו"י, אלא שה"ם ג' ראשים הנק': כתר, ואו"א, וישמו"ח, שתוכן החלוקותם הוא ע"פ תיקון הקוים, כמ"ש בענפים הקודמים.

ועתה נבאר סוד ז"ת: דעת, וחג"ה, ונהי"ם, אשר גם המה נכונים רק בחוכנם של תיקון הקוים, כלומר, ע"פ תכונת הכלים שנתחדשו בכאן בסיבת עליית המ"ן, ואעפ"י שהז"ת לא יצאו מתוקנים ומתוכרים כראוי להיות בתיקון קוים, כמ"ש בענפים הקודמים, אלא שיצאו זה למטה מזה בקו אחר, כמו בפצופים הקודמים דא"ק מ"ם ע"י ביאת והתפשטות אור שבראש דנקודים נרשמו מעט הז"ת מתכונת תיקון הקוים הקיימים בראש. באופן שכלי הדעת דז"ת אינה ספירה פרטית, רק כוללת ע"ם דאו"י כח"ב זו"ן, בסוד ד' בחי' הנודעים, המפורשים לעיל בדברי הרב בענף ד' עש"ה, ואינה נקראת בשם דעת זולת מסכה שכוללת בתוכה המסך דבחי'ד, שמשום זה ראוי להעלות או"ח ולהשוות כל הע"ם שבה בקומת כתר. ועד"ז כל שאר הכלים חג"ה נהי"ם, תדע שיש בכל אחר כללות הע"ם, אלא שנכתבים ע"פ המסכים והקומה

זוה אמרו, במקום הדעת שלהם, הדומה אליו כמוהו. רוצה לומר שיש בתוכו בחי' המסך ובחי'ד, כמו שיש בסוד קו אמצעי דאו"א בסוד קוץ העליון, כמ"ש לעיל, דע"כ גם הדעת הזו שכז"ת היה צריך להתפשט בע"ם כח"ב זו"ן, שכולם בקומת כתר, אשר אז היה נשלמים בהם המוחין, כמ"ש לעיל, אשר בסוד הראש, שה"ם הסתכלות א', אין המוחין נשלמים, זולת אח"כ שמתפשטים מסתכלות של ראש ולמטה, עד למלכות דמלכות בסוד הסתכלות ב', אמנם לזה מחויבים כל הז"ת להתחבר לגוף אחר מקושרים זה בזה בסוד הקוים, וחיבור הזה עדיין לא היה כנ"ל, וע"כ נשבר הכלי.

וכאשר נשבר זכו' אז גם הדעת דאו"א עי' ירד זכו': כי דעת דאו"א ה"ם הראש וההסת"א כנ"ל, שאין בו שלימות זולת אחר ההתפשטות להסת"ב, וכיון שהסת"ב נשבר, סמילא נתבטל גם בחי' הסת"א שהיתה כראש כמ"ש בענפים הקודמים.

ירך. למטה במקום הגוף דאו"א: כלומר, שנאכר ממנו קומת כתר שה"ם קוין

קוץ העליון, ונשאר רק בחכונת דעת המתפשט לאו"א גופייהו, שהם גופו של הו"ד כנ"ל, אשר שיעור קומת הע"ם שבהם הוא רק בקומת חכמה. וישאר הששה אורות שהיו עמו נכנסו בכלי המלך הנק' חסד: פירוש, דאע"פ שהלכנו את הראש לג' נקודות, שהם ג' ראשים: כתר, דא"א, וישמ"ת. והראש דא"א, לר' כחינות שהם: קיבוצם דחויג כראש, שנק' הסתכלות עיינין, והתפשטותם בכ' כחינות באו"א גופייהו, וכללותם ביסודות דא"א, וכן הברלנו כהראש דישמ"ת ד' בחי' שהם: הסתכלות עיינין שהם הקיבוץ דחויג, והתפשטותם בכ' בחי' בישמ"ת גופייהו שנחשב אמנם לבחי' אחת, כמ"ש לקמן, וכן כללות החויג אשר ביסודותיהם, וכללות החויג שבמלכות. והנך מוצא כראש הזה תשעה בחי' נבדלות, עכ"ז תדע, שלא נתפשטו כפירודא כל בחי' בפני עצמה, שוהו אי אפשר כלל, אלא כל האורות הנ"ל יצאו ע"י זווג אחד בפעם אחת על המסך דבחי"ד, שהיתה במלכות הכללית דראש הזה, המכונה פה דראש. שרק אז יוצאים ע"ם בקומת הכתר, וגם בחי' אור הזכר לזווג הזה נמשך להם בפעם אחת מיסוד דא"ק כנ"ל, והבן היטב.

וכל עיקר התחלקותם לט' בחי' הנ"ל, הגיע להם רק בסוד המיעוט, מסכת הפירודא שבהיות שמתחילה יצאו כראש ע"ם בקומת כתר, ואז נק' בשם הסתכלות עינים דא"א עילאין. שיורה על אור הגדול בקומת כתר. שמשם נתפשט הסת"ב מפה ולמטה במלך הרעת, וכשנשבר, נמטע האור דראש לקומת חכמה. ואז יצאו מלכי החויג דו"ת בהסת"ב. וכשנשברו, נמטע האור לבחי' היסודות דא"א. ולבחי' הסתכלות עינים דישמ"ת, שהוא לקומת כתר דבינה, ואז יצא בסוד הסת"ב מלך הת"ת. וכשנשבר, נמטע האור לקומת חכמה דבינה, המכונה התפשטות החויג לישמ"ת גופייהו, ואז יצאו מלכי ניה. וכשנשברו, נמטע האור לבחי' כללות החויג שביסודות דישמ"ת, שהוא קומת ז"א ואז יצא בהתפ"ב בחי' היסוד דו"ת. וכשנשבר, נתמטע האור לכללות החויג שבמלכות דישמ"ת, ונתמטע האור עד לקומת המלכות, ואז יצא מלך הו' שהוא המלכות דו"ת.

והנה נתבאר, אשר תיכף במלך מלך הרעת היה בו כללות כל האורות של הששה מלכים חנ"ת נהי"מ. להיות כל מלכותם בזה אחר זה, רק בסוד המיעוט והזדככות.

וזה אמרו וישאר הששה שהיו עמו נכנסו בכלי המלך שנק' חסד, דהיינו כמו שנתבאר, אשר ההתפשטות והסתכלות אי בע"ם של ראש יצאו מפה של ראש ולמעלה עד הכתר שנק' הסתכלות עינים דא"א. והסתכלות ב' נתפשט מפה של ראש ולמטה אל הכלי שנק' דעת, אשר כולל כל האור שנתפשט אח"כ בסוד המיעוט, זה למטה מזה

ונחזור לענין ראשון, כי הנה כאשר עדיין לא מת שליש ת"ת עדיין לא נגמרה ירידת ונפילת אחורי דאבא ואמא לגמרי, וכאשר היו המלכים האלו נכנסים בכלי שלהם, היו מגולין באור גדול, אבל אחר שמת שליש עליון דת"ת, אשר אז נפלו שם האחוריים דא"א, הנה, כאשר יצאו שם שאר האורות הנשארים כדי לנגוס בכלי שלהם, היו מלוכשים באלו האחורים שנפלו ונשארו באצילות, כנ"ל, והיו יוצאים המלכים האחרונים מלוכשים באחורי או"א. וזה נשאר להם תמיד, עד שיכלו כל הכירורים לצאת, עד לע"ל ב"ב. וז"ס העלאת מ"ן, אשר מעלים זי"ן אל או"א, והוא מסוד אלו האחוריים דא"א, שירדו שם למטה באצילות עצמו כנ"ל, אשר לקחום הם.

והנה נמצא, שאלו האורות שמהחזה ולמטה באים מכוסים, וכבר ידעת, שהתעלמות האור וכיסויו הוא מציאות תיקונו, כי עיי"כ יש כח בכלי לסבול האור, להיותו בא מלוכש, ואי"כ, לא יהיה שוים שבירת הכלים, שמחזה ולמטה שהם: ב"ש תתאין דת"ת, ונה"י, ומלכות, אל שבירת הכלים: של הרעת, חסד, גבורה, ושליש עליון דת"ת, כי ודאי יותר גדולה תהיה שבירת העליונים משבירת התחתונים.

ולכן, בבא התיקון דו"א בעת התיקון פרצופו, בא להיפך, כי מב"ש ת"ת ולמטה, הי' אורותיו והחסדים שבהם מגולים, וזהו לפי שיש בהם, יכולת לקבלם, שלא ע"י מסך בינה, לפי שלא היתה שבירתן גדולה, אבל העליונים שהם מרישא דו"א עד החזה, באו בתיקון סתומים, ומלוכשים עתה תוך מסך בינה, שהוא יסוד שלה כנודע, וזהו לפי שבתחלה היו מגולים, והיתה שבירתן גדולה, ואע"פ שגם הנו"ה הם מכוסים וסתומים, עכ"ז הרי נתבאר במקומם, כי החסדים המגולים מכים בהם, ואורם יוצא לחוץ.

והנה במיתת ז"א עד שליש עליון דת"ת שלה, כבר ירדו אחורי או"א, אבל אחורי ישמ"ת, לא נגמרו עד מיתת

מזה, כששה הכלים דחנ"ת נהי"מ, אשר אחר שנשבר ונתמטע בסוד קומת חכמה כנ"ל, או נמשך כללות אותו האור בהסת"ב כתוך כלי שנק' חסד, ונמצא שעדיין יש ששה אורות בכלי הזו, כאמור.

וחדע ג"כ, אשר הפה של הראש שממנו נמשך האור למלך הרעת כנ"ל, הוא מכונה בשם בינה, או אמא או ישמ"ת, והיינו ע"ש המיעוט העתיד להיות כנ"ל, אמנם בעת אצילות מלך הרעת, נבחן גם הפה של ראש לבחי' כתר כנ"ל, והבן זה היטב. וזהו שאומר הרב לעיל, אשר מתחילה באו עשרה אורות בכלי הכתר, ואח"כ באו ט' אורות בחכמה, ואח"כ ח' אורות בבינה, ומבינה נמשכו ז' אורות למלך הרעת. ואז תמעה להבין, אשר תיכף בתחילתו נתחלקו האורות שבראש לג' ראשים, ואח"כ נמשך האור למלך הרעת, אלא הכונה, כמו שנתבאר, שענין התחלקות האורות שבראש לג' ראשים ולתשעה בחי', יהי' אח"כ בסוד המיעוט דו"ת לסיבת הפירודא שבהם כנ"ל. אמנם מאחר שגם בחי' הסת"ב דכתר נמשך מפה של כללות הראש כנ"ל, אשר אח"כ מסכת המיעוט יכונה בשם אימא, מפני שלא יהי' בו רק ע"ם בקומת בינה כנ"ל, לפיכך נק' הפה למפרע על שם אמא, וכן כולם עדין, והבן היטב כי א"א להאריך יותר.

וצריך שיגמור להסיר התדבקות הנה לגמרי וכו' ענין התדבקות הזה כבר נתבאר לעיל שהגיע לחם מכח קו האמצעי, שה"ס דעת, אשר מכח עליית המין לכתר, נעשו לב' קצוות ימין ושמאל הפכים ונפרדים זה מזה, שה"ס אב"א דא"א, ובכה האו"ח העולה ממטה למעלה נתיחרו ונתדבקו חימין והשמאל והיו לגוף אחד, כלי שום הפכיות זה מזה, אלא לבחי' אחת כמש. דעיי"כ נקי הרעת קו האמצעי, דהיינו שמוזג ומכריע את הקצוות הפכים לבחי' ממוצעת ואחדות. וזהו המכונה תמיד התדבקות. והבן זה היטב.

המשיך הה"ת וכו' בגופא דאבא: כלומר שהמשיך את קיום הה"ח באבא, כמ"ש הרב לעיל, שאין הכונה לומר שהם המשיכו כי כבר נמשכו מתחלה עש"ה. גם נתבאר לעיל, שבזמן מלכות החסד היו כל האורות דראש במדרגת אבא, אלא אחר שנשבר החסד, נתמטעו אורות דראש למדרגת אמא ע"ש, וזכור זה בכלל ההמשך של הדרוש הזה.

ואז נפלו האחורים דאבא וכו' והחסדים ירדו ביסוד דאבא: כלומר, שנתמטעו מקומת חכמה וקבלו לבחי' יסוד דאבא כמ"ש לעיל עש"ה. וצריך שתזכור כאן דברי הרב לעיל, שאין זה אחורים ממש, אלא הכה בחי' החויג המעמידים או"א פכ"פ ע"ש, ומכונים בשם אחורים, מטעם מקורם ושורשם, שהם בחי' או"ח חיוצאים מווג המסך שבמלכות, שהוא רק בחי'

פנים מסבירות

הרב כסתירה אל מה דכיל לן בכ"מ אשר באו"א פכ"פ נמצא רק כותל אחד לשניהם, והו"נ ב"י כותלים כנודע, וכאן אומר שבאו"א ב' בהיות אחוריים, וכן לקמן בע"ה בשער המלכים פ"ח ז"ל, שאור הכתר היה נכנס בין ב' אחוריים דאו"א ע"כ, הרי להדיא שיש להם ב' כותלים נבדלים זה מזה.

והענין, שיש הפרש מבין או"א דנקודים לאו"א דתיקון כי בעולם הנקודים, מסבת המין שעלה לנקבי עינים ונתקן מהם אבא בדו"ג, כמ"ש בענפים הקודמים, נתקנו או ב' אחוריים מיוחדים, והיה משום זה כותל מיוחד לאבא, וכותל מיוחד לאמא, ולפיכך מונה כאן הרב ד' אחוריים: ב' באו"א וב' בישסו"ת, משא"כ אח"כ בעולם התיקון, נעשה תיקון אחד ברדל"א, שמתיקון הוה נמשך תיקון חדש באו"א, שנתקנו ככותל אחד לשניהם כמ"ש במקומו בע"ה.

וענין ב' אחורים האלו, כבר נתבאר בסוף ענף הקודם שמשבת עליית המין נעשה ב' צדדים בכל פרצוף אשר בנהי דפנים יש תג"ת באחוריים, ובהג"ת דפנים יש תכ"ד באחוריים, עש"ה, ותרע שז"ס אחר דאבא, שלהיותו בחי' אח"כ שיצא מראש הא', א"כ נעשה לבחי' תג"ת ותוך, שהאו"ח נמשך לו ממלכות דראש העליון, וא"כ אותו בחי' תכ"ד הנמצאים לו מטרם עליית המין, נמצאים עתה בלי אור, וז"ס אחר דאבא, כלומר הרשימו דחסרון ג"ר שמשורשו הא' ע"ש, והכן היטב.

אמנם אחר דאימא, אינה אלא סוד הכתי"ד שעלתה לאבא כסוד מ"ג כנ"ל, אשר אותה תיקון לנוק' שלו, כמ"ש היטב הרק בענפים הקודמים עש"ה, והנך מוצא אשר סוד בחי' הר', הוא בחי' אחר דאמא. **ועד"ן** תבין להבדיל בכלהו אחוריים, מבין אחורי דכר לאחורי נוק', כי ה' בחי' יש בספק, מסבת ההורככות דכתי"ד כמ"ש בפתיחה ובענף ג' וד' עש"ה, וכל אותם ה' הבחי', נבחנום לאחורי נוק', כל נוק' לפי בחינתה, כמ"ש לפנינו כל אחת במקומו, וכל בחינת האחר שדברורין, נמשך מבחי' הרשימו דחסרון חכ"ד שבהם, כל אחד לפי בחי' התכ"ד שהי' נמצא בו בשורשו הראשון, כמ"ש במקומו בע"ה. אמנם תרע, שכל פרצוף הן דכר והן נוק' אתתקנו מ"ב בחי' האחורים יתר מדו"ג, וז"ס ב' חלקי היסוד דדכר שנק' יסוד ועטרה, אשר היסוד ה"ס אחר דכר, והעטרה אחר דנוק', ועד"ן נתקנו שניהם ביסוד הנוק' כסוד פנימית וחיצונית, כמ"ש כ"ו במקומו בע"ה באבי"ע דעולם התיקון כי שם באו תיקונים האלו, והנה נתבאר בדיוק, ההבחן מאחור דדכר לאחור דנוק': שחסרון דכר, הוא הרשימו דכלים דג"ר שהי' לו בשורשו הא', ואחור דנוק' הוא מה' בחי' שבספק, וזכור זה לכל המקומות.

ארת ג' ועתה נבאר ענין כותל שלם ותצי כותל, המובא בדברי הרב לעיל בענף כ', וכבר ידעת ענין התחלקות כל פרצוף לראש וגוף, אשר הראש מכונה בשם ג"ר או חכ"ד או אור דמוחין, והגוף מכונה בשם ז"ק או תג"ת או אור הגוף, וההבדל ביניהם הוא, שכראש נמצא אור דעצמות, שהי"ס אור החכמה, שהוא עיקר עצמות הפרצוף הנמשך מא"ס ב"ה, אמנם בגוף, אין בו אלא אור דחסדים, שאינו נבחן לאור עצמותו של הפרצוף אלא לבחי' אור דכלים, להיותו בא בעיקרו מבחן התחתון המעלה מ"ן מתחילה. משא"כ אור העצמות נמשך ישר מא"ס ב"ה, בלי אתדל"ית כמ"ש בענפים הקודמים.

והמה הם המכונים תמיד בדברי הרב, בשם ב' חצאי פרצוף, כלומר, שבהיות הפרצוף חסר אור דראש ואין בו אלא אור הגוף לבד, או נק' בשם חצי פרצוף לבד, כי חסר בו חציו העליון דהיינו הראש והג"ר, וע"כ

אומר

עין החיים ענה כג

נוקבא דו"א. ולכן, האחורים דאו"א, לוקח אותם הז"א, והאחורים דישסו"ת, לוקחתם המלכות, ומתלבשים האורות שלהם בהם, דוגמת המוחין, דו"א

ובזה תבין מ"ש, כי כאשר הזו"ן הם שוים יחד פנים בפנים, אז הנצה הוד יסוד דאו"א הם מוחין לו"א והנה"י דישסו"ת הם מוחין נכנסים ברישא דנוקבא,

גם תבין מ"ש, שכשהיו פכ"פ, אז יוצאין ב' בחי' יעקב: אחד בז"א, ואחר בנוקבא, כי האחד שהוא ממוחין דו"א, הוא מאו"א, והב' שהוא ממוחין דנוקבא, הוא מישסו"ת. ואז, הם שני המאורות הגדולים, לא היא גדולה ממנו ולא הוא גדול ממנה, ואינם צריכים זה לזה כלל, אמנם האחורים של אבא, הם בצד ימין בחד דו"א, והאחוריים דאמא, הם בצד שמאל בנבורה דו"א. וזה הדרוש יצטרך במקומו, ושם יתבאר בע"ה.

והנה כאן במקום הזה, הוא מקום ירדת ונפילת אחורי או"א, שאמרנו לעיל שירדו באצילות עצמו, כי אע"פ שהכלים דו"א נשברו, עם כל זה האורות דו"א, נשארו מלובשים באלו האחוריים דאו"א עילאין: כל קו החד דו"א באחורי אבא, וכל קו הנבורה מלובש באחוריים דאמא, והכן הקדמה זו מאוד

ונחזור לפרש הפ' של וישלח בענין ואלה המלכים, כי הנה נתבאר, איך ירדו ד' אחוריים דאו"א וישסו"ת, ולכן תמצא, כי באלו המלכים לא נזכר בכולם שמות אביהם, רק בד' בלבד, והם: בלע, יובב, ובעל חנן, והדר.

גם תמצא שינוי אחר, כי אפילו באלו ד' לא נזכר שם אביהם, רק בעת המלוכה, ולא בעת המיתה. כמ"ש וימלוך באדום בלע בן בעור, ולא כתיב וימת בלע בן בעור רק בלע סתם, וכן בשאר ג' מלכים. והענין, הוא להורות, כי ד' בחי' אחוריים ירדו מן האבות, ולא יותר שלא ירדו עם בניהם כנ"ל, וכיון שלא מתו האבות רק ביטול בעלמא, לכן לא הוזכרו בעת המיתה האבות, רק הבנים לבדם, אבל להורות שגם בהם הי' ביטול, לכן הוזכרו האבות בעת המלוכה.

וא"ת

פנים מאירות קנג

(לענף כב)

אור דחסדים הנק' תמיד בחי' אחורים בערך אור החכמה. והטעם כמ"ש בפתיחה באות ג' עש"ה. **ואז** אבא התזיר אתוריו וכו' נקרא אחר בפנים: ולכאורה הוא סתירה למ"ש הרב בע"ה שער י"א פ"ו וח', שאין מדרגת אהור בפנים נוהג באו"א אלא בזו"נ לבד ע"ש, אמנם בכונה עמוקה הדגיש כאן הרב מדרגת אחר בפנים אצל או"א, והוא להורות, אשר פכ"פ דאו"א דנקודים היו בבי' כותלים. כמו פכ"פ דזו"נ, ולא כמו או"א דתיקון המחברים רק בכותל אחד לשניהם. וכן פירש להדיא בע"ח שער המלכים פ"ח שאור הכתר היה נכנס בין ב' האחורים דאו"א עכ"ל עש"ה. ומתוך שיש להם ב' אחורים מיוחדים כמו הזו"נ, ע"כ נוהג בהם בחי' אבי"פ, כמו שנבאר במקומו בע"ה.

ובזה תבין דברי הזהר באדרא זוטא דף ר"צ ע"א ז"ל, באתר דאתל"צו דו"ג לא אתקיימו, אלא בקיומא אחרא כעין דו"ג עכ"ל. ובהאמר תבין כונתם על או"א דנקודים, שהמה היו בבחי' דכר ונוק', כמו זו"נ כנ"ל, דהיינו בבי' כותלים, כותל מיוחד לאבא, וכותל מיוחד לאמא, וזה לא נתקיימו, כי היה ביטול ושביה"כ, אלא בקיומא אחרא כעין דו"ג, דהיינו בעולם האצילות ששם נתקנו ככותל א' לשניהם, ואז נתקיימו כנודע, דמאז ואיך זונגיהו לא פסיק לעלמין, ומתוך שהם ככותל אחד אינם נכחנים כדו"ג ממש, אלא כעין דו"ג, והכן זה.

אחור בפנים כי פני הבינה נזכח אחורי החכמה עומדין: הנה אחר בפנים, יורה, אשר הנוקבא מקבלת אור אחורים של הזכר. כמ"ש הרב בע"ח שער י"א פ"ו עש"ה. ולפי שאין כאן להנזק' שהיא הבינה, זולת המסך דבחי"ב הרוחה חכמה, שמעלה רק חו"ג לבד שהיא רק בחי' אור דגופא. ולפיכך, כדי להשיג בה בחי' אחר הראוי לקבלת חכמה וראש. מזדווגת עם החכמה זוג אחר בפנים, ואז הבינה מקבלת מהחכמה מבחי' האחר דזכר שלו, שהוא רשימו דג"ר. כנ"ל, ואז משגת כותל שלם, מבחי' ג"ר ומבחי' גוף. וזה אמרו, כי פני הבינה נזכח אחורי החכמה עומדין, וע"כ מקבלת ממנו בחי' אחורי הזכר כנ"ל. ואז יוצאים בה גם בחי' ג"ר וחכמה. והכן.

והנה היסוד כולו הוא בחי' פנים וכו' שכל היסוד של זכר נכנס וכו': ולכאורה תמוה, אי"כ למה נתבטלו כללות ה"ח והי"ג שלו, אחר שכירת ש"ע דת"ת, כמ"ש בסמוך, וכבר כ"ל לן הרב, שרק האחוריים נתבטלו והפנים כולו נשאר במקומו. ולחכין זה, צריך מקודם להכין ענין הביטול, ושביה"כ. והנה סיבת השכירה נחבאר בפמ"ס בענף כ"ג וכ"ד, אמנם, סדר הביטול ושביה"כ, הוא טמט כסוד ההורככות, כמו שקרה גם בגופים הקודמים

בפרצופי

אומר הרב, ששיעור כל פרצוף תחתון בערך העליון היא חצי פרצוף העליון, והוא סמנם הניל כי התחתון אינו מלביש לעליון רק לגופו ולא לראשו, איב הוא נבחן בחצי פרצופו לבר.

ואח"כ כשהפרצוף קונה בחי' ראש, גם אז נבחן לפרצוף שלם דהיינו ראש וגוף, אמנם יש ג' בחי' ראש כי כל הג"ר כח"ב נחשבים לבחי' ראש ומוחין; כשהפרצוף משיג בחי' ראש מאור הבינה, נחשב ג"כ לפרצוף שלם, ונק' בשם פרצוף נשמה. וכשמשיג ראש מבחי' חכמה נקרא בשם פרצוף חכמה. ובבחי' כתר, נק' פרצוף כתר. וכוור זה, והנה נבאר ענין פרצוף שלם, שה"ס ראש וגוף וענין חצי פרצוף, הוא גוף בלי ראש, וכבר ידעת, שכל שיעור קומתו של פרצוף תלוי בשיעור העוביות שבמסך: אשר מסך דבחי'א אין בו אלא קומת ז"א, דהיינו חגי'ת. ומסך דבחי'ב, יש לו קומת בינה, ודבחי'ג קומת חכמה, ודבחי'ד קומת כתר. והנה לפי' תבין היטב שכל כמה שאין בהפרצוף רק מסך דבחי'א, נק' חצי פרצוף, להיות שאין בו מבחי' ג"ר כלום, אלא אור הגוף, ואור דהסדים לבר, אמנם בהיות עכ"ס בו מסך דבחי'ב, כבר יש לו ראש מבחי' בינה, דהיינו נשמה, וע"כ נבחן כפרצוף שלם כניל.

ובזה מתבארים לנו היטב דברי הרב לעיל בענף כ' וז"ל הנה בהיותם אב"א אין דווי'ן רק כותל אחד לשניהם, וכותל אחד לבר מספיק בין שניהם, ומשתמשים בכותל א', חצי כותל ל"א וחצי כותל לנ"ק, וכאשר אדם וכו' או נגמר ונשלם אחור א' שלם ל"א, ואחור א' שלם לנ"ק וכו' אין יוצא מיסוד הבינה אלא חו"ג לבר שמן התו"ב דו"א אין יוצא אלא הארה בעלמא וכו' עכ"ל ע"ש"ה כל ההמשך.

פ"י דכבר ידעת שורש דו"ג שמתחילים במצומם ב' דא"ק, מכת עלית המי'ן לנקבי עינים שה"ס החכמה, שממנם זה ה' בחי' המלכות והמסך שבה מתחת ה"ס ראשונות, ונמצא שה"ס ראשונות היה בלי כלי שאין כאן אלא כלי אחת למטה, ולא היה בהם, שום הבחן דימין ושאל, כי כלם היו זה למטה מזה בקו אחת, שו"ס אשר הרב מבנה ע"ס וה"ס דא"ק שבמצומם א' דא"ק בשם קו, כמ"ש, בענף א' וב' ע"ש, והוא סמנם הניל, להשמיענו אשר במצומם א', לא היה עדיין בחי' ימין ושאל בהפרצופים, אלא קו אחד וכלי א' שה"ס נקורת הצמצום ראשון ובחי'ד לבר, כמ"ש שם היטב בפמ"ס, ואל תטעה כמה שמוכיר שם בענף א', ג' קוים ישיא בסוד עלם, כי זה אומר ע"ש העתיר, משאיב במצומם א', סדויק בכל פעם קו א' לבר, עש"ה.

אמנם במצומם ב', מכת ירידת גופא דסי'ג לנהי' הפנימיים דא"ק, שעלו המי'ן, ויצאו דרך נקבי עינים, כדברי הרב לעיל בענף ט"ו, או נעשה זה המציאות, דעשרה כלים ושלשה קוים, כי הבחי'ד שהיתה למטה מכל המי'ן, עלתה ממטה למעלה כדמיון קו דרך כל המפירות עד החכמה שבכתר, שה"ס נקבי עינים, וחכמה אתתקן בה בדו"ג, ומסילא נעשה בחי' נוקביות וכלי בכל העי'ם דרך עלייתה ואז נעשו בסוד ב' קוין ימינא ושאלא בקומה שזה, ואח"כ כשהגיע הווג על המסך, ועלה אוי'ת, או נעשה קו האמצעי המווג לימין ושאלא דהיינו לדו"ג,

ודגך רואה בעליל, אשר שורש דו"ג מתחילים בעיקר משורש ה' דהיינו צמצום ה' כניל, אשר קו הימין הוא שורש דבר דבלהו פרצופים, וקו שאלא הוא שורש נוק' דבלהו פרצופים, גם אשר בכל קו יש עי'ם שהי' עלתה ממטה למעלה עד החכמה שבכתר, ונמצא בה כל העי'ם בבחי' השמאל והרין שבהם, וכן הוכר הוא בחי' החסד והימין. של כל העי'ם עד הכתר, כניל, אמנם

וא"ת הרי חשם, שהוא מלך הג', היה ראוי להזכיר בו שם אביו. ולכתוב פלוני בן פלוני, שהרי נת' לעיל כי הוא המעורר נבורה דאמא, והוא המבטל אחור שלה בעת מיתתו, כנודע. וי"ל כי אין הבן נקרא אלא על שם אביו, וכיון שהוא לא ביטל רק אחוריים דאמא, אין להזכיר השם פלוני בן פלונית אמו, רק פלוני בן פלוני אביו. ולכן לא הזכר שם אביו, כי לא ביטל אחורי אביו רק אחורי אמו, כי חשם רומז לחמש, לה' נבורות דהנוקבא, לכן לא נאמר בן פלוני.

והדר בן בדה, שהוא המלך הדי', והוא בחי' הת"ת. נקרא כך, לפי שהוא למעלה בבחינת שלישי העליון: מקום החוה, מקום הדרים. וזהו הדר דד אחד וכן בדה דד ב', וכן אותיות בדה פירוש ב' דד ר"ל דד הב'.

והענין כי כאשר נעריך, שאבא ויש"ס נכללין בפרצוף א', ובינה ותבונה נכללות בפרצוף א', כמ"ש במקומו, כי יש זמנים שמתחברין על דרך הזה, נמצא כי מקום ש"ע של הת"ת דז"א, הנקרא הדר בן בדה, שם הוא מקום הדרים של הבינה. ולכן נקרא שמו הדר בן בדה, כי בעת מיתת המלך הזה, צמקו דדי בינה מלהניק, כדרך האשה שרדיה צומקים במיתת הילד.

ענף כד

ונבאר עתה, איך בעת מיתת המלכים אלו, ירדו הכלים שלהם לעולם הבריאה, כנ"ל, משא"כ, בדי' אחוריים דאו"א.

כי הנה נתבאר החילוק, שהיה בין או"א לז' המלכים, שהם זו"ן. ואמרנו כי הז' מלכים שהם זו"ן, מתו ממש, וירדו אל עולם הבריאה הכלים שלהם, ואחוריים של או"א, נתבטלו ולא מתו. אלא שירדו למטה בעולם אצילות עצמו. ושם ביארנו טעם לזה, ואמרנו שהיה לסיבה, שהז' מלכים לא קבלו אורות אח"פ דא"ק, רק מגופא דיליה ואילך.

והנה למעם זה עצמו היה ג"כ שינוי

(לענף כב)

כפרצופי א"ק, כמ"ש בפמ"ס בענף ט' עש"ה. ונתבאר לעי', שכלי דמלך הדעת ה"ס המסך דבחי'ד, דע"כ כמשיך קומת כתר עש"ה, וע"כ בשבירת כלי הדעת נמצא שנתבטל המסך דבחי'ד ולפיכך, במל' הסתכלות עיינין דאו"א שה"ס הע"ס שבקומת כתר, ואז הדעת דאו"א עילאין ירד למטה במקום הגוף דאו"א, כלומר, שנודכך המסך וקיבל בחי' העוביות דבחי'ג, אשר הע"ס היוצאים על המסך הזה הוא בקומת חכמה, וחסר כתר, שה"ס הראש דאו"א עילאין, כמ"ש היטב בענפים הקודמים. וזה אמרו, שירד לגוף דאו"א עי', דהיינו שנודכך לבחי'ג, שאין לו אלא קומת חכמה. ומהתפשטות דע"ס שלו לסוד הסת"ב לגמור הכלים, בא האור למלך החסד, דכו נגמרו הכלים דבחי'ג וקומת חכמה, וכשנשבר מלך החסד, נמצא שנתבטל ג"כ המלך דבחי'ג, ואז נפל' אחורי אבא עילאה, כלומר, בחי' חו"ג שהיו משיבים אור החכמה לאחור שלו, כמו שהיה בשורש הא'. וענין אחור דאבא כבר נתבאר לעי', שה"ס הרשימו דחסרון ג"ד שלו משורשו הא', עש"ה שנמצא עתה, שחזר הרשימו הזאת בבחי' אור דאחוריים וקטנות כמקודם.

והאיר אבא אור דאחורים הזה לאמא, ובה השלים לה כותל שלם, כלומר שנתכללה ג"כ מאחור דאבא, וע"כ אחר שנשבר כלי החסד ונתבטל המסך דבחי'ג ונודכך לבחי'ב, יכלה אמא להוציא ע"ס על המסך הזה בקומת חכמה דבינה, כלומר שיש בה ג"כ הארת אור החכמה מסכת האחורים דזכר שקיבלה ממנו ע"י וווג אחור פנים, כנ"ל בארוכה. ומהתפשטות האור הזה להסתכלות ב', בא האור במלך הגבורה, וכשנשברה הגבורה, נמצא, שנתבטל גם המסך דבחי'ב, ואז נפל' ג"כ האחורים דאמא.

ודע שע"כ מכונים אלו, אחורים דאבא ה"ח כשבי' שקומתו דע"ס שלו עד חכמה ממש, להיות בו המסך דבחי'ג, ומחוך שהחכמה בקו ימין ע"כ נבחן בחי'ת. אמנם המילוי דאחורים דאמא, מכונים ה"ג, והוא כשבי' שמשמשת במסך דבחי'ב, כנ"ל, שמבקעו לדחות חכמה, אלא מכת שקיבלה אור דאחור, אבא, ע"כ המשיכה ג"כ בחי' הארה מהחכמה, וע"כ נבחן לבחי' גבורה, מסכת המסך דבחי'ב שבה הדוחה חכמה, והארת חכמה שבה מכונה ע"כ חכמה דבינה, שהוא בקו שמאל, אבל לא חכמה ממש דקו ימין.

והנה עם שבירת מלך הגבורה, נתבטל ג"כ המסך דבחי'ב, ואז נודכך המסך לבחי'א, שהע"ס שיוצאים על המסך הזה אין להם אלא קומת ז"א, דהיינו אור דגוף בלי ראש. ונבחן, שה"ח שהיו ממלאים אחור דאבא בג"ד דחכמה, וה"ג שהיו ממלאים אחור דאמא בג"ד דחכמה דבינה, ששניהם נתבטלו ונפל' לבחי' כללות ה"ח וח"ג

פנים מסבירות

אמנם סוד הוויג שבהם, שה"ס היסודות, נמצאים עדיין למטה כמו בצמצום א', אשר מכת ירדת האו"י על המסך, שנמצא בעטרת יסוד, מעלה האו"י ממטה למעלה עד הכתר, דהיינו שעולה ומיתר כל הספירות שבימין עם כל הספירות שבשמאל, עד הכתר, שהו"ש שנק' קו האמצעי או קו הרחמים, המסוגל ומכריע קו החסד והרין לסוד הרחמים:

וכוה תבין מ"ש בכ"מ בוהר, אשר כל דבר בלי נוקבא הוא פלג גופא, כלומר, שבלעדי חסד ראש ותבין היטב ע"פ הני"ל, כי כל פרצוף היוצא בד' העולמות אבי"ע בעולם התיוקן, הרי שיש בו"ב השורשים דהיינו מפרצופי אי"ק מטרם צמצום ב' ומבחי' התיוקן דכו"ג שמצמצום ב' ואילך, וכבר ידעת שסכה עליית המ"ן בצמצום ב', נחלק כל ראש על ראש וגוף, שמענינים ולמעלה יוצא הראש דאותו פרצוף, ובאח"כ יוצא החג"ת דפרצוף ומטה עד הטבור יוצא הנה"י וסיום הפרצוף כנ"ל בענפים הקודמים, ולפי"ז נמצא, שכל סדרגה מספרת הג"ר שלו, בערכה הקודם לעליית מ"ן, כי אח"כ דראש הא' שהיו בשורש הראשון בחי' ראש, כמו העינים והגלגלתא, יצאה עתה לבר מראש ונעשה להג"ת, והתג"ת שהיו מטה עד הטבור יוצא להנה"י ועד"ז כל המדרגות, כמו שהארנו בענף מ"ז בפ"מ, ונמצא שכל סדרגה, אברה חצי סדרגתה העליון, דהיינו החכ"ד או החג"ת, שהמה נמצאים בקו שמאל דאותה סדרגה ואחר שמודווגים יחד בסוד קו האמצעי, חוורים וקונים יחד את הג"ר הראשונים שמשורש הא', ולפי"ז נחשב הוכר מקודם זה, שהוא פלג גופא. דהיינו הג"ת חסד ראש, ונחשב הנקבה, שהיא פלג גופא ובחי' נה"י, כלומר בעלת המסך המעלה האו"י, ומחזיר החכ"ד החסדים להם משורש הא', ונמצא אשר ע"י המסך שבהנוק' שלו, משיג ראשו, וכוור זה לכל המקומות. והג"ר נתבאר, שהדו"ג הם ב' פלגי גופא: זה הג"ת וזו נה"י, דהג"ת נה"י נקראים ביחד חד גופא כנ"ל, וחסד להם ראש ותב"ד, וזהו שמשיגים בסוד הוויג ע"י קו האמצעי, ולפיכך, רשימו דחסרון חכ"ד אינו נמצא בנוק', דאינה אלא פלג גופא ונה"י, ובנה"י דפנים יש רשימו רק מאחורי הג"ת, דהיינו חסרון חסדים, כמ"ש היטב בסוף ענף הקודם, ורק בהדבר שהוא פלג גופא וחג"ת שם נמצא רשימו דאחורי חכ"ד, כמ"ש שם עש"ה, וע"כ, הוא מחזיר על אברתו דג"ר שלו, כמ"ש ז"ל, דרכו של איש לתוור אחר אשה, מפני שהוא אברתו, וע"י בריש קידושין דף ב', וזה אמרו שבהיותם אב"א אין לזו"ג רק כותל אחד לבד מספיק בין שניהם, ומשתמשים בכותל אחד, עכ"ל, פ"י, כי או, אין בהנוק' אלא מסך דבחי"א, שאינו מעלה או"י רק בקומת חג"ת וז"א, ולא לבחי' ג"ר כלל, ולפי"ז נמצא, שאחור דוכר אינו משמש כאן כלום, כי הוא צריך לאור דחכ"ד, והמסך שלה אינו מעלה אליו או"י רק להג"ת, ולפי"ז נמצא ששניהם משמשים ככותל אחד דהיינו כותל דנוק' דבחי"א, וכותל זה משמש בין שניהם ונמצא שאין להם רק ב' חצאי כותל דגופא, שנק' חצי פרצוף, וחסד להם חצי פרצוף העליון דהיינו הראש והחכ"ד, אמנם ודאי שגם כאכ"א יש וווג, אלא שהוא ככותל דנוק' לבד, ואין בו אלא אור דח"ג, המכונה אור דגופא או אור ד"ק וחסד אור דחכ"ד, דהיינו ראש, כנ"ל.

וזה אמרו, וכאשר ארם החוורים שב"פ, ע"י מצות ומעשים הטובים או נגמר ונשלם אחור א' שלם לז"א ואחור א' שלם לנוק' וכו', פ"י, שע"י מעשים טובים מעלים מ"ן מבי"ע מבחי"ב או מבחי"ג או מבחי"ד, ומעלים המ"ן לפרצוף העליון, דהיינו לאו"י, שהם העליון

עין החיים ענף כד

שינוי אחר, בין ג"ר שהם כח"ב אל הו' מלכים התחתונים, כי הג"ר יצאו בקצת תיקון בראשונה, והוא כי כאשר יצאו בראשונה, נתפשטו כסדר ג' קוין, משא"כ ז"ת, שיצאו זו למטה מזו. וז"ש באד"ר, עד אימת ניתב בקיימא דחד סמכא, ר"ל, נתקן בתיקון שהוא דרך קוין, אבל מקודם שהיו זעג"ו, הוי קיימא דחד סמכא.

וכבר ביארנו, כי תיקון האצילות הוא בהיותו ו"ק עשוי בבחי' ג' קוין קשורים זה בזה, בסוד הג' המכריע ביניהן, ואז נקרא רה"י אבל בהיותן זעג"ו, והם נפרדים אחת מחברתה אז נקרא רה"ר, ולכן הג"ר נתבטלו אחוריהם ולא מתו, וז' מלכים מתו פנים ואחור כי יצאו בלי תיקון כלל.

ונבאר סדר יציאת ז' מלכים, ונתחיל מן הראשון, שהוא הדעת, אשר זה יצא ראשונה, וכאשר לא היה יכול הכלי לסבול, כנ"ל, נשבר הכלי, וירד למטה בעולם הבריאה, ר"ל, במקום שהיה עתיד להיות עולם הבריאה אח"כ כי הרי עדיין לא נברא עולם הבריאה, ונפל הכלי הזה במקום הדעת דבריאה, להיותו מתיחס אליו כמוהו.

ואמנם אור של הדעת, ירד גם הוא, אלא שנשאר באצילות עצמו מקום כלי המלכות של האצילות, ואמנם לא ירד שם לסיבת פנים אשר בו, כי הרי נתבאר לעיל, כי השבירה היתה בכלים לא באורות, ואלו היה ירדתו שם משום פנים, היה ראוי שנייחס ביטול אל האורות, ע"ד שייחסנו ביטול אל הכלים דאחוריים דאו"י, שנפלו בדוגמתן באצילות עצמו. ואמנם ירדתן היתה, כדי להאיר מרחוק בכלי שלו העומד בבריאה, שלא ימות לגמרי, וישאר בלתי תקוה, לכן מאיר בו מרחוק, בהיותו עומד הוא באצילות, והוא בבחי' תגין על האותיות, כנ"ל.

ואח"כ יצא החסד, ונשבר הכלי וירד בבניה דבריאה, והאור ירד במקום כלי היסוד דאצילות, כי כבר אור הדעת הקדים לקחת מקום של המלכות.

ואח"כ

פנים מאירות

(לענף כב)

וח"ג שביסודות דאו"י, כלומר, לווג במסך דבחי"א, שאין שם מבחי' ג"ר כלום, זולת אור דחסדים דגופא לבד.

ונתבאר לעיל ההבחן, שאחור דזכר ה"ם הרשימו דחסרון ג"ר שיש לו משורש הא', גם נתבאר לעיל אשר ענין קו האמצעי דעת ת"ת יסוד, הוא שנחדש אחר הוויג על המ"ג שעלו עשיה, ונמצא, אשר ב' הקוין ימין ושמאל, יש להם רשימו משורש הא', כי הקו ימין הוא עיקר עשר הספירות, וקו שמאל ה"ם המלכות, שעלחה ממטה למעלה עד החכמה שבכתר, בסוד עליית מ"ן כסיבת השיתוף דישמורת שירדו בבחי' דאי"ק, שבוה נעשית המלכות לצד שמאל ככל ספירה וספירה כדמיון קו ממטה למעלה עשיה. והנך מוצא, שהן קו ימין והן קו שמאל יש להם מציאות בשורש הא'. משא"כ קו האמצעי, שהוא נמשך אח"כ בסוד הוויג שמיחד בין ימין לשמאל. ע"כ אין לו שום מציאות בהע"ס, שמצד שורש הא' שמלפני תיקון המ"ג, וזכור זה.

וכוה תבין, אשר בוווג היסודות אין שם שום בחי' אחור לזכר, דהיינו רשימו מחסרון ג"ר משורשו הא', להיות שלא הי' לו אז שום מציאות כלל, כנ"ל, לפיכך אין שם אלא בחי' אחור דנוק'. דהיינו בחי' המסך שנזדכך כאן לבחי"א, כנ"ל, ונמצא, שעיקר השליטה, שבקו האמצעי הוא להנוק', כי אין משמש כאן יותר רק האחוריים שלה בלבד, דהיינו בחי' המסך, כאמור.

וזה אמרו, שהיסוד כלו בחי' פנים ואין לו אחוריים, דהיינו כנ"ל, שאין כאן כלל, בחי' אחור דזכר, משום שאין לקו האמצעי שום מציאות משורש הא', ולפיכך גם הבחי' פנים שלו, הריהו מקבל בשליטת אחוריים דנוק'. וזה אמרו נכנס תוך היסוד של הנקבה, וכולו הוא בחי' פנים. כלומר שכך בחי' הפנים שלו, הוא מתוך היסוד של הנקבה, כלומר, מבחי' האחוריים שלה כנ"ל, והכן היטב.

והנה בחי' הסתכלות ב' שנחפשט מיסודות דאו"י ע"י נמשך לשליש העליון דת"ת לגמר כלים, כנ"ל, וכשנשבר ש"ע דת"ת, נמצא שנחבטל גם המסך דבחי"א, שאז נזדכך המסך לגמרי, וע"כ נגמרו כל אחוריים דאו"י עילאין לירד ולפול לגמרי, כלומר, אפי' בחי' האחור דנוק', שהיה ביסודות דאו"י עילאין כנ"ל, נתבטל ג"כ. וזה אמרו, ולכן סיום האחורים דאבא, הם נגמרים לירד מרם היות פנים וגרעון ביסוד דאבא עכ"ל, והיינו משום דאין ביסוד דאבא מבחי' אחור דזכר כלל, אמנם כן מאחור דאמא ודאי שיש שם בהיסודות דהיינו בחי"א דהמסך, כאמור. והוא שנגמר לירד אחר שכירת הת"ת כנ"ל, ואין כאן סתירה כלל.

והיה, אחור דאמא באחור דאבא:

כלומר

כלומר שחזר עליהם הקטנות, כמו שהיו בטרם שקבלו האור דיסוד א"ק, דהיינו כמו שיצאו מאור העינים דא"ק, כמ"ש בענפים הקודמים עש"ה.

לכן היסוד נק' כל שכולל ה"ח וה"ג: כבר נתבאר לעיל ג' הבחינות שיש בקו האמצעי: בסוד קוץ העליון דיוה, וגופו דיוה, וקוץ התחתון דיוה, המכונים: רישא, גזעא, ושכילא, עש"ה. ומתוך שמקום המסך והזוג הוא מתחתיום דכלהו ע"ם דאוי"א, ע"כ מכונה קוץ התחתון שהוא מתחת כל גופו של היוד, שה"ס היסוד שבו העיקר והכללות דכל קו האמצעי, דהיינו עיקרו של המסך והזוג.

וזה אמרו, לכן נק' היסוד כל, שכולל ה"ח וה"ג, שהרי כל ה"ח דע"ם דאבא וכל ה"ג דע"ם דאבא, רק ממנו נמשכים ועולים, ונמצא שהוא כולל אותם.

וכאשר הגיע האור לב' שלישים תחתונים דת"ת וכו',

ברישיהו די שסו"ת וכו': וצריך שתזכור כאן היטב כל המתבאר לעיל בענף מ' בפמ"ם בסדר התפ"א והתפ"ב, הנהג באצילות הפרצופין עש"ה, אשר אחר שמתפשט פרצוף הראשון כב' בחי' ההסתכלות דראש וגוף, נמצאים הע"ם דגוף כבחי' הזדככות המסך על סדר ד' בחי' מטטה למעלה, עד שמזדכך כל העוביות שבמסך, וממילא בטל כל בחי' הזוג והאוי"ת, וכל התפשטות האור ההוא דע"ם דגופא מסתלק. ואז חוזר מאליו, ומתחזק העוביות דבחי"ב ונמשך להמסך ונעשה זוג חדש, ויוצאים שם ע"ם חדשים במקום הע"ם דגוף הראשונים, שנסתלקו, והמה יוצאים ג"כ כב' בחי' הסתכלות: ראש, וגוף, ונק' התפשטות כ' שהמה בחי' בן ותולדה לפרצוף הראשון. ומקום יציאתם מפה דראש דפרצוף הראשון ולמטה, ומלבישים על גופו ומאירים לגופו, דהיינו לכל אותו המקום שנסתלק משם התפשטות הקדום, כאופן, שהמה ממלאים מקומם, עש"ה טעמו וממשו.

וע"פ הדברים האלה תבין ג"כ, דאחר שנשברו ג' המלכים: דעת, חסד, וגבורה, וגם שלישי העליון דת"ת, דהיינו בסדר הזדככות המסך מטטה למעלה כאסוד עד שנזדכך לגמרי, ובטל אור הזוג באוי"א כנ"ל, אז חוזר מאליו העוביות דבחי"ב אל המסך, כנ"ל בפמ"ם ענף מ' ובפתיחה עש"ה, ונעשה זוג חדש על המסך הזה דבחי"ב, ויצאו ע"ם חדשים מזוג ההוא בהסת"א לראש, והוא הנק' ישמ"ת. ובהסת"ב לגוף, שהמה שנק': כ"ש תחתונים דת"ת, ונז"ה ויסוד, ומלכות, כמ"ש בע"ה. ומקום יציאתם, הוא מפה דפרצוף הקדום, שהוא פה דראש, הנק' או"א עילאין, ומלביש מפה ולמטה לגופא דאוי"א עילאין. דהיינו מקום בחי' הסתכלות ב' דאוי"א אשר נתפשטו לדעת וחסד וגבורה וש"ע דת"ת, הנ"ל, דהיינו עד מקום

ואח"כ יצאה גבורה, ונשברה, וירד הכלי בחכמה דבריאה, והאור ירד בכלי דנצח הוד דאצילות, שהם ב' פלגי דגופא. ואח"כ יצאה הת"ת, ונשבר, והכלי ירד בכח דבריאה, והאור נשאר במקומו, שהוא בת"ת דאצילות. **והנה** עתה, לא יש הרחק בין שום אור מן האורות הנ"ל אל הכלים שלו, יותר מג' מדרגות, כי יותר מג' מדרגות הוא הרחק גמור, ואינו יכול להאיר בו.

ואמנם שאר האורות, גם הם ירדו ממקומם, חוץ הת"ת שנשאר במקומו, כנ"ל, ולא ירד. ונמצא כי בלי ספק, שאורות האחרים שירדו ממקומם אע"פ שביארנו. שהיתה ירידתם לצורך הכלים להאיר להם, עכ"ז, בהיותם למטה ממקומם, נחלש כוחם מעט, ולכן אין להם כח לעלות למעלה, אבל אור הת"ת, אשר עמד במקומו ולא נשתנה טעמו, וכחו בו חזק, וע"כ בראותו עצמו בלתי בלי, אפשר לו שיעלה למקום אשר יצא משם, כי לא יחפין להשאר ערום מגולה בלי לבוש. ויחזור אל הבינה אל המקום אשר עמד שם בראשונה, ואם ככה יעשה, נמצא שיהיה מרוחק מאד מכלי שלו, וימות לגמרי.

ולכן, רצה המאציל העליון, והמשיך והגדיל את כלי הכתר, אשר לא נשבר, כנודע

מקום החזה דת"ת, באופן, שהחזה הזה, הוא ממש הפה דישמ"ת, והמלכות דפה הזו, התפשט למטה בסוד הסתכלות ב' לגוף, כדי לגמור הכלים.

וכזה חבין סוד ההתפשטות דכח"ב, למקום דעת חו"ג וש"ע דת"ת עד החזה, המוכא לקמן בדברי הרב בענף כ"ד וכ"ה ע"ש, דהיינו שמילוי האחרונים דאוי"א בסוד רישא גזעא ושכילא, שנק' כח"ב דנקודים, והיותם בחי' הגדלות וג"ר דאותם הכח"ב, כמו שהארכנו לעיל, הנה אחר הביטול ושכירה נפלו לבחי' התפשטות שני הנ"ל, הנק' ישמ"ת, מקום ג' הכחי' דישמ"ת רישא גזעא ושכילא, שהם במקום דעת וחסד וגבורה עד ש"ע דת"ת, כנ"ל.

כאופן, שבחי' קוץ התחתון ושכילא, דהיינו כללות ה"ח וה"ג, הם במקום שהיה ש"ע דת"ת הנק' יסודות דישמ"ת, ובחי' גזעא וגופו של היוד, הוא במקום שהיו מלכי חו"ג והם שנק' גופא דישמ"ת, וקוץ העליון ורישא דהיינו קיבוץ

העליון והראש לזו"ג, כמ"ש הרב במבו"ש שער ב' חלק ג' פ"ה, שכורו מ"ן דכל פרצוף צריכים להעלות לפרצוף העליון סמנו, והשיך לאוי"א צריכון להעלות לאי"א, והשיך לזו"ג צריכים להעלות לאוי"א, עש"ה, ואז מדרוגים או"א על בחי' המ"ן, ויוצאים ע"ס דראש באוי"א גופיהו מטטה למעלה, וע"ס אלו ה"ס הכתר והסת"א, ואח"כ מתפשטים הע"ס האלו בבחי' הסת"ב לזו"ג, והתפשטות הוה ה"ס הראש והמחין ופכ"פ דזו"ג. אמנם יש כאן ב' מדרגות, כי מתחילה משיגים הזו"ג מדרגת אחר בפנים, שאחור דוי"א מאיר בפנים של הנוק', כי אחר שהמחין והתפ"ב הנ"ל נמשך לזו"א, הרי הוא כולל חו"ג, שהרי המחין כלולים מאוי"א יתרוי, והמחין שמצד אבא נק' חסדים, והמחין שמצד אמא נק' גבורות, ובגבורות דאבא יש ג"כ אור דאחרים שקיבלה מאחור דאבא, דהיינו בבחי' אחורי זכר, כמ"ש בפנים מאירות ענף כ"ב דף קנ"ג דיה אחר בפנים ע"ש. ולפיכך, מאיר הוי"א בהנוק' בבחי' הגבורות דאבא האלו, שבוה משיגה הנוק' גם כן בחי' אחר דזכר שהוא חצי כותל העליון שלה השיך לג'ה, ובוה נמצא לה עתה, אחר שלם, שמקום זה לא ה' אלא אחר דחגית כנ"ל, ועתה השיגה ע"י גבורות דאבא בבחי' אחורי חב"ד גם כן, והרי שיש לה אחר שלם לראש ולגוף, כמו להדכר, ואז משפיע בה בחי' הפנים בפנים, דהיינו ע"י הזוג על המ"ן שעלו מבי"ע, כנ"ל.

וזה אמרו, וטעם הדבר, כי האדם התחתון ע"י מעשיו גורם זוג עליון ויורדים טיפין עילאין למטה, שהם בחי' המחין דוי"א, עכ"ל, פירוש, שעי' המעשים מעלה מ"ג וגורם זוג עליון, כלומר, בפרצוף העליון, שנק' או"א כנ"ל, וזה אמרו, ויורדין טיפין עילאין למטה דהיינו בחי' הסתכלות ב', הוא המתפשט וזא למטה לזו"ג, בסוד מוחין.

וזה אמרו, כי אינו יוצא מיסוד הבינה רק חסדים וגבורות, כי מן החכמה ובינה דוי"א אינו יוצא רק הארה בעלמא, שמכים חסדים המגולים שם ומוציאים אורותיהם לחי"ן, עכ"ל. וכאן צריך שתבין היטב, מה שפרשנו בפנים מאירות בענף כ"ב דף קמ"ט בדיה ולכן מה שהוריר הדעת היה בחי' חו"ג בראש דאוי"א ע"י עש"ה כל ההמשך בביאור רישא גזעא ושכילא. כי הוא פתח נאמן לכל בחי' המחין דה"ש אצילות, ונתבאר שם היטב, איך החו"ג מתפשטים בבחי' היוד עצמה לאור החכמה ממש, והיינו מסיבת הזוג בקוץ התחתון דיוה, בסוד הבאה על המסך דשם, שבוה עולים ע"ס

דח"ח וה"ג שנמשך להם מנה"י דאוי"א עילאין, שנק' הסתכלות עיינין דישמ"ת, הוא במקום מלך הדעת שנשבר, דהיינו מפה דראש דאוי"א עד הכתפין, כלומר בחי' הגרון.

אמנם אל' הטעה להבין שבחי' הישמ"ת עצמו נתחלק מתחילתו על ג' זוגים הללו, שהרי כל עיקרם אינו אלא זוג א', וע"כ, שיצאו על המסך שנתעבה בבחי"ב בבת אחת, מחזה ולמעלה עד הפה דראש דאוי"א. אלא מתוך שהכלים התחתונים דנקודים יצאו פרודות, בקו אחד זה למטה מזה, וע"כ לא היה יכול האור הנמשך מתיקון קוים דישמ"ת להתפשט בהם אלא כזה אחר זה, שבאופן זה היה נתמעט קומתם ויורד, כמ"ש לעיל באוי"א ע"י עש"ה.

ומתחילה נעשה הזוג בבחי' הסתכלות

פנים מאירות

(לענף כב)

ענינין דישמו"ת, ועלה האורח מהמסך שביסודות דישמו"ת דהיינו ממקום החזה ולמעלה עד הפה, ואז יצאו ע"ם הדסת"א בקומת כתר בינה, שנק' הסתכלות עינים דישמו"ת. ואז, כדי לגמור הכלים נתפשטו בהסתכלות כ' מחזה ולמטה עד סיום הת"ת והיינו ג"כ כל כללות הע"ם הדסת"ב, שהם ד' אורות דת"ת נהי"ם, כנ"ל.]

וזה אמרו, כאשר הגיע אור לב' שלישי התחנה"ם דת"ת או נגמרו כל אחורי או"א עילאין לירד, כלומר, אחר ביאת התפשטות הכ', שיצאו ע"ם דקומת כתר בראש וגוף, שנמשך עד סיומו של הת"ת אז נמצאו שבחי' מילוא האחרים שהיו מגדילים גדלות דכח"ב של הנקודים, כל זה נשפץ ונתמעט עד גמירא, כי יצאו מבחי' כח"ב וירדו לבחי' מפה דכח"ב דנקודים ולמטה, דהיינו לרעת והג"ת. ונמצא, שנגמר ירידתם ויצאתם, מבחי' כח"ב ואו"א עילאין לגמרי, והכן היטב.

והמשיך החו"ג בראשיהו דישמו"ת וכו': כאן צריך לזכור היטב כל המתבאר בענפים הקודמים, בדבר ההבחן מאו"א ע"י דישמו"ת: שהם נק' ע"ב, וס"ג, ובעיקר צריך לזכור דברי הרב בענף ט"ז כמה שמבחין בהס"ג בדבר התחלקותו, אשר מטרם שנתחלק יהיה כולו בחי' נוק' לע"ב. ואחר שנתחלק הס"ג לב' בחינות, אז בחי' ראשונה, נרמזת במילוי ו"ד דיו"ד דהויה הכוללת, ונק' אהיה דיו"ד, והיא נוק' לע"ב הנק' אמא עילאה. ובחי' שניה, נרמזת בח' ראשונה דהויה כוללת, ונק' הויה דס"ג וישמו"ת. ועיין בפמ"ם שם ביאור הדברים האלה בארוכה, כי מכת תיקון קיום זמ"ג, נהלץ כל מדרגה וכל ראש לב' בחינות: פנימי, וחיצוני, והיינו בנקבי עינים, באופן, שע"ם דראש ס"ג, כ"ח ובינה וזו"ג, המכונים: גלגלתא, עינים, ואזן חוטם, פה, נתחלקו לב' ראשים, שראש הפנימי, יוצא מעינים ולמעלה, והוא הנק' ע"ב או או"א עילאין, וראש החיצוני יוצא מעינים ולמטה, דהיינו באזן חוטם פה, והוא הנק' ס"ג או ישמו"ת, וז"ם התחלקות הס"ג לב' בחי' האמור בדברי הרב. ויש כאן ג' הכחנות עקריית:

(א) אשר המלכות שה"ם ה' תתאה, שהיתה במטרם התחלקות, במקום פה דראש, עלתה עתה, למקום נקבי עינים. והחכמה שה"ם העינים, אחתקן עמה בדו"ג, דע"כ יצאו ע"ם דראש מעינים ולמעלה, כנ"ל, דהוא משום עליות המלכות מפה לעינים. ונמצא משום זה, שראש החיצון הנק' אח"פ, חסר ה' תתאה, ואין בראש הזה כי אם יה"ו משום שכבר עלתה בנקבי עינים, כנ"ל, כמוכא בדברי הרב לעיל בענף י"ד בסוד אני ישנה אני שניה עש"ה.

(ב) אשר הישמו"ת שהוא ראש החיצון הנ"ל, כבר יצא מבחי' ראש, והיה לבחי' גוף, וחג"ת

עין החיים ענף כד

(לענף כב)

כנודע ונמשך דרך קו האמצעי, כמ"ש, כי הג"ר כבר היו מתחילה, בציור ג' קוין, ונמשך

וחג"ת, כי כל ההבחן מראש לגוף הוא בזה, אשר בראש. הא"ם כ"ה הוא שרשו, והנוק' והאורח משמשים שם ממטה למעלה, אמנם הגוף כבר הנוק' והאורח הם נעשים לו לשורש, דהיינו אותו הנוק' המשמשת בראש, ומעלה שם הע"ם דאורח ממטה למעלה, מתפשטת בעצמה פעם ב' במעלה למטה, בסוד הסת"ב, שמוה נעשה הגוף, נמצא, שהנוק' הוא שרשו והכן היטב. ולפיכך, אחר שהמלכות וה"ת שכפה אתתקנת לנוק' דחכמה במקום נקבי עינים, נמצאים האח"פ בבחי' תולדה מנוק' הו"ו שבעינים, וע"כ כבר המה גוף ולא ראש, שז"ם אבא הוציא את אמא לחוץ אורות בנה ואבא עצמו אתתקן בדו"ג, כמ"ש באורך בענפים הקודמים.

(ג) אשר התחלקות הזה, נוהג בעת הקטנות דפרצופים, אמנם בהשגת הגדלות, או חזרת המלכות דנקבי עינים למקומה הקדום בפה, ונעשה זווג הפנימי דאו"א ע"י כפה דראש. ונמצאים בזה, אשר אח"פ שנעשו לגופא, חוזרים לבחי' ראש כמקודם שנתחלקו, וע"כ נכתן עתה, אשר ישמו"ת ואו"א עילאין נעשו לפרצוף אחת, והכן היטב. וצריך לזכור ג' הכחנות הללו בכל מלה ומלה מדרוש הזה.

ובזה הבין, שאחר ירידת אחרים, דאו"א לגמרי וחזירתם לאב"א וקטנות, או נעשה התחלקות הס"ג לב' בחי' כנ"ל, ואז יצאו הע"ם דישמו"ת, שהם האח"פ לבר מרישא, שנכתנים בערך או"א ע"י לבחי' הג"ת וגופא כנ"ל, משום שהנוק' דאו"א ע"י היא שורשם, והכן זה.

אמנם ע"כ"ג נכתן בהם ראש וגוף, והיינו משום החידוש כלים שבהם, דהיינו הכלים ממסך דבחי"ב שנתחדשו עתה בראש הזה. וכנ"ל, אשר בהסת"א יוצאים רק השרשים דכלים האלו, ואז נק' ראש, ובהסת"ב שנק' גוף, המה נגמרים, כנודע, ולפיכך, נכתנים גם כאן ה' בחי', בעוביות שבמסך דבחי"ב, ע"ד שביארנו לעיל במסך דאו"א ע"י שהוא במסך דבחי"ד.

ומתחילה יצא בחי"ד שבמסך דישמו"ת, ונעשה הזווג בקומת כתר, אמנם בכתר בינה, להיות כלל המסך הזה, אינו אלא בחי"ב כנ"ל. ואח"כ נעשה הסת"ב, ונמשך האור לב' שלישי ת"ת, אמנם תזכור מ"ש לעיל אשר בהסת"ב הזה נמשך תיכף כללות האור מהע"ם הנק' ישמו"ת בכת אחת אל הת"ת, וג' החלקים שיצאו אח"כ בנהי"מ המה רק בחי' מיעוטין. שאור הכללי הזה שבח"ת נתמעט בזמ"ז מסיבת השבירה.

וזה אמרו, וכשמת ירדו ג' המלכים בכלי ה' שהוא נצח כלומר שנתמעט קומת האור שחית

פנים מאירות קנו

(לענף כב)

שחיה כתי"ת מקומת כתר וקיבלה לקומת חכמה, שהסת"ב דקומת חכמה דבינה הוא נמשך לנצח שערין כולל ג' מלכים.

ואח"כ מלך הנצח והמשיך ה"ח בגופא דיש"ם וכו' כי אחר שכת מלך הת"ת ונתבטל המסך דבחי"ד, קיבל המסך לבחי"ג, ומוזוג הזה יצא הגוף דיש"ם בחי"ת, דהיינו בקומת חכמה דבינה, ולפי שהחכמה בקו ימין נק' ה"ח. וכו"ז מתבאר ע"ד שבארנו לעיל באו"א עילאין עש"ה, והתפ"ב דיש"ם נמשך למלך הנצח, וכשמת ונתבטל הכלי והמסך דבחי"ג, אז במל בחי' זווג הפנים דיש"ם, והחזיר אחריו כלפי פנים דאמא, כדי להאיר בה בחי' אהור דזכר, כנ"ל גבי או"א עש"ה.

אח"כ מלך ההוד והמשיך ה"ג בגופא דתכונה וכו': כי אחר שנכתל מסך דבחי"ג, קיבל לבחי"ב, ואז נעשה הזווג לבחי' התכונה, דהיינו בע"ם בקומת בינה דבינה. והתפ"ב נמשך למלך החוד.

ואע"פ שמלכו בזה אחר זה ע"כ"ז שניהם מלך אחד: כי בזמן מלכותם שנמשך, בהם בחי' הפנים דישמו"ת, אז ודאי היו ב' מלכים, שהרי הנצח הוא בחי' התפשטות יש"ם, וההוד התפשטות התכונה. אמנם בעת שבירתם הם חוזרים לבחי' אחת בקו שמאל, כמ"ש בפמ"ם כ"ד, ומוה תרע, שבחי' הפנים דנו"ה הם ב' כלים, זה בקו ימין וזה בקו שמאל, אמנם כשהם באחור, המה שניהם בחי' שמאל לבר.

אח"כ מלך הו' שהוא יסוד וכו': והיינו מכת הודככו"ו לבחי"א, ונקרא כללות ה"ח, משום שכאן מקום הזווג בראשיהו דישמו"ת ממטה למעלה, בסוד שבי"ל התחונן, ע"ד שנתבאר בסוד רישא גזקא ושבי"ל באו"א עש"ה.

אח"כ מלך הו' וכו' וכללות ה"ג במלכות תכונה וכו': כבר נתבאר, שכל ענין הראש דישמו"ת הזה, הוא בחי' אח"פ שיצא לחוץ מראש דאו"א עילאין, עש"ה בכל ג' הבחנות. ונמצא אשר במטרם שיצאו האח"פ לחוץ, היה זווג דאו"א עילאין בפה, הכולל ב' ראשים האלו יחד. כי בסוד הגדלות נעשה הזווג למטה בפה, וישמו"ת שהם אח"פ נעשים כבחי' או"א ע"י, כמבואר שם בהכנה הג', אלא אח"כ כשנתבטל הזווג ופכ"פ דאו"א עילאין, אז נתחלקו האח"פ ויצאו לבר, ומלכו בבחי' ישמו"ת, ונמצא אשר המלכות העומדת כפה דאח"פ, שימשה ג"כ לאו"א עילאין, ואע"פ שכבר נודככה מבחי' מלכות דאו"א ע"י, כנ"ל, אמנם גם כאן בישמו"ת, נודככה ג"כ לבחי' שורש כנ"ל, וא"כ יותר יפה לה להתפשט בבחי' המלכות שבה דבחי' או"א ע"י, שהיא מדרגה היותר חשובה.

ולפיכך יצאו כאן היסוד והמלכות כב' בחי' כללות. שהוראתו, בחי' המסך שעליו נעשה הזווג כנ"ל

כנ"ל

ע"ס דאוי"ח ער הקיין העליון, שה"ס דעת העליון שלמעלה מחו"ב, ואו משיגים כל הע"ס קומת הכתר, והוה שאומר הרב כאן, שמכ"ס החסדים המגולמים שם, כלומר האוי"ח העולה מווג דהכאה, והמה מוציאים אורותיהם דחוי"ב לחי"ן, דהיינו החסדים לעצמם מהתפכים לבחי' חכמה וכונה, ואע"פ שבעצמותם הם אור דחסדים, אמנם הארתם כמו חוי"ב ממש, והבן זה

וזה אמרו, והנה כבואו אלו החי"ן בראש ז"א כדון איהו נקוט החסדים ומשתלים אהור דידיה, פירוש, שהוי"א, שיש לו מכבר אהור דוכר, דהיינו אהורי חב"ד ככלים דחגי"ת שלו, וע"כ החסדים הנמשכים מסוד פרצוף העליון משלומים תיכף לבחי' כלים דאהור שלו ונמצא שהחגי"ת חוזרים ומתהפכים לבחי' חב"ד כמו שהיו בשורש הא', כי אהורי חב"ד שהיו בהם גיעורו, וקיבלו האור דאוי"א השייך להם, והשיגו חב"ד דפנים, וכוה נשלם הוי"א לגמרי. אמנם הנוק"י, עדיין חסר לה אהור דג"ר כני"ל, וע"כ צריכה מקודם להארת הגבורות ע"י ז"א.

וזהו שאומר, ואיהו נקטה גבורה ומשתלים אהור דידה ע"כ, פי', שהוי"א מאיר בה מבחי' הווג דאהור בפנים, שנותן לו כוה הגבורות שקיבל מאמא, כני"ל, שכוה משיגה אהור דג"ר, כמ"ש לעיל עש"ה, וכוה משתלים אהור דידה, דהיינו שמשנת הכלים לבחי' ראש. וזהו שמסיים וכדון אתהדרו פכ"ס, כלומר, אחר שהשיגה אהור שלם ע"י זוג אבי"ב, או אתהדרו לזוג פכ"ס, שמשפיע בה ג"כ בחי' ג"ר ובחי' ז"ת, מה שלא היה יכול להשפיע לה מקודם לכן, בטרם שהאיר בה בחי' גבורות דאמא דהיינו אהור דג"ר, כני"ל.

והנה נתבאר, שעיקר בנין דו"ג"ג הם ששה כלים, לכד דהיינו חגי"ת ונהי"י, והנוק"י שלו הם נקודה תחת יסוד, דהיינו שנק' עטרה, אמנם נק' נקודה, בסוד המסך דקטנות שבה, וכל כמה שהמסך אינו מעלה או"ח לכלים דאהור דוי"א, הרי הם בבחי' אבי"ב כני"ל. אמנם, הכלים האלו המה עצמותם ועיקר בנינם, אלא משום שחסרים להם ב' חצאי כותלים: דהיינו מסך דבחי"ב או בחי"ג שהסך לכותל דוי"א, כי רק המסך הזה ראוי לזוג דהכאה לגלות החי"ב לחי"ן, כני"ל, וא"כ אין לו אלא חצי כותל העליון, דהיינו אהור דוכר, שהם אהורי חב"ד הנתונים בכלים דחגי"ת מבלי אור כני"ל, אמנם חצי כותל התחתון דהיינו בחי' המסך המיוחס לנהי"י דוי"א, והו שחסר לו, כני"ל, גם הנוק"י, אין לה רק חצי כותל דהיינו בחי' מסך השייך לנהי"י שלה, כלומר, מסך דבחי"א המשלומים לאהורי חגי"ת הנתונים בנהי"י שלה ונמצא שחסר בחי' אהור דג"ר, שהוא חצי כותל העליון. והנה ע"י המותין שמקבלים מאוי"א עילאין, נמצא, אשר הוי"א מרויח בחי' המסך דבחי"ב או בחי"ג השייך לחצי כותל התחתון שלו, דהיינו לנהי"י כני"ל, וזה המכונה חסדים, בשביל שמעלה או"ח שה"ס החסדים, והנוק' מרותת בחי' גבורות דאמא, דהיינו אהור דג"ר, שהוא חצי כותל העליון, ואחר שמשגיגים ב' חצאי כותלים מאוי"א, או ראויים לזוג פכ"ס, המגלה בהם עצמם מותים דפנים וראש, והבן היטב כי אי אפשר להאריך כאן יותר.

ואלה הם דכ"ו הרב המסיים שם, וז"ל, והרי בארנו איך החי"ן גורמין הגדלת אהורים וכו', דהיינו כני"ל שע"י התפשטות דע"ס מסוד דפרצוף העליון, מרויח הוי"א בעיקר המסך דבחי"ג, שהוא אהור השייך לנהי"י שלו, שוהו סיבה לו, שאח"כ כשזווג עם הנוק"י, יהיה פכ"ס, אבל עיקר השגתו, אינו רק בחי' מסך ואהורים. ועד"ו הנוק"י, עיקר השגתה, הוא אהור דאמא כני"ל, וא"כ אין לקרוא את אלה, רק כשם הגדלת אהוריים לכד

ונמשך דרך קו האמצעי עד מקום הת"ת, עד אמצעיתו לכד, שהוא עד המבור לכד, ואז עלה אור הת"ת, ונעלם תוך כלי הנ"ל של הכתר, שנתפשט עד מקומו.

ונמצא, כי לא נתעלה, רק חצי אור הת"ת התחתון, כי חצי העליון עומד במקומו שכבר נתפשט דרך בו כלי הכתר, ואז אור הדעת שירד למטה במלכות דאצילות בראותו, כי כבר היה כלי חדש במקומו כי הנה גם מקומו הוא בקו האמצעי בין הכתר והת"ת, ואז גם הוא נתעלה ועלה במקומו. ואז הכלי שלו כיון שנתרחק אורו ממנו, ירד עד למטה במלכות דבריאה. אמנם הכלי של הת"ת נשאר במקומו, שהוא בכתר דבריאה לפי שלא נתעלה כל אורו רק חצי לכד, וחציו העליון נשאר במקומו.

וא"ת והרי אמרנו למעלה, שהוא מוכרח שלא יהיה הפרש בין הכלים והאור שלו רק ג' ספירות, וא"כ איך ירד הכלי של הדעת עד מלכות דבריאה. התשובה, הוא, כי ודאי הוא, דהיכא דאפשר אפשר, והנה תחילה היה זה נהנה וזה אינו חסר, כי בתחילה היה הכלי נהנה מאורו, בהיות הדעת למטה והאור אינו חסר ג"כ, כי גם אם יעלה במקומו בדעת האצילות, אין לו שום כלי שם, ולכן היה חפ"ן להאיר בכלי שלה, וכיון שירד שוב לא יעלה. אמנם כאשר ראה שיש בחי' כלי במקומו, קרוב הוא אל הנאת עצמו ותועלתו יותר, מלהועיל אל הכלי שלו, כי עתה בעלתו למעלה במקומו יש לו כלי ושם יוכל לקבל האור לעצמו מלמעלה מן המאציל, ומן הכתר, בקירוב גדול, ולכן עלה למעלה.

והנה מעם זה יספיק לבחי' תועלת האור לעצמו, ואמנם, גם לבחינת חסרון הכלי שלו ברדתו למטה במלכות דבריאה כנזכר, אינו הפסד גדול כ"כ, כי מה שאנו אומרים, שצריך שלא יהיה הרחק בין האור ובין הכלי שלו ג"ס לכד, הוא כשיעור ג"ס דאצילות, אשר שיעורם גדול, אבל בכריאה כל הי"ס דבריאה אין שיעורם אפילו כשיעור ספירה א'

דאצילות

כנ"ל, אשר זה הכללות השייך לראש דישמו"ת יצא בכלי היסוד, וזה הכללות שנשאר כפה מעת השימוש לאוי"א עילאין, הוא שיצא במלכות. וכוה תבין, ההבחן בין כל לכלה, וז"ס אבא יסד ברתא, והבן ואכמ"ל. והוה מה שביאר הרב בענין החוה שאין שם מלכות ממש וכו', והיינו כדברינו, אמנם הוא מרכז בבחי' או"א וישמו"ת דעולם התיקון, המלכישים כן לא"א דאצילות, שעדיין אין אנו כביאורם כאן.

ענף כג

ומהם נתברר ומהסיגים שלהם נעשו קליפות: ודע, כי ש"ך בחי' נבתיים בחי' מלכין אלו: דעת חגי"ת נהי"מ, דהיינו ארבעים בחי' בכל מלך. כי כל מלך קומה שלימה של ד' בחי' דאוי"א, ונקי: חוי"ב זוי"ג, המתפשטים לזוג דהכאה על המסך, בסוד הסתכלות ב' לגמור הכלים. שאז עולים מהמסך ולמעלה ע"ס דאוי"ח ומלכישים ל' בחי' דאוי"א, שע"כ מרויח כל בחי' ובחי' מד' הבחי' האלו קומה שלימה עד הכתר, כמ"ש בפכ"ס בענף ג' ולעיל בפכ"ס כ"ב דף קמ"ד ד"ה והנה עש"ה, והנך מוצא בכל מלך ד' בחי': חוי"ב זוי"ג, שבכל א' קומה של ע"ס, שהם ביחד ארבעים ספיי. וכזמן מלכותם היו שמונה מלכים, כי גם נוי"ה מלכו זה אחר זה כבי' מלכות, הנצח מהסת"כ דיש"ס וההוד מהסת"כ דתבונה, וא"כ יש כאן שמונה מלכים, ושמונה פעמים ארבעים הרי בחשבון ש"ך. וז"ס ש"ך הניצוצין המוכאים בכ"כ בוהרה.

והנך מוצא כאן ל"ב קומות של ע"ס, דהיינו ד' קומות בכל מלך ומלך כנ"ל, ותדע שט"ס ראשונות מכל קומה מהל"ב קומות הללו שהם רפ"ח בחי', עלו ונתבררו והתקנו בהם ד' העולמות אבי"ע דקדושה, ובחי' אחרונה דהיינו המלכות, שבכל"ב הקומות האלו. הם לא נתבררו ומהם נעשו הקליפות, ונקי משום זה ל"ב האבן, כסו"ה והסירותי את לב האבן וכו'.

ונשאר נתונים תוך הקלי' כסבורים וכו': אל תכשל לחשוב שהם מובלעים ומלובשים בתוכם ממש, כי ח"ו אין קדש מתערב בהוה, אך עומדים מסעף לראשם. ומשם מאירים להם להקליפות. ומה שאומר, שנשארו נתונים תוך הקליפות, רוצה לומר, מסורים כיריהם, שיינקו מהאורות האלו, כ"ו, שאינם נבררית בקדושה שיעלו לשורשם, והבן היטב.

קר"ע שט"ן הוא בגבורה וכו' ולכן נרמז בטור אהורי או"א בש"ס זה: פירוש שאבג"י. כלשון הנמרא הוא שטן, וא"כ פירושו של שם הא' הוא שט"ן ח"י"ן, ושל שם הב', שט"ן קר"ע, וכיון שח"י"ן הוא קשה יותר מקר"ע, א"כ, למה כשם הב' שחוא

גבורה

פנים מאורות

(לענף בנ)

גבורה, מרומז הקריעה, והיה צריך להיות כהיפך, קריעה בשם א', שהוא חסד, ונתיצה בשם ב' שהוא גבורה, וע"ז סוכבים כל דבריו כאן, שמחלק ה"א בחי' ל"ים ור' אחורים דא"א, שהו"ם נתצו ומתו, אמנם ה' אחורים רק נקרעו ונשארו בעולמם.

ולפיכך אומר, כשאנו מעלים הניצוצין קדישין בשם מ"ב, צריכים לידע אשר כסדר שבירתם כן סדר העלמם. ומאחר שבשכירת מלך החסד עדיין לא היה ביטול דאחוריים דא"א, ע"כ אין לכונן בשם הא', להעלות הני"ק שנקרעו בבטול דאחוריים דא"א, אלא רק מהו מלכין לבד שנתצו ומתו, ורק בשם הב' שהוא מלך הגבורה, אז ראוי לכונן בהעלאת ני"ק מד' האחוריים.

וצריך שתדע שהב' השמות הראשונים דהיינו של מלכי חסד וגבורה, כוללים כל השם מ"ב, להיותם בחי' הראש, וז"ם רישא דמלכא כחסד וגבורה אתתקן, כמ"ש באדרא, והכן זה.

וצריך כאן התבוננות יתרה, כי אע"פ שבמות מלך הגבורה כבר ירדו אחורי אבא ואמא לגמרי וחזרו אב"א, כמ"ש הרב לעיל, אמנם שם לא ירדו האחורים דא"א, רק אל בחי' יסודותיהם עצמם דא"א, ונמצאים האחורים עדיין בבחי' הראש דא"א, אלא בקומת ז"א כנ"ל. משא"כ עתה, אחר שנודרך כל בחי' המסך דראש דא"א, אשר אז נתפשטו האורות כהתפ"ב מפה דראשיהו דא"א ולמטה, וכבר נתכאר לעיל בפתיחה אות ג' שענין התפ"ב נמשך מהתעכות המסך מכה הבינה, ובחי"ב, עש"ה. וז"ם, הווג דראש הנק' ישמ"ת, כמ"ש לעיל בפמ"א ד"ה וכאשר עש"ה, ונמצא שאחוריים דא"א יצאו לגמרי מבחי' ראש דא"א, לבחי' גוף, דהיינו מפה ולמטה, לבחי' ישמ"ת.

וזה אמרו, כאשר עדיין לא מת שליש ת"ת, עדיין לא נגמר ירידת ונפילת אחורי דא"א לגמרי, דהיינו, שע"כ, עדיין לא יצאו מבחי' ראש שג"ה, אמנם עתה, כבר נפל ויצאו מפה דראשם ולמטה, ונפל לבחי' ישמ"ת כנ"ל.

נמצא שאלו האורות שמהחזה ולמטה באים סכוסים וכו': וצריך שתבין כאן אשר ענין הראש דישמ"ת וענין האחוריים דא"א שנפלו, הם ענין אחד. דהיינו שהם בחי' התפשטות ב', אחר שנודרך מסך דא"א עלאין לגמרי, אשר אז נתפשטו ג' הקוין שהיו בראשיהו דא"א אל מקום ג' מלכין קדמאין: דעת וחסד וגבורה והצי ת"ת העליון, כמ"ש הרב לקמן בענף כ"ד וכ"ה, ובסך הזה, כבר ידעת שהוא בעיקר מכחי"ב, כי בחי"ד כבר נודככה בא"א, כמ"ש לעיל, ונמצא אשר האורות דר' מלכים התחתונים ת"ת נו"ה יסוד ומלכות, אשר נתפשטו מהראש דישמ"ת, כבר הם מכוסים באחוריים החדשים

עין החיים ענת כד

דאצילות, וא"כ הרי הוא כאלו עומדת בראש הבריאה, כי כל הי"ם דבריאה כשיעור ספירה א' נחשבים.

וא"ת הרי יש הרחק בין הכלי דדעת לאור שלה, ז' ספירות דאצילות, כי הרי הוא עומד למעלה בדעת דאצילות. וי"ל, כי אפילו בספירות דאצילות עצמן אין כ"כ הפסד, זולתי בהיות ביניהן בין האור והכלי, שיעור ג"ס, וג"כ ריקניות בלתי אור כלל, לא הוא ולא זולתו, אבל כאן, אעפ"י שהאור שלה עצמו עלה למעלה, הנה יש אורות

אחרים

האלו דבחי"ב, ונודע, שה"ם מרת הרהמים הממתק לבחי"ד, כמ"ש באורך בענפים הקודמים.

וזה אמרו, שאלו האורות שמתוה ולמטה באים מכוסים. וכבר ידעת שהתעלמות האור וכיסויו הוא מציאות תיקונו, שע"כ יש כח ככלי לסבול האור להיותו בא מלוכש, עכ"ל. דהיינו כנ"ל, דאע"ג דהאור יותר קטן בראש דישמ"ת, משום דבחי"ד כבר נודככה, ובחי"ב שולטת שם בעיקר בגלוי, מ"מ זה עצמו הוא סיבת תיקונו, להיותו במרת הרחמים המגולה, אשר ע"כ אין הקלי' והרינין יכולים להתאחו בו.

ולכן בבא התיקון ז"א בעת תיקון פרצופו בא להיפך וכו': כי עד שליש ת"ת העליון, ששם נמשכין לו האורות מא"א עלאין, ע"ד דעת וחז"ג עד החזה דמלכין דנקודים, כמ"ש במקומו, וכבר ידעת, ששם עדיין לא נודככה בחי"ד לגמרי, ונמצא שיש אחיזה לקלי' ולרינין וע"כ צריכים להתלכב בו בהפסק המסך דיסוד דאמא, המשמרתם מאחיזת החצונים. ונמצא שאינם מאירים בו בגלוי, משא"כ מתוה ולמטה, אשר כבר המה מלוכשים באחוריים דאמא, משורשם בנקודים, ואינם צריכים עוד להפסקת המסך דיסוד אמא, כי אין פחד, ונמצאים מאירים בו בגלוי.

ענף כ"ד

וְז' מלכים מתו פנים ואחר כי יצאו כלי תיקון כלל: שבהיות הראש כבר מחוקן בתיקון קוים, ונמצא שהגיע מראש לז"ת, בחי' האורות דפרצוף שלם, שמתוקן בג' קוים ומאחר שהם היו בקו אחד ופרודות, ונמשך האור העליון השלם מע"ם וג' קוים רק לתוך כלי אחת, שנמצאת העליונה, וע"כ לא יכול לסבול האור. לכן הולכים הכלים ונשברים מטעם הנ"ל, כזה אחר זה, כמ"ש בענף הקודם עש"ה.

פנים מסבירות קנט

לבד. וזה אמרו, לכן בערך בחי' זו, יותר גדולה הארה של החז"ג הכאים להם מחדש מהארה שהיתה להם בראשונה, לפי שהארה ראשונה הניחם בבחי' אב"א, והארה זו החדשה החוירם פב"פ, נמצא כי הארה זו המהודשת נק' פב"פ, עכ"ל. והיינו בדברינו, שע"י השגת התפשטות ע"ם דעליון, הגדילו אתויהם: שלו"א נגדל, הצי אתור התחתון, ולהנזק, הצי אתור העליון, ועי"ז חזרו מאליהם לזווג פב"פ, ומסילא התפשטות החז"ג מא"א גרם להם כל בחי' פב"פ, וע"כ הוא חשובה יותר מעצמות בנינם שהיה להם למפרע, דהיינו תגית נה"י, כי בזה היו מוכרחים להיות דבוקים אב"א, בלי ראש.

וזה שאומר אכל בערך בחי' אחרת, לא תקרא אלא בחי' אב"א, לפי שלא הגדילה רק בחי' אחוריים וכו'. דהיינו כנ"ל, שסוף סוף מא"א לא השיגו יותר רק ב' הצאי אחוריים לבד, ע"כ אפשר לקרוא זה אב"א כלומר, ב' בחי' של אתור וכו'.

ונבאר

ונתחיל מן הראשון שהוא הדעת וכו' ונפל הכלי הזה במקום

הדעת דבריאה להיותו מתייחס אליו כמוהו: ענין היחס הזה, נתכאר בפמ"ס באורך ע"ש. ובקיצור הוא כמ"ש בענף הקודם, אשר ענין הפכי נוהג בין הע"ם דא"א שהם סוד הקומה, וע"ם דהמסך בבחי' א"ח שבו שהוא הגורם לשיעור הקומה. אשר בע"ם דא"א כל הוך מתכירו הוא יותר עליון ויותר חשוב כמ"ש הרב בסוד ד' הכתינות הנודעים לעיל בענף ד' ע"ש. והפכי אליהם, הע"ם דא"ח העוליים מהמסך בסוד הווג, כי כאן, כל העב ביותר נבחן ליותר עליון, שהרי מסך היותר עב מכולם דהיינו מבחי"ד, ממשיך קומת הכתר, ומבחי"ג רק חכמה, ומבחי"ב רק בינה, ומבחי"א רק קומת ז"א, כמ"ש שם באורך טעמו וממשו.

וכזה מובן שמלך הדעת, בהיותו בחי' התפשטות דהסת"ב מווג הגדול דהסתכלות עיינין דא"א, שהם קומת הכתר, כמ"ש בענף הקודם, כהכרח שהכלי הוא ממסך דבחי"ד, שהוא בחי' אחרונה דעוביות, ולפיכך, אחר שנסתלק ממנו בחי' הווג דאור העליון, א"כ נשאר בבחי' העוביות בלבד, ומובן שמוכרח ליפול למטה מכל הז"ת, משום שכלי דמלך הדעת, הוא היותר עב מכל הז"ת כאמור.

וענין הירידה והנפילה, לב"ע העתיר להיות, שאומר הרב כאן, אל תכשל לחשוב שהוא ענין תנועה במקום למקום ח"ו, כי כל ענין זמן ומקום המובאים בעולמות הרוחניים ואפי"ב בע"ם דעשיה התהוונה, הכל הוא רוחניות גמור, אשר גדרם הם למעלה ממקום ולמעלה מזמן, כמו שהזכיר לנו הרב בכ"מ, ובשער מאמרי רז"ל בראשית רבה דף י"ב על דברי התיקונים זמנין אתקריאת נשר. פירש שם וז"ל, ואין הכוונה, זמנין, במציאות זמן ממש, כי אין למעלה שינויים חלילה לפי הזמנים,

ענף כד

ונבאר עתה איך בעת מיתת המלכים ירדו הכלים שלהם לעולם הבריאה וכו' וצריך להבין מאד ענין ירדות האלו. אמנם מקודם צריכין להבין דבריו היטב שבענף הסמוך וז"ל, ונמצא ז' המלכים וכו' וז' אתוריים דאבא ואמא וישראל סבא ותכונה וכו' והם י"א סימני הקטורת שהם י"א אורות נתונים תוך הקליפות וכו'; ותמוה מאד לכאורה הרי ד' אתוריים דאויא לא ירדו אפי' במקום, כמ"ש לקמן בביאור השם קר"ע שט"ן, שלא היתה מיתה ונתיצה ממש כמו הו' מלכים, רק קריעה ושבייה בעלמא, ונשארו במקום, ואיך אמרת, ש"א בחי' האלו, שהם מדי אתוריים דאויא וכו' מלכים, שלא יכלו להתברר, נשארו נתונים תוך הקליפות, והם י"א סימני הקטורת, ועוד, שבע"פ שער המלכים אומר להדיא, שבקלי' אין החיות נבלע בתוכם, דאין קרש מתערב בחול, וז"ל, ענין י"א סימני הקטרת וכו', הם יוד קליפות דנוגה, ויש בהם חיות דקדושה להחיותן, והנה ביים של הקדושה, החיות שלהם נבלע בתוכם, ונחשבים לעשרה בלבד, אבל בקליפות אין החיות נבלע בתוכם, כי אין קודש מתערב בחול, אך עומד על ראשם, ומשם סאיר להם, ואז הם נחשבים לייא, והוא כל המוסף גורע, וי"א אורוים דפרשת כי תבא וכו' עש"ה.

אמנם כבר הרב בעצמו עמד ע"ז, במב"ש שער הקליפות ח"ב פ"א, וז"ל ואל תחמה, איך מחויב היו קליפות, כי זהו מבחי' שמתלבשת בווי'ן למטה להיות להם סוחין, וכאוחו הכחינה נחשבת בווי'ן ממש, וכמו שנעשו ראש לזיא כן נעשו סיגיהם ראש אל ז' מלכים והיו י"א סימני הקטורת וכו' עש"ה.

ודבריו אמנם צריכים ביאור, דאומר שהם בחי' ראש דויא, ועם זה הם נחשבים כווי'ן, שהדברים סותרין א"ע לכאורה, דאם הם ראש הרי אינם גוף וי"א, ואם הם וי"א ממש, איך הטה בחי' ראש, וחמרחק בין ראש לגוף רב מאוד, כמ"ש בענפים הקודמים, ועוד שהרי כתב להדיא, אשר גם ראש דויא לא נשבר, ואם כונתו על זוי"ג הפרטי, כבר אמר שראש דויא לא יצא כלל, ועוד, דפחת בר' אתוריים דחוי"ב, שהם בחי' חוי"ב דג"ר דנקודים, ובסיים בראש דוי"א.

אמנם דבריו אלה עמוקים מני יום, ואבארם כאן רק בשיעור המחויב לקשר הענינים, והמסבילים יבינו, והנה מתחילה צריכים להבין דבריו כאן, שאומר שמי"א בחי' האלו שירדו ולא יכלו להתברר, נשארו נתונים תוך הקלי' ואינו מפרש לנו איזה בחי' שנתבררה ואיזה בחי' לא נתבררה, וודאי שזהו הקושט להבין כל הדרוש הזה. אמנם דבריו עשירים במקום אחר, בשער סאמר רשבי' בסופו עש"ה. והמתבאר ממש, אשר שמונה מלכים נשברו, ובכל מלך נמצא ד' בחי', דהיינו ד' בחי' דאור ישר הנודעים, הנק': חכמה, בינה, ז"א נוק, המבוארים לעיל בענף ד' עש"ה. והנה כל בחי' ובחי' כולל מע"ס, והיינו כמו שבארנו לעיל בענף כ"ב, אשר כל מלך ה"ם התשטות של ע"ס בקומה שוה, אלא ההבחן בין מלך למלך, הוא רק בשיעור קומה, דע"ס של מלך הרעת היו קומתם עד הכתר, וע"ס של מלך החסד היה קומתו בקומת חכמה, וכו' עש"ה. ואיכ יש כאן ש"ך בחי': ה' מלכים, שבכ"א ד' בחי', הרי ליב בחי', וכ"א מאלו הלי"ב בחי', כולל מעשרה, אי"כ עשרה פעמים ל"ב, הרי הם ש"ך.

והנה נתבאר, שהיו כאן ליב קומות של ע"ס, כח"ב חגיית נה"י, והנה ט"ר מהליב הקומות, הללו, דהיינו סכתו עד היסוד, שבכל אחר, הטה שעלו ונתבררו קודם

אחרים עומדים בסוף האצילות קרובים אל הבריאה, ותוכל לקבל הארה מהם. וגם תוכל לקבל הארה מן האור שלה בעצמה, ע"י האורות ההם הקרובים אליה, וזכור כלל זה בכל שאר הספירות. כי לעולם לא יש בין הכלי ובין האור יותר מג' ספירות דאצילות ריקנות, ולא נצטרך לחזור ולומר הענין, בכל אחד מהם.

והנה בעלות אור הדעת במקומו למעלה, אז הגדיל הכלי של הכח* ונמשך עד נגד מקום סיום כל הת"ת, ואז חצי התחתון של אור הת"ת, שעלה למעלה, כנ"ל, חזר עתה לרדת במקומו האמיתי כבתחילה.

וסכת הגדלת כלי הכתר היה, לסכת אור הדעת שנתלבש בו והגדילו וגם כי הנה הדעת, הוא כולל כל הו"ק והוא נשמה להם, כנודע, לכן כיון שעלה, נתן כח בכלי והגדילו, כדי להטיב את אור הת"ת שירד, ויהיה במקומו הראוי לו.

אחר כך, מלכו נצח הוד, והיו צריכין לבא למלוך במקומם, בכלי הראוי להם, והנה לא מצאו מקומם פנוי, כי שם ירד אור הגבורה, כנ"ל ולכן, הוצרכה הבינה להתפשט דרך קו שלה, שהוא צד שמאלי, עד מקום הראוי להיות אח"כ מקום הגבורה האמיתי אחר התיקון, כי עתה היו כולם זה ע"ג זה. ואז, כראות אור הגבורה כי כבר היה בחינת כלי במקומה, עלתה לה במקומה, והכלי שלה, בהתרחק האור שלה ממנו, נתרחק גם הוא וירד עד היסוד דבריאה. ואז, ירדו נ"ה במקומם האמיתי, ומלכו שם בכלי שלהם, ונשברו. ואז האור שלהם עולה עד הגבורה, כי עלה שם הוד, להיותו גם הוא קו שמאל. ואז גם הנצח עלה עמו שבו, כי נצח הוד, ב' פלגי דגופא אינון כנ"ל, והכלי שלהם ירד בנצח הוד דבריאה.

ואח"כ

י ונלעד"ח כי בתחלה עלה הת"ת במקום הדעת כנודע כי עד הטבור היה סיומו ובעלות הדעת לקחת מקומו הוצרך להגדיל עוד הכלי עד סיום ת"ת כנ"ל

אמנם, זימנין פירוש בזמן שאנו מדברים כת"ת שבה, אתקריאת נשר וכו' עש"ה וכן בכ"מ כנודע.

ולפיכך תבין דבריו כאן, כירידת הכלים למקום העתיד להיות בריאה, שפירושו הוא, אשר עולם הבריאה עתידה להכנות מסכת הנפילות האלה, וכן יצירה ועשיה, והכן היטב וענין ירדתם מאצילות לבריאה. היינו ג"כ בחי' אכידתם מעלת האצילות, וקבלתם מעלת הבריאה. וזכור היטב ענין זה בכל המשך הדרוש דשביה"כ ואז תבין, כי יראת ה' הוא חכמה.

ואמנם אור של הדעת וכו' במקום מלכות דאצילות; והנך רואה איך האריך הרחיב הרב לדייק ולהורות לנו בדיוק נמרץ, כל החילופים ותמורות במקומות שנפלו שם הו"ת דנקודים. הן האורות והן הכלים.

והוא משום שעל יסודות הל"ו ועל פיהם מוכנים כל התיקונים הבאים בכל העולמות מאבי"ע, שהמה כלל חכמת האמת. ולפיכך, צריכים להתכוננות יתירה כאן, בטעמי הירידות ושינוי המקומות הל"ו, בתכלית הדקדוק.

ומתחילה אבאר הקף כצ"ו שבנין השביה"כ. וצריך שתזכור, מה שפרשנו עד כאן בסוד ה"פ דאי"ק הנק' קו, שה"ם הקו שנמשך מא"ס כ"ה עד הנקודה האמצעית שבצמצום א', כמ"ש בענף א', בפמ"ס ובפמ"א. ומה שנקראים ה' פרצופים דאי"ק בשם קו, הוא להיותם זה למטה מזה בקו אחר, כי ענין ג' קוים הוא שנתקן בראשונה בעולם הנקודים, וגם רק בג"ר ולא בז"ת כנ"ל. גם נתבאר שם שסוד נקודה האמצעית ממש, שמדייק שם הרב הוא סוד הנקודה דעוה"ז, כסו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים, כי רגליו אי"ק נמשכים עד לעוה"ז ממש כדבריו הרב בע"פ ש"ג פ"ב עש"ה. גם ידעת שבטרם אצילת ע"ס דנקודים נסתלק האור דלמטה מטבור דאי"ק, ונמשך לשם אור נה"י חדשים מווג ע"ב ס"ג המכונים אור הכ' בדבריו הרב לעיל בענף י"ד ונתבאר בפמ"ס, שנעשה מתוך זה נקודה של סיום, מחדש, שהוא מעט למעלה מנקודה האמצעית דעוה"ז, הנ"ל.

ונמצינו למדים כי בחי' בנקודת הצמצום: בחינה ראשונה, הוא הנקודה האמצעית ממש, שהוא עולם העשיה ועוה"ז, אשר שם מסתיים הקו מא"ס כ"ה מכה צמצום א'. בחי' הכ' מנקודת הצמצום, הוא הנקודה החדשה, שנעשה בכח עליות מין לע"ב ס"ג הפנימים דאי"ק, שמשם נאצלו נה"י החדשים דאי"ק הנ"ל, שהוא מעט למעלה מנקודה דעוה"ז כנ"ל.

והנה מנקודה החדשה עד לנקודה הראשונה עדיין נמשך קו הא"ס כ"ה שה"ם רגליו א"ק

פנים מסבירות

קודם החטא של אה"ר, וגם שחורו ונפלו לאחר החטא של עצה"ר, אמנם נקי נצוצין קרישין, והיינו בשביל זה, משום שראויים להתברר גם בהשחא אלפי שני והטה הם סוד רפ"ח הניצוצין, שהצדיקים מעלים ע"י תורה ומעשים בכל יום ויום, דהיינו מאותם המ"ם ראשונות, שבליב הקומות הג"ל. וט' פעמים ל"ב, הוא בתשבון רפ"ה אמנם בחי' אחרונה, דהיינו המלכות שבכל אחד מהליב הקומות האלו, המה הם שלא יכלו להתברר, ואפי' קודם חטאו של אדה"ר לא נתבררו. והמה הם המכונים ל"ב האבן, ולפיכך, מתחילה צריכים לברר שארית רפ"ח ניצוצין קרישין, שנפגמו בסבת החטא דעצה"ר, והוא במשך שנת אלפי שני, ואז יקיים מאליו, סויה, והסירותי ל"ב האבן מקרבכם.

ובזה תבין דהו"ל. בסויה בקרבך קדוש ולא אבא בעיר, שפירשו דאפי' שבקרבך קדוש מ"ם לא אבא בעיר, שנישבע ה' שלא יכנס בירושלים של מעלה, בטרם שיכנס בירושלים של מטה ע"ל. והנה רבים קמו בן תמהו, שהוא כנגד מה דכיל לן הרב, שמתחילה נעשה הוונג בצרופין העליונים, ואח"כ נמשכים האורות להתתקונים, וא"כ איך יתכן שיבא בירושלים של מטה, בטרם שיבא בירושלים של מעלה.

וכדי להתבונן בענינים האלו, צריך שתבתיקן בפרשיות באותם השלש מאות ועשרים הניצוצים, בהשינויים שמכין ניצוצין לניצוצין, כי בגלל זה ביאר אותם הרב, לידע ולהשכיל כל ניצוצין בשורשו, שבוה מתבאר לנו דברי הוזהר ותקונים, שעוסקים בשיך ניצוצים אלו הרבה, וכל בירוריו המ"ג שאנו מעלים ע"י תורה ומעשים בכל יום ויום, המה מהם, והנה הם אריכות גדול לבארם בפרשיות, אמנם כבר נתתי לך ספתח להתבונן בהם, כמו שנתבאר בפמ"א בענף כ"ב בסדר השבירה עשיה. כי תמצא בכל מלך ומלך, מס בחי' להיותו בחי' התפשטות שלם מע"ס דראש, וא"כ יש בכל אחד, ד' בחי' דאוי' שהם חויב וז"א ומלכות, וע"י האו"ת העולה מבח"ד בסוד הוונג דהמאה, קונה כל בחי' ובחי' קומה שלמה ממלכות עד כתר: כי חכמה קונה ח"ס התתונים וכתר, והבינה קונה ו"ת וכתר ותכמה, והיא שמתפשט בעצמו על חג"ת גה"י קונה המלכות וכתר חכמה בינה, ובח"ד שהוא המלכות קונה מ"ם ראשונות, והנך מוצא ארבעים בחי' בכל מלך.

ואל יקשה לך למה לא קחשיב כאן כתר דאוי', כי כבר נתבאר שכתר דאוי' הי"ם א"ס ביה, כמ"ש בדברי הרב לעיל בענף ד', ולפיכך אינו עולה בתשבון, רק די הכתרים דעים דאוי' כנ"ל, והבן זה היטב.

ואל תחמה איך קחשיב כאן שמונה מלכים, כנגד כל המקומות שחויב אותם רק ד' מלכים, והוא, כי בוסן אשר נז"ה ככתי' אחרים, כלומר, שאין בהם אור הפנים, אז אין שום הבחן ביניהם, וע"כ נחשבים לבחי' אחת, אמנם בוסן שמאיר בהם אור הפנים, נחשבים לשנים, כי הנצח נבחן או לחסר, וההוד לגבורה, ולפיכך, כשמדבר מהם מעת שיצאו מאור העינים, שהכלים קדמו לאורות, וכיון שאין בהם אור, או תושב אותם לכלי אחד, ונמצא שאין כאן אלא ז' כלים, וכן אחר שביה"כ שנמתק מהם האור, ג"כ המה רק כלי אחד, משא"כ בוסן הארת יסוד דא"ק, שהגיע להם אור הפנים, או נחשבים ודאי לשני מלכים, שהרי הנצח הי"ם ע"ס דהסת"ב דישראל סבא, וא"כ הוא מלך שלם בארבעים בחי', דהיינו ד' דאוי' שבביא ע"ס דאוי', ועד"ו ההוד, שהוא ע"ס דהסת"ב דהתבונה, אי"כ הוא ג"כ מלך שלם בן ארבעים בחי', ולפיכך כשאנו מחשבים אותם בוסן מלכותם, ודאי שיש כאן שמונה מלכים, וגם

עין החיים ענה כד

ואח"כ יצא אור היסוד, והנה היה במקומו אור החסד כנ"ל, ואז הוצרכה כלי החכמה, להתפשט דרך קו ימיני, עד מקום הראוי, להיות חסד האמיתי אחר התיקון, ואז, עלה שם אור החסד, ונכלל בכלי החכמה, והכלי של חסד ירד עד הת"ת דבריאה. ואז יצא היסוד ונכנס בכלי שלו, ומלך במקומו, ונשבר, ועלה האור דרך קו האמצעי, ועלה עד מקום דעת העליון, והכלי ירד בגבורה של כריאה. ואח"כ נבאר, למה עלה אור היסוד למעלה מן הת"ת עד הדעת.

ואח"כ יצא אור המלכות למלך בכלי שלה, ומלכה שם, ונשברה. ואז האור שלה, עלתה ג"כ בדעת, דרך קו האמצעי, והכלי שלה, ירד בחסד של כריאה.

נמצא בלי הת"ת, במקום כתר דבריאה, וכלי המלכות, במקום חסד דבריאה. ונמצא, כי אין מקום פנוי בין כלי לכלי דבריאה, רק ג' מדרגות לבד שהם חב"ד. ובאצילות, אין מקום פנוי רק ב' [ג'] מדרגות, שהם מקום [נו"ה] יסוד ומלכות.

ועתה צריך לתת טעם, למה אור היסוד ומלכות שניהם עלו עד הדעת למעלה מן הת"ת. ואמנם, הטעם הוא, כי היסוד נקרא משכיל לאיתן האורחי, כמ"ש בסבא דמשפטים, שאמר כי זה המשכיל, שהוא יסוד, הוא לעילא והוא לתתא. גם רמזו בזה פקודי, בהיכלות, כי יוסף איהו לעילא ואיהו לתתא. והענין הוא, כמ"ש אצלנו בענין תפלת המנחה, כי אז ז"א מזדווג עם לאה, ורגלי לאה מסתיימים במקום החזה דו"א, וא"כ איך מזדווג ז"א מחציו למעלה עם לאה. (שאינה מנעת רגליה אלא כנגד היסוד החזה שלו). אבל הענין בקיצור הוא, כי שליש היסוד התחתון דו"א, עולה בשליש עליון דת"ת, ושם מזדווג עם לאה. כי זאת היא המעלה שיש אל היסוד, יותר מבשאר ספירות שהוא יכול לעלות עד הדעת, בכל זמן שרוצה לעלות. וז"ס תפילת יוצר דשחרית דשבת, שתקנו בו ז"פ הכל.

והטעם

פנים מאירות קסא

א"ק שבטרם צמצום ב' הני"ל, אמנם הם בלי אור, מכה, שהנה"י החדשים לא הגיעו לשם כנ"ל. ויש אמנם שם, בחי' הרשימו מקו הא"ס כ"ה, שנק' משום זה, חוט הא"ס ב"ה, המתלבש שם ברנ"י א"ק הראשונים, וזכור זה.

ודע שמרחק הזה הנמצא בין כ' הנקודות הני"ל, הוא מקום של בייע' והמה מלכישים שם על רגלי א"ק הראשונים, שכחוכם חוט הא"ס ב"ה כנ"ל. ובחיות שנה"י החדשים דא"ק נתעלו ונסתיימו למעלה מהם כנ"ל, ע"כ נבחן הנקודה החדשה, לגבול האצילות, ומכונה ג"כ קרקע האצילות, או גג הכריאה, והוא משום שכבר נסתיימו שם רגלי א"ק החדשים, ומשם ולמטה עד לנקודה הראשונה נתרוקן האור, ולא חזר ונתמלא כנ"ל, ע"כ הוא מכונה מקום לבויע' דפרודא. וז"ס שאומר הרב בשת"ק, אשר המקום של בייע' חשוב יותר מחללים והאורות הנמצאים בהמקום, וחכין.

ואחר שנתברר לנו היטב מקום של בייע' דפרודא כגבולין, שגבול העליון הוא מתחת רגלי א"ק החדשים שנק' קרקע האצילות וגבול התחתון שלהם, הוא קרקע קשה דעוה"ז. מצינו ידים להבין כאן דברי הרב, וכבר נתבאר בענף הקודם באורך, ענין מלכות הו"ת ומשם תדרשנו וכאן נקצר, כי הנה המלך הראשון, שנק' דעת נתבאר שם, שרק הוא יצא בכל הדרו ותפארתו, להיותו בחי' התפשטות ב' מוונג הגדול דהסתכלות עיינין דאוי' עילאין, שה"ם האור הגדול דכללות הע"ס דנקודים שהם בקומת כתר, כמ"ש שם, אשר הסת"א שה"ם הראש לשורש כלים, מכונה בשם הסתכלות עיינין דאוי', והסת"ב הוא נתפשט ויצא בכלי הדעת לבחי' גמר הכלים עש"ה.

וכבר נתבאר שכשיכח עליית מיין נוקבין, נחלק כל ראש לשני מדרגות במקום נקבי עינים. שמענינים ולמעלה נבחן לראש האמיתי, ואח"כ יצאו לבר מרישא, לבחי' חג"ת ותוך, עשיה. ולפיכך, כאן מתחילה יצא הראש מנקבי עינים ולמעלה בסוד הסתכלות א', ובאח"כ, שה"ם גופא דאוי' יצא החג"ת עד חטבור, בסוד הוונג על הסמך דהסת"ב שנק' טבור, וע"ס דסיומא שנק' נה"י יצאו מפה דאוי' ולמטה, והיינו הכלי שנק' דעת, שנמתיים על הנקודה החדשה דא"ק, כי כל הארה זו יצאה מיסוד א"ק, כמ"ש שם, וא"כ כשפגע בנקודת הצמצום החדש, נמצא שנמתיים.

ואם היה נשאר כך, לא היה בזה שום ירידה לכריאה, כי כן נסתיים בשוה עם רגלי א"ק, דהיינו למעלה מגבול האצילות, כנ"ל. אמנם, כבר ידעת מענפים הקודמים, אשר הסת"ב דעליון נעשה תמיד בחי' הסת"א בתחתון, כמ"ש בפמ"ס ענף ט"ז אות יג, והיינו משום החידוש כלים הנמצא

בפרצוף

בפרצוף התחתון, אשר החידוש הזה מחויב ג"כ לבי זוגים: הסת"א והסת"ב.

אשה ע"כ, זה הפה דראש הנקודים, שממנו מתחיל ויוצא כלי דעת אשר כבר קיבל לבחי' מבור, כלומר, לבחי' מסך הסת"ב, שממנו ולמטה רק אור דנקבה וסיומא. נמצא עתה, מכח החידוש כלים שבחור"ב, שחור וקיבל בהם בחי' פה דראש והסת"א לשורש כלים, שבוה נמשך אור הזכר למלך הדעת, העומד מפה ולמטה, וע"כ גם מלך הדעת נתפשט בעצמו לזווג דהכאה על המסך דסיום הקודם, שהוא בחי' מלכות דמלכות שלו, שמקומה במקום צפרני רגלי דא"ק, כלומר בגבול האצילות. ובחי' ע"ס דנהי' דסיומא. הנמשכים ממבור ולמטה, היה נמשך מקרקע האצילות עד לקרקע העוה"ז, דהיינו ממש כרגלי א"ק כטרם הצמצום הב, כנ"ל דהיינו בנקודה האמצעית דצמצום א'. והנך מוצא, שמלך הדעת ירד ממקום האצילות ונתפשט למקום בי"ע דפרודא, והכן היטב, שז"ס שעבר על גבול האצילות המכונה קרקע המשכן ונמשך עד לנקודה דעוה"ז המכונה קרקע קשה. ובוה תבין רמזי הרב לעיל בענף י"ז. וז"ל, אבל נרמזו כמור ויפוזו זרועי ידיו. שה"ס יוד טפין- דאודריקו: מכין הצפרנים וכו'. וז"ס מ"ש במס' שבועות פ"ג, מי שאמרה לו אשתו בשעת תשמיש נטמאתי, ינעוץ צפרני רגליו בקרקע, וחזרע ויצא דרך צפרני רגלים, ויפרוש באבר מת- וע"י בע"ח שער ל"א פ"ב וז"ל, שיצאו קשרה טפין זרע מכין צפרני ידיו, כי משם לקחם החיצונים, עש"ה.

וכהאמור, תבין היטב, אשר שורש הלכה הנ"ל דמס' שבועות, נובעת מסיבת שבי"ח דמלך הדעת, שענין אמרה לו אשתו נטמאתי, בשעת תשמיש, ה"ס בחי' זווג דהסת"ב דמלך הדעת, כמסך דמבור ולהיות שכבר נסתים האצילות ותקדושה למעלה ממבור הזה, שסודו קרקע האצילות וגג הכריאה. לכן, נמצא בערך, שמלביש לנהי' דא"ק, אשר כבר נסתים שם צפרני רגליו, כנ"ל, ונמצא שנעץ צפרני רגליו דא"ק בקרקע דאצילות, והאורות שממבור ולמטה, שה"ס הזרע דאודריקו: מכין צפרני רגליו דא"ק עברו ויצאו ונזרקו לבר מאצילות, דהיינו לבי"ע. וע"ס שהיו צריכים להמשך ממבור ולמטה דמלך הדעת המה הם המכונים עשרה טפין, כי נפסקו ויצאו לחיצונים לבי"ע, כאמור, וד"ל. כי אין להאריך.

ח"ש, שיצאו מוכר בלתי נוקבא, כי אח"כ בעולם התיקון, נתקן באמת, ממבור הזה, בחי' הנקי. דז"א, שז"ס שאמרו באורא, שהנוק' במבור שארי, ובמבור- שלים, ע"ש. אלא שנתקנת שם, ממטה למעלה, באופן, שכל קומתה נמצאת למעלה מקרקע האצילות, ואז נאצלו ממנה כליו בחי' גרין דקדושה כמ"ש במקומו, אבל בעולם הנקודים עדיין לא נתקן המבור הזה בבחי' פרצוף הנק' ממטה

והמעם היות לו יתרון זה, הוא כי אם לא היה בו כח, שיוכל לעלות עד הדעת, שהוא נשמת הו"ק, ושם הוא מקום הה"ח, כנודע, שהם בחי' מפת הזרע, לא היה בו יכולת וכח, להוריד מפת הזרע (נ"א הזווג) בנקבה בעת הזווג, ולהמשיכם ממש משם מן הדעת, ודע, כי אין ענין זה נאמר, אלא בפנימיות היסוד, כמ"ש במ"א, כי משליש עליון של היסוד, ממנו נעשה בחי' ת"ת ו"א בעת הגדלתו, ושם הוא אותו בחי' היסוד, אשר נעשה ממנו הת"ת ובבחי' זו. הוא מזווג עם לאה.

ונחזור לענינינו, כי להיות, שהיסוד דרכו לעלות שם אל הדעת, לכך עלה עתה אור היסוד עד הדעת למעלה מן הת"ת, ועוד, כדי לקשר כל הו"ק יחד ולהביא להם הארה משם.

ועתה נבאר טעם אל המלכות למה היא ג"כ עלתה עד הדעת למעלה מן הת"ת, והענין הוא, כי המלכות נקראת עמרת בעלה ועולה למעלה מן הת"ת, וכפרט עתה, אשר היה לה רשימו מן הדעת. כי כאשר ירד אור הדעת, עד מקום המלכות דאצילות בעת שנשכר הכלי שלו, כנ"ל, הניח שם רשימו. דיליה, וכאשר מלכה המלכות במקומה, לקחה את הרשימו הזה, ועלתה עד מקום הדעת עצמו. וגם סיבה אחרת, כי ע"י עלייתה שם, היא קושרת מלמטה למעלה, כל הו"ק, וע"י הקשר, מתתקן יותר, לפי שנ"ה היו שניהם בקו השמאלי, במקום גבורה, ועתה נפרד הנצח מן ההוד, והלך ועלה עם החסד בקו ימין שבו.

ונבאר ענין זה מפורש יותר, והוא כי הנה רשימו הזה, שהניח הדעת במקומה של מלכות, ודאי שהוא בחי' המלכות שבדעת שבצד הגבורה, והכן זה היטב, וכאשר עלתה המלכות עד הדעת, ועלה עמה גם הרשימו הנ"ל שהוא בחי' הגבורה, ושם נתחבר זה הרשימו, שהוא המלכות של הגבורה שברעת, עמרה דגבורה דנוקבא עם החסדים שברעת, עמרה דדכורא, אז נתפשט

ממטה למעלה כנ"ל, וע"כ היה נמשכים בסוד הסת"ב ממבור ולמטה לבי"ע, וע"כ פירש באבר מת, כי נפרשו מהחיים, שה"ס אור האצילות. וז"ס, שלפעמים אומר הרב שיצאו מצפרני רגליו, ולפעמים אומר שיצאו מצפרני ידיו ע"י לעיל, כי המבור דמלך הדעת ה"ס סיומא דחג"ת, שנקי ידים, כנודע, והם נמצאים נגד צפרני רגליו דא"ק, כנ"ל וכבר ידעת שכל האור דנקודים מנהי' דא"ק הוא, וע"כ, בערך דא"ק, יוצאים דרך צפרני רגליו. וכערך מלך הדעת, יוצאים מצפרני ידיו, כנ"ל והכן היטב.

וזה אמרו, שהכלי דמלך הדעת ירד לדעת דכריאה, ולקמן אומר, שהחיצוניות ירד ביצירה, וחיצו חיצוניות בעשיה. פירוש, כמו שידעת, שכל הארה נכחת על ראש חוץ סוף, והראש נקי פנימיות, והחוץ נקי חיצוניות. והסוף נקי חיצו חיצוניות. גם נתבאר בע"ח בשער אבי"ע, אשר הכי"ע ה"ס נשמה רוח נפש. והנשמה הוא בחי' אלקיות אפ"י לבי"ע, ומה שנקי עלמין דפרודא, הוא סובב רק על בחי' הרוח והנפש וז"ת, דבי"ע עשיה. ובוה תבין כאן, בירידת הדעת לבי"ע, אשר בחי' הראש שבו, שה"ס הכלי דנשמה, ירדה לדעת דכריאה. ובחי' החוץ שלו, שהוא כלי דרוח, ירדה לדעת דיצירה. ובחי' הסוף שלו, שהוא כלי דנפש, ירדה לדעת דעשיה. והנך מוצא בכל חרת"ס דדעת שירדו לבי"ע, שעדיין נמצאים בבחי' הג"ר שבהם, כי מקום נפילת הדעת הוא בג"ר, וכראש, דג' עילאין, דהיינו בראש דכריאה, וכראש דיצירה. וכראש דעשיה, אשר שם עדיין בחי' אלקיות, כנ"ל, שבחי' הנשמה שבכל אחד מהני עלמין, ה"ס אלקיות, ורק בבחי' רוח נפש וז"ת, יש שם פירודא, וזכור זה.

ואח"כ יצא החסד וכו' שהוא בת"ת דאצילות: כבר נתבאר בפמ"א בענף הקודם באורך, ענין יציאתם דכורא למלכותם, עש"ה, דאחר שנשכר מלך הדעת, שבו גדלות העוביות דבחי"ד, או התחיל סוד הודרכות המסך, ובבחי"ג, מלך החסד, שקומת הע"ס שבו בקומת חכמה. ובבחי"ב מלך הגבורה, שקומת הע"ס שלו עד חכמה דכינה. ובבחי"א מלך שלישי ת"ת העליון עד החוץ, שקומת ע"ס שלו עד ז"א, עשיה. אמנם מה שצריך לברר כאן, הוא להבין טעם למקומות ירידתם, אשר זהו, לפי סדר הודרכותם הנ"ל. כמ"ש בע"ה.

וזה אמרו. אשר בדעת דכריאה נפל כלי הדעת והאור עד למלכות דאצילות, והנה זה נתבאר לעיל, אשר עיקר בחי"ד רק בכלי הדעת הוא נמצאת בעינה, וע"כ כשנתדוקנה מאור, ירדה בשפל המדרגה כתחתית כולם, וע"כ נמצאים הכלים עליונים למטה ותחתונים למעלה, שהדעת כדעת דכריאה, והחסד ככינה דכריאה, והגבורה בחכמה

פנים מאירות

בחכמה דברואה, והתית ככתר דברואה, דהיינו ממש שכל העב מחבירו נמצא למטה מחבירו, כי כלי התית היס מסך המזוכך לבחיי"א, וכלי הגבורה מזוכך בבחיי"ב, וכלי החסד מזוכך בבחיי"ג, וכלי הדעת, הוא בבחיי"ד, כנ"ל.

והנה עתה לא יש הרחק וכו' יותר מג' מדרגות: וכמ"ש לקמן, הטעם דכל פחות מג' טפחים כלבוד דמי, והנה כלל זה דכ"ל לנו פה, הוא, שורש גדול המתפשט בכל מרחבי החכמה, ולפיכך נבאר אותו כפי האפשרות במקום הזה, וכבר נתבאר ענין המרחק הגדול שנכתן בין ג' לזו"ג מסכת שורשם בעי"ם דאור ישראל, כי הגי' הם אור העצמות הנמשך ישר מהמאציל, כי אפילו בחיי"ב שהוא בינה, שחוקה להמשיך חסדים, מ"ם נחשבת לבחיי"א חכמה, משום שכל עצמותה הוא רק התפשטות ספירת החכמה, ולפיכך כ"ל לן הרב בכ"מ, שהגי' נחשבים כאחד ממש, משא"כ הזו"ג דאור ישראל אין בהם מבחיי"א עצמות, להיותם רק התפשטות אור חסדים מהבינה ולחזין, כמ"ש בפתיחה אות ב' עש"ה, ובקדמת אחי"פ. גם נתבאר שענין בחיי"ב זו"ן דאוי"א, נהגים כשזה בכל העולמות ובכל המדרגות, מראשית הקו עד סוף העשייה. וכל ההכתן בין מדרגה האחת לחברתה הוא רק בסכת האוי"א היוצא מהזוג שעל המסך, שהכתן השורשי הוא, ה' המדרגות זה למטה מזה, המתהווים מסכת הוורככות המסך, שבסיבתו מתמעט השיעור קומה דהלבשת האוי"א מכתר עד לזוק, כמ"ש בכ"מ, שיצאו ה' קומות ולמ"ז בגלגל דא"ק, וכן בגופא דע"ב, וכן בגופא דס"ג כנודע.

ותדע אשר בחיי"א ההוורככות, הגורם ליציאת זו"ג בכלהו פרצופין. מ"ם עדיין אינם נחשבים בגרעון כזו"ג דאוי"א ממש, רק בהוורככות דפרצוף הס"ג לבדו, משא"כ זו"ג דגולגליתא וע"ב, הם לגמרי בחיי"א עצמות, כי זו"ג דפרצוף חכמה, חכמה ממש, הוא, אלא מיעוט קומה יש כאן, משא"כ זו"ג דס"ג, דמאחר שכל עיקרו של פרצוף זה, הוא מבחיי"א בינה, שהוא משתוה לבחיי"ב דאור ישראל, אשר כאמת כל חוקה הוא להמשיך חסדים, אלא משום שעצמותה מבחיי"א חכמה, נחשבת משום זה לגי' כנ"ל. ולפיכך יתכן זה, רק מטעם שנוכח לקומת זו"ג שעדיין יש בה מבינה דבינה, המיוחס לבחיי"ב דאור ישראל, אבל בשעה שמתמעטת גם מבינה שבה ובאה לזו"ג, הרי אין בה מבחיי"א גי' ולא כלום, וע"כ זו"ג דס"ג נחשבים כבר שאינם בבחיי"א העצמות, אלא אור חסדים, כמו הזו"ג דאוי"א, והכן זה היטב. וכזה תבין, ההבדל הגדול מבין דעת וחגי' דנקודים, לנתיים דנקודים. כי נתבאר, שהדעת וחגי' עד החזה, הם בחיי"א גוף של או"א עילאין, שהם ע"ב, וא"כ אפי' כשהגיע ההוורככות לקומת

עין החיים ענף כד

נתפשט הדעת. ע"י הקשר הזה, והאיר בו"ק: והרשימו שהוא בגבורה, א' האיר בקו שמאל, והשאר שם את ההוד במקומו. וזאתו הדעת. בעצמו. עפ"א דחסדי האיר בקו ימין, והמשיך שם את הנצח, ועי"ז נתקן האצילות.

ענף כה

ועתה צריך שנבאר, מה היה ענין התפשטות הנ"ל, שנתפשט חו"ב, בדרך ב' קוין ימין ושמאל, עד מקום החו"ג, כנ"ל, והענין הוא, כי היה ע"י אותן האחוריים דאוי"א שנפלו עד מקום חו"ג ואלו הם הבחיי"א, שנתפשטו דרך הקוין, והלבישו את החסד וגבורה ואת הנ"ה.

ואמנם הטעם, למה נתפשטו עד מקום החו"ג, ולא נתפשטו עד מקום נצח הוד, הענין הוא, כי הנה קודם שנתפשט הכתר דרך קו האמצעי, היו החו"ב מאירין זה בזה שלא ע"י הפסק ביניהן כלל, עם היות שהיו בבחינת אב"א. אבל אחר שנתפשט כלי הכתר עד ת"ת, כנ"ל, אז הפסיק ביניהן. ואז פשוט הוא, שבא קצת הפסד של או"א שהיו מתחילה מאירין זה בזה, משא"כ עתה. ולכן, לא היה בהם כח להתפשט בכל אורך הקוין עד ניה, אבל עכ"ה מקבלים קצת אור מן הכתר שנתפשט ביניהם, באופן, שבבחיי"א אחד, נמשך להם הועלת בהתפשטות הכתר, ובבחיי"א אחרת, נמשך להם הפסד, ולכן, היה להם כח להתפשט, אך לא בשלימות. והטעם למה נתפשט הכתר, עד הטבור, אמצע הת"ת, ולא יותר, הנה זה צריך ביאור רחב, אמנם בקיצור נמרץ הענין הוא, כי הנה מקום כל התפשטות הלא הוא, כנגד רגלי הא"ק הנ"ל, מטבורו עד רגליו, והנה, כאשר יבא אח"כ התיקון האמיתי של האצילות הנה הכל הוא עומד במקום הזה, כנודע ושם הוא מקום האצילות בלבד, ומשם ולמטה

- (א) אמר חיים צ"ע, מה רשימו הניחו שאר המלכים.
- (ב) נלד"ה, כי מה שנתפשט מהכתר, הוא הגהי שלו, שגם הם נפלו.

פנים מסבירות קסג

זו"ן, שהם שליש עליון דת"ת, עדיין לא יצא מבחיי"א עצמות הגי' כלום, להיותו עדיין התפשטות ע"ב, המיוחס כולו לחכמה דאוי"א שה"ם עצמות מראש עד סוף. מה שאין כן בתנהי"מ דנקודים, שהמה בחיי"א הגוף דישמיות, שהוא ס"ג המיוחס כולו לבינה דאור ישראל, וכבר ידעת שאין כולו עצמות, להיותה הממשכת אור חסדים, ולפיכך הגי' שבה נחשבים, עוד לעצמות, משא"כ כשהגיעה להוורככות דגי', כבר יצאה מבחיי"א עצמות, ונעשית לבחיי"א זו"ג כנ"ל.

וזה כל פחות מג' טפחים כלבוד דמי, שזה סובב על או"א המשפיעים מוחין לז"א הנקי שמים. וכסוד"ה וימינו טפחה שמים. מלשון טפחה וגדול כנים, כי חמה מודדים לו המוחין, בני טפחים: שה"ם גי' וכח"ב לפעמים מבחיי"ב שנק' בינה. ולפעמים מבחיי"א שנק' חכמה. ולפעמים מבחיי"ד שנק' כתר. וכל בחיי"א מג' הנ"ל, די לבחיי"א ראש שלם וגי' דחז"א: כי ראש דבינה הוא נשמה, ודחכמה נק' חיה, ודכתר נק' יחידה.

ויש אמנם בחיי"א ראש שאינו שלם, כלומר שאינו מבחיי"א עצמות הנ"ל, כסוד ג' טפחים כח"ב, אמנם אינם מרוחקים ממנו לגמרי. וחיינו ביש בו מבחיי"א זו"ן דבינה הנ"ל, שכבר חמה בחיי"א זו"ן ואור חסדים, עכ"ז כלפי' הוא נחשבים עוד מבחיי"א גי' מעט. באופן, שבאם הוא מלביש לבחיי"א זו"ן דבינה, אין בינו למאציל הבדל של ג' מדרגות שלימות כח"ב, שהרי הוא דבוק עוד עכ"פ בזו"ן דבינה, וז"ם המזוכך המיר בדברי הרב. כל פחות מג' טפחים כלבוד דמי.

וזה אמרו, והנה עתה לא יש הרחק בין שום אור מהאורות הנ"ל אל הכלים יותר מג' מדרגות, כי יותר מג' מדרגות הוא הרחק גמור, ואינו יכול לחאיר בו, עכ"ל. פירוש, כי הכלים ירדו לכחב"ד דברואה, כמ"ש לעיל, והאורות ירדו לנתיים דאצילות. וסיבת ירידת האורות שהיו למעלה מחזה. דהיינו דעת וחגי' עד החזה, אל נתיים דאצילות. הוא מכת שחזרו או"א עילאין אב"א, דהיינו שאבדו בחיי"א פכ"פ שלהם, וחזרו לבחיי"א חגי' כמו שהיו בעת אצילותם מן נקי עינים, וע"כ אלו האורות דעת וחגי' שנתפשטו מפה דאוי"א ולמטה ירדו עתה לבחיי"א נתיים.

וצריך להבין מאד, ענין ירידת האורות לנתיים דנקודים, ולמה לא ירדו לברואה. כמו שירדו הש"ך ניצוצין. והנה הרב אומר, שאין פגם וביטול באורות, והענין מתבאר עם הנ"ל, דכל הטעם דשביח"כ הוא מסכה, שהאורות נפסקו על גבול האצילות כמקום סיום רגלי א"ק, וע"כ הופרשו הכלים מהתפשטות אור דחיה, שנק' או"א עילאין, שז"ם המיתה דאתמר בשביח"כ, וא"כ פשוט הוא שהאורות נשארו ממעל לגבול האצילות, ורק האוי"א לבד הוא שירד עמחם לברואה, שהאוי"א נקי ניצוצין, כנודע.

זה אמרו שהשכירה היתה בכלים ולא באורות וכו', ואמנם ירידתם היה כדי להאיר מרחוק בכלי שלו העומד בכריאה שלא ימות לגמרי וישאר בלתי תקות, לכן מאיר בו מרחוק, בהיותו עומד הוא, באצילות וכו'. עכ"ל. פירוש, כי כל ענין הפיסוק של התפשטות האורות, היה מסיבת המסך והפרגוד, שבנקודת הסיום דרגתי א"ק. ונתבאר לעיל, שנקודה זו הוא נקודת הצמצום החדשה, שנעשה מסוד צמצום ב' דא"ק שהיא אינה נקודה אמצעית ממש, דהיינו בחי' אלא מסוד בחי'ב, שקיבלה לכה הצמצום, בסוד ירידת הס"ג לנהי' דא"ק עש"ה. וכבר ידעת, שבחי'ב ה"ס בינה דאור ישר, שהיא גי'כ בחי' גי', דכחי'ב חשובים כאחד, ולפיכך, לא סתו הכלים דעת חגי' לגמרי, משום שנחי' דחיה שה"ס אוי' עי' מאירים בה עוד, בסוד כל פחות מג' טפחים כלכוד דמי. ונבחן בזה, שעדיין הכלים הללו המצויים מבר לגבול האצילות, עוד מקבלים הארה קטנה מחכמה דרך הפרגוד, משום שהפרגוד בעצמו הוא בחי' בינה, ואע"פ שכה הצמצום עליהם לדחות אורות דאוי' עי' כנ"ל, מ"מ עדיין לא נחשבים כהרחק הנ"ר לגמרי, להיות המסך המבדיל בעצמו, מג"ר הוא, והבן היטב.

וכזה חבין טעם ירידת הכלים לכחיד דבריאה מחילתם, כי סוד הנ"ר דבי"ע נחשבים אלקיות. וכל הפרודא מאצילות, שנבחן בבי"ע, הוא רק בז"ת שלהם, דהיינו הרוח נפש דבי"ע, וזנה נתבאר, שעדיין האורות דנהי' דאוי' שה"ס אור העצמות מאירים כחם דרך הפרגוד, דהיינו באותו שיעור, שהפרגוד בעצמו הוא עוד מבחי' בינה וג"ר, כנ"ל, וממילא נשמרו עוד הכלים בבחי' חיה, שה"ס אור אצילות זאלקיות, אלא בהארה מועטת בערך זו"ן דבינה, ועדיין אין הרחק מג' סדרנות כחי'ב לגמרי בריקניות, שהם פחות מג' דהיינו בשיעור הזו"ן דבינה, שהמה דבקים ומקבלים לתוכם, וכיון שיש להם עוד דביקות כמקצת ג"ר, ודאי עדיין המה כאלקיות. וע"כ לא נפלו לז"ת דבי"ע שהם פרודא, והבן היטב כי אי אפשר להאריך יותר.

דו"ן ה"ת ש' ש' ש' א' ר' ב' מ' ק' ו' ט' ז' כ' נ"ל ולא ירד: והיינו כמ"ש הרב לעיל בענף כיב שכל אחוריים דאוי' נגמרו לירד בסות הגבורה, כי אותו שלישי ת"ת הוא אל אבא בערך היסוד, והיסוד כולו פנים, ואין לו אחוריים לירד ממנו, ועש"ה כפמ"א.

ולכן רצה המאציל העליון והמשיך והגדיל את כלי הכתר וכו': והיינו ההתפ"ב, שנתפשט מפה דאוי' ולמטה, כדי למלאות מקום התפ"א, שנשתלף כמ"ש בענף מ' עש"ה. והוא הנק' ראשיהו דישמ"ח, כמ"ש כפמ"א בענף כ"ב עש"ה. ונבחן אשר כחי'ב דאוי', נתפשטו וכאו מפה ולמטה שלהם במקום דחגי'ה

ולמטה, הוא עולם הבריאה, והנה, כאשר נעריך כל אלו הפרצופים מתלבשים זה תוך זה, עד שנמצא הכל פרצוף א' לבד. ופרצוף א' דאוי' שהוא כתר, הוא הכולל כל האצילות מלמטה למעלה ונמצא, כי הכתר כולל כל המקום, הנה, ונעשו פרצוף א'. והנה, כאשר הוא עתה מתפשט עד הת"ת, הוא עצמו מה שיהיה אח"כ, בעת התיקון, מקום הת"ת שלו

דחגי'ה הראשונים שנשתלפו. וזוה חבין, שכחי'ב האלו ודאי אשר נתפשטו למקום דחגי'ה כפעם אחת, אלא שהרב מפרט אותם בזה אח"כ כדרכו חסיד.

אח"כ מ"ל כו' נז"ה וכו' והנה לא מצאו מקום פנוי וכו' והנה הדברים מתמיהים, דאמו אורות העליונים תופסים מקום, אשר למקום פנוי המה צריכים ח"ו. וצריך ע"כ להבין היטב ענין המקום, בשורשו הרוחני, ואז נבין ענין התנועה הרוחנית ממקום למקום, האמור בדרושים הללו.

והנה כבר נתבאר בענה"ק, ענין שכירת הכלים ופיוזרם של האורות לש"ך ניצוצין. ונזכיר פה בקיצור, דכמו שדבר הנשמי נחתך בגרון, שמשכת החתוך נעשה לבי' חצאי דבר, שסופם בחכרה שיתרחקו זה מזה, כריחוק מקום גשמי. בערך הזה ממש נחתך הרוחני עי' סכה רוחניות. שנבנת בגרון הנשמי, גם אחר החיתוך הנעשה בו נחלק לבי' חצאים, שיתרחקו זה מזה. בדומה להגורים הגשמיים שהמקום מפריד ביניהם. שבנידון דידן, הוא ודאי מקום רוחני.

ושורש מקום הרוחני, נתבאר היטב בענף א', שה"ס נקודה האמצעית שעליה נעשית הצמצום, שפירושו כה המונע, מלקבל אור העליון, ע"ש מילתא בטעמא, וה"ס בחי' מדי' בחי' הנודעים בע"ס דאור ישר. ואין לך שום פרצוף גדול או קטן מראש הקו עד תחתית העשיה שלא יהיה בו ד' בחי' דאור ישר האלו, ומאחר שבחי' שבו היא נמשכת וזאה מנקודת הצמצום הנ"ל, הרוחית לאור העליון מלהאיר בה בעצמותה, כנ"ל, נמצאת בזה שעושיית סוף וקצבה בכל פרצוף; שפוסקת וחוחכת בהאור מלהאיר עוד, וז"ס, החותך חיים לכל חי, כי הנקודה הזו, נבנת לחותך באור העליון, שה"ס החיים והעצמות של כל פרצוף ומעכבתו מלהאיר בנבולת, כסו"ה עד פה תבוא ולא תוסיף. ולפיכך, יצא קצבה וזרה מיוחדת בכל פרצוף, וכבר הארכנו בביאור הענינים האלו, בענפים הקודמים. ואכמ"ל.

גם נתבאר שם, אשר כחי'ב דע"ס דאוי' שנק' בינה

וגם לא יקשה לך, כמ"ש כפמ"א שם, אשר יצאו זה למטה מזה בסוד המיעוט והורכבות המסך, אשר ע"כ כפי' הדעת יצא בקומת כתר, ובכפי' החסד יצא רק בקומת חכמה, וכו', עד שבמלכות לא יצא רק קומתה עצמה, ואיך אוסר כאן, שבכ"א יצא ע"ס בקומת כתר, אמנם צריך שתבונן היטב כמ"ש שם, אשר כללות כל האורות יצאו תיכף בספירת הדעת בבת אחת, כמ"ש שם הרב, אשר גם ששה אורות התתונים היו יוצאים בספירת הדעת עש"ה, ובכפ"א, ולפי"ו תבין היטב, אשר הבחינות, שנודכבו ונחסרו בהתחוננים, היו נמצאים בהם בבחי' אחוריים של הדעת, שירדו עמהם בזמן מלכותם, כלומר שאור החסד, בשעה שהיה בכלי הדעת, היה בו ע"ס עד הכתר, וע"כ בשאור הזה בא לכלי שלו, דהיינו לחסד הנם שהאוי' לא השיג שם רק לקומת חכמה, עכ"ז השיג גי'כ בחי' כתר, שהי' לו סכת היותו באור הדעת אלא שזה נבחן לבחי' אחוריים, ועד"ו שאר המלכים, שזה שיעור הקומה שלא תלביש האוי', מצוי גי'כ באותו הספירה אלא בבחי' אחוריים.

והנה

בינה, היא דוחית לאור העצמות, אמנם אין זה משום כה הצמצום, שהרי לא היה הצמצום זולת בנקודה האמצעית ממש, דהיינו בחי'ה, שהוא בחי' אחרונה, אמנם משום שחוקה להמשיך אור דחסדים מן הכתר, בהפרצוף, כמ"ש בארוכה, שוהו שורש לחי'ב דקטנות, שנמצאים אכ"א, בסוד יוד וזון הנמצאים בצדי, כהפיכת פנים, כמ"ש הרב בשער הכללים.

והנה נתבאר ב' בחי' מסכים, המונעים על אור העצמות: הא' ה"ס בחי'ה, שכה הצמצום רכיב עליה בחוקף הדיון, וע"כ נקראת מרת הדיון, הב' ה"ס הכינה, שטבעה להתרחק מחכמה, משום ההשתוקקות לאור דחסדים, דע"כ פוגית להכתר. וע"כ אין מרתה קשה, כי בהיות, ששניע אליה דחסדים ממטה למעלה, בסוד או"ה, או חזרת ומתיחדת בחכמה, ומעבירה אור החכמה בכל הפרצוף. וע"כ נקראת מרת הרחמים. כלומר, שמה שנותנת לפעמים מרה וקצבה להפסיק אור החכמה מהפרצוף, אין זה מצד חוקף הדיון, כנ"ל בבחי'ה, אך ורק מתוקף הרחמים שבה, בכדי להפסיק גם אור דחסדים להפרצוף. כמפורש לעיל.

ומשום זה, נבחן כל פרצוף לג"ר זוי"ק, אשר בג"ר, אין שום מסך כלל, לא מבחי'ה ולא מבחי'ב, ונמצאת החכמה והעצמות שם בהרחבת והוי"ק, כבר כה המסך שולט עליו, אם מסדה"ד או מסדה"ה, וע"כ הוא נבחן רק לאור דחסדים משורשו, ואע"פ שיש שם גם אור החכמה, מכח הזווג דהכאה הנוהג במסכים, כמ"ש בענה"ק, עכ"ז אין אור החכמה מצוי בו בהרחבה, כמו בג"ר שאין בו מסך כלל. וכבר ידעת המרחק מאור החכמה לאור דחסדים, כי רב הוא, כנ"ל בענה"ק.

גם ידעת, שכל ג"ר ה"ס ראש שלם בע"ס דאוי' וע"ס דאוי'ה אלא שנק' ג"ר, והיינו לשם היחס

והנה נתבאר שכל מלך ומלך לפי קושרו לקח עמו מבחתי החסר לו מבעת מציאתו במלכות הדעת באופן שאפי' מלך היסוד שלא היה בו אלא קוסת זיא מ"ם לקח עמו רשעו דגי ראשונות שהיו לו בעת מציאותו במלך הדעת, וכן המלכות לקחה עמה את בחי' מ"ם ראשונות שהיה בה בעת מלכות הדעת, אלא שלא היו מאירים בהם, מכה החסרון שבהם, כמ"ש שבו, וזוה האופן צריך להבחין בכל בחי' ובהי' פשיך בחי' האלו, בהתפרש מבין ניצוץ לניצוץ.

וכבר נתבאר בענינים הקודמים התפרש מאורי לאורה, אשר בעיני דא"ו, יהיה כל העליון מחבירו ויתר זך, כי החכמה ויתר זכה מהבינה, והבינה ויתר זכה מהו"א, והו"א ויתר זך מהמלכות, והפכי להם עיני דא"ו, כי בעיני דא"ו יהיה כל העב מחבירו, ויתר עליון, שהיו הכלי שיש בה עוביות דבחי"ד, מעלה עיני בקומת כתר, אמנם הכלי שאין בה עוביות דבחי"ד, אלא מבחי"ג הוכה ממנה, נמצאת שמעלות אורה רק בקומת חכמה וכו' כמ"ש בפ"ם בענף ג' ובפתיחה ע"ה.

ולפיכך כללות כל האורות הנקודים יצא במלך הדעת, להיותו בחי' הסת"ב דווג הגדול והסתכלות עיניו דא"ו, וכמ"ש שם אשר נהי דתת שהי"ם בחי"ד, התלכש בחי"ב, ועי"כ יצאו עיני בקומת הכתר, באו"א כבחי' ראש והסת"א, ובמלך הדעת כבחי' גוף והסתכלות ב' לגמר כלים דבחי"ג, כנודע שבסוד הראש אין הכלים נגמרים, ע"ה.

וכשנשבר מלך הדעת, או התחילו המיעושים והחסרונות, כמ"ש שם, ולפיזו אנו מבחינים כאן בעיקר ב' בחי' של בחי"ד, בחי' הראשונה כמו שהיתה במלך הדעת במסד מיעוטה בשבעה מלכים התחתונים, כי אז היתה בכל הדרה ותפארתה כנ"ל, ובחי' ב' אחר שכירת מלך הדעת, והתחיל הביטול דאתורים דא"ו עיקריו, דהיינו העוביות דבחי"ד כנ"ל, כי זה האור הגדול והסתכלות עיניו שקושרו בבחי' דא"ו דהיינו ראש, כי כל ראש נק' כתר כנודע, נמצא עתה שירד ונתמעט לבחי' גופא דתורב, כלומר לאור קמן בקומת חכמה, וחסר הראש שנק' כתר, ועד"ז נתמעט ונתבטל העוביות דמלך הדעת, וירד לבחי' מלך החסר שהוא עוביות דבחי"ג, להיותו הסת"ב, מגופא דאבא כמ"ש שם, ודח"ך רואה, שכל עיקר ירידת האור והסתכלות עיניו לגופא דא"ו, אין זה אלא ביטול העוביות דבחי"ד ויובוכה לבחי"ג, ועד"ז עיקר השבירה דמלך הדעת הוא גיב ביטול העוביות דבחי"ד, כי הראש והגוף הם בחי' אחת ממש, אלא שזה התחלה וזה הגמר, ועפ"ז חבין אשר בחי' הראשונה של בחי"ד הי"ם ירושלם של מטה, דהיינו בשיעור קומה שהיתה, במלך הדעת, כי אז נתפשטה עד בחי' אחרונה כנ"ל, ובחי' השניה של בחי"ד, דהיינו מהעת שהתחיל בה המיעוט, הוא נבחן לירושלים של מעלה, וירושלים הוא שם המלכות שהוא בחי"ד, כנודע, כי אז לא נתפשטה, רק עד בחי"ג, בקומת חכמה, כנ"ל.

ובזה חבין ענין נפילת הכלים לבריאה עליונה למטה ותחתונים למעלה, כי הדעת נפל לדעת דבריאה, והחסד לבינה דבריאה, והגבורה להכמה דבריאה, והחיות לכתר דבריאה, וכן בירידה השניה, ירד הדעת עד למלכות דבריאה, וההיצונית שלו למלכות דיעורה, ותיעו היצוניות שלו, למלכות דעשיות, והנך מוצא, שהדעת נפל בתחתית כל הבחינות שבשביה"כ, שלבאורה הוא המה עליונים למטה ותחתונים למעלה, אמנם עם הגיל חבין הוטב, שהיו מאוי לא נפל כלום, וזלת מאו"ת, דע"כ מוגדרים בשם ש"ך ניצוץ, וכן כוונה כהאי אומנא דכתיב בפזולא ונפיק ניצוץ לכל עיבור, והיינו כדי להשמיענו שכל השבירה

שלו ממש. והנה או"א היו מלבישים ב' זרועותיו ימין ושמאל, עד מקום הטבור שלו, ולכן, איך יתפשט הכתר עתה יותר ממקום אשר אי אפשר להתפשט לאו"א, אפי' אחר התיקון יצ"ך יהיה כתר קמן ושפל למטה מהם, כי הלא מקום התפשטות האמיתי של או"א, אפי' אחר התיקון, אינו רק עד טבור ת"ת דא"ו, ואיך עתה מתפשט כתר, יותר תחתון למטה מהם, ולכן זו היתה הסבה, שלא נתפשט הכתר עתה, רק עד הטבור ת"ת לבד.

ועתה ראה והבן, איך האצילות לא נתקן בפ"א, רק לאט לאט באו תקונם, זה אחר זה, ובכל פעם היה נוסף בו קצת תיקון. כי הרי בתחלה לא נעשה בחי' כלי בשום אופן, והנה נודע, כי כל תיקון אינו אלא היות האור מתלבש בכלי, כדי שיוכלו התחתונים לקבל אור העליון, והנה לא התחיל בחי' היות הכלי, רק בעולם העקודים, אמנם לא נחלווה, רק כלי א' מכל הי"ם שלו ואח"כ, בעולם הנקודים קודם שנשברו, נתוסף בהם קצת תיקון, והוא, כי נתהוו כלים ל' ספירות שבו, גם תיקון ב', כי הג"ר יצאו ונתקנו דרך קוים משא"כ בז"ה, שיצאו זע"ה, ולא נתקשרו, ואח"כ שנשברו הנקודים, נתוסף בהם תיקון אחר, והוא, כי גם ז"ת, האורות שלהם, נתלבשו דרך קו' כח"ב, כנ"ל, ואח"כ, כאשר רצה המאציל לתקנם, העלה גם את הכלים באצילות בסדר קוין, כמ"ש בע"ה, ואח"כ, שנעשו בבחי' קוין, בא עיבור א' של זו"ן, ונתוסף תיקון ב', שנכנסו האורות תוך הכלים, אמנם עדיין לא היה, רק בבחי' ג' קוין בלבד, אשר זה נקרא אצלינו ג' כלילין בג' ואח"כ, נתפשטו בסוד ו"ק, בזמן היניקה, ואח"כ, בזמן המוחין, נשלמו כל הי' כלים, עוד היה שינוי אחר, כי בתחלה, קודם שהיה שום עיבור, אפילו הראשון, דו"ג, לא היה, רק אור בכלי מצומצם, ואח"כ, נגדל הכלי ונתרחב, בסוד פרצוף גמור, כדי להמעיט האור, כי זה עיקר כוונת התיקון, כמ"ש:

כאשר

היחס הנ"ל, כדי להורות שבו אור החכמה בהרחבה, ומכונים ע"כ בשם ג' ראשונות, שהוא ביחס הכח"ב שהם חשובים כא' ממש, כי גם הכינה בעצמותה הוא חכמה, ותדע, שברוב המקומות נרמזים במספר הזה, ונקראים לפעמים: ג' מדרגות או ג' אצבעות, או ג' טפחים, וכו', ותזכור, שכל אלה הם רמזים על בחי' ראש כנ"ל, אמנם יש ב' בחי' של ג"ר בפרצוף: ג"ר הא' נק' ראש הכללי של הפרצוף, ג"ר הב' נק' ראש דגופא, והוא בחי' תוך דכללות הפרצוף, ונק' ג"כ הגי' והן בראש והן בתוך, יש בהם אור החכמה, אמנם מטבור ולמטה כבר הוא בחי' עי"ם דסוף וסיום, שעיקרם רק אור דחסדים, ומה שיש בו מאור החכמה, הוא בבחי' מקבל ואינו משפיע, כמ"ש כ"ז בענף יק, ותדע שהם בעיקר, מכונים בשם ו"ק ממש, דהיינו אור דחסדים כנ"ל, אמנם הם מחוברים עכ"פ, לאור החכמה שמתבור ולמעלה, כמו דכיל הרב דכל מה שיש בחגי' יש בנח"ה, אלא בסוד קבלה בלי השפעה כאמור, ועי"כ מסתיים הפרצוף במלכות שבהם, שאינה יכולה להתפשט עוד.

וזוה חבין: סוד השבירה, ושינוי השם ושינוי המקום, והפיזור הגדול לש"ך ניצוץ, האמור בדברי הרב כאן, כי הנה ידעת המרחק מאור החכמה לאור דחסדים, כי אור החכמה הוא בחי' אים כ"ה, בלי שום שיתוף, מן התחתונים, מה שאין כן באור דחסדים, להיותו נמשך מהתנכרות הנאצל, או מסוד המסך המעלה או"ח כמ"ש באורך בענף יק, ולפיכך כבר כח התחתון מעורב בו, ואינו אור ישר מאים ביה, ועי"כ אור החכמה, הוא עיקר העצמות והחיות של הפרצוף, וזכור זה היטב.

אמנם כל זמן, שיש איזה חיבור מאור החכמה באור דחסדים, הרי דחסדים אינם עולים בשם, כי במלכים אפילו להארה היותר קטנה, המגיע להם מאור החכמה, כמו נר בפני אבוקה, וז"ם שאמרו ז"ל, כל פחות מג' כלבוד ז"ל, פי' כל כמה שאין בין התחתון הפרש של ג"ר לגמרי, אלא שעדיין נמצא לו איזה חיבור כל שהוא עם הג"ר, הריהו לבד ע"ע הג"ר, ונחשב כמוהם ממש והבן.

ונתבאר לעיל, אשר יש ב' בחי' היתוך: א' מצד מסך הבינה, וא' מצד מסך שבמלכות, ע"ה, שה"ע, מרה"ד ומבחי"ד, וזוה חבין, ההבדל שבין חגי' דנקודים לנהי' דנקודים, ושכין אצילות לב"ע דפרודא, ושכין ג"ר דג' עולמות ב"ע דפרודא לבין הו"ק דג"ע ב"ע דפרודא, כי סוד העצמות הנמור, מסתיים בקרקע האצילות, כלומר בהמסך והפרגוד שבין אצילות לבריאה, דעד הפרגוד נמצאים גם בחי' הו"ק, של הפרצופים מחוברים באור העצמות, כנ"ל, וז"ש בתקונים, שבאצילות איהו וגרמוהי חד בהון, כי אפי'

גרמוהי

השבירה והירדה לא היה רק באו"ה, המוגדרים בכל מקום, בשם ניצוצין, ולא באו"ה המוגדר בכל מקום בשם אורות, כמ"ש הרב כמרשכ"י שמות כפירוש דברי הוהר דנהרין וניצוצין ע"ש.

ונתבאר לעיל שבעים דאו"ה כל העב מחבירו הוא יותר עליון, וכל זה הוא בסוד הוונג אמנם בעת שאינם מאירים בסוד הוונג שאין בהם אלא בחי' העוביות, כמות שהוא, שאו ודאי כל העב ביותר, הוא גרוע ביותר והבן.

וכזה מוכן, שבחיד' שהיתה משמשת כראשיתה דאו"ה, מתוך שהוא שמה בבחי' שורש בעלמא, לא נפלה לבויע, מפני שאין העוביות ניכר כיב בבחי' השורש, אמנם עכ"ל, נפלה עד למלות דאצילות, דהיינו בתכלית השפלות שבאצילות, משא"כ כלי דרעה, דכבר הוא בחי' המתכלות ב' הנוטר לצורת הכלי. ע"כ כבר יש שם כל בחי' העוביות בשלימות, לפיכך נפלה ודאי בשפלות כל עולם ועולם מג' עלמין דבויע, עד למלות דעשיה כאמור.

וכזה תבין ג"כ, סוד ל"ב האבן הנ"ל, שלא נתברר מהש"ך ניצוצין, שהם בחי' אחרונה, כלומר, היותר עבה מכל ל"ב הקומות, שבח' מלכים הנשברים, והמה ג"כ בחי' העוביות, שהיה במלך הדעה, בטרם שהתחילה להתפעט לוי מלכים התחתונים, וכבר נתבאר, שהמה נמשכים ויורדים בכל מלך ומלך עשיה, באופן, אשר אלו הרפ"ח ניצוצין שהובררו ועלו לאצילות, הם ז' מלכים התחתונים, כלומר, אחר שבחיד' דמלך הדעה התחילה להורכך ולהתפעט. ול"ב ניצוצין שלא יכלו להתברר, המה הם אותו בחי' העוביות, שהיה במלך הדעה, בטרם שנשברה אשר או בזמן מלכותה היתה מכונה בשם ירושלים של מטה, ואחר שנשבר, ונשאר בה העוביות כמות שהיא, בלי אור, או הוכר העוביות שבה, וע"כ ירדה פלאים בתחתית כל המדרגות, כאמור, עד שאין לה שום כידור כשתא אלפי שני, ורק אחר שנוכה להעלות כל הרפ"ח ניצוצין בתכלית שלימותם, דהיינו כל הבריורין השייכין לוי מלכין תחתונים דנקודים, הנקי הגית נהי"ם, או יעלה השי"ת את ל"ב ניצוצין האחרונים הנוכרים, בסו"ה והסירותי את ל"ב האבן מקרבכם, דהיינו בלי שום העלאת מין ע"י אדם, אלא השי"ת יעלה אותה בלי שום אתערותא דלתתא מצד התחתונים. וזו"ה, נפלה ולא תוסף קום בתולת ישראל, ופירשו בוורה, שלא תוסף קום מעצמה, כמו שהיה בבית ראשון ובבית שני, אשר נכנו ע"י אתערותא דלתתא, ומע"ט של התחתונים אלא קוביה יוקים לה, בסו"ה מכון לשבתך פעלת ה', מקדש ה' כווננו יודך דהיינו ע"י קוביה בעצמו, עשיה והבן.

ואלה הם דברי הרב בע"ה שער ט"ו פ"א וז"ל והנה זו היא משארז"ל נשבע הקב"ה, שלא יכנס בירושלים של מעלה, עד שיכנס בירושלים של מטה שהוא זווג שלים של וז"ג לגמרי וכו', כי בחי' זווג השלים, שהיא זווג דאו"ה בבחי' חכמה, שהם הנקודות, זה נפסק בעונותינו מימות התרבן, עשיה. והיינו כנ"ל, כמו שאמרו בוורה דאחר התרבן לא תוסף קום מעצמה, כי קוביה יוקים לה, כדי שלא יהי' עוד חורבן, כמו שהיה בב' מקדשות הראשונים שנבנו ע"י אדם, דע"כ שלט בהם ס"א, כלומר, שנכנו בכח רפיח הניצוצים, אשר העלאת מ"ג מהם הוא ע"י בני אדם כי אפי' קודם התרבן, לא היה זווג שלים בירושלים של מטה, אלא זווג שלים בירושלים של מעלה, דהיינו ע"י מין דרפיח שע"י בני אדם, ומשם נמשך הוונג לב' מקדשין שאח"כ נחרבו, וז"ס השבועה שלא יכנס עוד לירושלים של מעלה כוונג שלים, בטרם שיכנס בירושלים של מטה כוונג שלים

ענת כו

כאשר היו חי' נקודים קודם התיקון, הנה הג"ר יכולין היו לקבל אור העליון אך הז"ת לא היו יכולין לקבל אור העליון, כי אותו האור היורד מלמעלה, היה בו פרצוף שלם, וע"כ הוצרך התיקון, כי אחר שיתקון ויעשו פרצוף, יוכלו לקבלו. ואחר שנתקנו ג"ר : א"א, ואו"ה, אז א"א אסף אליו נה"י שלו, והעלם למעלה בג' אמצעיות שבו, ושם נתלכשו בתוכם של חג"ת שלו.

והטעם כי מתחלה, כל הקלקול שהיה בז"ת, היה מפני שנהי' הם דינין כנודע, והיו רוצין הם להתנכר על הרחמים, שהם חג"ת, והיו רוצין לעלות עד מקום האמצעי, כדי להלבישם ולכללם בתוכם, וכזה יתכללו הרחמים, בהיותן נתונים תוך הדינין, ולכן יתבטלו.

ואני חיים שמעתה, כי להיות הנה"י יותר מגולים, לכן היו מתנכרין על האמצעים, כי האמצעים היו קצת מתוקנים בסוד פרצוף או"ה, משא"כ בנה"י ולפי שאורם מגולין, היו מתנכרין על האמצעים, וכמבואר אצלינו זה קצת, בסוד אמרפל וחבריו, יע"ש.

ולכן עתה, אספם א"א עצמו לנה"י, והכניסם לתוך חג"ת שלו, ואז נמתקו הדינין תוך הרחמים. ולכן, אז יצא ז"א ג"כ בסוד עיבור, בבחי' ג' כלילין בג'. ואחר שיצאו נה"י דא"א לחיך, יצאו מתוקנים, ונתגלו אז כל הוי"ק, ולכן יצא גם ז"א בבחי' ו"ק, מתפשטין וממותקין.

והנה א"א אסף אליו הניצוצין של חלקו, שהיה בסוד אותן ז' מלכים שמתו וכן עשו באו"ה, וזו"ה, וכן בשאר עולמות בי"ע, והנשאר, שלא היה יכול להתברר ירדו בעמקי הקליפות סוף עשיה ונשאר שם קצת ניצוצי קדושה. ולכן, היו סוד י' הרוגי מלוכה, כדי שיעלו אותם משם.

ענת כו

ביאור המלכים, וענין מ"ה וב"ן, החדש והישן, וענין הרפיח ניצוצין וש"ך ניצוצין, דע, כי אין לך ספי' וספי', אפי' בי"ם הפרטיות שבכל פרצוף ופרצוף, שאין בו בחי'

גרמיהו שה"ם הכלים, שה"ם הוי"ק דכלהו פרצופים אינם עולים בשם לפי עצמם בשום הכר, להיותם בטלים ומבוטלים בעצמות, כנר בפני אבוקה: משא"כ אחר סיום רגלין דפרצופי אצילות, ששם כבר נמצא סוד הנקודה בצמצום ב', כנ"ל עשיה, שהיא מעכבת על האור העליון שלא יתפשט עוד, וע"כ, בחי' הוי"ק, דמלך הדעה, שהמה עברו על הנכול דאצילות, כנ"ל, בסוד עשרה טפין דאודוריקו מכין צפרני רגליו, עשיה, ונמצא, בזה, שאור דחסדים שבוי"ק דדעה, הופרשו, כמו במשל הנ"ל מגרון הגשמי ע"ש, ויצאו מאצילות, שה"ם הכללות דאור העצמות, שהיא אור דחיה, וכאו לבחי' פרודא מאצילות, כי נשאר בבחי' עצמם לבד, דהיינו אור דחסדים, ונתרוקנו מאור החיה, כנ"ל.

ווי"ש כוורה, כהאי אומנא דכתיב בפרזלא, ואפיק ניצוצין, לש"ך עיבר. כי גבול האצילות, מדומה כמו פרזלא, המפריד בין הדבקים, ונמצאים ע"כ, שבחי' אור דחסדים דמטכור ולמטה דמלכי נקודים, נפרדו מהאצילות לבד, דהיינו לבויע דפרודא, ונחפרדו שם לסקומותם, בשלש מאות ועשרים מקומות. שז"ס אפיק ניצוצין לש"ך עיבר, כנ"ל בפמ"א בענף כ"ג כרף קנ"ח עשיה.

אמנם ב' בחי' ש' ירדות כשינוי מקומות אנו מוצאים כאן, כי מתחילה, דהיינו בזמן ביטול אחוריים דאו"ה עילאין ושכירת דחג"ת, הנה ירדו דחג"ת רק לבחי' דבריאה, ששם משכן הנשמה, כנודע, ואח"כ בעת תחילת הזרככות דאחוריים דישו"ת, אז באו לירידה גמורה, דהיינו לז"ת דבויע ששם משכן רוח ונפש, ונודע אשר המרחק מכין ב' המקומות האלו רב מאד, כי בג"ר דבריאה נכתן עוד שהמה בחי' אלקייית, משא"כ בז"ת דבויע שהמה נכתנים לפרודא, בסוד מלאכים ואופנים, כמ"ש בע"ה בשער אבי"ע עשיה, והטעם כמ"ש לע"ז דף קס"ג בפמ"א, דיה וזה אמרו וד"ה וכוה תבין ע"ש. אשר הקרקע דאצילות, ה"ם המסך המבדיל מבחי"ב, ואע"פ דכבר כח הצמצום ב' דאי"ק רכיב עליה. שדוחה ומבדיל על אור דאצילות וחיה, ומעכבתו מלהתפשט, עם כל זה, אין שם הרחק של ג' מדרגות שלימות, בין האורות, ובין הכלים שיצאו לבד מגבול האצילות, והוא משום שהמסך המבדיל בעצמו, שה"ם בחי"ב ובינה, נחשב עוד מבחי' ג"ה, דכח"ב חשוכין כאחד, ולפיכך נכתן, אשר נהי' דאצילות עוברים דרך המסך להאיר אותם, אמנם לא בבחי' נה"י דחיה, כמו שהם למעלה מהמסך. אלא נכתנים לנה"י דבינה לסכת המסך המבדיל על אור דחכמה וחיה, ונשארים בבחי' אור דנשמה, וחדע, אשר זהו כל הגנתם של הכלים שירדו, אשר מצאו מקומם ככח"ב דבויע, דהיינו במשכן הנשמה דבויע, שה"ם אלקייית כנ"ל.

אמנם כמות שלישי עליון דת"ח, שנתבטל

זווג דאויא עילאין לגמרי שהים אור דחיה, וחזרו אויא אביא, וכסוד התפשטות ב' יצאו עם דישסות, מפה דאויא עילאין ולמטה, דהיינו במקום דחגית שנסתלקו, שזים אבא הוציא את אמא לחוץ, כי אמא, שהיתה מקודם בבחי' פכ"פ עם אבא עילאה בע"ס דראש, ובבחי' אור דחיה, נמצאת עתה שיצאה לגמרי מבחי' אבא עילאה, ומבחי' הראש הזה, ובאה לבחי' גוף שלו, דהיינו מפה ולמטה, למקום דחגית שנסתלקו. ולפיכך, נשתנה שמה לבחי' נשמה, ולא חיה, ונק' ג"כ ישראל סבא ותכונה, משום שבאה למקום זו"ג הקודמים שהם מבחי' חיה, שנק' ישראל, ולקחה מקומם אחר שהם נסתלקו, כנ"ל והבן זה.

וכאן הוא הקוטב להבין כל הדרושים בשינוי המקומות שבשכיח"כ, וסוד הקשרים שבכלהו פרצופים דאבי"ע דתיקון, וע"כ צריכים בינה יתירה, להבין את הראש הזה, דהיינו הישסות הנ"ל שיצא לכר מראש דאויא עילאין, והנה שורש הענין הזה מתחיל, מעת ירידת נה"י רס"ג לנה"י הפנימים דא"ק, וזה כבר נתבאר היטב בענה"ק בפמ"ם בענף ט' וט"ו ומ"ז עש"ה, שהוא השורש להשיתוף דמה"ר בדין, כמ"ש ז"ל ראה שאין העולם מתקיים עמד ושיחף מדה"ר בדין עש"ה, ומכח השיתוף הזה נעשה צמצום ב' ונבול' חדש כמ"ש לעיל בפמ"א דף ק"ס ד"ה ואמנם עש"ה, שנק' קרקע האצילות וסיום גרלוהי דא"ק עש"ה, אמנם בעיקר צריך להבין ולזכור תמיד, אשר ענין שיתוף הזה דבחי"ב ובחי"ה, אינו מתפעל על שלימותו, אלא רק בראש הזה הנק' ישסות הנ"ל, שהים אור דנשמה, משא"כ באויא עילאין. והבין זה, משורשם המפורש בדברי הרב לעיל בענף ח', שזה החלק דס"ג שנשתתף ונגנו בבחי"ד שהים נה"י הפנימים דא"ק, הוא הנק' בכל המקומות בשם ישסות, והחלק דס"ג שלא נשתתף הוא הנק' אויא עילאין, עש"ה, ובפמ"ם בענף ט' וט"ו ומ"ז.

ובזה תבין, אשר אויא עילאין דנקודים הנק' אור דחיה, הנה בוווג דהסתכלות עיינין דאויא זה בזה, שהוא כללות הוווג כמ"ש לעיל, נבחן שם אימא עילאה, מבחי' ג"ר ועצמות כמו אבא עצמו, ואעפ"י שהיא נוקבא דאבא, אמנם הנוקביות שבה הוא מצד המסך דבחי"ד, שהים ה"ת שבעינים, דהיינו מלכות שבה, ולא בחינתה עצמה, באופן, שבחינתה עצמה, עדיין נקייה מכח הצמצום לגמרי, והבן היטב. אמנם ישסות דנקודים הנק' אור דנשמה, נמצא הוווג הכללי שבהם, הנק' הסתכלות עיינין דישסות זה בזה אשר התכונה כבר יצאה מבחי' אור העצמות שנק' אור דחיה או אבא עילאה, מטעם שהבינה בעצמה נעשית לבחי' נוק' ממש לישראל סבא, משום השיתוף דמה"ר בדין הנ"ל, עש"ה. כי קיבלה בה בעצמותה, כח הצמצום מבחי"ד וזכור

בחי' זכר ונקבה, והם ב"ן דנקודות, ומ"ה החדש. ואמנם, אין ענין ב"ן הזה והנקבה

זה היטב. ואעפ"י שביארנו, שהבינה משורשה בע"ס דאויא היא דוחית לאור דחכמה ואור דחיה, אמנם כבר נתבאר שם, אשר בכיאת האור דחסדים מכח הוווג חזרת ומתעצמת עם אבא, ואדרבא, שאז היא מעבירה אור דחיה בכל הפרצוף עש"ה. אמנם כאן בישסות, אשר מכח השיתוף הנ"ל, קיבלה לחוכה כח הצמצום מבחי"ד, ולפיכך, אפילו בעת שיש לה אור דחסדים בשפע מהוווג דאויא, מ"ם אינה מקבלת מג"ר דאבא ממש, אלא מו"ק דאבא עילאה הנק' ישראל סבא. אמנם נתבאר שגם זו"ג דחכמה יש להם ערך עצמות כמו דחכמה. ובכח זה נחשבים הע"ס דישסות שהם עדיין בחי' ג"ר. אמנם מכח שאינה מקבלת מבחי' אבא עילאה ממש, ע"כ אברה את בחי' אור דחיה, וקנתה שם אור הנשמה, והבן היטב. ועיקר ההפרש מבין אור דחיה לאור דנשמה הוא בהז"ת שלהם. כי הז"ת דאור דחיה נחשב ג"כ לעצמות כמו הנ"ל, ואפ"י נה"י דאור דחיה, עצמות גמור הוא. וזה הכלל דכל זו"ן הוא התפשטות מבינה, ומתוך שהבינה דשם אינה שפילה כלל מאבא כנ"ל, א"כ גם הוו"ן נחשבים כמו אבא, אע"פ שהם אור דחסדים, מ"ם אינם עולים בשמם כלל, ובטלים כנר בפני אבוקה כנ"ל. אמנם הז"ת דאור דנשמה הנקרא ישסות יש בהם ב' בחי', כי לפעמים נחשבים ג"כ למחוכרים בעצמות, והיינו מתורת לבור הנ"ל, והוא בזמן הוווג דהסתכלות עינים דישסות זה בזה, שיש לה אור דחסדים בשפע, שאז התכונה מקבלת עכ"פ בחי' זו"ן דחכמה, ונבחת כג"ר, כנ"ל, וע"כ גם הוו"ן הנמשכים חימנה הם ג"כ בחי' ג"ר, ולכן גם הז"ת שמקבלים מאותם הוו"ן הנמשכים חימנה, יש בהם חזרת לבור, כי אין ביניהם עכ"פ הרחק מג' מדרגות שלימות. משא"כ בעת שנחבטל הוווג דהסתכלות עיינין דישסות, ונסתלק האויא, אשר אז דוחית החכמה לגמרי ואינה מקבלת אפ"י מו"ן דחכמה, כנ"ל. ובמצב הזה נבחנים הוו"ן שלה, שהם אור דחסדים המופרשים לגמרי מאור החכמה והעצמות, שאז באים בפרוד גמור, ע"ד הנר שהופרש ויצא מן האבוקה, שאז משיג רשות נפרד לשליטת עצמו, בלי שום הכר שהיה מקודם זה נכלל ומתעצם בהאבוקה. וזהו המכונה בדברי הרב. אשר יש ביניהם הרחק ג' מדרגות שלימות של אצילות. כלומר, שאין להם עוד שום חיבור עם האצילות, ששם אור החיה, וע"כ באים אז לכלל מיתה, ופירודא, ושום לכן לכל האמור, כי א"א להכפיל עוד את האריכות הנ"ל, וצריך שתזכור זה היטב לכל המקומות.

שלים לגמרי, דהיינו הבהמ"ק דלעתיד לבא, שהים זווג שלים של זו"ן לגמרי, והנה נתבאר שבי' וווגים עליונים נשבתו מימות החרב: הא' הים זווג דהסתכלות עיינין דאויא, שמשם מלך הדעת, וזהו שהרב מכנה אותו זווג שלים דו"ן לגמרי, כי הדעת הוא פנימית וז"ן כנודע, אשר נפסק עוד מעת שביה"ב, כנ"ל, וזה שנק' ירושלים של מטה, דהיינו כי אז ותגלה הכתר, ויבדע המות לנצח, ואז יוריד הקב"ה ירושלים הבנויה בכל השלימות למטה, כלומר שיתגלו האורות העליונים בעוה"ז, בגלוי עד חיצו היצוניות ועד למטה, דהיינו לנקודה דעוה"ז ממש, ולא יהי' שום פחד מפ"א, בסויה והסירותי את ל"ב האבן מקרבכם, וע"כ מכונה זה ירושלים של מטה. אמנם

וזה אמרו, אשר האורות של דעת חסד וגבורה, מתוך שירדו נתמעט כוחם ואינם יכולים להסתלק למעלה, משא"כ בת"ת, שעמד במקומו וכו' אפשר לו שיעלה למקום אשר יצא משם וכו' עכ"ל, עש"ה. והיינו כדברי הרב הנ"ל בענף ז', אשר כל חשקו של האור העליון להאיר בתחתון. וע"כ מניח תמיד רשימו בהתחתון, ואע"פ שנסתלק וכו' עש"ה. ותבין בזה, אשר אע"פ שנחבטל זווג דאויא, מ"ם נשארים הרשימות דג' המלכים דעת חסד וגבורה באצילות, כדי להאיר לכלים הנשברים כסוד תגין על האותיות, כי הכלים, הים האותיות שנפלו למטה מקרקע האצילות, והרשימות דדעת חו"ג הנמצאים למעלה עדיין יכולים להאיר בהם דרך הקרקע הזו, שהים מסך דבחי"ב, כי בחי"ב נמשך מהבינה דאויא, אשר עדיין לא יצאה לחוץ, דעדיין בבחי' אויא קיימינו, אלא רק בבחי' הרשימות, כנ"ל, ומאחר שהבינה עוד בבחי' ג"ר ממש. א"כ המסך שבגבול האצילות, אינו מעכב הארות הרשימות, מלהשפיע אל הכלים, וכמ"ש לעיל, שנחשבים, גם למטה מהמסך בבחי' זו"ן דבינה, עש"ה. וע"כ נבחנים הרשימות שנמצאים בנה"י דאצילות, ורגליהם דבוקים בקרקע האצילות, כמו ג' תגין, וגם ראשי הכלים הנמצאים בכריאה ג"כ מחוכרים בקרקע האצילות, שאצלם הוא כמו גג, באופן, שהמסך המכריח בעצמו, שעדיין תורת ג"ר עליו הוא המקבל מהתגין הנ"ל, ומשפיע להכלים שמתחתיו, שהם האותיות, וכוה, עדיין נחשבים כלבור עם העצמות שבהאצילות. וזכור זה לכל המקומות שמביא הרב סוד התגין, שפירושו כנ"ל. וכבר נתבאר שהכלים דחגית דנקודים יצאו מסבת ההזדככות, כי בהזדכך בחי"ד, מלך החסד מכח בחי"ג, יורד הרשימו דדעת לבחי' תגין, על הדעת השכור שבכריאה. ובהזדכך בחי"ג, מלך הגבורה מכח בחי"ב, יורד רשימו דחסד לבחי' תגין, על החסד השכור שבכריאה. ובהזדכך בחי"ב, מלך שיע דת"ת בבחי"א, יורד הרשימו דגבורה לבחי' תגין, על הגבורה השכורה שבכריאה. אמנם בהזדכך בחי"א כבר בטל העוכיות, והמסך דבחי' אויא לגמרי, ולא יצא עוד שום כלי, א"כ לא ירד עוד שום

(לענף כד)

רשימו משיע דת'ת למטה, משום שאין עוד לפי להאיר, ברומה כמ"ש הרב בסוד ההודרכות דעקודים לעיל בענף ז, אשר כולם משאירים רשימו חוץ מהמלכות, כי אין לה ספירה אחרת תחתיה להאיר בה, עשיה כל ההמשך, כי כל ביאורי הרב משם, נוהגים בפה, כמ"ש שם הרב להדיא, שהם דומים למיתת ז' מלכי אדום, דוק ותשכח.

וזה אמרו שכולם ירדו חוץ מת'ת שנשאר במקומו ולא ירד וכו' ולכן רצה המאציל העליון והמשיך והגדיל כלי הכתר וכו' ואז עלה אור הת'ת ונעלם תוך כלי הנז"ל של הכתר וכו', ואז אור הדעת שירד למטה במלכות דאצילות, כראותו כי כבר היה כלי חדש במקומו אז גם הוא נתעלה ועלה וכו' עכ"ל. פירוש, כי כל אלו הרשימות שהיו בנח"מ דאצילות בכח"י תנין, כנ"ל, ובכ"ל גם אור דשיע דת'ת, שנשאר במקומו, כל אלו חזרו ונתעלמו בתפשטות הכח"ב, שהם כלים החדשים. והיינו הראש דישמיות, שנכחן כמו התפשטות כח"ב דא"א עילאין במקום גופא דא"א עילאין, שהם מקום ד' המלכים: דעת, חסד, גבורה, וש"ע דת'ת, שנשכרו, והיינו כמשפט כל התפ"ב, שבא בדיוק למלאות מקום גופא דעליון שנסתלק מסכת ההודרכות, כמ"ש בענף ט' בפא"מ עשיה.

והנך רואה, שהרב קורא את התפשטות הכתר כלי חדש, והוא לתורת, על חירוש כלים שבראש הזה, שלא היה בראש הקודם דא"א, והיינו היא הבינה שיצאה לבר, וקיבלה בעצמותה כח"י כלי ונקבא כמ"ש לעיל, שבא"א עילאין לא היה בבינה עצמה שום כח"י כלי, וז"ל מה שקיבלה מהמלכות, עשיה. ובוה תכין סוד התעלמות אותם הרשימות, שנשארים מנוף דא"א בנח"מ דאצילות, ועליותם ותעלמותם בכח"ב החדשים דישמיות, והיינו מכת אותה היציאה ראב"א עילאה לבר מראש דאבא עילאה, שבזה נתעבה מאד זה המסך העומד בנכול האצילות, כי הופרש ויצא מבח"י ג"ר שהיה לו עד הנה מאמא עילאה, וכן הרשימות, שהיה עליהם כח"י ז"ן דת'ת, שביארנו לעיל, שזה הגיע להם מאמא עילאה, שהיתה עד כאן ככח"י חיה אשר עתה, אחר שיצאה אמא מבח"י חיה, ובאה לבח"י ישמיות, נמצאים גם הרשימות ה"ל שאכדו כחם שהיה בהם מבח"י חיה, ונאספו וכאו לבח"י ישמיות ואור דנשמה, עיין היטב לעיל, שא"א להכפיל בפני הארכות. והנה נתבאר היטב שינוי השם ושינוי המקום, שהגיעו לרשימות המלכים דעת וחגי'ת ה"ל, שהיו נמצאים חופפים על הכלים הנשכרים שבכריאה, ככח"י תנין מאור דת'ת, כנ"ל, ועתה נשתנה שםם וכחם, לבח"י נשמה. אמנם מה שהדריחו שינוי מקום יותר עליון, כי נתעלה לבח"י ג"ר דנשמה, הנה באמת אין זה ריוח ג"כ, כי אותם הכח"ב דנשמה,

והנקבה הזו בח"י מלכות העשירית, שיש בכל ספי' וספי', שהיא בח"י עשירית שבכל ספי' וספי', אלא שיש בכל ספי' ו' בח"י וכולם דמ"ה, וי' בח"י וכולם דב"ן. והמ' ראשונות דמ"ה וב"ן הם נקרא ט' בח"י הראשונות של ספירה ההוא, והבח"י עשירית, שהוא מלכות שבאותו ספירה עצמה, היא כלולה ג"כ ממ"ה וב"ן

כלל הדברים בקיצור נמרץ, כי אין לך שום ניצוץ קטן בכל האצילות, שאין בו מ"ה וב"ן, נמצא שהזכרים שבאצילות שהם: כתר, חכמה, ת"ת, ישלהם בח"י מ"ה וב"ן, והנקבות שבאצילות, שהם: בינה, ומלכות, יש בהם מ"ה וב"ן. ועד"ה בכל הי"ם שבכל פרצוף. ועד"ה כל הה' פרצופים שבהם, כלולים ממ"ה וב"ן. ובעת אצילות עולם הנקודים, יצאו כל הה' פרצופים כל אחד כלול מ"מ, וכולם משם ב"ן.

ונודע כי שם ב"ן הכולל כל האצילות, הוא מלכות דא"ק. ושם מ"ה החדש הכולל כל האצילות, הוא ז"א דא"ק, וע"כ, כל הנקודות נקראו מלכים, כי כולם בח"י ב"ן, שהיא מלכות הכוללת, אבל אה"ג, שיש בשם מ"ה הכולל, בחינת מלכות בפרטות ובח"י בינה בפרטות, אע"פ שהם נקבות ומ"ה הוא זכר. וכן יש בשם ב"ן, אע"פ שהיא נקבה, יש בו, כתר וחכמה וז"א, זכרים, על דרך הנ"ל, שמ"ה וב"ן כוללים כל האצילות בכל פרטיו.

והנה כאשר יצאו כל האצילות מבח"י ב"ן לכה, והיה כולל: עתיק, וא"א, ואו"א, וזו"ן, ואז יצאו תחלה כל הכלים שלהם, זה תחת זה, עד סיום עולם האצילות. ואח"כ יצאו אורות דב"ן כל פרטי אצילות. ויצא תחלה, כתר דעתיק דאצילות, שבו נכללין כל האורות, ונתקיים. ואח"כ יצאה חכמה דעתיק בכלי שלו, ובו היו כלולים כל שאר האורות, ונתקיים. ואח"כ יצאה בינה דעתיק, ובו כלולין כל שאר האורות, ונתקיים. ואח"כ יצאו ז"ת דעתיק, בכלי הדעת למטה, (כ"א כלול בכלי שלו).

ובו

אמנם הוונג דירושלים של מעלה, שהם וונג חכמה דנקודות, כמ"ש שם הרב, ונ"ל, שהוונג הוא רק על בחי' שבמסך ובח"י אחרונה חסר שם, נ"ל עשיה, והו' שהיה כומן הבית, שהם מרפ"ה הניצוץ התלויים במע"ט של הצדיקים, כמ"ש לעיל, אשר מעת שהתחילה להתמעט ולהודרך, כבר מתחילים מנין הרפ"ה עשיה, והיינו הוונג חכמה דנקודות, שכבר נתמעט ויצא מקומת כתר לקומת חכמה, ומהתפשטות המוחין ההם, הי' וונג ז"ן כומן הבית, וע"כ לא יכלו האורות להתפשט עד לחיצי תיצויות, ולירושלים של מטה, וע"ז, רמז הוונג, שנבנה כירי אדם, נ"ל. ובשעת החרבן, נשבע ה' שלא יכנס עוד בירושלים של מעלה, דהיינו לוונג חכמה דנקודות, כשרם שיכנס בירושלים של מטה, דהיינו לוונג כתר דנקודות, כמ"ה נפדה ולא תוסף קום מעצמה, אלא קוב"ה יוקים לה, דאז יתפשטו האורות בגלוי, עד סופא דכלהו דרגין, אשר או לא יהי' עוד חורבן, באשר כי לא יהי' עוד שום זכר לקל"י כי מטה ה' דמעה מעל כל פנים, וזהו שנק' וונג שלום של ו"ן לגמרי, המוכר בדברי הרב המובאים לעיל, והנך היטב.

והנה נתבאר, אשר הפכיות מקצה אל הקצה יש בעינין המסכים והכלים, אשר בעת שהם מתוקנים בסוד הוונג דא"א ככל צרכם, אז כל העב ביותר משוכח ביותר, כי כל גדלות הוונג והסתכלות עינין דא"א, הוא רק מכה העוביות דבח"י, אשר שם בתכלית השלימות, אמנם כומן שאינם מתוקנים בסוד הוונג, או כל הוך ביותר הוא יותר משוכח, ויותר קל לתקנו מפני שאין בו אחיזה כ"כ להתיצונו, עד שבחינות האחרונות שבעוביות, אינם ראויים לגמרי לתיקון, עד לעתיד בגמר התיקון, דהיינו עד שיתוקנו כל הבח"י שברפ"ה הניצוץ, וינתעלו לגמרי בסוד הקדושה, אשר או, הבח"י האחרונות יתוקנו לגמרי מאליהם, בלי שום אתערותא דלמא מירי אדם, בסו"ה ותמירותי את ל"ב האבן מקרבכם, וכמ"ש בוונג ויקרא וככ"ם דקוב"ה יוקים לה, ולא תוסף קום מעצמה, כמו שהי' ב"י בחי מקדשות. והנך זה היטב הדק כי הכולל שביה כאן מאד לסוכת ההפכיות הנ"ל, גם נתבאר, שסוד י"א בח"י שהם ד' אחרים דא"א וז"מ דמותו, נכתבים בעיקר מומן מלך הרעת, שהמשיך מלכותו בסוד הסתכלות ב' סכת הסתכלות עינין דא"א, כמ"ש לעיל, באשר כי שם היו עומדים כל האורות והכלים על תכלית גבהם. וכל האורות והכלים, שיצאו בהסת"ב משאר הוונגים דא"א וישמיות, הם רק פרטים מוונג הראשון הנ"ל, אשר נתפרטו בסוד הויכוך וקצרות קושה, כמ"ש לעיל עשיה, אשר ע"כ חלקנו אותם כבי' בח"י, שהם רפ"ה, ול"ב העשירי, שבכללם בני' ש"ך, ועיקר השיך ניצוץ מיוחסים למלך הדעת, כי שם היו כלם, שש"כ אחר שבירתו בעת שהתחיל וונג החכמה דנקודות, כבר יצאו בכלל ש"ך, ובאו לבח"י רפ"ה, אלא שכל מלך ומלך הביא עמו מבח"י הרשימו שהיה לו, בעת עמידתו ומציאותו במלך הדעת, כמ"ש לעיל באורך, עשיה. ובוה תכין דברי הרב בענף כ"ג המובאים לעיל וז"ל.

נמצא, כי ירדו ו' המלכים שהם וי"ג, ועוד ד' אחרים דא"א עילאין וישמיות, סך הכל הם י"א בח"י שירדו ומהם נתברר, ומהסיגים שלהם נעשו הקלי, והם י"א סממני הקטורת, שהם י"א אורות, שנשארו מאלו הי"א בח"י שירדו, ואלו אורות אלו להתברר ונשארו נתונים תוך הקליפות, עכ"ל.

ובכל האמור לעיל תכין המספר הזה של י"א, דהיינו ד' אחרים דא"א וישמיות וז"ה, אשר הם, כלל השיך ניצוץ, וכבר ידעת, שהכלל הזה, לא היה במציאות רק במלכות הדעת, ונודע, שבנין הסי' אינו וולת

מלכישים

פנים מאירות

(לענף בד)

מלכישים על מקומם ממש מתחת הפה דאוי"א עי' כנ"ל, והכן היטב.

וזה אמרו אשר אחר שנתעלו ונתעלמו ג' האורות דדעת וחסד וגבורה מנהיגים דאצילות אז נעשה ירדה כ"א הכלים הנשכרים, כי ירדו מכתיב דבריאה וכו' ביות דבריאה יצירה ועשיה, והיינו, משום שנתעלמו התנין דחיה, שהיו חופפים עליהם ומאירים אותם דרך גג הבריאה, כי עתה כבר נתעלם אור דחיה כולה מאצילות, ואין שם אלא כח"י נשמה כנ"ל, וגם המסך נתעבה, שהשוורש שלו דהיינו כח"י, כבר אין תורת ג"ר עלינו, אלא שקבלה בעצמותה, לכח"י דנוקביות, כנ"ל, עשיה, שבוה נעשה מרחק מג' מדרגות דאצילות, וע"כ ירדו לז"ת דבייע, ששם הופרש אור דחסדים מאור העצמות, כמו הנר שיצא מאבוקה כנ"ל, וא"א להאריך יותר במקום הזה, והמעיון ישים אל לבו ויבין בעיה, כי הוא הענין הכי נכבד בחכמה.

וזה אמרו, אחר כך מלכו נז"ה והיו צריכים לבא למלך במקומם בכלי הראוי להם, והנה לא מצאו מקומם פנוי, כי שם ירד אור הגבורה, ולכן הוצרכה הכינה להתפשט דרך קו שלה, שהוא צד שמאל, עד מקום הראוי להיות אח"כ מקום הגבורה וכו' עכ"ל. והנה כבר ידעת, שכל אלו הג' מיני התפשטות הכתיב דרך ג' הקוין: ימין שמאל, אמצע, שהרב מפרטם כזה אחר זה, הנה אמנם יצאו בבת אחת, כי אלה הם הראש דישמ"ת, שממנו יצאו למלך ה' המלכים תנהיגם, אלא כדי לשבר האוזן, דרכו תמיד לפרט הקבצים וכו' חבין מה שאומר, שמלכי הנז"ה לא יכלו למלך מטרם עלות הרשימו דאור הגבורה מנז"ה דנקודים, הוא מטעם הנז"ל, כי מלכותם דנז"ה, וכן היסוד ומלכות, הם הסתיב מאור הנשמה, שהוא נמשך אחר שאמא יצאה לחוץ מבחי' חיה, וגם נתבאר, שענין הרשימות דמלכים הראשונים שירדו לנהיג דאצילות, הם שירים מאור דאמא עילאה שמבחי' חיה, עשיה, וא"כ ודאי אי אפשר שימלכו מלכין דנשמה, כטרם התעלם הרשימות מחיה, שהוא תלוי ביציאת אמא לחוץ, אשר ע"כ ודאי שמתחילה נתעלו הרשימות דחיה ונתעלמו בכלים הרשים דישמ"ת, דהיינו היציאה דאמא לחוץ, שנשתנה שם לבחי' נשמה, ולכחי' ג"ר דנשמה כנ"ל, וממילא נמצאים עתה הכלים דנהיגם פנים מלך אור, ויכולים להתפשט שם הסתיב דנשמה, שהם המלכין תתאין דנהיגם, כנ"ל, שזהו פשוט ומוכרח.

למה אור היסוד ומלכות שניהם עלו עד הדעת למעלה מן הת"ת וכו': כבר נתבאר שמכח התפשטות דהסתיב מאור דנשמה, ירדו הכלים שמתחת הגבורה דאצילות, מג"ר דבייע לז"ת דבייע מפני, ששם אינם ראויים לקיים הכלים הנשכרים, בג"ר דבריאה, כמו הנהיג

עין החיים ענף כו

ובו כלולים כל שאר האורות, והוא נשבר, וירד פנימית הכלי לבריאה, וחיצוניות הכלי ירד ביצירה, וחיצוניות של חיצוניות בעשיה, ואח"כ, האור ההוא נשאר בלי כל, ושאר האורות ירדו בכלי הב' של הז"ת, וגם הוא נשבר ע"ד הנז"ל, והאור שלו נשאר בלי לבוש, ושאר האורות ירדו לכלי שלמטה ממנו, וכע"ז עד שנגמרו ז"ת שלו.

ואח"כ נכנס הכתר דאריך אנפין בכלי שלו, ובו כלולין שאר האורות ע"ד הנז' בעתיק. ואח"כ נכנס הכתר דאבא בכלי שלו, ובו כלולים שאר האורות, ונתקיים, וירדו שאר האורות בכלי החכמה שלו, ונתקיים. ושאר האורות ירדו בכלי בינה דאבא ונתקיים. אח"כ ירדו האורות של ז"ת בכלי אחר שלהם, ונשברו וירדו בכ"ע, ושאר האורות נכנסו לכלי ב' דז"ת, ונשברו וירדו לכ"ע, וכו' ע"ד הנז"ל, עד תום כל הז'.

ודע

דאור דחיה, ולפיכך, בעת שנשברו המלכין תתאין, לא היה ענין, להאורות האלו לירד כסוד תנין, כמו המלכים שמחזה ולמעלה, וע"כ נסתלקו תיכף למעלה להראש דהיינו לישמ"ת, הנק' התפשטות כח"י כנ"ל, כי הכלים דראש אין שבירה נוהג בהם, כנודע.

וכבר ידעת מקום הראש: שקו האמצעי שבו, מתחיל מחזה ולמעלה עד הפה דא"א, במקום מלכים הראשונים ת"ת ודעת. וקו הימין, במקום מלך החדר, וקו שמאל, במקום מלך הגבורה, ולפיכך, אור דחצי התחתון אחר שבירת כ"ש תתאין דח"ת עלה לחצי העליון, דהיינו לכחי' קו אמצעי שבראש, ואורות ב' המלכים נז"ה עלו לקו שמאל שבראש למקום הגבורה: כי בעת הסתלקות נחשבים נז"ה בחי' כלי אחת בלי שום הבחן ביניהם, וגם הנצח שינד לקו שמאל, כמ"ש לעיל ע"ש, אמנם האורות דב' המלכים יסוד ומלכות, עלו למעלה מש"ע דח"ת, דהיינו דדעת.

ומטעם עליותם של יסוד ומלכות למעלה מהת"ת, אומר, כי זאת הוא המעלה שיש אל היסוד יותר משאר ספירות, שהוא יכול לעלות עד הדעת, וכו'. דאליה לא היה בו יכולת וכת להוריד טפת הורע, וכו'. עכ"ל. והנה הדברים סתומים, וצריכים אמנם להבינם, כי הם שורש גדול בחכמה, והענין, ע"ד שפרשנו בארוכה לעיל בפמ"א ד' קמ"ט ד"ה ולכן מה שהוריד הדעת, עשיה כסוד קו האמצעי דע"ם דאוי"א

עילאין

פנים מסבירות קסט

זולת מחורבן דקדושה, כמשאול בסו"ה אמלאה התרבה שלא נבנה צור אלא מחורבנה של ירושלים וכו', וכו' סוכן, אשר זה השלימות שהיה לז"ת בעת מלכות הרעת, שנמשך מהסתכלות עינין דאוי"א עילאין, כשהיה נכלל בהם כל ה"א אורות, שיוך לבנין של ירושלים, כי לולא נשבר מלך הרעת, כבר היה בנין השלם של ירושלים של מטה, שנק' וז"ל שלים דיוזין לגמרי, כניל בדברי הרב עשיה, וא"כ, כשנשבר המלך הזה ונחרב, הרי נבנה מטה צור, דהיינו ה"א.

וזה אמרו, ומהסינים שלהם נעשו הקליפות, והם י"א סממני הקטורת שהם י"א אורות וכו', ואתה רואה איך שמדייק הרב לומר שהם י"א אורות שרצונו כזה להורות, על בחי' הראש דז"ת, שהם מלך הרעת, אשר רק הוא לבדו כולל המספר הזה של י"א אורות, משא"כ התחתונים ממנו, כבר חסרים מהמספר, כמ"ש לעיל בארוכה עשיה, ולפיכך אומר ששלימות הזה, הוא שנשאר מ"א בחי' שירדו, ולא יכלו אורות אלו להתברר, כי כל מה שנתברר, בהכרח הוא, שחסר מן השלימות הזה של י"א, כמ"ש לעיל, אשר ז"ת הזה נהבטל לגמרי בכל משך השתא' אלפ"י שנה, וא"כ עוד לא שב למקומו הראשון, והחסרון לא יכלו להפנות, וא"כ נשארנו נתונים תוך הקליפות, כדברי הרב, כי צור הרשעה נבנה מטה, והכן היטב.

ומ"ש נתונים תוך הקליפות, אין הכוונה שנתלבשו ה"ו בהם, כי אין קדש מתערב בחול, ואין צ"ל אורות היותר גדולים שבכל העולמות שאינם ראויים להתגלות אפי' בהקדושה, אלא בגמר התקוין כאמור, אלא הכוונה, שהסינים מסורים בידיהם, שאינם מניחים אותם להתברר, משום שיש להם כח למרככות הטומאה ליגן מהאורות הללו, שיתגלו ע"י הסינים ההם, וזה לא יתכן, דאיכ אתה מערב ח"ו קודש בחול, להוין עיני פרוצפי הטומאה מאור עליון קודש קדשים, וכאופן זה נקרא שהם נתונים תוך הקליפה, והכן זה היטב, ואל תכשל בשוא ומדומים ח"ו לחשוב רע בענין גבוה ודיל

ואלה הם ג"כ דברי הרב במכו"ש שער הקליפות, ח"ב פ"א שהבאנו לעיל וז"ל, אל תחמה איך מחו"ב ה"ו קליפות, כי והו מבחי' שמתלבשים בווי' למטה להיות להם למוחין, וכאותו הבחי' נחשבים כווי' ממש וכמו שנעשו ראש לוי"א בן נעשו סיניהם ראש לוי' מלכים, והו י"א סימני הקטורת עכ"ל, והיינו כדברינו, שהכוונה על אותו הקומה והראש, שהיה לוי"א כווי' מלכות הרעת, דע"כ מדייק ואומר כמו שנעשו ראש לוי"א, דהיינו בעולם הנקודים במלך הרעת, אשר בערך זה

עילאין הנק', דעת ח"ת יסוד, וביארנו שם בסו"ה רישא נזעא ושבילא, אשר מכונים שם: כדברי הרב ג' בחי' של ח"ת וה"ג: הא, הוא קיבוץ דחויג שבראש חב', הוא, התפשטותם בחי' קצמם, הנז', הוא התכללותם ביסודות, ונתבאר שם, אשר כל ג' בחי' אלו הם רק אור דחסדים ולא אור דחכמה, אלא אור דחסדים שבראש, דהיינו שלמעלה מחוי"ב, הוא ודאי חשוב עוד יותר מהחוי"ב, וע"כ נבחנום לראש וכתר, אע"פ שהם רק אור דחויג, אמנם התפשטות החויג לכין חוי"ב קצמם, שממכתם חורים חוי"ב פכ"פ, לפיכך, מתחפכים החויג ונעשים לבחי' אור דחכמה ועצמות, אמנם בהיסוהות דחוי"ב, שם חורים לבחי' קצמם, דהיינו לאור דחסדים ולא לאור דחכמה, והיותם למטה

מבחי'

דאור

זה נעשו סיגים ראש לז' המלכים, דהיינו על דרך שביארנו אשר אין בודיהם רק הסיגים היותר עבים וגסום כניל, עשיה ואין זה כלל מבחי' אחרים דאויא וסיגיות, כי המה מבחי' הסת'א, ושרשים שאין שייך בהם התעבות, אלא להיפך ענין של סיגים יש כאן שפירושו הוא ענין הויכוח של העוביות, כי שם מקום הוויג, והאור הלא פסיק מלהחיות העולמות, והכן כל זה הטיב דאיא עור להאריך יותר.

וה'ים שרמון בוורה, בסוד נונה דאפתי לחוה, עיש, כי קלי' נונה, הציה טוב, והציה רע, והוה הים השכינה הקדושה, המכונה לבנה, וסויה נונה לה סביב ועיכ בשעת הוויג, והשלמות, או מתעוררים מרכבות הטומאה בחשק גמרי, להנות ולהיון עיניהם מאורות הקדושה, והיינו רק כשהשכינה הק' תקבל מה מהסיגים שבהם, כמיש בעיני, ולפיכך מתקשרים מרכבות הטומאה וביז ומעלים מסיגיהם עד לבחי' הרע שבנונה, והרע להטוב שבנונה, הסמוכה להשכינה הקדושה ואז מתחלת לפתות להשכינה הק' לקבל מידה כניל, וכשרואה השכינה הקדושה את מוסתם, ממהרת ומפסקת תיכף הוויג, מפחד שלא יצא חיו מאורות העליונים להקליפות הטמאות, ולפי התגברותם של הקליפות לקרב את עצמם להשכינה הקדושה, כן מוכרת השכינה להתרחק מהאורות העליונים, כדי שלא יהיה להם מה ליגן ממנה וירפו ממנה, ואחר כך, שהקליפות שבים למקומם, או מתחלת שוב השכינה הקדושה להתקרב אל האורות העליונים עד שמגיע להסילוי שלה, אשר או שוב מתעוררת בחי' נונה דאפתי לחוה, והוורת חלילה כניל, וניס, גלגול הלבנה, שבחצי חודש הראשון הוא מתקרבת לקבל מהמאורות העליונים עד ט"ז יום, שהוא קרובה לסילוי שלה, או מתחיל בנונה דאפתי לחוה, ואז תיכף מפסקת לאור הוויג, ומתרחקת מהאורות הקדושים, וכל עוד שהם מתגברים, כן בשיעור הזה הולכת ומתמעטת, עד שבאה בבחי' נקודה בלו אור שה'ם סודך למולך, שמתכמת לגמרי, ואז הקליפות מניחין אותה לגמרי, ואז הוורת להתקרב לקבל מהמאורות הקדושים ועדי' חוור חלילה, והכן ווי'ם דחיל, אשר בשעה שהנחש נגע לעצה'ד נודעו האולן וצווח רשע אל תגע בי, עיש. והיינו ג"כ בסוד הניל, כי עצה'ד הים השכינה, כנודע, והנחש הים מרכבת הטומאה, כמ"ש ויל, שה'ם היה רכיב עלי, וכניל, ואין להאריך בזה.

וזה שרמו בספר יצירה, עשר ולא יא, כי מספר יא הוא מכונה עתה כומן השתא אלפי שני על הקליפות היותר גסים ומרים, והיינו מטעם הניל, בסוד אמלאה החרבה עשיה, והנה כל תאותם של הקליפות, לעורר האורות העליונים לצרכם כניל, ווי'ם השכינה הקדושה השומרת סוף האצילות, ומתממת את הספירות, שיהיה כמספר עשרה, ומגדשת הקליפות שהם מבחי' יא כניל, והכן ווי'ם שאמרנו בוורה על כל המוסף גורע, שבהוספת עין על מספר שתי, עשה נגדע ונעשה, עשתי עשה עשה מספר י"ב הים י"ב פרצופין, וקדושה ומספר עשתי עשר הוא חלק הסיא כניל ודיל.

ענף כה כו כז כח

הנה קודם שנתפשט הכתר דרך קו האמצעי היו החו"ב מסוימים, וה' בזה שלא עיי הפסקי ביניהם כלל, עם הנות שהיו בבחי' אביא, אבל אחר שנתפשט בלו הכתר עד תחת כניל, או הפסיק ביניהן וכי, נצריך להכין הדברים דמה ענין הכתר שיפסיק הארתם דחוי"ב זה בזה, וארובה אור הכתר הוא יותר גדול מאורות חוי"ב שניהם יתר, ועוד, הרי גם באויא עולאין כומן שחיואפילונ' ספי', היו הנהי דכתר נמשך באמצע בין

ודע, כי למעלה בעתיק וא"א לא הרשינו לכה, אבל נדבר כאן מאבא ולמטה, ונאמר, כי אחר שירדו כל הז"ת שבו פנים ואחור בבחי' עי, אז גם האחרונים לבד דחוי"ב שבו, ולא הפנים ירדו באצילות עצמו בסופו, אבל לא בבריאה, ולכן אין בהם מיתה רק ירידה, ואז ירדו גם נה"י דאחור דכתר אבא המתלבשים בחוי"ב דאבא, וירדו באצילות גם הם, ואין בהם מיתה, ועד"ו היה בוי"ם דאימא, ככל הנזכר באבא ממש.

ואח"כ בוי"א לא יצאו הג"ר שבו אלא נשאר כלולים תוך אמא, ויצאו ז"ת מדעת ולמטה בלבד, וכולם יצאו מן בינה דוי"א הכלולה תוך אמא עלאה, כניל, שלא יצאה, ואז כל הז' מתו פנים ואחור, וירדו בבחי' עי, ואח"כ יצאה הנוקבא דוי"א המלכות, עשירית לבד שבה, ונשכרה ומתה.

ואח"כ יצא שם מ"ה, ונתחבר עם ב"ן בכל ספירה וספירה, כניל, בכל הפרטים, נמצא, כי יש באבא ויש"ם מ"ה וב"ן, בכל אחד מהם, וכן באבא ותבונה, וכן כו"ן רחל עלאה, ויעקב ונוקבא רחל תתאה מהחזה ולמטה, יש מ"ה וב"ן בכ"א מהד' פרצופים.

אמנם בא"א, לא היה כן, יען אין לו נוקבא נפרדת, לכן כל צד ימין היה מ"ה לבד, וכל צד שמאל היה ב"ן, או אפשר, שצד ימין כלול מ"ה וב"ן, ושניהם זכרים, וצד שמאל מ"ה וב"ן, ושניהם נוקבא, וצ"ע, וכעד"ו, בעתיק דו"ן, בבחי' פנים ואחור, כנודע במקומו, ונמצא כי כל הז"ת שבכל פרצוף ופרצוף דה' פרצופים, שבשם ב"ן, הם ז' מלכים באופן, שהם ה"פ ז' מלכים, וככל בחי' מאלו יש פנים ואחור בכלים וכן באור והכל מבחי' ב"ן, וכל מלך מאלו כלול מ"ם, ונכללות בדי בחי' שהם הוי"ה של הספי' ההוא, שהם חבתיים, שבאותו הספי'. וכל א' מאלו הדי' פרטיות, כלול מ"י בחי', וכל בחי' נקרא שם אלקים א', פנים ואחור, כי כ"א מאלו הז' מלכים, הוא ספי' א' כלולה מד' ספי' (ראשונות)

מבחי' חוי"ב, והכן, וזכור ג' הבחי' האלו, שבקו האמצעי, כי הצטרך למקומות הרבה, ובהאבורה תבין גם כאן, ג' הבחי' הניל שבקו האמצעי, שנקרא כאן: דעת, תחת, יסוד, שבהרעת הים הקיבוצין דהיח והיג, ובהתיח, הים החפשטותם, לזווג הימין והשמאל, שאז מתהפכים ומקבלים לאותו הקומה של הזווג, אם היה אם נשמה, וביסוד, אז חורים לקדמותם, דהיינו לבחי' אור דחסדים לבד ולא עצמות, ולפיכך, אור הכללות דחמשה חסדים וחמשה גבורות שנתלקו ממלך היסוד, אינם יכולים לבא בשום פנים לבחי' התיח, כי שם כבר קבלו החוי"ב לבחי' עצמות, ונעלם מהם בחי' אור דחסדים, שהם עיקר צורתם, אשר משום זה, נמשכים, הכללות דהיח והיג שביסוד, ועולים למעלה מהתיח, דהיינו אל הרעת, אשר גם שם מקובצים בבחי' אור דחסדים בלי שום שינוי, כמיש לעיל, והנה נחבאר שאין שום יחס לאור היסוד זולת בכלי הרעת, כי שם מקומו וצורתו ממש, בלי שינוי, והכן היטב, וזה אמרו, כי זאת המעלה שיש אל היסוד יותר משאר ספירות, כלומר, יותר מגוף הפרצוף כי גוף הפרצוף כבר הוא, בחי' תוך, מוויג ימין ושמאל, וקומתם כערך הזווג, שהמה אינם יכולים להתעלות יותר מקומתם, משא"כ אור היסוד, שהוא ממש אותו האור הנמצא בראש בדעת, אלא בהיותו למטה מגוף, נקי יסוד החיצון, ובהיותו למעלה מגוף נקי יסוד הפנימי, או דעת, כסבואר לעיל, והכן היטב, וזכור זה.

ועתה נבאר טעם אל המלכות וכו' המלכות נקראת עטרת בעלה וכו': והיינו ע"ד שנתבאר לעיל במדרגת היסוד, משום שהמלכות נכחנת ג"כ בבחי' כללות היח והיג, כמו אור היסוד, בסוד איהו כל ואיהי כלה, כניל בדברי הרב דף קמ"ה, ועיכ אין ילה יחס בתיח, רק בהרעת, כי שם מקומה, כמיש באור היסוד עשיה, כי אותם הכללות דהיח והיג שבאור המלכות, חמה ממש כבעת היוחס בכלי הרעת בבחי' הקיבוצין דהיח והיג שבראש, ועיכ, בעודה שם נקראת המלכות עטרה בעלה, דהיינו כתר שלו, דכל ראש נקי כתר, ועטרה וכתר אחד הוא כנודע, וכשיורדים למטה מהגוף בסוד הכללות במלכות, אז נקראת כלה.

ענף כה

כי היה עיי אותן האחרונים דאויא שנפלו עד מקום חסד וגבורה: כי אותם האחרונים, ששמשו באויא עיי לפכ"פ יוג"ר דראשייהו דאויא, נמצאים עתה, בהתפשטות הראש דישמיות, שירדו לגופא, כלומר, מתחת הפה דראש אויא, ומשמשים לבחי' ג"ד ופכ"פ דגופא במקום דעת חסד וגבורה, עד ש"ע דתיח, כמ"ש בענף הקודם עשיה.

פנים מסבירות

אוי"א ע"י, כמו כאן ממש, כמי"ש הרב להדיא בע"ח שער המלכים פ"ח, ושמה אינו מפקי"ן כלל בין חו"ב, אלא אדרבא מתוירם פכ"פ, וכאן. ואמר שההפסד המניע לחו"ב, מכת הפסק הכתר, עוד יותר גורע מבחי"א אבי"א דחו"ב, וזה, ודאי שצריך כאן בינה יתרה.

וכן כמי"ש לקמן בענף כ"ו, וכל החכרון שגורם השבירה, הוא משום שהאור הגיע להם מגיד המתוקנים דרך פרצוף, והיות הסרים מזה, וע"כ בעת תיקון, אספס"א לנהי"י שלו, ואח"כ העלה הנהי"י עם הו"ת לתג"ת שלו, ואז יצאו מתוקנים ולא נשברו עוד, ע"ש. וצריכים להבין את זה, מה ענין העלאת נהי"י אל התג"ת, שיתקן בהו"ת בחי"י פרצוף.

והעיקר מה שצריך להבין מקודם בדרושים הללו, הוא ענין מ"ה וב"ן הישן וזמ"ה וב"ן החדש, מה שהאריך הרב בביאורם בענף כ"ו וענף כ"ח, ע"ש. והגם שמרחיב שם ביאורם דמ"ה וב"ן בכל פרטיהם ודקדוקיהם, עכ"ז קיצר מאוד, עד שאין אפשר לעמוד על סדרם של דברים, שנראים לכאורה סותרים את עצמם, שמתחילה כו"ל ל"ן שאין לך גיצוין קטן בכל האצילות שלא יהיה בו מ"ה וב"ן ביהר"י ואח"כ אומר אשר צד ימין דכל פרצוף כולו מ"ה ועד שמאל כולו ב"ן, וא"כ יש לך צד שלם חסר מ"ה או מ"ה וב"ן, וכן במה דכ"ו, שהמ"ה זכר והב"ן נוק", ותקף אומר שם שגם במ"ה יש נוק"י וכן בב"ן יש דבר, וא"כ הרי שניהם שווים בבחי"י דו"ג, וכן מי"ש שם, אשר שם ב"ן הכולל כל האצילות הוא מלכות דא"ק ושם מ"ה הכולל כל האצילות הוא יסוד דא"ק, ע"ש. וזהו חידוש גדול, דעד הנה וכן בכמה מקומות אומר אשר שם ב"ן הכולל הוא האור שיוצא דרך העינים דא"ק, ושם מ"ה הכולל הוא האור שיוצא דרך המצה דא"ק, כנודע. ועוד קשה דא"כ יש בחי"י מ"ה הכללי שנק' סלך הדר, גם בעולם הנקודים, כי גם שם יצאו עיקר האורות מ"סוד דא"ק, כמי"ש בענף כ"ח, דג"א אורות שמשו בנקודים: אור העינים, והסתכלות עינים באח"כ, שמהם בא רק הקטנות, ואור ד"סוד א"ק, שמשנו בא הגדלות, כנודע. ועוד דקדוקים שיתבאר בהמשך דברינו, ומתחילה נבאר מי"ש שם בסוף ענף כ"ח, וז"ל כלל העולה ששם ב"ן הכללי הוא הנפש, והוא

וי מלכות שיש בו"ן, ואילו יצאו בבחי"י עיגולים, והם מ"ה וב"ן שבשם ב"ן הכללי, ואח"כ יצאו הדר ומהויטבאל, והם מ"ה וב"ן שבשם מ"ה הכללי, והם ו"ק דו"ן, ואילו נעשו פרצוף אדם ביושר, וכיביבתם נתקיימו גם העגולים, כי הם בחי"י רוח המקיים הנפש, ע"כ, והגך מוצא כאן כלל חדש, אשר יש ב"ן הכללי אינו רק בחי"י עיגולים בלבד, הן בו"א והן בנוק"י דו"א, ושם מ"ה הכללי הוא בחי"י היושר הן בו"א והן בנוק"י דו"א ע"ש.

וגם כלל הנה נסתר לכאורה במה מקומות, שאוסר שגם בעים דנקודים יצאו ע"ש דיושר, כנודע, גם לעיל בענף כ"ב, האריך הרח"ב לפרש בענין שבירה, שנתפשטו מג' קוים דאוי"א, ומג' קוים דישו"ת, ואין קוים אלא ביושר, כי זהו כל ההפך בין עיגולים שאין בהם קוים, ואפי"ן קו אחד, כי הוראת קו הי"ס, ד' בחי"י דאוי"א תכתי"ם, הנמשכים עד הסך דמלכות לוונג המעלה או"ת, ומלכ"ש עד ע"ס דאוי"א בהסת"א לראש, ובהסת"ב לגוף, כמי"ש הרב לעיל בענף ד' וענף ה' ע"ש. מה שאין כן בעגולים, שאין בהם הסך אור מא"ס ביה לוונג, אלא שמקבלים מ"ה דראש הקו שבמדרגה העליונה מהם. כי עשרה עיגולים דחכמה מקבלים מ"ה דראש הקו דכתר, כמו ע"ס דיושר דחכמה, וההפך ביניהם, אשר ע"ס דיושר דחכמה, הגם שמקבלים מ"ה דראש הקו דכתר, אמנם הם מקבלים משם אור הרוח, שפירושו אור הו"ב, וע"כ מתפשטים הע"ס דיושר דחכמה עד למלכות,

עין החיים ענף כח

הנ"ל וכל אחד מהם כלול מיו"ה, כנ"ל הרי יש בו מ' שמות אלהים בכל מלך ומלך מן הו"ו, וזו פעמים מ', גימטריא מנצפ"ך, כי שרשם ה"ג שהם ה' אותיות אלקים, שהוא שורש לכל אלו הפ"ר אלקים.

נמצא: כי פ"ר אלקים יש בו מלכים דנוקבא, ופ"ר אלקים בו"מ דו"א, ופ"ר בו"ד דאמא, ופ"ר בו"ד דאבא, ופ"ר בו"ד דעתיק, וזה אותיות אלהים, השורש אל כל הו"מ דנוקבא או דו"א כו"ו הרי נעשה פר"ה כו"ו ואם תחבר ׀ אלקים שבמלך הח' הנק' הדר, הרי זה שב"ה ניצוצי הדין: אבל הרפ"ה הם דב"ן, והמ' הם מהדר, מ"ה החדש.

ענף כח

ודע כי באצילות המלכים לא יצאו בזו"ן רק הו"ו מלכוונת שבב' בחי": החיצונה, והתיכונה, והם המלכות דנהי"י חג"ת, ולכן נקרא המלכים נקודות, כי נקודה היא מלכות, כנ"ל. ולא די בזה, אלא שאפילו אלו לא היו מלובשים זה הו"ו זה ומקושרים יחד, גם לא היו נחלקים לקוים: כל הרחמים לקו ימין, וכל הגבורות לקו שמאל, והמכריעים לקו אמצעי אמנם היו כל א' וא' נחלקים בפ"ע ולכן מתו. אך עתה שנתלכשו זה בתוך זה, וכן היה ע"ד קוים, לכן נתקיימו. ושים מעייני דעתך בזה.

ודע שהמלכים, יצאו תחילה בחי"י העגולים שבהם לברם, שהיא בחי"י ז' מלכויות שבהם, ולכן נקרא מלכים, שהם בחי"י ב"ן של מלכות, והם בחי"י נפש לבד. ויצאו הו"ו נקודות שבזו"א ונקודה הו"ו שבמלכות שהם הו"ו מלכויות שיש בזו"ן, כי השש מלכים הם בזו"א, והו"ו הם מלכות שבמלכות, ולכן לא נתקיימו. ואח"כ בעת התיקון, יצא מלך הח' והוא הדר, והוא יסוד, כנודע באד"ר, והוא גבוה מהו"ו מלכים שכולם בחי"י מלכות שיש בזו"ן, ולכן יצאו המלכות בסוד העיגולים, בסוד נקבה תסובב גבר, ואח"כ יצא הדר, שהוא בחי"י יסוד שבכל א' מו"ת והיה כלול מהו"ק כולם שהם חג"ת נהי"י שבהם, והרי הם עתה

פנים מאירות קעא

ואלו הם הבחי"י שנתפשטו דרך הקוין וכו' ואע"פ, שהמלכים הראשונים שהיו במקום הזה, לא היה בהם תיקון קוין, אלא זה תחת זה כנודע, אמנם, מאחר שיצא כאן בחי"י ראש והסת"א שנק' ישו"ת, שהוא באמת בחי"י אח"כ דחו"ב, וכמי"ש בענף ט"ו וט"ז בפמ"א, ולפיכך יש בהם תיקון קוים, מכת אור העינים, כמי"ש שם ע"ש.

למה נתפשטו עד מקום החו"ג ולא נתפשטו עד מקום נ"ה: כלומר, למה לא הגיע התיקון קוין גם בנו"ת דנקודים, דאז לא היו נשברים, כי כל שבירתם היה משום שנהי"מ דנקודים היו נמצאים זה תחת זה בקו אחד, כמי"ש בענף ק"ע ע"ש.

קודם שנתפשט הכתר וכו' הו"ו החו"ב מאירים זכ"ז שלא ע"י הפסק זכו": ואע"פ שנהי"י דכתר היה נמשך ונתלכש גם באוי"א עילאין בקו אמצעי, כמו בראש הזה דישו"ת, אמנם שם, לא נחשב זה להפסק, כי אדרבא כשהיו החו"ב אבי"א, אז היו האחרים העבים שבין החו"ב מפסיקים ביניהם, כי לא יכלו להאיר זכו", והתלכשות נהי"י דכתר באחרים האלו, היו משיכים אותם פכ"פ, ומתחדין חחו"ב ומאירים זה לזה פכ"פ. משא"כ כאן, בראש הזה דישו"ת, והוא משום, דנהי"י דכתר המתלכש בישו"ת הם במסך דבח"י"ב, כמי"ש בענף ק"ק, שוהו שנקרא יציאת אמא לבר מראש, והוא ודאי מפסיק בין החכמה לבניה, כי גם שע"י התלכשות הנהי"י דכתר מרויחים פכ"פ וג"ר, אמנם אין זה אלא ג"ר דגופא, אשר חו"ב אבי"א דראש ודאי עדיף מנייהו, ונמצא שהתפשטות החדש דנהי"י דכתר בישו"ת, הפסיק מהם בחי"י ראש, והשארם בבחי"י גופא בלי ראש. וז"ש לעיל, שאחרים דאוי"א נפלו עד מקום חסד וגבורה, דחינו שנפלו מבחי"י ראש דאוי"א, לבחי"י גוף דאוי"א. והבן זה.

ולכן לא היה בהם כח להתפשט בכלל אורך הקוין וכו' היה להם כח להתפשט וכו': והיינו כנ"ל, דמצד התלכשות נהי"י דכתר, שבו פכ"פ בבחי"י ראש, ובתיקון קוים, שמצד זה היה בהם תועלת, שנעשה בהם עצמם תיקון קוים. ובבחי"י אחרת, ה"י נמשך להם הפסד, כי אבדו ונפסק מהם מכת התלכשות נהי"י האלו בחי"י הראש דחו"ב, ובאו לבחי"י רישא דגופא, שנכחו לבחי"י תוך, וע"כ לא היה בהם כח להתפשט בתיקון קוים שלהם עד נצח והוד, כנ"ל.

והטעם למה נתפשט הכתר עד הטבור וכו' צריך ביאור רחב: והנה כבר הרחבנו את זה בענף הקודם, אשר כל ראש הזה ה"ס התפ"כ דגוף דאוי"א שנסתלק ומ"ם נחשב ראש, משום דהסת"ב דעליון נעשה בחי"י הסתכלות א' בתחתון, משום החידוש כלים שבהתחתון, שצריך ג"כ לבי בחי"י של הסתכלות, וא"כ זה הטבור,

כסוד הוונג דהסתיא, ועיכ כדי לגמור הכלים, צריכים להתפשט להסתכלות ב' עד למלכות דמלכות, המכונה טבור, שמטבור ולמטה נמשכים גהי דסיומא, כנודע בענה"ק, ואיכ יש בע"ס דיושר בחי' ע"ס דראש מהסתיא המכונה ג"ר, ויש להם גוף מכה הסתיב, המכונה ז"ת.

אמנם ע"ס דעגולום דחכמה, הגם שמקבלים ג"כ מפה דראש הקו שבכתר, אמנם רק אור הנקבה, שנקי אור הנפש, ולפיכך אין בהם שום ווונג, אלא מקבלים ע"ס עד למלכות מבחי' אור הנקבה דעליון, דהיינו שלא להשפיע למטה, דעיכ מוכרחים להסתחים בהמלכות שלהם, אשר עוסדת בשוה עם המלכות דע"ס דראש היושר דחכמה והבן היטב, וכוה תבתינן, אשר היושר דחכמה יש לה עודף של ז"ת, הנקי גוף כניל, על הע"ס דעגולום כי מלכות דעגולום מספקת ומסוימת האור דע"ס דחכמה, אמנם מלכות דיושר מתוך שיש שם ווונג, הרי מתפשטת עוד בעצמה להסתכלות ב' לע"ס דחגיגת, ואח"כ מטבור ולמטה לע"ס דגהי לסיומא, וכוה תבתינן, מה דכיל לן הרב לעיל בענף ב' ובכ"ס שע"ס דעגולום, מלבישים תמיד רק על הראש דע"ס דיושר דאותה המדרגה, דהיינו כניל, שהם כבר נפקים על פה דראש דיושר, אמנם היושר, מתפשט עוד בבחי' גוף שלם מחגיגת ומסתיים כניל.

והנך רואה, אשר גם בעולם הנקודים, הנקי בין הכללי, גם הם יצאו בע"ס דיושר, שהרי נמשכו בבחי' קיום כרתים, הן אוריא והן ישויות, כמ"ש לעיל בענף כ"ב, ואיך כייל לן כאן בענף כ"ה, שבין הכללי, אינו רק עיגולים לכד.

אמנם כן צריכים להבין דבריו במ"ש, שבג"ר היה תיקון קיום כמקצה, דמה ענין מקצה הוא שאומר בג"ר, ולעיל בענף כ"ב משמע, שהיה שם תיקון קיום בשלימות, ותבתינן זה, כמה שביארנו בענה"ק, בענין היות דנקודים, שיצאו בקו אחד זה תחת זה בלי תיקון קיום כלל, וכביארנו שם, משום שע"ס דנקודים יצאו מאור נקבי העינים, שפירושו הוא ענין העליה דמ"נ עד החכמה דכל פרצוף, שנקי עינים, ואתתקן החכמה כדו"ט, שו"ס נקבי העינים, ועל"ש זה, נקי תמיד אור הזה אור דנקבי עינים דאיך, וזכור זאת, ונתבאר שם כלל גדול, אשר אור הזה בכל מקום שהוא נמצא, אינו מאיר רק לראש ותוך דאותו המדרגה, וחסר תמיד בחי' הסוף המדרגה ההיא, והעפע, משום שזה הראש נכתן תמיד רק לתוך, דהיינו כמו חגיגת דגופא, להיותו יוצא מעינים ולמטה, שנקי אח"כ, איכ הראש העיקרי נכתן שהוא מעינים ולמעלה, ונכתן, שעלה המלכות דמה למקום העינים, והאח"כ כבר מה בחי' חגיגת דגופא, והמה דאח"כ, מקבל רק לבחי' הסתיב, שנקי טבור, ולפיכך מתפשטים מפה דראש הוה, רק ע"ס דגהי דסיומא, המכונה אור הנקבה, ואור הנפש, וכיון שהם כאים לבחי' מלכות דמלכות שנקי טבור בבחי' הכלים מצד שורש האי, כבר עושים שם סוף וסיומ, כי אין ווונג יוצא על הטבור הוה, משום שבכתן חגיגת דגופא עלו לאח"כ, ונהי דגופא עלו לחגיגת, ונהי דכלים הנשארים מצד שורש האי נמצאים ריקנים מאור הוה כמ"ש זה, באורך, בענף מ"ו ומ"ז במ"ס ע"ש"ה.

ונתבאר שם, שהראש דנקודים שנקי בחי' נכתנים על ב' ראשים: כתר, וחכמה, ומשעם הניל, שאין באור היוצא מנקבי עינים, רק אח"כ שנכתנים לחגיגת, ובחי' מפה עד הטבור שנכתנים לנהי"י, נמצא שאין בכ' הראשים האלו רק חגיגת גהי לכד, שהכתר הי"ס חגיגת, וראש החכמה הי"ס נהי"י, ע"ש"ה.

והנה

ז' מלכים ראשונים שמתו, וז' שניים דהדר, וכולם כלולים בו שהוא התחתון שבהם, והם סוד ב' שבתות, ז' וז', והבן ככתוב אצלנו.

וזה הדר הכולל ויקי נקרא שם מ"ה: והוא רוח, והוא יושר והוא זכר ונקבה, שנים בחי' חגיגת נהי"י שבמלכות יצאה עמו עתה, כי המלכות שבמלכות היא יצאה תחילה, והיתה מלך האחרון שמת. ונמצא שבחי' ז' מלכות, שיש בו"ק דז"א ובספי' מלכות דנוקבא דז"א אלו הם-הז' מלכים שיצאו תחילה ומתו. ואח"כ יצאו בחי' חגיגת נהי"י שבז"א שנקרא הדר, ויצאו בחי' חגיגת דנהי"י דנוקבא, ונקרא מהיטבאל אשתו, ואלו יצאו בתיקון אדם, כנוצר באדרא דקליה ע"ב, והבן זה מאוד.

וב' בחי' אלו הם ביושר דרך קיום ולכן נקרא אדם, כנודע, ושניהם נקרא שם מ"ה הכללי, ועכ"ז נחלקים לב', שגם בשם מ"ה יש בחי' ב"ן, כנודע, ומ"ה הם ו"ק דז"א, וב"ן הם ו"ק דנוקבא ואמנם שבעה מלכות דזו"ן, שהם בחי' ז' מלכים קדמאין, הם מ"ה וב"ן דב"ן הכללי, שגם בשם ב"ן יש מ"ה וב' בחי' אלו נקרא ב"ן ונעשה מהם עיגולים. כלל העולה ששם ב"ן הכללי הוא הנפש, והוא ז' מלכות שיש בזו"ן, ואלו יצאו בבחי' עגולים, והם מ"ה וב"ן שבשם ב"ן הכללי, ואח"כ, יצאו הדר ומהיטבאל"ל, והם מ"ה וב"ן שבשם מ"ה הכללי, והם ו"ק זו"ן, ואלו נעשה פרצוף אדם ביושר ובסבתם נתקיימו גם העגולים, כי הם בחי' רוח המקיים הנפש.

והנה בעת העיבור שהוא התיקון אז אותן המלכים נתבררו ונתקנו בסוד העיבור, תוך העגולים דאוריא, והבן זה, ואח"כ, נעשו עגולים ג"כ, ולא נשברו פעם ב'. וגם בחי' הדר מהיטבאל, היו בחי' ו"ק, ונכנסו בעיבור בתוך אוריא ביושר שלהם, ויצאו זו"ן דיושר בבחי' ו"ק לבד, שהוא ענין הרוח לבד, לקיים הנפש שהם העגולים. ואח"כ, בהנדלת ז"א, נגדלו גם ג"ר דז"א, וג"ר דנוקבא, שהם בחי' יחידה חיה נשמה, ואז נשלמו בכל הפרטים

הפרטים

שהיה כגופיותו דאוריא לבחי' הסתיב, זה הטבור בעצמו, נעשה בחי' הסתכלות א', ובהי פה דראש לישויות. דהיינו סיומא דראש, והנך רואה שלא היה יכול הכתר והראש הזה להתפשט למטה מטבור, שמלפנים.

לא התחיל בחי' הויות הכלי רק בעולם העקודים: כלומר בע"ס דגופא דאיך, לאפוקי מע"ס דראש איך, שאין שם בחי' כלל בענף מ' בפמ"ס, אשר יש ג' בחי' עקודים דהיינו: גופא דראש האי, וגופא דע"ב, וגופא דס"ג, וכלהו נקראו עקודים, משום שאין שם אלא כ"ז אחת לכל הע"ס ונכתנים שעקודים בכלי א' ע"ש"ה.

לא נתהוה רק כלל א' סכ"ה הו"ס ש"ו, דהיינו מבחי"ד לכד, ועיכ הם ג"כ בבחי' קו אחד זה למטה מזה, כמ"ש בענפים הקודמים: וזוהו שמדייק הרב לעיל בענף א' וב' כסוד קו וצמצום, לכנות את הפרצופין דאיך, בשם קו אחד, כמ"ש שם.

בעולם הנקודים וכו' נתהוו יוד כ"ס, וכו' ונתקנו דרך קיום וכו': כ"ז נתבאר היטב בענה"ק, שמכת עליית מ"ן המשותפים, מנהי דס"ג ונהי הפנימים דאיך, שה"ס בבחי' ובחי"ד תמים יחדיו, או עלו ועשו בחי' קו שמאל בכל ספירה וספירה עד חכמה דכתר, ונעשה כלל וכו' דין בכל העשרה ספירות, וגם ב' קיום ימינא ושמאלא, ואח"כ כסוד הוונג הנעשה בחי' דכתר, נמשך קו האמצעי בכל הע"ס ע"ש, וכ"ז עדיין לא היה אלא כראש דנקודים אבל לא ביה, כמ"ש שם.

ואח"כ שנשברו הנקודים וכו' גם ז"ת האורות שלהם נתלבשו דרך קו" כח"ב וכו': והיינו התיקון דיציאת אסא לחיין מאבא עילאה, שכאה למקום גופא דיליה, ונתפשטה שם לראש בני קיום כניל, שנקי התפשטות כח"ב למקום חגיגת, כניל, ואז נתעלו שם האורות דז"ת, שהאורות דחסד נצח, עלו ביש"ס, שה"ס התפשטות חכמה, ואורות דגבורה ותור, לתכונה, שה"ס התפשטות בינה, ואורות ת"ת יסוד ומלכות, לקו האמצעי, שלהם, שנקי התפשטות כתר, או דעת.

בא עיבור א' של זו"ן: וכו' כל המשך יתבאר בע"ה במקומם.

ענף בו

אותו האור היורד מלמעלה היה בו פרצוף שלם וכו': כלומר האור היורד מהראש דנקודים המתוקן בתיקון קוין, כניל, ועיכ היה בו פרצוף שלם, ומאחר, שהז"ת עדיין לא היו מתוקנים בני קוין, עיכ נשברו, כנ"ר בענף כ"ב ע"ש.

ספני

והנה נחבאר, שכראש החכמה, שהוא עיקר הראש של ע"ם דנקודים, אשר אין שם אלא נה"י, דהיינו אור הנקבה ואור הנפש, לבר. וז"ש הרב שיש שם תיקון קיום כמקצה, כלומר בבחי' נה"י, שאינם ראויים לוונג, להיותם בבחי' אור הנקבה, ודומים שמש לבחי' ע"ם דעגולים, שאין במלכות שלהם שום וונג והתפשטות לזיה, כגיל ע"ש היטב. אמנם ודאי אינם דומים לעגולים לגמרי, כי בהעגולים אין בהם בחי' וונג אפי' מצד שורש הא', שמטרם עליית מ"ן, כגיל, משא"כ בראש החכמה, יש בו בחי' ג"ר גמור מטרם עליית המ"ן, כגיל. כי כל זה החסרון דנה"י, נתחדש עתה באור העינים.

והנה נחבאר, בחי' האור הוה שיצא דרך נקבי עינים, דאע"פ שהיו בו תיקון קיון מכה עליית המ"ן, מ"ם לראש הב' דנקודים לא הגיע אלא בחי' אור דנה"י אלא שהיו מתוקנים בקיון: ימין, ושמאל, ואמצע, כי כן נמשכו מהחג"ת, שהוא ראש הא', שהוא בחי' מעינים ולמעלה דנקודים שיצא מנקבי עינים דא"ק, באופן, שמנקבי עינים ולמעלה דא"ק יצא הראש העקרי שה"ם חכ"ה, ובראש הא' דנקודים עצמו, דהיינו מעינים ולמעלה דראש הנקודים עצמו יצא החג"ת, ובאח"כ דראש הנקודים כבר יצא בחי' הסוף וע"ס דסיומא, שהקו ימין נקי נצח, והשמאל נקי הוה, והאמצעי נקי יסוד, ואע"פ שכל אחד מהקיום כולל ע"ם כנודע לעיל, מ"ם סאתר שהם אור הנקבה מכונים נה"י לבר, כנודע.

ולפיכך משה דראש הנקודים ולמטה, לא נמשך מאור העינים דא"ק כלום, דכבר נתמיימו בפה כגיל, וע"כ יצאו רק בבחי' נקודות זה למטה מזה כלי תיקון קיום וכלי אור, שכל זה היה צריך להגיע להם מאור העינים, והוא אמנם נספך בפה, כאמור, אמנם הכלים והנקודות הללו הגיעו שם, מכת שאיבת עינים מאח"כ הישן, כמ"ש בענף יד במ"ם ע"ש.

ואח"כ מכת התלכשות יסוד דא"ק בפה דנקודים, נמשך לשם אור הוכר, ויצאו ע"ם כוונג הוה בקוסת כתר כרת"ס דרך הקיום, כמ"ש באורך בענפים הקודמים, אמנם כל הארה זו לא נתקיימה, לא בג"ר ולא בזיה, כי הויה, משום שהכלים שלהם היו עדיין בסוד נקודות זה למטה מזה, לא היו יכולים לקבל הע"ס המתוקנים בבחי' קיון, ומאתר שיעקר גמר בלום הם פשה ולמטה, בסוד המלכות ב' הגופר אותם, וכיון שוה נשפר, נתבטלו ג"כ השורשים שכראש, כגיל בענה"ק, ואין להאריך עוד כות.

אמנם צריכים להבין היטב, ענין הנקודות הללו, שיצאו מפה דנקודים ולמטה, שנקי חג"ת נה"י, שהרב אומר, שחם רק בחי' ששה מלכות דוי"ק דז"א, ומלכות א' של הנוק' דז"א, וחב"ן זה, מתוך סת שנתבאר בענה"ק, בענין החירוש דעשרה כלים, שנתחדש כאן בכת השיתוף דמרת"ר כדון, מה שלא היה כלל כג"פ גלגלחא ע"ב ס"ג דא"ק הקודמים, ונתבאר שם, שוה נתחדש מכת ירידת ישמ"ת, שהיא בחי' לנה"י הפנימיים דא"ק, ששם בחי"ד, ונשתתפו ונתחברו זה בזה לבחי' אחת, ומתוך זה שהמלכות קנתה לתוכה הכת דבחי"כ, שה"ם בינה, ע"כ עלתה ממקומה עד לחכמה, בסוד מ"ן, אשר בעליה זו, נעשה בכל הספירות. בחי' מלכות, ונוק', וכלי, עד החכמה, דע"כ מבונה ג"כ בשם קו שמאל, כי מקדם זה, היו מ"ם ראשונות נקיים לגמרי מבחי' צמצום א' ונוק' וכלי, שבי"ו היה רק בפסירת המלכות לבדה, שהוא בחי"ד ונקודה עגולה מתחת הספירות, אמנם עתה נתפשטה הנקודה חוה כרוגמת קו, אשר נוקב ועולה ועושה קו שמאל בכל ספירה וספירה מהע"ס, והבין היטב.

הפרטים. ובוה תבין, למה הוא אין בו רק ט' ספ"י, שהמלכות שבו הוא בחי' עגולים, ויושר אין בו רק ט' ספירות, וכן בנוקבא.

ענף כט

ונבאר עתה, מה היה ענין מיתת המלכים. הנה נתבאר בפ"ה, כי יש שינוי בנ' נקודות הראשונות שהם בחי' א"א ואו"א שכולם יצאו, כל א' מהם, כלול מיוחד, וגם שיצאו כל א', מחובר בכל היוד שבהם, וכלולות זו בזו דרך קיום משא"כ בזו"ן, כנזכר היטב. ולכן, לא היה הפנס והשכירה שוה בהם, וההפרש הוא, כי להיות נקודות של או"א יותר מתוקנים, וגם שהיו כלולים כל א' מיוחד.

לכן היה בהם ב' שינויים: הא' הוא, שהכלים שירדו מן או"א, לא ירדו מבחי' כלים שלהם, רק אחוריים דאו"א בלבד, אבל הכלים דבחי' פנים לא נשברו. משא"כ בזו"נ, שכל בחי' הכלים דפנים ואחוריים, נפלו ונשברו.

עוד היה שינוי ב', כי הכלים דאו"א לא נשברו שכירה גמורה הנקרא מיתה, רק ירדה לבר למטה ממקומם, אבל נשארו עומדים בעולם אצילות עצמו במקום שהיה עתיד להיות מקום נוקבא דז"א. לכן, לא נזכר בהם בחי' מיתה, רק בז' מלכים תחתונים, שבהם נאמר וימת, כי ירדו למטה מעולמן ונפלו לעולם הבריאה, כנ"ל באורך ונפלו ממש תוך הקליפות ונתבטלו שם בתוכם. ושם לקמן נתבאר באורך, השינוי שהוא בג"ר עצמן, כי גם בהם היה חילוק וע"ש. אמנם בכאן נבאר מאו"א ולמטה, מה עינים.

ותחלת הכל, נקדים לך הקדמה א', והוא, כי בכל בחי' שיש זכר ונקבה, יש ד' בחי', וזה סדרן לפי מעלתן ממש מלמטה למעלה: תחלה היא מדרגת אבי"א פ"י, שיהיו זו"ן אחוריים. דבוקים זה לזה, והפוכים אחור נגד אחור.

למעלה מזה מדרגה ב', והוא, שיהיו אחור בפנים, שיהפוך הזכר אחוריו נגד פני הנקבה. ואז יש מעלה בזה.

מפני שהנה"י הם דינון וכו': ואין להקשות הרי החג"ת נשברו קודם יציאת נה"י, כנ"ל, בענף כ"ב. כי כוונתו דאחר שנחפשמ הראש דישמ"ת, בסוד התפשטות ג' קוי כחי"ב למקום חג"ת, אז נתקנו החג"ת בתיקון קיום, אמנם הנה"י לא נתקנו כלום, כמ"ש הרב בסוף ענף כ"ה, ע"ש וע"כ נשארו הנה"י פרודות ודינון.

כי האמצעים היו קצת מתוקנים בסוד פרצוף או"א: כמ"ש בענה"ק, אשר החג"ת ה"ם הסת"כ וגופא דאו"א עילאין, והנה"י ה"ם הסת"כ וגופא דישמ"ת, ששם הכינה כבר יצאת לבר מראש ונמצאים הנה"י שיצאו מבחי' או"א ע"י לגמרי כמ"ש באורך. בפמ"א דף קס"ד ע"ש.

ענף כ"ז

אין לך ניצוץ קטן בכל האצילות שאין בו מ"ה זב"ן: כי המ"ה ה"ם הזכר וקו ימין וחב"ן ה"ם הנוק' וקו שמאל, והאור עולה מן הזווג שבין שניהם, בקו אמצעי וא"כ אין לך ניצוץ קטן שאינו כלול משניהם ופשוט.

הזכרים שבאצילות וכו' יש בהם מ"ה זב"ן והנקבות שבאצילות וכו': כי בכל פרצוף נבחן הצד ימין שבו שהוא מ"ה, והצד שמאל שבו שהוא כ"ן, כנ"ל.

שם ב"ן הכולל כל האצילות הוא מ"כנת דא"ק: ודע, אשר שורש שם ב"ן, נמשך מירידת נה"י דמ"ג למטה מטבור דא"ק, בסוד שיתוף מרת הרחמים כדון, שנח"י דמ"ג ה"ם בחי"ב שה"ם בינה שנק' מדה"ר נשתתף בבחי"ד שלמטה מטבור דא"ק, שה"ם מלכות דא"ק שנק' מדה"ר, ומתוך שהמלכות דא"ק קיבלה לתוכה את בחי"ב מת"ב. ע"כ עלתה בסוד מ"ן, עד החכמה, ובעליה חוה נכללה המלכות דא"ק בכל ספירה וספירה עד החכמה. וז"ס עשרה כלים שנתחדשו בעולם הנקודים כי מקודם זה היתה מלכות דא"ק רק נקודה מתחת כל הספירות בסוד כלי אחר, אמנם עתה עלתה ממטה למעלה כרוגמת קו, והיתה לצד שמאל בכל ספירה וספירה מהע"ס של הפרצוף. ודע, אשר קו הזה הנעשה מעליית המלכות נק' ב"ן הכולל כל האצילות, והנך רואה, שכל הקו הזה אינו אלא בחי' מלכות דא"ק, שעלתה בסוד מ"ן עד נקבי עינים. וזה אמרו, ששם ב"ן הכולל, הוא מלכות דא"ק.

ושם מ"ת החדש הכולל כל האצילות הוא ז"א דא"ק: ואע"פ שיצא דרך המצח דא"ק, כמ"ש הרב בכ"מ, אמנם ענין יציאתו דרך המצח יורה רק על שיעור קומה של העלאת המ"ן, כי כל הקלקול שהיה בנקודים, הוא, משום שאור דנקודים יצא דרך העינים, דהיינו עליית המלכות והתכללותה בכל הספירות עד החכמה, שנק' עינים, אשר מכה זה נתחלק כל מדרגה לשנים, וע"כ לא הגיע האור חוה רק עד פה דראש דנקודים

ונשארנו היות בלי תיקון קוים, כמיש בענהיק.
אמנם לעת תיקון, עלה המין עד הגולגלתא, שבאופן
זה מאיר ג"כ לוי, כמיש בפמים כאן עשיה.
אמנם עיקר קומתו של האור אינו אלא קומת ז"א
דאיך והבן.

ונמצא כי כל הויה שבכל פרצוף
ופרצוף מהפכו וז"ל מי
ג"מ מנצפ"ך: ודע שענין: מנצפ"ך,
ופ", ושכ"ה, ורפ"ה, שהרב מכאר כאן, אינו
ענין כלל לרפ"ח ניצוצין וש"ך ניצוצין, שענינם
יתפרש בענפים הבאים בע"ה, כל אחד במקומו.

ענף כח

ודע שהמלכים יצאו תחילה בחי'
העגולים לבדם וכו'. והיינו
שאומו הרב לעיל בענף יח אשר הכלים דנקודים
קדמו לאורות, כי הכלים יצאו מבחי' אור ישמיה
דרך העינים, והמחלות עינים כאח"כ, כמיש שם
כארוכה. אמנם האורות נמשכו אח"כ, מאור יסוד
דאיך לאוי' עילאין, כמיש שם, ונודע שאור
הזכר והזווג, מכונה כשם יושר ואור הפנים,
כמיש הרב לעיל בענף יג, והכלים בוסן הנקודים,
נקראים עגולים, משום החסרון דתיקון קוין, דהיינו
הקשר שבין העים, ויצאו ז' הכלים בבחי' עגולים
זה למטה מזה, ואפי' כג"ר היה רק במקצת תיקון
קוים, כמיש שם, וזה אמרו, שהמלכים יצאו
תחילה בבחי' העגולים לבדם, שהוא בחי' ז'
מלכויות שבהם. כלומר, הראוי לקו שמאל, כמיש
בענף הקודם, שכל קו השמאל דעים הוא מבחי'
המלכות, שנכללת בכל ספירה מעים.

וזה אמרו, כי השש מלכויות הם בדי'א
כלומר, בחי' התכללות המלכות, שבשמאלם של
ששה ספירות חגית נהי' דדיא. והו', הוא מלכות
שבמלכות, כלומר, בחי' השמאל שבמלכות עצמה
כי יש בה ג"כ התכללות דבחי' יב מכת ירדת
ישמיה לנהי' הפנימים דאיך, וזהו בחי' תימן
שבמלכות, אמנם בחי'ד, שהוא בחינתה עצמה,
נקי' בחי' השמאל שבמלכות, או מלכות שבמלכות
והבן.

וצריך שתזכור, כאן, אשר כל מה שנמשך
לעים דנקודים, מאור דעים דיושר ורות, דהיינו
מיסוד דאיך, כז' חזר ונתבטל אפי' מהג'ה,
משום החסרון דתיקון קוים בז"ת, ולא נשאר
מהנקודים זולת בחי' העגולים והנפש כלכר.

ואח"כ בעת תיקון יצא מלך ה' ח'
נה"א. הדר. נה"א יסוד: כבר
נתבאר זה בענפים הקודמים בענף ט'. וענף ט"ו,
אשר במרם שנשתתף מרתי' כדון, היה בחי'
המסך שעליו נעשה הזווג והכאה מאור ישר דאים
ביה, היו מקומו, בכלי מלכות ממש, כמפורש
בדברי הרב לעיל בענף ר' עשיה.
אמנם מכת ירדת ישמיה לנהי' הפנימים

שמקבלת הנוקבא מהזכר דרך הפנים,
אבל עדיין אינה מקבלת רק אור של
אחוריים מהזכר, ואינה יכולה לקבל
אור הפנים שלו.

למעלה מזה מדרגה ג', המעולה
ממנו, והוא פנים באחור, שפני הזכר
מביטים באחורי הנקבה. ובזה יש מעלה
יתירה, שמקבלת הנקבה אור הפנים
ממש, אלא שלהיותו אור גדול אינה
מקבלתו אלא דרך אחור שלה, ואז שם
מתעבה האור, וכאשר יתעבה, יוכל
אח"כ האור לילך דרך אחור, ולהגיע
עד הפנים שלה, ואז תוכל לקבלו. וז"ס
הפסוק, חכם באחור ישכחנה, כי כאשר
החכמה שהוא זכר, ופנה בפניו אל
אחורי הנוקבא, שהיא בינה, ישכחנה
יותר מממה שהיה בעת היותו להיפק,
אחורי הזכר בפני הנקבה.

מדרגה

דאיך, ששם בחי'ד, שנשתתף בזה, בחייב שהים
בינה ומדת הרחמים, בבחי'ד שהים מלכות ומדת
הדון, ע"כ משם ואילך, נקבע בחי' המסך בעטרת
היסוד, כי נתעלה נקודת הצמצום מלמטה מבחי'ד
משם, ונקבע מקוטה למעלה הימנה, בעטרת יסוד
דאיך, ובזה תבין דברי הרב בענף יז אשר אבא
נטי' נקודה דיסוד דאיך, ואמא נטי' ז' עשיה.
ונתבאר, אשר שיתוף הזה דמה"ר ברין שהוא
תיקון עטרת היסוד הנ"ל, אעפי' שהתחלה בנקודים,
מ"ם לא נתקיים זה שם, שלא נתקן זה אלא
באוי' ובג"ד דנקודים, ולא בז"ת, כי ע"כ
נשברו הכלים וירדו לבייע, כנ"ל, ולפיכך, עיקר
השיתוף דמה"ר ברין ותיקון היסוד, מתחיל מן
מזה החדש הנ"ל.

וזה אמרו, ואח"כ בעת תיקון, יצא מלך
חח', והוא הדר, והוא יסוד, כנודע באר"ה, והוא
גבוה מהו' מלכים, שכולם בחי' מלכות, עכ"ל.
והיינו כנ"ל, רהו"ת, לא היה בהם עוד תיקון הנקודה
של הצמצום בעטרת יסוד, אלא כבשורש האי'
שממרם עליית המין, דהיינו בנקודה אמצעית
ממש, שהוא בחי' עוה"ז ממש. אמנם בעת אצילות
מלך הדר, דהיינו מ"ה החדש, נתעלה בחי'
הצמצום גבוה מבחי'ד ממש, ובאה בעטרת היסוד
ובמהמתק הוה, שבין העטרת יסוד דאיך עד
למלכות, נעשה מקום לבייע, וזה אמרו והוא
גבוה מהו' המלכים, והבן.

וזה אמרו, ואח"כ יצא הדר, שהוא בחי'
יסוד שבכל אחד מחז"ת, והיה כלול, מהוי' כולם,
שהם חגית נהי' שבהם, עכ"ל. פ"י כי
עיקר התיקון של מלך הדר, הוא בעיקר

אמנם נקראת קו שמאל, רק במקום היחוד בסוד הזווג,
אשר או המלכות מתוקנת בקו שמאל כאמור,
ועצם המ"ר זולת המלכויות שבשמאלם, נבחנום ביותר
לכחי' קו ימין, וסוד האויה העולה מהזווג נבחו לקו
האמצעי, אשר או מתיתדים כל העים ליתוד גמור קשורים
זה בזה, הנקי' פרצוף אדם בג' קוים יש"א, משאי' ביה
דנקודים, שהיו ריקנים מאור העינים, אי'כ אין בהם שום
בחי' ימין אשר יקשר אותם בסוד הזווג, ואי'כ אין כאן
אלא קו שמאל אחר, דהיינו בחי' הנוקביות, שנעשה
בכלהו ע"ס מכה המין הנ"ל, אמנם בלי קשר, כי אין
כאן בחי' הימין שיבא עם השמאל בהזווג, כנ"ל, וע"כ
הם נקודות נפרדות זה למטה מזה, כסדר הויה חגית
נהי"ם, דהיינו, קו השמאל לברו מאותם הספירות,
וע"כ מכונים נקודות, כלומר, שתורות בלי אור כסו
נקודה, שאין בה לבן כלל, והבן.

דאלה הם דברי הרב, שלא יצאו בנקודים רק ששה
מלכויות דוי'א, כלומר קו השמאל של חגית
נהי"ם, ששורשם רק מעליית המלכות, והתכללותה בכל
ספי' וספי' מחגית ונהי"ם, באופן, שעצם הספירות דוי'א
חגית נהי"ם, לא יצאו כלל שהוא שייך לקו ימין, וזה
לא יצא כנ"ל, רק השמאל שבהם, וע"כ הם ודאי רק
בחי' המלכות בלבדה שממרם עליית המין, שבכה המין
נתכללה עתה בכל ספירה וספירה מחגית נהי"ם, ועד"ו
במלכות דנקודים ג"כ לא יצא מבחי' ימין שלה כלום,
רק השמאל שבה דהיינו נקודה שחורת בלי אור, כנ"ל.

ומה שהרב מכנה את הויה אלו בשם, מ"ה ובין דב"ן,
הנה כאמת אין כאן בחי' מ"ה כלל, כי עיקר שם
מ"ה הוא שם הוי'א, כנודע, וכאן אין כלום מוי'א, שהים
הכלים דחגית נהי"ם, אלא רק מהמלכות לברו. שנקרא
בין, כנ"ל, אמנם הכונה על אותה בחי' המלכות, שנכללת
בספירותיו דוי'א, קורא אותם בשם מ"ה, ואתה המלכות
שבמלכות עצמה, קורא בשם בין, אמנם כאמת הכל'
בין ומלכות לברו, ומעיקר ספירותיו של הוי'א עדיין לא
יצא כאן כלום, וזכור זאת,

והנה

בבחי' היסוד דכל אחד מהויה, והיינו כאמור
שנתעלה הנקודה ממקום המלכות ונקבעה בעטרת
יסוד, אמנם הוא הסיבה הטובה, ליציאת כל הוי'ך
דכל אחד מחגית נהי"ם, מקושרים זה בזה ובג'
קוין יש"א, שבה נתקיימו גם העגולים, ולא
נשברו עוד.

ובזה תבין, שאין זה סותר למ"ש לקמן שהדר
הוא בחי' חגית נהי' דרשת קצוות, כי מה שאומר
כאן שהוא רק בחי' היסוד דרשת קצוות, היינו
רק להורות סוד התיקון שבו. במה שגרם שיהי'
בו אור דיושר ואור דזכר, דע"כ נקי' הדר, מלשון
הידור, ומשמיענו שכל התיקון הזה הוא בדיוק,
רק בבחי' היסוד, ד' מלכין שבנקודים חסרים זה.
וכאן נתתקן זה וענין האורות הם כאים מאליהם
וזה אמרו, והיה כלול מהוי'ך כולם, והיינו כמיש
הרב לעיל, שאור העליון אינו פוסק מלהשפיע
אפי' רגע, רק לכלים מתוקנים הוא צריך, אי'כ
צריך בעיקר לדיוק, בחי' התיקון שנחתרש כאן והבן,
ובזה תבין למ מה הז"א אין בורק ט'
ספירות שהמלכות שבו הוא
בחי' עגולים: והיינו כאמור לעיל, אשר

פנים מסבירות

והנה כל הקטנות הנה, שיצא בזה דנקודים, הנה נתבאר, שהוא מסכה, שעיקר האור דנקודים יצא דרך נקבי עינים, שמתוך זה, נתלקה כל מדרגה לשינוי מעינים ולמעלה ואח"כ כניל, ובענה"ק כפמים ט"ו וט"ז עשיה, דע"כ נפסק האור כפה דראש דנקודים, ולא הגיע סמנו כלום לז"ת, וע"כ נשארו בבחי' נקודות נפרדות כניל.

והנה אח"כ לעת תיקון כלים הנשכרים, נעשה עליית מין מחדש לע"כ מ"ג דגלגלתא, והיה שם אמנם תיקון גדול כמ"ן החדשים האלו, כי האור של הווג על המין החדשים הללו, לא יצאו דרך נקבי עינים, אלא דרך המצה דכל פרצוף, ולבאר זה צריכים לאריכות, ויתבאר במקומו בעיה, אמנם בקיצור, הוא התכללות המלכות גם בכתר, שהים הגלגלתא, דמתתקן בתשעה תיקונים הנק' ג"ט קריע פיה, ובוה שבו כל אח"כ לבחי' ראש, כי מקורם, שהמין עלה רק לנקבי עינים, גם זה להתחלקות כל מדרגה לחצאין, ששעינים ולמעלה היה לראש, ואח"כ היה לבחי' הגי' כניל, והיה הפרצוף חסר נהי' כניל, והוא שעובב האור העליון דתיקון קיום, שלא היה יכול להתפשט על ז"ת דנקודים כניל, משא"כ עתה כשנכלל המלכות בכתר, ממילא אין שום סבה שיתחלק עוד הראש לבי' בחי', וממילא יצא ע"י וווג הזה רח"ס בשלימות, והגיע התיקון קיום גם בזה, ולפיכך נקרא אור הנה, מיה החדש, שיצא מן המצה דא"ק, דהיינו מהתכללות המלכות בגלגלתא שנק' מצה, וע"כ מתחיל הפרצוף דמ"ה מן המצה, וכל הכת"ב וז"ן דראש, שנק' גלגלתא עינים ואח"כ, הם מדרגה אחת, אמנם בפרצוף הבין, מתחיל הפרצוף רק מאח"כ, ומעינים ולמעלה, שייך למאציל, דהיינו לפרצוף העליון, כאמור לעיל.

וצריך שתדע אמנם, אשר תיקון קוין דהגית, נתקן בטרם ביאת מ"ה החדש, כמ"ש הרב בסוף ענף כ"ה, שהתיקון נמשך ובה לאש לאש ובכל פעם היה נוסף בו קצת תיקון זכו, כי בעקודים לא היה אלא כלי' אחד, ובנקודים נתקנו עשרה כלים ותיקון קיום בג"ה, ואחר שנשכרו המלכים דעת וחגית ניתוסף בהם תיקון אחר, שאורות דז"ת, נתלכשו בהתפשטות קוי כתיב במקום דעת וחגית עד החוה, עשיה, והנך רואה, שהחגית דנקודים נתקנו בקוין, תיכף בנקודים, בטרם ביאת מ"ה החדש, ונמצא שעיקר תיקון קוין הנמשך מהמ"ה שיצא דרך המצה, הוא רק לנהי', והכן היטב.

גם צריך שתבין בענין שביה"ב, שיש שם בי' מיני שביורות, כי שביורה דחגית, שהם בחי' גוף דאוי"א ע"י היה מחסרון תיקון הקוין אמנם שביורה דנהי' שהם בחי' גוף דישמות היתה מטעם שהופרשו החסדים מאור החכמה ככה המסך דבחי'ב הרוחה לחכמה כמ"ש באורך כפמ"א דף קס"ד ד"ה ואח"כ מלכו גי'ה עשיה בכל ההמשך והוא שגדם שלא נתפשטו הקנים שכתגית דהיינו כראש דישמות לבחי' גוף שלו דהיינו לנהי' דנקודים.

וזה אמרו בענף כ"ה, הטעם למה נתפשטו קוי כתיב עד מקום חסד ונבונה, ולא נתפשטו עד גי'ה הענין הוא, דקודם שנחשט הכתר זכו, היו החוי"ב מאירים זה בזה שלא ע"י הפסק, עם היות שהיו אבי"א אבל אחר שנחשט כלי הכתר עד חגית כניל, או הפסיק ביניהם זכו.

והפסק הזה דכתר נתבאר באורך כפמ"א הנ"ל בדף קס"ד, ונבאר פה בקיצור, והנה ידעת מ"ש הרב, אשר נה"י דכתר התלכשו בחוי"ב דנקודים, וזהו מכת עליית מין לנקבי עינים, אשר המין ה"ם בחי"ב ובחיר' יחריה, ולפיכך, נעשו במין האלו: פנימות וחיצונות, ופנים

עין החיים ענף כ"ט

מדרגה ד' למעלה מכולם, הוא פב"פ. פי' שניהם זכר ונקבה פונים פניהם זה לזה, ומדרגה זו היא תכלית השלימות.

ודע כי באוי"א היו בהם ג' מדרגות הנזכרים שהם: אב"א, ופנים, באחור' פב"פ, וחסר מהם מדרגה ב' שהיא אחר בפנים. אבל בזו"ן היו ארבעתן כולם.

וטרם שנבאר חלוקות אלו נבאר בקיצור, ענין התיקון מה עניינו, הנה נתבאר, כי לא היתה השבירה אלא בכלים, שלא יכלו לקבל האור שלהם, נמצא שכאשר בא התיקון, עיקרו היה לבחי' כלים, אבל בענין האורות והעצמות שלהם לא נחחדש דבר בהם מחמת העיבורים והיניקות, רק ענין אחר, והוא, שבתחלה בהיות הכלים בחי' נקודות קטנות בלתי פרצוף, לא היו האורות מוציאים חלקיהם לפועל, ולא היו יכולים להראות פעולתן וכחם, כי היו נכללין בנקודה קטנה ואחר שנתקנו הכלים בבחי' פרצוף נמור, אז גם האורות יכלו להראות פעולתם וכחם, ולהוציאם לחוץ, כי הרי הנקודה הקטנה נעשית כצורת ראש ואוון ופה, וכיוצא, ואז יכלו להראות פעולתם לחוץ.

ואמנם הכלים עצמן, נתוסף בהם, שנעשה מהם בבחי' פרצוף ממש, והענין, כי תחלה נעשה מנקודה הא' עתיק וא"א כניל, ואח"כ מן הב' והג' נעשו בחי' ב' פרצופים דאוי"א, כי עלו אותן אורות ב' נקודות הנ"ל והלבישו לחגית דא"א כנודע, כי שם מקומם, וע"י אותו הכסוי והלבישה נעשה להם בחי' כלים ופרצוף שלם, עם הבחי' של הכלים הראשונים שלהן עצמן שנשכרו בתחלה, ועתה הובררה הקדושה מהם ונתעלו ונעשו פרצופי או"א.

ואח"כ ע"י עיבור ראשון של ז"א במעי אמו, בהיותו ע"ג נה"י דא"א כניל, כי נכללו ג' כג', שהכוונה היתה להלביש אותן ורק דז"א שהיו אורות בלי כלים, כי הכלים ירדו בכריאה כניל, ואז נעשה להם שם בחי' כלים בפרצוף שלם, ואז גם הכלים שלהם הראשונים שירדו ומתו,

נתעלו

פנים מאורות ענף כ"ט

המסך שהיה מתוקן במלכות דא"ק, נתעלה משם לעטרת יסוד דא"ק, שהוא כל שכחו של מסך הדר, שכולל כל האצילות שנק' ז"א דא"ק, כניל בדברי הרב, וא"כ חסר בז"א הנה, ספירת המלכות שמלפנים, וזה אמרו, שהמלכות שבו הוא בחי' עיגולים, כלומר בחי' עיגולים דנקודים, ולפיכך, גם הז"א דאצילות חסר מלכות, להיותו מתוקן בתיקון היסוד, ולפיכך, גם הנוק' דז"א עצמה חסרה ג"כ מהמלכות הוה דעיגולים דא"ק, שז"ס מ"ש באדרא על הנוק' דז"א, בטכור שארי ובטכור שלים, כי היא נכנית ג"כ מבחי' עטרת יסוד שבז"א שהיתה מקום הטכור דנקודים, כמ"ש בענף ט"ו וט"ז וכבר ידעת שמלכות זו, כוללת כל המרחק הזה, אשר בחי' הנקודה שמתחת היסוד דא"ק היא גבוה מנקודה האמצעית ממש, אשר במקום הזה, יצאו ג' עלמין דבי"ע, כמבואר בענה"ק באורך.

ענף כ"ט

בכל בחי' שיש זכר ונקבה יש ד' בחי' זכו, אב"א אב"א אב"א פב"פ אב"א פב"פ זכו: כי בקטנותם זכר ונקבה, נבחים ששניהם דבוקים ככותל אחד, אשר אחוריהם שנק' כותל, דבוקים זה בזה, וכבר ידעת ענין פירוד הרוחני, שהוא ענין של שינוי הצורה, שבהיותנו מבחינים באיזה דבר שהשיג בו תכונות, שאין האחת דומה לחברתה, אז אנו אוכזרים שדבר ההוא נחצה לכ' חצאים, כפרודא זה מזה משום שכל חצי, יש לו תכונה אחרת, שאינו דומה לחציו השני, ואם אחר זה, חזר ונאכזר שינוי הצורה מאחד מהם, ושוכ נמצאים שניהם בצורה השוה, בלי חדרל מזה לזה, אז אנו אומרים שחזרו ונתדבקו זה בזה, כלומר, שחזרו ונתיחדו בצורה אחת, וכבר נתבאר זה בענה"ק, וצריך אמנם לזכור, שלא להתמשך אחר פשטות הלשון ח"ו, כי אז יבא תיכף בלבול הדעת, והבערות יבא במקום החכמה, וע"כ, צריך לחזור בכל מקום, להפשיט הצורה הנשמית המדומה כפשטן של הדברים, ולהלבישם בצורתם הרוחני, למעלה ממקום ולמעלה מוסן, וכבר טרחתי הרבה להקל על המעיין בדבר הזה, אמנם עשיתי זה במקומות הכוללים, אשר משם יוכל המעיין להבין מדעתו על כל הפרטים הנמשכים מהכולל ההוא, להעמדם בתכונתם הרוחני, כי אין להאריך בדברים דלא צורך, והמעין ישיכל ויבין כי כנפשו הוא, לכל יכשל בפסל ומסכה ח"ו, כי גלוי וידוע שאין למעלה ח"ו, לא עורף, ולא עיפוי, לא פנים ולא אחור, ולא שינוים בוסן, ולא שינוים במקומות כמו שהאריך הרב בזה בכמה מקומות, וזה שהארכתי כפמים ענף א', כי שם יסוד החכמה, ומשם ואילך ביארתי, רק בענינים הכוללים, להוסיף ביאור רק על זה החלק, שאינו מבואר

ופנים ואחור. פירוש, כיון שהמ"ן כפול מבי' בחי', איך יש להבחין איזה מפנים ואיזה מבחין, דכל שבחין הוא השולט בנוע, ולכן אם בחי' הוא בחיצוניות. נק' מין דאחור, ואם בחי' הוא בחיצוניות נק' מין דפנים.

ונתבאר לעיל, אשר מעינים ולמעלה. יצא הכתר, שהאור שבו ה"ס חגית, והאח"פ ה"ס הראש הבי' שנק' חוי"ב, והמלכות דנקבי עינים בסוד המין שבה, נתלבש בראש הוה בתיקון קוין שבה, וע"כ נק' המלכות הוואת בשם נהי', דהיינו ג' הקוים באור דנהי', כני"ל, שאור דראש הוה הוא אור דנהי', וע"כ מכונה התלבשות דנקבי עינים בראש האח"פ בשם נהי' דכתר.

אמנם הנהי' האלו כלולים מאחור ופנים כני"ל, ולפיכך נבחר גם הראש הוה בבי' ראשים, דהיינו ע"פ ע"ס שלו שנחלקו לבי': מעינים ולמעלה שנק' או"א עילאין, ואח"פ שנק' ישו"ת, והוא משום, שנהי' דאחור אשר בחי' כנגיוו ובחי' כנגיוו, נתלבשו כעינים ולמעלה דראש הוה, דהיינו באו"א עילאין, ונהי' דפנים שבחי' כנגיוו ובחי' כנגיוו, התלבשו באח"פ דראש הוה דהיינו בישו"ת, והוה כמ"ס הרב בענף י"ד, שהי' כעינים, והי' כאח"פ, ע"ש, פי' שמעינים ולמעלה דראש הבי' שנק' או"א, יש שם הי'ת י"ה"ס בחי' דהי', והוא משום שנתלבש שם נהי' דאחור מהכתר, שבחי' כנגיוו, אמנם באח"פ דראש הבי' חסר הי'ת, ואין שם אלא יהי', והוא משום שהתלבש שם נהי' דפנים מהכתר, שבחי' כנגיוו ובחי' כנגיוו, ונמצא שאין שם הי'ת, דהיינו בחי' דהי' כנגיוו כנגיוו, וכבר נתבאר זה באורך בפמ"ס בענף מ"ו ומ"ז.

ורבין אמנם שענין התלבשות נהי' דפנים דכתר, גרם יציאת אמת עילאה לחוץ מאבא, ונתמעט קומתה לבחי' זו"ן דאבא, והוא משום דבחי' הי'ס כינה שהי'ס אימא עילאה נוקבא דאבא עילאה, והנה באו"א עילאין, אשר התלבש בהם אחורי נהי' דכתר כני"ל, שבחי' כנגיוו ובחי' כנגיוו בסוד הי'ת שנתמצא בנקבי עינים, איך נמצא המסך וכן הצמצום מתחת אימא עילאה, בבחי' הי'ת ואימא עילאה שהי'ס בחי' ג' נקיה לגמרי מכל הצמצום, משא"כ אח"כ בשנתלבשו בישו"ת הפנים דנהי' דכתר, אשר שם הי'ת ובחי' כנגיוו, ובחי' כנגיוו כהמין והמסך איך קיבלה הבינה בתוכה את כל הצמצום והעוביות שהי'ס מלפנים בבחי' דהי', ולפיכך יצאה הבינה מבחי' ראש לבחי' גוף, כי אינה יכולה לקבל אור ההכמה מהראש דאבא, אלא אור החסדים סגוף דאבא.

ועם כל זה נחשבו גם הישו"ת לבחי' ראש, והוא להיוות בבחי' אח"פ דראש הבי', אשר מטרם עליית מין הם ראש גמור, כלי הכול בין מעינים ולמעלה ובין אח"פ, וע"כ נחשבו לראש, כמו או"א עילאין וע"כ אותם האורות דנהי' דכתר, המתלבשים באו"א עילאין, מתלבשים ג"כ בישו"ת, ואיך יש גם בראש דישו"ת תיקון קוים כמו באו"א עילאין, משום ששורשם מצד שורש הא' הוא למעלה משה דכללות הראש דנקודים, אלא שנכדלים בהמין, שבאו"א הם מין דאחור ובישו"ת הם מין דפנים, כני"ל.

ובזה תבין מ"ש הרב אשר התפשטות הכתר עד לחי' גורם המסך לחי' שנינו יכולים להאיר זה בזה, שעוד גרוע יותר משה שהיו חוי"ב אבי"א כי הגם שאחר השבירה דרעת וחגית שחורו או"א אבי"א, אמנם ע"כ הכינה היתה שוה לחכמה דהיינו מבחי' ג' כמו החכמה, כי עדיין לא קיבלה לתוכה בחי' הצמצום, משא"כ אחר שנתפשט נהי' דכתר בבחי' מין דפנים, שבחי' כנגיוו כנגיוו בהמסך הוה כני"ל, או יצאה מבחי' ג'.

נתעלו גם הם, ונתחברו עם בליהם האחרים החדשים, ומהכל נעשה יחד פרצוף שלם א' אל הז"א. וכן לנוקבא על דרך הנ"ל.

אמנם החילוק שהיה בהם, הוא מה שביארנו למעלה, כי או"א וא"א, נתקנו בפ"א, אבל ז"א, אשר לא יצא מתחלה רק ו' חלקי נקודות לבד, שהם בחי' ו'יק שלו, ולכן אלו הו' נתקנו תחלה במי' חדשים של עיבור ויניקה, ואח"כ באים לו בסוד תוספת, אותן ג' החלקים הראשונים, שהם המוחין שלו שלא יצאו בתחלה. ולפי שבתחלה חסרו ג' ביחד ממנו, לכן גם עתה באים לו כל שלשתן יחד בעיבור הבי'. והכן היטב, מה ענין עיבור ויניקה ומוחין דז"א, המוזכר אצלינו בכ"מ ושים דעתך לזה.

וכן בנוקבא דז"א, אשר כל המ' חלקים התחתונים שלה לא באו תחלה בסוד שורש ועיקר, לכן בעת התיקון, באים כולם יחד אליה בבחי' תוספת לבד, ברגע אחד ואין בה הבחי' שיש בז"א, שהם עיבור, ויניקה, ועיבור בי', לפי שהכל באים ביחד.

והנה אחר שנתקן ז"א, נקרא רה"י כי הנה מעם וסבת העיבור של ז"א היה, מפני זה, לפי שבתחלה, היו ו' חלקים נפרדין זה מזה בסוד הרה"ר, כני"ל, לכן נכנס בסוד העיבור תוך אמא, כדי לאסוף החלקים האלו הנפרדין, תוך מעי בינה ואו, מחמת היותן מקובצים יחדיו, וגם לסבת שנתוסף בהם עתה אור אמא, בכח ב' סבות אלו, יתחברו יחד ויתקשרו יחד. ואז בזה העיבור הראשון, נתחברו יחד ו' חלקים בבחי' קוים, כנודע, והוא כי חסד נכלל בנצח, וגבורה בהוד, ות"ת ביסוד, ואין זה נקרא ג' כלילין בג' הנ"ל.

וזהו עד שיעברו ג' ימי קליטה, ואז נתחברו כולם יחד חיבור אחד יותר מעולה, והוא שכל חלק וחלק מהם נכלל מכל ז"ת, כמבואר אצלינו בענין התפלין שיש בהם כ"א אזכרות. לפי שבהיותן שם בסוד עיבור ראשון, היו בסוד ג' כלילין בג', ולא ניכרו רק הג' לבד, והיה כל א' מהם כלול מכל הז', הרי

כל צרכו מענף א', ומענף ק', והמשכילים יבינו לזכור, ולקבץ כל הביאורים בכל המשך הלימוד כפי צרכו של המקום.

והנה בענין, זכר ונקבה, כבר הארכנו די באר בענף ק', וכן בענין אחור באחור, כמ"ש בפמ"ס ענף כ"ד עש"ה. ונתבאר שם, ההבדל שמבין אחור דזכר לאחור דנקבה, אשר באחור דזכר יש רשימו דחסרון ג'ר, כלומר מאור החכמה והעצמות, בהיות שורשו מבחי' כלים דחגית, ובכלים דחגית נמצא צד האחור מבחי' החביד, כמ"ש שם, ובפמ"ס כדף קס"ח ד"ה ולפיכך, ובפמ"א דף ק' ד"ה וכוה עש"ה. ולפי שיש בהזכר כלים דאחוריים מג'ר, ע"כ ראוי להשיג ג'ר, אמנם פרצוף הנוקבא ששורשה רק מבחי' כלים דנהי'. אשר בכלים דנתי' נמצאים רק אחוריים דחגית, דהיינו אור דחסדים ולא עצמות, ע"כ אינו ראויה מצד עצמה להשיג מוחין דג'ר, וזל"ת ע"י הארתו של הזכר בה מתחילה מבחי' אור דכלים דאחוריים שלו ואחר שמקבלת אור הזה שהי'ס הרשימו דחסרון ג'ר, או ראויה ג"כ למוחין דג'ר. ובחי' אחור דנקבה, הי'ס המסך שעליו נעשה הזווג, שיש בזה די' בחינות של הזדכות המסך עש"ה.

ולפיכך, מוזמן הקטנות דזכר ונקבה עד גמר קומתם, דהיינו עד שיהיה קומתם של שניהם שוה כג'ר, צריכים שיעברו עליהם אותם די' המדרגות, שפורט אותם הרב כאן, כי מתחילה הם אבי"א, שיורה אשר אחוריהם דבוקים זה בזה, כלומר, כלי שום הפרש בין בחי' אחור דזכר לאחור דנקבה, והוא מסכה, שאחור דנקבה הוא מבחי' מסך דבחי"א, שאינו מעלה רק אור דחסדים לבד, ונמצא אשר אחור דזכר אינו משמש כלום ונק' בחי' ג' נו ג', כלומר אשר חגית שלו, ששם אחור דחביד, המה כלו"ס אמנם כנהי' שלו, ואחור דזכר נעלמים שם בנתי' שלו, ונמצא שוה כקומת הנוק' וחבן. ונבחנו, שאין לכל אחד מהם כותל שלם, שפירושו שיהיה ראוי להעמדת אורות דג'ר שנק' ראש, ולהעמדת אורות דחסדים ונקודות שנק' גופא, אלא לכל אחד מהם נמצא חצי כותל, והיינו חצי התחתון לאור דחסדים, וחצי כותל העליון המעמיד אור דג'ר ועצמות, חסר לשניהם, בין זכר ובין נקב' כאמור, וזהו מדרגה הראשונה.

מדרגה ב' היא אבי"פ: שיורה שיחפוף הזכר אחוריו נגד פני הנקבה, שהזכר משפיע בה מאור האחוריים שלו, דהיינו מבחי' אחור דזכר. שהיא בחי' אחור דחביד. כני"ל, אשר בזה נעשה הנוק' מוכנת וראויה לקבל אח"כ, מוחין דג'ר. ונבחנו, אשר אור דאחוריים הוה נעשה בנוקבא בחי' פנים שלה, כלומר, בחי' ראש ששם אור הפנים. אמנם לא פנים ממש, שיורה השגת המוחין, אלא רק השגת הכלים דפנים

פנים מסבירות

גיר דאבא, וקיבלה לבחי' זק כניל, וא"כ וראי שהתפשטות הכתר מפנים דנהי, הוא יותר הפסד מאב"א דהוי"ב.

אמנם נעשה בזה תיקון גדול לבחי' חגית דנקודים, כי מתוך שיסודות נתפשטו בתיקון קיום למקומם, הרי שנרשמו בחגית ג"כ תיקון קיום, וגם אחר השבירה, שכל הו' אורות נסדרו והותקנו בני' קוין הללו דישסודות, כמ"ש הרב.

ובזה תבין דברי הרב בענף כ"ו בתיקון הכלים הנשברים, שמתחילה נאספו לנהי דא"א, שכבר היו מתקנים מכת מ"ה חדרש שיצא מהמצה, שנתפשטו מכת תיקון קיום גם בנהי דא"א כניל, ואו העלה א"א הנהי שלו לתוך החגית, והיה זה כמ"ש שם הרב, משום שהאמצעים דהיינו החגית היו קצת מתקנים בסוד פרצוף א"א, משא"כ בנהי, ולפי שאורם מגולים היו מתגברים על האמצעים וכו' עש"ה, והיינו כניל, דעיקר השבירה של נהי היה משום שהם בחי' גופא דישסודות, שמשום זה הופרשו ויצאו מהעצמות כמו נר שהופרש ויצא מהאבוקה, ע"י כפמ"א כ"ב, וע"כ אע"פ שהניע להם תיקון קיום מהמ"ה החדש, ונקשרו החגית בנהי בתיקון קיום, מ"מ היה חשש שלא יתגברו הנהי בכח המסך דבחי"ב השולט בהם בגלוי, ויעלו וילבשו גם החגית מכווין, וכל שמכווין הוא השולט, וממילא יתבטל שוב אור החיה והאצילות, כמו שקרה בזמן שביה"כ, ולפיכך, הקדים א"א ואסף לנהי שלו לתוך ולפנימית החגית, והיה החגית מכווין, והחגית הם גופא דא"א עילאין כניל, ובוה נמתקו הדינין הנ"ל מנהי, כי קבלו בתוכן מבחי' גופא דא"א עילאין.

וזה אמרו שם, ואחר שיצאו נהי דא"א לחיין, יצאו מתקנים ונתגלו או כל הוי"ק. ולכן יצא גם ז"א בבחי' ז"ק מתפשטים ומפותקים עכ"ל. והיינו כניל, כי עתה שנכלל בנהי מבחי' האחרים וגופא דא"א עילאין, דהיינו החגית, או נתקשרו הנהי הישב בחגית, לינק מהם בחי' אור החיה שבהם, מאו"א עילאין. ואין יותר חשש שיתגברו בבחי' המסך דבחי"ב שלהם מכת יסודות, משום שהמה כעצמם נכללו ג"כ בגופא דא"א כניל, והבן היטב.

ובזה תבין דברי הרב לעיל בענף כ"ג, וז"ל, והנה כמיתת ז"א עד שלישי עליון דתית שלו, כבר ירדו אחריו א"א, אבל אחריו יסודות לא נגמרו לירד עד מיתת נוקבא דז"א, ולכן האחרים דא"א לקח אותם הוי"א, ואחרים דישסודות לקחתם המלכות, ובוה תבין, כי כאשר הווי"ן הם שוים יחד פנים בפנים, או הנהי דא"א, הם מוחין לוי"א, והנהי דישסודות מוחין לנוקבא, עכ"ל. ותבין זה עם המתבאר בסמ"ס בענף ב' אות כ"ג בהבדל בין כותל דא"א לנוק, אשר הוי"א הוא בחי' חגית משורשו, יש לו בחי' אחרים דחסרון ג"ר ואור החכמה, וע"כ ראוי הוא לקבל אור החכמה ג"כ, אמנם הנוק' להיותה בחי' נהי בשורשה, ע"כ אין לה רק אור דחסדים לבד, ואינה ראויה לאור החכמה מצד שורשה עש"ה.

ואל"ה הם דברי הרב, דאחרים דא"א לקח אותם הוי"א, והיינו משום שהוא בחי' חגית דנקודים, וחגית דנקודים הם הסמ"כ וגופא דא"א ע"י, אשר ע"כ הגם שנשברו הכלים, מ"מ יש במקום בחי' אחרים דא"א עילאין. וע"כ אח"כ שנתקן ועלה שוב לאצילות, הרי שמקבל שם בחי' נהי דא"א עילאין למוחין, וכ"ז הוא משום שהוי"א הוא בחי' חגית משורשו. אמנם הנוק' להיותה רק בחי' נהי משורשה, דהיינו מבחי' גופא דישסודות כניל, ונתבאר שם דאיהו נקיש חסדים מהמסך דבחי"ג ואשתלים כותל דיריה, דהיינו אחר דחכמה

עין החיים ענף כט

כ"א כי הו' היא נקודת המלכות. ואז הוי"א, בסוד ו' שבתוך אות ה' ראשונה שהיא אמא, והם ו"ק. והמלכות היתה נקודתה בסיום הו"א, בסוד אושיט פסיעה לבר, הנזכר פ' בלק דר"ג בפסוק אשרנו ולא קרוב כמבואר אצלינו, ואז נעשה רה"י, כי נעשו כולם יחוד ואחדות אחד.

וזה שאמרו בתיקונים קס"ו, רה"י גבהו עשרה, דאינון יו"ד היא וא"ו ה"א ורחבו ד' יהו"ה. פי' כי נודע, דהו"יה דמ"ה דמלוי אלפין, הוא בז"א אשר המלכים הששה שלו נתחברו יחד, ונתקנו ונתקשרו, ונעשה מהם בחי' הו"יה זו דאלפין, מקושרת אות באות יחד בשם אחד יחיד ומיוחד, ונקרא רה"י.

ודע כי אע"פ שאנו אומרים, שנתקנו אלו הו' מלכים של זו"ן, עכ"ל, בהכרח הוא, שלא נגמר בירור שלהם להצטרף, ונשאר קצת ניצוצי קדושה שלהם בתוך הקליפות, הנקראים סינים שלהם, והם נקראים רה"ר, בסוד הן רבים עתה עם הארץ, שהם הקליפות, לפי שלא נתקנו ונשארו נפרדין בבחי' רבים.

והנה בימות החול, השכינה שהיא נוקבא דז"א, היא בגלות בין הקליפות והבן ענין השכינה בגלות מה ענינה, והנה היא נקראת שם ב"ן, שהיא הו"יה דמלוי הו"י, כנודע שהיא מכררת ברורין מתוך הסינים, והיא מעלה אותן למעלה בבחי' מ"ן, ושם נתקנים, והבן זה מאד היטב ביאור מ"ן, מה ענינה.

אמנם בשבת, עולה מתוך הקליפ' למעלה, ואינה בגלות. ואמנם הזווג אשר לה בשבת עם ז"א, (הם נשמות חדשות) הם חדשים ולא מן ברורים האלו. והנה זהו סוד איסור שבת המוציא מרשות לרשות, כי הנה המוציא מרה"י לרה"ר גורם להמשיך הברורים הקדושים שכבר הובררו ונעשו רה"י, ומוציאין לרה"ר, שהם הסינים והקליפות, ומערבב קודש בחול. והמכנים מרה"ר לרה"י, הוא גורם שהשכינה תרד בשבת למקום הסינים, ותברר מהם ברורים, להעלותן משם שהוא רה"ר, למעלה אל רה"י, וגם זהו פגם גדול מאוד מאוד, נמצא כי איסור

המכנים

פנים מאירות

כלומר שנעשית מוכשרה בזה לקבל אח"כ אור הפנים ממש מפני הוי"א כמ"ש בע"ה.

ונקרא ג"כ התפשטות החגית מתוך הנחי' שלו, כי מקודם זה בעת היוחס אב"א, נק' בבחי' ג' ג' דהיינו החגית כלולים בנהי שלו, כני"ל ע"ש, אשר משום זה אין נכרין בו כלים דאחרים דזכר, אשר מקומם בחגית שלו, דעל כן אין לו אלא חצי כותל, דהיינו בבחי' הנוק, שהיא קומת נה"י, שאין שם מאחורי חב"ד כלום, והוא הנבחן שהחגית כלולים בנהי בלי חכר, וכן אחרים דדכר ונוק, דבוקים, בלי שום הפרש והבדל, כני"ל, ע"י שם. אמנם במדרגה השניה אב"פ, נעשה חידוש הזה, ע"י אור עליון, אשר החגית מתפשטים מתוך הנחי' שלו, וממילא ניכרים בהחגית האלו אחרים דחב"ד, ששם מקומם. ומאחר שנתבררו אחרים דזכר או מהפך הזכר אחריו האלו, נגד פני הנקבה, כלומר, שמשפיע מאוד דאחרים הזה שנתגלה בו, גם אל פני הנקבה, שתהיה גם היא ראויה, להשגת מוחין דפנים וג"ר.

מדרגה ג' פנים באחור: שורה, אשר פני הזכר מביטים, כלומר שמשפיעים, באחורי הנקבה, כסו"ה חכם באחור ישבחה, להיות הנוקבא איננה ראויה עדיין לקבל אור הפנים דחכמה לבחי' כלים הזכים שלה, נמצא תיקון מדרגה ההוא, שתוכל לקבל על כל פנים, אור דחכמה, בכלים העבים שלה.

והנה שורש תיקון מדרגה זו, מתחלת מראש הני' דנקודים, שנק' יסודות, או התפשטות קוין דכח"ב למקום דעת וחגית עד החזה, שנחבאר שם באורך בפמ"א בדף קס"ד וקס"ה, בסוד כל פחות מג' טפחים כלבוד דמי עש"ה. אשר הבינה שהוא נוקבא דחכמה, שהיו קומתם שוה בראש דנקודים בסוד א"א עילאין, שאור דראש דחכמה קיבלה לראש שלה ואור דווי"ן דחכמה קיבלה לזו"ן שלה, הנה אותה הבינה, יצאה לבר. מראש דנקודים, דהיינו מתחת הפה דראשיהו דא"א עילאין, למקום המלכים דעת וחגית. ומ"מ נחשבת לבחי' ראש, מכת המסך דבחי"ב שלה, משורשה שבד' בחי' דא"א, אשר שם הבינה, הוא מעצמות החכמה, ואע"פ שהיא מקבלת אור דחסדים לבד, מסוד הכתר, שז"ם אשר כח"ב נחשבים לאחת, כמ"ש שם. ולפיכך, אע"פ שיצאה לבר מראש, עדיין תורת ג"ר ועצמות כה מהחכמה, אמנם נבחן, שאינה מקבלת מבחי' החכמה בכלים דג"ר שלה, להיות שכבר יצאה מכלל ג"ר דנקודים, ועוד, שהרי אינה מקבלת רק אור דחוי"ג, שהוא בחי' ז"ת שנק' כלים העבים שלה. וז"ם הכתוב חכם באחור ישבחה, אשר החכמה משפיע לה מאוד רק באחור שלה, כלומר בכלים העבים, דהיינו בז"ת שלה, משום שאינה יכולה לקבל בכלים הזכים שלה, דהיינו בכלי' דג"ר שלה, כאמור.

זה

דחממה, שהיא הכותל שלו, כי מרויה ע"י המסך הוזה קומה של חכמה, ואינה נקטת גבורות ומשתלים כותל דודה, כי הויא משפיע לה מאחור שלו בחי' אחור דוכר, דהיינו אחור דחכמה, עשייה. והנה נחבאר דברי הרב, אשר בעת שהו"א עם הנוק' הם פכ"פ, ס"ס רק בהויא יש מוחין דאוי"א, משום שיש לו אחוריים דאוי"א, משא"כ הנוק' אין לה אלא מוחין דישו"ת לבד. רק הויא משפיע לה עתה הגבורות מבחי' אחוריים דאוי"א ע"י כניל, ואז משיגה ג"ר דהיה.

והנה נתבאר, אשר הוית דנקודים שנשברו וחתו, נעשו בהם ב' תיקונים גדולים לצורך תיקון קיום בהם, אחר לחגית, ואחר לגהי"ם, והחגית נתקנו ע"י התפשטות כת"ב לחגית, שה"ם יוצאת רישא דישו"ת, והנהי"ם נתקנו ע"י מ"ה החדש, שיצא דרך המצח דא"ק. ודע שב' התיקונים האלו המה ב' כללים גדולים, שבהם הולכים ונתקנים כל הפרצופין וכל המדרגות דר' העולמות אבי"ע, עד גמר התיקון, ואין לך תיקון קטן או גדול בכל האבי"ע, שלא יהא נמשך מב' מיני התיקונים הללו, וע"כ צריכים לזכור ולהבין אותם היטב. וזוסייה, כנשר יעיר קנו, על גווליו ירחף, ופרוש כנפיו יקחהו, ישארו על אברתו, כי סכת התחלקות או"א ע"י לב', דהיינו הישו"ת שיצא לחוץ מאוי"א, כניל המכונה כאן בדברי הרב התפשטות כת"ב למקום חגית דנקודים, הרי גרמה כזה קשר קוין בחגית, כניל. ונעשה במקום החגית וזוג פכ"פ, דהיינו ע"י התלבשות נהי' דפנים דכתר כניל, שמתוך זה נמשך הכתר דאוי"א למקום החזה דנופא דנקודים, שזוג הוזה נק' הסתכלות עיינין דישו"ת זה כזה, כניל. אמנם זהו שגורם שהבינה, שהיתה באוי"א עילאין, קומתה שוה עם אבא עילאה, עד הכתר דאבא, אמנם עתה יצאה לבר מג"ר דאבא ע"י, דהיינו למטה מפה דראש, ואברה חצי קומה העליונה דאבא, דהיינו הג"ר דאבא שמטה ולמעלה, ואינה מקבלת אלא מהויא דאבא, שנק' ישראל סבא, דהיינו חצי קומה התחתונה דאבא, וזוה שרמו ו"ל, אשר הנשר רחמן על בניו, ופורח למעלה מכל העופות, ואינו ירא, שסא יגולו שאר עופות את בניו ממנו, אמנם ירא שלא יהרגו את בניו בחץ, לכן נושא אותם על כנפיו, שאומר מוטב שיכנסו החץ כי ואל יכנסו בבני, ע"ש בפירש"י ו"ל כפסוק כנשר יעיר קנו וכו', כי רומזים בזה לאבא ע"י שה"ם שורש מרת הרחמים בכלוה עלמין, וכמו שאמרו כוזהר דאבא הוציא את אבא לחוץ אורות בנה, בי אבא עילאה יצא מוחין לג"ר דאבא ונתפשטה עד החזה דנקודים, ונמצא כזה שאברה חצי קומתה העליון, דהיינו וזהראש דאבא ע"י והנה כניל. וז"ס רמזי חו"ל, כי אברה מוטב שיכנס החץ, כי כלומר משום מרת הרחמים מקבלת את החץ הוזה כזה, כי חץ מלשון מחצה, כי נחצה לחצאין כניל, ואברה חציה העליונה, ועשתה זה, כדי שלא יכנס החץ בכנייה, כי החגית נהי' דנקודים שמתו ונפלו לבי"ע, אין להם שום תקנה עוד שיתורו לאצילות, דהיינו לאור החיה, וג"ר דאבא, וזלת ע"י יציאתה של או"א עילאה לחוץ כניל, ואע"פ שמתחילה עוד גרמה נפילה יותר גדולה לכלים הנשברים, כי היו כג"ר דבי"ע ומשום יציאתה גפלו לזו"ג דבי"ע, כניל, בפס"א דף קס"ד דיה אמנם, אמנם אח"כ שבה אמא לפניו דהיינו לראש, כמ"ש הרב בשער התיקון, דהתפשטות כת"ב שהיה בחגית חזר ונאסף לג"ר דנקודים, שה"ם חזרת-אמא לפניו בקומה שוה עם אבא עילאה, כמו שהיתה ממרם היציאה לחוץ, דהיינו שישו"ת ואוי"א ע"י חזורים ונעשים פרצוף אחר, וכבר ידעת שבעת שהיתה אמא בחגית, עלו לתוכה כל ה' אורות. דכלים הנשברים, מפני שהיתה או במקומם ממש, וכבר ידעת מה דכיל

המכנים מרשות הרבים לרשות היחיד, תלוי במלאכה אחרת, והוא הבירור מכלל מ"ל מלאכות דשבת, כי כן הכורר עצמו גורם דבר זה הנ"ל, שתגלה השכינה בין הקליפות, ותברר ברורין מהקליפות והסינים.

ענף 5

ואחר שנתבאר בחי' התיקון בדרך קצרה, נחזור לבאר כסדר המדרגות הנ"ל, שהב: אב"א, ואחור בפנים, ופנים באחור, ופכ"פ. הנה מרם שהיה שום תיקון כלל בכל האצילות, אפי' בעתיק יומין, הנה בצאת האורות של או"א, ונכנסו בתוך הכלים שלהם בהיותן עדיין בסוד-נקודים, כניל, היו אב"א. לפי שהנה נודע, כי או"א עומדין בב' צדדי או"א זה כחסד שלו, וזה בגבורה, ובהיות או"א פכ"פ, אז אור הפנים של או"א, יורד ונמשך ביושר, באמצע, בין פני אבא לפני אמא, ומאיר בפני שניהם.

והנה בהיותם עדיין בסוד נקודה בלתי תיקון, כבר נתבאר אצלינו שזה נרם שבירת הכלים, לפי שכאשר לא היה עדיין שום תיקון, היה האור בא בלתי מסכים, והנה הם אורות גדולים ובלתי מסכים, ואז אין הכלים יכולים לקבלו, ומתבטלים. ואחר התיקון, בא האור ממועט דרך מסכים, ויכולים הכלים תחתונים לסבול ג"כ. והנה כאשר עדיין לא היה שום תיקון אפילו בע"י, היה אור גדול ורב בלתי מסכים, וע"כ אם היו או"א פכ"פ, הנה בהמשך אור פני או"א ביניהם כניל, דרך החזה שלו, לא היו יכולין לקבלו בלל, לפי שבחי' הפנים הם יותר זכים וכדורים ודקים מהאחוריים. והיה האור כובלע וגבנם בהם מאד, והיה בלתי אפשר שיהיו יכולין לקבלו, והיו נשברים ונופלים גם הם למטה כמקרה זרין, והיתה בהם מיתה ממש ח"ו, וע"כ נשאר אב"א, ואז בהמשך אור פני או"א דרך החזה שלו, ונמשך ונכנס בין ב' האחוריים דאו"א, אשר הם עבים ונסים מאד, יותר מבחי' הפנים, ואז אין האור, והוא

זוה אמרו, ובוה יש מעלה יתירה שמקבלת הנקבה אור הפנים ממש, אלא שלהיותו אור גדול, אינה מקבלת אלא דרך אחר שלה, ואז שם מתעבה האור, וכאשר יתעבה האור, יוכל האור לילך דרך אחר, ולהגיע עד הפנים שלה. ואז הוכל לקבלו זכו עכ"ל. והענין, כי זה דומה לכל זוג החי"ב, שנתבאר בענה"ק, אשר החי"ב דע"ס דאור ישר נמצאים שם אבי"א, בסוד יוד ונון שבצדי שמצבם בהפיכת פנים זה מזה, שנתבאר שה"ם התנכרות הבינה, לינק אור דחסדים מן הכתר. כי חכמה לא חסר לה, להיותה ממש עצמות חכמה, כמ"ש הרב לעיל בענף ד', אשר אור החכמה המכונה שם בחי"א נתפשט, ובחי"ה"ן מתפשט כן נתעבה, ע"ש בפס"א, אשר ענין התעבות הזה, ה"ם ההתנכרות לינק בחי' אור דחסדים מהכתר, וע"כ זה הח"ק מאור החכמה שבאה בהתפשטות הזה, נה"ן בשם בינה, המכונה בשם בחי"ב, שנכתן שנתעבה מחמת זה, כי אור דחסדים שפל באין ערך מאור החכמה, עשייה. ונתבאר שם, אשר בסוף התפשטות, שהגיע הזווג על המסך, ועלה או"א בשפע גדול, אז פוסקת הבינה לינק אור דחסדים מהכתר, מפני שאור דחסדים כבר נובע בהפרצוף מאליה מלמטה למעלה, מכה הזווג שעל המסך, ולפיכך חוזרת פניה להחכמה, ומתיחדת עם החכמה פכ"פ עשייה. ועד"ז, גם כאן בע"ס דישו"ת הנ"ל, כשנעשה שם הזווג על המסך שבמקום החזה דנקודים, ועלה או"א ממטה למעלה, אז חוזרת פניה של הבינה להחכמה, ומתיחדת עמה ומקבלת ממנה אור העצמות, אמנם אינה מקבלת בכלים הזכים שלה, אלא בכלים העבים שלה, דהיינו בז"ת, כי נבחנת לחוץ מבחי' ראש, לסכת יציאתה מראש דנקודים כניל. אמנם אח"כ, כשאור החכמה מגיע אליה בז"ת, בהכרח שמספיק גם לבחי' ראש שבה, משום שאור החכמה ה"ם אור העצמות, גם בחינתה עצמה משורש הקדום להמין הוא ג"כ עצמות של החכמה, וזה אמרו, שמקבלת דרך אחר שלה, ואז שם מתעבה האור, וכאשר יתעבה יוכל האור לילך דרך אחר, ולהגיע עד הפנים שלה, בסו"ה וחסם באחור ישבחה עכ"ל. דהיינו באסור, דאע"פ שמקבלת דרך אחר, דהיינו בז"ת שלה, ששם בהכרח שמתעבה אור החכמה לבחי' גוף, פ"פ פתוך שכללותה הוא מעצמות החכמה, ע"כ אופר שסוף סוף מגיע זה עד הפנים שלה, דהיינו לבחי' ג"ר במקצת, ונבחה שחפס משבח את הפנים שלה דרך כלים דאחור, בסו"ה חכם באחור ישבחה, וכן היטב, מדרגה ד' למעלה מכולם הוא פ"כ: אשר הזכר והנקבה פונים פניהם זה לזה, כלומר, שהנקבה מקבלת אור דג"ר מחוכר, בכלים דג"ר שלה, שנכתן או שקומתם של שניהם שוה, ומדרגה זו הוא תכלית תשלימות.

לן הרב במבויש ש"י היב פ"א כשורה העליון למקום התחתון הרי הוא כמותו ממש. וא"כ יכלו ד' אורות דחגית נה"י דנקודים להכליל בה, שהרי המה עם אמא במדרגה אחת. שזו"מ כנשר יעיר קנו על גזוליו ירחק, כי אמא נחפשה למקום הו"ת ומהרף עליהם, ואז יפרוש כנפיו יקחהו וכו', דהיינו שהבנים עולים לה ונכללים בכנפיה שפרשה במקום החגית, שה"ס ג' הקוים שלה, וסוד אחרים דאמא שנקי כנפים כנ"ל, ונמצא בזה, אשר אח"כ בחזרתה לראש דאבא עולה במקודם, גם הו"ת עוזים עמה לשם. שו"ס ישאחו על אברתו, כי אבר הוא בינוי לסוד, כנודע, ויורה אשר הו"ת אורות שעלו עמה נכללו ביסוד דאמא עולה לבחי' מ"ן, ונעשה בזה הווג דאו"א עולה פב"פ בקומה שניה, ואז נאצל ע"י זוג הזה אור הגדול שנקי מ"ה החדש, אשר אחר שמשתחה שם זמן חרשי העיבור גולד ויוצא לחוץ, דהיינו למקום ז"ת, שהוא כולל לכל תיקוני אב"ע.

והנך מוצא שביציאת אמא לחגית, אין עדיין שום תיקון לנהי"ם, אלא אדרבא כי אז נשכרו הנהי"ם, דהיינו הסתי"ב שלה וגופא, כי נפרשו לגמרי מאור העצמות, כנר שיוצא והופרש מהאבוקה. כמ"ש בפס"א דף קס"ו ד"ה אמנם, ומה שהיה בהם מבחי' אצילות, היה מוכרח להתעלות לאמא עצמה שבמקום החגית, ונשאר מקום נהי"ם דאצילות אינו ראוי להחזיק שום אור, והוא משום שהבינה עצמה הייתה בחסרון ג"ה וע"כ ההתפשטות דהסתי"ב שלה שהוא מפה דישו"ת ולמטה, הופרשו לגמרי מאצילות בלי שום חיבור עם הג"ה, כמ"ש שם בפס"א, שבחי' זו נקי מיתה, וע"כ הוכרחו אורות דנה"י להכליל בחגית דשם, והחגית בג' קוין דישו"ת, ואח"כ חזרה אמא לג"ה ונעשו הווג על ה' אורות שנשא אמא באברתה, ואז נאצל המ"ה החדש דהיינו הו"ת: חגית נהי"ם, באו"י ואו"ת, שה"ס מ"ה החדש, וה"ס ז"א דאי"ק, המתוקן בחגית נה"י בתיקון קוים.

וזה אמרו, אשר מ"ה החדש הכולל כל האצילות הוא ז"א דאי"ק, דהיינו חגית נה"י הנ"ל, שיש בהם תיקון קוין, שהחגית נה"י מקושרים זה בזה, הנעשה מכה שהעלתה אותם אימא למקום ג"ה דנקודים כנ"ל, וזה אמרו, אשר בין הכולל כל האצילות, היא מלכות דאי"ק, כלומר בחי' הכלים וקו שמאל, שיוצא בע"ס דנקודים, שביז הוא רק התעלות המלכות, שהיתה למטה מע"ס דאי"ק, ועתה נתעלתה ונכללה בכל ספירה וספירה מע"ס עד ההכמה, שה"ס נקבי עינים, כנ"ל, ונמצא דכל זה אינו אלא בחי' מלכות דאי"ק לברו.

ואע"פ שגם אור היסוד דאי"ק נמשך לג"ה דנקודים בווג של הקו שמאל, ויצאו שם מכוון ג"ה וז"ת דאו"א עילאין, וג"ה וז"ת דישו"ת כנ"ל, אמנם בכך ידעת שכל מה שיוצא מפי"ד דאי"ק, נתבטל ולא נתקוים, כנ"ל, ולא נשאר שם רק מה ששייך אל קו שמאל לבד, כלומר, להיות למין לווג, שבו"ה הוא רק מבחי' מלכות דאי"ק, כאמור.

וזה אמרו בענף כ"ה, כלל העולה, ששם בין הכללי הוא חנפיש, והוא ז' מלכות שיש בו"ן, ואלו יצאו מבחי' עיגולים, והם מ"ה ובין ששם בין הכללי, עכ"ל, והיינו כנ"ל, שכל בחי' אור הוכר, וקו ומין שנמשך מפי"ד דאי"ק, כל זה חזר ונתבטל, שלא היה מבחי' זרע של קיימא, משום חסרון תיקון קוים כנ"ל, ולא נשאר אלא בחי' קו שמאל לבד, דהיינו בחי' התכללות המלכות שנעשה שם בכלהו ע"ס, וזהו שנקי עגולים או נקודות, משום שחוקי שמאל ג"כ לא היה מקושר כראוי, דהיינו שחע"ס שבו אינם מקושרים זה בזה כדוגמת קו אחר מסטה למעלה, אלא בחי' השמאל שבכל ספירה וספירה מחע"ס

נבלע ונכנס בהם מאד, כי הוא הוחניות בתכלית, והם חשוכים וגמים, לכן אינו נכנס בהם רק אור מועט, ויכולין לקבלו. ולכן עמדו בתחלה או"א אב"א, ובוזה לא מתוכשאר מלכים, שמחו ממש וירדו לעולם הבריאה. אמנם האחוריים שלהם אותן אשר לא יכלו לקבל אור עליון אפילו בהיותן בסוד אב"א, נתבטלו, והכלים שלהם של בחי' האחוריים ההם, ירדו למטה, ונשארו בעולם אצילות, במקום שהיתה נוקבא דו"א בבחי' הכלי של הנקודה שלה, כנודע וכמבואר, שכל היוד בלים יצאו, קודם שיצאו האורות. ועי' לעיל, אימתי נשתברו האחוריים דאו"א, כי שם נתבאר באורך,

והנה כאשר ירדו אלו האחוריים ירדו אחורי אבא כלולים מ"ס, ואחורי אמא כלולים מ"ס ג"כ, ואחורי אבא ירדו ונפלו ועמדו נגד הפנים של נוקבא דו"א, ואחורי אמא ירדו גם הם ונפלו ועמדו נגד האחוריים של נוקבא דו"א, והיא נשארת עומדת באמצעיתא, אלו באחור ואלו בפנים, ונשארו או"א אב"א.

ונמצא כי הכלים של מלכים דו"ן כאשר נשברו מתו ממש ונפלו לעולם הבריאה במקום הקליפות, אשר היא בחי' המות, כנודע בסוד בלע המות לנצח וגו' שהם הקליפ'. אבל אחוריים דאו"א נקרא ירידה מגדולתם לבד, כי נפלו ממדרגתן העליונה שהיו באחורי או"א והיה למטה במקום נוקבא דו"א באצ"י באופן, כי מתחלה היו האחוריים האלו נקרא מלכים ממש, וברדתן למטה נעשו שרים, וזה סוד הפסוק, כי יאמר הלא שרי יחדיו (כולם) מלכים. כי השרים האלו, שהם נקראו שרים בהיותם למטה במקום נוקבא דו"א, הנה בתחלה בהיותם למעלה היו מלכים, וכמ"ש בע"ה, כי מאלו האחוריים נתקנו ונעשו בחי' יעקב ולאה. ונוקבא דו"א, נקרא רחל והוא נקרא ישראל. והנה שרה היא רחל ושרי אשת אברם היא בלאה. וז"ס הלא שרי, כי אותיות ה"ל"א, אותיות לאה, כי מן השרים האלה נעשית לאה

כמ"ש

ושרם שנבאר חלוקות אלו, נבאר בקיצור ענין התיקון וכו' והענין כי תחלה נעשה וכו': צריך שתדע כאן, אשר עיקר בנין הפרצופין ד' העולמות אבי"ע המה בעיקר מע"ס דנקודים, שנקי בין או נקודות. וזהו עיקר בנינם, אמנם עודם אינם מוכשרים שיתגלה בהם האור העליון, זולת בחיבורו של מ"ה החדש, המבואר לעיל בענף כ"ז וענף כ"ח ע"ש. והנה בענף הזה, הרב מדבר רק מבחי' הכ"ן של ה"פ דאצילות, להיות שבא דמדרגה שורש הדי' בחי' אב"א ואב"פ וכו'. להבינם היטב משורשם, משום זה מראה לנו איך בנין הפרצופין הולכים ומתגדלים על סדר ד' הבחי' הנ"ל, מסיבת השינויים שבכ"ס דב"ן שבהם לברם מצד היותם בסוד הנקודות כמ"ש בסמוך. אמנם ודאי, שגילוי של המדרגות ונגדלותם לא יתכן כלל בטרם יציאת מ"ה החדש והשתתפותו עמהם, ומשום שר' המדרגות הללו אינם תלויים בע"ס דמ"ה ולא כלום, זולת בע"ס דב"ן לבד כנ"ל. לפיכך מפרש הרב כאן, השתלשלות הב"ן באנפיה נפשיה, והב"ן, וזה אמרו לקמן בענף ל', בסיום הדרוש, וז"ל, ועדיין הם בבחי' נקודות לבחי' תיקון כלל, ע"ש. דהיינו להשמיענו, שאינו מפרש כאן כלל מבחי' התיקון שה"ס החיבור דע"ס דמ"ה החדש, שצריכים ודאי להתחבר בכל מדרגה ומדרגה מר' המדרגות הללו שזולתו אין שום אור יוצא בה"פ אצילות, ומהם אמנם אינו מדבר בדרוש הזה כלום. אלא יתבאר במקומו בדרושי עולם התיקון בע"ה, וזכור זה בהמשך ב' הענפים האלו כ"מ וכו' וכמ"ש עוד בזה בע"ה.

והענין כי תחלה נעשה סקודה הא' עתיק וא"א וכו' מן הכ' והג' בחינת ב' פרצופין דאבא ואמא וכו': ואנו מוצאים כאן בדברי הרב שינוי גדול, וירידה כבי' הנקודות חו"ב דנקודים, כי שם היו החו"ב כראש דנקודים כנ"ר, אמנם כאן באצילות, ירדו לבחי' גוף, לחגית דאי"א, למטה מפה דראשו. ולא עוד, אלא אפי' א"א, שהוא מבחי' נקודה א' וכתר דנקודים, ירד ג"כ לבחי' חגית, שהוא מלביש לחגית וגופא דעתיק, באופן, שכל הג"ר דנקודים הותקנו ברד"א. שהוא הראש דעתיק, וא"א, שהיה בנקודים בחי' אחת עם העתיק, ירד עתה מתחת פה דראש דעתיק, לבחי' חגית נה"י שלו, שהוא גופא. וצריך להבין את אלה, מי גרם לאותם הירידות דאי"א ואו"א דאצילות.

והנה בתחילת שער התיקון אומר הרב, וז"ל, והנה עתה חזר התפשטות כחי' להאסף למעלה, וחזר להיות ככראשונה וכו'. והעלה עמהם למעלה את ד' אורות התחתונים וכו' עכ"ל. ואומר שם, שעליית ד' אורות דנקודים למעלה, הם עליית מ"ן, עשיה וכפ"ב שם, שאומר, שעליית המין

הע"ם היה נמצאת בפרודא לפי בחי' עצמה, כמו נקודה עגולה בלי שום יחס וקשר לחברתה, וכמו עגולים זה למטה מזה. וששה בחי' החכללות המלכות בחג"ת נה"י נק' מ"ה, ומלכות עצמה נק' ב"ן, נק' ביהר מ"ה וב"ן, דב"ן.

וזה אמרו שם, ואח"כ יצאו הדר ומהיטבאל, והם מ"ה וב"ן שבשם מ"ה הכללי, והם ו"ק, וז"ן, ואלו נעשו פרצוף אדם ביושר, ובסבתם נתקיימו גם העגולים, כי הם בחי' רוח המקיים הנפש, עכ"ל. והיינו כנ"ל, שכשיבת ישוסי"ת לאוי"א עילאין, ונעשו לפרצוף אחד, נמצאים מתעלים גם ו"ת דב"ן הנמצאים בבחי' עגולים, כנ"ל, שהיו שם בישוסי"ת מעת שביה"ב, וע"כ היו למין כמקום ג"ר דנקודים, בהיכל או"א עילאין, ויצאו ע"ס דאוי"א על המין האלו בסוד הווג העליון. וע"ס דאוי"א ואוי"א האלו: נק' רוח, ונק' יושר, ואור הוכר, ובחי' ו"ת שעלו עם אסא למין: נק' עגולים, ונק' נפש, ובחי' נקבה. גם בחי' חג"ת נה"י שב"ע"ס דאוי"א הנ"ל, נקרא הדר, ובחי' המלכות הנמצאת בווג בחג"ת נה"י הללו כבחי' קו מקושר בצד שמאל, נק' מהיטבאל, ונקראים אמנם ביחד, בחי' רוח ויושר, כי המה הם המתקנים ויוצאים בקשר אמין, ובבחי' תיקון הקיום ואור הוכר, אשר אח"כ בהתפשטם למטה מאוי"א למקום של חג"ת נה"י הקודמים, המה גם שם ראויים לווג. והמה הם המתקנים לבחי' מ"ה וב"ן, דב"ן, כמ"ש במקומו בע"ה. וזה אמרו שם, והנה בעת העיבור, שהוא התיקון, או אותם המלכים נתבררו ונתתקנו בסוד העיבור בתוך העיגולים דאוי"א, והבן זה, ואח"כ נעשו עיגולים ג"כ ולא נשברו פעם ב', עכ"ל. והיינו כנ"ל, אשר אסא עילאה אספם לז"ת ביסוד שלה, בסו"ה ישאהו על אכרתו, והיינו בבחי' קו שמאל שבה דבחי' ג"ר דנקודים, שהמה נק' ג"כ עיגולים, כמו שנתבאר לעיל, אשר מה שהיה בבחי' יושר בכלהו ע"ס דנקודים הכל נתבטל, ולא נשאר שם, וזלת בחי' השמאליות שבהם, הסכונים אור הנפש ועיגולים, כנ"ל. והיינו בחי' המין, שעוקר התכללותו הוא ביסוד, בסוד שנק' כל, שכולל הית והיג בזמן הווג, שהוא בעל המסך, כמ"ש לעיל בענה"ק כאורך, וזה שמשמיענו הרב ומצוה אותנו להבין, אשר בחי' העיבור של ז"ת שעלו למעי הבינה, היינו לבחי' עיגולים שלה, כאמור, ומתוך שנעשו עליהם ווג הגדול כג"ר דאוי"א, ויצא בכחם המ"ה החדש, ע"כ נתחברו עם המ"ה בכל ניצוץ וניצוץ, והיינו שבחי' העיגולים שה"ם חלק המין שכאוחו ניצוץ, הוא ודאי מהב"ן, ובחי' האור שבהניצוץ ההוא, ודאי מ"סיה, והיינו שנק' בחי' היושר, כנ"ל, והבן היטב.

ענה כט

ונבאר עתה מה היה ענין וכו', הנה ענין ד' המדרגות אכ"א פכ"א וכו', וענין ירדתם דפרצופי אצילות, מערך שהיו בנקודים, מכת החכמה שיצאה לחוץ מהכתר, שמוה הטעם נק' עולם התיקון בשם ברודים, כל זה כבר נתבאר די צרכו בפנים מאירות בענה זה, ומשם תדרשנו ויונעם לך, אמנם נשאר לנו לבאר, סוד העיבור דו"א במעי אמו, וענין התשעה חרשי העיבור, דודאי שאין סדר ומנים וחרשים למעלה, כמ"ש הרב בשער מאמרי רז"ל בראשית רבה דף י"ב ע"ב, כביאורו במ"ש בתיקונים וזמנין אתקריאת נשר, וז"ל, ואין הכונה זמנין במציאות זמן ממש, כי אין למעלה שינויים חלילה כפי הזמנים, אמנם, זמנין פירוש בזמן שאנו מדברים בתת שבה, אתקריאת נשר וכו', עכ"ל. וא"כ איך אומר כאן, שהיא משתהה במעי אמו מ"י חרשי עיבור, וזה ודאי שצריך ביאור.

ומתחלה

כמ"ש למטה בע"ה, ענין מציאותן היטב. והנה כאשר התחיל ע"י להתתקן תחלת כולם, כי הוא הראש העליון שבנ' רישין, הנזכר בריש אדר"ה, אשר שלשתן אלו כלולין בנקודה א' של אלו יוד נקודות כנ"ל, ונודע, כי כשנתקן, נעשה פרצוף גמור ב"ס.

והנה כשהתחיל להתתקן עתיק יומין, ונעשה לו בחי' הראש שבו, הנה הג"ר שבו נתקנו תחלה ביחד, כח"כ שבו, שהן כללות רישא דעתיק, אשר לבחי' זו הראש, קראוהו באדר"ה, רישא עלאה דלא אחידע. פי', כי הנה בחי' פרצוף עתיק, הג"ר דיליה אינן מתלבשים ומתעלמים כלל תוך א"א, ונשארו בגלוי כי איננו יכול להשיגו ולהלבישו, ולכן זה הראש נקרא רדל"א. אמנם ז"ת שבו שהם סוד ז' ימים אלו, הם מתלבשים תוך א"א כנודע, כי יש לו בהם קצת השגה, ולבחי' אלו הז"ת שלו, הם הנקראי' עתיק יומין, ר"ל עתיק של בחי' ז"ת הנקרא ז' ימי קדם, כנודע, ובהם יש קצת השגה וידעיה.

והנה אחר שנתקן רישא דע"י כנ"ל, נתמעט האור קצת ע"י רישא דעתיק, שנתקן ונעשה פרצוף, ועובר אור העליון דרך המסכים ההם. ועתה, יש באבא כח לקבל אור העליון אפי' דרך הפנים שלו, לפי שהוא זכר והוא רחמים, אבל אמא שהיא נוקבא, דינין, עדיין אין בה כח לקבל אור עליון דרך הפנים שלה, אלא באחור. ולכן החזיר אז אבא פניו במקום חזה דא"א, והיה מקבל אור העליון דרך פנים, ואמא נשארה כמו שהיתה תחלה, ונמצא עתה עומדים או"א, פנים ואחור, שהיא מדרגה הג', וחסר מהם מדרגה ב' של אחור בפנים, ותכף עלו במדרגת מעלת הג', שהיא פנים באחור.

ומעם הדבר הוא, לפי שכיון שהח"כ שכראש עתיק יומין, שניהם נתקנו יחד, וכלל לא הקדים זה לזה, לכן גם או"א, שהם בחי' חו"ב כנודע היה בהם ב' תיקונים ביחד, כי היו בתחלה במדרגה ראשונה אב"א, ותכף עלו

המין היה עד ע"ב ס"ג הפנימיים דא"ק, שהם הגלגלחא, כי נתעלה מקום הווג שהיה מקודם בנקבי עינים, כנודע, נתעלה עתה, להגלגלחא שה"ם המצת, ויצא האור שעל הווג הזה דרך המצת ולא דרך נקבי עינים כמקודם בנקודים, עש"ה.

והמשכיל יבין, שענין עליות מ"ן הזה הווג הזה, דומה בערך לסדר הצמצום, ועליות מ"ן לצורך הווג דנקודים, כי גם שם נתפשט וירד ישוסי"ת מקודם לנה"י הפנימיים דא"ק, ואח"כ נאסף התפשטות דישוסי"ת משם, והעלה עמו גם אורות נה"י דא"ק למ"ן, עד לנקבי עינים, ויצא האור דנקודים דרך שם, כנודע בענה"ק. אף כאן, להווג כשביד עולם התיקון, נתפשט ג"כ הישוסי"ת וירד למקום חג"ת דנקודים, שנק' בדברי הרב התפשטות ג' קוי כח"כ לחג"ת ע"ש: ואח"כ חזר ונאסף התפשטות דישוסי"ת הזה משם, והעלה עמו גם האורות דחג"ת נה"י דנקודים למ"ן, עד ע"ב ס"ג הפנימיים שבמצת, ויצא האור החדש דרך המצת, והבן זה, ויתבאר בע"ה במקומו.

וכבר נתבאר מקצת ענין הזה בפמ"א ענה כ"ז כ"ח, אשר בכח עליות מ"ן השני הזה, נתכלדה המלכות גם ככתר עצמו, ע"ש. והנה מכת זה, נעשה ראש וג"ר החדשים בנקודה א' גופיה, שנק' רישא דלא אחידע, וראש הזה לקח ממש כז' בחי' ג"ר הראשונים דנקודים, ולהבין זה צריך שתזכור מה שנתבאר בפמ"א בענה י"ב אות ב', כביאור מ"ה החדש וב"ן הכללי, עש"ה. אשר ערכם זה על זה כמו מפרצוף גלגלחא דא"ק לפרצוף ע"ב דא"ק הקצר, שמתחיל לצאת מפה דראש הגלגלחא, ומסתיים על הטבור דגלגלחא, כמ"ש בענה ט', ואין כאן המקום להאריך באלה, ויתבאר בע"ה בשער התיקון.

אמנם תדע, שבסיכות הנ"ל, יצא גם החכמה לבר מכתר, וע"כ נק' עולם התיקון בשם ברודים, מסיבה שירד קומתו למטה מעולם הנקודים, כי שם בעולם הנקודים היה החכמה בראש ביהר עם הכתר, להיות המסך אחתקן בנקבי עינים, והיינו בבחי' החכמה דכל פרצוף, ונמצא החכמה עצמה למעלה מהמסך, שהמסך משמש בו ומעלה אור חוזר ממטה למעלה, ועל כן הוא ראש גמור בעולם הנקודים, והיינו ראש הכ' שנקרא אבא ואמא עילאין, כנודע שככל מקום שהמסך משמש ממטה למעלה נחשב לראש. רק הבינה היא שיצאה שם לבר מראש, להיותה כבר למטה מהמסך שנמצא בנקבי עינים, והיינו כהמלכות דחכמה, ומקבלת האור ממעלה למטה דרך המסך, ע"כ נחשבת לגופא. אמנם כאן בעולם התיקון, בהווג דמ"ה החדש, עלה המסך ונכלל בכתר עצמו, והיינו במלכות דכתר, וא"כ נבחר רק הכתר לברו בבחי' ראש, משא"כ החכמה שכבר נמצאת למטה מהמסך, ומקבלת האור ממעלה למטה

ומתחלה נבאר ענין הפירודא שבחג"ת נהי' ד"א מכה שביה"כ, וענין ב' הרשויות: רשות היחיד, ורשות הרבים, שהרב מאריך בהם כל כך בענף הזה, גם ענין איסור הוצאה מרשות לרשות בשבת, והגם שביאור ענינים הנ"ל מוקדמים כאן מאד בשעריין חסר לנו לזה ידיעות רבי הערך שעוד לא עסקנו בהם, עכ"ז נבארם כפי הנחיצות לקשר החכמה במקום הזה. וכבר נתבאר היטב ענין שינוי מקום הנהוג בירידת הקומה הנעשה בה"פ אצילות, בפמ"א כאן ע"ש, אשר חצי נקודה הא' העליונה לקחה כל מקום כח"ב דנקודים, הכוללים שם ב' ראשים: ראש הא' הנק' כתר דנקודים, וראש הב' הנק' או"א עילאין דנקודים, ובאצילות, כ"ז המקום לקח חצי נקודה העליונה הנק' רל"א, או ראש הא'. וכבר ידעת, שמקום הרוחני, יורח שיעור הקומה והמעלה, וזכור זה בהמשך הענפים הללו היטב, ולפי"ז נמצא, אשר חצי נקודה התחתונה שנק' כאן א"א, או כתר דאצילות, יצאה לגמרי ממקום כח"ב דנקודים, אל מקום וית דנקודים, הנק' דעת חג"ת נהי"ם, באופן, אשר ראש דא"א לקח מקום ספירת דעת, שהוא למטה מפה דאוי"א דנקודים, וז"ת שלו, לקחה מקום חג"ת נהי"ם דנקודים. והנקודה הב' והג', דהיינו בחי' או"א עילאין, ששימשו בנקודים במקום הכח"ב, שהוא עוד למעלה מראש דא"א דאצילות, כנ"ל, נמצאים שירדו עתה עוד למטה מפה דראשו של א"א דאצילות, כי באו במקום חג"ת דנקודים, שהם עתה חג"ת דא"א. ושבעה נקודות התחתונות דנקודים. שהתחילו שם בפה דכח"ב, כמו הגלגלתא דא"א של עתה, נמצאים כאן בירידה גדולה, כי ירדו למטה מטכור דא"א של עתה, דהיינו למקום נהי' דא"א. וכל הירידות הללו, גרם יציאת החכמה לבר מראש דכתר, שנתחדש מכה עליית מ"ן לצורך עולם התיקון; כמ"ש בפמ"א כאן, ע"ש.

וצריך שתדע, שכל ירידות הללו הם רק בבחי' שינוי המקום בלבד, אבל לא כשינוי השם. כלומר, שמדרגות ה"פ אצילות המה סמך אותם המדרגות שהיו בעולם הנקודות, אלא שירדו ממעלתם, באופן, שכל אחד ואחד מה"פ דנקודים אבד חלק משיעור קומה שלו, שהכתר דאצילות שנק' א"א אבד כל בחי' כח"ב שלו שהיה לו בעולם הנקודים, וכא מתחת המה לקומת הדעת דשם. ותו"ב דנקודים דהיינו או"א ע"י, אבדו ג"כ הג"ר שלהם מעולם הנקודים. כי היו שם כח"ב דנקודים כנ"ל, ועתה ירדו למקום חג"ת דא"א, שהוא ג"כ מקום חג"ת דנקודים, וגם וית דנקודים אבדו ג"כ בחי' הג"ר שלהם מעולם הנקודים, שהיו מתחילים שם, למטה מפה דכח"ב, שאח"כ נתפשט לשם ג' קוי כח"ב עד החוה דת"ת, דהיינו ראש הג' דנקודים שנק' ישסו"ת, כנ"ל בענה"ק, ע"ש, דע"כ נעשה בזה החג"ת דנקודים לבחי' ראש, ומחנה ולמטה, לבחי' גוף וז"ת דראש הזה, נמצאים עתה, כל אלו הוי נקודות, שירדו למטה מחוה דא"א לנהי' שלו, שכן המה מקום נהי' דנקודים, והנך רואה, איך גם הוית דנקודים, אבדו בחי' הג"ר שלהם שהוא חג"ת, ונשארו בבחי' גוף, דהיינו בנהי' דנקודים לבר.

וכאשר תשכיל בהסתבאר בענף כ"ב בפמ"א בביאור הסדר דשביה"כ, תבין זה בהרחבה יתירה, כי נתבאר שם בעשר נקודות הללו, אשר מכה האור דנהי' דא"ק שבא בהם, נתפשטו לג' ראשים ולג' גופין, שהם הסתכלות א' והסת"ב, שהג' ראשים נק': כתר, ואוי"א, וישסו"ת. והגוף והסת"ב דפרצוף הכתר, נק' מלך הדעת. וגוף והסת"ב דאוי"א ע"י נק' ג' מלכי חג"ת. וגוף והסת"ב דפרצוף ישסו"ת, נק' ד' מלכים תנהי"ם, ע"ש. וזוה יתבאר לך כאן בעולם הברודים באצילות, שכל אחד מהג'

עלו ב' מדרגות יחד, והיו פנים באחור, שהיא מעלה ג' כנ"ל.

ואמנם פשוט הוא, כי האור הנמשך מן אבא אל אמא, בין אם יהיה בבחי' פב"פ, או בחי' פנים ואחור, לעולם הוא בא מן י"ם שבו בשווי אחד, לפי שלעולם אבא הוא עומד בבחי' פנים בב' המדרגות כנ"ל אבל השינוי הוא באמא, כי בהיותה פב"פ, גם היא עם אבא, אז הארה הכאה מן י"ם דאבא אליה, מקבלת הארתם בפנים שלה כתחלה. ושם הם מאירים עיקר הארה, ואח"כ, מהאורות שנשארו, הם הולכים אל האחוריים שלה ומאירין בה, ואינם חלק אחד ממאה חלקי האור, כי כולם ניתנין אל בחי' הפנים שלה. אבל בהיות אחוריה, נגד פני אבא, אע"פ שההארה עצמה אינה משתנית, כנ"ל, כי גם עתה באה דרך פנים שלו, עכ"ז האורות האלו עיקרן מאירין באחוריים שלה, ואע"פ שהם גסים ועבים, עכ"ז ההארה שלוקחים אם מעט ואם הרבה, הנה עיקרו ניתן באחוריים שלה, ושיריין מאירין בפנים שלה.

נמצא כי בהיות אמא פב"פ עם אבא, הפנים שלה מרויחים יותר מן האחוריים, ובהיות אחורי אמא נגד פני אבא, האחוריים מרויחים הרבה, כי האחוריים שלה, עתה מאירין בהם פני אבא ממש, ומהמתקין מאה, יותר מכאשר היתה פב"פ שלה. אבל הפנים, עתה הם גרועין.

נמצא עתה כי האחוריים דאמא נמתקו ונתקנו תיקון נוסף, על אחורי אבא, כי אחורי אבא אין אור פנים העליונים מהם, מאירים בהם, כמו שיש אל אחוריים דאמא. אך בבחי' הפנים יש יתרון לאבא על אמא, כי פני אבא היה בהם כח, כדי לקבל אור העליון, ופני אמא לא היה לה כח לקבלו, ונשארה בסוד פנים באחור.

ואמנם שינוי ב' בחי' אלו שיש באו"א שבבחי' א' יש יתרון ומעלה לאבא ובבחי' אחרת יש יתרון לאמא על אבא זה גרם שינוי אחר, בענין ב' אחוריים הראשונים שנפלו תחלה למטה, שנעשה

למטה, וע"כ נחשב גם החכמה לבחי' גופא. וזהו ודאי ירדה בערך הנקודים ששם החכמה בבחי' ראש, וע"כ נק' עולם התיקון בשם ברודים. ולפי"ז תבין, אשר כל בחי' ג"ר שהיו בעולם הנקודים, דהיינו ב' הראשים דשם: ראש הא' שנק' כתר ונקודה א', וראש הב' שנק' או"א עילאין, או ב' נקודות, חכמה ובינה, כמ"ש היטב בענה"ק, ששם היו כל אלו ג' נקודות בבחי' ראש גמור, משום שהמסך נתקן שם תחת החכמה שנק' או"א ע"י כ"ז נתעלה עתה לנקודה א' שהוא הכתר לברו. והנה נתבאר ענין הנוסף בחו"ג, לצורך עולם התיקון, אשר גם החכמה יצאה לבר מרישא וירדה למטה מהמסך לבחי' גופא, באופן שלא נשאר בראש הא', אלא בחי' כתר לבר, והוא לסבת עליית המ"ן בכתר עצמו, שמשום זה לקח הכתר לברו בחי' זווג הא' שממטה למעלה, שנק' ראש חא', והכן היטב.

וזוה תבין, מה שאומר הרב בע"ה בשער עתיק, אשר ראש הא' דעולם התיקון שנק' רד"א נמיל סבחי הכין, דהיינו סע"ס דנקודים, הגד"ו, שפירושו: ה' ראשונות דנקודה א', ג' ראשונות דנקודה ב', ד"ר דנקודה ג', ז' כתרם דז"ת, עכ"ל ע"ש. ותבין זה עם המחבאר לע"פ, אשר כל בחי' הראש הא' דנקודים, דהיינו ג' נקודות כח"ב דנקודים, לקח עתה רק נקודת הכתר לברו. אמנם נקודת הב' והג', שהיו שם בנקודים, ירדו משם לבחי' גופא, דהיינו למטה מפה דנקודים, ונכתן בזה, שבחי' הראש שהיה להחכמה בעת היותו בעולם הנקודים, דהיינו נקודה הב' והג', המכונים שם או"א עילאין, כ"ז נשאר ונכלל כאן ברד"א שהוא נקודה א' לבר. וזה אמרו, שרד"א נמיל ג"ר דנקודה ב' ונקודה ג', דהיינו בחי' הראש שלהם, שנק' ג"ר. ומה שאומר אצל נקודה הג' שנטל ממנה ד' ראשונות, יורה על בחי' ישסו"ת שיצאה גם בנקודים לבר מרישא, וע"כ נכתן שם נקודה הג' בשני בחי': בחי' א', בהיותה עוד בבחי' אמא עילאה פכ"פ עם אבא עילאה, ומאמא עילאה הו' נמיל הג"ר שלה כנ"ל. ובחי' ב' דאמא עילאה, תינו אחר שירדה מקומת ג"ר דאבא לויק דאבא שנקראת או ישסו"ת, שנמיל גם ממנם בחי' הכתר שבהם, כלומר ההתכללות שהיה להם כג"ר דנקודים, בבחי' פה דראש הכללי. שמשם יצאו היססו"ת, כנודע, דפה דעליון ה"ם כתר לתחתון. וע"כ מחשב כאן ד' בחי' מנקודה ג': ג' בחי' מאמא עילאה, שהיתה כולה בבחי' ג"ר דנקודים. ובחי' אחת, מיססו"ת שנשרש רק כפה דנקודים לבר, שנק' כתר שלהם. והנה נתבאר, ג"ר דנקודה ב', וד"ר דנקודה ג', שלקח רד"א מע"ס דנקודים.

עתה נבאר, ענין ה' ראשונות, שלקח מנקודה א' דע"ס דנקודים. כבר ידעת, אשר יש סדר אחר ביציאת הפרצופין מבחי' מ"ה

מהג' ראשים הללו, ירדו ונכללו במקום גופין שלהם שמלפנים, כי פרצוף הכתר ירד למקום סלך הרעת שהוא גוף הו"ת שלו, ופרצוף או"א ע"י ירד למקום ג' מלכים חג"ת שהוא הו"ת שלהם. ופרצוף ז"ת, שהשיגו שם פרצוף שלם מישו"ת, שמלכו דעת וחג"ת היה הראש שלהם כי שמה נתפשטו מסך, ג' קווי כח"ב מג"ד דנקודים, ירדו עתה, לבח"י גוף וו"ת דישו"ת, דהיינו במלכו תנהיג דנקודים, וזכור זה, שידועות הללו משמשים לספתחות נאמנים בהכנות המוחין דכלהו פרצופין דאב"ע. אמנם תזכור מה שנתבאר לעיל, אשר עם כל הירידות הללו, לא נשתנו ה"פ אצילות בבחי' שינוי שם, רק בשינוי מקום לבד, רצוני לומר שעצמותם של ה"פ דנקודים, ירדו לאצילות, וגם לקחו עמם את כל הרישומות משיעור קומה, שהיה לכל אחד מהם כעת הצאור במעלת עולם הנקודים, ששבה רישומות הללו מתפעלים בשינויים גדולים, עד ששינויים מעלתם וקומתם בחבליית השלימות, כמו שהיה להם מלפנים.

וכאשר תשכיל בבחי' ו' נקודות התתונים דעולם הנקודים, שהם הם הנקראים בכל מקום וז"ל, אשר ירדו למקום תנהיג דא"א דאצילות כניל, תמצא אשר הואי בששה ספירותיו חג"ת נהי, מורכב משני גופים נבדלים: כי ג' הנקודות חג"ת הם בחי' גוף וו"ת דאבא ע"י שנק' פרצוף היה, וג' הנקודות נהי הם גוף וו"ת תחתונות דישו"ת, שנק' פרצוף של נשמה, כמ"ש היטב בפמ"א בענף כ"ב עש"ה, וזכור זה היטב, שהוא הקשר לכלהו בחי' עיבור וניקה מוחין דו"א, **וכבר** ידעת, שהחג"ת הללו דו"א, כעת שהיו בעולם הנקודים, ולאחר ביטול מלכותם שמצד ז"ת דאו"א ע"י, ירדו ונתפשטו להם ג' קווי כח"ב דנקודים, דהיינו הראש דישו"ת כמ"ש שם, והנה כזה השינוי החג"ת הללו חיקון גדול, להיות שקבלו מדרגה של ראש וכח"ב שפירושו הוא הסת"א, אשר הסך משמש בו מסכה למעלה, כמ"ש באורך בענהיק, אשר נכתן בו, שבחי' העים דאו"א, קרבו להסך והאוי"ת המתחבר להם.

ריש כאן הבחן גדול, והוא בחי' האחרים דבחי"ב דעים של או"א, שהוא סותם ודוחה לאור ספירת החכמה דאור ישר, המכונים בדברי הרב, דפנות דאמא, או מסך יסוד אמא, וכבר הארכנו כביאור הסתימא הואת דבחי"ב, שהוא מצד חוקו להמשיך אור דחסדים מן הכתר, וע"כ פוגית פניה להכתר, ואחוריה לאור החכמה, שהוא עיקר אור העצמות דכלל הפרצוף הנמשך מהאים כ"ה. והנה הסתימא הואת דרופני אמא, נמשכת עד מקום גילוי המ"ן והסך שבעטרת יסוד דאמא, שאז נעשה הווג המעלה או"ת בשפע מסטה למעלה, ואז מחזרת אמא פניה אל אבא ומקבלת ממנו אור העצמות, כמ"ש היטב בענהיק. **ניתבאר** לך כזה היטב, מ"ש הרב לעיל דף קני"ב וז"ל, ולכן בבא התיקון דו"א בעת חיקון פרצופו, בא להיפך, כי כמ"ש ת"ת ולמטה היו אורותיו והחסדים שבהם מגולין, וזהו לפי שיש להם יכולת לקבלם שלא ע"י מסך בינה וכו', אבל העליונים שהוא מרישא דו"א עד החוה, באו בתיקון סתומים ומלובשים עתה תוך מסך בונה, וזהו לפי שכתחילה היו מגולים, וכו' עכ"ל ע"ש. פירוש שבעת מלכות החג"ת דנקודים, היו האורות ההם מגולים, והיינו משום שהמה הסת"ב וגוף דאו"א עילאין, כניל, ונתבאר לעיל, אשר עד מה דראש שהוא מקום הווג דהסת"א, נמשכים דפנות דאמא הסתומים לאורות דאבא מלהאיר בהראש, שנתגלה הווג על המ"ן והסך שכתבנות דראש, שנק' פה, דאו אחר הופעת אור חוור מסטה למעלה, נפסקו הדפנות דאמא וחזורת ומתחזרת כאבא, ומקבלת ומעבירה אור החכמה בהפרצוף, כניל עש"ה.

מהם יעקב ולא, כמ"ש למטה בע"ה. והנה עדיין א"א, בסוד נקודה בלתי תיקון, ומכ"ש השאר אשר תחתיו.

ואח"כ נתקנו החו"ג דעתיק יומין, ואז נתקן ג"כ כתר חכמה דא"א, שהם התרין רישין תתאין מג' רישין הנזכר באדר"ו. והטעם הוא, במה שנתבאר אצלינו, כי חסד וגבורה דע"י מתלבשין תוך כתר חכמה דא"א. ואמנם הבינה דא"א עדיין לא נתקנה עמהם. והרי בזה שינוי א' שיש בין עתיק לא"א כי עתיק נתקנו ג"ר שלו ביחד, וא"א לא נתקנו ביחד אלא כ' ראשונות שבו לכד והטעם הוא כמ"ש עתה הקדמה א', והוא כי יש שינוי אחד בין פרצוף א"א לכל שאר פרצופים דאצילות.

והנה הענין הוא, כי בכל פרצוף של ע"י ואו"א וזו"ן, יש בכל ראש מהם ג"ר שהם כח"ב של בחי' פרצוף ההוא אבל בחי' פרצוף של א"א, אין בראש שלו, רק כתר וחכמה בלבה, וכתר נקרא גלגלתא דא"א, והחכמה נקרא מוחא סתימאה שבו. ובוה תכין, למה באדר"ו מזכיר ג' רישין שהם: א' רישא דעתיק, וב' רישין דא"א שהם כתר וחכמה עלאה, ולמה לא הזכיר בינה דא"א, ויהיו ד' רישין. אבל הטעם הוא כי רישא דעתיק יומין, אע"פ שיש בה ג"ר, עכ"ז לרוב העלמן נקרא רישא חדא לחוה, וגם שנקר' רדל"א בכלל. וכתר חכמה שבראש א"א נחשבין לב', לרוב גילויין בערך רישא עילאה, והרי הם ג' רישין, כי כולם בחי' רישין באדר"ו, ואמנם בינה דא"א לא יכלה לעלות ולהיות בראשו ונשארה למטה בגרון דא"א, ולכן אינה נקרא רישא.

וטעם ירדתה שם בגרון משא"כ בשאר פרצופים כנ"ל, הוא לפי שא"א מלביש לעתיק לז"ת שבו כנודע, ואור עתיק יומין גדול מאד מאד, ואין כח בבינה דא"א לקבל אור דע"י בהיותה קרובה ברישא דא"א, וכאשר ירדה למטה בגרון דא"א, ונתרחקה מעמ', יכלה לקבל אור עתיק יומין שם. אבל בשאר פרצופים, שאור עתיק יומין מרוחק הרבה מאד מהם, כי א"א מלבישו וסותם

הארתו

החדש, מהסדר דיציאת הפרצופין מהכ"ן בעולם הנקודים. כי באצילות מ"ה החדש, אין כל מדרגה מתחלק לשנים, כמו כהכ"ן, כמ"ש בפמ"א בתחילת הענף הזה. אמנם ב' הסדרים, פועלים ביחד, כמ"ש לקמן בשער התיקון. ובוה תדע, דגם הראש הא' דעולם התיקון. שכולו הוא רק נקודה הא' כנ"ל, הנה גם הנקודה הזו, נכחנת לשני מדרגות, דהיינו: מעינים ולמטה, ואח"פ, כנ"ל בנקודים. וע"כ לא לקח הרדל"א מנקודה הא', רק בחי' מדרגה העליונה שבנקודה א', דהיינו מעינים ולמעלה, שהיא עיקר הראש. ומדרגה התחתונה דהיינו אח"פ שבה, לקח אריך אנפין דאצילות, כמ"ש במקומו.

וזה אמרו, שרדל"א נטייל ה' ראשונות דנקודה הא', כלומר בחי' מעינים ולמעלה שלה, דהיינו מתצית הנקודה לבד, ומחציתה השנית, שהיא אח"פ, לא נטל, כי אם נשארה לפרצוף א"א. וכן אומר שלקח ז' כתרים מו' נקודות תחתונות דנקודים, והוא ע"ד שנתבאר לעיל גבי ישו"ת, שלקח סמנה בחי' הכתר שבה, דהיינו אותו התכללות דישו"ת כפה דראש הכללי דנקודים, ועד"ו, יש ג"כ לז' תחתונות בחי' התכללות כפה דראש הכללי דנקודים, והם הנקראים ז' כתרים שבז"ת, וגם אותם לקח רדל"א כנ"ל.

והנה נתבאר היטב, סוד הגד"ו דנטייל ראש הא', דאצילות שנק' רדל"א, שהוא מטעם יציאת החכמה לבד מראש לבחי' גוף וע"כ נשארים כל הג"ד דנקודים בבחי' ראש הא' דאצילות, כמיר ונניז שם, ומה שנתגלה מהם כה"פ אצילות: הוא מחצית נקודה הא', לא"א. וז"ת דנקודה כ' לאבא עילאה דאצילות. ושש תחתונות דנקודה ג', לאבא ע"י וישו"ת דאצילות. והו' נקודות תחתונות חג"ת נהי"מ, חנין מהכתרים, לזו"ן דאצילות.

ואחר הדברים האלה, נבין כאן דברי הרב במה שאומר, כי תחילה נעשה מנקודה הא' עתיק וא"א, ואח"כ מן נקודה הב' ומנקודה הג' נעשו בחי' כ' פרצופין דאו"א, כי ע"ז אותן אורות דב' נקודות הנ"ל והלבישו לחג"ת דא"א כנודע, כי שם מקומם, עכ"ל. והיינו מטעם הנ"ל, שחכמה דנקודים, הכולל לב' נקודות דאו"א דנקודים, יצאה לבד מראש לבחי' גופא, גם נקודה הא' עצמה שהוא הכתר דנקודים, נתחלקה לב' מדרגות, דהיינו לבחי' מעינים ולמעלה, ואח"פ, כנ"ל. וזה אמרו, שבנקודה הא' נעשה עתיק וא"א, כי מעינים ולמעלה שהוא עיקר הראש נעשה לראש עתיק, ואח"פ שבהנקודה א' נעשה לא"א. אמנם שניהם עכ"פ בחי' ראש מצד שורש הא' שמטרם עליות המ"ן, שאז אין הבדל באח"פ למבחי' מעינים ולמעלה, כמ"ש בענף ט"ז בפמ"ס עש"ה, ולפיכך גם פרצוף

ונבחר בזה, שהא"ה העולה מפה ולמעלה, מקבל לתוכו ונעשה כמעלת אור החכמה ועצמות, להיותו מביא את אור הזה בהפרצוף כנ"ל, גם נבחר, שהא"ה הזה מתלבש באחורים דאמא, כלומר, כי כל שבתו ומעלתו נמשכים מאחורים דאמא האלו, שמקורם הופעת האו"ה, היו סותמים לאור החכמה, ולא נפתחו רק מסכת הופעתו מסטה למעלה, וע"כ לוקח האחורים האלו שפתח אותם, לחלקו, שמקבל משום התלבשות הזה את אור החכמה, באותו השיעור קומה שהביאו להפרצוף ההוא, והבן היטב.

והנה נתבאר ענין התלבשות האו"ה העולה שנק' ה"ח וה"ג, איך הוא מתלבש באחורים דאמא, ושם ומקבל מחמת זה כח"י עצמות וג"ר ממש, אע"פ שהיא רק כח"י אור הדסרים, וזכור זה היטב, והנה כל זה נעשה רק בראש, אשר שם הע"ס דאו"י קרמו להמסך והמין הנמצא למטה בפה, שעליוהם נעשה הווג המעלה או"ה בסוד וווג הא' שנק' הסתיא, לצורך הראש, שנבחר בזה אשר בפה הזה כבר נפסקו דפנות דאמא, ואינם סותמים עוד על אמא לסכה שכבר נגלה האו"ה כנ"ל.

ובזה תבין, אשר האורות המתפשטים מפה דראש ולמטה לצורך הסתיא, כבר המה מגולים מן סתימת דופני אמא, ולפיכך, האו"ה מסתיא שעל הסכור כבר אין לו אותם האחורים דאמא שיוכל להתלבש בהם, כמו בראש, אמנם מקבל אור דחכמה משרשו דהיונו המסך והאו"ה העומד בפה דראש, אשר האו"ה דראש, יש לו אחורים דאמא להתלבש בהם, שבסבתם מתעצם להיות אור החכמה ממש כנ"ל, אשר ע"כ גם האו"ה והחויג דנופא מקבל מהאו"ה והחויג שבראש, אור החכמה ועצמות.

והנה נתבאר לך, אשר בראש באים החויג מכוסים ומלובשים באחורים דאמא, משא"כ בגוף, באים החויג מגולים, כי כבר נפסקו האחורים ההם בפה דראש, ואינם סותמים משם ואילך, וזכור זה, כי תצטרך לו למקומות הרבה.

וזה אמרו, אשר החג"ת דו"א בשעת מלובשת, הגיעו אליהם האורות מגולים כלי לבוש דאחוריים דאמא, והיונו כאמור, כי כבר נפסק הלבוש הזה בפה דראשיהו דאו"ה בעת הסתיא, ומאחר שהחג"ת נמשכים משם ממעלה למטה, ודאי שאין להם כלל מאחוריים דאמא עילאה, כאמור.

וזה אמרו שם ברך ק"ב, אבל אחר שמת שלישי עליון דתיא, אשר או נפלו שם אחוריים דאו"ה, הנה כאשר יצאו שם שאר האורות, היו מלובשים באלן האחורים שנפלו באצילות וכו', ע"ש. והיונו, בהחששות הראש הגי הנק' ישמיות, שנמשך למקום מלכי חג"ת עד החוה, כמ"ש בפמ"א בענף כ"ב וכ"ג, שנמצא פה דראשיהו דישמיות במקום החוה ושלישי עליון דח"ת, אשר ג' קוין דכתיב דנקודים, נמשכו לשם, דע"כ נעשה ראש גמור, ומאחר שהסתיא נעשה במקום החוה, ממילא נמשכים גם האחורים דאמא הסותמים לאבא עד החוה ממש, וע"כ האו"ה שעלה מחוה ולמעלה נתלבשו באחורים דאמא כנ"ל, וזוה השיגו החג"ת עד החוה תיקון גדול שנתארכו אותם הרפנות דאמא, שבזמן או"ה ע"י היה מקום פסיקתן בפה דראש דנקודים, נמצאים עתה שנתארכו ונחששו, עד מקום חוה דנקודים, כאופן, שגם האו"ה שה"ס החויג שעולים מחוה ולמעלה במקום החג"ת, גם המה מתלבשים באחורים דאמא. שהרי נפתחו ככח הופעתם לשם מסטה למעלה, שעל ידי התלבשות הזה מתעצמים החויג לבחי' אור החכמה, כנ"ל גבי כתיב דנקודים, והבן היטב.

וזה

הארתו לכן יש יכולת וכה אפי' בבינה שבכל פרצוף ופרצוף, להיות ביחד עם חברתה, שהיא החכמה של הפרצוף, שניהן יחד למעלה בראש הפרצוף ההוא. ואחר שבארנו מה שנתקן בא"א נבאר מה שנתקן באו"ה. והוא כי עלו במדרגה ד', והוא, שחזרו יחד פב"פ, אמנם עדיין הם, ככחי' נקודות בלתי תיקון.

ואח"כ נתקנו נה"י דע"י, וגם אז נתקנו חג"ת דא"ה, וגם התחילו לתקן ב' רישין דאו"ה, אשר כל אחד מהם כוללת ג' רישין הנ"ל. והענין הוא, כנודע, כי נה"י דעתיק מתלבשין תוך חג"ת דא"ה וחג"ת דא"ה תוך כח"ב דאו"ה, ולכן כל אלו הבחי' נתקנו יחד זא"ו. והנה נתבאר ענין או"ה שלא היתה בהם רק ג' מדרגות, וחסר מהם מדרגה ב', שהוא אחר בפנים, לסכה הנ"ל.

ונבאר ענין זו"ן, שבהם היו כל המדרגות הנ"ל, וזהו סדרן, הנה נודע, כי זו"ן הם מבחי' נה"י דא"ה כי שם מקומם, כנ"ל, ולכן לא קבלו שום תיקון והארה כאשר התחיל תיקון רישא עלאה דע"י, כנ"ל, על דרך, או"ה שחזרו אז פנים באחור, כנ"ל, אבל זו"ן, לא התחילו (להתחלק) התיקון והארה בהם, עד שהתחיל התיקון דרישא דא"ה.

וכבר נתבאר לעיל, כי רישא דעתיק נתקנו כח"ב שלו, יחד למעלה במקום הראש, משא"כ בא"ה, שהתחלה נתקן כתר חכמה שלו בראשו, ואח"כ נתקן הבינה שלו למטה בגרון, ולכן נתוספה בזו"ן מדרגה הב', משא"כ באו"ה. והוא: כי כאשר נתקנו כתר וחכמה דא"ה בראשו, אז חזרו להיות אחר בפנים, פ"י אחר דו"ה נגד פנים דנוקבא, וכאשר נתקנה בינה דא"ה, חזרו בסוד פנים באחור, ר"ל פנים דו"ה נגד אחר דנוקבא. וכאשר נתקן נה"י דעתיק, שאז נתקנו חג"ת דא"ה, ואז נתקנו כח"ב דאו"ה שהם הראש שלהם, אז חזרו זו"ן פב"פ ועדיין הם בבחי' נקודות בלתי תיקון, כלל, ואחר שנתקנו או"ה אז היה מציאות לתקן זו"ן, ואז ז' המלכים שהם הכלים שלהם

א"ה נחשב לראש כה"פ אצילות. אמנם ב' נקודות או"ה, שהמה כחי' חכמה, שכבר יצאו לגמרי לבר מרישא, כנ"ל, שהמסך עומד במלכות דנקודה א' ע"ש, וזה אמרו, שמנקודה הב' והג' נעשו ב' פרצופין דאו"ה, וע"ז והלבישו לחג"ת דא"ה, דהיינו כאמור, שיצאו לגמרי מבחי' ראש, וירדו למטה מפה דא"ה לבחי' חג"ת שלו, דע"כ נשאר כחי' ג"ר וד"ר דב' הנקודות הללו דרד"א טמורין וגניזין, כאמור. והבן היטב, ותשלום הענין, יתבאר בהמשך דברינו בע"ה.

ענף 5

והנה כאשר התחיל עתיק יומין להתקן זכו' נעשה פרצוף גמור ב"י"ם וכו': כבר נתבאר בענף הק', שכ"ז עיקר הקלקול שהיה בב"ן, הוא מפני החחלק כל מדרגה לשנים, וע"כ נמצא ראש הא' דב"ן שהוא מתחיל טאח"פ דע"י, וע"כ אינו מאיר רק בראש ותוך וחסר נה"י, ע"ש, וכבר ידעת הכלל הזה, שכ"ז שחסר כחי' נה"י בכלים נמצא שחסר לו בחי' ג"ר דאורות, כי אור דחג"ת מתישבים בראש כחב"ד, ואור דנה"י בתוך, ונמצא הסוף ריקן בלי אור, ונמצא הראש בבחי' אור דחג"ת, וחסר לו אור דחב"ד, כמ"ש באורך בענף הק'. והוא הסיבה, שלא הגיע תיקון הקוים לז"ת, וע"כ נשכרו, כנודע.

ונתבאר שם, דכל התיקון של מ"ה החדש, הוא, משום שעלו המ"ן אל הכתר שה"ס הגלגלתא והמצת, וע"כ יצא האור דרך המצת דע"י, ונמצא שאין כאן חילוק מדרגות, כמו בב"ן, המתחלק אל מעינים ולמעלה ולתחת, ולפיכך, יוצאים כאן הראש תוך סוף בשלימות, ומרויחים הכלים דנה"י את אור שלהם, והכלים דראש את אור החב"ד וג"ר השייך להם, כי זה תלוי בזה כנ"ל.

וזה אמרו, ונודע, כי כשנתקן נעשה פרצוף גמור של יוד ספירות, עכ"ל. דהיינו לאפוקי מראש הא' דב"ן, שהיה חסר נה"י דכלים וג"ר דאורות, משום שיצא אור הזווג דרך נקבי עינים, אמנם עתה, כשעלו המ"ן עד גלגלתא והמצת, נמצא ברת"ס בשלימות, שהם: ג"ר וחב"ד בראש וחג"ת נה"י בתוך סוף.

רישא עילאה דלא איתידע פ"י וכו' אינן מתלבשים ומתעלמים כלל תוך א"ה וכו': ואין להקשות הרי כל הראשים דכלהו פרצופים כן נשארים בגלוי, ואינם מתלבשי' בתחתון, כנודע, וא"כ במה נשתנה הראש דעתיק מכלהו פרצופין שיהיה נקי משום זה, רישא עילאה דלא איתידע, כי כונתו בכאן, שהרי באמת, אין עתיק וא"ה נכחנים לבי' פרצופין עליון ותחתון, כי שניהם הם בחי' נקודה א' דכתר, מג"ר דנקודים, כמ"ש שם, אמנם נקודה הא' נחצית

נחצית

זדה אמרו אכן בעת תיקון בא להיפך, כי מביש תית ולמטה היו אורותיו והחסדים שבהם מגולים וכו', אבל העליונים שהם מרישא דו"א עד החוה באו בתיקון סתומים עכ"ל, והיינו כדאמרו, אשר התגית דו"א שנמשך אליהם בחי' הראש דישמו"ת, באו בתיקון סתומים, דהיינו שנמשכו דפנות דאמא הסותמתו לאבא, עד שיע דתית במקום החוה, דשם הוא פה דראש והסתכלות אי' דישמו"ת כנ"ל, אמנם מביש דתית ולמטה היו אורותיו והחסדים שלהם מגולים, דהיינו כאמור, כי כבר נפסקו דפנות דיסוד אמא במקום החוה, סכה עליית אור חוזר סהמסך דהסת"א אשר שם, כנ"ל.

והנה נתבאר לך הפרש הגדול, מכין חגית דו"א, לנהי דו"א, אשר התגית דו"א כולל לוי"ת מגופא דאוי"א עילאין, גם אח"כ, כולל לבחיי ראש ממש דישמו"ת, אשר החוי"ג דשם תעולים מסטה למעלה כחגית הללו יש להם אחרים דאמא להתלבש בהם ולהתהפך משום זה התלבשות לבחיי אור החכמה כנ"ל, מה שאין כל זה בנהי דו"א, שלהיותם בעיקרם רק בחיי זית דישמו"ת, וע"כ אין להם כלל סהתפשטות האורות דאוי"א עילאין, ואין ציל מבחיי ראש ותיקון אריכות הקיון כח"כ סכה האור דישמו"ת שהיו סכה הגוף שלו, שהחוי"ג שלהם כבר מגולים בהם כנ"ל, וע"כ נמצאו אפי' בלי שום תיקון קיום כלל, וזכור זה.

ובזה תבין סוד העיבור דו"א בסעי אמו, וענין שהיתו שם מ' חרשים, שאומר כאן הרב, שאחר שהו"א עולה בסוד מ"ן לאמא עילאה צריך להשתנות שם מ' חרשי העיבור.

ומתחילה צריך להבין, מה ומי גרם שיעלה הו"א למ"ן לאמא עילאה, ובפרט לפי מה דכ"ל לן הרב בכמה מקומות, שאין התחתון יכול להתעלות למעלה מסקורו, שממש יצא, ומשם מתחיל קוסתו, וא"כ צריכים לתבונה רבה בענין עליית הו"א, שמקומו וקוסתו בתנהי דא"א, איך אפשר לו לעלות למדרגה העליונה לבחיי אימא עילאה, שהוא כחגית דא"א.

והנה ענין זה ביאר לנו הרב בתחילת שער התיקון, וז"ל, והנה כאשר עלה ברצון המאציל להתיות את החטים ולתקן את המלכים וכו' גור והעלה מ"ן סתתא לעילא וכו', וכבר נתבאר דע"ל, כי ז' אורות של המלכים דב"ן נתעלו ונתכללו ונתלבשו בני קיון דחוי"ב וכתר שנתפשטו עד סוף המקום הנ"ל שהם חגית, והנה עתה חוזר התפשטות הנ"ל להאסף למעלה וחוזר להיות כדראשונה, שלא היו רק ג"ר במקומו למעלה, והעלה עמהם למעלה במקומם את הו"א אורות התחתונים, ונמצאו עתה כל הו"א תחתונות למעלה במקום הבינה, כי היא אם הכנים, ושם היא מציאת מקום הריון, ועיבור וכו', אמנם בחיי המ"ן שאמרנו לעיל הוא עצמו ענין עליית ז' האורות למעלה בכינה, וזכור הקדמה זו מה היא ענין העלאת מ"ן, עכ"ל עשיה.

והנך מוצא בדברי הרב, אשר טעם העלייה דו"א אורות למ"ן, הוא מסכה, אשר התפשטות הג' קיון דכח"כ שה"ס הראש דישמו"ת, שהיה כחגית עד החוה, חוזר להאסף במקום הראשון לג"ר דנקודים, וסחוך שבעת היות הישמו"ת במקום החגית, נאספו אליה הו"א אורות דחגית נהי"ם, לכן אח"כ בומן שהורה למקומה לג"ר, נמשכו הו"א אורות התחתונות עמה סאליהם, עשיה.

וצריך אמנם להבין הקדמה החשובה הזו היטב, כמו שהוהיר אותנו הרב שם, ולזכרה היטב, בכל המקומות שנמצא מדובר בענין עליית מ"ן, וכדי להבינה צריך שתזכור היטב כל הסתבאר בענין ז' הנקודות הללו בענהי"ק, ובעיקר צריך להבין בהם, אשר בשורשם האמתי

שלהם שנפלו למטה בעולם הכריאה, העלם המאציל באצילות תוך במן אמא עלאה, ושם היו בסוד העיבור וכו', כמ"ש בע"ה.

ענף לא

ועתה צריך שנבאר, באיזה אופן היה עיבור ז"א בתוך פרצוף זה הכולל בינה ותבונה כנ"ל. ומתחילה צריך שנבאר, ענין ג' בחי' אלו שיש אל ז"א, ולכולם צריך תיקון ע"י עיבור זה: הא', הוא בחי' אורות של המלכים שנסתלקו מהכלים ועלו למעלה מהם, והכלים וירדו לכריאה. הב', הוא בחי' רפ"ח ניצוצין של אור, שנשארו בתוך הכלים בהיותם שבורים, כדי להחיותן חיות מצומצם, כדי שע"כ יהיה בהם מציאות לחזור ולהתקן ולהחיות על ידי עיבור.

ואל תתמה מזה, כי כן האדם התחתון בעה"ו, אחר שמת ויצאה נפשו ממנו נשאר חלק מנפשו בתוך הגוף, כדי שעל ידי זה יוכל לקום בתחיית המתים. וכמ"ש הזוהר פ' שלח לך דק"ע אבל השתא פקדונא איהו לנפשא, דאיהו משתכבא ואשתארת בשכוכי גו גרמי, ובג"כ, בריש כל ליליא פקדונא דרוחא לנפשא, ולא על בשרא. גם בדקס"מ, ענין הבל דגרמי דאשתאר בקברא, במעשה בעלת אוב בשמואל. וז"ס פסוק, והשביע בצחצחות נפשך ועצמותיך יחליין.

הנ' הוא בחי' הכלים עצמן, שנשברו וירדו לכריאה. וכל אלו הג' בחי' צריכין להתקן על ידי עיבור, כמ"ש.

ותחילה נבאר ענין הרפ"ח ניצוצין הנ"ל מה ענינם, ואחר כך נחזור אל הדרוש הנ"ל, ובכ"מ שאנו מזכירין בחיבורינו זה ענין רפ"ח ניצוצין הם אלו שנבאר עתה בע"ה. הנה נת', כי ז' נקודות תחתונים הנקראים ז' מלכי' שהם בחי' זו"ן דשם ב"ן הנ"ל, שיצאו מנקבי עינים דא"ק, כאשר יצאו בחי' הכלים תחילה, וכאשר יצאו אח"כ האורות לכנוס בכלים שלהם האלו, לא יכלו הכלים ההם לסבלם, ונשברו וירדו הכלים למטה

נחציה לשנים, דהיינו סכה שורש הכין שכל מדרגה נחלקת לשנים, למעינים ולמעלה, ואח"פ. ונוסף עוד כאן, אשר מצד המ"ה החדש עלה המ"ג מבי"ע א"ל החצי נקודה הראשונה ויצא שם הכתר דמ"ה בפרצוף שלם של ע"ס ברת"ס, כנ"ל, כי סחצי הנקודה העליונה נעשה מדרגה שלימה, ראש וגוף. שנק' דר"ל"א ואח"כ יצא העיב דמ"ה ספה דראש הוה, ג"כ כמדרגה שלימה רת"ס, והוא הנק' א"א, ונמצא מלכיש ספה דרד"ל"א ולמטה על זית חגית נהי' שלו

וזה אמרו ונקי' באד"ז דר"ל"א פ"י כי הנה פרצוף עתיק הג"ר דליה אינם מתלבשים ומתעלמים כלל תוך א"א, ונשארו בגלוי, כי איננו יכול להשינו ולהלכישו עכ"ל. פ"י, דאע"פ שהם מדרגה אחת, ואין כאן בחי' עליון ותחתון, לומר בו שהתחתון לא יוכל להלכיש ג"ר דעליון, שהרי שניהם בחי' נקודה א' דג"ר דנקודים. ועכ"ז, נעשה כחצי נקודה העליונה בחי' דר"ל"א, שה"ס ג"ר דעתיק, אשר הא"א אינו יכול להלכישו. והנה בזה ודאי, שיש חידוש גדול כלפי שאר בחי' עליון ותחתון, ומשום זה יצא בשם דר"ל"א, והכן.

נתמעט האור וכו' דעתיק שנתקן ונעשה פרצוף ועובר אור העליון דרך המסכים וכו': פ"י, שע"י עליית מ"ן דראש הא', שנחדש במ"ה החדש, הרי שנתקנה חצי נקודה הא' דנקודים כמסך כנ"ל, וכמ"ש בענף הקודם, בדי"ה כי תחלה נעשה מנקודה הא' עתיק וכו', עשי"ה. אשר כסכת עליית המ"ן לכתר, יצא א"א ואו"א עילאין דבר מג"ר דנקודים, וע"כ כל הג"ר הל"ל, לקחם עתיק, להיות שנתקן בעצמו לפרצוף שלם מראש וגוף, וע"כ ד' המדרגות ע"כ מ"ג מ"ה ב"ן שלי, היוצאים מהויה חפנימית דכתר דמ"ה שח"ס עתיק, נמצאים: אשר פרצוף ע"כ יוצא בא"א, והמ"ג באו"א, ומ"ה זכ"ן דמ"ה בוו"ן, כמ"ש בע"ה במקומו.

וזה אמרו, שאחר שנתקן רישא דע"י, נתמעט האור ע"י רישא דעתיקי, שנתקן ונעשה פרצוף, ועובר אור העליון דרך המסכים ההם. ועתה יש כח באבא לקבל אור העליון דרך הפנים שלו, וכו' עכ"ל. כי מקודם זה בב"ן, לא היה אבא יכול לקבל אור העליון דרך הפנים שלו, דהיינו בכלים דג"ר שנקי' פנים, משום שהאור יצא דרך עינים, ואין לו לאבא רק בחי' אח"פ דכתר, והיה משום זה חסר נהי" דכלים וג"ר דאורות, כנ"ל, וע"י בענף מ"ן בפמ"ס, משא"כ עתה, כשעלה המ"ן לפרצוף גלגלתא וסכת, ויצא פרצוף עתיק דברו בפרצוף שלם רת"ס, כי המדרגות כבר אין להם ענין להחלק כנ"ל, וע"כ גם אבא יצא בפרצוף שלם של רת"ס, והשיג נהי" דכלים וג"ר דאורות.

וזה אמרו, ועתה יש כח באבא לקבל אור העליון

האמתי המה בחי' זית: תוך, סוף דעתיק, כי כל העשרה נקודות, המה פרוצין הראשון שיצא על המין, שעלה מנהי' דאי'ק, שנמצאים גיר דנקודים בבחי' הראש הא' וזית בחי' תוך סוף שלו, ונמצא לפי'ו, שאין כאן אלא כי סדרנות לבר, שהם ראש וגוף, כמיש בענף יוד, אמנם יצאו פרודות, ובבחי' עיגולים לבר, אשר ע"כ, קיבלו בחי' היושר ואור דוכר, מיסוד אי'ק, ואו, נשתרשו הו' נקודות בני בחי' גופים: מתחילה בבחי' גוף דכתי, דהיינו בזמן מלוכת הדעת, שנכתן או, אשר הראש דנקודים שנק' בחי'ב, הוא כולו בחי' בתר, להיות קומתו עד הכתר, והיות דנקודים כולם, המה בחי' תוך סוף שלו, ונק' בכללם דעת, כמיש בענף כ"כ בפס"א. והנה לפי'ו, עדיין כל היות המה סדרנה אחת, דהיינו גוף דכתי, כניל, וזהו שורש הא', שנשתרש בוית דנקודים. שורש הב', הוא ביציאת ראש הב' דנקודים, שנקרא או"א ע"י, ואו מלכו ג' מלכו חניה, ונמצאים או היות כולם בבחי' גוף דאו"א, ונעשו לסדרנה שלישית, כי יצאו מבחי' סדרנה ב', שמקודם זה היו סדרנה ב' לכתר, ועתה, סדרנה ב' לאו"א, וסדרנה ג' לכתר.

שורש ג', הוא ביציאת הראש דישו"ת. שאו מלכו תפארת נהי"ם דנקודים, שנעשה בהם סדרנה רביעית, ויצאו ג"כ מסדרנה ג': שמתחילה היו סדרנה ג' לכתר, וסדרנה ב' לאו"א, ועתה נעשו סדרנה ד' לכתר, וסדרנה ג' לאו"א עילאין, וסדרנה ב' לישו"ת, דהיינו בחי' גוף לישו"ת והבן היטב.

ובזה תבין, ענין עליות ו' אורות לישו"ת, כי ביציאת הראש דישו"ת, שבא למקום חני"ה דנקודים, נמצאת סדרנה שוה לסדרנה היות דנקודים, כמיש בסבויש ש"ו ח"ב פ"א, שברדת העליון למקום התחתון, נעשה כחתון ממש, וכן להיפך, עשיה. וכדף ס' בפס"ם אות ה' עשיה, ולפי'ו פשוט הוא, שאחר שביה"כ דתנח"ם דנקודים, יכלו האורות לבא לבחי' ראש דישו"ת העומד בחני"ה דנקודים, להיות שמקודם זה היו גם התנח"ם דנקודים בסדרנה חני"ה כניל בשורש הא', ונהגה אחר כך כשהישו"ת חור לבחי' גיר דנקודים ואו"א ע"י, נמצא ממילא שהעלה עמו ג"כ את הו' תחתונות, שכבר היו כלולים בו מעת היותו במקום החני"ה. ובה תבין, שכל ענין העלאת מין תלוי כולו במיכת יציאת או"א עילאה לבחי' ראש הג' הנקרא ישו"ת, שבוה נמצאת שמתפשט בבחי' ג' קוי כח"ב, למקום חני"ה, אשר ע"י משתוות עם הו"ת, והמה יכולים לעלות אליה ולהתכלל בה, ואו חזרת הישו"ת שהם אמא עילאה לקדמותה לבחי' גיר, ומסילא נמשכים עמה הו"ת אשר כבר נתכללה בהם, מעת היותה במקום, והנה נתבאר, סוד עליות מין כחלכתי, וזכור זה.

ובזה תבין ג"כ סוד העיבור בתשעה חדשים, כי נתבאר שבישבת או"א עילאה להיות בקומה שוה עם אמא עילאה, דהיינו במקום גיר, או מעלית עמה הו"ת בבחי' מ"ן, ואו סדרונת בעים דיושר מאבא עילאה. שנק' מ"ן דוכרין, שבוה מתקנים הו"ת בסוד ג' הקוין דכתיב, שפירושו כמיש לעיל, אשר החו"ג העולים מהמ"ן שהים המסך המעלה או"ת, שנק' חו"ג כניל, הנה המה מתלבשים באחוריים דאמא, שבוה שבים המה לבחי' אור החכמה, כמיש לעיל באורך, אשר בעים דראש נמצאים דפנות דיסוד אמא הסותמים לאור החכמה, והמה נפתחים רק ע"י מ"ן המעלה או"ת, ומשום זה קונה האור חזר וחו"ג האלו, בחי' אור החכמה ממש, כי נכתן שרק המה הם, המשיכים אור החכמה בהפרצוף, ולא וולתם. וזהו שנק' התלבשות החו"ג באחוריים דאמא כניל, ומתוך שהמ"ן דווג או"א ע"י, המה בחי' הו"ת שעלו

למטה, במקום שהוא עתיד להיות עולם הבריאה אח"כ, והאורות נסתלקו ועמדו למעלה באצילות, כמבואר אצלנו לעיל באורך. וירידה זו, נקרא מיתה, לפי שכל שיוצא מעולמו ויורד והולך לעולם אחר זולתו, נקרא אצלו מיתה. והנה אלו ז' מלכים, הם בחי' ז"ת, שהם הנקרא זו"ן של עולם האצילות, וכיון שירדו אל הבריאה, נקרא אצלם מיתה, משא"כ באחוריים דאו"א שנפלו ולא מתו, כמיש.

והוא אצמם כדמיון אדם התחתון בעה"ז, כשמת, שאו נפרדת נפשו מגופו ונפשו מסתלקת ותשוב למקומה האמיתי אל האלקים אשר נתנה, וגופו שהוא עפר ישוב אל הארץ, ויורד ממדרגתו שהוא בחי' אדם, וענין זה נקרא מיתה וכך, אירע אל המלכים האלו כי נשמתן, שהם אורות שלהם עלו אל מקומם הראשון שהוא אצילות, אמנם גופם שהם הכלים שלהם ירדו לעולם הבריאה, ושם הו' קבורתם.

והנה כמו שגוף האדם התחתון בעה"ז, כשנקבר נקבר נאמר בו ונפשו עליו תאבל, ונשאר בו אותו הבחי' של הרוחניות של עצמותיה, הנקרא בזוהר הכל דנרמי כנ"ל, כדי שיהיה לו איזה חיות, כדי שיוכל להתקיים עד זמן התחיה, כי אם לא היה נשאר בהם שום לחלוחות, לא היו קמים בתח"ה. וזהו ענין שארז"ל שיש מי שאינם קמים בתח"ה לסבת עון, כמו עון רבית, וכופר בתח"ה, וכיוצא בזה, כי אותו העון גורם להסתלק רוחניות המלחלח העצמות ההם בקבר, ונשארים יבשים, ושוב אינם יכולים לחיות וז"ס. והשביע בצחצחות נפשך ועצמותיך יחליץ, והיית כגן רוה, וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו, כי ע"י לחלוחית מעט ההארה אשר נכנס בעצמות, לא יכזבו מימיו, ויקום בתח"ה, וזה מ"ש יחזקאל, בענין העצמות היבשות ההם, שארז"ל, שהיה איש אחד שבגשך נתן ובתרבית לקח, ועייב נתייבשו עצמותיו בלתי שום לחלוחית מצוה, ולא קם בתח"ה.

והנה ער"ז, גם בו מלכים נשאר בהם קצת רוחניות, כדי להחיות את הכלים ההם בזמן תחייתם, שהוא זמן תיקון האצילות

העליון דרך הפנים שלו, כי המסכים דמ"ן נתקנו בגלגלתא ומצח, ומסילא יוצא האור שהוא דרך המצח, ומסילא יוצא במדרגה שלימה רח"ם, ומגיעים האורות עד סוף דאבא, וכן הג"ר מגיעים בראש דאבא, שהם נקראו דרך הפנים.

אבל אמא שהיא נוק' דינין עדיין אין בה כח וכו': כי אמא הוא ס"ג, נוק' דע"כ שהוא אבא, וע"כ כחתקן עתיק ברת"ם יצא או ע"כ לחוץ ג"כ במדרגה שלימה ברת"ם, ונשלמו הנה"י שלה, ויכול לקבל האור דרך הפנים, משא"כ אמא שהיא ס"ג, עדיין לא יצאה או סדרגתה לחוץ, והנה"י שלה עדיין לא נשלמו.

וזה אמרו, אבל אמא שהיא נוק' פ"י שהיא נוק' דאבא, דהיינו ס"ג, ע"כ עדיין אין בה כח לקבל אור עליון דרך הפנים שלה, רוצה לומר בג"ר שלה כנ"ל, כי הנה"י שלה עדיין לא נשלמו, מפני שהס"ג עדיין לא יצא לחוץ. ודע, שמה שאומר שאבא נשלם תיכף כחתקן עתיק ב"ם, הכונה רק על אבא דנקודות, דהיינו בחי' ב"ן דאבא, שהיא ע"כ רב"ן כנודע. אמנם ודאי שבחי' מ"ה החדש דאבא שהוא ס"ג דמ"ה, כנודע, הוא עדיין לא נשלם כצד בתיקון עתיק, כמ"ש הרב לקמן.

שהחוב"ב שבראש ע"י שניהם נתקנו יחד וכצ"ל לא הקדים זה לזה וכו': כי כל הקדימה והמעלה של הזכר על הנוק', הוא משום שבפרצוף הזכר נמצא האחוריים דג"ר, משא"כ בנוק', כמ"ש בפס"ם ענף כ"ג אות ב' עשיה. והנה תיקון רישא דעתיק היה בבחי' אב"א, כנודע, ופירוש אב"א, נתבאר לעיל בענף כ"ט בפס"א, שאחורים דוכר ונוק' דבוקים זה בזה, כלי שום הפרש והכר בין אחוריים דוכר לאחוריים דנוק'. כי אחוריים דוכר נמצאים נעלמים לגמרי במצב הזה ע"ש, וזה אמרו, שהחוב"ב שבראש ע"י, שניהם נתקנו יחד, כלומר, בבחי' אב"א כנ"ל.

וזה אמרו, וכצ"ל לא הקדים זה לזה, רוצה לומר שאין שום קדימה ומעלה להחכמה יותר מהבינה, משום דאחור דחכמה נעלמים שם, לחיותם אב"א, ושניהם דבוקים בכותל אחד, והבן.

לכן גם או"א וכו' היה בהם כי תיקונים ביחד וכו' ומיכף עלו כי סדרנות: כי מדרגת אב"פ, אין לו ענין באו"א כאן, שפירושו דאב"פ הוא, שהזכר משפיע אור דאחורים שלו אל הנוק', כמיש בפס"א כ"ט ע"ש, וכבר נתבאר שבמיכת תיקון עתיק אב"א, אין שום קדימה לחכמה על הבינה, כי האחורים שלו נעלמים ואין כאן אור דאחוריים דוכר, ואין כאן ענין שיהפוך הזכר אחוריו אל הנוק', כי ע"כ הם דבוקים בכותל אחד, כנ"ל והבן.

שעלו ביסוד אמא ע"י כניל, וממילא נמצאים אשר הו"ת בעצמם מתלכשים כאותם האחרים דאמא, ושבים לבחי' אור התכמה שנק' אור החיה, וזה אמרו בשער התיקון כאשר עלה ברצון המאציל להחיות המתים, וכו' גור והעלה מ"ן וכו' עשיה דהיינו שיע"י הוונג הנעשה על ידיהם באוי"א ע"י נמצאים הו"ת ששבים לבחי' חיה ואור התכמה כניל, דהיינו ע"י התלכשות באחרים דאמא כניל, וממילא המה יכולים להעלות הכלים שלהם מבי"ע שהיו בבחי' מיתה, דהיינו בפירודא מאור החיה שה"ס אור התכמה, שעתה קמו לתחיה, כי חורו והשיגו. אורות דחיה. אמנם כל זה התיקון החדש ותחית המתים הנ"ל, לא הגיע רק לבחי' חיה דנקודים לבד, ולא כלל לבחי' נהי"ם דנקודים, כי כבר ידעת, שכל הו"ת נבנתים לבחי' חיה מצד היותם בחי' גוף והסתייב דאוי"א ע"י, ואיב מאחר שכל הוונג הנעשה בסבת עלייתם למ"ן היה בבחי' אוי"א ע"י וג"ר כניל, איב לא נמשך התיקון אלא לבחי' הגוף דאוי"א ע"י, שנק' חגית, משא"כ לנהי"ם שהמה הגוף המתפשט מראש הג' דישו"ת, שהוא כבר נתבטל ונאסף בחזרה לג"ר לבחי' אמא עילאה כניל, וממילא נמצא שהגוף שנשתרש בו"ת דנקודים בבחי' ראש הג', עדיין אינו מקבל כוח שום אור התחיה שה"ס תיקון קו"ן, וכזה תבין, רסו הרב שער הכללים פ"ד עה"כ ויהי נוסף יפה תואר ויפה מראה, שר"ת יתו"ם, כי נוסף ה"ס נהי"ו דוי"א אשר אחר דישו"ת חור ונעשה פרצוף אחד עם אוי"א עילאין, נשאר יתום מאמו, שה"ס יישו"ת שנכתבל כני"ל.

והנ"ל לבאר איך נתקנו שם הנהי"ו דנקודים, חסר לנו ידיעות שעדיין לא דברנו מהם, אמנם כדי להמשיך ביאור דברי הרב נפרשם לפי הצורך במקום הזה. והענין, כמ"ש לעיל, בטעם עליות ו' האורות לראש הג', שעמדנו שם, דוח יצוק, רק באורות דחגית, מאחר שראש דישו"ת נמצא במקומם, אבל איך עלו לשם אורות דנהי"ו דנקודים, ולפיכך ביארנו, אשר החגית נהי"ו המה מדרגה אחת, מבחי' שהם ז"ת דתיקון, ומדרגה ב' לבחר, שטעמם זה, יכולים הנהי"ו לבא בדרך עליה לחגית, והנה מזה הטעם, נמשכים ג"כ עם היששו"ת ועולים לבחי' מ"ן, לאוי"א עילאין, אמנם עכ"ז, נמצאים כהכרת בפירודא, כי מצד שורשם הראשון, שהם ז"ת דתיקון היו בפירודא זה מזה, כניל, ולפיכך אינו מכוונים שכל אחד מנהי"ם הנפרדיו האלו, דהיינו הבאים מנופא דישו"ת, צריך להתחדש ולהתקשר בגופא דאבא שנק' חגית, כלומר, בני' התפשטות קו"ן בחי' שכבר השיגו החגית הללו, דע"כ יש בהם ג' בחינות, יס"ן, שמאל, אמצע, כמ"ש בענה"ק, וזהו שמכונה חודש, כלומר, בחי' חירוש גמור של מדרגה חדשה, כי הנהי"ם המה מדרגה רביעית לבתר, שבמצב הזה אינם ראויים לאור החיה כלל כניל, אלא מתוך הקשר שהמה נקשרים בהחגית שהמה מדרגה ג' לבתר, ואיב נתחדש כל אחד ואחד מד' המלכים דנהי"ם בחירוש מדרגה, שהשיגו מדרגה הג' כאמור.

ונבין, כאן, מ' בחי' של חירוש, כי הנצח, מקבל בחי' הקשר דג' קו"ן דחגית, ומכונה ג' חדשים, וכן ההוד, מקבל בחי' הקשר דג' קו"ן דחגית, שמכונה ג' חדשים שניים, וכן היסוד, מקבל בחי' הקשר דג' קו"ן דחגית שהם ג' חדשים שלישים, שעולה ביתר מ' חדשים, וזהו לצורך דא' עצמו, שכולל בעצמו ב' הגופים: חגית נהי"ו כנודע, אמנם לצורך המלכות, שהוא נוקי דוי"א, נבנתה גם היא, שמקבלת בחי' הקשר דג' קו"ן דחגית, שהמה ג' חדשים רביעיים, וז"ס עיבור של י"ב חודש, כנודע שמעשה היה ברבה תוספאה, ואכשור עיבור של י"ב חודש.

האצילות. ודע כלל זה, כי כל מה שיש בעוה"ז הכל הוא כדוגמת מה שהיה באלו שבעה מלכים ואין כל חדש תחת השמש ומיתת המלכים ותיקונם, הוא ענין תחיה להם, וכך יהיה לגופים השפלים בעוה"ז לע"ל, והנה הרוחניות הנשאר בהם, הנק' הבל דגרמי, הם בחי' ניצוצין של האורות העליונים שנשארו בכלים המתים ההם, ועיקרי האורות נסתלקו למעלה, וקצת ניצוצין מהם נשארו בכלים להחיותן בזמן תיקון של אצילות.

והנה מספר הניצוצין ההם, היו רפ"ח ניצוצין, וז"ס והארץ היתה תהו ובהו, שהם בחי' המלכים הנקראים ע"ש המל' דא"ק, הנקרא ארץ אדום, אשר מתו ונשתכרו ונעשו תהו ובהו, ונשאר קצת ניצוצין הנקרא רוח אלקים מרחפת עליהן ותיבת מרחפת הוא מת רפ"ח, כי הרפ"ח ניצוצין היו תוך המתים הנ"ל, ופשוט הוא שהאור המעולה עלה למעלה ובחי' הנרועה שבהם הם ניצוצין ההם אשר נשארו בתוך הכלים, כנ"ל, שהם בחי' דינין גמורים, כמ"ש, לכן נבאר תחילה סדר האורות והמדרגות ומעלתן זה למעלה מזה.

הנה נודע, כי כל האורות של האצילות, הם כולם בחי' הויות ונודע, כי ד' בחי' הויה"ה הם, או הויה במילוי יודין שהוא ע"ב, כזה: יו"ד ה"י, וי"ו ה"י, או הויה דס"ג, כזה: יו"ד ה"י, וא"ו ה"י, או הויה דמ"ה, כזה: יו"ד ה"א, וא"ו ה"א, או הויה דב"ן, כזה: יו"ד ה"ה, ו"ו ה"ה.

ונבאר עתה בחי' הויה דע"ב, וממנו יתבאר שאר הויות, הנה פשוט הוא, כי שורש האורות ועיקרן הוא ד' אותיות הויה פשוטים, בלתי מלוואים והם, בחי' עצמות האור, ואמנם זהו בהיות האותיות ממש בצורתן, אמנם ג"כ יש בחי' אחרת, והוא בהיותן בבחי' מספר וחשבון, באופן זה, כגון אם נאמר, ד' אותיות הויה מספרם כ"ו, ואין ספק, כי צורת האותיות עצמן, הם יותר שורש ועיקר האור, יותר מבחי' מספרם

וזה אמרו, ותיכף עלו ב' מדרגות יחד והיו פכ"א, שהיא מעלה ג', והיינו כאמור, שאין לו לחזק בחי' אחרים להשפיע אליה, אלא בחי' פנים לבד, כמ"ש לעיל, שכבר נשלמו נהי"ו שלו, ויכול לקבל האור דרך פנים, כמ"ש עש"ה. אמנם אמא, עדיין אינה יכולה לקבל אורו דרך פנים, והוא, משום דהס"ג עדיין לא יצא לחוץ, כנ"ל. **אבא** הוא עומד בבחי' פנים כב' המדרגות כמ"ש אב"ג השינוי הוא כאמא וכו': כי בחתקן עתיק ויצא הע"ב לחוץ, כבר השיג אבא רת"ס דהיינו י"ס שלו מצד הנקודים, אמנם, אמא, כל כמה שלא יצא הס"ג לחוץ, עדיין חסרו לה נהי"ו וכלים דפנים. לכן אינה יכולה לקבל אור הפנים מאבא בג"ר שלה, ומוכרחת לקבלו דרך אחריה, דהיינו בבחי' ו"ק שלה. אמנם נחשב בה אור הפנים במקצת, משום תיקון אבא, משא"כ אח"כ, כשיהיה לה הכלים דפנים, הרי מקבלת אור הפנים מאבא בכלים דפנים שלה והוא פשוט. וענין הוונג דפנים באחר, נתבאר היטב בפמ"א ענף כ"ט עש"ה.

האחרים דאמא נמתקו ונתקנו תיקון נוסף על אחורי אבא: כי אחורי אבא, אין אור פנים העליונים מהם מאירים בהם, והיינו כמ"ש לעיל, אשר אחורי אבא נעלמו, בתיקון עתיק אב"א, וע"כ אין אחורי אבא מקבלים מכאן ואילך, את בחי' אור הפנים שלהם, והכן, וז"ס שנכתבל זווג אוי"א הפנימיים, עד גמר התיקון, וכל הוונגים דאוי"א בהמשך עולם התיקון היינו רק בבחי' אחרים דאמא, וזכור זה.

והנה עדיין א"א בסוד נקודת כ"ח תיקון וכו': כלומר, דתיקון פנים דאבא הנ"ל, הגיע לו כטרם שנחלקו א"א בבחי' מ"ה החדש, כי מבחי' הבין נמצא אבא מדרגה השניה לעתיק. כלומר, שעתיק הוא בחי' גלגלתא וכתר דב"ן, ואבא הוא בחי' ע"ב דב"ן, משא"כ א"א הוא אינו בחי' ע"ב כ"ל, אלא בחי' כתר כמו עתיק, אשר ע"כ ענין תיקון המסכים בעתיק שהוציא י"ס דע"ב דב"ן לחוץ כרתים בשלימות כני"ל, וזהו אינו נוגע לא"א, וזה אמרו, שא"א הוא עדיין בסוד נקודה לבחי' תיקון, והכן.

ומעם ירדתה שם בגרון וכו' לפי שא"א מלביש לעתיק לז"ת שבו: כלומר, שככה מ"ה החדש, נעשו עתיק וא"א ב' מדרגות נבדלים: דהיינו גלגלתא וע"ב, אשר עתיק הוא בחי' פרצוף גלגלתא דמ"ה, וא"א ע"ב דמ"ה, ונמצא א"א נאצל ויוצא מפה דראש דעתיק, וע"כ משם מתחיל קומתו, ואינו מלביש זולת לז"ת וגופא דעתיק לבד, שנמצא משום זה במדרגת ע"ב.

וזה אמרו, אמנם בינה דא"א לא יכולה לעלות ולהיות בראשו, ונשארה למטה בגרון, והיינו כמ"ש בפנים מאירות לעיל דף קע"ט ד"ה

ולמטה נעשה זנתה רשות ושלמה גם לאור דמיון
 באנפי נפשוה, ומחוי חיו כב' רשויות, והכן זה.
 וזים ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה
 וכו', כי סוד המלאכה, המה החוץ שבבניע, כסוד
 איהו מלאך, ואיהו מלאכה, שהים נפש רוח שבבניע,
 שהם בפירודא, בבחי' רשות הרבים, כניל, ובעשיות
 המלאכות מעליו מין מן הניצוצין קדישין שנפלו לביע
 בעת שביחי, כי בימות החול נמצאת השכינה בנלות,
 כלומר שמתפשטת כהריר בעלמא דפרודא, כדי שבסגולתה
 יוכלו הצדיקים להעלות מין, אמנם ביום השביעי, שבת
 לה' אלקיך, כי השכינה הקדושה מתעלית לאצילות,
 לרשות היחיד, וע"כ המוציא מרשות היחיד לרה"ר,
 גורם התפשטות ניצוצי השכינה הקדושה שכבר הוכררו
 ונתעלו לרשות היחיד, ועתה סורידים בחורה לרה"ר
 חיו, והמכנים מרה"ר לרה"י גורם, שהשכינה הקדושה
 חרד במקום הסיגים לברר בירורים להעלותם משם
 לאצילות, שהוא רה"י כניל. וזהו תלוי באיסור ל"ם
 מלאכות, שסוריד השכינה הקדושה בבחי' מלאכה כמו
 בחול, כניל, והכן, ורי במקום הוה ויתבאר במקומו
 בהרחבה בעיה.

הקדמת רפ"ח ניצוצין.

מענה למד עד למד ואו

דע שמוד הרמ"ה ניצוצין שהרב מרחיב ביאורם בששה
 ענפים שלפנינו, תדע, שכל דבריו סובבים ביותר
 על ביאור השם הקדוש שנק' שם ס"ב, אשר בכל העלאת
 מין מניצוצין קדישין שבבניע לאצילות, צריכים בחיוב
 לכיין בשם הוה, כמ"ש הרב לעיל, בענף ב"ג וז"ל, וכבר
 ידעת כי שם ס"ב הוא ביצירה וכו' הם בחי' וז"ן שהם
 ביצירה ועשיה, אמנם בונת ס"ב זה להעלות כל הכיורין
 משם וכו' ע"ש. ואומר כאן, שהים ג' ספורות כחיב
 דברישא. והפרוטו בסוד: ד' אותיות דהויה, ועשרה
 אותיות דסילוי הויה, וכ"ח אותיות דמילוי המילוי,
 שככללם, מספר ס"ב אותיות, ומפרטם הרב לייב
 מדרגות: פ"א דאותיות ופ"א דחשבון, בכל אחד מנ'
 הניל. והנה עם רוב החיוב לידע ולהכין השם הוה
 על בוריו, שלא יצויר ענין העלאת ני"ק וזלתו, כניל,
 וגורע, שכל עסקינו בתורה ובמעשים, הוא רק להעלות
 ני"ק, עכ"ל, הרי לפנינו דברי הרב סתומים והתומים
 באלף אלפי עוקאות, ולכן אתאמין לפרשו ולבאר, כפי
 האפשרות במקום הזה.

אמנם ביאור הענין הוה, פסוד ככל דרושי הרב מסש,
 וכולם צריכין לקבץ כאן ולזכור אותם. ככל מלה
 ומלה שבהענפים הללו, וע"כ אני מוכרח להביא כאן
 מעין קיצור מכל הסבאר כדברי הרב בפס"ם ובפס"א
 מתחלת העץ החיים עד כאן, ואז נזכה להכין מעט
 בדברים הקדושים והנוראים הללו, ואשר ידועתם הוא
 כל כך הכרתית וחיונית, כמפורש לעיל.
 ומתחילה נקדים דברי הוה באדרא נשא דף קליה
 ע"א, וז"ל, בלע בן בעור, תאנא, הוא גיורת דינא
 תקיפא דתקיפין, דבגיניה מתקשרין אלף אלפין מארי
 דיכבא ויללה, עכ"ל. והנה צריך להכין ענין החשבון
 הוה דאלף אלפין, כי ודאי הוא חשבון מדויק, ואשר
 יש בו צורך לקשרי התכמה והמעשה, כגודע, שכל
 דבריהם זיל מצורפים ומווקקים ככסף צרוף, גם צריך
 להכין בכאן ענין המלכות שהים החשבון דכל הויה
 ופרצוף, כמ"ש הרב לקמן בעץ החיים ענף ליה וז"ל.
 וגם בני מלכות שבהם יש ס"ב אחוון עצמן, אלא
 אהם כסוד מספר, וזים עיניך בריכות בחשבון, כנזכר
 בוורה

וי"ו יו"ד, יו"ד וי"ו דל"ת ה"י יו"ד וי"ו
 יו"ד וי"ו יו"ד וי"ו דל"ת ה"י יו"ד וי"ו
 יו"ד וי"ו ה"י יו"ד וי"ו דל"ת ה"י יו"ד
 וי"ו יו"ד וי"ו ה"י יו"ד. (א) מדרגה י"א
 מספר וחשבון, כ"ח אותיות מילוי המילוי
 דפנים. (ב) מדרגה י"ב, מספר וחשבון
 קנ"ו אותיות אחרים דמילוי המילוי.
 ועד"ז תלך עד אלף אלפים מדרגות לאין
 קץ עד הנ"ל וכיוצא.

והנה זהו שביארנו הוא בהויות
 דע"ב, וכיוצא בזה בהויות דס"ג, ובהויות
 דמ"ה, ובהויות דכ"ן, וכן בכל השמות
 וכינויים שבעולם. והנה כל מדרג' הקודמת
 לחברתה הוא מעולה ממנה, ואורה
 גדול מאור המדרגה אשר תחתיה, וא"כ
 כשירדו הניצוצין, בודאי שהיותר תחתון
 מהם, נשארו בהכלים, כנ"ל.

ודע כי לא כל הבחי' שוים, כי
 הנה שם ע"ב גדול במעלה מכולם, ותחתיו
 במדרגה, שם ס"ג, ותחתיו במדרגה שם
 מ"ה, ותחתיו במדרגה שם כ"ן. ופשוט
 הוא, כי כל הוי"ה מאלו הד' יורדין
 מהם בחי' ניצוצין להחיות הכלים: וניצוצי
 הויות דע"ב ירדו בכלים דע"ב, וניצוצי
 דס"ג ירדו בכלים דס"ג כו', והוא, כי
 אין כח בניצוצי דהוי"ה זו להחיות כלים
 דהוי"ה אחרת, לכן לא ירדו כל הניצוצין
 משם כ"ן הגרוע מכולם, להחיות הכלים
 אמנם מכל הוי"ה והוי"ה ירדו ממנו
 ניצוצין, להחיות הכלים שלה אלא שמה
 שירד מהוי"ה דע"ב, היו הניצוצין הגרועי'
 מכולם אשר בשם ע"ב, וכן הניצוצין
 שירדו משם ס"ג, הם הגרועות מכולם
 אשר בשם ס"ג, להחיות הכלים שלה,
 וכיוצא בזה בכלים האחרים.

גם צריך שתדע, כי מספר ניצוצין
 שירדו מכל הוי"ה מאלו הד', אינם
 שוין, לפי ששם ע"ב העליון שבכולם
 לא היתה בו כ"כ שבירה גדולה כמו
 בס"ג, וכיוצא בזה בשאר. ובודאי, כי
 משם ב"ן ירדו יותר ניצוצין מכל השאר
 וממ"ה פחות מב"ן, ומס"ג פחות ממ"ה
 ומע"ב פחות מס"ג.

וטרם שנבאר מספר כל אחד ואחד
 צריך שנקדים הקדמה א', והוא זה. דע

דנקודים, כדומה לישמ"ה דנקודים, דע"כ מלביש
 לז"ת דעתיק, כמ"ש כ"ז בענה"ק, וע"כ יש להם
 לזו"ן שורש בראש דא"א והכן.
 כאשר נתקנו כתר וחכמה דא"א
 בראשו אז חזרו להיות אחר
 בפנים וכו': כבר נתבאר בענה"ק, שהג"ת
 דזו"ן דנקודים מיוחסים לז"ת דאבא שהוא ע"ב,
 משא"כ בנזק' דזו"ן דנקודים שאין לה מבחי'
 אבא כלום זולת מישמ"ה שהוא ס"ג, גם נתבאר
 לעיל אשר א"א נתקן בבחי' ע"ב דמ"ה.

וזה אמרו, כאשר נתקן כתר וחכמה דא"א
 בראשו, חזרו הזו"ן להיות אחר בפנים. וכבר
 ידעת פירושו דאב"פ, הוא, שהזכר משיג בחי'
 אחרים דג"ר שהמה מלובשים בפנים דחג"ת
 דז"א, כנ"ל עש"ה. אשר מקודם זה, היה הז"א
 ג' כלול בג', שהחג"ת היו כלולים ונעלמים
 בנה"י שלו, ומשום זה לא היה הכר לאחור דזכר
 דז"א המלובשים רק בהחג"ת שלו, אמנם אחר
 תיקון הכתר וחכמה בראש דא"א, שה"ם ע"ב,
 אז הגיע התיקון גם לחג"ת דז"א המיוחס לגופא
 דע"ב דנקודים, ואז נתפשטו כחך הנחי' ונגלה
 בהם אחר דזכר. וזה שאמרו, שחזרו הזו"ן להיות
 אחר בפנים, כלומר, שהזכר מהפך אחוריו אל
 הנזק' ומשפיע בה מאור דאחוריים שלו, שהם
 בחי' רשימו דג"ר, כנ"ל.

וכאשר נתקנה בינה דא"א חזרו
 בסוד פנים באחור וכו' דהיינו
 כמ"ש לעיל בדף קע"ח ד"ה ועד"ו. עש"ה, כי
 ביציאת בינה לחוץ מראש, משנת הנזק' דז"א
 את בחי' אחורים דאמא, על דרך שנתבאר שם
 בסוד הכתוב וחכם באחור ישכחנה, אשר הנזק'
 דז"א מקבלת תיקון זה עתה מאמא, וכבר נתבאר
 שביציאת בינה לא"א לגרון, נתקן הסי"ב דנקודים
 ברת"ס, וחזרו או"א פכ"פ בבחי' הבין שבהם,
 אמנם הזו"ן השיגו בזה רק מדרגה הג' פכ"א,
 והוא מטעם, שהמ"ה וב"ן דב"ן, עדיין לא יצאו
 לחוץ מהסי"ב עד שנתקן הראש דאז"א, שהם
 בחי' ס"ג דמ"ה חחדש, כנ"ל.

וזה אמרו, ואז נתקנו כחי"ב דאז"א שהמה
 הראש שלהם, אז חזרו זו"ן פכ"פ. והיינו משום
 שבתיקון הסי"ב בפרצוף שלם, יצאו המ"ה וב"ן
 דב"ן לחוץ, ג"כ בפרצוף שלם כנה"י וג"ר,
 כנ"ל ע"ש, וע"כ חזרו גם הזו"ן פכ"פ.

ועדיין הם בבחי' נקודות בל"ת
 תיקון כ"ז: כלומר, דענין חזירתם
 פכ"פ נאמר רק על בחי' מ"ה וב"ן דנקודים
 שבהם, אשר המה מכת השלימות של הסי"ב דמ"ה
 קבלו גם הם, בחי' שלימות דנה"י וג"ר, למ"ה
 וב"ן, רב"ן שבהם, אמנם האורות עצמם, אינם
 מקבלים רק בשעת ביאת המ"ה חחדש השייך
 להם, שזהו יתבאר במקום אחר. תמצית הענינים
 הנ"ל, נתבאר בפס"ם עש"ה.

פנים מסבירות

בזהר פנחס, דכל חשבון וגמטריא אינן במלכות, ר"ל במלכות שכל ספי' וספי', שהוא בחי' מספר של הוכר שנה עכ"ל. וצריכים להבין מה ענין החשבון הזה, אשר נכתב בהמלכות והנוק' של כל ספירה וספירה, גם סוף עיניך בריכות בחשבון. גם צריך להבין בענין שם מ"ב, שאומר הרב שהוא ביצירה ועשיה, דהיינו בזמן נקודים כמ"ש לעיל, ובכ"ס וכן כאן אומר להיפך, שהם בכתיב דכל פרצוף. ועוד יש דקדוקים רבים, שיתבאר לפנינו בע"ה. ונבאר מקורם ענין די המדרגות, שהרב מבחין בכל פרצוף: מדרגה הא', הוא עצמות האותיות של השם. מדרגה הב', הוא הריבוע של אותיות השם, כזה: ו', יהי, יהיה, יהוה. מדרגה הג', הוא המספר של אותיות השם, דהיינו כ"ו. מדרגה ד', הוא המספר של הריבוע דאותיות השם, שהוא ע"ב, כמ"ש בסוף ענין לי"א עשה.

אות ב' וצריך שתזכור שכל אלו התיקונים המתחילים מצמצום א' עד מ"ה החדש המתקן את הבין עד גמר התיקון, שכ"ו ה"ס המשיך השיתוף דמדת הרחמים בדין, כמו שרמזו ו"ל, שמתחילה נברא העולם כמדת הדין ראה וכו' שיתף עמו מדת הרחמים בפמ"ס בענף א', שבהי"ד שנקי מלכות דא"ס ביה שה"ס בת הקבלה, ככל אותו השיעור, שכלול במחשבה הראשונה של הבריאה כדי להנות לנבראיו, הוא המכונה שורש מדת הדין. ונקודה האמצעית המרכזית, בשביל שהיא הקושר אשר כל התיקונים דכלהו עלמין עד גמתי' סובבין עליה, כלומר להשלימה. ונתבאר שם סוד הצמצום, שפירושו ענין סילוק ותעלאת הרצון מלקבל אורו ית' בנדרות השיעור ההוא, שה"ס מ"ש הרב כשעלה ברצונו להאציל הנאצלים וכו' שדבריו סובבין רק על בחי' בעצמה, מארבע בחינות הנודעים לעיל. בענף ד' ע"ש, המכונית כאן בשם מלכות דא"ס ב"ה, על שם העתיד, לאפוקי מאותם שמעשים הדברים ההם בעצמותו ית'. שלא יתכן בו חיו שום הגה, ולית מחשבה תפיסא ב"י כלל וכלל, כמו שהארבתי שם בפמ"ס בדרך ית', ד"ה וזהו שאמר, עשה.

ונתבאר שם, אשר בחי' הג"ל, שה"ס מלכות דא"ס ב"ה, שהיא כללות כח הקבלה בכל המציאות דהנאצלים והנבראים וכו'. קישטה בעצמה להתעלות ולהשוות צורתה ליוצרה, כי לא סבלה ענין ההפכויות שבה מעצמותו ית' שכולו בכחי' השפעה, ואין בו ח"ו שום דמיון וניצוץ בכחי' קבלה. ולפיכך היתה חפצה להדבק בו ית' שהוא ענין השואת הצורה אליו יתברך, ולמלק מעצמה שינוי הצורה שהיא כח הקבלה, כג"ל. לכן מיעטה ומילקה את רצונה מלקבל במדתה דבחי'ה, אלא במדת הג' בחי' ראשונות לבד, ובכונה תחילה, שעייב יתאצלו ויבראו כל העולמות והתיקונים, הבאים בחיוב מתוך צמצום זה בדרך עילה ועלול קודם ונמשך עד גמר התיקון, בסוה"ב לא ירחם ממנו נדה, אשר או ישוב בחי' לקדמותה, כמו שהיתה במחשבה א', כדי להנות לנבראיו. אמנם או יהי זה בכחי' קבלה ע"ס להשפיע גיר ליוצרה, שבאופן זה ישוב כח הקבלה בלח בכחי' השפעה, ויושוה צורתה כמו המאציל ית'. שוהו נקי דביקות, כמ"ש שם, שפירור הרוחני יתכן רק בשנינו צורה זה מזה, ודביקות הרוחני, יורה השואת הצורה, ועייב קישטה בעצמה שלא תהיה בכחי' קבלה, שהיא הפכויות הצורה היסודי ית', שכוונת רק משפיע ועייב צמצמה את עצמה מלקבל בכחי' שדה, אלא כג' בחי' ראשונות, שה"ס המיעוט מלקבל אורו ית' בכה שהיה אפשר לה, וכוה השיגה תיפח בחי' דביקות, שה"ס השואת הצורה להמאציל ית', אמנם עדיין אין זה שלימות, מחמת שמתלק ממנה שיעור האור הגדול באותו הכמות

עין החיים ענף לב

כי כאשר יצאו הי' נקודים מנקבי עינים דא"ק, כנודע, הנה בצאתן הניחו רישם שלהם בעולם אצילות, והוא: מנקודת הכתר שלהם, נעשה ממנה אח"כ כשנתקן עולם האצילות, בחי' פרצוף א"א. ומנקודת חו"ב, נעשה ב' פרצופים א"א. ומן חסד עד היסוד שבהם, שהם ו"ס, נעשו פרצוף ז"א. ומן היורה, נעשה פרצוף נוק' דז"א, אמנם, כאשר הי' אח"כ זמן התיקון אשר אז הלבישו זה לזה, כנ"ל באורך לא הונחו במקומם הראשון ממש, אמנם היה באופן אחר, והוא, כי הנה נודע, כי א"א מתפשט עד סיום אצילות ממש ומהראוי היה שאו"א יהיו למעלה במקום חו"ב. דא"א כי הרי הם חו"ב, אבל לא כך היה, אלא שהלבישו את ח"ג דא"א. וכן מהראוי היה שז"א אשר בחינתו ו"ק מחסד עד יסוד, ילביש ו"ק דא"א, ולא כך היה, אלא שאינו מלביש רק מחצי ת"ת דא"א ולמטה כנ"ל. ואמנם נוק' דז"א נשארה במקומה הראשון, והוא שהיא מלכשת את המל' דא"א.

כלל העולה מכל זהו כי שם ע"ב אשר מקומו בחכמה ושם ס"ג אשר מקומו בכינה ירדו למטה ולא הלבישו אלא את חו"ג דא"א. ונמצא כי שם ע"ב בחסד. ולכן חסד גימ' ע"ב ושם ס"ג בנכורה, ושם מ"ה בחצי ת"ת ונה"י בלבד, עם היותו כולל ו"ק גמורים. הרי איך הז"א שהוא בחי' ו"ק דאצילות, שהם בחי' שם מ"ה, הוא שם החצי ת"ת דא"א. והנה נתבאר, איך כל הדי' היות ע"ב ס"ג מ"ה ב"י, כולם הם בז"ת דא"א לבד. והרי נתבאר הקדמה א' הנ"ל.

ועתה נבאר הסדר שלהם, הנה מהו"ה דע"ב אשר בחסד האורות שלו שעלו למעלה באצילות כשנשברו הכלים, היו ו' מדרגות הראשונות. ושאר המדרגות מן הז' ואילך, והוא בכלל, שהוא חשבון ומספר י' אותיות המלוי שהם גי' ע"ב, ומשם ואילך כולם ירדו בבריאה, עם הכלים כסוד הניצוצין. ופשוט הוא שכל המדרגות שלמטה ממנו נבללן בהו' ואינם נחשבים בה כדבר בפ"ע, ולכן אינה עולה במספר, ולכן

פנים מאירות קצט

ענף לא

ג' בחינות אלו שיש אל ז"א ולכולם צריך תיקון הא' הוא בחי' אורות וכו' הב' הוא בחי' רפ"ח ניצוצין וכו', הג' הוא בחי' הכלים עצמן וכו'. כדי להבין הדרושים הללו דרפ"ח ניצוצים, שהרב מרחיב ביאור בהם בענפים הבאים, צריך שתזכור היטב כל המתבאר בדבריו הרב לעיל ענף ז' בענין טעמים נקודות תגין אותיות, כי שם הניח הרב היסודות לד' בחי' ההם. כי באמת אומר שם, אשר ענין נקודות תגין אותיות, אינם נגלים שם בעקודים, עד למטה באורות עינים, רצונו לומר אחר שביה"כ הבאים מאורות עינים, אמנם מכאן שמה השרשים של ד' בחי' מנת"א.

וז"ל שם, נמצא שיש כאן ג' מיני אורות: אור הא' שבכולם, נק' עקודים. ב' הוא הרשימו שנשאר מזה האור. ג' הוא האור הבא מאציו דרך קליית הספירות, והד' הוא בכיאת אור הג' שהוא דין ופונע באור הרשימו שהוא רחמים, או מכים ומכמשים זה בזה, וזו נופלין ניצוצין מאור היורה שהוא דין. הרי הוא ד' בחי' אור, והם סוד ד' בחי': טעמים, נקודות, תגין, אותיות, וזהו פרטן: אור א', טעמים. אור אחוריים, נקודות. ואור הרשימו הוא תגין. ואור הניצוצין הנופלים הוא אותיות, שמהם נעשו בחי' הכלים, עכ"ל, בקיצור לשון.

והנה ב' האורות הראשונים, שהם אור הטעמים ואור האחוריים שנק' נקודות, כבר נתבאר שם, בהרחבה בפמ"ס ובפמ"א ומשם תבקשם, ונזכיר כאן בקיצור, אשר בהתפשט הע"ס דאור ישר, דכל פרצוף כוונת על המסך דבחי'ה, והמעלה ע"ס דא"ח המלבישים לע"ס דאור ישר, כ"ו, נק' אור הראשון טעמים, ונכתבים שם בלשון הרב, שהספירות, ההם פניהם למטה, כלומר להשפיע, עד גמר תשלום כל הפרצוף. כי כל הבחינות ש' פרצוף ההוא מתמלאים מאור הזווג השלם הזה. גם נכתבים, שכל הע"ס ההם קוטחם שוה בין בראש ובין בתוך ובין בסוף.

ואור השני המכונה אור אחוריים נקודות, היינו בחי' הע"ס היוצאים זה למטה מזה בסכת הזדככות המסך: שכחודך המסך לבחי'ג, נאבד קומת כתר מהספירות, מפני שהע"ס מוונג דהכאה על מסך דבחי'ג, יוצאים הע"ס ההם רק בקומת חכמה. ואח"כ כשמודך לבחי'ב, נאבד גי' קומת חכמה, ויוצאים רק בקומת כינה, וכשמודך לבחי'א, נאבד גי' קומת כינה, ויוצאים הע"ס האלו רק בקומת ז"א. וכשמודך לבחי' כתר, אז אין כאן עוד שום הכאה על המסך, ונתכשל הזווג ונעלם כל האור עש"ה. והנך רואה איך הקומות הולכים ומתמעטים, מסכת הזדככות המסך ומיעוט הקומה דא"ח, שזהו השרש לע"ס שנמצא לכל פרצוף

הכמות שמיצטה ברצונה, אמנם לעת קץ ותיוון הנמור, או יתגלה בכל הנבראים בחי' קבלה ע"ם להשפיע, שבוה יהי' ראויים לקבל בבחי'ד בגדלות הרצון, כמו שהיו כלולים בא"ם ב"ה בסוד מחשבה ראשונה להנות לנבראיו, ויחד עם זה לא יהי' בה מהפכיות הצורה. כי קבלה ע"ם להשפיע לא נבחר לצורת קבלה כלל, כמ"ש שם, וממילא תוכה ג"כ לדביקות אמתי. וזהו כל הכונה שהיה בבחי' מלכות דא"ם ב"ה בסוד הצמצום שעשתה, כמ"ש הרב שם, כשעלה ברצונו הפשוט לברוא העולמות ולהאציל הנמצלים להוציא לאור שלימות פעולותיו ושמותיו וכנויו, אשר זאת היתה סיבת בריאת העולמות והנה או צמצם את עצמו וכו' עכ"ל. והיינו כמ"ש, שהצמצום בעצמו מחייב בדרך קודם ונמשך בעילה ועלול שיתגלה כל השמות והתיקונים, וכל המקרים שבהמציאות שלפנינו עד שתשוב הצורה ליצורה, הן בבחי' הדביקות והן בבחי' קבלת האורות הגדולים שהיו כלולים במחשבת הבריאה, כג"ל. ואין כאן המקום להאריך בזה, וכבר נתבאר בהרחבה יתירה בפמ"ס בענף א', ומשם תבין זה.

וזהו שאמרנו שנקודה האמצעית נק' שורש מרת הדין, דהיינו על שם העתיד, כי במקום הצמצום אדרבה שסילקה את עצמה מבחי' הדין, כמו שנאמר לעיל, שקיבלה רק ג' בחי' ראשונות, אמנם מתוך שנסתלק מחמת הצמצום הזה, אור א"ם ב"ה ממנה, כי נעשה סיום וסוף בנקודה אמצעית, שלא לקבל שם האור, וע"כ היתה לשורש מרת"ד העתיד.

אות ג' ונתבאר בדברי הרב בענף ו' שלעולם אין אור המאציל נסס אפילו רגע מהמקבלים הנמצלים, וכן בענף י"ג דף פ"ב וז"ל, שאין כמעט שהוא נפרד ממקומו כדי לרדת להשפיע לתחתונים וכו', ע"ה. והנך רואה, איך אורו ית' הוא כמאז ומקדם תמיד, בלי שינוי, שהספיה אני הו"ה לא שנית וכו', ומדויק הרב בלשונו הזה, שהוא כמעט נפרד ממקומו כדי לרדת להשפיע לתחתונים, שיש במקום הזה עמקות נורא, כי המקום ה"ם הבחי'ד והצמצום שעשתה, כדברו הרב בענף א', כי בסבת הצמצום נעשה מקום פנוי לעולמות, ואין הכונה על מקום גשמי ח"ו, כי אין העולמות מקומו, וכל המדובר אפי' בעולם העשיה הכל הוא רוחניות גמור למעלה מהמקום ולמעלה מהזמן, אשר נעלם ונסתר בהחלט פחות המדמה הגשמי, ואצ"ל באצילות, ופכ"ש למעלה למעלה בצמצום א', אלא המקום פנוי שנעשה שם בסבת הצמצום, היינו מקום פנוי לתיקונים, אשר במרם הצמצום לא היה שום מקום או ענין של גרעון או הוספה באורו ית', דע"כ סכונה בשם א"ם ואין תכלית, אמנם בעת שהבחי'ד סילקה רצונה מלקבל האור במידתה כמות שהיא, אלא עד שתתפך לבחי' קבלה ע"ם להשפיע, כג"ל, נעשה בזה

מאלו בחי' מקום פנוי לתקן את זה. וזהו שמדויק הרב בלשונו הזה, שאור ושר כמעט שנפרד ממקומו, כדי לרדת להשפיע לתחתונים, ויורה בזה, אשר אור א"ם ב"ה אינו מבחין מצדו ית' כלל בזה המקום והגבול שעשתה נקודה האמצעית, וזה אמרו כמעט שנפרד ממקומו, אמנם אומר כמעט שנפרד להורות שינוי נפרד באמת מהמקום והגבול דבחי'ד, אלא כמעט, וה"ם וזווג דהכאה שמביא הרב לעיל בענף ד', וז"ל, ואז כאשר נגמר כלי היוד דאצילות, נעשית שם מסך וסרגוד, א' המסמיק בין האצילות לשאר העולמות שלמטה הימנו, ואז הכה אור א"ם יתברך המתפשט עד שם במסך ההוא, ואז בכח ההכאה של הירידה שפגע שם חזר לעלות בסוד אור חוזר, למעלה ממקומו וכו' ע"ה. ואל תכזב בעצמך ח"ו לחשוב כאן בענין

ולכן אינו נחשב רק מדרגה זו בחי' המספר י' אותיות המילוי, שהוא גי' ע"ב, וכל שאר הניצוצין שלמטה מהם, נכללין באלו ע"ב. וכבר נתל במקומות רבים, כי מציאת מספר רפ"ח הניצוצין הם ד' בחי' ע"ב שירדו מאלו הד' היות, וכולם יחד הם רפ"ח ניצוצין, והנה נתבאר ע"ב ניצוצין שירדו מכלל הרפ"ח ניצוצין, והם מהו"ה הראשונה דע"ב. ושם ס"ג שהוא יותר תחתון משל ע"ב, לא עלו האורות שלו באצילות, רק ד' מדרגות הראשונים בלבד. נמצא כי ירדו בבריאה ב' מדרגות אחרות יותר עליונים, שהם: י' אותיות דמילוי ה"ם ג', ובחי' האחר שלהם, שהם מדרגה ה' ו'. וכאשר נמנה בחי' המדרגה ה' שהם י' אותיות דמילוי ס"ג בבחי' אותיות עצמן, ונמנה גם מספרם שהוא ס"ג, הרי ע"ג ניצוצין שירדו משם ס"ג.

ומשם מ"ה שהוא הת"ת, ירדו ב' מדרגות עליונים יותר, לפי שהוא גרוע במעלה מן ס"ג ולא עלו באצילות רק ב' מדרגות ראשונים לבה, וכל השאר ירדו בבריאה. נמצא, כי הניצוצין שלהם הם ע"א ניצוצין. כ"ו ומ"ה פ"ו, כי מספר ד' אותיות הפשוטים, הם מספר כ"ו, ומספר י' אותיות מילוי הם מ"ה, והנה כ"ו ומ"ה הם ע"א ניצוצין. הרי הם ג"פ ע"ב.

ומשם ב"ן ירדו כל המדרגות, הו"ן מן העליונה והראשונה לפי שלהיותה בחי' ב"ן מלכות, והיא תחתונה מכולם היה בה שבירה יותר מכולם שלמעלה ממנה, ולא עלו ממנה רק ד' אותיות פשוטים בבחי' האותיות עצמן, וכל השאר ירדו לבריאה, וז"ס שאנו אומרים בכ"מ כי המלכות נשארה באצילות בבחינת נקודה א' בלבד, וכל השאר נתמעט ממנה וירדו אל הבריאה, והבן זה, כי הנה נקודה ההיא היא בחי' מדרגה ראשונה שבכולם בלבד, ואמנם מספר הע"ב ניצוצין שירדו ממנה, הם בחי' המספר והחשבון של י' אותיות דאחור דב"ן, ולא הפנים, דשם עצמו, שהוא מדרגת א' רק האחוריים, שהם גי' ע"ב.

הרי

פרצוף זה למטה מזה, שנמשך זה, מחמת המיעוט הנ"ל שקרה להם בעולם העקודים, ולפיכך נקרא אור זה בכלל, בשם אור אחוריים, משום שנבחר, שפניהם של הספירות הם למעלה ואחוריהם לתחתונים, כלומר, שהולכים ומתעלים ומסתלקים מן הפרצוף, מדרגה אחר מדרגה, עד שנעלמו ועלום לשורשם להמאציל, שהם ה' בחי' אחוריים: כח"ב וז"ן דמסך, ומכונה זה, הו"ה בריבוע, או אלקים בריבוע, כמפורש לעיל בדברי הרב בענף י"ג, וז"ל, אמנם אור החוזר הוא רבוע כזה: א' א"י אלהי אלהים, עכ"ל. כי מתחילה כשהיה המסך בשלימותו, דהיינו בבחי'ד, או היה לו קומת כתר, כג"ל, ואז יש לו כל ה' אותיות אלקים, בשלימות. וכשנתמעט קומת האו"ה לבחי'ג, שהוא קומת הכמה, ונסתלק קומת כתר, יש לו רק ד' אותיות אלהי, וכשנתמעט לבחי'ב, ונסתלק קומת חכמה ג"כ, ויש לו רק ג' אותיות אלהי, וכשנתמעט לבחי'א, שנסתלק ג"כ קומת בינה, ונשאר בקומת ז"א, אז יש לו רק ב' אותיות אלהי, וכשמודרך המסך לבחי' השורש או נבחר שאין בו אלא אות אחת, דהיינו א' מאלקים, כלומר השורש, ואז אין עוד זווג דהכאה במסך הזה, כי נודרך לגמרי. והנה נתבאר אור השני, שנקרא אור האחוריים נקודת, שפניהם למעלה נגד המאציל, ואחוריהם למטה עד שמסתלקים כג"ל.

אור השלישי, המכונה אור הרשימו תנין, הוא הנשאר מאור הא' שבכולם, דהיינו מהטעמים, אחר שנסתלקו, כנודע, דכל אור, אע"פ שמסתלק, מ"ם מניח בחי' שורין הימנו, ושורר ההוא נק' רשימו בכל מקום, וע"כ בהסתלק אור הגדול הראשון שנק' טעמים, נמצא שמניח רשימו, וזה הרשימו, מכונה בשם תנין, שבלשון תרגום הוא כתר, כמ"ש ז"ל, ודאשתמש בתנא, והיינו משום, שהוא הרשימו מקומת כתר, והבן זה.

אור הרביעי, המכונה אור ניצוצין הנפלים, ואותיות, שמהם נעשו בחינות של הכלים, הוא הכא מזווג דהכאה דאור ה"ן עם האור הכי כדברי הרב שם. וזהו שצריך לראות גדול, אמנם בקיצור הוא, דכבה נתבאר תוכן אור ה"ן, שהוא הרשימו הנשאר מבחי' כתר בהכללות של זה הפרצוף, ולפיכך, בהודרך המסך לבחי'ג, והע"ם מקבלים לקומת חכמה, הרי הרשימו דכתר מכה באור הזה, שאינה סובלת שליטת אור האחוריים הזה, מפני שכלפי הרשימו הנשאר מקומת כתר, נבחר אור ה"ב, הזה, לבחי' מיעוט ודין, כי מקצר הקומה מהספירות ומעלה האורות להמאציל כג"ל, וע"כ המה הפכים ממש זה לזה, שמכח זה, נופלים ניצוצין מאות אל הכלים, אשר בסבת הניצוצין האלו, חוזרים אח"כ הכלים לקדמותם בכל אותם הקומות כולם שהיו בהם מלפנים. ותרע, שזה אור הרביעי, נק' כאן בדברי הרב, רפ"ח ניצוצין

שירדו

פנים מסבירות

בענין הירידה וההכאה דאור א"ם ב"ה בהספד, איוה צורה ומעין של מוח הדמיון הנשמי היו, כי אין שם לא עורף ולא עיפוי וכו', אמנם הוא אשר דברנו למעלה שסוד המקום והסיום הי"ם הספד הסבדול ומסיום ומעב על אור א"ם ית' שלא להשפיע בבחי' יד' שלה, ושוה בה הצמצום הנמצא בכל ספירה ובכל פרצוף כי בשפע אור א"ם ב"ה שנק' ע"ם דאורי, יש להבחין בו בכל מקום שישפיע, אותם ד' הכתי' המובאים שם, בענף ד' שבח"א נק' הכמה, ובח"ב נק' בינה, ובח"ג נק' ת"ת או ז"א, שכולל ו' ספירות הנ"ת נה"י, ובח"ד נק' מלכות, שה"ם הספד הנעשה בה בעת שנכנסת, כדברי הרב שם הנ"ל, וז"ל, ואז כאשר נכנס כלי היוד דאצילות, נעשית שם ספד ופרגוד וכו' ע"ה. וענין גמר כלי הנכחן במלכות, יתבאר לקמן בע"ה.

ונבאר מקודם ענין הירידה וההכאה דאור א"ם ב"ה בספד הוה, דהיינו בבחי' ה' נק' נקודה האמצעית. אות ד' וכבר שמעת אשר לעולם אין אור המאציל נפסק אפי' רגע מהספקלים, כי אפי' שבח"ד צמצמה בעצמה מלקבל גדלות אורותיו ית' מ"ם אור א"ם ב"ה אינו פוסק משום זה אפי' רגע, וכמ"ש בענף ו"ג, שאורי כמעט שנפרד, ממקומו כדי לרדת להשפיע אמנם הקבלה מאורו ית' תלוי לגמרי בהספקלים הן בכמות האורות, והן ח"ו הפירוד הנכנס מאורו ית', וע"כ תכין סוד הירידה הנ"ל, דאור א"ם ב"ה, הוא רק בערך המסקלים הנמצאים, אשר אור א"ם ב"ה שמאיר וכא כלי הפסק רגע, ובעת שהתחתון מקבל האורות הרי שמקבלו על סדר ד' הכתי' הנודעים, ח"יב תו"ם כנ"ל, וע"כ בשאורו ית' פוגע בבחי' ד' דהיינו במלכות, שבה כח הצמצום, או נק' ירידה, כי יורד מדרגתו למקום דלאו הגון ליה, וזכור אמנם, שכל זה הוא מצד המסקל.

ונבחן ג"כ שם שעושה כתי' הכאה על הפסד, בדומה לבי דברים ק"שים, שכל אחד מהם מוקשה על גבולו היצונו, ורומח את חבירו מלהכנס בגבולו אפי' משהו, והמיוכן הוא, כנ"ל בענף ו"ג, שאומר, שאור ישר כמעט שנפרד ממקומו כדי לרדת להשפיע, כלומר שאינו מבחין מצדו ית' בזה הגבול והצמצום שעשה התחתון, שצד זה הוא הפני ודאי לעבור ולהכנס מגבולה ולמטה כלומר, להשפיע גדלות אורותיו הראויים לבחי' כנ"ל, אמנם כח הצמצום שבבחי' שנק' ספד ופרגוד מתאמן כנגדו בכל חוקפה, ומסלקת רצונה מלקבלו לתוכה, וע"כ מכונה מנישתם באופן הוה, בשם וזוג דהכאה, כלומר, שהמה נכתיים בהכיות על הגבול הוה, שאור העליון הפני לרדת להשקום דבחי' ד, שנק' זה, פירוד מסקומו, כמ"ש בענף א' בפס"ם בדף י"ט ד"ה ועתה יתבאר מתצבת הנשמה ע"ה, וזהו שמדייק הרב כלשונו הוהב שאור הישר כמעט שהוא נפרד ממקומו וכו', אמנם הספד שה"ם הצמצום מעכבו סוה, ומפגישה הוה עולים ע"ם דאורי' המלכיים ל' הכתי' דאור א"ם ב"ה, וע"כ נק' זה בשם וזוג, והכין.

אות ה' והנה נתבאר לך סוד וזוג דהכאה, מאור א"ם ב"ה המתפשט אל הפסד שבבחי' דאור ישר, וענין ע"ם דאורי' שעולה מהווג הוה, כדברי הרב בענף ד' ע"ה, ותרע שו"ם הקו המובא בענף א', וז"ל והנה אחר הצמצום הנ"ל וכו', או המשיך מן אור א"ם קו א' ישר וכו', עכ"ל, שה"ם אותם הרי כתי' דאור א"ם ב"ה המתפשט, עד הספד דבחי' ד, המתבאר בדבריו בענף ד' כנ"ל, בסוד וזוג דהכאה, שעולים מכח הווג הוה עשר ספירות דאור חוזה, ומלכיים לעשר ספירות דאור ישר, דהיינו לארבע בחינות דאור א"ם ב"ה כנ"ל, ושני האורות הנ"ל יחד, מכונים בשם קו אחר, וזהו

עין החיים ענף ל"ג

הרי ד"פ ע"ב, שירדו מן ד' הויות ומספר כולם הם הפ"ח ניצוצין. אלא שיש ביניהם הפרש, כי אין בחינתם שוין לפי שהע"ב ניצוצין שירדו משם ע"ב דיוד"ן, הוא הע"ב דחשבון ומספר ו' אותיות המילוי הזה, שזו היא מדרגה הז' ומשם ס"ג הע"ב שלו הוא ו' אותיות וס"ג, שהם ע"ג והם המדרגה ה' והו'. ומשם מ"ה הע"ב שלו הוא מ"ה וכו', שהם גי' ע"א, שהם המדרגה ג' וו'. ומשם כ"ן עצמו הע"ב שלו הוא מדרגה ה'.

ענף ל"ג

ועתה צריך לבאר כמה שאלות שיש בכל הנ"ל והוא כי צריך לידע למה היו השינויים האלה שבשם ע"ב אנו לוקחים חשבון מדרגה הז' ומס"ג ב' מדרגות שהם ה' וו', וממ"ה ב' מדרגות שהם ג' וו', ומב"ן מדרגה א' בלבד, והוא ה' והתשובה כי הנה נת"ל. כי הצד השוה שבד' הויות הנ"ל שהם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, הוא שהמדרגה שהם ממדרגה י"ה ולמטה כולם נפלו כבריאה, ולכן בשום חשבון אין אנו מחשבין משם ולמטה כלל, רק ממדרגה הז' או למעלה הימנו, ולא למטה ממנו כי כל שלמטה ממדרגה הז' כלולים בה, כי כולם גרועים ממנה ואינו עולה בשום חשבון כלל. ולכן אין אנו מזכירין ומחשבים באלו הרפ"ח ניצוצין, רק אלו ה' מספרים שיש בד' מלואים של ד' שמות אלו, שהם: ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. ולהיותם משונים במלויהו, לכן נזכרים כל ה' מלואים לפני שזה גי' ע"ב, וזה ס"ג וזה מ"ה, וזה כ"ן, ואין מספרם שוים במלויהו.

גם צריך שתדע כי במקום שאנו מחשבין בחי' הפנים, אין האחרונים עולים בשום חשבון, כג' מפלים הם אל בחי' הפנים הראשונים המעולים, מהם, לכן אין אנו מחשבין באלו הרפ"ח ניצוצין בחי' האחרונים כלל, רק משם ב"ן האחרון כמ"ש המעם למטה בענין המלכות. והגם צריך שתדע כי כ"מ שיש ב' מספרים

פנים מאירות חצא

שירדו לחיות הכלים. כלומר, שבלעדך, לא היו כח הכלים לחזור לאצילות, ששם אור החיה. גם שלא היו חוזרים באותו הסדר ממש, כמו שיצאו בעת אצילות הראשון, כי בעת שיכתם של הכלים לאצילות, שוב מסתדרים בשני הסדרים, הן בסוד אור הא' טעמים, שקומתם שוה, והן בסוד אור הב' אחורים, בסוד ה' קומות זה למטה מזה, וכל אלה הסדרים חוזרים רק מכח הניצוצין הנופלים לכלים מכל הכתי' והקומות, מכח הווג דרשימו עם אור האחרונים שככל קומה, בעת התעלמותו, וכמו שיתבאר זה עוד בהמשך הענפים האלו בע"ה.

וזה אמרו כאן, בענין גי' הכתי' שיש אל ז"א: הוא הא' הוא כתי' אורות המלכים שנמלקו מהכלים ועלו למעלה מהם, וכונתו בזה, על ב' האורות הראשונים הנ"ל, המכונים אור הטעמים, ואור האחרונים. כי ב' האורות האלו נמלקו כנ"ל, הוא כתי' רפ"ח ניצוצין של אור שנשאר בחוץ הכלים, וכונתו בזה, אל אור הרביעי הנ"ל, המכונה אור ניצוצין הנופלים ואותיות, שמהם נקשו כתי' הכלים. הני, הוא כתי' הכלים עצמם שנשכרו וירדו לכריאה וכו'. פירושו, כי כאן באור העינים, שהם הע"ם דעולם הנקודים, היה ענין נוסף על כתי' עקודים, בסבת ההורככות, והיינו ענין שכיח ויצואתם לכר מהאצילות דגמרי, טעם שנחבאר בענף ק"ס, שהיא קרה כזה בעקודים, והכן זכור כל המתבאר כי הצטרך ליריעות הללו בהמשך כל הדרושים דרפ"ח ניצוצין, שהמה נכנים על יסודות ארבע אורות הללו טעמים נקודות תנין אותיות, שנחבארו בכאן.

שהם כתי' המלכים הנקראים ע"ש מלכות דא"ק הנק' ארץ אדום וכו': כלומר, דעשרת הכלים שנחתרשו בעולם הנקודים, המה כולם מבחי' מלכות דא"ק, כמ"ש לעיל דף קע"ג ד"ה שם כ"ן הכולל, דוה המלכות דא"ק שהיתה שם למטה מכל הטי"ם היא שקלחה עתה בעולם הנקודים כדמיון קו עד החכמה, ונעשה מחמתה כתי' כלי בכל ספירה וספירה, וע"כ נק' הכלים על שמה מלכים, ונק' אמנם גי' ארץ אדום, והוא מסיבת הכתיב שנשתתפה עם מלכות דא"ק, בסוד ירידת חלק הסי"ג אל למטה מטבור דא"ק, שבכח הכתיב הוה שנחברה עמה היה כח לעלות ולעשות כלי בכל ספירה וספירה, ונדע, שהסי"ג שהיא בינה נק' ארץ אדום, ועל שמה מכונים העשרה כלים דנקודים, ארץ אדום, כנ"ל.

שדא"ר המעלה ה' מעלה ה' ובחי' הגרועה שבהם הניצוצין הם אשר נשאר וכו': היינו כדברי הרב לעיל בענף ו' שאור הרביעי שהם הניצוצים הנפלים לחוץ הכלים, הוא גרוע מאור הרשימו ע"ה, ובהמתבאר

וזהו, שאומר שם בענף א' ברף כ"א וז"ל, ונכאר עתה קצת ענין חקירת המקובלים לדעת איך יש ראש תוך סוף בספירות הנ"ל, אמנם בהיות כי הקו ההוא ראשו נוגע באור אין סוף מצד העליון, וסופו אינו נמשך למטה יכו' ולכן או יצדק בו ראש וסוף עכ"ל. ואין הכונה במדה נשמת באמת איש ת"ו, אלא כמ"ש, אשר מצד העליון ית' אין שום מדה ונכול, כי הכחיד בעצמה עשתה הצמצום הזה, וזה אמרו שראשו של הקו נוגע באור א"ס מצד העליון, כלומר, שמצד ית' נכחן גם הקו ההוא שהוא בכחי' א"ס דהיינו להשפיע גם למטה מבחי' ית' ויש שנוגע באור א"ס, אמנם המסך דבחי' מעכב עליו ועושה סיוע וסוף, שמעכבתו מלהאיר דרך גבולה ולמטה, כי כבר סילקה רצונה מלקבל שם, וסילוק הרצון הוא בחי' ביטול כלי קבלה, כי לא יצויר שום קבלה ברוחניות רק ברצון והחשק, גם אור העליון נמדך בכמות השיעור של הרצון. כדבריו הרב, דע"כ נק' המלכות ארץ שהוא מלשון רצון, וכן איתא בוהר ובתיקונים כ"כ, ולפיכך נמצא עתה ראש וסוף בספירות, כי בחי' עושה סוף וסיום באותו מקום שנמצאה, והבן.

אור ו' ועדיין צריך ביאור ענין גמר כלי דבחי' שמדויק הרב בענף ד' ואומר, ואז כאשר נגמר כלי היוד דאצילות או נעשית שם מסך ופרגוד עכ"ל. וצריך אמנם להבין מדוע לא נעשית כלי היוד למסך ופרגוד, כטרם שנגמרה, גם מהו הענין של הגמר הזה, ודנה דבריו אלה עשירים במקום אחר, והוא בענף ה' ברף ב' וז"ל, וז"ס וירא אלקים את האור ויבדל כי נסתכל המאציל וכו' וכאשר נסתכל המאציל וראה בנפש הנק' את, או יצאו שרשי הכלים וכו', ואמנם בסוד ראה זו יש אור ישר ואור חוזר, כי מתחילה נמשך הראיה עד סוף בחי' עשירית, שהוא הנפש, ואח"כ בחזרה למעלה היה מבידל ונעשה בחי' הכלים וכו' ואמנם זה האור ישר היה בו כח לעשות כלים בסוד הראש, שהם גי' עכ"ז לא היה יכול להיות ניכר עד שפגע ראה זו בנפש עצמו, ובהשפיעה שם הנה נגמר עשיית הכלים אל הראש, אך כלים אל הגוף שהם ז"ת עדיין לא היה כח בראיה זו עד שתפגע בנפש הנפש עצמה, ועל ידי הסתיב מלמטה למעלה היה האו"ח מלביש את ז"ת עש"ה וכ"כ בשה"ק דרוש ב' דעולם עקורים בסופו ברף ט"ז ע"כ, וכ"כ שם בדרוש ב' דאיך בסופו דף ל"ז ע"א.

ונמצאנו למדים בכאן, שמד הוונג דהכאה הנ"ל, מכוונה ג"כ בשם הסתכלות, גם שאין הכלים ניברים בוונג הא, המכוונה הסתיא, על בחי' עשירית שהיא הנפש, כי משם מתגלים רק שרשי הכלים המכוונים בכל המקומות בשם ראש או גי', ולפיכך להסתכלות ווונג ב' הוא צריך, שאו פוגע בנפש הנפש, ועל ידי הסתכלות ב' הזה, האו"ח מלביש את ז"ת, ונגמרו הכלים, וכוה מתבארים לנו דבריו הרב במה שאומר בענף ד' ואז כאשר נגמר כלי היוד נעשית שם מסך ופרגוד וכו', שכונתו על בחי' הסתיב על נפש דנפש, כי אז נגמרת בשלימות, באופן אשר האו"ח העולה הימנו ומלביש על האור הישר, גומר הכלים דפרצוף ההוא, ולפי ששמיים שם וז"ל, ואז נגמר עולם האצילות בכחי' הכלים, נשמר כזה לריק בסוד הוונג מאור א"ס על המסך, שהכוונה רק, כאשר נגמר כלי היוד, כלומר אחר שנעשה בחי' הסתיא, על בחי' עשירית, שהיא הנפש, דהיינו המלכות בכללה, או מתפשטת עוד הנפש ההיא מינה ובה לע"ס שלה עד שמתגלה בה בחי' הנפש דנפש, דהיינו מלכות דמלכות, ואז נכחן שנגמר הכלי היוד, משא"כ בהיותה בהסתכלות ראשון, כטרם שנפרט

מספרים וחשבונם שוין, אין אנו מחשבין את שניהן, אלא א' בלבד. והוא, כי הנה י' איתיות דס"ג יו' איתיות דמ"ה ירדו בכריאה, עכ"ז לא השכנו בחי' י' איתיות דמ"ה, כיון שכבר נחשבו י' דס"ג הראשונים מהם, כי כבר ביארנו שאפי' בחי' הד' מילויין הנ"ל לא היינו מונין ומחשבין אותן ד"פ, אלא להיותן משונים זה מזה, כי זה ע"ב וזה ס"ג, וזה מ"ה וזה ב"ן, המשונים במילוייהם.

ומעם הדבר הוא כמה שנקדים לך הקדמה א', והוא כי הנה כאשר הניצוצים שוין במציאותן ומספרם, נשאר שניהן במקום שנשברו ונפלו העליונים, ושם נשארים התחתונים עמהם. כיצד הרי שנפלו י' איתיות דס"ג, ואח"כ נפלו י' איתיות דמ"ה, והנה עם היות י' איתיות דמ"ה גרועים במעלה מי' איתיות דס"ג, עכ"ז בנפלים למטה, לא נפלו רק עד מקום שירדו י' איתיות דס"ג, ושם נתערבו ונתקשרו עמהם י' איתיות דמ"ה. לפי שכחי' ס"ג נשבר קודם מ"ה, כנודע, כי תחילה מלכו העליונים ונשברו, ואח"כ התחתונים, ולכן בעת שירדו י' דמ"ה פגעו ומצאו י' איתיות דס"ג שירדו שם בכריאה תחילה, ונתערבו עמהם, ולא ירדו עוד למטה מהם, ונדבקו עמהם, לסבת היות מספרן שוה. אבל כאשר אין ב' הבחי' במספרים שוין, כל אחד יורד במקומו הראוי לו לירד.

ולכן כל הבחי' השוות לא כפלו אותן למנות בחשבון, ולכן בחי' י' איתיות דמ"ה אשר נתקשרו במקום נפילת י' איתיות דס"ג, אינן נמנין בפ"ע, אבל המדרגה הז' של מ"ה, אשר איננה דומה למספר מדרגה הזו, דס"ג נחשבת בפ"ע, כי זו מספרה ס"ג, וזו מספרה מ"ה. וכן מדרגה הג' משם מ"ה, שמספרה כ"ו, נכנס בכלל החשבון, לפי שמשם ע"ב ומשם ס"ג לא נפלה מדרגה הנ', לכן אנו מחשבין גם אותה בחשבון של הע"א של מ"ה, וכן בס"ג אשר המדרגה הה' שבה לא ירדה כמוה, משם ע"ב, לכן נמנים בחשבון הע"ג ניצוצין דס"ג.

וכן

ובהסתבאד לעיל, כפנים מאירות כביאור אור הרביעי הנקרא ניצוצין עש"ה, וזה אמרו, שחם דינין גמורים, והבן.

שורש האורות ועיקרן הוא ד' אותיות הויה פשוטים בלתי מילואים: דע, שראש הא' דכל פרצוף נקרא שורש הפרצוף, מטעם ששמה לא נגזר עוד הכלים אלא רק שורשי כלים בלבד, כדבריו הרב לעיל בענף ה' ברף מ' וז"ל, וכאשר נסתכל המאציל וראה בנפש הנק' את או יצאו שרשי הכלים וכו', אך כלים אל הגוף שהם ז"ת עדיין לא היה כח בראיה זו עד שתפגע בנפש הנפש עצמה, וע"י הסתכלות הב' מלמטה למעלה, היה האור חוזר מלביש את ז' תחתונות עכ"ל. והנך רואה איך שע"ס שיוצאים ע"י הסתכלות א' בסוד הנפש הכללית הנעשית מהכל הפה, או יוצאים רק שורשי כלים, וגמר כלים אינם יוצאים רק אחר שהנפש הכללית שכפה, שנקרא מלכות של ראש, חוזרת ומתפשטת בעצמה עד לנפש דנפש, כלומר למלכות דמלכות שנק' טבור, וע"י הסתכלות ב' הזה, דהיינו זוונג דהכאה השנית, יוצאים הכלים בעצמם.

ומעם הדבר נחבאר שם בפנים ענף ג' וד' באורך, כי עיקר הכלים הם מהעכויות שבהמסך והמלכות, ובהיות שהמסך של ראש נמצא מתחת הט"ס ראשונות, ע"כ אין העכויות שבו יכול להתקלות למעלה ממקורו, שמשם מתחיל, ולפיכך אעפ"י שאו"ח עולה ומלביש לכל הע"ס שבראש, מ"ס אינו עולה בשם, שהי' הכלים ניכרים מחמתו, וע"כ צריכה המלכות שבראש, להתפשט עוד מינה ובה בד' בחי' דאוי' עד זוונג דהכאה על בחי' אחרונה שבה, דהיינו מלכות דמלכות המכונה טבור, ואז כשהאו"ח עולה ומלביש לע"ס דאוי' נגמרו הכלים, והוא משום, שכל הע"ס דאוי' חמה מהתפשטות המלכות השורשיות הנמצאת כפה דראש למעלה מהם, וע"כ גם העכויות הנצרך להכלים יוצא וניכר בע"ס ההם והבן היטב.

וזה אמרו, שורש האורות ועיקרו הוא ד' אותיות הויה פשוטים בלתי מילואים, והם בחי' עצמות אור עכ"ל, וחינו הם הע"ס דראש מאוי' ואו"ח מסוד הסתכלות הא' שהם בחי' עצמות האור, ואין בחי' כלים ניכר בהם, להיות המסך והעכויות שרוי שם מתחת כל הספירות, כנ"ל. ולפיכך נכחנים רק בד' אותיות הויה הפשוטים. וזה כבר נחבאר בענף ז' אשר ד' האותיות דהויה רומזים ביחוד על ד' בחי' הנודעים, בסוד ע"ס דאוי' המוכאים לעיל כדבריו הרב בענף ד' דף ל"ה עש"ה. אמנם בחי' הע"ס דאוי' העולים מהמסך בסוד הוונג ע"ס האוי' המה מרומזים ביחוד בסוד המילואים שככל אות מהד' אותיות דהויה, כמ"ש ברף ק"ז בפס"א ד"ה וכוה דע עש"ה

עש"ה

פנים מסבירות

שנפרטת בעצמה בע"ס להתכלות כ"ל או עדיין אינה נגמרת לגמרי, והאוי"ת העולה ממנה עושה רק ירשי בלום, המכונים כלים דראש או כלים דגיר.

אות ו' ורדע, שזהו הסבה שכל פרצוף נבחן על ראש, תוך סוף, כי הנך מוצא, שאין שום פרצוף נגמר בוונג הא' על המסך אלא בוונג ב', אשר ע"כ, בהכרח שיש ב' מיני כלים בכל פרצוף: הא', כלים דגיר בוונג ראשון שעל המלכות שאינם ניכרים רק לבחי' שרשים, והב' כלים דז"ת שנק' גוף היוצאים מהוונג דהכאה הב' על מלכות דמלכות, וכבר נתבאר בענה"ק, אשר הנוף נבחן לב' חלקים: כי האוי"ת העולה ממלכות דמלכות ולמעלה נק' חגיגה, ויש אמנם ג"כ הבחן התפשטות האוי"ת מלמעלה למטה שנק' נה"י, וסיום גמור, כמ"ש בענף י"ג בפס"ס ומשם תבין זה בהרחבה, כי ע"ס דנה"י הם התפשטות או"ת לבד, בלי או"י, וע"כ אין בהמסך והמלכות דע"ס דנה"י שום וונג, דאין שם או"י שהוא בחי' אור הוכר הבא בהוונג, כגיל, וע"כ נעשה סיום המדרגה, וכוה תבין מ"ש בע"ת שער ביה דרוש ו' וז"ל, ככ"מ שאו"י יורד, מוכרח הוא, שיהיה לו או"ת, ככל המקומות, והכן זה ע"כ, והיינו כגיל בסוד המתיא והמתיב אמנם יש או"ת בלי או"י, והיינו בנה"י כאמור, ומעם חוב זה של ב' הוונגים הנזכרים, הוא, כי ענין הכלים נמשכים ונתגלגלים מהעוביות שבכלי מלכות, דהיינו כח הדין שבה, כמ"ש לעיל, וע"כ בוונג הא' כשמתפשטים ד' הבחי' דאו"י נמצא בחי' באחרונה שהיא העשירית מהע"ס ההם, וע"כ אע"פ שנעשה בה, וונג דהכאה ועולים ממנה ולמעלה ע"ס דאו"ת, מ"מ אין העוביות שבכלי מלכות יכולה להגביה עצמה למעלה ממקומה, וע"כ נבחן, שרק האוי"ת לבדו עולה ומלביש את הטי"ס דאו"י, אבל העוביות נשאר במקומו מתחת הטי"ס דראש, ולפיכך, אותה המלכות של ראש צריכה להתפשט מינה ובה עוד כאור א"ס ב"ה, בדי' בחי' דאור ישר, עד לבחי' עשירית דמלכות עצמה, ומתוך שמלכות הכללית היא נמצאת בחי' שורש וכתר לכל התפשטות השנייה הוואת, על כן יש כח בוונג השני הוה לגמור הכלים, כי עתה גם העוביות דמלכות, ויכל לעלות עד המלכות של ראש, כמ"ש ברף ס"ז בפס"ס ד"ה וכבר ע"ה.

אשר ע"כ, המסך שבכלי מלכות דראש מכונה אחר מעשרה, שהרי הוא בחי' עשירית דאו"י, כגיל, והמסך שבכלי מלכות דגוף מכונה אחר ממאה, להיות המלכות דראש שהוא עצמה בחי' עשירית ונתפרטה ג"כ לע"ס עד למלכות דמלכות, הרי שהמלכות דמלכות עצמה אחר ממאה, ולפיכך, נק' המלכות בשם חשבון, כי רק בסגולה הולכים ומתרבים הספירות לחשבונות רבות לאין קץ, והיינו כגיל, שכראש עושיית עשרה, ובגוף עושיית מאה, ואח"כ בסוד הודכות המסך שבה על ד' בחי' חוי"ב תוי"ט הולך ומתכפל בכל פעם על עשר, כמ"ש בסמוך, וע"כ נקראת חשבון, וזוסי"ה ענין בריכות בתשבון, כי ענין"ה ה"ס הוונג דהסתכלות עינים בהמסך כגיל, בריכות"ה ה"ס הסין ומיד, שקולה מהוונג דהסתכלות עינים, שבוה נעשית כמעין הנובע, בחשבון"ה ה"ס החשבונות רבות המתפרטים בסכת הודכות המסך שלה בדי' קומות כגיל.

אות ה' והנה נתבאר סוד הע"ס הראשונות, שיצאו מא"ס המכונה בדברי הרב כשם קו אחר, כגיל בענף א', גם נתבאר ענין המעלה מטה או ראש וסוף, שיצא על ידו, שהיא רק כח בחי' והמלכות שנקראת נקודה האמצעית, גם נתבאר שענין הסוף שנתחדש מכת הקו והצמצום, לא היה זה תיכף בוונג הא', אלא בכ' וזוגין, כי בוונג הא' עדיין אין הכלים, שה"ס הגבול, ניכר

בה

עין החיים ענה לנ

וכן מדרגה הז', שהוא החשבון, משונה מן ז' של ע"ב ושל מ"ה, גם היא נחשבת.

ונשאר לנו לבאר עתה ע"ב הד' של ב"ן שהיא במל', הנה הוא המדרגה הד' שהוא בחי' האחרונים, והנה אמרנו למעלה, כי כאשר יורדין הפנים אין האחרונים נכנסין בחשבון כלל, וכאן היה הדבר להפך, כי האחרונים נכנסין בחשבון ולא הפנים. והתשובה הוא, כי בג' שמות אשר חשבנו בחי' פנים, לכן לא חשבנו בחי' האחרונים, אבל כאן במל' שאין הפנים נחשבין במספר, אז נחשבו האחרונים. ועדיין נשאר לנו לתרין כי אדרבא, אעיקרא דדינא פירכא, למה אין בחי' הפנים נמנין במל', ולא היו האחרונים נכנסין במנין, כדמיון שאר האחרונים. לכן צריך שנבאר לתרין לכל המדרגות מלמעלה למטה, ונאמר כי הסבה שאין אנו מחשבין המדרגה הג', שהיא בחי' הפנים והוא מספר ד' אותיו' הפשוטים, הטעם הוא, כמ"ש למעלה, שכשיש ב' מספרים ומנינם שוים אינן נמנין רק פ"א, ומדרגה זאת כבר נכנסה בחשבון ע"א ניצוצות דשם מ"ה, ואלו הכ"ו נשארו ונתקשרו שם למעלה כג"ל וכן מדרגה הז', שהוא מספר המ' אותיו' המילוי שהיא גי' ב"ן, לא נמנית עם שהוא בחי' הפנים, וגם שאינו דומה לשאר מלויים, כי לסבה זו נמנית לעולם המדרגה הז' בע"ב ובס"ג ובמ"ה.

אבל הענין כמ"ש ענין הוי"ה דשם ב"ן ומה ענינה דע, כי שם של ב"ן דמילוי הדי"ן אשר במל', הוא ב' היות יחד ממש, והיא הוי"ה כפולה, ונקרא מערת המכפלה, כנודע, כי ו"ד דמילוי יו"ד גי' י', כחשבון אות הפשוט, וכל השאר הם אותיות הוי"ה כפולה ממש והנה ענין ב' היות אלו, ענינם הוא כי הוי"ה א' בחי' ז"א והוי"ה הב' הוא בחי' הנוק' עצמה, וכאשר מתחברים הז"א בנוק', אשר אז מאיר ז"א בנוק', הנה אז הז"א נותן הארת הוי"ה שלו אליה, ואז נעשין ב' היות בנוקבא, ואז נעשית בה שם ב"ן שהוא בחי' ב' היות וכוה הקדמה זו.

והנה

פנים מאירות קצנ

ע"ש כל המשך, ולפיכך אין ענין המילואים ניכרים בראשי המדרגות, רק אותיות הפשוטים דהויה בלבד, שהם בחי' הע"ס דאו"י, משא"כ המילואים שהם האוי"ת, אינם ניכרים בע"ס דראש, כאמור. והנה נתבאר היטב, שהראש דכל מדרגה שנק' כתר דאותו המדרגה, מרומזים הע"ס שלו רק בדי' אותיות הפשוטים י"ה ו"ה, בלתי המילואים

ואמנם זהו בהיות האותיות מ"ש בצורתם וכו' יש בחי': אחרת וכו' בבחי' מספר וחשבון, ונודע משי"כ הרב בכ"מ, דכל חשבון ה"ס המלכות דאותה המדרגה, ולפי"ז תבין שב' הבחי' הנ"ל דהיינו ד' אותיות הויה בצורתם, ובחי' החשבון שבהם, דהיינו הגימטריא של השם שהוא כ"ז, ה"ס עשר ספירות של הראש הנק' כתר, אלא שעצמות הספירות של ראש שהם מ"ס ראשונות, מרומזים בדי' האותיות י"ה ו"ה עצמם, אמנם המלכות של ראש, בסוד המסך שבה המודווג עם חמ"ד ומעלה הע"ס דאו"ת, היא המרומזת בסוד החשבון של הד' אותיות, שג"ל כ"ז. ותדע שב' הבחי' הנ"ל נזהגים בכל המדרגות דעסמ"ב, הן כאור הפנים, והן כאור האחרונים. שבהכרח שיש בכל מדרגה: בחי' עצם הספירות, דהיינו מ"ד בחי' דאו"י, ובחי' המסך שבהמלכות המעלה או"ת, כקוד הוונג עם האו"י. ממילא שיש להבחין שם, עצם הספירות בצורת האותיות שבשם המדרגה, ההוא ואת המלכות דהמדרגה בחשבונם של אותיות השם הוה, וזכור זה בכל המשך הדרושים האלו גם יש בהם בחי' אחרונים של האורות וגם בהם יש ב' בחי' חנ"ל וכו': ענין בחי' האחרונים של האורות, כבר נתבאר לעיל בפנים מאירות ברף קפ"ט ד"ה ג' בחי' שיש אל ז"א בביאור אור הא' הטעמים, ואור השני המכונה אור האחרונים נקודות, עש"ה, ומשם תבין, אשר ב' בחי' הראשונות שהם: עצם האותיות, ומספרם, הנכתיים לעיל כאור הפנים, הם שניהם בבחי' אור הא' טעמים, שפירושו כטרם שמתחיל בהפרצוף ענין הודכות המסך ומיעוט הקומה, כמ"ש שם. ובי' הבחי': עצם האותיות, ומספרם, הנכתיים כאן בבחי' האחרונים של האורות, המה הם בבחי' אור השני המכונה אור אחרונים נקודות, שפירושו אותם האורות חכאים כהמיעוט קומה מכת הודכות המסך, כמ"ש באורך.

גם יש להבחין כיניהם אשר אור הא' טעמים שנק' כאן אור הפנים, הם בחי' קומה אחת של ע"ס, כלומר, שנאצלים ובאים בוונג א' עם המלכות, אמנם אור הב' המכונה אור האחרונים נקודות, שנק' כאן בחי' אחרונים של האורות, הוא כולל חמ"ד קומות של ע"ס, כלומר, שנאצלים ובאים בדי' זוגים, מכת ד' בחי' של הודכות הנותג בהמסך, וזכור זה.

בחי'

בה, אלא עד שה' בחי' דא"ס ביה מחפשטום בה בעצמה, עוד לע"ס של המלכות בעצמה, ועל בחי' העשירית דידה עצמה, או נעשה הסוף ע"י האור הוור הנשפע ממעלה למטה, כאמור. וכוה תבין לשון הזהב של הרב ז"ל, שמדייק בענין א' בסוד הצמצום ואומר עד נקודה האמצעית ממשי, שרוצה בזה לדייק על בחי' שבמלכות עצמה, שה"ס הסתיב על הנפש דנפש, כי אז נעשה הסוף, ולאפוקי מנקודה האמצעית שבע"ס דראש, דהיינו דהסתא, ששם עדיין לא היה סוף, כאמור, וע"כ נשמר והוסף תיבת ממש' והבין.

ומה שהרב מכנה הע"ס דא"ק בראש תוך סוף בשם קו אחד, הוא ג"כ בדיוק נמרץ, כי יורנו בזה ענין עמוק מאד. והוא, כי נודע בכמה מקומות, אשר הע"ס דיושר, דכל פרצוף, ויוצאים בני קוין ימין שמאל אמצע, המכונים חתין בניה דתי'. ושורש תיקון קוין הללו, מתחיל בסוד צמצום ב' והעלאת מ"ן ויצואת האור דרך עינים, כמ"ש בענין ט"ו עשיה. ולפיכך יורנו כאן בפרצופי א"ק, אשר הוא עוד לא היה לו ג' קוין יש"א הנ"ל. אלא קו אחת' לבד, וע"כ נשמר כמה פעמים שם לומר קו אחת', ומסוף בכונה מלת אחת, דהיינו לאפוקי מן קוין ימין שמאל אמצע, שהס' עוד לא נגלו כוון, שהרי אפילו בחי' עשרה כלים לא נגלו כאן בא"ק, אלא רק כלי אחד לכל הע"ס, דע"כ נקראו בשם עקודים, כדברי הרב שם.

אות ט' גם נתבאר היטב החיוב דראש וגוף שאנו מבחינים בכל מדרגה, שהוא משום דהסתכלות א' שנק' ע"ס דראש, אינו מספיק לגלות רק שרשי כלים, וע"כ בחיוב להסתיב צריך שנק' ע"ס דגואל, אשר בו נגמרים הכלים הנ"ל. אמנם צריך שתדע ותבין דברי הרב לעיל בענין ו' אשר בעת שיצאו לא היו שלומים אלא אח"כ שחורו ונתעלו ונתעלמו אשר אז בעת עלותם הניחו רשימות, הכתר לחכמה, והכמה לכינה, וכינה לז"א וז"א לנוק', שבאלה נשלמו הכדים, עכ"ל בקיצור ולכאורה הדברים סותרים אינן, דלעיל בענין ה' אומר אשר הסתכלות הכי' בנפש דנפש, גומר הכלים, ועוד, איך הולך ומפרט שם בענין ו' בענין הרשימות: כתר, חכמה, כינה, ז"א, ונוק', ובכ"מ אומר בהחלט שאין בעולם עקודים רק כלי אחת לבד, וא"כ איך אפשר שבשעת העלם האורות מאותו הכלי האחת הוכרו ונעשו בה חמשה כלים כתיב וז"ן, ועוד, המעיין לעיל בדבריו בסוף ענין ו' ימצא שם וז"ל, והנה בהתחברות אורות פנימיים עם האורות מקיפים מחוברין תוך הפה, לכן בצאתם יחד חוץ לפה קשורים יחד. הם מכים זה בזה ומכששים זה בזה, ומפאאות שלהם אתיילוד הוית בחי' כלים עכ"ל, הרי לפנינו ענין שלישי בגילוי הכלים שהוא ההכאה והביטוש דא"ס וא"ס זה כזה, וצריך אמנם להבין כבירור, איך לכלכל כל דבריו הנ"ל בענין מציאות הכלים הללו דעולם עקודים, שהרי המה היסודות הראשונים אשר כל חכמת האמת נבנה עליהם, ומוכן שהעשיה שגואה קטנה ח"ו בהיסוד, יעלה כל בנינו בתוהו ובאפס, ולפיכך לתשומת לב יתירה אנו צריכים כאן.

אמנם אמת נמוך הוא, אשר בעקודים לא היה יותר רק כלי אחת לבד, שהוא רק כלי מלכות, שה"ס בחי' הנוכרת, המכונה נקודה האמצעית. שהרי ענין עשרה כלים, מקורם מתחיל מעת צמצום ב' דנה"י דא"ק, כמו שהארנו בפמ"ס בענין ט"ו עשיה, ומה שהרב מפרש בעקודים בכ"מ שיש שם כתיב וז"ן, תדע, שהוא רק בסוד הסתכלות האורות מסיבת הורכבות המסך דבחי' עצמה, כי חמשה מדרגות כהורכבות נכתן במסך הזה בדרך הורכבות, אשר אותם הולך ומפרט לעיל בענין

והנה בהקדמה זו הותרה השאלה הנ"ל כי להיות שעיקר האותיות של שם ב"ן הוא מן הז"א כנ"ל, לכן אין ראוי למנותן בפ"ע בבחי' המל', לכן אין המדרגה הז' שהוא מספר ב"ן נכנס בכלל החשבון ע"ב ניצוצין שלה, וכו' מדרגה הנ' שהוא מספר כ"ו אינה נכנסת בחשבון, לפי שנשארת דבוקה למעלה עם מדרגה הנ' שבז"א, שכבר נכנסת בחשבון.

אך י"ל, למה אין אנו חושבין מדרגה ב', שהוא אחרונים הפשוטים כזה: י', י"ה, י"ה, י"ה, י"ה, ולא שייך לתרין כדמתרין כאן. ואי לאו דמסתפינא הוה אמינא, שנכנסו במקום אותיות דמ"ה שנכנס בו כדלקמן פ"ה, אך בפ"ד לא משמע כן וצ"ע. וכן המדרגה ה' שהיא בחי' הפנים והם ט' אותיות המילוי כצורתן, עם היותם משונים מן האחרות, שהם י' בכל מילוי, עכ"ז לא נכנס בחשבון. והטעם עם הנ"ל שביון ששורש שם זה במילוי ב"ן הוא מן ז"א לכן לא נמנה בנוקבא.

ענה לד

ועתה נשאר לנו לבאר ענין א', והוא כי נת"ל כי מן החו"ג ומן הת"ת והמל' ירדו רפ"ח ניצוצין, שהם ד"פ ע"ב. ועתה צריך לבאר, כי בהכרח הוא, שגם מן הנח"י ירדו ניצוצין, א"כ מה ענינם, ואם ירדו למטה, למה לא נכנסו ונכללו גם הם במספר ניצוצין.

ונבאר תחלה, מה הם בחי' הניצוצין שירדו מהם. הנה נודע, כי נ"ה הם ב' פלגי דגופא כנ"ל, לכן אין הו"ה גמורה בכל א' מהם, רק הו"ה א' בין שניהם נמצא כי חצי הו"ה הוא אור של נצח וחצי הו"ה הוא אור של הוד. ופשוט, כי כשהו"ה נחלקת לב', אינה עולה בשם בפ"ע רק חצי העליון, שהם ב' אותיות י"ה, כמ"ש כי יד על כס י"ה כי ב' אותיות ו"ה, אינן שם בפ"ע. נמצא כי נצח נקרא י"ה, וכן החוד, וכן היסוד י"ה, כי היסוד אינה בחי' בפ"ע, רק הארה כלולה מהאורות עליונים כנודע.

ועוד

בחי' אחרת והוא ד' אותיות השם בהיותם במילוי כי אז הם בחי' דינין וכו': כבר נתבאר זה לעיל בד"ה שורש האורות ועיקרן, אשר הע"ס של האור ישר שבכל מדרגה בכל מקום שהוא, נכחנים ביחוד בשם בן ד' אותיות י"ה ז"ה: הנ"ד ביה, והו"ת ביה כנודע, והע"ס דא"ח שבכל מדרגה, נכחנים רק בהמילויים שבד' האותיות, הנשמעים רק במבטא בעל פה, דהיינו: ו'ד דיוך, והיוד דהי, והואו אלף שכו' וכו'.

וזה אמרו, והוא ד' אותיות השם בהיותם במילוי כי אז הם בחי' דינין, כי מילוי בני' אלפים, עכ"ל. פי', כי המלכות נקראת בשם אלפים שמורה על דין, והוא מכת הצמצום הא' שהיה בנקודת המלכות, שנמצאת משום זה בכח המעכב על אור העליון שלא להשפיע ממנה ולמטה, וע"כ נבחנת בבחי' עוביות וקושיות, שמשמען, שאור העליון אינו עובר למטה ממקום מציאותה, ונבחנת משום זה בסוד המסך המזדווג עם האור העליון בסוד זווג דהכאה, המעלה ע"ס דא"ח כמפורש לעיל כדברי הרב בענין ד' עש"ה, וכבר הארכנו בענין זה די באר.

ולפיכך, גם הע"ס דא"ח הנוכעים ועולים מהמלכות ומלכישים להע"ס דאור ישר, נכחנים ג"כ בשם עוביות ודין, מחמת שורשם שהוא המלכות. אמנם בע"ס דראש, להיות המסך נמצא שם מלמטה מע"ס דאור ישר, ע"כ אין העוביות והדין שבה יכול להתעלות למעלה ממקור מציאותה, ולפיכך נכתן כל ראש שאין בו כלים, רק שרשי כלים, כמ"ש לעיל, וע"כ נקי רק בד' אותיות הפשוטים של השם ולא במילוייהם. אמנם ע"ס דהסתכלות ב', הנמשכים ממלכות של ראש ולמטה, כבר נכתן בהם כל העוביות והדין בע"ס דא"ח שלהם, הנמשכים להם ממלכות של ראש העומד ממעל להם, ולפיכך, אותם הע"ס שלמטה מפה, נכחנים בכל המדרגות בכלים גמורים, ומרומים בד' אותיות הויה במילוייהם, להורות שיש בהם בחי' דינין, כאמור.

ועוד כי שורש הויה הם ד' אותיות עצמם אבל מילויים הוא ב'אור הויה וכו' והיינו כאמור למעלה, אשר הע"ס דא"ח שהמה העצמות והשורש דהמדרגה ההוא, מרומים רק בד' אותיות הפשוטים בלי המילוי, ורק הע"ס דא"ח המלכישים לע"ס דא"ח, המה הן המרומים בהמילויים. וכבר ידעת מ"ש הרב. לעיל בענין ד' דף ל"ו ד"ה ואמנם, שבנין ד' הכחי' דאור ישר אין שום הכחן בין עולם לעולם ובין מדרגה למדרגה, שאין לך ספירה ופרצוף מראש עולם אצילות עד סוף העשיה, שלא יהיה בו הע"ס דאור ישר, שה"ס ד' אותיות הויה הפשוטים, וכל השינוים הנמצאים בין המדרגות הוא ביחוד

בכתבן

בענף ז', בסדר כתיב ז'וין, ומכנה אותם ג"כ חמשה בחי' אחורים, וכשאנו מחשבין הוי"א לששה ספירות שלו הגי' נהי', יש עשרה בחי' אחורים, אמנם אין צורך בזה, מפני שכלו הוי"ק דוי"א יש להם רק בחינה אחת, כמ"ש הרב לעיל בענף ד', וע"כ הע"ם נכללים רק בכתיב ז'וין, שהבחר ה"ס השורש, וחז"ב ז'וין הם ד' בחי' הנודעים, וזכור זה לכל המקומות, וכבר הארכנו בענין ה' בחי' הדורכנות המסך, לעיל בפס"ם בענף ג' וד' ובכ"ס, וכן בפס"א כאן דף קפ"ט בד"ה ג' בחינות יש לוי"א עש"ה כל ההמשך בביאור ה' בחי' אחורים האלו דענף ז', כי אין להכפיל הדברים כאן ללא צורך.

אות ו' ודנה נתבאר, שבאמת אין כאן אלא כלי אחת שהוא בחי' הנקי מלכות, שה"ס המסך המקבל הווג דהכאה, אמנם מטעם תוסף שלימות היה בו מקרה התעלמות האורות, כמ"ש בפס"א דף קפ"ט ע"ש. שמתחילה נורכך המסך מהעוביות שהיה בבחי' וקובל שיעור עוביות דבחי"ג, ומתוך שאור המאציל אינו פוסק אפי' רגע מהמקברים נמצא מאליו שנעשה וווג דהכאה מאור המאציל מאותו המסך דבחי"ג ויצא קומת הכמה; ונבחר שבחי' שכלפנים נשארה ריקנית מאור, כי זהו הכלל בכל מקום שהאור בא במיעוט קומה לאיזה פרצוף, אין זה ניכר בכלים העליונים דאותו פרצוף, רק בכלים התחתונים, כמו כאן, שנחסר קומת יחידה בהע"ם היוצאים על מסך דבחי"ג, לא נשאר משום זה בחי' כתר דעקודים בלי אור, אלא רק המלכות דעקודים נשארה ריקנית, באופן שבחי' חיה נתלכשה בכלי דכתר, ובחי' נשמה בכלי דחכמה, ובחי' רוח בכלי דבינה, ובחי' נפש בכלי דז"א, ונמצאת המלכות בלי אור, ואח"כ כשנורכך המסך לבחי"ב, אשר קומת הע"ם היוצאות על וווג דהכאה דבחי"ב הוא רק בקומת בינה, שהוא בחי' נשמה, נבחר אור, שאור דנשמה התלכשה בכלי דכתר, ואור דרוח בכלי דחכמה, ואור דנפש בכלי דבינה, ונמצא גם הכלי דוי"א ריקן בלי אור, ואח"כ כשנורכך לבחי"א, ונתמעט האור דע"ם ההם בקומת ו"א, דהיינו בחי' רוח ונפש לכד, או סתיישב הרוח בכלי דכתר, והנפש בחכמה, ונשארה גם הכלי דבינה בלי אור, ואח"כ כשנורכך המסך לבחי' כתר שבו, דהיינו בתכלית הוכות, או כבר אין בו וווג, כי כבר נתבאר היטב שסוד הווג דהכאה, הוא מסכת ההפניות הנמצא, בין אור העליון שרוצה לרדת לתחתונים עד כמעט שנפרד ממקומו, ובין המסך המעכב עליו ככה העוביות והצמצום שבה מלרדת בבחי' שלה כניל, עש"ה, אמנם עתה מאחר דנורככה לבחי' כתר, כבר אין בה עוביות וכה הצמצום המעכב על אור העליון מלרדת, ואין כאן פגישה בהפניות שנק' וווג דהכאה, וע"כ במל הווג והאור חוזה, ונעלמו האורות לגמרי בשורשם.

ונמציינו למדים, שכל שבתו ושלימותו של המסך שבכלי מלכות, הוא בחי' העוביות שבה, וענין התסרון הוא הוכות המגיע לה מאיזה סיבה היצונה ממנה שיתבאר בסמוך, והטעם הוא, משום דר' בחי' דהאור ישר, אינו מתלבש בפרצוף זולת ע"י התלבשותו בהאזי' העולה מווג דהכאה, שענינה פגישה ההפניות של האזי' התפץ לידר, והמסך הקשה והעכ, שמעכב דרכו, אשר משום זה אם סתכל העוביות שבהמסך או אינו מעכב, ואין כאן וווג ואזי' ומשום זה, נעלם גם האזי', כי חסר לו התלבשותו מאזי', כניל, וע"כ נק' האזי' כאן בבחי' אור מקיף, להיותו מלביש ומקיף על האור ישר, שאו מתקיים האור ישר בהפרצוף, ולא זולת.

ועוד טעם אחר, כמה שנבאר, כי ב' יסודות דאז"א מתלבשין תוך ז"א, וכל א' מהם יש בו ה"ח וה"ג, וה"ח דיסוד דאמא הם מתפשטין בז"א: בחי' ת"ת ונ"ה שלו. והה"ג דיסוד דאמא וכן הה"ח וה"ג דיסוד דאבא, אשר לא נתגלו ולא יצאו הנה כל אלו, הם יורדין אל היסוד דז"א. וכבר ידעת, כי סיום היסוד דאבא הוא מסתיים ביסוד דז"א עצמו, נמצא כי ט"ו חסדים ונבורות יש ביסוד דז"א, אשר מספרם י"ה.

עוד ט"א, והוא בענין ה"ח עצמן המתפשטים בז"א מצד יסוד אמא, והוא, כי הלא נתבאר אצלינו כי ג' בחי' יש אל החסדים דז"א: א' / הוא למעלה במקום הדעת דז"א, כי שם הוא שורש החסדים, ואח"כ מן הארתן מתפשטין ה"ח מן החסד שבו עד הוד שבו, ואח"כ מהארתן של החסדים המתפשטין מתקבץ הארתן ביסוד דז"א ה"ח אחרים אשר לסבה זו נקרא היסוד כלל כנודע והרי הם ט"ו חסדים כמנין י"ה. נמצא כי נה"י אינן היות נמורות, רק ג' שמות של י"ה, כנ"ל.

והנה כל בחי' המדרגה שנת"ל בשם יהו"ה, כולם ג"כ יש בשם י"ה ורונמת מה שירד משם מ"ה, כך ירד מג' שמות י"ה הנ"ל, כי לא נשארו באצילות רק ב' מדרגות הראשונים לבד, שהם ב' אותיות י"ה. וגם האחוריים שלהם בבחי' אותיות לבד, שהם י' י"ה. ואמנם מהמדרגה הג' ולמטה, וגם הוא בכלל, כולם ירדו בכריאה, ע"ד מה שירד מהת"ת שהוא שם מ"ה.

ואמנם הטעם, למה אין בחי' כל הניצוצין האלו נזכר בפ"ע, ע"ד שהזכירו שאר הניצוצין. הענין הוא לפי שכל הניצוצין שירדו מן נה"י מתחברים כולם עם הניצוצין של ת"ת, וכבר נת"ל שכל מה שמתחבר עם מה שלמעלה הימנו, אינו עולה בשם בפ"ע.

והנה בבחי' ניצוצין האחוריים שלהם, אינו צורך לתת טעם למה לא נמנו, כי כבר נת' שבמקום שנמנו הפנים לא נמנין האחוריים, אבל בחינת

בהבחן המסך שכין המדרגות כסוד הקומה של ע"ס דאזי', העולה מהמסך, עש"ה בפס"ם ובפס"א. וזה אמרו, אבל מילואם הוא ביאור הויה ויציאות אורותיהם לחוץ, עכ"ל כי הביאור וההבחן דכל הויה אם הוא מאצילות או מבי"ע, אינו מתבאר רק בבחי' אותיות המילוי שבשם הויה שבהם, כלומר, בשיעור קומה של האזי' העולה מהמסך.

וע"כ המילוי הוא ביאור הויה ויציאות אורותיהם לחוץ, דהיינו: ד' המדרגות עס"ב, היוצא מכל אות שבשם הויה, כמ"ש הרב בע"ח שער א' ענף ה'. בד"ה עוד צריך, וז"ל, כל ה"ס הכוללות כל עולם ועולם בכללות יחד, כולם כאחד, הם בחי' הויה א' בכל מקום שהוא בין בכללות זכין בפרטות, כנ"ל, ויוצא מכל אות ואות מהם הויה א' וכו', והוא כי מכל אות ואות משם הויה יוצא שם הויה א', ואין חילוק ביניהם אלא באופן מילוייהם, וזהו ענינם כי יוד וכו' יש בו הויה במילוי ע"כ, ומח' יוצא הויה במילוי ס"ג, ומח' יוצא הויה במילוי מ"ה, ומח' יוצא הויה במילוי ב"ן עכ"ל ע"ש. והנך רואה, שיציאת אורותיהן של כל הויה לחוץ, המה רק ע"פ ד' מילויים ע"כ ס"ג מ"ה ב"ן, שהמה אינם מחולקים כלל בע"ס דאור ישר, רק בע"ס דאזי', כנ"ל בדרכי הרב, שאין חילוק ביניהם אלא באופן מילוייהם. עיין בפס"ם דף ס"ד ד"ה פירוש, והבן היטב וזכרה, שהוא הכית שער לכל הכנה פרטיות בהחכמה.

ענף ל"ב

הנה העיקר ושורש לכל הם אותיות הויה בעצמם וצורתם: דהיינו רק ד' אותיות השם בן ד' הפשוטים. זולת המילויים המורים על ע"ס דאזי' ואזי' דווג דהסת"א דכל מדרגה, שהמה נק' ע"ס דראש, שהמסך למלכות משמש שם מלכות למעלה. וע"כ אין העוביות דע"ס דאזי' שה"ס המילויים ניכרים שם, מטעם שאין העוביות יכול לתתקלות ולפעול ממעל למקורו, כמ"ש בפס"א בענף הקודם בסופו, וע"כ נכחנים הע"ס ההם רק בצורת האותיות הפשוטים, שהם ד' האותיות י"ה ו"ה.

וזה אמרו, שהם העיקר ושורש לכל, כלומר לכלהו מדרגות עס"ב היוצאים ממנו. כמבואר בפס"ם בענף י', שכל פרצוף נבחן בו הויה פנימיות, שמכל אות ואות דהויה הפנימית, מתפשט פרצוף שלם ראש וגוף, אשר כל פרצוף הוא בחי' התפ"ב דגוף דעליון, ונבחן משום זה שמלביש וממלא אורותיו של הגוף דעליון ספה ולמטה, דהיינו בכל אותו המקום שנמתקן האורות דעליון, המכונה הסתלקות דהתפשטות א'. אמנם בע"ס דראש אין הסתלקות נוהג בהם כמ"ש שם.

ומעם הרב נתבאר בפ"ס ענף ג' וד' באורן וכן בפתיחה אות י"ב ע"ש ונזכיר כאן קיצור דברים. כי באור העליון נבחן ד' בחי' הנודעים שנק' חוי"ב תו"ם, ועיקרו של האור נבחן רק בבחי' החכמה שבהם, שרק הוא נק' בכל מקום א"ס ב"ה או אור העצמות כמ"ש שם, והנה החוי"ב דאור העליון דרכם להתפשט בבחי' אב"א, כסוד יוד ונון שכצדו שפנייהם הפוכים זה מזה, כמ"ש הרב בשער הכללים פ"א ע"ש, והענין הוא שהבינה יש בחוקה להמשיך אור דחסדים, וע"כ נבחן שהופכת אחוריה להחכמה ופניה להמציא ליו"ק אור דחסדים, ומשום זה נפסק שפע אור החכמה מהפרצוף, מפני שהבינה טרודה ליו"ק חסדים מהמציא, שנק' כתר כנודע, ואינה מקבלת אור החכמה, אמנם בהתפשט אור העליון עד המסך דבחי"ד כסוד וו"ג דהכאה הנ"ל, שמו"ג הוה עולה אור גדול שנק' או"ח שמלביש לאור העליון מסטה למעלה עד הכתר, או יש לה להבינה אור דחסדים בשפע גדול, ואינה צריכה ליו"ק עוד מהמציא, וע"כ מחורת פניה ומתעצמת עם החכמה, ואז מושפע אור החכמה בהפרצוף שהוא אור העצמות ואור הפנים בסוה"כ חכמת אדם תאיר פניו, ואז נבחן שהעצמות דאור העליון מתלבש בתכלים דפרצוף, והנה נתבאר היטב, שכל עיקר התלבשות העצמות דאור העליון בהפרצוף, הוא רק באמצעות האו"ח העולה מו"ג דהכאה לא וולת. ונתבאר שם, אשר העוביות דבחי"ד תלו בבינה, דהיינו הבחי"ב דאור ישר, והוא משום דכל עיקר ההבחן של הדי' בחי' דאור ישר הוא רק בסיבת המלכות שהיא בחי"ד, שהיא אינה יכולה להתגלות בכל שיעור עוביותה. וולת בהקדם להג' בחי' ראשונות חכמה בינה ת"ת. כי אור העליון המושפע מא"ס ב"ה בכללו נק' אור החכמה שחייא בחי"א, והנה מאור הגדול הזה אי אפשר שישתלשל מסנו בחי' עוביות כלל ועיקר, אמנם אור הזה כשתפשט דרכו להתעבות מעט כדברי הרב בענף ד', שה"ס התגברות לתוספות אור מן המציא אשר התגברות, הוה הנו"ל בהתפשטות החכמה, נבחן לבחי' אחרת באור העליון, והיינו בחי"ב, שנק' בינה, והשפע שיונקת ע"י התגברות הנ"ל, נק' אור דחסדים, הגרוע הרבה מבחי"א, משום שכת התחתון מעורב בו, דהיינו כמו של התפשטות האור בעצמו כנ"ל, ואינו ישר מא"ס ב"ה כמו בחי"א הנ"ל. באופן, שענין בחי"ב בעצמו, הוא ממש התפשטות דבחי"א, שהיא החכמה, אמנם יצאה בשם חדש מפני התגברות הנ"ל הנבחן בה, וע"כ נק' בינה ולא חכמה, אמנם השפע החדש, שמשכת נק', אור דחסדים כנ"ל, ובבחי' השפע החדש הוה, נבחן הבינה לשורש העוביות והדיון, כמ"ש בוורה, דהבינה דינין מתערין מינה, פירוש, שהיא בעצמה היא חלק מהחכמה, ואין בה עוביות ודין כלל. אלא מצד אותו השפע שמשכת מסכת הפיכת פניה אל הכתר, הרי יש בה עוביות כנ"ל.

אות י"א ופ"ש דינין מתערין מינה, הוא, כי אור דחסדים הוה דרכו להתפשט ע"ד שנתבאר בבחי"א, וכשתפשט ג"כ מתעבה, שהוא ענין, התגברות כת הקבלה לתוספת שפע, כנ"ל גבי בחי"ב, אמנם התגברות הוה, השלימה את העוביות בתכלית, וע"כ זה האור דחסדים שהתפשט מהבינה, נבחן לבחי"ג, ותודות ההתגברות שבו נבחן לבחי"ד, כמ"ש היטב בהרחבה בענף א' ובענף ד' ע"ש. ווי"ס שאסרו על הבינה שהיא בחי"ב, אשר דינין מתערין מינה, כי הנך רואה, שבחי"ד שה"ס הדינין, לא יכלה להגלות, רק כאותו אור דחסדים, שהתפשטה מהבינה ולחין, שהתגברותו של האור הוה, השלימה להעוביות והדין שבבחי"ד מה שלא היה לו מציאות להגלות באור החכמה כנ"ל וזכור זה.

הפנים צריך לבאר, איך הם מתקשרים עם הבחי' של מעלה מהם, אשר לסבה זו לא נמנו כנ"ל, והנה הם ג"פ י"ה והם מ"ה, לכן ניצוצותיו מתחברים עם ניצוצות מ"ה כנ"ל. ואע"פ שאין מספרם שוין, כי חשבון של זה מן המילוי וחשבון של זה מן הפשוט, אין בזה חשש, כמ"ש בע"ה אבל אין הכוונה עתה, רק למצוא מציאות שיתחברו שניהן יחד, ואע"פ שלא יהיה חשבונם שוין. וכן מילוי ג' שמות י"ה הנ"ל הוא באלפין, לפי שנה"י אלו הם נה"י של ז"א, שהוא בחי' מילוי אלפין, והנה י"ה דמילוי אלפין הם ג' כ"ו, ולכן הוא מתחבר עם שם מ"ה במדרגה הג' שלו, שנק' מספרה כ"ו, ואע"פ שאין שוין במציאותן, והענין הוא, שכבר ביארנו שי' אותיות המילוי דשם מ"ה של ת"ת, עלו עם י' אותיות דס"ג למעלה ונתחברו עמהן, והנה מתיראים אנחנו, כי כיון שעלו אלו ה' אותיות למעלה שלא יעלה ג"כ עמהן המספר שלהם שהוא ג' מ"ה, והוא מדרגה הז' לפי שמספר נגד אחר האותיות שהם שרשם, ואם יעלו גם הם, נמצא שהכלי שק הה"ת יהיה בתכלית הנרוע, ריקן בלתי ניצוצין, ולא יוכלו אח"כ להתחלק בעת תיקון שאר הכלים. לכן עולין ניצוצין של נה"י למעלה בת"ת שיתקשרו עם מספר מ"ה מדרגה ז' של הת"ת, ואז לא יעלה מספר ההוא למעלה בשם ס"ג, ולכן כיון שאין עליית הניצוצין אלו רק לסבה זו לכן אין חשש וקפידא בדבר ההוא למעלה שיהיה חשבונם שוין, ובלאו הכי עולין לסבה הנ"ל.

וא"ת למה בשם של ע"ב אין אנו חוששין, אולי יעלה המספר של שם ע"ב שהוא המדרגה הז', עם שרשו שהוא המדרגה החמישי של ע"ב שהוא בחי' ה' אותיות דמילוי ע"ב ומטעם פחד זה היה ראוי שיעלו ג"כ יו"ד אותיות דמילוי ס"ג למעלה עמהם כדי לקשרם שלא יעלו. התשובה הוא, כי שם בע"ב לא ירדו י' אותיות המילוי כלל בבריאה, כי נשאר באצילות, והמספר שלהן בלבד ירדו אל הבריאה, ולכן

ולפיכך, נמצא פרצוף ע"ב שנק' חכמה יוצא מיוד דהויה פנימאה, שה"ס ע"ס הראשונות דאותו מדרגה שנק' פרצוף כתר, ומקורו מתחיל מפה דראש של פרצוף הכתר, דהיינו מאותו מקום שמתחיל ההודכות מסיבת הביטוש דא"פ באור"מ, כדברי הרב בענף ז', אשר ע"כ, פרצוף ע"ב, שה"ס התפשטות ב' שלו, ממלא ומלביש מפה דראש פרצוף כתר ולמטה, וממלא מקומו של התפ"א שנתחלק.

ופרצוף ס"ג, יוצא מה' דהויה פנימאה, ונק' בינה, שה"ס התפשטות ב' הכא אחר שנתחלקו האורות דגוף דפרצוף ע"ב, ולכן מקורו מתחיל ויוצא מפה דראש דפרצוף ע"ב, וממלא ומלביש מפה דראשו של ע"ב ולמטה, שממלא מקומו דהתפ"א דגופא דע"ב שנתחלק.

ופרצוף מ"ה וכו', יוצאים מן ז"ה דהויה פנימאה, ונק' זו"ג, שה"ס התפשטות ב' הכא אחר שנתחלקו האורות דגופא דפרצוף ס"ג, ולכן מקורם מתחיל ויוצא מפה דראש דפרצוף ס"ג, וממלא ומלביש מפה דראשו של פרצוף ס"ג ולמטה, משום שהוא ממלא מקומו דהתפ"א דגופא דס"ג אחר שנתחלק. באופן, שה' פרצופין כתר וע"ב ס"ג מ"ה וכו', נמצא כל תחתון שמלביש רק לבחי' גוף דעליון, והראשים דכל אחד ואחד נשאר מנולים, והוא משום שהראשים אינם צריכים לשום מילוי ע"י התפ"ב, משום שבראש אין הזרכות המסך והסתלקות מחמת הביטוש דא"פ באור"פ כנ"ל, אין נוהג כלל ועיקר.

והנך רואה, איך כל הדי' פרצופין ע"ב ס"ג מ"ה וכו', יוצאים מפה דראשו של פרצוף הכתר, שנקרא הויה פנימאה, שפרצופין התחתונים עסמ"ב יוצאים מדי' אותיותיו, כנ"ל. וזה אמרה שדי' אותיות הפשוטים בלתי מילוייהם, הם העיקר ושורש לכל, והיינו כדאמרן, שהע"ס הראשונים שנק' כתר ה"ס הויה פנימאה, שכל ד' פרצופין התחתונים יוצאים מדי' אותיותיו ממלכות דראשו ולמטה, ונמצאים די' האותיות דהויה פנימאה בצורתם עצמם, שהם שרש לכל, כאמור.

מדרגה ב' הוא אחרונים שלהם בחינת עצמותן וצורתם וכו':

הנה כבר נתבאר בפ"א בענף הקודם, ענין די' האורות, שהם: א' אור הפנים המכונה טעמים. ב', אור אחרונים המכונה נקודות. ג', אור הרשימו המכונה תנין. ד', ניצוצין הנופלין מאו"ח מסכת הכאה בהרשימו, המכונים אותיות.

ונתבאר שם, שהתחלקות די' האורות הללו הוא מסכת הזרכות המסך הנוהג בכל הנופים של הפרצופים ע"ש, אשר משום זה יש להבחין בכל גוף, ענין התפשטות אי' שלו בטרם שנתחלק והוא נבחן לאור הראשון שנקרא אור הפנים או טעמים, כי הע"ס שלהם המה בקומת כתר, כמו הראש ממש, ואין שום הבחן ביניהם, אלא שע"ס דראש

פנים מסבירות

ונמצאנו למדים, ששורש העוביות והדיון נמצא בבחי"ב דאורי, והבחי"ד הוא בחי ענף המשתלשל ויורד מבחי"ב, בסוד דינין מתערין מינה, וזוה המצא אשר האויה ואור העצמות דאורי תלויים זה בזה ודרושים זה מזה, כמ"ש בפתיחה אות י"ג באורך, וכבר נתבאר שמסכת הפיכת פנים דבחי"א ובחי"ב שבאורי, אין אור העצמות מבחי"א יכול להאיר ולהתלבש בהפרצוף עד ביאת האור לזווג דהכאה במסך דבחי"ד, כמ"ש לעיל, כי אור אחר שהאויה עולה מבחי"ד ומקפת ומלבשת את האורי עד הכתר, נמצא הבינה מתורת פניה ומתעצמת עם החכמה לאחר, כי אינה צריכה עוד ליגן אור דחסדים מן הכתר כגיל, וע"כ נמצאת הבינה בעצמה משיבה את אור החכמה להפרצוף, שבאופן זה, מתלבש העצמות בהכלים כגיל, אמנם יחד עם זה, נסתלק מהבינה בחי העוביות שבה, משום שהתעצמה ביתור אחר עם החכמה, ומתוך שנסתלק שורש העוביות, נמצא שמתכלל גם העוביות מבחי"ד שהיא רק הענף שלה, כמ"ש לעיל, שבחי"ד הוא רק ענף דבחי"ב, עשה מילתא בטעמא, ומאחר שבטל העוביות דבחי"ד ממילא נפסק מסנה כח הזווג דהכאה כי נאכר מסנה ההפכיות, וא"כ נפסק ג"כ אור הוור העולה ומקיף לאורי, ושוב חסרה להבינה בחי אור דחסדים שיש בחוקה להמשיך כגיל, וא"כ שוב מתורת פניה להכתר, ואחריה אל החכמה כדי ליגן אור דחסדים שנמצא משום זה שנפסק אור החכמה, וחזורים החי"ב אב"א.

אות י"ב וזוה תבין דברי העה"ה סוף ענף ו' שעמדנו עליהם לעיל, וז"ל, והנה בהתחברות אורות פנימיים עם האורות מקיפים מכים ומכשטים זה בזה, ומתכונות שלהם אתיילוד הוית בחי הכלים ע"ש, ובהאמר תבין, אשר אורות פנימיים הם אור החכמה שבאור העליון, שהוא נמשך בהפרצוף ע"י האור הוור מהווג דהכאה כגיל, ואורות מקיפים הם האור הוור בעצמו העולה מהווג הוה שמקיף ומלביש האור ישר עד הכתר, שבאופן זה, ממשיך ומקיף אור הפנים בהפרצוף כגיל, אמנם אח"כ בעצתם ספה ולמטה נמצאים מבטשים זה בזה, כי מסיבת הורכבות בחי"ב ע"י אור הפנים דחכמה מוכרת ג"כ המסך דבחי"ב להורכב, וענין הביטוש הזה הוא על סדר המדרגה, דהיינו מבחי"ד לבחי"ג שנתמעט לקומת חכמה, ומבחי"ג מורכב לבחי"ב לקומת בינה, ומבחי"ב לבחי"א שנתמעט לקומת ז"א, עד שמורכב לבחי"ב שורשו בכתר, שאו נעלם כל האור הוור ואור הפנים דאורי ושבים החי"ב אב"א כגיל, וכמ"ש באורך בפתיחה אות י"ג.

אמנם ע"י הסתלקות הוה יוצאים ה' ספירות בחי"ב וז"ן באותו פרצוף, והיינו ממש ה' קומות הגיל היוצאים ע"י זווג דהכאה בזמן ההורכבות, שמתחילה בזווג השלם כטרם שמורכב יוצא קומת כתר, וכדי בחי של הווכך יוצאים חכמה ובינה וז"א ומלכות, כאמור, וזה אמר, אשר מהכאה וביטוש דאורים ואו"פ הסתפשטים ספה ולמטה אתיילוד הוית בחי הכלים, דהיינו ה' הקומות שבכלים בחי"ב וז"ן, כאמור, באופן שדברי הרב בגי' מקומות הסובאים לעיל, צדקו יחדיו, ואין כאן שום סתירה ח"ו כלל, כי מ"ש בענף ה' שהסתייב כנפש דנפש גומר הכלים, נאמר על קומת השלימה היוצאת ע"י הזווג דמסך דבחי"ד כטרם שהתחיל להורכב, כי אם היה לה היכולת לקיים עוביותה, ודאי שהיתה נגמרת ונשלמת כולה, כדברי הרב בענף ה' הגיל, אמנם לא היה לה אן בעקורים היכולת הוה, ווהו שמוסיף לבאר לנו בענף ו' אשר בעת שיצאו לא היו שלימים, והיו מוכרחים משום זה להוור ולהתעלם ע"ש, וענין החסרון שהי' בהם מתבאר בענף ו', אשר האורים והאורים

עין החיים ענה לה

ולכן אין חשש שיעלו כי אין עולין מעולם לעולם אחר, כי אינן יכולין ובפרט כי הרי בעל כרחם ירדו מאצ"ל לבריאה, לפי שלא היה להם כח לעמוד שם ונשכרו, ואיך עתה יעלו אל האצ"ל אחר שנשכרו ונפלו. אבל המספר של מ"ה הוא יכול לעלות אל שרשו שהם י' אותיות דמ"ה אשר עלו ונתקשרו עם י' אותיות דס"ג, לפי שכולם בבריאה הם עומדין, והם יכולין לעלות.

וצריך לבאר כי מאחר שסבת עליית ניצוצין נה"י עם המ"ה אינן אלא כדי שלא יעלה מספרו עם שרשו אשר עלה עם י' אותיות דס"ג, א"כ היה צריך שימצאו בחי י' אותיות באלו הנה"י מחמת המילוי, כדי שיהיה תמורת אותן ה' אותיות של מ"ה אשר עלו. אבל הענין הוא כי הרג בכ' שמות של י"ה יש במילואם י' אותיות, ואלו הם במקום אותן ה' אותיות של המילוי דמ"ה שעלו לשם ס"ג כגיל, ואמנם אע"פ שהם ג' שמות י"ה, וא"כ יש במילואם ט"ו אותיות, אין קפידא, רק אם יהיו אותיות מועטות ממספר י' אבל אם יתרים מוור, אין חשש בזה.

נמצא כי כל ניצוצין של נה"י כולם עלו ונתחברו עם ניצוצין של מ"ה שבת"ת, לכן אין עולין בחשבון רק הניצוצין של ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שהם רפ"ח כגיל, אלא שהג' בחי הראשונים דע"ב הם בחי הפנים והע"ב הד', הוא בחי אחוריים, ובין כולם הם רפ"ח ניצוצין אשר אנו מזכירין בכ"מ בחבורינו זה, ועתה תבין ותראה איך נשארו הכלים של נה"י בלתי ניצוצין דעצמן, ולכן יניקת הקליפות הוא מהם.

ענף לה

הנה תבין היטב כי אבא הוא כללות או"א: והם הו"ה דע"ב ואת"ה דיוודין בפנים, וכן באחוריים, ואמא כוללת יש"ם ותבונה, והם הו"ה דס"ג ואת"ה דיוודין בפנים שלהם, וכן באחוריים.

ותראה כמ"א שאין כל זה רק

בז"ת

פנים מאירות

דראש יוצאים מזווג הא' שעל כללות המלכות, וע"ם דגוף יוצאים מזווג הכי על מלכות דמלכות, כמ"ש לעיל ובפמ"ם כאן וכדברי הרב לעיל בענף ה', וע"כ נק' אור הפנים, משום שע"ם שלו פניהם למטה, כלומר שמשפיעים עד סיומו של הפרצוף, כמ"ש בפנים מאירות בענף הקודם ע"ש.

גם יש להבחין בהם ענין אור אחורים המכונה נקודות, שה"ם אותם האורות הבאים בבחי הכאה וביטוש דאורים באו"פ, ומתחילים להתמעט, וע"כ נכתיבים בבחי הויה כריבוע, משום שאחוריהם למטה, פ"י, בזו הרגע שמתחיל המסך להורכב בסבת הכאת או"פ, הרי מתמעט קומתו, וכבר ידעת, אשר מיעוט הקומה אינו ניכר בכלים העליונים דהפרצוף, רק בכלים התחתונים, באופן שבאותו שיעור שנתמעט הקומה של הע"ם דהפרצוף, באותו השיעור נמצא הכלי התחתונה מתרוקנה מהאור, וע"כ נבחן באותו השיעור אשר האור הפך אחוריו למטה.

ולפיכך נבחן כאן, אשר ד' אותיות הויה שה"ם בחי"ב וז"ן, באים כריבוע כזה: י' יהו' יהו"ה, שמתחילה כשהיה בקומת כתר, הרי שהיו שם כל ד' אותיות הויה, שה"ם יהו"ה כראוי.

ואח"כ כשנורכב המסך לבחי"ג, ויוצאים הע"ם רק בקומת חכמה וחסר הכתר, נמצא שנתרוקנה כל"י תחתונה מהאור דהיינו ה"ת דהויה וע"כ נבחן הקומה הזו רק בגי' אותיות, יהו"י וחסר ה"ת, כי האור דיה"ו אינו מאיר אליה, ונבחן שזו הקומה דיה"ו מהפך אחוריו לכל"י מלכות שנק' ה"ת, ואח"כ כשנורכב לבחי"ב ונתמעט הקומה לבחי"ב בינה ונתסר החכמה, נמצא שנתרוקנה גם כל"י הז"א, וע"כ נבחן הקומה הזו רק בגי' אותיות י"ה, להיות שכלים דו"ה נתרקנו מהאור, ונבחן שקומה זו דו"ה מהפך אחוריו גם לז"א שנק' ו', ואח"כ כשנורכב לבחי"א ונתמעט קומתם לקומת ז"א, ונתסר גם הבינה מהפרצוף, נמצא שנתרוקנה גם כל"י הבינה שנק' ה"ר, ונבחן קומת זו, שאין בה רק אות אחת מהויה, דהיינו יוד, כי מהפך אחוריו גם לה ראשונה שנק' בינה, ואח"כ כשנורכב המסך לבחי"ב הכתר, אז אין עוד שם שום זווג דהכאה, וע"כ נבחן שכל האור נסתלק מהגוף, והנה נתבאר היטב, ענין אור דאחורים, שנכתנת בהויה כריבוע, וזכור זה לכל המשך דדרושי רפ"ח ניצוצין.

מדרגה ג' חשבון ומספר ד' האותיות הנק' פנים וכו': נודע אשר כל השלימות וכל החסרונות תלויים וטבועים בענין המספר והחשבון, שהרי בדבר הסמוי מן העין, יוכל הדבר ההוא לקבל כל מיני שלימות ואין שום יתרון לבעליו מפני שא"ל לו לעולם להרגיש, וכן להיפך גם כשיארע להרבר ההוא כל מיני חסרונות לא יתעצב כלל מפני שאינו מרגיש, הרי שכל השלימות

והאויס מכים זה בזה ומבטשים זה בזה ע"ש, והיינו האויח שנק' אויס כגיל עם אור החכמה שנק' אור הפנים, המה רדופים זה מזה, שבסבת התעצמות החו"ב פכ"ס, נתבטל שורש העוביות שבמסך דכחיד כגיל, וע"כ הולך ומדוכך עד שנעלם כגיל, ומה שאומר בענף ו' שבסבת התעלמות האורות נשלמו הכלים, כונתו על בחי' ה' קומות כח"ב וז"ל הגיל שכל מציאותם הושרש רק בסבת התעלמות האורות על דרך המדרגה בזה אחר זה, בסבת הודרכות המסך ועליותו: סמלכות לוי"א, ומו"א לבינה, ומבינה לחכמה, עד ביאתו לבחי' כתר, שנודרך כולו, כמו שהאריך הרב שם בענף ו', אשר אז בעת עלותם הניחו רשימות, שאלה נשלמו הכלים גם בבחי' התחלקותם לבחי' וז"ל זה למטה מזה כגיל, ע"ש דבריו באורך, והנך רואה איך אלו ואלו דבריו אלקים חיים.

והנה הרב מאריך שם בענין ה' קומות הגיל, ומחלק אותם על ד' בחי' מנתיא, כי בטרם שמתחילים להודרך בעת שקומתם שוה עד הכתר, מננה אותם בשם טעמים ואור הפנים, ומעת שמתחיל הודרכות המסך כסבת אור הפנים כגיל, מננה כל הקומות הללו: חו"ב תו"ס, בשם נקודות ואור אחוריים, והרשימו הנשאר מאור הפנים, מננה בשם תגין, ולכסוף אומר שם, שיש אור ד' היוצא מסוד הווג של אור הרשימו עם אור האחוריים, שמכת שהמה הפכים זה לזה נופלים ניצוצין מהווג שבחם, אשר ניצוצין הללו מננה בשם אותיות עש"ה, כי עמם תבין, סוד ד' בחי' שכלל מדרגה המפורשים כאן כע"ה כענף ל"א, בחי' א' שורש האורות ועיקרם שהוא ד' אותיות של הוי"ה פשוטים כלי מילויים. בחי' ב' הוא אחוריים שלהם, דהיינו הוי"ה כריבוע: י' ית', יהו', יהו"ה. בחי"ג, השבון אותיות הפשוטים. בחיד הוא השבון הריבוע, ותרע, שהם סוד ד' הבחי' מנתיא המפורשים בענף ו' בדברי הרב, וע"כ שנתבאר לעיל, וכבר הארכתי בביאורם בפכ"ס בענף ל"א ול"ב ע"ש ויתבאר עוד לפנינו בע"ה.

אות י"ג ובהאמור, נבין דברי הרב בענף ל"א וז"ל, ועתה נבאר הסדר שלהם, הנה מהויה דע"ב אשר בחסד, האורות שלו שעלו למעלה כאצילות כשנשכרו הכלים היו ו' מדרגות הראשונות, ושאר המדרגות מן הו' ואילך, והוא בכלל, וכו', כולם ירדו בכריאה עם הכלים בסוד הניצוצין, עכ"ל.

והענין, כמו שנתבאר לעיל בפכ"ס ענף ט"ז וט"ו ובפכ"ס דף קמ"ט ד"ה ולכן, אשר הגיר דע"ס דנקודים, שנק' כח"ב, הם ג' ראשים שלימים שכל אחד ע"ס כח"ב וז"ל, ונק' בדברי הרב לעיל בענף כ"ב, כתר ואוי"א, והתפשטות כח"ב או ישו"ת, וכנגדם כגוף דהיינו ביה דנקודים נכתן ג' גופים: דעת, והג"ה, ונתייב. עש"ה.

גם צריך שתזכור מ"ש שם בפכ"ס, בענין הודרכות המסך שקרה אותם, המכונה שם בדברי הרב ירדת ה"ח וה"ג, שמתחילה יצאו בקומת כתר שהם הסתכלות עיינין דאוי"א על בחי' כמ"ש בפכ"ס דף קמ"ט ד"ה ולכן, עש"ה כל ההמשך עד סיום הענף, ואח"כ כשנשכר הרעת ונתעלם בחיד דמסך נעשה הווג על בחי"ג דמסך ויצאו הע"ס בקומת חכמה, המכונה שם בדברי הרב, שירדו ה"ח וה"ג מראש דאבא לגופא דאבא וכשנשכר כלי החסד נעלם גם בחי"ג דמסך ונעשה הווג על בחי"ב דמסך, ויצאו הע"ס בקומת בינה, המכונה שם בדברי הרב התפשטות ה"ח וה"ג כגופא דאבא, וכשנשכר כלי הנכורה ונעלם גם בחי"ב דמסך נעשה הווג על בחי"א דמסך, ויצאו הע"ס בקומת ז"א המכונה שם בדברי הרב המכונה ה"ח כיסוד אבא, וה"ג

בז"ת של כ"א מהן, אך בנ"ר של כ"א מהם, הוא מ"ב אתוון, שהם: ד', ו', כ"ח, ומספרם וחשבונם הם במלכות של כ"א מהם, וכן במ"ה וכן בכ"ן, וכן בזו"ן ד' פרצופים.

וענינם כך, בשם ע"ב, וממנו תבין לכל השאר. כתר דאבא הפנים שלו הם ד' אותיות הוי"ה פשוטה כמ' ראשונות שלו, שהם: קו"צו של י' בכתר י' בחכמה, ה' בבינה, ו' בויק, ה' עשרת יסוד, וכל ט' בחי' אלו הם בחי' הפנים הנזכר. ואחוריים שלו, הוא: י' י"ה, י"ה"י, יהו"ה, שהוא נקרא רבוע הפשוט כנודע. ומלכות הכתר דאבא פניה, הם חשבון הפנים הראשונים, שהוא הוי"ה שמספרה כ"ו. והאחוריים, הוא רבוע הג"ל, בבחי' מספר שהוא ע"ב.

הרי ד' מדרגות הנזכרים שהם בכתר לכדו דאבא, וזהו סדרן: פנים דמ' ראשונות בכתר דאבא, ואחריהן אחוריים דמ' הג"ל, ואחריהן פנים דמלכות דכתר דאבא, ואחריהן אחוריים דמלכות הרי ד' מדרגות, בכתר הג"ל דאבא, ואח"כ חכמה דאבא: פנים דמ' ראשונות שבה, הוא י' אותיות דמילוי דע"ב דיודין בבחי' אותיות לכה, ואח"כ אחוריים לכה, שהוא רבוע שלהן כ"ו אותיות, ואח"כ פנים דמלכות חכמה דאבא, שהוא מספר הוי"ה דע"ב דיודין בבחי' מספר דע"ב, ואח"כ אחוריים דמלכות, שהוא מספר רבוע דע"ב דיודין, שהוא נימטריא קפ"ד.

אח"כ ד' מדרגות אחרות בבינה דאבא: פנים דמ' ראשונות שבה, והם כ"ח אותיות דמילוי המילוי דהוי"ה דיודין, ואחריהן ריבוע דכ"ח אותיות דמילוי המילוי, שהם קנ"ו אותיות, ואח"כ פנים דמלכות דבינה דאבא, שהוא מספר כ"ח אותיות מילוי המילוי, שהוא נימטריא תר"י, ואח"כ אחוריים דמלכות הג"ל, שהם מספר אותיות רבוע דאחוריים דמילוי המילוי, שהוא גי' של קנ"ו אותיות וחשבונם ב' אלפים קע"ב. נמצא כי כל מה שהוי"ה הולכת ומתמלאת הוא יותר דין, ועצמותם כפשיטותם, היא תכלית הרחמים.

וכל החסרון תלוי וניכר רק בהמספר וחשבון, וגם התיקון והמילויים של החסרונות תלויים ג"כ בחשבון ומספר, כי הרגשת החסרון כהכרח הוא שמוקדם להמילוי, בסוה"כ המוציא במספר צבאם איש מהם לא נעדר, ועם האמור תבין להבחין בכל דבר ב' הבחנות: הא' הוא המהות והעצמות שבו, דהיינו כללות דבר התוא המושג, והב' הוא ההשגה של אותו המושג המוגדר תחת שם חשבון ומספר. באופן שכל דבר שחסר בו סגולת המספר וחשבון, הוא בגדר מהות של מושג בלי השגה, וזכור זה בכל ההמשך שלפנינו.

וזהו דבר המסך שבכלי מלכות או בעטרת יסוד שהוא המכונה חשבון ומספר. כי כבר ידעת סדר גילוי כל מדרגה, הוא ע"י התפשטות אור א"ס כ"ה כד' בחי' הנודעים הנק' ע"ס דאוי" ע"ד להמסך שבכלי מלכות, שבהמסך החוה נעשה וזוג דהכאה ועולים ע"ס דאוי" מן המסך ממטה למעלה ומלבישים הע"ס דאוי", ואז ע"י הסת"ב נשלם המדרגה כג"ל, והנה מהות המדרגה הוא ודאי ב' האורות הג"ל דהיינו הע"ס הנמשכים מא"ס כ"ה והע"ס דאוי" העולים ממטה למעלה, אמנם המספר וחשבון של המדרגה החוה הוא בהמסך עצמו.

והענין כמו שנתבאר בענף ק, כי לאור העליון אין קץ והכל תלוי רק בכלי קבלה של התחתון, שענינו הוא שיעור העוביות שבהמסך שלו, ואם הוא בשלימותו דהיינו כחיד או מלביש עד לבחי' כתר דאוי", ואם הוא רק מבחי"ג או אין לו אלא קומת חכמה וכו' כג"ל באורך, נמצא שכל שיעור אור העליון המתלבש בתחתון תלוי בגודל מדת האוי", וגדלו של האוי"ח תלוי בעוביותו של המסך, והנך מוצא, שכל שיעור ומספר של אור העליון תלוי וניכר רק בהמסך שבכלי מלכות.

וזה אמרו, מדרגה ג' חשבון ומספר ד' אותיות הנק' פנים, דהיינו כג"ל, אשר כללות המדרגה והפרצוף הם מרומים כד' אותיות השם יהו"ה, שהם עיקר כלל המחות שנמצא בהפרצוף דהיינו כח"ב וז"ל דאוי" המלובשים בכח"ב וז"ל דאוי" כג"ל, אמנם הנק' בסוד תיקון המסך שבה היא מרומות בחשבון ומספר ד' האותיות כי כל השיעורים ותבחי' שישנם במהות הפרצוף אינם ניכרים רק בהמלכות בסוד המסך שבה, ולפיכך נק' חשבון, וזכור לכל ההמשך, ונתבאר בענף ק' ההבחן מבין פרצופי א"ק ששם היה המסך סתוקן רק בכלי מלכות, לבין פרצופי עולם התיקון שנתתקן המסך בכלי היסוד, בסוד נקודה תחת היסוד, ובוה תרע ההבחן מחשבון למספר, כי חשבון נק' מצד שורשת שבכלי מלכות, ומספר נק' רק אחר שנתקן המסך בכלי היסוד בסוד מ"ה החדש, שנק' הדר ומתיבא.

פנים מסבירות

עין החיים ענף לה

פנים מאירות כצמ

ביסוד אמא, כמ"ש שם בפמ"א, ועד"ו פמ"ש ביאר-שם הרב. אצל הראש הג' הסכונה התפשטות ג' קוי כח"ב או ישמ"ת, שראשיתה דישמ"ת דהיינו קומת כתר, יצא בהסתכלות עינים, ואח"כ ירדו היה והיג, לגופא די"ש, דהיינו לקומת חכמה דישמ"ת, ואח"כ ירדו לגופא דהכונה, דהיינו לקומת בינה דישמ"ת, ואח"כ ירדו ליסודות דישמ"ת, דהיינו לקומת ז"א, כמ"ש היטב בפמ"א באורך עש"ה, כי א"א להכפיל הדברים בכל פעם.

והנך רואה, איך שיצאו בכל ראש, חמשה הקומות געסמ"ב זה למטה מזה: הן בראש הב' הנק' או"א עילאין, הן בראש הג' הנק' ישמ"ת, וכגולגלתא אין דרכו של הרב לעסוק בו, כנוודע, וכבר נתבאר זה בפמ"ס בענף ט' עש"ה, אשר כל ענין הסתלקות האורות הוא מסכת הורכבות המסך, הנוהג בכל גוף ואפילו בגוף דגולגלתא, שוהו הסכונה בדברי הרב בשם הסתלקות דהתפ"א דאורות היוצאים מזה דראש ולמטה, וכגיל באות ט', והע"ס היוצאים על המסך כדרגות ויכונו זה למטה מזה, שמכונים כדברי הרב התפ"ב דאורות דפה, שה"ס שורשי העסמ"ב המוכנים תמיד בדברי הרב, כבר נתבאר שם, שכל אחד מליבש וממלא הארתו דגוף דעליון אחר הסתלקות אורותיו משם, שים אשר הע"ב ה"ס המילוי דכתר, והס"ג מילוי דמילוי דכתר, והס"ה וב"ן מילוי המילוי דמילוי דכתר, כג"ל, באורך, גם נתבאר בפמ"א, ברף קצ"ג דיה גם שעסמ"ב וטת"א וענין פו"א דאותיות וזו"א דחשבונם, כל אלה הם ענין אחד, כי הפנים דאותיות כצורתם ה"ס טעמים וכתר, והאחרים, דהיינו הרובוע דהויה, ה"ס ד' מדרגות העסמ"ב היוצאים בסכת הורכבות המסך זה למטה מזה, והם מכונים ג"כ אור דנקודות, והחשבון דכל אחד, ה"ס המסך אשר כל עיקר החשבון משוער קומה, אינו נכחן בשום ספירה וזלת בהעוביות שבעסמ"ב כג"ל, וע"כ מסך המשמש לקומת כתר, וטעמים נק' חשבון אותיות דפנים דהויה, ודי המסכים המשמשים לר' הקומות ע"כ פ"ג מ"ה בין המכונים יתר אור דאחרים, נק' חשבון אותיות דהויה כריבוע.

אות יד אמנם ודאי שיש להשים לב בערכי הכנויים הנ"ל שהם ענין א', שהרב מחליטם בכל ענין כמותאם לאותו ענין, כי בשעה שהמדובר הוא בבחי' ההנהגה והתיקונים המגיעים בהעולמות מכת ה' הקומות הנ"ל שיוצאים זה למטה מזה, או מכנה אותם בשם מילוי ד' היות עסמ"ב או: א"א, או"א, ישמ"ת, זו"ן, ובשעה שהמדובר הוא בשורש התהוותם, להתחלקות היטב בכל בחי' שבהם לפי עצמה, או מכנה אותם בשם טעמים נקודות תנין אותיות, וכי, כשמדבר בערך יציאת האורות אשר התחתונים באים מתחילה לגילוי, ואח"כ העליונים, אמנם כשמדבר בדיוק בערך הכלים, ההפכים מסדר האורות, כי בכלים, העליונים מתגלים ומתגדלים בתחילה ואח"כ התחתונים, ובמקום זה, מכנה הר' קומות הנ"ל בשם צורות אותיות דהויה: פשוט ריבוע, וחשבונם כג"ל, וכמ"ש בפתיחה, אשר הכלים מוגדרים תמיד בשם אותיות, עש"ה כמעט ונימוקו.

והרף שאומר הרב שלא נשתיר משם ע"כ דנקודים דהיינו מראש הב' דשם שנק' או"א עילאין, אלא ששה מדרגות לכר, דהיינו ד' מדרגות שבכתר דאו"א ע"י, שהם פו"א דאותיות וחשבונם, וב' מדרגות דחכמה דאו"א ע"י, שהם פנים ואחר דאותיות לכר, ומסדרנה הו' ואילך, שהוא החשבון דפנים דאותיות שבג"י ע"כ, נפל כביראה בבחי' ניצוצין רכלים הנשכרים, וצריך שתוכר כאן פ"ש הרב לעיל בעש"ה בענף יד דף פ"ז בענין ה' נקודות, אשר לא נשאר סהם רק קמין פתח, ומצויר

והנה נ"ר אלו דאבא, הפנים שלהם הם מ"ב אותיות של המ' ראשונות שבכל א' וא' מן הג' שהם זכרים, וז"ס שם מ"ב דאיהי ברישא כנוצר בתקונים קליב, וגם בג' מלכויות שבהם יש מ"ב אתון עצמן, אלא שהם בסוד מספר. וז"ס עיניך בריכות בחשבון, כנוצר בווהר פנחס, דכל חשבון ונימטריא, אינן במלכות. ר"ל, במלכויות של כל ספירה וספירה, כי היא בחי' מספר של הזכר שלה.

והנה הז"ת של אבא כל הז' אין להם אלא הויה א' דע"ב דיודין, והטעם כי כולם הם פרצוף א' לכה, שהוא ז"א דאבא. משא"כ כג"ר שכל א' הוא פרצוף א'. (ונ"ל שכיון שגם שם הם דו"ן א"כ ו"ת לכה, יהיה שם ע"ב דיודין בבחי' אותיות, ונוקבא השביעית יהיה בחי' מספר ע"ב, ע"ד הנ"ל, והענין, כי ז"א וחכמה הכל א', וכמו שהחכמה י' אותיות דע"ב, כן הז"א. או אפשר, שגם הנוקבא תהיה בחי' כ"ח אותיות המילוי דמיון הבינה, אמנם המלכות של ז"א הם יהיה מספר, ע"ד הנ"ל בחכמה ובינה, וצ"ע.

והנה כל זה באבא דאבא, אמנם באבא דאבא הוא שם אה"ה דיודין, ע"ד הנ"ל, ואח"כ ביש"ס שם ס"ג, ובתבונה שם אה"ה דיודין על דרך הנ"ל, ואח"כ בז"א שם מ"ה דאלפין, על דרך הנ"ל, ובנוקבא שם ב"ן דההין, על דרך הנ"ל או אפשר, כי הז"א הוא שם מ"ה דאלפין, ובנוקבא לאה, אה"ה דאלפין ע"ד הנ"ל, וביעקב, שם ב"ן דההין, על דרך הנ"ל, וברחל שם אה"ה דההין ע"ד הנ"ל, וצ"ע. ע"כ מהרצ"ח) ונחזור לעיל, כי או"א הם הויה דע"ב ואה"ה דיודין, ויש"ס ותבונה הם שם ס"ג ואה"ה דיודין כנ"ל.

ענף לו
ודע כי בחי' אלו הרפ"ח ניצוצין הנ"ל הם כולם בחי' גבורות ודינין נמורים ואליהם רמזו בווהר במקומות הרבה כנוצר פ' פקודה ת"ת, רישא דמהימנותא במש

מדרגה ד' הוא חשבון ומספר יוד, אותיות הנק' אחרים וכו': כבר ידעת להבדיל בין אור הפנים לאור האחרים, שבהיות המסך בשלימותו ככח"ד כטרם שמתחיל להודוך שמעלה האו"ח עד הכתר, אז נק' אור הפנים ומרומז בד' אותיות י"ה ו"ה, אמנם מעת שמתחיל להודוך נכחן שאחריו למטה, ונק' אור דאחרים שנכחן שם ד' בחי' אחרים, בארבע צורות: י, ית, יהו, יהוה, כנ"ל באורך, וכבר ידעת, שכל השיעורים הם מחמת המסך, ואינם ניכרים אלא בהמסך, ולפיכך מהותם עצמם דאו"י ואו"ח שבר' קומות הנ"ל מרומזים כיוד אותיות ההם, דהויה כריבוע והחשבון של עשרה האותיות דריבוע, מרומז בהמלכות לכה, כנ"ל אצל מלכות דפנים, עש"ה.

מדרגה ה' הוא במילוי של השם ונק' פנים וכו': הנה כבר נתבאר לע"פ בחילת הענף, אשר כל תחתון ח"ס המילוי של פרצוף העליון, להיותו מוד התפ"ב הממלא מקומו דהתפ"א אחר שנמלק, עש"ה. דהע"ב שהוא חכמה ממלא מקום החסרון שבגופא דפרצוף כתר, והס"ג שהוא בינה ממלא מקום החסרון דגופא דפרצוף חכמה, והס"ה וב"ן שהם זו"ן ממלאים מקום החסרון שבגופא דפרצוף בינה, כמ"ש שם באורך.

ולפיכך ד' אותיות הפשוטים בלתי מילוי, ה"ס השורש דהיינו פרצוף הכתר ראש וגוף, ופרצוף החכמה נכחן למילוי שלו, להיותו ממלא ההסתלקות דהתפ"א דגופא שלו כנ"ל, ופרצוף חבינה, נכחן למילוי דמילוי של פרצוף הכתר, להיות פרצוף בינה ממלא לגופא דחכמה, וגופא דחכמה עצמו הוא רק מילוי של גופא דכתר, כנ"ל, נמצא פרצוף בינה בחי' המילוי של המילוי, והכן היטב.

זהו אמרו, והם יוד אותיות יוד-תי-נוי-הל, כצורתם עצמם, כי גופא דכתר מרומז בד' אותיות יהויה הפשוטים, ופרצוף החכמה שה"ס המילוי שלו מרומז כיוד אותיות דהויה במילוי. והנה כבר נתבאר שבכל גופא דכל מדרגה נוהג הורכבות המסך והסתלקות האור, אשר משום זה יש גם כנופא דפרצוף חכמה להכחין אותם ד' הסדרגות הנ"ל, שנתבארו בפרצוף כתר, שהם פנים ואחר דהאותיות כצורתם, ופנים ואחר דחשבונם של האותיות, ע"ד שנתבאר שם, עש"ה, ואין להאריך.

מדרגה ו' וכו' והם כ"ו אותיות וכו': כי באור דאחרים נכחן ד' קומות: חו"ב תו"ם, זה למטה מזה, ולפיכך ה"ס ריבוע של פנים, כי בפנים נמצא רק קומה אחד במילוי יוד אותיות, ופניהם דע"ס שלו למטה עד סיום כל הפרצוף, אמנם כאחרים נכחן ד' קומות במילוייהם: שבכל קומה ע"ס ואחרים למטה שהם ב"ו אותיות.

ומצורו ולמטה כולם נפלו בכרואה, עשיה. וכבר עמדנו שם בענף ט"ו אות א' שלכאורה סותר זה לכיים שאומר אשר גיר כתיב לא נשברו שהם קמין פתח צורו כנודע, ואיך אומר שהצורו שהים הבינה נשברה יחד עם הנקודות התחתונות.

והענין כי יש להבחין בעולם הנקודים כי בחי' בינה הא' היא אימא עילאה, דהיינו כתרם שיצאה מחוץ להג' דנקודים, דהיינו בהיותה בבחי' נקודה ג' דהיינו אימא עילאה דראש ה', ובחי' ה' דהיינו הכ' דבינה, הוא אחר שיצאה לחוץ בסוד ראש הג' דנקודים, שנקרא ישוסי'ת, שנחשטשט ובא למטה מג' דנקודים, דהיינו במקום הג' דנקודים, כמ"ש בפס"א בענף כ"ב דף קנ"ז ד"ה והמשיך עשיה.

ואלה הם דברי הרב כאן, אשר לא נשאר מהויה דע"כ שהוא אורא עילאין דנקודים, רק ד' המדרגות דששום, דהיינו, ככתר דאורא ע"י, וב' מדרגות מהמילוי שהים חכמה דאורא ע"י, אמנם המלכויות שלהם, וגם המילוי דמילוי, דהיינו הבינה דאורא ע"י נשברו וירדו בסוד ניצוצין לבי"ע להחיות את הכלים. באופן שלא נשאר מהבינה אלא רק מבחי' חכמה שבה, כלומר במה שכלולה כב' מדרגות הראשונות דחכמה דאורא ע"י, דהיינו בחי' ע"ב דבינה, שנכתב בפס"ם ענף ט"ו אות א' דהיינו הבחי' מנקי עינים ולמעלה דראש ה' דנקודים, שז"ס כתר חכמה דע"ב הנק' קמין פתח, ומצורו ולמטה נשברו ולא נתקיימו כמ"ש שם עשיה. ואין להקשות על הגיל מהמבואר בכ"ס, שאין הודרכות והסתלקות נוהג בראש, וא"כ איך אומר כאן שנפלו ניצוצין מע"ב ומג' ולא עוד כי חושב ד' מדרגות פורא וחשבונם אפי' ככתר דע"ב, וכבר נתבאר שענין האחרונים הוא מכת הודרכות הפסך, אמנם כבר נתבאר זה בפס"ם ענף ט"ו אשר כל הג' דנקודים מהם באמת ראש אחר, ומה שאנו מבחינים בהם ג' ראשים כתר ואורא וישוסי'ת כל זה הגיע להם בסוד הווג על הפין ואור דנהי' דא"ק, שמחמת זה נכתן הראש הא', שאינו מנוף הפרצוף וראש ה' נכתן שכבר יצא מבחי' ראש לבחי' אחי"פ דראש הא', שיצא לבחי' תג"ת, וא"כ כבר נוהג בו הודרכות, להיותו ממלכות דראש הא' ולמטה, עשיה.

ודנה, נתבאר שם דכל המדרגות הנחשבים בהויה דע"כ הם כבר מבחי' מלכות דראש ולמטה, משום שהויה דע"ב ה"ם ראש ה' דנקודים, שכולל ב' הנקודות חו"כ, וששה המדרגות דחושב בהם. מה ע"ד ירדת החי' הסבואר. דכבר הרב בענף כ"ב, כמ"ש לעיל, בפס"ם דף ד"ה - ע"ש, ובהו תרע, שהווג דהסתלקות עינים דאורא זה בזה המובא שם, ה"ם כתר ע"ב דכאן, וענין ארבע אותיות דפנים דהויה, היינו כתרם שנשכר מלך הדעת, שאו יצאו העינים ברת"ם לקומת כתר, כמ"ש שם, והם נק' ג"כ אור המעטים. וענין עשרה אותיות דריבוע, דהויה בצורתם, היינו מעת שהתחיל שכירת המלך הדעת, שהויה ע"ד המדרגה בסוד הריבוע עד שנמתק כולו, שיש בזה ד' וווגים. בסוד אחרונים למטה, כמ"ש כאן בפס"א דף קצ"ו ד"ה מדרגה עשיה. וענין חשבון כ"ו מ' אותיות הפנים, ה"ם הפסך דנקי עינים כתרם שהתחיל השכירה, וענין החשבון דיור אותיות דאחור שבג"י ע"ב, ה"ם ד' בחי' הפסך שיצאו בעת הודרכותו בעת השכירה עד שנעלם כולו, כי מתחילת התנועה לצאת מבחי' עדיין יש בה קומה שלומה של ע"ס עד הכתר, ונכתן או הפסך בחשבון כ"ו, אמנם נקי אחרונים, והוא משום שעופר בתחילת התנועה, והגם שעדיין לא נאכר עוביותו מ"ם הוא מתחיל להפוך פניו למעלה והבן. ואח"כ כשקיבל

כמש מחשבה בוצינא דקרדוניתא, ומליק גו מחשבה, ואפיק ניצוצין, זריק לש"ך עיבה. ובריר פסולת מגו מחשבה וכו'. ובפ' תוריע דמ"א ע"ב תנא: מן בוצינא דקרדינותא נפקין שכ"ה ניצוצין וכו' מסטרא דגבורה. דאתקריאן גבורה כו' ובאדרא קל"ב, מסתכל הוינא וארו חמינא נהורא יקרא דבוצינא עילאין, נהיר ומליק לשכ"ה עיבורין וכו'. ואע"פ ששם נראה שהם ש"ך ניצוצין וכאן אנו קוראים אותו רפ"ח (נ"א שכ"ה) ניצוצין הכל הוא ענין א' ויתבאר למטה בע"ה. והנה היותן מספר ש"ך ניצוצין הוא כי אלו הניצוצין הם מבחי' ז' מלכים שמתו והנה הם מבחי' ז"א והנה ז"א נקרא אדם לפי שהוא הויה במילוי אלפין ג' אד"ם, וכל מלך א' מאלו הוא אדם א' נמצא כי ז"פ אדם הוא ג' שט"ו, אשר כולם הם ניצוצין של גבורה ודינין גמורים של מלכים שמתו. וכאשר נתקנו כמעט אמם בינה. ככל נתבאר שהיה ע"י טיפת אבא שנתן בה מחדש והיא כוללת ה"ח, ואמא ג"כ נתנה בהם טיפת מ"ג הכוללת ה"ג, וע"י נתקנו אלו השט"ו הנ"ל, ובין כולם הם ש"ך ניצוצין דו"א. כי ה"ח דאבא אינן ניצוצין רק חסדים שהניצוצין הם גבורות בלבד. באופן שהשט"ו ניצוצין הם ישנות של המלכים, וה' ניצוצין אחרים הם חדשות וסך כולם הם ש"ך בז"א. וכבר ידעת כי גם נוק' דו"א שהוא מדה הז' שבמלכים יש בה כללות כל הז' מלכים, כנודע דלית ספי' דלא אתכליל בה בחי' המלכים. ונמצא כי הם ש"ך ניצוצין אחרים כנוק' דו"א (*).
ונודע
*מ"ק סוד המידה שהוא ג' י"פ דין, והם ב' פעמים ש"ך דינין, שרם סוד דין מאדני, ואם תשלים עליהם שם א"ל יהיה ג' תרע"א. כמנין אדני במלואו, ושם א"ל זה מקורו מן ו' אלפין, שיש באחוריים דמיה שהם ג' א"ל. כי יש בהם ו' אלפין והנה ה"פ ו' הם א"ל עם הכולל, וא"ל זה הוא בעשיה שאנו מושכים מאחוריים דמיה דיצירה אל העשיה. וגם אם תתן על תמיה שהוא י"פ דין דאדני, ו' אלפין יהיה י"ם אדני, יהי ג' תרין, וזהו תרין לשון אלם, כי המלי' לשון הו"א לפי ששכינה גימט' לשון הו"א הנק' אלם, שהוא שם מיה וכיו שלו ג' אלם.

מדרגה ז' וכו' מדרגה ח' וכו' ככו' נתבאר לעיל, שהם בחי' המסכים שבכ"י מלכות, הן בקומה הא' דאור הפנים, שנק' מדרגה ז', והם בדי הקומות דאור האחרונים שנק' מדרגה ח', והן אינם נבחנו למהות ועצמות המדרגה, אמנם בהם מתכרר ומתגדל כל מה שישנו בהמדרגה, עשיה.

מדרגה ט' הוא כ"ח אותיות המילוי דמילוי וכו': כמ"ש לעיל שהוא פרצוף הבינה המסלא למקום הסתלקות דגופא דע"כ, שהוא עצמו רק בחי' מילוי דגופא דכתר וע"כ נכתן תמיד פרצוף הבינה שהוא מילוי דמילוי בערך הכתר, ולפיכך, כל אות מעשרה אותיות דהויה דפרצוף חכמה, חוזרת ומתמלאת באנפי נפשה, לחורות, שכל ענינה דהויה דבינה, הוא להשלים ולמלאות מקום החסרון שבהחכמה. וגם בהבינה נכתן אותם ד' המדרגות, שנכתבאר בפרצוף הכתר, ובפרצוף החכמה, שהם: פנים ואחור דעצמותם של האותיות, ופנים ואחור של החשבון שלהם כנ"ל. והן הם ד' המדרגות של הבינה, שנק': מדרגה ט' ומדרגה יוד, ומדרגה י"א ומדרגה י"ב, שהם והויה, ה"ם פורא דאותיות, והיא וי"כ, ה"ם פנים ואחור דחשבונם.

ששם ע"ב עליון שכ"ס לא היתח בו כ"כ שכירה גדולה כמו בס"ג וכו': כי הכיטול ושכירה שבקליין ודאי שנוגע גם להתחתון, אמנם כיטול ושכירה שבתחתון אינו נוגע כלל לעליין, ומשום זה כל היותר תחתון שכירתו יותר גדולה, וכמ"ש עוד לקמן בע"ה.

הנה בצאתן הניחו רושם שלהם בעולם אצילות וכו': פירוש כדונמת הכנאי שמתחילה מרשים הרשימות אין לבנות, ואח"כ בונה והולך עד שמשלים הבנין בשיעור כל אותם הרשימות שהרשים מתחילה, ועד"ז נבחנו העינים דנקודים כלפי עולם האצילות. דאע"פ שנתבטלו אחורי כתיב ונשברו כל הז"ת מ"ם הרשימות שלהם. נשארם שמורים וקיימים לעולם האצילות, כלומר, שה"פ אצילות עתידים בגמר התיקון להתגדל באותו הקומה, שהיו בעינים דנקודים בעת גדלותם כהארת יסוד דא"ק, כמבואר בענה"ק.

זה אמרו, הניחו רושם שלהם בעולם האצילות. כאמור, שחמשה פרצופי אצילות נכנים והולכים על פיהם דעשר ספי' דנקודים: דאריך אנפין ואורא שנמשכין מג' דנקודים, על כן עתידים לקבל קומתם. ועיר ונוקביה דאצילות נכנים ונמשכים משבעה תחתונות דנקודים, ועל כן עתידים לשוב לקדמותם ולקבל קומתם.

פנים מאירות

זמן התיקון אשר אז הלב ישו זה לזה וכו' ולא הונחו במקומם הראשון וכו': הנה כבר נחבאר זה לעיל בפמ"ם בדף קפ"א ד"ה וכבר ובר"ה וצריך עשי"ה. אשר כל אחד ואחד מה"פ דנקודים. אחד הג"ד בה"פ אצילות, באופן, שה"פ אצילות אינם אלא בכח"י ז"ן בערך שהיו בע"ס דנקודים.

וזה אמרו, ולא הונחו במקומם הראשון ממש אלא באופן אחר, כי א"א שהוא כח"י נקודת הכתר, יצא עתה לבח"י ז"ת וגופא דנקודים, שהרי דר"א נטל כל הג"ר דנקודים, ונמצא הא"א ב"ת במקום דעת וחג"ת נהי"מ דנקודים: הראש במקום הדעת, וז"ת במקום חג"ת נהי"מ עד סיום אצילות, וכן א"א, שהיו בח"י כ' נקודות חו"ב, דראש וג"ר דנקודים, ולמעלה מהדעת דנקודים, נמצאים עתה מלכוישים למטה מראש דא"א, ואין להם אלא חג"ת דנקודים, וז"ן שהיו להם בנקודים דעת וחג"ת נהי"מ, אין להם באצילות אלא כח"י נהי"מ דא"א לבד. וזה אמרו, והנה נחבאר איך כל ה"ד היות ע"כ ס"ג מ"ה וכו', כולם הם ב"ת דא"א לבד. דהיינו אפילו למטה מהדעת דנקודים כאמור, והכן היטב.

ושאר המדרגות מז' ואילך והוא בכלל וכו' ירדו כבריאה עם הכלים בסוד הניצוצין וכו': מתחילה צריכים להבין, למה שינה הרב כאן לשונו לבאר המדרגות בהכינויים הללו דפנים ואחור דאותיות ופנים ואחור דחשבון, ולמה אינו מכנה אותם בשם עסמ"ב או כח"ב ז"ן כנוהג עד הנה, שהרי כבר נחבאר שפנים דאותיות וחשבונם ה"ס הטעמים שנק' חסיד כתר, ואחור דאותיות הם ד' הקומות מהמדרגות הדורככות המסך שנק' חסיד ע"ב ס"ג מ"ה כ"ן או חו"ב תו"מ, וא"כ צריך להבין מאד כונת הרב כמה שטסדר אותם כאן בכינויים חדשים: באותיות דפנים וחשבונם, באותיות דאחור וחשבונם.

והענין חבין כמה שנתבאר בפנים מאירות בתחילת ענף ל"א ב"ד"ה ג' בח"י, ונתבאר שם ענין ד' האורות המכונים טנח"א, אשר אלו הרפ"ה ניצוצין הם כח"י אור ה"ד שנק' אותיות עשי"ה. ולכאורה יש להקשות על לשון הרב שאומר שאור ה"ד נק' אותיות, שהם כח"י כלים, דאיך מוכה שמרא לכו תרי, דאם הם כלים איך קוראם אור ה"ד וכן כשם ניצוצין הנופלים, ע"ש. אמנם באמת נשמר הרב בלשונו ואומר, שהם כח"י כלים, דהיינו לפוקי מכלים ממש. אבל עדיין צריך להבין כונתו בהפרש הזה, האמור, בין כח"י כלים הנק' אור ה"ד ואותיות, לבח"י האורות הנק' טעמים נקודות ותגין.

והענין כבר נתבאר ערך ההפכי, שנמצא בין הכלים להאורות, כמ"ש בפמ"ם כאן, ובסוף ענף ח' עשי"ה, אשר בכלים, העליונים נגדלים מתחילה

עין החיים ענת לו

ונודע כי הנכורות והדינין הם כפולות ונמצא שיש ב"פ ש"ך ב"א אשר לסבה זו נקרא הו"א שמו"ש שהם בח"י הניצוצין האלה וב"פ ש"ך בנוק' אשר לסבתם נק' היא תמר, שהם בח"י הניצוצין שבה, וכל אלו הניצוצין שלו, ושלה, הם מתערבים במעי אמא ומצמיירין ונתקנו שם.

ולחבין ענין השכ"ה וענין הרפ"ה צריך לבאר המאמרים הנ"ל וגם המאמר בפ' בא דף ל"א ע"ב וז"ל כי יהיה נערה בתולה נער כתיב מ"ש שכל זמן דלא קבילת דבר אצקריאת נער כו', כי הנה שם אדנ"י מורה על הדין כנודע, וכן ג' אותיות האחרונות הם הדין, ונשאר אות ראשונה שהוא אל"ף, והוא כח"י הרחמים המשותפים עם הדין שבה ואות א' זה מורה ע"ש אה"י"ה שהוא רחמים. וזה הטעם שנקרא מלכות בספר הזוהר דינא רפ"א לפי שמתחברת עם אל"ף שהוא רחמים כנ"ל ואז הוא דינא רפ"א. וכבר ידעת כי שורש כל הדינין הם הה"ג וכל גבורה מהם נקרא דין, שהם ג' אותיות אחרונים שכשם אדנ"י, וה"פ דין ג' ש"ך.

נמצא כי הה"ג הם ה' דין, שמתפשטין עד ש"ך ניצוצין הנכללין בה"ג בולם אלו. וז"ש בפרשת פקודי הנ"ל במש בוצינא דקרדינותא וזריק לש"ך עיבד. פי' כי בוצינא דקרדינותא הוא סוד בחינת שורש כל הנכורות והדינין דמעיקרא, והנה היא עומדת בגו אמא כי לסבה זו אמרו בזוהר דדינין מתערין מינה וז"ש באדר"ז דהאי בוצינא דקרדינותא גנוז גו מעוי דאמא כנוכר שם דרצ"ב ולכן הבוצינא הזאת היא נותנת קצבה ומדה, ומדרד משחחא לכל ספ"י כנוכר במאמר קו המדה בכת"י ובריש תיקון ה' שבתיקונים ובמקומות רבים. והטעם לפי שכל המדידה והקצבה אינם אלא מצד הגבורה, לפי שמצד החסד מורה התפשטות יותר מן השיעור בכל הדברים, אבל הגבורה אינה מנחת לאור עליון שיתפשט אלא נותנת לו קצבה ומדה עד מקום שצריך, שעד שם יתפשט האור ולא

פנים מסבירות

כשקבל העוביות דבח"י, ויצאו הע"ס בקומת חכמה, שנבחר רק בג' אותיות יהיו כמ"ש שם, נמצא חשבון של מסך הזה שעולה בג' כ"א, ואח"כ בשקבל העוביות דבח"י, שנבחר בהיות ד"ה, נמצא חשבון המסך בג' ט"ו, ואח"כ כשנזכר לבח"י שנבחר רק באות אחת יוד דהויה, נמצא חשבון המסך בג' ו"ד, הרי שכל אלו ד' המסכים דאחרים נחזר שהם: כ"ו, וכ"א, וט"ו, וי"ד, עולים יחד ע"כ.

וענין ירדת החו"ג לגופא דאבא הסובא שם, ה"ס חכמה דע"ב דכאן, המכונה עשרה אותיות הויה במילוי יודין, שבהם ג"ב אותם ד' המדרגות הנ"ל; פ"א דאותיות בצורתם ותשבונם, אשר עשרת האותיות במילוי בצורתם, ה"ס הטעמים, והיינו כטרם שנשבר כלו דחסד, שאז יצאו הע"ס כגופא דאבא ברת"ם בקומת חכמה, וענין הכ"ו אותיות דריבוע בצורתם היינו מעת שהתחיל שכירת מלך החסד, אשר שכירתו היה ע"ד המדרגה בסוד הריבוע עד שנסתלק האור כולו, שיש בו ד' וווגים בסוד אחרונים למטה כנ"ל, וענין חשבון ע"ב, שהוא הג"י מעשרת אותיות המילוי דהויה הו", דהיינו הפנים שלה, ה"ס המסך דגופא דאבא כשהיה בסוד הווג שלו, דהיינו כטרם שהתחיל השכירה דמלך החסד, וענין החשבון דכ"ו אותיות דריבוע הויה הו", שהוא בג' דפ"ק, ה"ס ד' בח"י המסך שיצאו בעת הדורככותו בעת השכירה דמלך החסד עד שנעלם כולו, כנ"ל, דהיינו מרגע זו שהתחיל להפוך אתוריו למטה: וטרם שאבד העוביות דקומת כתר חכמה נמצא החשבון דמסך זה בג' ע"ב, וכשנזכר לקומת חכמה דחכמה, נמצא חשבוננו בג' נ"ו, ובקומת בינה דחכמה חשבוננו ל"ה, ובקומת ו"ו דחכמה חשבוננו עשרים, שכל המסכים יחד חשבונם דפ"ק.

ועדיו מתחילה, ובאורות, התחתונים באים מתחילה, באופן שבכ"א אור הנפש מתגדל רק הכתר דכלים, ושאר הכלים חו"ב תו"מ נשארים כקטנות בלי אור, ובכ"א אור הרוח מתגדל אז כלי דחכמה וכו' עשי"ה, ולפי"ז חבין שבחטרון בינה וז"ן דכלים יחסרו כח"ב דאורות ואין כאן מהאורות רק נפש רוח כלכד ואין כאן מהכלים אלא כתר חכמה כלכד, כי הרוח מתלבש בהכתר, והנפש בהחכמה, וע"כ צריכים לבינה יתירה לדייק בכל המקומות, אם המדובר הוא מכלים או המדובר הוא באורות, להיות הענין מתהפך מקצה אל הקצה כאמור.

ובתאמור חבין, ענין אור ה"ד הנק' אותיות, אשר הרב מדייק, ואומר - אשה האור, הוה הוא בח"י כלים, כלומר, אשה באמת הוא בח"י אור כמו הנקודות והתגין. שהרי מווגם נמשך ויוצא כמ"ש שם, אמנם היחס שלו הוא רק בכח"י כלים, דהיינו שהבין החסרון שלו הוא בכח"י התחתונים, וז"ל בעליונים, כמו שאר האורות, משום שהוא כח"י הניצוצין הנופלים - להכלים, וע"כ היחס שלו כמותם, שהעליונים נגדלים מתחילה כנ"ל.

והנה נתבאר כונת הרב כמה ששינה לשונו לכנות כאן המדרגות בשם פ"א דאותיות וחשבונם, דחיינו

דהיינו להורות, על מקום החסרונות, שמבאר כאן שמתחילים להיות במדרגות התחתונים, דהיינו כמו בכלים כנ"ל, והוא להיותם בחי' אור הדי' שהים הרפ"ח ניצוצין, שאור הזה נקי' אותיות כמ"ש בענף ז', ולפיכך נשטר, לכנות המדרגות בשמות האותיות הדיה, והכן היטב.

וזה אמרו, שהו' מדרגות העליונות משם ע"ב נשאר באצילות, ומדרגות התחתונות ממדרגה הו' ולמטה נפל'ו לכי"ע דפרודא, שנמצאים העליונים על שלימותם והתחתונים נחסרו, דהיינו בערך ההפכי מהאורות, כנ"ל, והוא משום שהמדובר בכאן הוא ברפ"ח הניצוצין, שהם אור הדי', שהוא בחי' כלים, כאמור.

וטעם הדבר תכין עם המתבאר לעיל בפנים מאירות דף צ"ח ד"ה והנה או"א עש"ה כל' ההמשך, בענין כימול אחורים דאו"א, וענין הפנים דאו"א שנשאר. ונתבאר דכל' שיצא לע"ס דנקודים מתחילת אצילותם מאור העינים דא"ק נקי' פנים וכל' שהגיע להם אח"כ מאור דיסוד א"ק שהוא כל' הגדלות נקי' אחורים ונתבטל כולו. ונתבאר שם, אשר מאור העינים לא הגיע להם אלא חני"ת נתי' לכר, דהיינו רוח ונפש, שהרוח נתלבש בכתר והנפש באו"א, שהם ראש הכי' ובי' ראשים אלו כוללים כל הג"ר דנקודים, ונמצאים ז"ת כלי' אור העינים. והיינו כנ"ל, אשר באורות, התחתונים באים מתחילה, ובכלים, העליונים נגדלים מתחילה עש"ה. ותדע אשר כל' מה שנשאר באו"א ולא נתבטל, דהיינו רוח ונפש הנ"ל, לא נפל' מכחו ניצוצין לכלים כבי"ע, דענין הניצוצין חמה נופלים ע"י זווג הרשימו באור האחורים כנ"ל, ומתוך שאור זה לא נתבטל כל'ו, כי נשאר אפי' אחר שביה"כ כנודע, א"כ אין שייך בו ענין הרשימו כל'ו, שענינה בחי' השיריזין אחר הסתלקות כנ"ל, וזכור זה לכל' המשך, והנה נתבאר היטב אשר מאור הפנים שנשאר באו"א, לא נפל' מהם שום ניצוצין כל'ו.

והנה כלי' שלימה, כלומר. שיהיה בה בחי' השפעה לחתון הימנה צריכה שיהיה בה די' מדרגה, דהיינו פנים ואחור דאותיות וחשבונם, כי פנים ואחור דאותיות הם בחי' כחי' זו"ן. כמ"ש לעיל. וחשבונם הם בחי' המסך שעליו נעשה הזווג להשפיע למטה. ומוכן מאליו אשר בחוסר החשבון, דהיינו המסך אין שם זווג להשפיע למטה, וא"כ אין שם אלא כחי' זו"ן דאור הנקבה, דהיינו המקבלים ואינם משפיעים.

ובזה תכין סוד ששה המדרגות שנשארן בע"ב, כי כבר ידעת אשר הרוח ונפש שהשיגו הגיר דנקודים מאור העינים, נשארן אפי' אחר שביה"כ. אשר הרוח נתלבש בכתר, והנפש בכחמה, ולפי"ז נמצא אשר בכתר שהים הויה פשוטה כלי' מילוי יש שם די' מדרגות שלימות, שהם פנים ואחור דאותיות וחשבונם, להיות

שמה

ולא יותר, וזהו הכוונא דמדריד ועביר משחתין בכל ספירה וספירה, וכבר נתבאר כי היא גנוזה במעוי דבינה.

והנה כל אלו המלכים שמתו, יצאו מגו האי בוצינא דקרדינותא, וכמ"ש באדר"ו רצ"ב, דניצוצא אפיק זיקין לש"ך עיבר. וכל אלו ניצוצין דזריק האי בוצינא דקרדינותא, הם המלכים ועלמין קדמאין דאתברו ומיתו, שהי' בהם מספר ש"ך ניצוצין כנ"ל, וע"י אותן הה"ג קדישין אחרנין, שהם טפה דאמא וכנ"ל, וכזכר באדרא קל"ז וקמ"ב, בהם נתבסמו ונתקנו אותן מלכים קדמאין, שהם ש"ך ניצוצין הנזכר פ' נשא דקל"א ואז נצטרפו ונתבררו ויצא מהם פסולת והמבורר עלה למעלה בסוד העיבור גו מעוי דאמא, כנ"ל בדרוש, וכפ' פקורי דרע"ו, בוצינא דקרדינותא זרק ניצוצין לש"ך עיבר שהם ז' מלכים הנ"ל, ואח"כ בירר פסולת מגו מחשבה עיי הז"ג קדישין אחרים.

והנה בהתחבר עמהן, אלו ה"ג קדישין אחרנין, נעשה במספר שב"ה, הנ"ז פ' תזריע דמ"ה, תאנא מן בוצינא דקרדינותא נפקי שב"ה ניצוצין. גם ז"ש פ' בלק שב"ה זגין לסמר חד כו', ואלו הם סוד פעמוני זהב של גבורה, אשר הם מתפשטין בכל ז' קצוות בינה אמא עילאה. וז"ש באדרא א"ר הזקיה מסתכל הוינא כו' נחית וסליק לשכי' עיבר כו' כי מתחילה הויה ש"ך בלכה, שהם ה"פ דין משם אדנ"י. שהם ש"ך ניצוצין, וכאשר נתחברו עמהם הו' אלפין עם הו' דינין, שהם בחי' ה' שמות אה"ה שהם רחמים גמורים יותר מהם, אז נמתקו ונתבסמו הה"פ דין ונעשה ה"פ אדנ"י שהם גי' שב"ה ניצוצין, ואז נקרא המלי' דינא רפיא, כנ"ל כי שם אדנ"י, אי' שבו הוא מורה רחמים, ושאר אותיות די"ן ולכן הוא דין מזוג ורפיא, באופן, כי שם אדנ"י נקרא דינא רפיא, ואז הם שב"ה גבורות, ובהיותם שב"ה הם ממותקים, ונמצא כי אז הש"ך מנהרין מצד אות א' המתחברת עמהם, וז"ס ונהיר וסליק לשכי' עיבר כו', כי אז

הם

ועד"ן בדי' המדרגות דמילוי המילוי הויה דיודין. דהיינו כשירדו ה"ח והי"ג לגופא דאמא המוכא שם, ועד"ן בדי' המדרגות דמילוי המילוי דהע"ת דיודין, שה"ס ירדת ה"ח והי"ג ליסודות דאו"א עילאין המוכא שם. והנה נתבאר לך ששה עשר המדרגות שישנם בע"ב, דהיינו כמילוי הויה דיודין, ועד"ן יש ששה עשר מדרגות כס"ג, דהיינו הויה כמילוי יודין ואי' כתיב והוא שלה, והיינו ג"כ ע"ד ירדת ה"ח והי"ג הסבוארים בישמיות, מכת שכרות מלכי נהי"ם, וע"ד שנתפרשו לעיל גבי או"א עילאין, ועד"ן, ששה עשר מדרגות כמ"ה, דהיינו הויה כמילוי אלפין, ועד"ן כהויה דב"ן, דהיינו כמילוי הויה. אמנם כל מדרגותיו דב"ן כלולים כמ"ה, כי אין כאן רק די' זוגים בסוד ירדת הקומה, שהם: כתר, חכמה, בינה זו"ן, והו"ן. הטה הם שנקראים מ"ה וכו', שכבר נודרך המסך שלהם כבחי"א, וא"כ אין עוד זווג יותר לקומת ב"ן. לפי עצמה, כי כשנודרך המסך לבחי' כתר דהיינו לבחי' שורשו, כבר אין שם עוביות כלל, וע"כ אינו ראוי לזווג, דע"כ נפסק האור חוזר ונעלם כנ"ל. ובהו תכין היטב, אשר המ"ה וכו' תמיד כלולים ובאים מזווג אחר על המסך דבחי"א, ולפיכך לא יתפרשו ששה עשר המדרגות הנ"ל כהכ"ן עצמו, כמו בהיות דע"כ ס"ג מ"ה אלה שנכללים כמ"ה כאמור, וזכור זה שהוא ידועה חיובית, להרבה מקומות.

אמנם מה שאמרנו לעיל שכחי"ב ה"ס פשוט, מילוי, ומח"ס, והו"ן, הם מילוי דמילוי המילוי, אמרנו כן רק בדרך הסברה, אבל לפי האמת אין הו"ן נחשבים למילוי דמילוי המילוי דאותה הויה, שהרי לא פירש הרב רק ג' מדרגות: פשוט, מילוי, ומד"ם. ומד"ם של המילוי, לא תמצא לעולם בדברי הרב. ואל תטעה במ"ש

שטה אור הרוח שהוא משפיע לכלי' החכמה. שה"ס הויה במילוי יודין, וכיון שהוא משפיע א"כ בהכרח שיש שם גם בחי' פו"א דחשבון, שה"ס המסך כנ"ל. אמנם כחכמה, שה"ס הויה במילוי יודין אין שם מאור העינים אלא אור הנפש שהיא בחי' הסיוס דכל' מדרגה, משום שהמסך שבה אינו ראוי לזווג ולהתפשט עוד, כמ"ש בפמ"ס ענף י"ג עש"ה. ולפיכך נכחן הויה זו, שאין שם אלא ב' מדרגות העליונות, דהיינו פו"א דאותיות שהם כחי' זו"ן דנפש אבל כלי' חשבונם, כי ההשבון שה"ס המסכים אינם מזווגים שם להיותם משום זה מסויימי המדרגה כנ"ל. וזה אמרו, שהחכמה דע"ב אין לה זולת ב' מדרגות עליונות שהם פנים וריבוע דאותיות בצורתם בלבד כלי' חשבונם, כי הפנים ה"ס כתר דאור הנפש, והריבוע ה"ס עסמי"ב דנפש, אמנם כלי' המסכים שנק' חשבון, משום שאין נוהג בהם התפשטות זווג, כאמור.

ומשם ס"ג שהוא יותר תחתון משל ע"ב וכו', רק די' מדרגות הראשונות: כבר נתבאר שהיא סוד ראש הגי' דנקודים שנק' ישמיות. או התפשטות כחי' למקום חני"ת, אשר יצא לכר מגיד דנקודים, דהיינו למקום חני"ת דנ"ת, אשר משום זה נתפשט ויצא אור העינים דהיינו הרוח ונפש הנ"ל מן גיד דנקודים: בראש

וגוף

במ"ש הרב בענף ל"ב דף קפ"ה בסוף מדרגה י"ב וז"ל ועדיו תלך עד אלף אלפים מדרגות לאין קץ עיד הגיל, דמשמע מדבריו שהמילויים והיות הולכים ומתמלאים לאין קץ, אמנם תרע, שאין כונתו על המילויים רק על המדרגות עצמם, דקחשיב שם י"ב מדרגות, וע"ז מסוים שהמדרגות הולכים ומתרכיבים לאלף אלפים לאין קץ, שזה פשוט שאין שום פרצוף פרטי שבפרצופי אבי"ע נשלם בטרם שישוג קציה מדרגות, שכל מדרגה ממנה יש לה גרנ"ח, כמ"ש במקומו בטעמו ונימוקו. אמנם ענין המילויים של ההיות, אין יותר מג' בחי, שהם: פשוט, מילוי, ומילוי המילוי, ולא יותר, הסכונים בכל מקום, שם מ"ב, דהיינו על ס"ב אותיות שבג' בחי הללו, שהם: ד' אותיות הפשוט, ועשרת אותיות המילוי וז"ח אותיות המילוי של המילוי, ולא יותר, כמ"ש הטעם בסמוך בע"ה.

והענין כי כל ענין המילוי שאנו מבחינים בד' האותיות של הויה, כבר נתבאר לעיל שהוא משום דהגוף דכל פרצוף מסתלקים האורות ממנו בסבת ההודכות, כמ"ש הרב דאו"ט ואו"פ מבטשים זה בזה כצאתם מפה ולמטה ע"ש, וע"כ בא התחתון שה"ס התפ"ב ומלא אורותיו דעליון, באופן שהע"ב שה"ס הכמה, ממלא אורותיו של גופא דתת, והס"ג שה"ס בינה ממלא אורותיו של גופא דע"ב, אשר זהו שנבחן אשר ד' אותיות הפשוט דכל הויה שה"ס הכתר דאותו המדרגה, בהכרח שיש לה מילוי דהיינו התפ"ב שנקרא ע"ב, שה"ס עשרת אותיות המילוי ההויה, וגם עשרת אותיות המילוי שה"ס הע"ב, שגם האורות דגופו מפה ולמטה נסתלקו, א"כ בהכרח שצריך להס"ג שהוא בינה למלאותו, וע"כ הבינה הוא מילוי להמילוי דתת בג"ל, אמנם

לפי עצמו ג"כ בד' בחי' ההם, באופן אשר אפ"י המסך היותר זך, שהיא מסך דכח"א שע"ם שלו המה בקומת ז"א, מ"מ נבחן שיש בו ל"פ ערכו בחו"ד שבכח"א, ובח"יג שבכח"א, ובח"ב שבכח"א וכו' ע"ד, וזכור זה.

והנה מדרגה זו' אשר בכל אחד ואחד מד' הויות ע"כ ס"ג מ"ה וב"ן, שהוא בחי' הושבון דהויה במילואה כסדרה, דהיינו בחי' הפנים שלה הוא המסך בעוכיות דבחי"ג שבחיות ההיא, דהיינו בחי' הע"ם בקומת החכמה שכאזנה ההויה: חכמה דהויה דע"ב או חכמה דהויה דס"ג או דמ"ה וכו'. וכבר ידעת שחכמה היא סוד אור העצמות שבכל מדרגה, ולפיכך אנו מכירים לכל מדרגה רק בהמסך דבחי"ג שבה, דהיינו במדרגה זו' שהוא הגימ' דפנים דאותיות של הויה ההיא שא"ה הם הכינויים ע"כ ס"ג מ"ה כ"ן הנודעים בכל מקום הנרמזים רק במדרגה זו', שבה החשכונות ההם כאמור.

ולפיכך גם במספר רפ"ח ניצוצין אנו מחשבים את המדרגה זו' ככל ההויות להיותה עיקר גדרה של הויה כנ"ל, חוץ מהב"ן שאין מדרגה זו' נחשבת שם, משום שמה"ה וב"ן כלולים המיד יחד כמסך אחד, דהיינו כמסך דכח"א כמבואר לעיל, וע"כ אין נדר מיוחד נבדל לחויה דב"ן, אלא שנבחתת בכל מקום כגדר המ"ה, וזכור זה.

זה

הם מאירין ואינם חשיכין. ובוה תבין מ"ש פ' תוריע ענין נער ונערה, כי נער גי' ש"ך ניצוצין, עד לא אתבטמו איקרי נער, ונערה גי' שכ"ה, כאשר נתבטמה, ע"י שם אה"ה שהוא בה' עילאה בינה המורה על אות א' שבשם אדנ"ה ונתבטמו ע"י ה' אלפין שיש בה"פ דין כנ"ל, נגד ה' ראשונה שהוא בינה הכוללת ה' אלפין ה"פ אור הנזכר בתקונים תקון ה' ואז נקרא נערה, יתיר ה' כי אז היא בבחי' שכ"ה דינין מבוסמים וממותקים, ואז יכולה להיות מקבלת עמה זווג הזכר המזווג בה, משא"כ בתחלה עד שלא נתבטמו.

ואמנם ענין הה' יתרה הממתקת ומבטמת את הש"ך ניצוצין, הם ה"ג הנקראים ה' אותיות מנצפ"ך, הנזכר אצלנו בתקונים ובמקומות רבים. והנה מנצפ"ך גי' פ"ר.

והחילוק שיש בין שכ"ה ובין ה"ג מנצפ"ך, הוא, כי אלו שכ"ה ניצוצין הם גבורות הנקבה עצמה, והם בחי' ספ"י המל' שלה, כמבואר אצלנו לעיל כי כל ג' בחי' הכלים של ספ"י זה הם גי' שמות אדנ"ה, וכבר נת"ל כי שכ"ה הם ה' שמות אדנ"ה. אמנם ה"ג מנצפ"ך הם בחי' הגבורות הזכר עצמו, שאח"כ ניתנין אליה והם מתקבצין בספ"י היסוד שבה הנקרא נקודת ציון כנ"ל, והרי נת' אצלנו ענין שכ"ה ניצוצין או פ"ר ניצוצין הנזכר בב"מ בזה"ה, שהם בחי' ניצוצין שהיו בו' מלכים, שיש בהם ג' בחי': כלים, וניצוצין, ואורות. ונתקנו ע"י פ"ר ניצוצין דמנצפ"ך, שגם הם בחי' ניצוצין. וכולם הם דין וגבורות אלא שאלו של המנצפ"ך, הם ממותקות יותר משכ"ה ניצוצין. וזכור הקדמה זו של שכ"ה ניצוצין או פ"ר ניצוצין של מנצפ"ך מה עינים בב"מ (*).

(* ועיין לעיל ענין ד' אורות טעמים ונקודות תנין אותיות שהם ניצוצות. ותבין משם כי אלו הניצוצין הם דמיון אלו הרפ"ח ניצוצין שבכאן שהוא בחי' הדי, או אפשר שהוא בחי' ב' שהם בחי' הנקודות שבנקודות היוצאין מן העין שהם דינין ואור חוזר ואור האחוריים המאירין בכלים אחר היותן נשכרים שנתעלו מהם ונתלקו האורות הנק' אוי וצ"ע.

וגוף, שהראש נק' ישמ"ה, והגוף נק' מ"ה וב"ן שלו. שטעם הזה מכנהו הרב בשם התפשטות כח"ב לחנ"ת, משום שהרוח ונפש דכח"ב נתפשטו לשם, אשר הרוח נתפשט בישמ"ה, והנפש במ"ה וב"ן. וע"כ נבחן הס"ג, שיש בו כלי שלימה דר' מדרגות פו"א דאותיות וחשכונם, משום שיש בו כח"ב זו"ן דאו"ה שצרכים להשפיע עוד לכח"ב זו"ן דנפש, דהיינו ל"מ"ה וב"ן, וא"כ בהכרח שיש להם גם החשבון דפו"א דאותיות, שהם המסכים לזווג כרי להשפיע, אבל המ"ה וב"ן שאין להם אלא אור הנפש, דהיינו בחי' הסיום של האור והיינו מטעם שאין להם המסכים לזווג ולהתפשטות כנ"ל, ומשום זה נבחן המ"ה וב"ן שאין להם אלא ב' מדרגות עליונות דתת, דהיינו פו"א דאותיות בצורתם לכר כלי החשבון, שהם המסכים.

זה אמרו, ומשם מ"ה שהוא הת"ת ירדו ב' מדרגות עליונות וכו'. ומשם ב"ן ירדו כל המדרגות חוץ מן העליונה וכו' עכ"ל. והיינו כדאמרן, שאין בשניהם אלא אור הנפש בלבד, שאין בו תיקון המסכים לזווג ע"כ נמצאים באותיות פו"א כלי חשכונם, ונודע שהב"ן הוא בחי' המלכות דמ"ה, וע"כ נבחן המ"ה, שיש פנים וריבוע דאותיות, שהפנים הוא הכתר דנפש והריבוע הוא העסמ"ב דנפש, אלא כלי חשכונם כנ"ל. אמנם הב"ן אין לו אלא בחי' אחרונה דמ"ה, דהיינו הנפש דנפש. ונבחן אשר הנפש דנפש הזה, מקבלת במדרגה עליונה שבה דהיינו פנים דאותיות, שהוא בחי' הכתר דב"ן לכר, ואין לה ריבוע דאותיות דהיינו חו"ב זו"ג כמבואר. ומה שהנפש דנפש מתלבש בכתר דב"ן, ולא במלכות דב"ן, כבר נתבאר, אשר בכלים, העליונים נגדלים מתחילה כנ"ל, עש"ה.

ענף ל"ג

הצד השוה וכו' שהמדרגות שהם ממדרגה הז' ולמטה כולם נפלו וכו': ענין נפילת הניצוצין כבר נתבאר. שהוא מזווג הרשימו בהמסכים דאר האחרים, כדברי הרב לעיל בענף ז' עש"ה ובפנים מאירות. ונתבאר בענף הקודם. אשר ענין ההסתלקות האור המניח רשימו הנודם להכאה באור דאחרים, אינו נוהג באור העינים של הנקודים שהם בחי' הנ"ר דנקודים כנ"ל. רק באור יסוד א"ק, שהוא אור דגדלות של הנקודים, שעל ידו השינו הג"ר ממש דהיינו היחידה חיה נשמה בג' ראשים: כתר, ואו"א ע"י, וישמ"ה. וגי גופין: דעת, וחנ"ת, ונהי"ם. כמ"ש באורך בענף כ"ב בפנים מאירות ע"ש. שהמה נבחנים רק מצד העוכיות שבחמסך, אשר הכתר יש לו מסך דכח"ד. ואו"א עילאין שהם ע"כ יש להם מסך דכח"ג, וישמ"ת שהם ס"ג יש להם מסך דכח"ב, וז"ת שהם מ"ה וב"ן יש להם מסך דכח"א. ונויע אשר כל אחד מד' בחי' מסכים הנ"ל, נבחן לפי

זוה אמרו. הצד השווה שבהם הוא שהמדרגות שהם ממדרגה זו ולמטה כולם נפלו בבריאה ולכן בשום חשבון אין לנו מחשבת ממש ולמטה כלל וכו' כי כולם גרושים ממנו וכו' עכ"ל. והוא כדאמרן שקומת החכמה דכל הויה שעליו מראה החשבון שנקי מדרגה זו. הוא עיקר גדרה של אותה ההויה. דהיינו החשבון דעשר האותיות דהמילוי שלה. שהוא אור הפנים שלה, משא"כ אור האחרים דכל הויה שהיא הריבוע דעשרת אותיות המילוי שלה. כבר חמה בחי' הזככות המסך שענין זה, שוה הוא בכלים, ואין בהם הבחן לפי עצמם. רק ע"פ אור הפנים שבה כנ"ל. וע"כ אין הריבוע דהויות עולים כחשבון כלל. וזה אמרו, ולחיותם משונים במילוייהם לכן נזכרים כל הרי' מילויים, דהיינו כאמור, שבמדרגה זו ניכר כל השינוי ממדרגה א' לחברתה. והכן היטב.

שיש בד' מילואים של ד' שמות אלו שהם ע"ב ס"ג וכו': ואין להקשות ע"ז, שהמבואר בכמה מקומות שאחרים דכתר ואו"א שנתבטלו מ"מ נשארו באצילות ולא ירדו כלל לבריאה. וא"כ איך נכנין ע"ב ס"ג בכלל רפ"ה ניצוצין שירדו לבריאה, כי כבר נתבאר לעיל שענין הניצוצין להוד וענין אור אחרים לחוד, כדברי הרב לעיל בענף ז' אשר מבחין שם ד' אורות בסבת ההזככות וההסתלקות, ואור הרביעי הגרוע מכלם שהיא בחי' כלים, ה"ם הניצוצין הנזפלים אל הכלים מכת הכאה דאור הנ' שנקי רשימו באור הכי' שנקי אור אחרים, עשיה. ולעיל בפמ"א דף פ"ט ד"ה ג' בחי' עשיה. והנך רואה שאור דאחרים דכתר ואו"א, ודאי שלא ירד אלא מגדר צ"ח ולא כלל מנכול האצילות ולמטה כנודע בכ"ט, אמנם אור הנ' שהוא הרשימו הכה באחרים ההם. ומזווג הזה יצאו אלו הניצוצין שהוא תולדה הרשה. והמה ודאי שנפלו להכלים שבבריאה כדי להחיותן, כי הניצוצין האלו המה בחי' כלים, כדברי הרב שם בענף ז', עשיה, ושמו זה. וכזה הבין, אשר כל אלו הרפ"ה ניצוצין לא נפלו אלה להכלים דז"ת כי בהראשם אין כלים אלא שורשי כלים: דע"כ נכתיבם כאור בלי כלים כנודע, באופן שניצוצין שנפלו מע"כ ירדו כחסד, כי החסד הוא גוף וגמר כלים דחכמה וגופא דאבא, כדברי הרב בענף כ"ב, שבשכירת כל דחסד נפלו האחרים דגופא דאבא, והיינו משום דגופא דאבא הוא בחי' ראש ושורש כל מסוד הסתכלות א', ואין שום קיום לאור בלי כלים, דע"כ להסתכלות ב' צריך, שמשנו יצא האור ככלי דחסד, ואז נתקים ג"כ האור בגופא דאבא שהוא השורש לכלי דחסד, כמבואר בפמ"א שם, וע"כ כשנשבר החסד ממילא נתבטל ג"כ האור מגופא דאבא, משום שנשאר בלי גמר כלים שלו, ואין קיום לאור בלי כלים, עשיה. ולפי"ז, מוכן היטב, אשר הניצוצין שנפלו

מזווג

ענף לו

ענין מ"ג מה ענינם. והנה נודע, כי כמו שהאיש נותן מ"ד לאשתו ונמשכין מן המוח שלו בן ג"כ מן האשה, מן המוח שלה, יורדין מ"ג ברחם שלה. ומאלו מ"ג ומ"ד הנמשכין מן המוח של הנקבה והזכר, מהם ממש נוצה הולד שהם הנשמות.

ואלו הם סוד ב' יודין-שיש בצורת א' כי י' עלאה הוא מוח זכר, וי' תתאה הוא מוח נוקבא. ואות ו' בינתיים, הוא חד פריסא דאתפרס, הנז' בזהר, וי' עלאה מ"ד, ויורדין עד ההוא פריסא שהוא ו' וי' תתאה הוא מ"ן, ועולין לגבי ההוא פריסא.

והנה כל המ"ן הם גבורות והם בחי' כל המלכים שמלכו בארץ ארום והענין הוא כי כבר בארנו איך כל קדושת אותן המלכים, שמתו ונתכשלו ונתבררו, ומן הסינים נעשה מהם ענין הקליפות כנודע. והטעם הוא כדי שיהיה בעולם בחירה ורצון ושכר ועונש וזה היתה כוונתו לברוא מלכים אלו ולהסיתן, והכן זה.

והנה כל אלו המוחין הם בחי' הדינין, והם לעולם בחי' הנוקבא, והנה באלה המלכים יש מהם חלק אל הבינה וחלק מהם אל המלכות שבאבא, וחלק מהם אל המלכות שבא"א, וחלק מהם אל המלכות שבז"א.

והנה כל המלכים האלו מציאותן הם המוחין של הנקבות כולם, שמהם נתהווה המ"ן. כמ"ש בעה"ש. והנה להיותן בחי' המוחין, שהם החכמה הנקרא מחשבה, לכן בלהו אתבררו במחשבה, כנז' בפ' פקודי דרג"ד ע"ב שהם שכ"ה ניצוצין, וענינם הם אלו הז' מלכים שמתו. שהם דינין וגבורות וניצוצי אש, והם ז' מלכים, שחם ז"פ אדם גי' שמ"ה והם גי' ש"ך. וז"ס זריק ניצוצין לש"ך עיבר, וכו', כי הם המ"ן כדלקמן, אשר אח"כ בעת התקון בירר הטוב מתוך הפסולת, והסיר הפסולת מתוך המחשבה. והיא ואע"פ שהם ז' מלכים

אמנם כן אשר גם האורות דהס"ג שמה ולמטה ג"כ. נסתלקו, וא"כ גם הכיח אותיות דמילוי המילוי להתפ"ב עריקים, שהמה המ"ה ובין, אמנם כל עניני המילויים הללו המה נמשכים מא"ק, וכבר נתבאר לעיל בענף ט"ו שביציאת הס"ג והתפשטותו מסבור עד סיום רגליו נעשה בחי' צמצום נהי' ועליית מ"ן, שה"ס ההודכות והעלם אורותיו דגופא דס"ג, ואומר שם כדף צ"ב וז"ל, אמנם האור הראשון שהיה בתחילה למטה ועלה למעלה שוב לא ירד ונשאר שם מסבור ולמעלה וכו' ונתבאר שם בפמ"א ד"ה אמנם, ובפמ"ס, טעם הענין, שהוא משום שהווג נתעלה מפה אל מקום נקי עינים, ויצאו ע"ס דראש מעינים ולמעלה, ובחי' התוך דהיינו התגית יצאו בכלים דאת"פ דראש, ובחי' הסוף דהיינו הנתי' יצאו מפה עד הטבור עשיה.

והנך רואה, אשר זהו התפשטות ב' דהיינו הע"ס דנקודים, ומ"ה ובין דא"ק לא באו במקום גופו דס"ג הקדום שנסתלק, שהיו נחשבים משום זה למילוי דגופא של הס"ג, שהיו כל התפשטות הס"ג שמטבור ולמטה הוא עלה למעלה מסבור ושוב לא ירד למטה מסבור, באופן, שהע"ס דנקודים שהם בחינת מ"ה ובין וסוד התפ"ב דגופא דס"ג, אינם כלל במקום גופא דס"ג הראשון, להיותם בתחילים למטה מסבור דא"ק, וגופא דס"ג נתעלה ונסתים כולו למעלה מסבור דא"ק, כדברי הרב הג"ל, ולפיכך נכתיבם המ"ה ובין דא"ק, דהיינו הע"ס דנקודים, שהמה רק בחי' המילוי דנתי' דכתר, דהיינו הבחי' למטה מסבור דא"ק הפנימי עצמו, אשר שמה המה מלבישים עליו ולא כלל למילוי דס"ג דא"ק, דכל א"ק הפנימי נקי כתר, כמ"ש שם, אשר לפי"ז, נמצא פרצוף הכתר דא"ק, שה"ס הויה פנימאה הפשוט בלי מילוי, שיש לו ב' בחי' של מילויים. הא', הוא מסבור ולמעלה ששם ממלאים אותו הע"ב והס"ג עד הטבור כנ"ל. הב', הוא מסבור ולמטה, ששם ממלאים אותו המ"ה ובין, שהמה הם הע"ס דנקודים, והכן היטב.

ואלה מזווג הרשימו עם אחרים דע"ב, שהוא גופא דאבא הנז' שנחבטל, ודאי שנפלו לכלי דחסד כדי להחיותו, שככה זה יכול לשוב לקדמותו לבחי' כללי ע"כ, כמו שהיה במרם שנשבר, והכן היטב. ועל דרך זה ניצוצין דס"ג שהוא גופא דאמא, נפלו לכלי דגבורה, כי גופא דאמא ה"ם הראש ושורש כל מסת"א, וכלי דגבורה ה"ם הסת"ב שלה, אשר משום זה נמצא הכלי דגבורה מקיימת לאור גופא דאמא, וכשנשבר הכלי דגבורה נתכשל וירד גם גופא דאמא, כדברי הרב שם. ולפיכך, הניצוצין שנולדו מכת זווג הרשימו באור דגופא דאמא שנחבטל, ודאי שנפלו וכלי דגבורה להחיותה, וניצוצין דמ"ה דהיינו מכללות ז"ת עצמו נפלו לכלי דח"ת. שהוא כולל לכל הגית נהי' כנודע. וניצוצין דבין לכלי דמלכות כמ"ש בסמוך בע"ה.

דרי שנפלו יוד אותיות דס"ג ואח"כ נפלו יוד אותיות דמ"ה וכו' לא נפלו רק עד מקום שירדו יוד אותיות דס"ג וכו' וצריך כאן לבינה יתירה בענין הס"ג שלא נשאר ממנו באצילות אלא ד' מדרגות הכתר, שהוא פו"א

דאותיות

דאחיות המילוי דהויה שלה, בערך הע"ב, אשר נשאר ממנו ששה מדרגות, כמ"ש לעיל ע"ש. וצריך להבין היטב, הנרעון הזה שכמ"ג כלפי הע"ב.

והענין, דכבר ידעת אשר הויה דמ"ג הוה ה"ם ראש הג' דנקודים, שה"ם היסודות שנחפשת ויצא במקום החגית כנ"ל ע"ש. וכבר נתבאר בדף קנ"ז ד"ה והמשיך, אשר אותו הבינה שכראש הג' דנקודים, שנק' שם אמא עילאה, היא עצמה שיצאה מבחי' הג' דנקודים ונחפשה למקום ז"ת דנקודים, דהיינו בחג"ת בסוד אבא הוציא את אמא לחוץ אודות בנה כמ"ש באדרא. ונתבאר שם, אשר אבדה משום זה בחי' ג' דאבא עילאה ע"ש. ותרע שזוהו שנבחן בהגרעון דב' מדרגות העליונות דהויה דמילוי ס"ג שהם: עשרת האותיות דמילוי ס"ג והריבוע שלהם דהיינו מדרגה ה' ו'. כי בהיותה בראש בג' דנקודים, היתה שוה לאבא עילאה והיתה לה שם ששה מדרגות כמו לאבא, אמנם כשיצאה לג' מראש נאבד ממנה בחי' קומת החכמה שאינה מקבלת עוד מג' דאבא עילאה כנ"ל. וקומת החכמה דס"ג, הם נכתבים בעשרת אותיות המילוי שלה כנ"ל, וזה שאברה מחמת יציאתה כאמור, שענין החפשות כח"ב שבישמות הזה הוא רק בבחי"ב שהוא קומת בינה, ולא חכמה. ונתבאר לעיל שניצוצין דמ"ג נפלו לכלי דגבורה, וצריך שדע אשר ב' בחי' הס"ג נפלו לשם: הן בחי' אמא עילאה, אשר כלי דגבורה הוא הסת"ב וכלי שלה סמ"ש, והן בחינת ראש הג' שנק' ישמות, כי שניהם בחי' בינה אחת הוא כנ"ל.

ולפיכך צריכים להבחין בכלי דגבורה, מה שנתוסף בה מכת ביטול האחרונים דישמות כלפי הניצוצין שכבר היה שמה מומן ביטול גופא דאמא עילאה, כי הניצוצין דישמות ודאי גרועין הרבה מניצוצין דאמא עילאה, ואינם עולים בשב, ולכן אנו מונין מדרגה ה' אצל הישמות שהוא הויה דס"ג, כי רק מדרגה זו הוא התוספת ניצוצין שנפלו בכלי דגבורה, כי כאמא עילאה נשאר ששה מדרגות כמו באבא עילאה כנ"ל. וא"כ לא נפלו ניצוצין כלל מסדרגה ה' שהוא בחי' אור הנפש דחכמה דס"ג, כנ"ל, אמנם כישמות אשר לא הניע אליו בחי' חכמה דג' כנ"ל, א"כ נפל גם מדרגה ה', שהם העשר אותיות דמילוי ס"ג כצורתם, והכן היטב.

וזה אמרו, כאשר הניצוצין שוין במציאותן ולמספרן, נשארו שניהם במקום שנשכרו ונפלו העליונים עכ"ל. והוא כראמון, שאין לחשוב ולהגדיר בחי' הניצוצין דכל הויה רק כב' הבחנות: הא', הוא גדר ההויה בעצמה, שהיא ניכר רק במדרגה ז', כנ"ל ע"ש. הב', הוא כה שניתוסף סכחי' הניצוצין בערך ההויה שקודם לו, דע"כ

מלכים, עכ"ז הם י', אלא שהם ע"ד ז' היכלות אשר נזכר פ' פקודי' שהם ז' היכלות והם י', כי היכל העליון כולל ג' היכלות, ותחתון כלול מב', וכן הענין בכאן, שהם ז' מלכים, והם י' ע"ד הנ"ל.

והנה

דע"כ אנו מונין בע"ב מדרגה ז' לברו, כי הוא הויה ראשונה, אמנם כמ"ג כבר יש להבחין ג"כ מאותו בחי' ניצוצין שניתוסף בו יותר מבהויה דע"ב, דהיינו המדרגה ה' כנ"ל, וע"כ אנו מונין ה' וז' שכנ"ל ע"ג. ועד"ז במ"ה שיש להבחין בו גדר ההויה שלו, שהוא מדרגה ה' שלו, גם אותם בחי' הניצוצין, שניתוסף בו שהם מדרגה ג' שהוא החשבון והמסך דכלי דכתר שכו, שזה שנתחדש ונפל בכלי דת"ת יותר מכלי דגבורה אמנם מדרגה ה' שבמ"ה, הרי היא נמצאת ג"כ בכלי דגבורה, מהויה דס"ג, שהוא הראש והשורש של המ"ה, וע"כ גם הניצוצין דמדרגה ה' דמ"ה נפלו בכלי דגבורה החשוב ביותר מהתפארת, כי זה הכלל שכל אור היורד להתחתון לוקח בו מקום הכלי היותר זך, דע"כ יש תמיד ערך ההפכי בין אורות לכלים, כנ"ל. וזה אמרו, עם היות יוד אותיות דמ"ה גרועים במעלה טיוד אותיות דס"ג, ע"כ בנפלים לא נפלו רק עד מקום שירדו יוד אותיות דס"ג למטה, ושם נחקרו ונתקשרו עמהם וכו' עכ"ל. והיינו כאמור, דמשום שאין כאן שום שינוי בכדרגתם, ששניהם מדרגה ה', וגם המ"ה הוא הענף מס"ג, והגבורה חשובה סת"ת, וא"כ ודאי שגם הניצוצין דמדרגה ה' דמ"ה נפלו בכלי דגבורה, ואינו נבחן בכלי דת"ת, רק מדרגה ג' שהוא התוספת, גם גדרו שהוא מדרגה ז', ששניהם בגי' ע"א.

ונשאר לנו לבאר ע"ב הד' של ב"ן שהיא במלכות וכו': והבין זה ג"כ עם המתבאר, שאין למנות זולת הנדר של ההויה שהוא מדרגה ז', וגם התוספת בחינות ניצוצין שכו: ולכן הויה דב"ן, כבר ידעת, שאין בה מדרגה ז' לפי עצמה, אלא ביחד עם המ"ה, לחיובם שניהם באים מהווג על המסך דבחי"א, דקומת חכמה שהוא ע"ב הוא מסך דבחי"ג, וקומת בינה שהוא ס"ג הוא מסך דבחי"ב, משא"כ מ"ה וב"ן הסה שניהם יחד בחינת ע"ם היוצאים מסך דבחי"א, וא"כ, נמצא שמדרגה ז' דהויה דמ"ה, הוא הנדר של הויה דב"ן ג"כ, ולפי שהב"ן נבחן תמיד לבחי' אחר דמ"ה, ע"כ מוגדר כחשבון דריבוע דפשוט, שהוא בחי' האחר דמדרגה ג' דמ"ה מצד התוספת ניצוצין שכו לבר, באופן שכל התוספת ניצוצין שנפלו בכלי דת"ת נבחן כל ניצוצין וניצוצין לפנים ואחר אשר צד הפנים דהניצוצין מיוחס למ"ה, וצד האחר לב"ן, וכל זה הוא משום ששניהם באמת הויה אחת

אחת, כי הויה דב"ן נבחן בסוד מערת המכפלה, שה"ם ב' תהיין: ה"ה, וה"ת, הכלולים בהויה דב"ן בסוד שיתוף מרת הרחמים כדון, כמ"ש בענפים הקודמים. וזהו שנומלת מהמ"ה בסוד הפנים שלה, כמ"ש במקומו בע"ה.

ובזה תבין ג"כ, מה שאינו מונה מדרגה הב' דב"ן. שלכאורה הוא תוספת בחי' ניצוצין יותר ממ"ה, והוא, כמ"ש לעיל, ש"מ"ה וב"ן אינם ב' קומות נבדלות בזווג כמו הע"ב וס"ג, וא"כ אין כאן כלל בחי' ניצוצין שיהיו נבדלות להב"ן, שהרי אין הניצוצין נולדים רק בזווג חדש, כנ"ל, וא"כ אין אפשר שיהיה תוספת ניצוצות בב"ן יותר ממכ"ה. אלא כנ"ל, שהב"ן נחשב צד האחר מ"ה הניצוצין שבמ"ה, אשר זהו הנבחן במדרגה ה' כנ"ל.

ענף לד

בהכרח הוא שגם מן הנה"י ירדו ניצוצין וכו': וזנה לכאורה יש לתמוה, הא כבר חשב הויה דמ"ה, ונודע, אשר הויה דמ"ה כוללת חגית נה"י יחד, וא"כ מהו התכרח שירדו ניצוצים מיוחדות מהנה"י ולשאל על מקום נפילתן. ותבין זה עם המתבאר בפמ"א דף קס"ז ד"ה וכאן אשר יש שינוי גדול בחגית ונה"י דנקודים כחגית נה"י דאצילות, כי החגית נה"י דאצילות באים תמיד מקושרים במדרגה אחת, משא"כ בנקודים אשר החגית נמשכו מבחי' גופא והסת"ב דאוי"א ע"י, והנה"י נמשכו מבחינת גופא והסת"ב דישמות. ע"ש.

וזה אמרו, בהכרח הוא שגם מן הנחי' ירדו ניצוצין, כלומר, דיש בהכרח להבחין ב' בחי' במ"ה: הא', מצד החגית שכו הנמשכים מאוי"א עילאין. הב', מבחי' הנה"י שכו הנמשכים מישמות. כנ"ל, כי מרחק רב בין ב' בחי' המ"ה הללו כמ"ש שם.

וזהו שמבאר ואומר, והענין הוא, כי כבר ביארנו שיוד אותיות המילוי דשם מ"ה של ת"ת עלו עם יוד אותיות דס"ג למעלה, ומתיראים שלא יעלו ג"כ עכחם המספר שלהם וכו'. שהמספר נגדר אחר האותיות וכו' עכ"ל, ותבין זה עם המתבאר לעיל בפמ"א ר"ד כד"ה הרי שנפלו יוד אותיות דס"ג ע"ש כל המושך, אשר לפי זה נמצא שבחי' ניצוצין דת"ת כלולים מגופא דע"ב ומגופא דס"ג, כי הניצוצין דמדרגה ה' הם נמשכו מס"ג כמ"ש שם, שע"כ נפלו לכלי דגבורה, שהוא כלי דס"ג, ומדרגה ה' יש בת"ת גם מצד הע"ב, וע"כ מדרגה ה' שהיה בו מצד היותו גופא והסת"ב דאבא נשאר בו, ומדרגה ה' שהוא התוספת שנמשך רק מישמות עלה לגבורה.

וזה אמרו, והנה מתיראים אנחנו כי כיון שעלו אליו היוד אותיות למעלה, שלא יעלה ג"כ עמהם המספר שלהם, שהמספר נגדר אחר האותיות

האותיות שהם שורשם ע"כ. כי כבר נתבאר לעיל בפמ"א דף קס"ח ד"ה וזה אמרו וקע"ג ד"ה מפני שתיוקן גדול נעשה ככלים דחג"ת מצד ישו"ת, שהם תיוקן קיון שקיבלו הכלים דחג"ת בשורשם עש"ה. אשר משום זה נבחנו הטה"ה שיש בו מכת שניהם, הן מהע"ב שהוא גוף האמיתי לו, והן מהס"ג שקיבל ממנו התיוקן קיום, ונמצא אשר מדרגה הו' דמ"ה כלול משיניהם מע"ב וס"ג. והנך רואה שהת"ת יש לו יחס אחד עם הגבורה, הן מצד אבא הן מצד אמא, וע"כ כיון שהאותיות דמילוי מ"ה שהוא מדרגה ה' התלכשו בכלי דגבורה, יש פחד שלא ימשך אחריהם גם בחי' המספר שלו, דהיינו מדרגה הו', שהוא המלכות דהאותיות ההם, כיון שהם השורש להמספר, ונמצא שיאבד ממנו גדר הויה דמ"ה לגמרי. דהיינו אפי' ההבחן שבו מצד אבא הכלול במדרגה ו'. שהרי הניצוצין האלו הנפולים להכלים, הם כבחי' הרשימו, המשיב אותם לקדמותם, ואם יאבד הרשימו, אז לא יוכל אח"כ להתחנן.

וזה אמרו, לכן עולין ניצוצין של נה"י למעלה כתי"ת שיתקשרו עם מספר מ"ה מדרגה ו'. פי' דמשום שכל בחי' גופא דאמא דהיינו הנה"י השאירו הניצוצין שלהם בחי'ת, אז נשטרו הניצוצין דמדרגה הו' על מקומו, כי לא יוכל לעלות אל הגבורה שהוא בחי' כלו מצד אבא ובחי' ראש מצד ישו"ת, משום דמדרגה הו' דמ"ה כבר נכלל כגופא דאמא, ואינו יכול לעלות אל כלי דאבא, ומשום שהגבורה הוא בחי' ראש מצד אמא, ומדרגה הו' דמ"ה כבר נכלל מניצוצי נה"י דגופא, שבאופן זה נשטרו הניצוצין דמדרגה הו' דמ"ה כמקומו, הן מצד אבא והן מצד אמא, וכ"ז הוא מצד שנכלל בניצוצי נה"י והבן.

ענף 18

שאין כל זה רק כז' תחתוניות של כ"א מהם אב"ב בג"ר של כ"א מהם הוא מ"ב אתון וכו'. כי כל פרצוף נבחן על ה"פ: גלגלתא, שהוא הויה פנימאה הפשוטה כלי מילוי, ודי' לבושי' שהם די' המילויים ע"ב ס"ג מ"ה וכ"ן, אשר ב' המילויים ע"ב ס"ג מלבישים את הויה פנימאה מטבורו ולמעלה, ולפיכך הם נבחנו עד שם במ"ב אתון שהם די' אותיות הפשוטים דהויה פנימאה, ועשרה אותיות דמילוי ע"ב, וכ"ח אותיות דמילוי המילוי. שזה יורה, אשר המילוי דע"ב שהים פרצוף חכמה, ממלא ההסתלקות דגופא דהויה פנימאה, והמילוי דמילוי, שהים פרצוף בינה, ממלא ההסתלקות דגופא דפרצוף חכמה. ונמצא, שאין בחי' למעלה מטבור דהויה פנימאה נשלטת, רק ע"י ב' פרצופין ע"ב ס"ג הממלאים מקומות החסרון שבו, עד הטבור, שז"ס שם מ"ב.

אמנם מטבורו ולמטה דהויה פנימאה. קצר פרצוף

והנה ענין ברורם ע"י המחשבה ענין הדבר הוא כמ"ש כי כל אלו המלכים, הם בחי' המוחין של הנקבות אשר גם הם נקרא מחשבה. ולכן כאשר המחשבה עליונה, שהיא חכמה סתימאה דברישא

פרצוף הבינה, שהים כ"ח אותיות דמילוי המילוי שימלא מקום החסרון והסתלקות דשם, וע"כ משם ולמטה, מלביש אותו פרצוף אחד הנק' מ"ה וכ"ן, אשר פרצוף זה נבחן למילוי דמטבור ולמטה דהויה פנימאה, ממש כמו פרצוף דע"ב, דהיינו פרצוף החכמה שנבחן למילוי. דהויה פנימאה למעלה מטבור, וע"כ יש בהויה דמ"ה ג"כ עשרת אותיות המילוי, כמו בהויה דע"ב.

ובזה תבין בכל פרטיות הפרצופין, אשר הויה דז"א יש לו תמיד אותם האותיות והמספר כמו הויה דפרצוף חכמה דאותו המדרגה, באופן שבה"פ דהויה דע"ב, אשר החכמה דה"פ הללו הים עשר אותיות דמילוי הויה דיודן, יהיך ג"כ הז"א דה"פ הללו בחי' עשר אותיות במילוי ויודן, ועד"ז בה"פ דהויה דס"ג, שהחכמה דה"פ אלו, הם עשר אותיות במילוי יודן וא', יהיך ג"כ הז"א דה"פ אלו עשר אותיות במילוי יודן וא' וכן בה"פ דהויה דמ"ה, אשר החכמה דה"פ הללו הם עשר אותיות במילוי אלפין, יהיך ג"כ הז"א דה"פ הללו עשר אותיות במילוי אלפין.

ונמצא דשם מ"ב אתון הוא ברישא, כלומר בני' פרצופין הראשונים כתר חכמה בינה כסוד פשוט מילוי ומד"מ כנ"ל. אמנם בז"א שהים ז"ת, המלביש לפרצוף הכתר דמדרגה ההוא מטבורו ולמטה כנ"ל, אין בו רק עשרה אותיות לכד, כמו פרצוף החכמה דמדרגה ההיא.

ואין להקשות למה לא נבחן הז"א לבחי' מילוי דכ"ח אותיות דמילוי המילוי, כי גם הוא בחי' החפ"ב מגופא דס"ג, וכמו דהויה דס"ג נחשב למילוי דיוד אותיות דהויה דחכמה, היה צריך הז"א להיות בחי' המילוי דכ"ח אותיות דהויה דבינה. והענין הוא משום דהס"ג אחר שנעלמו אורותיו דגופא, נתעלה כלול למעלה מטבור דפרצוף הכתר, ושוכ לא ירד עוד למטה מטבור, כמ"ש הרב לעיל בענף מ"ו דף צ"ב ולפיכך אין הז"א נחשב כלל לממלא אורותיו דגופא דס"ג, כי אינו נמצא כלל עמו במקום אחר, שהרי הז"א מתחיל למטה מטבור דכתר, וע"כ נחשב רק למילוי של די' אותיות הפשוטים דהויה פנימאה לכד, כמו פרצוף החכמה, והבן היטב.

ומספרם וחשבונם הם במלכות של כ"א אחד מהם: כי סוד מ"ב אתון הים בחי' הפנים דג' פרצופי כח"ב, אשר הריבוע דמ"ב אתון אלו הים האחרים, כמ"ש בענף

ואלה הם דברי הרב בענף ליה וז"ל, הנה תבין היטב כי אבא הוא כללות או"א, והם הויה דע"ב וכו' ותראה מסקום אחר שאין כל זה רק בוי"ת של כל אחד מהם, אך בג"ר של כ"א מהם הוא מ"ב אתון, שהם: די, יו"ד, כ"ח, וכו', והנך רואה ספורי דברי הרב, אשר רק הכתר, וע"כ וס"ג נחשבין לפשוט, ומילוי, ומילוי דמילוי, אמנם המ"ה וכ"ן שהם הויה דכל אחד אינם נבחנו למילוי דמילוי המילוי, אלא לבחי' עשרת אותיות דמילוי לכד, כמו הע"ב דאותו ההויה, כי כמו שהע"ב דאותו הויה דהיינו החכמה שבו, הוא מילוי של הכתר, דהיינו מילוי של עשרה אותיות, כן גם המ"ה וכ"ן דאותו הויה, הוא נבחן רק למילוי של הכתר עצמו, דהיינו מילוי של עשרה אותיות לכד, אבל אינם נחשבים ללל למילוי של הס"ג דאותו הויה, דהיינו מילוי השני של כ"ח האותיות דס"ג, והוא מטעם הנ"ל שגופא דס"ג כבר נסתים למעלה מטבור דהויה פנימאה, ומ"ה וכ"ן מתחילים למטה מטבור דהויה פנימאה, וא"כ אינם מלבישים כלל לס"ג, ואיך יתשבו למילוי דכ"ח אותיות שלו, אלא משום שמלבישים למטה מטבור דהויה פנימאה, דהיינו די' אותיות הפשוטים, שהמה בחי' החפ"ב שממלאים ומחזירים האורות אחר הצמצום שקרה בנה"י דהויה פנימאה, כנ"ל עש"ה לסיכך נחשבים עשרה אותיות, דהיינו רק המילוי של די' אותיות הפשוטים לכד, והבן היטב.

וזה אמרו שם בדף קצ"ט וז"ל, והנה הו"ת של אבא כל הו' אין להם אלא הויה אי' דע"ב דיודן, והטעם כי כולם הם פרצוף אחד לכד, שהוא ז"א דאבא משא"כ בג"ר, שכל אחד הוא פרצוף אי' עכ"ל. דהיינו כדאמרו, שהו"ן שהים מ"ה וכ"ן הם פרצוף והחפ"ב דמילוי דנה"י דכתר, וע"כ הים מילוי דעשרה אותיות כנ"ל, ומשום שהוא בחי' ז"א דאבא, ע"כ עשרה האותיות שלו הם במילוי יודן כמו אבא, ונמצא שלמטה מטבור דהויה פנימאה אין שם בחי' מ"ב אותיות דהיינו פשוט, ומילוי, ומד"מ, אלא רק בחי' מילוי של עשרה אותיות לכד, דהיינו פרצוף האחר דמ"ה וכ"ן כמפור, משא"כ למעלה מטבור דהויה פנימאה שיש ג' פרצופים מיוחדים, שכל אחד ממלא אורותיו של גופא דעליון שנסתלק, דע"כ המה מ"ב אותיות, שהם די' פשוט שהים הכתר והויה פנימאה ויוד דמילוי שלו שהוא החכמה, וכ"ח דמילוי גופו של החכמה שז"א הכונה, שהמה סוד שם מ"ב, כמו שאמרו בתחילת הענף.

ובהאמור נבין דברי האדרא שאמרו שבשירת מלך הרעת יצאו אלף אלפין מארי דיבבא ויללה שעמרנו עליהם בתחילת הענף. והנה סוד ההשבון הרותני ושורשו כבר נתבאר לעיל, שהים המסך שנתקן בכלי מלכות כסוד הווג דהכאה, כמ"ש לעיל אות ו' עש"ה, שזו"ה עיניך בריכות בחשבון על שער בת רבים, דברי הרב בענף ל"ה דף קצ"ט, כי הווג דאור העליון על המסך מכונה בשם הסתכלות עינים, כמ"ש הרב לעיל בענף ה' דף מ' ובשתיק דרוש ב' דעולם העקודיט בסופו כדף מ"ו ע"כ ועו"ש כדף ל"ו בדרוש ב' דא"ק בסופו ובכ"ט. גם נתבאר לעיל בענף די' בפנים שעי' האור העליון שאינו פוסק מהנצילות שמשום זה הולך ונשפע כלי הרף על המסך שבכלי מלכות הנזכר. נמצא אשר גם האו"ת העולה מהמסך מכת הווג גם היא הולך ונוכח כלי הרף, ונעשה כזה כמו מעין הנוכח, שזו"ה הנ"ל עיניך בריכות, כי ע"י אור העינים שהנוק' מקבל בהמסך שלה, שהים חשבון נתקן בה האו"ת כסוד בריכה ומעין, שהולך ומתרכה, שז"ס עיניך בריכות בחשבון על שער בת רבים כי

בענף ל"א ול"ב, וכמ"ש לקמן ויש ג"כ בחי מספר וחשבון דמ"ב אתון, כמוכא שם בדברי הרב, ואומר כאן אשר המספר וחשבון דכל אחד, ה"ם המלכות דאותו הדרגה.

ובן במ"ה וכן בב"ן: דלעיל מדבר רק מע"ב ומ"ג, וע"כ מסיים אשר המ"ב אתון נבחרים ג"כ במ"ה וב"ן, וכבר ביאר הרב בענף ל"ב את המ"ב אתון, שהם י"ב מדרגות, דכל פרצוף מכח"ב הא"ו יש בו ד' מדרגות, דהיינו: פנים דאותיות בצורתם, והרובע דאותיות ההם, וחשבון דפנים, וחשבון דרובע, ע"ש, וכמו שמבאר לפנינו וכבר נתבאר כל זה בענף ל"ב בפמ"א ע"ש.

ובן בזו"ן ד' פרצופים: כלומר ארבע מדרגות, דהיינו כנ"ל, שבכל אחד מני פרצופין העליונים יש בהם ארבע מדרגות פ"א דאותיות וחשבונו כנ"ל בענף ל"ב, ומשמיענו אשר הו"ח דכל אחד נחשבים רק לפרצוף אחד, ונבחרים רק לד' מדרגות, באופן שכל פרצוף נבחן לשה עשר מדרגות, דהיינו י"ב מדרגות בכח"ב דאותו פרצוף, שה"ם ס"ב אתון, וארבע מדרגות בזו"ן שה"ם עשרה אותיות כנ"ל. והמשך דברי הרב שבענף זה, כבר נתבאר באורך לעיל בענף ל"ב בפמ"א, ומשם הדרשנו.

ענף לו

ודע כי בחי' אלו הרפ"ח ניצוצין הנ"ל וכו' גבורות ודינין גמורים: דהיינו כהיותם עוד בלתי תיקון כלל וכלל, או מוגדרים בשם רפ"ח ניצוצין, וכמ"ש לפנינו, אשר תיקון הראשון הוא להם שישינו החשבון של ש"ך, ותיקון הבי' שישינו החשבון של שכ"ה, וכל זה להשלמת המלכות שבהם ועדיין אין בהם תיקון היסוד עד שמשלימים הג' עליונות שנק' מנצפ"ך, שחשבונו פ"ר, כי אז נשלם סוד החשבון שבהם שה"ם המסך המעלה מ"ן ומקבל מ"ד שנקרא חשבון, כנ"ל בענף הקודם, שע"ז היה כל הכונה וההכנה דשביח"כ, כמ"ש כ"ז בפנינו בע"ה. וזה אמרו, שא"ו הרפ"ח ניצוצין הם גבורות ודינין גמורים, כלומר בלי שום התחלה של תיקון כאמור.

ש"ך ניצוצין זכאן אנו קוראים אותורפ"ח ניצוצין הכל הם ענין א' וכמ"ש למטה: ואין לעשות שהם ענין אחד טמש, דע"כ מסיים ע"ז כמ"ש למטה דהיינו שההפרש ביניהם הרחק מאד, אמנם מ"ש שהם ענין אחד, משמיענו בזה עמקות גדול. ולהבין זה, צריכים לירע טקודם כל אלו החשבונות וגימטריאות המובאים בענף שלפנינו על בוריים, דהיינו: ש"ך, ורפ"ח, ושט"ו, ושכ"ה, ופ"ר ומנצפ"ך, כי הגדרים היותר מובהקים בהחכמה

דברישא דע"ק רצה לתקנה, אחר שנתקן א"א בתיקונים שלו, ואז יצא האור שלו ע"י המעטת האור שלו בסבת אותם התיקונים, כנודע, ועי"כ היה' כח באלו המלכים להחיות ולקבל אור העליון, ואז המחשבה

בהחכמה, מתבטאים ובאים בסוד הגימטריאות, כמ"ש בענף"ק, שהחשבונות הם הגדרים שבצורת המסך הכא בהווג לצורך האצילות דהפרצופין, אשר משום זה ניכר בו כל החי' שיש בהפרצוף, כמ"ש בפמ"א דף קצ"ז ד"ה מדרגה ע"ש. וע"כ לתשומת לב יחידה אנו צריכין, בכל מקום שמוזכר הרב איזה חשבון וגימטריא.

וצריך שתזכור, מה שנתבאר לעיל בפמ"א דף קנ"ח ד"ה ובהם בענין ש"ך ניצוצין ורפ"ח ניצוצין כי שם נתבארו בשורשם. וחוכן הדברים, אשר זה המסך דכל פרצוף המתקן לסוד הזווג העלאת המ"ן וירידת המ"ד, יש לו בי' שורשים: בי' שורש הא' דמיקרא, יש לו מסוד נקודה האמצעית, שבה נעשה צמצום ראשון, ומשם ל"א יש רק כלי אחד לכל הע"ם, ורק קו אחד זה למטה מזה, שהיא שורש למטה גמור, ושורש ב', יש לו מסוד צמצום השני, שנעשה כנתי דא"ק, ומכאן נתכלל נקודת המלכות בכלהו הע"ם שנעשה כלי לכל ספירה וספירה. גם מסוד תיקון ג' הקוין יש"א, שבו ה"ם שיתוף בדת הרחמים ברין, ואח"כ ע"י הזווג הנעשה אחד צמצום הבי' הנז', משם יצאו שמונת המלכים: דעת, הנה"ח, נהי"ט, שנשברו, אשר כל מלך יש לו ד' בחי' דאז"י חו"ב תו"ם, ומבט האו"ח, הרויח כל בחי' טר' בחי' הנה"ח, קומה שלימה של ע"ב, וד"פ יוד הרי מ', ונמצאים שמונה מלכים, שבכל אחד מ', בחי' הרי ש"ך בחי'. ונודע, שמאורות דהיינו מאז"י לא נפל כלום, אלא שנסתלקו כתוך הכלים, ורק מאור חוזר לבדו הוא שנפל לבי"ע, ונודע, שאו"ח נגדר בשם ניצוצין, ע"כ נק' ש"ך הבחי' הללו בשם ש"ך ניצוצין, וזכור.

והנה נתבאר, כי השורשים דב' הצמצומים שקדמו לציאות הנקודים, גם נתבאר איך שיש עשרה קומות של ע"ם בכל מלך, וה"פ עשרה הם שמונים קומות, ובכל קומה נמצאים ד' הבחי' דאז"י חו"ב תו"ם ושורשים, וד"פ שמונים הם ש"ך, עשרה פעמים ל"ב. ונתבאר שם, אשר בחי' המלכות דהיינו מכחיד דאור ישר, שבכל קומה וקומה, שהם ל"ב מלכות, לא אתבריה א"א שנשאר בבי"ע בסוד ל"ב האבן, ורק המ"ד נתבררו, שהם ט"פ ל"ב שהם בחשבון רפ"ח: ותכין אותם הדברים ע"פ שורשם, אשר כל א"ו הבחי' שנשתתפו במדה"ר בשורש הבי', שהם כל בחי' הכלים שנעשה בט"ר, שהרי צמצום הראשון לא היה רק בהמלכות לכדה כנ"ל, ולכן עליו ונתבררו

כי המלכות נתקנה בסיום האצילות שהיא בחי' השער שדרך שם הכניסה ויציאה מהאצילות שה"ם רה"י, לבי"ע שה"ם רשות הרבים, ועי"כ המלכות שבת מכוונה שער בת רבים, והכן זה ויתבאר עוד במקומו בע"ה. והמעט שהמסך נק' בשם חשבון, נתבאר כאן בפמ"א ולעיל א"ת ו', שהוא משום שהיא שורש כל החשבונות הרוחניים, וכל ההכנות שבהם, ונתבאר שם אשר המסך דראש הא' הוא בחי' אתר מעשרה, דהיינו האחרונה מעשרת הספירות שבראש, המכוונה מה דראש, ואח"כ בסוד הסת"ב שהמלכות הו"ח מתפשטת מינה ובה ער למלכות דמלכות המכוונה טבור, ונמצא או המסך שמתקן במלכות דמלכות, נמצא המסך חלק אחד ממאה ספירות, דהיינו המלכות דמלכות: שהיא חלק העשירי ממלכות דראש ומלכות דראש חלק עשירי מע"ם דראש, וכ"ז הוא בראש וגופא. דהויה פנימאה. שנק' פרצוף הכתר.

וכבר נתבאר לעיל שהע"כ וסיג. וצאים ומלבושים לגופא דפרצוף הכתר למעלה מסבור, שהסת"ב דעליון נעשה להסת"א וזה דראש אצל התחתון, וא"כ אין התרבות מהסת"ב דעליון להסת"א בזה דתחתון, ונמצא שעיקר התפרטות והתרבות החשבון יוצא בהגופים של המדרגות, באופן, שהמסך שחשבון סת"ב דהיינו בהסת"ב דהויה פנימאה נעשה לאחד מאלף אצל הסת"ב דע"ב, ונמצא שנתפרטה ע"י דראש ער לאלפים, והסת"ב דע"ב נעשה לבחי' הסת"א וזה דראש הס"ג, ואח"כ כשנתפשט מה דראש הסיג, שהיא כבר אתר מאלף, ונתפשט מינה ובה ער למלכות דמלכות, להסת"ב דסיג נמצא המסך אתר מעשרת אלפים, כי גם המלכות דראש הסיג כבר הוא לאחד מאלף. שהחלק הו"ח חזר ונתפרט לעשר חלקים, נמצא כל חלק אחד מעשרת אלפים.

ואח"כ הסת"ב ואתר מריבוא הנ"ל דגופא דסיג נתלבש בכתר דבין שה"ם הנקודים, ונעשה להסת"א זכתי' מה דראש, ונמצא המלכות דראש של כתר הבין' בבחי' אתר מריבוא, כמו הסת"ב דסיג, ואח"כ כשנתפשט לסוד הסת"ב ושוב נתחלק לחלק עשירית, נמצא שהיא עתה כגופא דכתר חלק אחד ממאה אלף, והסת"ב דגופא דכתר נעשה הסת"א זכתי' מה דראש בפרצוף ע"ב דנקודים נק' או"א ע"י אשר בחי' גופא והסת"ב שלו הוא מלך הרעת, ונמצא שו" המלכות דפה דראש דע"ב שבכ"ר היא חלק אחד ממאה אלף נתפרטה שוב לעשרה חלקים עד למלכות דמלכות, א"כ נמצא שהסת"ב דע"ב שהוא מלך הרעת, כבר הוא אתר מאלף אלפים.

והנך מוצא שע"ם דראש הא' דא"ק נתפרשו מעשר לעשר בסבת המסך דהמלכות בי' דכל פרצוף ער שבמלך הרעת כבר נתפרשו לאלף אלפים, ונתבאר בענף"ק, שאם המלך הזה לא נתפשט גם בעצמו להסת"ב, אלא שהיה נשאר במה שקובל מהע"ב, דהיינו מאז"י ע"י, לא היה נשבר, אמנם גם הוא נתפשט בעצמו להסת"ב, ועבר על גבול האצילות, שזה היה שבורתו, כמ"ש בפמ"א דף קס"ו ע"ש. והנה

ונתבררו, ונק' טוב, משום המיתוק דמדה"ר כנ"ל, אמנם כל בחי' שעליהם היה גם הצמצום הראשון, דהיינו בחי' המלכות, שכדי הבחינות כן חו"ב הו"ם השרשים, שבכל קומה וקומה אשר עליהם היה צמצום א"ו המה שנשארו בבי"ע בכחי' ל"ב האבן מחוסר מיתוק דמדה"ר, ועי"כ נק' דע, כי היו לשורש הקליפה והלינין, כמ"ש כ"ז

ודנה נחבאר היטב, שסוד מלכות הדעת נחפרטה מלכותו עד לאלף אלפיו, וכל אלה הם כללות כל הוי מלכות דמיתו, כמ"ש היטב לעיל בפס"ד דף קס"ד ד"ה וגם. וזוהו חבין דכרי הוזהר באדרא נשא דף קל"ה ע"א, המוכא לעיל בתחלת הענף וז"ל, בלע בן בעור, תאנא הוא גזירת דינא תקיפא דתקיפין, דבגניניה מתקשרין אלף אלפין מארי דיבכה ויללה עשיה. והיינו כדאמרן, שבסוד מלכותו דבלע בן בעור כבר נחפרטו הספירות. לאלף אלפים וכיון שנשכרו ונפלו לביע היו טיבכים ומייללין שזה דוגמא למ"ש חז"ל שהיו טיב תחתונים כוכין, אגן בעינין למהו קדם מלכא, והבן, וע"כ סכנה אותם הוזהר בשם אלף אלפין מארי דיבכה ויללה. ובהאמור תכין מ"ש בפס"ד שער ה' ת"א פ"ג וז"ל, ש"ך ניצוצין הם דינין דכורין והם במלכות דאבא. ס"ר דמנצפ"ך הן גבורות נוקבין ובמלכות דאמא עכ"ל ע"ה, שלכאורה נמצאים כסתירה למ"ש הרב כאן, אשר שכי' ניצוצין הם בנוקבא ובמלכות שלה, וס"ר דמנצפ"ך הם דכורין מ"א אלא שהו"א נותן אותם להגוף כסוד הווג ביסוד שלה. אמנם הרברים מבוררים ע"פ הגיל ובפס"ד דף קס"ד ד"ה וגם, אשר כללות הש"ך ניצוצין אינם נמצאים וזלת במלך הדעת, שה"ס התפשטות המלכות דהסתכלות עינין דאוי"א עילאין ובה"א גופא דאוי"א אלו, כנ"ל, ששניהם סכונים בשם ע"כ ואבא נגודע. וזה אסרו במכ"ש הג"ל אשר ש"ך ניצוצין הן דכורין ובמלכות דאבא, דהיינו כדאמרן, שהם בחי' התפשטות המלכות וגופא דאוי"א עילאין, שנק' ביחד אבא, אמנם פ"ר ניצוצין הסכונים מנצפ"ך, שהמה סוד רפ"ח ניצוצין הנבררים בלי סיגוף, המה נמשכים מבחי' התפשטות המלכות וגופא דאבא, כלומר מבחי' הספך שכבר מוזכר לבחי"ב, וע"כ בכנה אותם הרב גבורות נוקבין, משום שנמשכים מהתפשטות המלכות ובה"א גופא דאבא וס"ג כנ"ל, וכיון אוסר רק להבחין ביניהם משורשם, לידע שמספר ש"ך בשלימות אינו נמשך רק ממלכות דאבא, שה"ס מלך הדעת כנ"ל, וכמ"ש בפס"א בענף כ"ב, אמנם הש"ך ניצוצין לפי תכונתם עצמם, ודאי שהם כולם בחי' נוקבין ולא דכורין, כמ"ש כאן בענף ל"ה, אשר כלל המלכים דנקודים כולם, הם טוחין דנקבות וכמ"ש היטב בפס"א, וזכור זה. תשלום הענין בענף הסמוך בע"ה.

ענף לו

ענין ס"ן מה ענינם וכו' ואלו הם ב' יודין שבצורת א' כי יוד עילאה הוא מזה זכר ויוד התאה טוח נוקבא ואות ו' כינתים הוא חד פריסא דאתפרס, הנזכר כוזהר, ויוד עילאה טיין דוכרין ויודין עד האי פריסא שהוא ו', ויוד התאה טיין נוקבין ועילין עד האי פריסא וכו' עכ"ל.

ולחבין דכרין אלו צריכים לזכור כל המתבאר בפס"ד בענף"ק ובפס"ס ט"ו וט"ז, בענין ב' השורשים שמשמשים בכל פרצוף, שהם נמשכים מבי' הצמצומים: צמצום א', וצמצום ב' דנה"י דאי"ק. שמתוך זה נחלק כל פרצוף לבי' פרצופין כי מראש עד הטבור הוא פרצוף מיוחד וכן מטבורו ולמטה הוא פרצוף מיוחד, כמ"ה ואנכי איש חלק ובסוד דחז"ל שדרשו במסוק תפלה למשה איש האלקים אשר סחציו ולמעלה אלקים ומחציו ולמטה איש, ועשיה עניין התחלקות הוה כסוד הפרסא ובסוד הטבור. ונזכיר הרברים בקיצור, כי מכת הצמצום נה"י דאי"ק עלה הספך שבכלי מלכות וכאה לבחי' נוק' דחכמה כי ע"ס דראש שה"ס הסת"א דכך פרצוף, הנכתנים בשם נגלחא ועינים ואת"ס, אשר מקום הספך והווג היה עד כאן רק בפס"י המלכות דראש שנק' מה דראש נמצא

המחשבה עלאה מוחא סתימאה דכרישא דעתיקא האיר בהם, ועי"ז נבררו אלו המלכים, ואז היוחר מוכחר שבהם, שהוא בחי' שיש בהם מא"א, עלו כסוד מ"ן והובררו, והשאר נשאר למטה.

ודע כי אותה הבחי' שעלתה בא"א הם בחי' השערות שבדיקנא דיליה כנודע, כנזכר באדרא כתיקונא קדמאה הנקרא א"ל, אשר בו נ' עלמין, שהם נ' מלכים אלו מהו' מלכים, והם בלע יוכב חשם, ואלו השערות הם נמשכין ממ"ס עצמה כנודע, והוא החכמה סתימא' והוא נוקבא לגבי כתר דעתיקא, נמצא כי השערות האלו הם מ"ן דילה, וע"כ שערי דריקנא הם דינין תקיפין.

ואח"כ היה בירור ב' שכאשר חוברר הבחי' של א"א, אשר היה שם, ויצאו משם ועלו ונתבררו במחשבה דא"א כנזכר, אז הבחי' הזאת דבינה שבתוך המלכות, הובררה ועלתה כמקומה למעלה, ובאשר נתקנו או"א אז הובררה ג"כ בחי' זו"ן, ויצאו משם ועלו כסוד מ"ן אל הבינה.

ואח"כ היה בירור אחר, כי אחר שהובררה הבחי' של הבינה, אז הבחי' של המלכות עלה. ואח"כ כאשר נתקן ז"א הובררה בחי' שיש בהם מן המלכות של ז"א ועלתה שם ע"ד הנ"ל.

ואח"כ כאשר נתקנה נוק' דז"א נתקנה תחלה בבחי' אב"א, ואז עדיין לא הובררה המ"ן דילה, אשר בתוך המלכות הנ"ל. והענין, כי כל אותה בחי' של מעלה ממנה, הובררו מאליהם, עיי המחשבה שבכל בחי' מהם, ולא היו צריכין אל מעשה ההתחונים, שעל ידיהן יתבררו לפי שהקליפות אשר כנגדן אין בהם כח כ"כ, אבל בחי' המ"ן של המל', (דנוקבא דז"א) אשר הם בחי' עשייה, ששם כל עיקר שורש ותוקף הקליפות, לכן לא היה בה כח לתקן ולברר הבחי' של מ"ן שלה שהיה באלו המלכים, לסבת היותן נתונים כעמקי הקליפות החזקים, ולא היה יכולת בהם לבררם עד שבא אדה"ר ועי' מעשיו ותפילותיו היה מכניע את הקליפות

כ"ז בשער מאמרי רשב"י בסופו באורך עשיה. ונתנה נחבאר שהרפ"ח כולו טוב, והל"ב האבן ה"ס רע, ועי' חבין ששניהם יחד דהיינו כללות הש"ך שהם: רפ"ח, ול"ב הנ"ל, מורים שהם בעירוב טוב ורע יחדיו, כלומר בטרם שנבררו זה מזה. ותכין ג"כ אשר מה שמגדיר לנו הרב בשער מרשב"י, שרפ"ח ניצוצין נתבררו ול"ב נשאר לבחי' קליפות ודינין, ותרע, שלא היה זה סעצטו, אלא שזה היה עיי זוונים העליונים, אשר מתחילה עלו כללות הש"ך למ"ן, אשר גם מבחי' ל"ב האבן היה מעורב בהם, משום דלית לך נקודה שלא תהא כלולה בחכמה, כמ"ש הרב בשער מרשב"י בראשית ובמכ"ש, והזך שבו עלה ונתתקן ברדל"א וכגבורה דעתיק, והוא שנק' תמיד בוצד"ק כוזהר וכדכרי הרב, ז"ם שאין בא"א רק ט"ס וחמר מלכות, כי המלכות שלו נתתקנה למעלה ברדל"א, והארתה נתתקנה כגבורה דעתיק הטסיר ונעלם במז"ס דא"א, כמ"ש במקומו בע"ה, אשר כ"ז הוא בחי' הזך שעלה מל"ב בחי' האחרונות הנ"ל. והבן.

וזה אסרו כאן, ונתנה היותם מספר ש"ך ניצוצין וכו', כי ז"פ אדם היא גי' שט"ו וכו', כאופן, שהשט"ו ניצוצין הם ישנות של המלכים, וה' ניצוצין אחרים הם חדשות, וכך כולם הם ש"ך בז"א עכ"ל.

ונקדים דכרי הרב לעיל בסוף ענף ל"ה, ז"ל, לכן אינם עולים בחשבון רק הניצוצין של ד' שמות עסס"ב אלא שהג' בחינות ראשונות דע"ב הם בחי' הפנים, והע"ב הד' הוא בחינת אחרים, וכין כולם הם רפ"ח ניצוצין, אשר אנו סוכירים בכל מקום כחיבורינו זה, עכ"ל.

ולכאורה הרברים סותרים למה שנתבאר בסוף שמרשב"י הנ"ל, שאומר שם שה"ס נ' מלכים, שבכל אחד ל"ב בחי' שבגי' רפ"ח, כנ"ל ע"ש. והענין, כי כל עיקר שביה"כ כבר נתבאה שה"ס שהופרשו מאור החכמה שנק' אצילות וכאו לבחי' בינה וזו"ן שנק' ביע, כמ"ש בפס"א כ"ב וכ"ד ע"ש, דע"כ מכונה בשם מיתה, כי אור החכמה ה"ס אור העצמות דכל פרצוף, דע"כ נק' אור הזה בשם חיה, כנודע, אשר הכלי של הספירה הוא נק' חכמה, והאור שבה נק' חיה, דכחבו"ן המה כינויים דכלים, והאורות שבהם נכתנים בשם נרנח"י, כנודע. ומאחר שהו"ח דנקודים הופרשו מאור החיה כנר שיצא מתוך האבוקה, ע"כ נכתנים בשם סתים, כלומר שהסר להם אור החיה עשיה. ועם זה חבין, שכל ענין תיקונם של המלכים הוא להחזיר להם אורות ההם דהיינו אור חחיה, כאמור.

וזה שמגדיר לנו הרב כונת הרפ"ח ניצוצין, בשם ד' בחי' ע"כ שבד' הפרצופין ע"כ ס"ג מ"ה וכ"ן, שאומר שהמה העיקריים וכל השאר נכללים בהם, דהיינו ע"כ הכונה הנ"ל, כי רק הע"ב שבכל פרצוף

נמצא עתה עיי עליה הנ"ל שהסך עלה מפה ונתתקן בעינים דראש שהים חכמה דראש וע"כ ירד הפה דראש מדרגתו שהיה עד כאן בכחי' הסת"א אמנם עתה שנתתקנו נקבי עינים, לסוד הווג דהסת"א לע"ם דראש שיוצאים מנקבי עינים ולמעלה, והע"ם דגופא ותג"ת להסת"ב נמצאים מתפשטים מנקבי עינים ולמטה, דהיינו באח"ט, ונעשה הסת"ב כפה, נמצא כזה, שהפה ירד וקובל לבחי' טבור, כנודע, דהכלי דהסת"ב נקי תמיד כשם טבור, והנה הע"ם המתפשטים מפה הוה שירד לבחי' טבור, ולמטה, כבר אין בהם אלא ע"ם דסיום, והם מתפשטים במקום התג"ת דמעיקרא עד הטבור דמעיקרא, ומטבור ולמטה נמצא ריקן בלי אור,

והנה נחבאר שסוד הווג דצמצום כ', שיוצא האור דרך נקבי עינים ולא דרך פה דראש, נמצא אור הוה שאינו יכול לבא מטבור ולמטה אלא שנסתים למעלה מטבור, כמ"ש הרב בענף י"ד, דאור הישן שעלה למעלה מטבור שוב לא ירד ע"ש, ונמצא שנשארים הכלים דמטבור ולמטה ריקנים בלי אור,

ונחבאר שם אשר לתיקון זה מתעורר שורש הקדום של הפרצוף ג"כ, וחוזר הסך דנקבי עינים ויורד למקומו הקדום במקום הפה, אשר או שבים האח"ט לבחי' ג"ר וראש, כמו בפרצופי א"ק הקודמים למ"ן, ואו יורדים אורות דתג"ת שהיו באח"ט ובאים למקומם הקדום מפה עד הטבור, ואו יורדים אורות דנה"י ובאים למקומם הקדום מטבור עד סיום רגליו, וזוה מתתקנים הכלים דנה"י ג"כ,

והנ"ך רואה אשר מכה צמצום כ', מוכרח כל פרצוף להצמצא בכ' מצבים: מצב א' מעת לידתו ויצאתו מאור העינים, אשר או אין בו אלא הכ"ד ותג"ת עד הטבור, ומטבור ולמטה הוא ריקן בלי אור, ומצב כ', עיי וווג שני מכה התעוררות שורש א' הקדום למ"ן שאח"ט שבים לבחי' ג"ר, ואו נמשכו גם אורות דנה"י להפרצוף כנ"ל, אמנם תדע, דאוחם האורות דנה"י הנמשכים רק בעת גדלותו, אינם בהפרצוף בקביעות והוא משום שחסרו לו בכניו בעת לידה כנ"ל, וע"כ נבחן הפרצוף שמתבור ולמטה לבחי' תוספת ולא מעיקר בניו ולכן הוא בו בעובר ושכ, ולא בקביעות.

ולפיכך אנו מחלקים כל פרצוף על הטבור לשנים: אשר מטבורו ולמעלה, ששם מתוקנים הכלים באור מתחילת לידתם, הוא נבחן לעיקר הפרצוף, שו"ם דהו"ל מחציו ולמעלה אלקים, כלומר שהאורות נמצאים בקביעות, ולא יחסרו ולא יתמעטו לעולם, אמנם מטבורו ולמטה שהאורות האלו באים לו בחידוש בעת גדלותו בסך תוספות וע"כ אינם שם בקביעות אלא בעובר ושכ כנ"ל, לכן נבחן לפרצוף מיוחד, שאינו מתוכר כלל עם פרצוף הקבוע שמתבור ולמעלה, שו"ם דהו"ל מחציו ולמטה איש, שה"ם איש מלחמה, כלומר שהאורות אינם בקביעות, והכן.

אמנם צריך לזכור כאן הסתבאר בפ"ם בסוף ענף ט' ענין ערך ההפכי שיש בין כלים לאורות שכלים נמצאים העליונים נגדלים מתחילה, וכאורות לתופך שהתחתונים באים בפרצוף מתחילה, באופן שהנפש מתגלה בחחילה מהאורות, אמנם אור הנפש הקו"א מתישב בכלי דכתר, ונמצא שכתר דכלים ככך נתקן באור, וכלים התחתונים חו"כ תו"ם ריקנים, אמנם מהאורות אין כאן אלא אור התחתון שבהם, דהיינו הנפש, ועד"ו להלן, באופן שכתר נה"י דכלים נבחן שחסרו בו ג"ר דאורות, כי אור הרוח מתיישב בכלים דחכ"י, ואור הנפש בכלים דתג"ת, וכלים דנה"י ריקנים לגמרי בלי אור, אלא בעת גדלות שנמשך לו אור

הקליפות והיה מחזיר זו"ן פכ"פ, ואז היו מתבררים חלק המ"ן דנוקבא דו"א כירור גמור, ואז לא היה עוד שם חורבן בעולם והיה אז כמו שיהיה בימי המשיח כ"ב, כי אז כתיב בלע המות לנצח, שהם הקליפות, אשר חיותם הוא בחי' המ"ן אלו שלא הובררו והם עדיין בתוכם, ואם היו נבררין לגמרי היה מסתלק מהם כל החיות, והיו מתים לגמרי.

וזהו ענין אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף, כי כאשר יכלה כל הנשמות הקדושות לצאת משם ועולין בבחי' מ"ן, שמהם נוצרים הנשמות, כנ"ל בתחלת הדרוש, לא יהיה עוד חיות אל הקליפות וימותו ויתבטלו, וזהו בלע המות לנצח, כי הקליפות שנקרא מות תתבלע ותתבטל לגמרי.

וז"ש פ' פקודי דרנ"ח ע"ב כד יסתיים גלוחא במשיכו דרגליו ברגליו, כד"ן יבא משיח, כי הרי אלו בחי' המלכים הם אדם א' מראשו ועד רגליו, אשר נטבע באלו הקליף, ובכל פעם ופעם שיש זווג עליון אנו מעלין עיי הפילתינו ניצוצות הקדושה שבו, בבחי' מ"נ וכאשר יתבררו ויעלו גם הניצוצין אשר ברגליו, או יושלם להתתקן כל אדם הזה, או יבא משיח, וענין רגליו אלו הוא בעשייה, שהוא בחי' רגלים,

ושם הוא סיום הקדושה, שהוא המלכות הנקרא קץ הימין, וכנגדו בקליפה, אשר שם נקרא קץ הימים, וכאשר יתוקנו הנשמות, אשר נפלו עד שם, אז יהיה זמן הנאולה, העולה לנו מכל זה, כי ענין בחי' מ"נ, הם עצמם הם הנשמות הקדושות ממש אשר תוך מלכים אלו שצריך לבררם משם, ולהעלותן בבחי' מ"נ למעלה, ואז יתחברו עמהם מ"ד ע"י הזווג זכר ונקבה, ומכ"י בחי' אלו נוצרים ונבראים הנשמות, וזהו מעם שצריך בכל זווג וזווג מ"ן חדשים אחרים, לפי שאותן מ"ן הראשונים, שבזווג הא', כבר נוצרו מהם בחי' נשמות וצריך בכל זווג וזווג לברר ניצוצין אחרים, ולהעלותן בבחי' מ"ן ג"כ להיות נבראים ממש נשמות אחרות

פרצוף, דהיינו קומת חכמה שבה אור החיה, שנק' ע"כ דכל פרצוף הוא כעיקר שצריך להחזיר להפרצופין שמתו, וע"כ מכנה אותם בשם ד' פעמים ע"כ.

וזוה תכין ג"כ, הגדר דשט"ו ניצוצין שאומר כאן הרב, והוא בסו"ה שט"ו העם ולקטו כמו שאיתא בזוהר שמות ס"ג, וז"ל, שטו העם ולקטו, בשמותא דגרמייחו, והיינו ג"כ בחי' חסרון חכמה שבשביח"כ, כי שטותא מורה על חסרון חכמה, וזהו המוגדר בנדר דשט"ו ניצוצין, דהיינו כגדר החסרון שבהכלים, וגדר החסרון שבהאורות, מוגדר כד"פ ע"כ שהם רפ"ח, כנ"ל, שז"ס דברי הרב בסו"ה מרחפת, שאומר שרומזו מח רפ"ח, דהיינו החסרון שבאורות שנק' חיה כאמור.

אמנם צריך, להבין מאד ענין שט"ו הנ"ל, גם בהחשבון, שיוורה, אשר חסר ה' מחשבון ש"ך, אשר ה' זו החסרה, היא חסרה מבחי' ל"כ האבן הנ"ל, ולא עלה אלא בחי' ז"ך, וה"ם דברי הרב בע"ח בתחילת שער התיקון, גזר והעלה מ"ן שהכונה על ה' הנ"ל שנגזרה בסו"ה ורגליה יורדת מות, וה"ם ארין גזרה, ונשארה ע"כ הרוב בלי אור כ"ל, כדי להעלים מדה"ד מן החיצוניים שלא יתאחזו ויערכו רע בטוב, כמ"ש במקומו, וזוה תכין, דאע"פ שעולה למ"ן מכללות הש"ך ניצוצין, מ"ם המה נכחנים רק לשט"ו ניצוצין כאמור, שזה יורה על העלם הדין שבהם, שה"ם ה' שחסרה מחשבון ל"כ בחי' אחרונות, ונחבאר לע"פ, אשר גם בחי' ז"ך דל"כ בחינות אחרונות, שעלו נעלמו ברד"א, והארתם נתפשט כגבורה דעתיק שמכונה זה בשם כווצד"ק, עש"ה, אמנם משם נתפשט אותה הארה ונעלמה גו כינה, כמ"ש הרב לקמן בשם הזוהר, דהאי כווצינא דקרדינותא בניו גו מעוי דאמא.

והנה כבר ידעת, אשר כל פרצוף עליון מברר לו חלקו מאותם השט"ו ניצוצין, דהיינו חלק הטוב שנק' רפ"ח ניצוצין, והנשאר מה שאינו שייך לו, דוחה אותם לפרצוף התחתון הימנו, ותדע, אשר זה הנשאר מהעליון מכונה תמיד בשם ש"ך ניצוצין, והיינו משום דכווצד"ק דפרצוף העליון, שדחה אותם הניצוצין להתחתון, גם הוא מצטרף עמהם בתשכון, כלומר, שהארתו דשורש הדין דכווצד"ק מתלווה עמהם.

וזה אמרו, שהשט"ו ניצוצין הם ישנים, פ"י הם מכללות השט"ו ניצוצין שעלו לפרצוף העליון למ"ן, והעליון בירר לעצמו בחי' רפ"ח של חלקו כנ"ל, ושאר הניצוצין כמו שהם מעורבים טוב ורע, שנק' ג"כ שט"ו ניצוצין, כלומר, אשר עדיין לא נברר מהם הטוב שהוא רפ"ח כנ"ל, שדוחה אותם להתחתון, נכחנים שהם ניצוצין ישנים, כלומר, שעלו מכבר מן בי"ע להעליון ואותו ההארה מבחי' הגבורה וכווצד"ק דעליון המתלווה עמהם, המה נקי ה' ניצוצין חדשים.

אור דנשמה, מתיישב אור דנשמה בכלים דחכ"ד. ואו יורד אור הרוח למקומו לחג"ת, ואור הנפש יורד למטה מסבור לכלים דנה"י.

והנה נתבאר, אשר כל פרצוף מתחלק לשנים: הא' הוא פרצוף הקבוע ועיקרי שיש בו מעת לידתו. דהיינו ראש ותוך דכלים עד הטבור. והכלים דמטבור ולמטה תשכים או בלי אור. ובענין האורות יש לו רק רוח ונפש אשר אור דרוח מתיישבים בכלים דראש. ואור דנפש בכלים דתוך עד הטבור. ואור דנשמה שהוא אורות דג"ר חסרים לו בפרצוף הוה, באופן שמכחי הכלים חסר נה"י ומכחי האורות חסר אור דג"ר. ואין לו אלא אורות דית' שנק' רוח נפש. ופרצוף הב' הוא הכא לו בגדלותו כסוד תוספות כנ"ל. ונבחן ע"כ שהוא משלים ומאיר להפרצוף בחי' נה"י החשכים שהיו לו ומשיב אורות דנשמה וג"ר שהיו חסרים לו. ונמצא שבאמת עיקר החידוש הוא על אור דנשמה שהגיע לו מא"ס ב"ה. אמנם כיון שבסיבתה מרויחים הנהי את אור הנפש השיוך להם, וע"כ עיקר החידוש נאמר ע"פ רוב על הנה"י. שנק' פרצוף נה"י החדשים. ואע"פ שבאמת עיקר החידוש הוא בהנשמה, כי מתוך שירד אור דנשמה לכלים דראש, ירד משם אור דרוח למקומו לחג"ת. וכן אור הנפש ירד סתג"ת ובא למקומו לנה"י. והרי שלא נתחדש כלל אלא האור דנשמה. אמנם משום שער עתה היו נחשכים הנה"י החשכים כמו שאינם כלל בפרצוף, כי כלים בלי אור אינם ראויים לשום תשמיש, ע"כ ניכר החידוש ביותר בכלים דנה"י, שעתה חורו לתחיה ממש, והכן ההכנות אלו, ולא תתבלבל בזה שלפעמים מובא ענין פרצוף התוספת רק בבחי' המטבור ולמטה. ולפעמים מוגדר רק בענין אורות דחכ"ד. והיינו ע"פ ההכנות ההפכיים הנ"ל שבין כלים לאורות. וזכור זה.

ובזה תבין מ"ש הרב כאן בענף ל"ז שענין הויה דע"כ מ"ג שאנו מכנים לפרצוף, אין זה נאמר רק על בחי' ז"ת דאותו פרצוף, אמנם הג"ר דאותו פרצוף נקרא בשם מ"ב אותיות עש"ה. ותבין זה בהאמור אשר עיקר הפרצוף הוא מה שיש בו מעת לידה דהיינו בחי' נפש רוח שבהפרצוף שנק' זו"ן. וע"כ כשאנו קוראים ומגדירים לאיזה פרצוף בשמו: ע"כ, או מ"ג, או מ"ה, או כ"ן, אין הכוונה רק על בחי' פרצוף הקבוע, דהיינו הו"ן דאותו פרצוף, אמנם בחי' הפרצוף התוספת, שהם אורות דג"ר הבאים לו בעת גדלותו וגם שלא בקביעות זה אינו נכלל בשם ע"כ וכו' רק בשם מ"ב אותיות: ד' דשופט, ויוד דמילוי, וכ"ח דמילוי המילוי, והוא משום שאינם בקביעות בהפרצוף, אלא בעובר ושב כנ"ל. אמנם תזכור שהפרצוף הקבוע נק' זו"ן הוא רק בערך האורות, משא"כ בערך הכלים נק' כח"ב חג"ת וחסר נה"י, כי אור דז"א מתישב בכלים דכתיב ואור דנוק' בכלים דחג"ת, והנה"י רוקים ותשכים לגמרי בלי אור כנ"ל.

ובזה תבין מה שמגדיר הרב בענף כ"ג את השם מ"ב אותיות שהוא רק בבחי' זו"ן כהיפך מ"ש כאן שהוא בחי' ג"ר, כי שם המדובר בבחי' הכלים, אשר עיקר התסרון בריקנית האור לגמרי הוא נכתן במטבור ולמטה שנק' זו"ן, אמנם כאן המדובר בערך האורות, ע"כ נבחן בחידוש הג"ר, כי זהו שבא בבחי' תוספות ממש, כנ"ל, והכן זה היטב כי אי"א להאריך יותר.

המתבאר מכל האמור, אשר עיקר גדר שם מ"ב אותיות הוא על הפרצוף הכא בתוספות בעת גדלות. שבערך הכלים נק' חסיד נה"י חדשים או זו"ן דגדלות, אמנם פרצוף הקבוע מעת לידה הוא אינו מכונה בשום מקום בשם מ"ב, אלא כאחת משמות

עמ"כ

חדשות, וכן בכל זווג וזווג. ונחזור לענינינו כי כיון שא"א להתברר מ"ג דנוקבא דז"א אלא ע"י התחתונים, וכמש"ה ואדם אין לעבוד את האדמה, ולכן יצאו זו"ן אכ"א, כי אם היו חוזרין פב"פ, היו הקליפות נאחזין באחוריים של הנקבה, לרוכ תקפם כנ"ל, כי עדיין לא היו מבוררים לכן הוכרחו לישראל אכ"א.

ענה לה

בתחלה אודיעך דרך קיצור, כי כל בחי' מ"ן שנבררו מן הזו מלכים ועולים עד הנוקבא עליונה, אינם ראויין להצטייר לעשות מהם בחי' ולד עד פעם ב'. וביאור הענין הוא כך, כי הנה נתבאר אצלינו כי מ"ן דאו"א הם זו"ן, שהם הכנים הראשונים שלהם. גם נתבאר אצלינו כי כל תפלותינו וכוונותינו הם לברר ולהעלות הניצוצין של זו מלכ"י שמחו, שהם רפ"ח ניצוצין, וע"י תפלתנו אנו מעלין הניצוצין האלו עד יסוד נוק' דז"א, בבחי' מ"ן, ונמתקים ונתקנים שם כי יורדין מ"ד במקום שהוא שעלו מ"ן ומב' בחי' אלו נעשה צורת הולד. גם נתבאר בדרוש א' כי אין בנו יכולת לברר כל הרפ"ח ניצוצין בפעם א', כי אם היה כן כבר בא משיח והי' מתקיים בלע המות לנצח כנ"ל, אמנם בכל תפלי' ותפלה כפי כוונת האומרה וכפי זכות הזמן אשר אז נאמרה התפלה ההיא כך מתבררין שיעור קצוב מהרפ"ח ניצוצין עד שנמצא כי קודם שיבא משיח יכלו ויוגמרו כל הרפ"ח ניצוצין להתתקן.

ודע כי זולת מה שאנו אומרים, שהמ"ן אשר בז' מלכים הם בחי' הנשמות הנה גם העולמות העליונים הובררו משם כנזכר בע"ה בדרוש ג' וכמש"ש בדרוש א', אמנם אחר שנגמר להתברר מחלק זו"ן עצמן, אז מה שנשאר להתברר הם בחי' של הנשמות היוצאין מעולם אצ"י כנודע, והכן זה מאד.

והנה הזווג הראשון שהיה בעת בריאת העולם היה ע"י גם בבחירתו יתברך וברצונו הפשוט, כמ"ש בזהר פעמים

פעמים

וזה אמרו, אע"פ ששם נראה שהם ש"ך ניצוצין וכאן קורא אותם רפ"ח הכל הוא ענין אחד עכ"ל. דהיינו כדאמרן, שמה שהעלין מברר לעצמו מהש"ך ניצוצין, ה"ם רפ"ח, והשיריים שאינם ראויים לחלקן ודחה אותם לתחתון ה"ם ש"ך, בשביל שמעורכים טוב ורע כאמור וכן זה הפרצוף מברר מהם רפ"ח הראויים לו והשיריים שלא כירר דחה לפרצוף היותר תחתון וע"כ נק' השיריים ההם ג"כ בשם ש"ך, וכו' עדין.

ונמצא כי הם ש"ך ניצוצים אחרים כנוקבא: כבר נתבאר לעיל, אשר כל בחי' הניצוצין דמ"ן דכל פרצוף ופרצוף מה"פ, מוגדרים בשם ש"ך כהיותם קודם הברירה, ובשם רפ"ח היינו אחר הברירה, ואז נכחנים בשם שכ"ה, כמ"ש בפנינו. אמנם ענין ד"פ ע"כ שהם רפ"ח, יורה על עת היותם כבי"ע, בטרם שעלו, שהם שם כסוד מת' רפ"ח כחסרון אור החיה כנ"ל, שהם בחי' גבורות ודינין גמורים וכמ"ש במכ"ש שער ה' ח"א פ"ב, זו"ל, וכפי מנין ש"ך ניצוצות של אור שישנם באותם הכלים, כן הניצוצין של הסיגים היוצאים מהם; הם ש"ך ניצוצין דוגמתם. והיינו כאמור, שהשיריים הנרחין לתחתון מוגדרים חסיד בשם ש"ך ניצוצין.

וע"ש עוד בפ"ג, זו"ל, כי בכל בחי' ובכל מדרגה חוזרים ומתבררים הש"ך האלו עד סוף העשיה, עד שנשאר מהם סיגים גמורים שאין בהם תועלת שהם הקליפות, עכ"ל. וצריך שתדע שג' בחי' יש בסוד המ"ן: אורות, ניצוצין, כלים, וכל המדובר שבכאן, הוא רק בניצוצין דמ"ן, אמנם בחי' האורות והכלים דמ"ן, יח' בענפים הבאים בע"ה.

והוא בחי' הרחמים המשותפין עם הדין שבה וכו', נמצא כי הה"ג הם ה' דין מתפשטים עד ש"ך וכו': דהיינו כנ"ל, שיש בה שמו' ניצוצין ישנים, שהם מכללות הש"ך ניצוצין שעלו מבי"ע, ועוד יש בה חמשה ניצוצין חדשים, הנמשכים מבוצ"ק דגניו גו אמא, שיהר הם ש"ך ניצוצין, המרומוזים בה"פ דין שבה' שמות אדני. וכבר נתבאר לעיל כסוד בוצ"ק ה"ם בחי' הז'ך מ"ב בחי' אחרונות, דהיינו הנמשך מנקודה דצמצום א', כמ"ש לעיל באורך.

וזה אמרו, כי בוצינא דקרדנותא, ה"ם בחי' שורש כל הגבורות והדינין דמטיקרא. פי' משורש הראשון שמצד צמצום הא' כנ"ל. שהם שורש הכל, אלא מתוך שנמשכים מעילא לתתא, דהיינו מגבורה דעתיק כנ"ל, ע"כ נק' ה' ניצוצין חדשות כנ"ל, המתחברים עם שמו' ניצוצין הישנים, ועושה אותם כמספר ש"ך, וע"כ נכחנים למרת הדין.

וזה אמרו, ונשאר את ראשונה דארני שחוא א', והוא בחי' הרחמים המשותפים עם הרין שבה. ואת א' זו מורה על שם אהיה שהוא רחמים עכ"ל. פ"י כי אהיה ה"ם הכינה ובחי' מסך דבחי"ב שה"ם הרחמים, ככענה"ק ע"ש, והנה ע"י ה' אורות אלו מתבסמין השיך דינין רנוק' בסוד שיתוף הרחמים ברין. והנך רואה שגם ה' אלפין אלו הם בחי' מסך שה"ם עוביות, אלא משום שנמשכים טאמא, ע"כ מבסמין מדה"ד רשיך דנוקבא.

ותכין אמנם ההפרש מה' גבורות ראשונות שקיבלה טאמא שנחטברו עם השמ"ו שלה לשיך, ובין ה' אלפין אלו שגם המה מגבורות דאמא כאמור. והענין, כי השיך דינין המרובזים בה"פ דין דארני' היינו כללות השירים שנדרחו מפרצוף העליון בסוד סיגים, כלומר שיש בהם עירוב טוב ברע, והעליון לא היה יכול לבררם מפני שאינם שייכים לחלקו ולכתינתו, דע"כ מוכרח להורירם לפרצוף התחתון, בהיותם עוד מעורבים בסיגים כנ"ל בתחילת הענף. אמנם הני ה' אלפין נתירו שמקבלת מאימא מסוד אהיה המה באים מבחי' הרפ"ה הנקיים והברורים כבר בהעליון, ולכן אע"פ שהם ג"כ מבחי' גבורות, כלומר מבחינת מסך דאמא, אמנם מתוך שהמה כבר נקיים וקדישין עכ"פ בהעליון, ע"כ המה נבחנים בתחתון למדת הרחמים. ודע שכל לשון של מדה, מורה גבורה ודין, וע"כ מכונה מדת הרחמים, להיותה ג"כ סוד גבורות, אלא דאמא, כאמור.

וע"י אותם הה"ג קדישין אחר ינין.
 שהם טפה דאמא וכו' נתבסמו ונתקנו: דהיינו כאמור, להיותם באים מהברורים הנקיים דאמא, דע"כ נק' הנוק' עתה דינא רפיא, אמנם מטום שקיבלה מיתוק זה, נק' דינא קשיא. באופן שא' דארני מורה רחמים, שה"ם הי"ג קדישין הנ"ל, ודין דארני הם דין וסוד שיך ניצוצין, שה"ם דינא קשיא, ונמצא שארבע אותיות אדני ה"ם שיך ניצוצין, בצירוף הי"ג המבסמין אותם, שה"ם שכי"ה ניצוצין, שגדרם דין מסותק בה' נהורין דאמא כנ"ל.

ענין נער ונערה כי נער גי' שיך ניצוצין עד דלא אתבסמו וכו' שזהו ג"כ הכונה בוזה פרשת בא דף ל"א הנ"ל וז"ל כי יהיה נערה בתולה נער כתיב, מיט שכל זמן דלא קבילת דבר אתקריאת נער. וכו' ע"ש. דהיינו שעדיין הנוק' אינה ראויה לקבלת דבר כתינותה כחשבון שיך שה"ם דינא קשיא, משום שאינה ראויה לביור כנ"ל, אלא עד דמקבלת ה' אלפין, נהירו דאהיה דאמא, שה"ם הי"ג קדישין, דאז אתבסמת וראויה לקבלת דבר, שעל ידו מתבררים, אז אתקריאת נערה, שהיא כחשבון שכי"ה, שמורה שכבר השיגה השיתוף דמדה"ר.

והנה מנצפ"ך גי' פ"ר זה החילוק שיש בין שכי"ה וכו': הנה זה כבר נתבאר לע"ל, דענין הכיטוש דכוצד"ק דאפיק ניצוצין לשיך עיבר, שזה נהג בכל פרצוף מה"פ דאצילות, כי בכח הכיטוש דכוצד"ק מתבררים המוחין בכלהו פרצופין. כמ"ש הרב במכו"ש שי"ג ח"ב פ"ו, וז"ל, והנה הכוצד"ק שהיא גבורה דעתיק שורש לכל הגבורות כולם, ובכחה יכולה המחשבה לברר ביורין וכו', והנה כאשר זו הכוצינא בטש כגו מחשבה מעלה את הברורין מבחי'.

פעמים הרבה, כד סליק ברעותיה למברי עלמא וכו'. וצריך להבין על מה בכ"פ, שמדבר כבריאת העולם או בתחלת אצ"י מדבר בלשון זה, כד סליק ברעותיה.

אך הענין הוא בא' מב' פנים, והם ענין א', והוא, כי איא לאו"א שיזדונו אם לא ע"י מ"ן, שהם הו"ן, שהם הבנים ראשונים שלהם, כי זהו ענין ואדם אין לעבור את האדמה, כי אין עבודה וזריעת האדמה, שהוא נקבה העליונה, נעשית, אלא ע"י האדם המעלה מ"ן, וא"כ בפעם ראשון שנברא העולם לא היה אפשר להבראות, כי הרי עדיין לא היו זו"ן נבררין ועולין בבחי' מ"ן, וא"כ גם הזווג עליון לברא את העולם לא היה יכול להזדונו, לכן על' ברצונו הפשוט ובבחירתו ית' שאפי' בלתי העלאת מ"ן נזדונו, והאציל את עולמו. אמנם אחר שכבר נולדו זו"ן, אז משם ואילך אין עוד שום זווג למעלה, רק ע"י העלאת מ"ן.

גם פ"י כד סליק ברעותיה כו', הוא יותר נעלם, והוא כי הנה אין הזכר העליון נתעורר לזווג, רק עד אחר שהנוק' עליונה התקשט ותכין עצמה לזווג ותמצא חן בעיניו, ואז הוא מתעורר להזדווג עמה, שאל"כ הנה הוא עסוק תמיד למעלה לקבל שפע ולינק מאמו ואינו רוצה לתת מהשפעתו לזולתו, עד אשר הכלה העליונה תעדה כליה ותקשט עצמה, ואז יזדווג עמה ומשפיע בה.

ונודע

מבחי' השכי"ה ניצוצין ושם מתבררים, והטוב שבהם נחקן שם, והפסולת שהם הסיגים, מתברר וזריק ליה, שאינם מבחי' הראויה שם לעשות מהם בחי' או"א, ולכן זורקם, וחוזרת אח"כ להחבר גו מחשבה דאמא לצורך זו"ג, וכן עדין ככל הפרצופין, עד שנעשה לפסולת גמור עכ"ל. וכן במכו"ש ש"ה ח"א פ"ב וז"ל, בטש כוצד"ק ומליק גו מחשבה ניצוצין זריק לשיך עיבר, ובריר פסולת מגו מחשבה ואתבריר וכו' כמחשבת עתיק הוברר ארין, ובמחשבת א"א הובררו או"א, ובמחשבת או"א הובררו זו"ג, ובמחשבת זו"ג הוברר עתיק של בריאה, ובמחשבת עתיק דבריאה הוברר א"א של בריאה, וכן כיוצא בזה עד סוף. עולם העשיה וכו' עכ"ל.

והנך

והנך רואה שענין הכיטוש דכוצד"ק נהג בכלהו פרצופין, כי ככחה יכולה המחשבה לברר כנ"ל. ובזה תבין ההבחן מבין ה' אותיות מנצפ"ך שהם בחי' גבורות הזכר, לשכי"ה ניצוצין שהם גבורות הנקבה, כי השכי"ה ניצוצין שייכין לבנין הנקבה עצמה שיהיה ראויה לקבל עליה דבר, אמנם עדיין אינם נבררים הטוב מהרע, אלא שנמתק הדינא קשיא שבה, משום שעכ"פ בהעליון היו נקיים וברורים, אבל ענין הברור אצל הנוק' עצמה, זהו שנעשה ע"י גבורות הזכר, דהיינו ה' אותיות מנצפ"ך הנ"ל, כדברי הרב במכו"ש הנ"ל שהכוצינא מעלה את הברורים מבחי' השכי"ה ניצוצין. באופן, שהשכי"ה ניצוצין הם בנין הנוק' בעצמה כסוד דינא רפיא, וענין הברור דניצוצין ההם, הם ע"י הי"ג דזכר, שנתנין אליה כסוד שלה, שבכחם נעשה הברור, והבן היטב וית' עוד במקומם באורך בע"ה.

והנה נתבאר שמוד שט"ו ניצוצין הם בחי' ניצוצין עצמם שנפלו לבי"ע ועולים בסוד מ"ן, ומגיעים לכל פרצוף מה שראוי לחלקו, ובחי' ה' גבורות המשלימים לשיך בסוד הי"פ דין, הם שנמשכין מכוצד"ק מסוד שורש הרין דמעיקרא, ואז נבחנים הניצוצין בבחי' דינא קשיא, וה"ם נער, ואח"כ, כשמקבלת הי"ג קדישין דאמא, אז מתבסמין, ונק' שכי"ה ניצוצין וה"ם נערה, ובזה, ראויה לקבל הי"ג יותר כמותקין מסוד הזכר, שה"ם פ"ד דמנצפ"ך, שבאלה מתברר הטוב משכי"ה ניצוצין שלה, שה"ם השלמת המסך ותיקון היסוד בסוד התשכון כנ"ל, ואת הסיגים שהם ג"כ בחשבון שט"ו ניצוצין, דוחית אותם לפרצוף תחתון הימנה. וכן עדין בכלהו פרצופין דאבי"ע ע"ד הנ"ל עד שנשארו הסיגים בלי טוב כלל, ואז נק' בחי' ל"ב האבן לבד, והנה נתבאר גדרם של הניצוצין: רפ"ה ושט"ו, שיך, ושכ"ה, ופ"ד דמנצפ"ך, כל אחר על היכנו, וזכור אותם שהמה כללים גדולים ונחוצים לדרושים הבאים לפנינו בע"ה.

ענף ל"ז

ז"ה היה כוננו לברוא מלכים אלו והמיתן והבן זה: כבר נתבאר זה לעיל בענף י"ב איך מיתחן ותחייחן של אלו המלכים גרמו ענין שזר ועונש, שה"ם עשרה מאמרות, ע"ש בפמ"א ובפמ"ס.

והנה כל אלו המוחין הם בחי' הדינין והם לעולם בחי' הנוקבא: כלומר, כל המוחין הכלולים במלכים דנקודים שנשכרו ונפלו לבי"ע, הם כולם בסוד אדם אחד מראשו עד רגליו שנמכר בקליפות, אשר בעולם התיקון מתברר לאט לאט בסוד שימא אלפי שני ובסוד עשרה מאמרות, וכל מה שנתברר ממנו נעשה למוחין בפרצופי עולם האצילות. אמנם כל כמה שאינו מתברר כולו בסוד בלע המות לנצח, עדיין נחשבים המוחין ההם כבחי' דינין, כלומר בלתי שלימים, דע"כ אינם קנועים בהפרצופין, ונמצאים בעולה ויורר בשכתות וחול. וזה אמרו, שהם כבחי' דינין, והם לעולם בחי' הנוקבא. כי המוחין הללו העולים וזכררים, אינם נבררים אלא בעזרת המ"ה החדש, באופן שהם נמצאים אלו בבחי' נוקבא, בסוד כל מה שקנתה אשה קנה בעלה.

והנה

עסמי. כדברי הרב הגיל בענף ליו עשה. וכוה חבון הכחוב כדניאל ו' תוה הוית ועתיק יומין יתיב וכו' אלף אלפין ישמשונה ורבו רבון קדמוהו יקומון עיש שמויה הוה סוכב על שם מיב הגיל. שהים הפרצוף הנוסף בעת גדלות כניל אשר מיב הראשון יצא בנקודים במלך הדעת. כדברי הרב לעיל בענף כ"ג. ונתכאר הוטב בענהיק אשר רק במלך הדעת נמצאים כל הוית דנקודים בשלימות עשה. כל כל העים דנקודים בכללם כמו שיצאו מאור עינים דא"ק, היו חסרי וזיג דכלים וזיג דאורות, שאור דרוח נתלבש בכלי דבתר, והנפש בכלי דאוי"א ע"י והוית שנק' וזיג דכלים היו חשכים בלי אור. עד שהגיע להם אור דגדלות מיסוד דא"ק שהים מיב הראשון, שהאיר הגי' דאורות של כלל פרצוף הנקודים. גם נמשכו נהי' חדשים מאימא עלאה לזיג דנקודים מסוד הסתכלות עיינין דאוי"א ע"י. כמ"ש שם באורך שוים התפשטות גופא דע"ם דאוי"א ע"י שהיו בקומת חת. והוא הנק' מלך הדעת או בלע כן בעור כניל. גם נתכאר לעיל בפס"ם ר"ז שמלכותו תפרט כסוד אלף אלפין. ובשגבר נמשכו ממנו אלף אלפין מארי דיבכא ויללה דהיינו מסכת נפילתם כבייני עיש ביאור החשבון ההוה כדיוק.

גם נתכאר שם שכל מה שנמשך בנקודים מאור העינים לכר לא נשבר ולא נתכלל, שוים פנים דגי' שנשארו דהיינו, מה שהיה בהם מתחילה לידתם, שוים פרצוף הקבוע שאינו בכחי' עובר ושב כלל, כניל באורך. אלא רק מה שנמשך מאור יסוד דא"ק שהים אור דגדלות וכחי' פרצוף התוספות שזיגו בקביעות רק בעור ושב, לכן רק אור הוה נשבר ונתבטל עשה. והנה נתכאר אשר מיב הראשון כלומר וזיג דגדלות הראשונים בכחי' תוספת הוה שיצא. במלך הדעת, ובשכירותו ונפילתו לבייע נמשכו ממנו אלף אלפין מארי דיבכא ויללה. אשר בכחי' ניצוצין מוגדרים בשם שיך כחי' ניצוצין כמ"ש מעט ונימוקו עשה.

וכבר ידעת שתיקון אלו השיך ניצוצין או האלף אלפין מארי דיבכא ויללה הם רק כסוד העלאת מי' מבייע לאצילות, שממנם נתקנו כל הסוחין דנקבות דפרצופי אבייע דאצילות, כמ"ש הרב בענף זה כסוד ב' יודין שכא' אשר יוד עילאה הי"ם מוח וכו' ומיד שוירדין עד האי פרימא דאתפרס. שהים ו' שבאמצע, ויוד תתאה הי"ם מוח נקבה ופ"ג, שעולים עד האי פרימא עשה. פירוש, דכבר נתכאר סוד התחלקות כל פרצוף על הטבור או על הפרמא שהים ב' כחי' הפרצופין הכלולים בכל פרצוף: דפרצוף הקבוע נמשך עד הפרמא ושם נספס ונסתים כניל. ופרמא ולמטה הי"ם המקום לפרצוף שני הבא רק בעת גדלות דכחי' פרצוף שאינו קבוע. וע"ז רובו ציור הא'. אשר מוח זכר ומיד הי"ם פרצוף הקבוע הסתים למעלה ספרמא שהים הוי' שבאמצע הא', אמנם המי' יכולין להתעלות עד שם שמש, והוא ששום שכבר היו שם בעת מלך הדעת. כלומר כפרם שנשכרו ונפלו לבייע וע"כ גם עתה יכולים להתעלות עד האי פרימא. ושם נעשה הוונג כסוד שימושא דערמא. שזמיה אלף אלפין ישמשונה, כלומר שמאותן האלף אלפין מארי דיבכא ויללה הוחזרו ונתקנו בעת התיקון דעתיק יומין דכחי' מי'. אשר כוה נמצאים הספירות מתפרטים והולכים עד רבוא רבבן, כי כבר ידעת שמכל זוונו ויצא ראש זנוף כסוד הסתי"א והסת"ב, בהסת"א לסוד ע"ם דראש דע"י ונמצאים האלף אלפין דמלך הדעת שמתפרטים שוב לעשרה. והנם עתה עשרה פעמים אלפי אלפים ובהסת"ב מתפרטים עוד מעשר כניל דף ר"ז דיה והטעם ע"ש. נמצאים עתה ק' פעמים אלף אלפים שהם רבוא רבבות שוים ורבו רבון מן קדמוהי יקומון. כי האורות שמשכור ולמטה שכחם עיקר החידוש דפרצוף שאינו קבוע, כניל נק' בשם קיסה, ולהיות שמעת לידתו היו הנחי' חשוכים בלי אור כניל, דע"כ הקטן כשנולד אינו יכול לילך ולקום על רגליו, אמנם כסוד העלאת מי' דבייע הגיל חוזרים ומתחדשים נהי' בכחי' וזיג דגדלות, ואז נשלם הפרצוף כסוד הקיסה על רגליו, וז"ס ורבו רבון מן קדמוהי יקומון, כלומר דמכת העלאת מי' לשימושא וזונו כסוד אלף אלפין דשביח"ב, נמצאים שמתפרטים בעתיק יומין וראש זנוף, ככ' כחי' הסתכלות: הסתי"א, והסת"ב, שבהסת"ב מתפרטין לרבוא רבבן כניל, ואז נשלם גם הפרצוף שמשכה לטבור, דהיינו ממש אותו פרצוף של תוספות שנולד ונשכר כו"ח דנקודים, שנתחדש עתה וקם בתיקון עתיקיומין, וז"ס ורבו רבון מן קדמוהי יקומון,

ונודע כי קשומי כלה העליונה הם הנשמוי הצדיקים העולין בה בכחי' מ"ן, והם גורמין לזווג עליון. ואמנם בפעם א' ובזווג א', נתעורר הזכר מעצמו בלתי התעוררות הנקבה, ועלה בו רצון והאורה להזדווג אפילו שלא היה עדיין בחינת מ"ן, וע"כ הזווג הזה הוא נעלם מאד, ולא היה בכחי' זווג יסוד דיליה ביסוד דיליה, כי לא היה עדיין אז נקבה נבראת בעולם, וא"כ עם מי יהיה הזווג בעת שנברא העולם, לכן הזווג ראשון ההוא היה ברצון העליון, מחשבה, מוחא עלאה כסוד הרצון העליון שכולא דכורא, ואין שם היכר נקבה, והבן זה. ואח"כ, מאז ואילך תמיד היה הזווג ע"י זו"ן.

ונחזור לבאר עתה הקדמה ראשונה, שכל מי' צריכין להתתקן ב"פ, והענין כי הנה גם זו"ן נתבררו מכחי' רפ"ח ניצוצין כניל, וקודם שהובררו זו"ן, אז היה הזווג עליון שלא ע"י מ"ן, ואח"כ בפעם ב' היו זו"ן בכחי' מ"ן לאו"א, ואז התחילו קצת ניצוצין של נשמות לעלות בכחי' מ"ן לאו"א, ונתחברו עם זו"ן אשר שם בכחי' מ"ן, כניל, כי אחר שהובררו חלקי זו"ן אז מה שנשאר באותן רפ"ח ניצוצין הם כחי' נשמות כניל, ולכן כיון שהובררו זו"ן, התחילו גם הנשמות להתברר ולעלות, ועלו גם הם למעלה עם זו"ן, ונתחברו עמהם לעלות גם הם בכחי' מי'.

והנה אז בפעם ב' שהוא זווג ב' כניל, לא נצטייר ממה שנתברר מן הנשמות כניל, ולא נעשה מהם צורת ולד כלל, כי עדיין אינם ראויין להתתקן כי באותה שעה עלו מן הקלי', אבל הם עומדין שם עד הזווג האחר, שיהיה אחר הזווג זה הג'ל, ואז עולין מ"ן אחרים, כנודע, כי בכל זווג עולין מ"ן חדשים, ואז אותן המין ראשונים, הם מתעבים מצטיירין ונתקנו, כי כבר נשתהו תוך הנוקבא אותו הזמן, וכבר נתקנו, והמין חדשים משתהין שם בלתי ציור, עד שיבא זווג אחר, ואז אלו שנשתהו נצטיירו לגמרי, והמין חדשים מתעבין שם עד זווג אחר, וכעדי' נמשך מבריאת עולם עד ימות המשיח.

כלל העולה, שאין שום בכחי' מי' שאין עולה פ"א בכחי' מי', ואח"כ בזווג ב' שלאחריו הם נתקנים ומצטיירין ונעשו נשמה מתוקנת, ואז יורדת ומתלבשת בגוף בעוה"ז.

והנה באלה המלכים יש בהם חלק אל הכינה וכו': הלשון כאן אינו מסודר. וצ"ל, והנה באלה המלכים יש בהם חלק: אל א"א ולמלכות דא"א, וא"ל אבא ולמלכות דאבא, וא"ל אמא ולמלכות דאמא, וא"ל ז"א ולמלכות דז"א. וכונתו, כמ"ש לעיל בענף ל"א, בסוד פ"א דאותיות, שהם מ"ם ראשונות דכל פרצוף, וסוד חשבונם, שהם המלכות וכל פרצוף, עשה. ואח"כ היה בירור ב' שכאשר הוברר הבחי' של א"א אשר היתה שם ויצאו משם וכו': יש כאן השמטת הדפוס, וצ"ל: היתה שם [או הובררו ג"כ בחי' או"א] ויצאו משם וכו', והיינו ע"ד שכתב לקמן בתיקון או"א, וז"ל, וכאשר נתקנו או"א אז הובררה ג"כ בחי' וז"ל ויצאו משם וכו' כי הברור גורם היציאה לחוץ.

והענין בקיצור נמרץ, כי נתכאר לקמן בענף ל"ח, שמתחילה נתבררו ה"פ אצילות כסוד סליק ברעותי' כלומר מצד המאציל עצמו, וכוה נתבררו א"א ואוי"א בשלימות דח"ס, אמנם הווי"ן נתקנו, רק אב"א, כלומר בחוסר ג"ר. וז"ל דו"ן אין תיקונם זולת ע"י האדם התחתון, עשה. פ"י, כי קוטב התיקון מצד המאציל, חבין מהמתכבאר בפמ"א דף קמ"ט ד"ה ולכן דף קמ"ט ד"ה וטעם, כסוד רישא גועא שכולא, שהם ג' כחי' של חו"ג: הא', ה"ם קיבוצם בראש, הכ', התפשטותם בחו"ב עצמם. חג', התכללותם ביסוד עשה. ותרע', שתיקון א"א הוא כסוד קיבוצ' דה"ח וה"ג שבראש הקודמים והשוכים הרבה מאור החכמה שבחו"ב, וע"כ נק' א"א דעת עליון דכללות ה"פ אצילות וה"ם רישא. ותיקון או"א, ה"ם התפשטות ה"ח וה"ג שבחו"ב עצמם, שנכחנים לכחי' אור החכמה ועצמות כסוד גועא. וע"כ יש בהם אור דגי' משא"כ תיקון זו"ן, ה"ם התכללות ה"ח וה"ג שביסוד, כסוד שכולא, שאינו נכחן לאור החכמה רק לאור דחו"ג לבר, וע"כ נמצא הווי"ן בחוסר ג"ר, עשה וחבין:

והנה אותם המוחין שבהמלכים בזמן היותם כבייע, היו מעורבים זכ"י, וכן עלו למי' לע"ב ס"ג דא"ק, כהיותם בעירוב, ובאור הזווג הנעשה עליהם הולכים ונכררים, שמתחילה נכרר סוד רישא, דהיינו דעת עליון שהים קיבוצ' דה"ח וה"ג שבראש, שז"ס תיקון פרצוף א"א כניל. ויחד עם תיקונו, הובררו ונדחו כחי' או"א לחוץ מא"א, כלומר שנכררו שהמה מכחי' התפשטות חו"ג דחו"ב, ולאפוקי מדעת עליון, ואחר שהוכרו לכחי' חו"ב, אז חוזרים ועולים למי' לא"א, שאז נמשך ומתפשט להם ה"ח וה"ג המיוחדים להם, שכוה מתקנים או"א כסוד אור העצמות, כניל. וזה אמרו, שכאשר הוברר הבחי' של א"א אז הובררו ג"כ בחי' או"א ויצאו משם, דהיינו כניל, כי הוכרו שאינם מכחי' דעת עליון, וע"כ אומר ויצאו משם, ועלו ונתבררו כמחשבה דא"א. כלומר, לסוד הזווג, שכוה מתפשטים אליהם החו"ג מדעת העליון ומתהפך בהם לאור החכמה ממש. ועדי' חבין יציאת הזו"ן מאוי"א ועלייתם למחשבה דאוי"א כסוד מי'. אמנם החו"ג המתפשט לזו"ן, אינם נכחנים רק לחו"ג, וחסרים מאור העצמות כניל, שזוה צריכים למע"ט של האדם שממשיכים לו הגי' גם לג' כחי' של ג"ר, הנק': גי' דנשמה, גי' דחיה, גי' דחידה.

שער הכללים

פרק ראשון

כשעלה כרצונו יתברך שמו לכרוז את העולם כדי להיטיב לברואיו... האציל נקודה א' הכלולה מו' (והם י"ם של העקודים שהיו בכלי א') ולא היו נראים. דרך משל האדם מורכב מר' יסודות, ואינם ניכרים בו כל א' וא' בפ"ע, וכן הענין בבאן נקודה זו היתה כלולה מעשר בתחלת אצילותה וזו היא למעלה מן הכתר (שהוא) עתה, כי משם שואבים כל ה"ם שמע וחיות מנקודה זו, גם אור וחיות נקודה זו יורד מן המאציל בתוכה ביהד שהיא הכלי עם נשמתו כהרין קצצא דלבושיה מניה וביה.

והיו בה: ו' אורות פנימים, וי' אורות מקיפים, ואור המקיף מחוץ לכלי, ונודע, כי המקיף גדול מהפנימי, כי א"ם מצומצם תוך הכלי משא"כ במקיף, וי"ם, ודברתי אתך מבין ב' הכרובים, שהיה מצומצמת שם השכינה, ומנקודה זו נתפשטו ינקודות מכתר, עה המלכות, עדיו: כי מהיותו מוכתר ועליון מנקודה זו, נעשה כתר, ונתפשט למטה, ושאר ה"ם כלולים בו, ומה שנשאר בתוכה, נ"כ מסובחר הנשאר, מתפשט למטה, מהכתר ונעשה חכמה, והח' כלולים בו, ואח"כ, בינה, והו' כלולים בה, ואח"כ היו נקודות יחד, ואח"כ המל', והו' נקרא, עולם, התהו ובהו, ועולם הנקודות, והאור העליון, היה נכנס בתוכו, ר"ל, בתוך הכלי, ואור א"ם מקיף לכתר ומתפשט עד סיום, מקום כל ה' ספירות, ומא"ם שבכתר, נעשה פנימי ומקיף אל החכמה, והמקיף שבכתר, נעשה מקיף עליון אל מקיף החכמה, וכן כולם, והענין, כי מה שהיה יכולה לקבל מן האור המאיר בתוך הכתר, נשאר בו בסוד א"ם, והשאר היה מקיף מבחוץ, וכן עדיו מכתר לחכמה, ומחכמה לבנינה, ומבנינה לויק ביהד.

ודע כי שמש ומנן ה' צבאות, וכמן שהשמש אור, עליון גדול ואין יכולת להביט בו, כי אם בהתמטעות: דרך חלון, או ע"י ריחוק מקום, או ע"י נקב קטן, והנה בעולם האצילות, האור בא שלא ע"י מסך כלל, אך כשבא אור א"ם בכתר, אין בו יכולת לסבול רק ע"י ריחוק מקום, אך מכתר לחכמה אין בו ריחוק כלל, אבל בא ע"י חלון, פ"י, מסוד דא"א הנקרא חלון, שנתמטע האור מממות שהיה, גם מחכמה לבנינה בא ע"י חלון, פ"י, מיסוד אבא שהוא חלון אחר קטן, אמנם בו"ק עצמו, חלונותיהם שזין מזה לזה, כי כולם בחי' א', אח"כ מיסוד למל', בא האור מחלון קטן וצר מאד, פ"י, מיסוד דו"א הנקרא חלון נ"כ, וצר מאד דונמת נקב קטן, אך הוי"ק אין בהם שינוי מזה לזה רק לפי ריחוק וקירוב, לבל לא ברוהב וצרות החלון, כי כולם שזין.

וה"ם ו' הקפות, כי הם בסוד המלכות, שיש בה כללות ו' הקפות, ומנ"ד שבכתר, יצא א"ם אל ז"ת שבו עצמו, ומז"ת שבכתר, יצא א"ם ב' אל נ"ד החכמה, ומנ"ד החכמה, יצא א"ם ג' אל ז"ת שבו, ומז"ת של חכמה, יצא א"ם ד' לנ"ד שבבנינה, ומנ"ד של בנינה, יצא א"ם ה' לז"ת שבה, ומז"ת שבבנינה יצא א"ם ו' לז"ק, ומנ"ד יצא א"ם ז' אל המל' וכל אלו נכלצין במל', לפי ו' הקפות רומזין במל'.

אך מצאתי להר"ם מינין באופן אחר, והוא סוד ו' מקיפין אל מל', מטה למעלה: האחד מקיף שלה ב' מקיף דיסוד, ג' מקיף בינה אח"כ פנימי ומקיף החכמה, ופנימי ומקיף של כתר, הרי ו' מקיפין, ונחזור לענין, כי באצילות, לא יש מסך כלל, אך מבריא ולמטה, האור בא ע"י מסך גמור, והאור עובר בתוכו, ומאיר.

ודע כי כשנתפשטו ו' נקודים הנ"ל, הנה הכתר היה בו יכולת לסבול האור הזה, אבל א"א, לא היו שזין, כי אבא קיבל האור פב"ש [מן] הכתר, והיה בו יכולת לסבול האור, אך הבינה לא קבלה האור מחכמה, אלא אב"א, שלא יכלה לסבולה וז"ל, והכס, באחור ושבתנה, כי חכם שהיא חכמה השכיח את הבינה והאור בה, בסוד אב"א, וגם ו"ם הנוכר

בוהר פרש' בראשית, בצורת את צ', שהם א"א, יו"ד ונו"ן, כזה י, נ, כסופה והפוכים אב"א.

והנה, כשיצא אח"כ האור, מכינה לוי"ק, תחלה יצא הדעת, ואח"כ נתבטל, וזהו המלך הראשון שהוא בלע בן בעור, אח"כ יצא חסד, וגם הוא לא היה יכול לסבול האור, ונשבר הכלי שלו, וגם ירדה למטה, ואח"כ יצא גבורה, וכן כל הוי.

ואלו הם ז' מלכים שמתו שנאמר בהם וימת וימקך, תחלה מלכו, ואח"כ מתו, ונתבטלו הוי כלים אלו, שלא היה בהם יכולת, לסבול האור המתפשט בהם מספירה לספירה, ואע"פ שבחסד כבר נתבטל א', עכ"ל, לא הניח האור מלהתפשט בכל ז"ת, לראות, אולי אינו ימות ויוכל לסבול, מחמת ריחוק, כי כל מה שהוא יותר רחוק, אפשר שיוכל לסבול יותר, אך להיות, שהכלי התחתון הוא יותר קטן מהעליון, לפיכך גם הוא, הוא אע"פ שהוא יותר רחוק, לא היה יכול לסבול.

והנה כשהגיע האור אל היסוד, באו ב' אורות: א' שלו, וא' לתת אל המלכות, והחלק שלו להיותו גדול לא היה יכול לסבול, ונתבטל כמו האחרים, אבל חלק המלכות שקבל, הוא נשאר בו, ולא נתבטל, וז"ל, בן ישי חי על הארמה, ולכן נקרא היסוד, חי.

וכשנתן אח"כ היסוד, חלק המלכות לה, אלו היה נתן דרך צנור, היה כח במלכות לקבלה, אבל עתה כשנשבר היסוד, נתלה האור, ובא האור מהיסוד בנידון ובחוק, אל המלכות, ולכן גם הוא נשברה, ולא למדו כמו הראשונים, אלא נעשה פרצוף א' אחר התיקון, פ"י, שוכחה להעשות פרצוף שלם, עם היותה רק בחי' נקודה א', מה שלא זכו הוי"ק להעשות כל א' פרצוף א', כנ"ל, כמו שנתבאר, לפי שלא קבלה כל האור, רק החלק שקבל היסוד לתת לה, וגם שלא קבלה ע"י צנור.

ופ"י מה שאמרנו שנשברו המלכים פ"י, כי האורות נסתלקו למעלה למקומן, ועכ"ל, עדיין נשארו קצת ניצוצי קדושה בכלים, ונפלו בארץ מאנין תבירין למטה, ומהם נתהוו שורש הקלי', ואע"פ שנתברר האוכל המסולת ועלה למעלה, עכ"ל, עדיין ניצוצי הקדושה נשארו בתוכם, וזהו מה שנשאר לנו לתקן ע"י תפילה ומע"ש, וכן ע"י נשמת הצדיקים, כשהם נאשרים מעוה"ה, עוברים בעולם העשיה, ומעלין מהם ניצוצי קדושה שבקליפה ליצירה, וכן עדיו בעולות מיצירה לבריאה, ומבריא לאצילות, ומחזירין האור הנדול למקום, וז"ל מ"ן, וז"ל עשרה הרוני מלכות, שהיו בוסן החורבן, והעונות נרסו שאו נברה הקליפה, ולא היה כח להעלות מ"ן, שהם הניצוצין ההם, והיה העולם שטם ומתמוטט, לפיכך מסרו גופם למלכות, והיו מ"ן למלכות, ונפשותם העלו למ"ן לא"א, אותן הניצוצין שבתוך הקלי', וז"ל כך עלה במחשבה לפני הנוי אצל ר"ע, וז"ל ג"כ סבת המלכים שמתו, ומתו, וז"ל בונה עולמות ומחריבן.

ואע"פ שאמרנו שהמלכים שמתו הם הוי מאנין תבירין, מחסד עד מל', והוצרכו תיקון, הנה חו"ב, נ"כ הוצרכו תיקון, כי הלא בינה היתה תחלה מקבלת האור אב"א, כי לא היתה יכולה לסבול פב"ש, ואז נקטן ונתמעט הכלי שלה, וזהו המיעוט נפל למטה, פ"י, האחרים דא"א הם נפלו ונעשה מהם יעקב ולאח, וכן חכמה מאחר שהבינה לא יכלה לקבל האור הנ"ל, גם חכמה לא קיבלה האור, הראוי לה, באם היתה משפעת פב"ש לבנינה, ובחי' זו ירדה למטה, וז"ל ע"ד הצדיק אב"ה, כי הצדיק שהוא היסוד, כשמשפיע לשכינה, או נותנים לו חלקן וחלקה, אך כשהוא אינו משפיע לשכינה, אז אין לו רק חלק א', ולא מחמת פנ"ש שלו ח"ו, רק מחמת חסרון המלכות המקבלת שאינה יכולה לקבל באופן אחר, באופן שגם מהאור, שהיה ראוי לקבל החכמה יותר על מה שקבל עתה, וגם מן הבינה ירד מהם חלק למטה במקום ז"א.

וה"ם שאריו"ל, נובלת חכמה שלמעלה, תורה ונובלת בינה שלמעלה שכינה, כי אור שנפל ונובלת מאור חכמה עליונה, שהוא אבא, מסנו נעשה התורה.

(* הדרושים הללו נשמרו מהסדר, משום שמקום האמתו הוא בסוף הספר, להזותם כוללים כל החכמה, וכשם זה אי אפשר לבארם כאן, אמנם יש בהם ענינים שצריכים לדעתם, במרס שמתחילים בעולם התיקון, שמשמע זה, נסדרו במקום פ"י עין חיים, וגם אנו חוזרנו להציגם ע"פ כאן, וכלי ביאור, כי מה שאשר לבאר בהם, כבר נתבאר בענינים הקודמים, והמעין יבין מאלו, והשאר יתבאר בעיה, כל ענין במקומו.

נבורה, עם חלק הנזק עד החזה, נעשה פרוצוף שלם אמא, בזה האופן. כי
 מן פרק א' דורוע ימין, דהיינו חלק היד והאצבעות, נעשה חב"ד דאבא.
 ומה שאנו קוראין אל היד פרק עליון, אע"פ שנראה תחתון, המעם הוא
 בסוד עליות הידים אל הראש כשנמנהיגין אותם וויכ. נשיאת כפים
 בסוד וישא אהרן את ידיו כו'. ומפרק אמצעי של דורוע ימין, נעשה חנית
 דאבא, דהיינו עד הקיבורת. ומפרק תחתון הנקי כתף, נעשה נה"י
 דאבא. וכן ער"ו נעשה סתלת פרקי דורוע של שמאל, כל פרוצוף אמא.
 נמצא, כי מן ב' דורועות דא"א עד חצי ת"ת, שלו, היה נשמה והיות ופנימי
 אל או"א, ומן גרון של א"א נעשו ב' כתרים: א' לאבא, וא' לאמא, וויכ קנה
 חכמה קנה בינה, כי מן גרון, שהוא צורת קנה, נעשה משם כתר, לאו"א.
 והנה נשאר חצי ת"ת התחתון של א"א נה"י שלו, מנולים בלתי התלבשות.
 וויכ, כי מים תחתונים בוכים, פי' שני ספי' אלו התחתונים, שהם נה"י היו
 מגולין, והיה אור שלהן גדול. להיות שהם מגולות יותר מהאור של דורועות,
 לפי שהם מכוסים תוך או"א. וויכ ברוך כבוד ה' ממקומו ר"ת בכ"ים, וזהו
 שהיו בוכים להיותן מגולין יותר מאור של דורועות כי הכלים הראשונים
 נתבלטו ונשברו מלהכנס האור בהם.

ולתקן זה, הוצרך המאציל להעשות, שיוכלו השוקיים דא"א
 בורועותיו. נה"י שלו בתוך חנית שלו, תלת נו תלת, וגם חצי
 ת"ת התחתון המגולה נכלל בתוך חצי העליון, ונצח נכלל בחסד, והוד
 נבבורה, ויסוד וחצי הת"ת התחתון בחצי ת"ת העליון.

וכשעלו לביכנס נה"י בורועות, שהם חנית, הנה גם האורות של מאנין תבירין
 עלו עמם. אבל דע כי לא עלה כל האור לנמרי אבל נשארו קצת ניצוצי הקדושה
 תוך הכלים הנשברים להיות חיות לקליפה. ונמצאו שעלו אורות של הכלים
 הנשברים למעלה בחנית דא"א, ואז מהם נעשה מציאות זמין בחיבור או"א
 והיתה אמא מעוברת מהם ב' כליון בני, כמ"ש בזהר ח"ב ד"ג.

וצריך שתדע, כי כשנכללו נה"י דא"א בחנית דא"א, הנה היסוד דא"א אחר
 שנכלל בחצי ת"ת, הנה הוא שם מוציא הכל תוך הת"ת ואותו הכל נחלק לב'
 צדדים: אותו של צד ימין נעשו מוחין לאבא, ואותו שבצד שמאל נעשו מוחין
 לאמא. ועי"ז שיש להם מוחין, נעשה התעוררות זוג לאו"א. וזה הזוג הוא
 בלי מין רק בתורת חסד, כמ"ש אפרתי עולם חסד יבנה, ש"ס מ"ש בזהר
 דף צ"ב כד מליק ברעותא וכ"ו.

ואו"א כשמודוונים, יש ג"כ בחי נשיקין: בתחלה נושק אבא לאמא,
 ואח"כ אמא לאבא. ואבא ממשיך הכל מאמא בעת הנשיקה, כנודע בחוש
 הראות, וכן בנשיקת אמא לאבא, מושכת ממנו הכל, הרי יש לאבא ב'
 נשיקים וב' הכלים, כי בכל נשיקה יש בה כללות או"א, והנה כל נשיקה
 נחלק לב', וכן ההכל נחלק לב', בערך מה שנתן, ומה שקיבל. וכן ג"כ
 באמא, לכל א' וא' ב' נשיקים וב' הכלים ער"ו.

והנה באבא, יש תוספות הדיבור, והוא, שצריך לפיכך בדבורו את
 אשתו בעת הזוג, אך אימא אין לה דיבור, כי התובעת בפה יוצאה בלא
 כתובה.

וכנדר ה' בחי' אלו: ב' נשיקים, ב' הכלים, ודיבור א' הם ה' מוצאות
 הפה. וזה הטעם, שמצינו נשמה לנשמה והבאה מנשיקין, ודבקת רוחא
 ברוחא הבאים מן הכלים, אך בנפש, לא מצינו נפש בנפש, לפי שהנשיקים
 והכלים, שהם כפולים, יש בעבורם נשמה לנשמה הבאים מנשיקה, וגיכ יש
 רוחא ברוחא הבאים מן הכלים, אך הנפש היא באה מן הדיבור,
 והדיבור אינו כפול, לכן גיכ הנפש אינה רק נפש א', מן הדיבור דאבא.
 גם צריך שתדע, כי הנשיקות הוציאו בחי' הכלים בחי' דא"א: חסד
 מאבא, ונבורה מאמא, ונצח מהכל דאבא, והוד מהכל דאמא, ות"ת דא"א
 נעשה, מאותן נשיקים שנכללו אבא באמא ואמא באבא, ומכללות כפול זה
 נעשה ת"ת דא"א, כי גם הוא כלול וכפול מוחין ומכריע ביניהן, ויסוד דא"א
 נתהוה מהכל הכולל והכפול מן הכלים: דאבא באמא, ואמא באבא. ומל'
 דא"א נתהוה סדבור אבא, וויכ ה' בחכמה יסד ארין, כי עי' דבור החכמה
 נתהוה המל' הנקי ארין, והרי נתבאר ענין ויק' דא"א לבר מהיכן שרשם
 והווייתם.

פרק ג סוד העיבור וניקה.

העיבור של אמא מו"ן, והנה מלת עיבור, הוא ע"ב רי"ו, ונודע, כי
 ע"ב מהו"מ, ורי"ו מהשמאל, והוא שם אחי"ה דיו"ן נ"ט'
 קס"א, ושם ב"ן דהיי"ן, עולה רי"ג, אח"כ תחלק שם אלהים אל מהו"מ
 דבינה

התורה, שהוא ז"א, ומה שנפל מבינה, שהיא אמא, ממנה נעשה שכניה
 נוקי, כמ"ש, כי ז"א, כשעולה למעלה, מעלה עמו מן אותו אור שנפל
 מלמעלה במקומו, מין לאו"א, וחזר עתה להעלות את הנובלות וניצוצי
 הקדושה שירדו. למטה. כי כמו שנשמת הצדיקים מעלין מין לצורך זוג
 זמין, כן זמין מעלין מין לצורך זוג או"א, מן אותן הנובלות שנפלו מהן
 למטה. ופי' הדברים, כי מין של רחל, הוא שאנו מוסרין נפשותינו למיתה
 ע"י נפילת אפים, ועם אותה העלאה של נפשותינו, אנו מעלין שם, מן
 ניצוצי הקדושה שבתוך הקליפות, אל רחל, וכן הצדיקים במיתתן עולין
 ומעלין ניצוצי הקדושה עמה, לצורך מין של רחל, להורוג ז"א בנוקי.
 דוגמא זו בוי"ן, כשעולין באו"א בסוד יחוד שמע ישראל, ואז מעלין את
 ניצוצי הקדושה שירדו מן נובלות של או"א, ומעלין אותה עד בינה, להיות
 שם בסוד מ"ן, להורוג עם אבא:

פרק ב סדר התיקון

והנה לפי שראה המאציל העליון, כי אלו הכלים נשברו לסבת היות האור
 גדול, ולא יכלו לסבולו. לכן עלה ברצונו לתקן כל העולמות,
 באופן שיוכלו לסבול האור הזה, וזהו ע"י התפשטות האור, ובהתרחקותם
 מן המאציל העליון, אשר האורות יבואו יותר מכוסים, ובהם יהיה קיום
 להעולמות וכה, לסבול האור.

ולכן, מנקודת כתר, נעשה התפשטות של פרוצוף א' שלם מי"ם,
 שהיו כפולים בו מתחלה כנ"ל, ועתה הוציאת אל הפועל, ואז נקי- א"א
 וכן מנקודה של חכמה, נעשה פרוצוף א' שלם מי"ם, ואז נקי אבא, וכן
 מבינה, נעשה פרוצוף א' שלם מי"ם, ונקי אמא, ומן ה' נקודות הנשברים
 נעשה מכולם פרוצוף שלם מי"ם, ונקי ז"א. ומנקודה עשירית, נעשה פרוצוף
 שלם כולו מי"ם, ונקי בת, והוא פרוצוף ה'.
 ואלו ה' פרוצופים, נרמזין בד' אותיות **ידוה**: קוין של י"ד
 בא"א, י' עצמה באבא, ה' ראשונה באמא, ו' בוי"א, ה' תמאה בבת, הנקי
 נוקי דו"א.

ואת"ל, לפי המאציל העליון, לא עשה מתחלה ה' פרוצופין אלו, ולא
 יעשה אותם נקודות, שהיו נשברים, והלא גלו וידוע לפנינו כי בהיותן
 נקודות לא יוכלו לסבול האור. התשובה, כי כוננת המאציל העליון היתה
 כדי שיהיה בחירה ורצון ביד האדם, באשר שתהיה טויר בעולם, מפני
 ששורש הפעל, בא סמאנין תבירין, והטוב, בא מהאור הגדול, ואם לא היה
 כן, לא היה רק טוב בעולם, ואז לא היה שכל ועונש, אך עתה שיש טוב
 ורע, יש שכל ועונש, שכל צדיקים, ועונש לרשעים: שכל צדיקים, שע"י
 מעשיהם הטובים, הניצוצין הקדושים שירדו, הם מעלין אותם מתוך הקליפות.
 ועונש לרשעים, שהורידו ע"י מעשיהם הרעים, מאור הגדול אל הקלי'
 והקלי' בעצמה, היא רצועה של מלקות, ליסר הרשע. ועוד מ"א כי להיות
 עתה קודם התיקון נקודת המל' במקום ראש- א"א שלאחר התיקון
 לכן יש כח ע"י תפלתנו ומעשינו הטובים להעלותה למקומה שהיתה שם
 בתחלה:

ונחזור לפרש סדר התיקון של ה' פרוצופין, והוא, כי בריחוק האור
 תיקן בא"א תלת רישין: א' נקי רישא דלא אתידעי, הב' נקי
 איך, הג' מוחא. תימאצא ושלתן, ננר- כח"ב, בשאר הפרופין, כן גיכ
 כאן ג' רישין ננר כח"ב, ונקי- עתיק סתם, וה' אחריים מחסד, על מל',
 נקי- עתיק יוסין, ואין- הם, הנשמה ופנימיות של א"א, ובתפשטותם
 בא"א, הם מתקנים בתחלה בנללתא- ד' תיקונים, ומימנס ג"מ **קר"ע**
פ"ח; נללתא, טלא דברוחה, קרומא דאירא, רעוא דרעוין, עמר- נקי
 סקיחא דלא נאים, חוסמא, וכ"ז בסוד א"א, עם- ויג' ת"ד שנתפשטו כנו'
 באד"ו, ואלו- הן תיקונים, נתפשטו עד מקום, אשר היו נקודות המאנין
 תבירין מתחלה.

ואחר שנעשה פרוצוף שלם דא"א נעשו ב' פרוצופין דא"א, והונו כוננת
 ארד"ו בחדא נפקין וכחדא שריין, ולא מתפרשין לעלמין, והכוונה שהחוי"ב
 לא נאצלו כמו זמין אשר נוקי יוצאת מבין הדני ודרעווי מאחוריו אך או"א
 כחדא נפקי הוא שבעת הלידה יצאו שניהן יחדיו ולא קדם א' להבירו,
 וכחדא שריין, הוא, כי זמין אבי"א, אבל או"א כחדא שריין- ככ"ם, ומ"ש ולא
 מתפרשין לעלמין וכי זמין אין ויוונם תדיר כמ"ש בזהר פ' ויקרא ע"ם אכלי רעים
 שתו ושכרו דודים, אכלו רעים, דא אינון או"א, שתו ושכרו דודים, דא אינון זמין.
 וצריך שתדע כי מרוע ימין דא"א מן ג' פרקין שבו עם חלק
 הנזק עד החזה של א"א, נעשה פרוצוף שלם של אבא, ומרוע שמאלי

דבינה ים משמאל, קי באמצע, הרי ריו, ונדע כי י שמות אלו: אהיה ובין, ואלהים, שלשתן באים מאמא.

והנה דע, כי י עבדים הם: א/ עיבור של זי חדשים, ב/ עיבור של טי חדשים, ג/ עיבור של י"ב חדשים, וביאור הרברים, כי עיבור של טי חדשים, זה היה בעיבור הבנה מוא. ג/ ג/ וכיא מהם נכלל ונתקשר בשלשתן: ונצח נכלל ונתקשר בשלשתן שהם הנית, והוד, נכלל ונתקשר באותן הנ, וכן יסוד, נכלל באותן הנ, והנ' כלידן ג/ ג/ ג/ תתאן, כל א/ [נכלל], בכר ג/ עילאן, הרי הם טי בחי של כללות, וכננן, הוצרך עיבור של טי חדשים.

עיבור זי חדשים, הוא שהוצרך לכללות, נהי דאי וחצי תית התחתון, בחוץ וחצי תית העליון דאי, כנ"ל, וכללות זה היה לצורך אי אצמו, לפי שהיו הנחי מנולים, הוצרך ליכרר עריו, כדי שיצאו זיון, או על דיו כללות הזה, ויכישו את נהי דארין אנפין, והנה כללות הזה, הוצרך לו זי חדשים לבד, אך לצורך זיא, נתוספו בו חדשים, שהם טי, כי אי, נשלם כללותו בו חדשים, ולכלל [זיא], ג/ ג/ ג/ הוצרכו לטי חדשים אך הנוקבא דזיא, לא נשלמה, עד תשלום כל י"ב חדש, כמ"ש בע"ה.

ונבאר עתה, ענין זי חדשים דאי, והם כן, כי תית דאי, נכלל חצי תחתון בעליון, ולכן לא הוצרך ליכרר כלל גי עילאן, כיון שהציו הוא מכלל העליון, לכן נכלל בחצי העליון לבד, והוא חדש א, אך הנצח, הוצרך ליכרר בכל הנ עילאן, כי הוא מדה בפ"ע, וכפול מתחתונים, וצריך ליכרר בכל גי עליונים, וכן הוד, הרי ששה חדשים לניה, וחדש א לתית הרי הם זי חדשים, וז"ס שאמרו רז"ל, שמרע"ה נולד לו חדשים, כי הוא מבחי תית הנה, שנכלל הציו בחצי העליון, והם זי חדשים, אך יעקב מיסוד א"א, וגם הוא נכלל בחצי תית העליון, א"כ צריך יותר מו חדשים, וז"ס מ"ש בוורה, משה מלנאו שהוא תית ויעקב מלבר, שהוא היסוד, עיבור גי של יב"ה, הוא, להוציא המלכות, וז"ס, ואחר יצדה בת, ר"ת י"ב, כי הבת נולדה אחר יב"ח ונשתהה שם יב"ח, והיו לשון ואחר מלשון ואחר עד עתה, וענין י"ב אלו הוא ע"ד הנ"ל, כי נכלל גם המל, בכ"א מני עליון הנית, והוצרכו לה גי חדשים אחרים, כי נכללו תחלה גי תחתונות נהי בכל א/ מני אמצעות, והם טי חדשים, ואחר כך נולדה המל, כנ"ל [ובסו"ה] ואחר יצדה בת נשתהה גי חדשים אחרים, כדי לכלול בכ"א מני אמצעות, הרי יב"ח.

ונחזור לבאר ענין התכללות דאי, הנה כאשר עלה הנחי דאי לני אמצעות הנית שלה, עלו גם כן, מוכרח האורות של סאנין תבירין למעלה עמהם, ודע, כי בסעי אמא היה נכלל, מה שהוא יותר נך וברור, ומה נעשה פרצוף זיא, וכל נקודה, מאותן הנק"י סאנין תבירין, היתה כלולה מ"ס, והנה כשנתקן פרצוף אי אואי, עלה האור היותר נך, ומה נעשה גי פרצופים הנ"ל, ואמנם נשאר קצת אור שלא יוכל להתברר, שהיה עב בלתי נך, והמה מניר: כח"ב, שבכל נקודה מו נקודות תבירין, ועתה, כשנתקן זיון, הובררו גם הנ"ל, של כ"א ואי מהנקודות, אשר שהם נעשו פרצוף אי אואי, והיותר עב מהנ"ל שלו, יוכל לעלות בני פרצופים הנ"ל, הנה הם לוקחם זיא עצמה, כי אע"פ שאינו ראוי לבחי אואי, ראוי הם לזיא, ואי, הובררו מהם אוכל, סתוך ספולת, ומכל נ"ל שבכל א/ ואי מהו נקודות, נתהווה מהם רישא דזיא: גי מוחין כח"ב דליה בהיותו בסוד עיבור במעי אמא, כי אע"פ ששם הוא גי כלולים בני, עכ"ל גם העיבור יש לו ראש, אפי היותו במעי אמא.

ואח"כ נתבררו די בחי שהם הנ"ל, מהנקודות של זי נקודות ומהם נתהווה גופא דזיא ונתברר מהם היותר נך וברור, ע"ד הנ"ל בניר, ונשארו גי שהם: הוד, יסוד, ומלכות שבכל נקודה ונקודה, שלא נתבררו כלל עד זמן היניקה כמ"ש בע"ה, ולפי שהם תחתונים, והקליפה נאחת בהם מאד, לכן לא יכלו להתברר עתה, והנה ז"ס, אשה כי תרוע ויצדה זכר וטמאה זי, ימים, והטעם לפי שזיא נשתהה בעיבור, כדי להתברר ונתבררו בו זי בחי הנ"ל, שהם: כח"ב, הנתי, וכשנולד זיא, או כל הדינין, שהוא הפסולת הנשאר מו בחי, שלא יכלו להתברר יותר, כי היא פסולת, וכבר נכרר האוכל, ויצא הפסולת של זי בחי בסוד דם נדה, הוצא בעת הלידה, לכן תטמא זי ימים, כנדר זי קליפות ההם, אך אם נקבה תלד, שהם זי קליפות אלו הנ"ל, ועוד זי קליפות אחרים, שהם הפסולת הנשאר בהם גם מו בחי המצי, שיש בכל א/ מהבחי הנ"ל, כי הנקבה אינה רק אחר בירור הובר, לכן טמאה שבועיים יד יום, זי וזי.

והנה אח"כ, בוסן היניקה, כמו שהמניקת נהפך לה דם נדה לחלב כך אותם גי של היום, שלא נתבררו בוסן העיבור, כנ"ל, והיו דינין בולט, בסוד דם, אבל עדיין היה אוכל בתוך הפסולת, ולכן לא יצא בסוד הלידה, כנדר, אמנם נשאר בתוך האמא, והוא להתברר שם באורך זמן היניקה, ונתהווה האוכל שבהם לבחי חלב, ומניקה אמא לזיא, מחלב זה, כדי שיהיה שלם בכל קצוותיו.

וזמן היניקה, כ"ד חדש, והטעם, כי ההוד, צריך, להתמק בחי חדשים, לפי שהוא כלולה ביום עליונות: והוא ח/ וכן יסוד ח/ וכן במל' ח/ עריו הנ"ל, מ"ה כ"ד חודש, וע"י יניקה מבחי היום זה, נדרל זיא, כי בכ"ד חודש, נתפשטו התלת שהיו כלולים בני ונתדרל, והיו מו קצוות.

ואי, והלא היו מני כליון בני, ואך אמרנו שהי פסירות הנו, נשארים תוך אמא בסוד החלב, אך הנונה, שלא נתבררו עד זמן היניקה, כי אה הדינין שהיו בהם, נתמקו בסוד החלב המניקה אותן, ואז ע"י החלב ההוא, נדרלו בחי השוקיים וני אחרונות שבו, כי תחלה היו חסרים הרבה מבחינתם, ולכן היו גי כליון בני, ולא היו נכרים בהם, ואחר שניק ולקח אותן בחי של הדין שבהם, והובררו ע"י יניקה, או נשלמו ונדרלו רגליו, כי לא נשארו תוך אימא כל גי פסירות היום, רק הדינין שבהם, שראוי להתברר, בסוד הדם הנחפך, לחלב, והוא דוגמת הנער, שכבר יש לו שוקיים ורגלים ואינו יכול להלך בהם, עד שיונק, ואז ע"י יניקה מתגדלים רגליו ומתחיל להלך בהם, ובחי התפשטות, מני עליון שהיו כלולים שם, והו הגרלתן, אמנם יש לראות, כי כל גי שוקיים נבררים ע"י היניקה ונדרליו, והרי נצח הוברר בתוך העיבור, אך הטעם, כי בהדי הוצי לקי כרבא, כי נ"ה בסוד תרי פלגי גופא, וכיון שלא הוברר הוד, גם בירור נצח אינו מתגלה, עד שינמור הוד להתברר ביניקה.

וסוד החלב הוא, שם אהיה בבניה, כזה, כי אהיה דההיין: פשוט, ומלא, ומלא דמלא: אהיה אליף ה"ה יוד ה"ה, אליף למ"ד פ"א ה"ה ה"ה, יוד ז"ו דל"ת, ה"ה ה"ה, הם אותיות חלב עם המלה והכולל, וכבר ידעת, כי אהיה דההיין, הוא כדעת ובת"ה, ששם מקום השדיים ורדים, בכל קו האמצעי.

גם באופן אחר, כי הלא דם, נהפך לחלב, והנה הדם, הוא אחרים של שם אהיה נימי ד"ם, כזה: א/ א"ה, אהי, אהיה, ותסיר ממנו די אותיות אהיה, והחוד נימי חלב, שהוא המלון לבד.

וסוד השדיים והרדים, הם בסוד ויעבור כו, כי סוד ויעבור: ע"כ מימין, ריו משמאל, הויה באמצעותא, וכ"ו בבניה, כי היא המניקת, והנה ע"כ וריו הויה נימי שד"י שהוא השדיים, גם נקרא רדים והם סוד אלהים שבבניה: שהוא א"ל סימנא, מ"י משמאל, ה' באמצעותא תצרף א"ל שבימין עם דר, ויהיה א"ל ד"ה, תצרף מ"י משמאל עם דר, ויהיה מ"י דר, וז"ס אלד"ד ומיד"ד מתבאים בסחנה.

והנה כאשר אמא היא מניקה לבנים, או נקי א"ל שד"י ע"ש השדיים המניקים בהם, וכשעולה למעלה ומתלקת, מעל הבנים, שכבר נמסר יניקתם, או נקי אמא, א"ל עליון גומל חסדים - טובים, שאנו אומרים בברכת אבות, וגומל, מלשון, וינר, הילד וינמל, כי נמסר זמן יניקה, ומה אל עליון, הוא בינה כשעולה למעלה, ושד"י הוא כשהוא מניקה בשד"ים שלה, וכבר ביארנו מה הוא שד"י, גם עליון הוא אחרים דס"ג נימי עליון, ושם א"ל, הוא ננך הפנים דס"ג שם ויא"י שבו נימי אל, והו-א"ל עליון, (גם אהיה דינין עה"כ ודי אותיות נימי עליון).

ונחזור לבאר את ה' דבאמצעותא הנשאר משם אלהים הנ"ל, כי א"ל מימין, מ"י משמאל, ה' באמצעותא, כנ"ל, וביארנו כי א"ל מ"ה הם ב' רדים בסוד אלד"ד ומיד"ד, וסוד ה' הוא החלב שמתפשט בבי הרדים האלו, לכן הוא באמצע, כי הוא מתפשט לרד ימין ושמאל, והנה נמצא בו ב' מיני חלב וצאן: א/ לרד ימין ובי לרד שמאל, וא"כ צריך שיהיה בחי זה, ב' מיני חלב, והם באופן זה, כי אות ה' יש לה ב' ציונין ד"ף ד"י נימי, כ"ד, גם אם תמלא ה' זו בני מילואים שסימנם ד"ף הוא נימי י"ה, ועם כ"ד נימי חלב, וכל זה מהציון, בלתי מנין הדי עצמה, גם באופן אחר, ג"ה היין במליו ד"ה ד"ה ד"ה נימי א"ל, ועם זי אותיות הרי ל"ה וני אותיות המילוני ד"ה ד"ה הרי נימי חלב, והרי ב' מיני חלב וצאן מן ה' זו שבאמצע הדינין של הבניה, ומן ה' זו מתפשטים ב' מיני חלב, א/ לרד ימין, ובי לרד שמאל.

ועתה

פרק ד עיבור ב' והגדלת השלישים

או מלבר והנה הטעם שכל ז"א נעשה ע"י שלישים אלו הוא סוד הפסוק וכל בשליש עפר הארץ כי ז"א נקראים עפר במוד הכל היה סוד העפר ואפילו נלגל חמה ואלו נמדדו בשלישים:

ופי הפסוק מי מדד בשערו מים כו' כי ההפרש שיש בין מינה לזרת שהמדה יש לה בית קיבול לקבל מה שנותנין לתוכה ולכן אחר שמדה מדה ראשונה זורק אותה מהכלי כדי לחזור פעם ב' למלאות המדה למדוד יותר אך הזרת איצ' לזרוק שום דבר כי אינו בחי' בית קיבול כמו המדידה [פי' המדה] איצ' פי' הפסוק כך ע"י מ"י פי' הבינה אמא עלאה מדד בשערו מים הם ב' מים: תתאין ועלאין שהם ז"א שהפרישן והבדילן זה מזה במוד ויבדל אלהים בין המים כו' זה נעשה ע"י מדידת המדה שאחר שמלאו פעם א' מים מבחי' א' של מים עלאין הנה זורק מה שבתוך מדה זו ליתן אל ז"א וחזרת למלאות המדה פעם ב' של בחי' מיין תתאין אחרים לצורך הנק'.

ולכן בענין ז"א הוכיח לשון המדה שצריך להבדיל ולהפריש בין ז"א וזה ע"י מדה המתמלאת וחזרת פעם אחרת להתמלאת מיין תתאין משא"כ בורת כי כולו לצורך ז"א הנק' שמים כי מ"י שהוא בראש הפסוק תיכן השמים בורת וענין תיכן הוא שנותן קצבה ונבול ותחום וע"י הזרת מדד בו ואמרה עד כאן יהיה נבול מוח חכמה וע"כ יהיה חסד וע"כ יהיה נצח ועד"ז בקו שמאל ובקו אמצעי ואחר כך וב' בשליש עפר הארץ פירושו כי מדה הבינה בשליש עליון של ת"ת ד"א שהוא מקום החוזה ושם בשליש ההוא יוצאת מדה מל' נוק' הנק' עפר הארץ כנ"ל באדרא דנפקי מבין הדוהי מבין תרין דרועין דל"ה וז"ל המזוזה שהיא המל' כי מזוזה נ"ל אדני' וראוי ליתנה בסוף שלישי עליון של הפתח רמזו א"ל המל' שיצאה בשליש עליון של ת"ת ד"א במוד והיה שדי בצ"ד שהוא שם שדי המנין מהקליפות הנקרא צרי"ך כי לכה יצאה המל' שהיא המזוזה באחורי ז"א כדי שלא יהיה אחוזה אל הקליפות באחוריו כנ"ל לכן יש כח בשם שדי להכריח הקליפות שהם צרי"ך (שדי ר"ת שומר דלתות ישראל).

(דברי יעקב צמח מ"כ דרוש התפשטות נהי דאויא בויא להגדילו ורצוני לסומכו לכאן והוא ביאור נאה).

הנה המוחין ד"א נעשין מנה"י אמא וכך סדר הבנין כי הלא כל מדה יש בו ג' פרקין ויורד פ"ת דנצח אמא במקום שעתיך להיות חכמה ד"א ועולין שם ב"פ דחסד ד"א ונעשים חכמה מ"פ ואח"כ יורד פרק אמצעי דנצח אמא במקום חכמה ד"א ונרחה משם פ"ת ונשאר פרק אמצעי בחכמה ד"א ופ"ת יורד בחסד ד"א ועולה שם פ"ע דנצח ד"א ונעשה חסד של ג"פ אח"כ יורד פ"ע דנצח אמא במקום חכמה ד"א ופ"כ דנצח שהוא בחכמה נרחה משם ויורד בחסד שלו ונרחה משם פ"ת ופרק זה התחתון יורד בנצח ד"א ונעשה נצח ד"א מ"פ.

והנה ההוד הוא קו שמאל ונעשה בינה שלו מהוד אמא ויורד פ"ת דהוד אמא במקום בינה ד"א ועולין שם ב"פ דנבורה ד"א ונעשה בינה שלו מ"פ אח"כ יורד פרק אמצעי דהוד אמא במקום בינה ד"א ונעשה נבורה שלו מ"פ אח"כ יורד פ"ע דהוד אמא במקום בינה ד"א ונרחה משם פרק אמצעי ונשאר פ"ע בבינה שלו ופרק אמצעי יורד בנבורה שלו ונרחה משם פ"ת בהוד ונעשה הוד שלו מ"פ.

והנה היסוד הוא קו אמצעי ויורד פ"ת דיסוד אמא ברעת ד"א ועולין שם ב"פ דת"ת שלו ונעשה דעת שלו מ"פ אח"כ יורד פ"ע דיסוד אמא ברעת ד"א ונרחה משם פ"כ ונשאר פ"ע ברעת ופ"כ יורד בת"ת ד"א בשליש עליון.

אמנם נגד היסוד ד"א אין בו לבוש מצה אמא בפרשות והטעם כי גם מוחין אין לה כי ה"ח נתפשטו עד ההוד ד"א וז"ל אמא עלאה עד הוד אפשטת אך עכ"ל מהארזת התפשטות ה"ח מתקבץ הארזת ביסוד ונקי כל וכמו שמקבל הארזת החסדים כך מתפשטים הארזת הלבוש שלהם מנה"י דאמא ומכח יסוד דאמא אשר בו ננויים החסדים ברישא ד"א ויורד משם ומעטרה שלו ומאיר עד היסוד אשר בו.

ונחזור לענין כי ע"ד שביארנו שנתמשטו ג"פ דנצח דאימא בקו יסין ד"א וכן ג"פ הוד בקו שמאל ד"א ג"כ נתפשט יסוד דאמא בקו אמצעי באופן זה: כי מ"ע דיסוד אימא נתחבר עם שני פרקים עליונים דת"ת דועיר אנפין ונעשה מהם דעת ד"א מ"פ וכן מ"כ דיסוד אימא נתחבר

ועתה נבאר מ"ש בוהר מ' אחרי מות דס"ה בטר דינקא להו אתעברת מנייהו מ"י כי הנער אין לו דעת שלם עד שיהיה בן ט' שנים ויום א' שאו ביאתו ביאה להיות דעתו שלם במוד והאדם ידע את הוה אשתו לכן אחר יניקה ד"א חזר להתעבר באמא עיבור ב' כדי להיות לו מוחין אע"פ שכבר נשלם לו כל הפרצוף של ז"א בימי יניקתו וכדי שלא תתמה מזה איך יש עיבור ב' אחר היניקה הלא מבשרי אחוזה אלוה והענין כי כמו שבמל' עולין נשמות של התחתונים בכל לילה כשאומר בידך אפקיד רוחי ומתעברת מהם ומתחדשים שם במוד חדשים לבקרים רבה אמונתך כך אמא עלאה אתעברת פעם ב' מנשמות ז"א ומתחדשין במוד מוחין חדשים הניתנין להם.

והנה בעליות ז"א במעי אמא אי נעשין שם מ"ן אל הבינה לזוונה עם אבא וע"י זוון זה מולדין ומורדין המוחין לז"א.

ונבאר עתה סוד גדלות ז"א כי הלא להיות ז"א בעיבור ראשון ג' כולין בני' במעי אמא היה בחי' אות ו' שבתוך ה' של בינה ה' עילאה ובאות ו' זו יש פסיעה לבר וז"ל נקודת ה' הכולטת בסוף ה' וז"ל נקודת המל' העומדת עם ז"א שהוא אות ו' בלתי ראש במוד ג' כליון בני' ו' ועירא וכשיוצא ז"א לחי' או הוא בחי' אות ו' הנגלית בשם הוי"ה העומדת אחר ה' ראשונה ואז יש לו ה' ראש וראש הוה הוא רמז לרישא ד"א כח"ב במוד הקטנות והיניקה לבר כי עדין איברים שלו דקים כקרני חנבים (ג"כ חנבים ג' מ"ע מוד מ"ע שהם הנקודות) ואינם נקראים רק בחי' ו"ק לבר אך עכ"ל יש לו ראש של קטנות והוא ראש של ו' ו"ק שלו הוא התפשטות ו' שלו ודקות ה' למטה בסופה הוא בחי' מל' הכלולה שם עמו בזמן היניקה ג"כ.

ועתה נבאר בחי' הג' של הגדלות כי להגדיל אברים של קטן זה שהם קטנים כקרני חנבים צריך שיכנסו נה"י דאמא תוך ז"א ד"א וזו פרק עליון דנצח אמא מתחבר עם ב' פרקין של חסד ד"א ועולין עד רישא ד"א ונעשית חכמה שלו מ"י פרקין ופרק אחד דהוד אמא מתחבר עם ב' פרקין עלאין דנבורה ד"א ונעשית בינה שלו ג"כ מ"פ בראש הוי"ה וז"ל מ"ש בוהר בלך דרמ"א חסד חסדים נבורה נבורות כי פרק א' דנצח אמא שהוא קו יסין הנק' חסד נתחבר עם ב' חסדים שהם ב"פ עלאין דחסד ד"א ונעשה ג"פ שהם ג' חסדים ונעשים מהם חכמה ד"א ועד"ו נעשית בינה ד"א מן נבורה נבורות ועד"ו נצח נצחים הוד הודות שהם ב"פ תתאין ד"ה אמא שאלו אינם נקראים חסדים ונבורות ומתחברים עם נ"ה ד"א להשליטם כמ"ש בע"ה וקשה כי כמו שאמרו חסד חסדים נבורה נבורות כו' למה לא אמרו ת"ת תפארות ג"כ.

ונחזור לענין כי כן עדי' פרק א' דיסוד אמא נתחבר עם ב"פ ת"ת עליונים ד"א ונעשה מהם דעת ד"א ופ"כ דנצח אמא נתחבר עם שלישי א' הנשאר מ"י שלישי חסד ד"א ועם שלישי עליון דנצח ד"א ונעשה חסד ד"א מ"י שלישי ופ"ע דנצח אמא יורדת עם ב"פ דנצח ד"א ונעשה נצח ד"א מ"פ.

ודע כי כשיורד פ"א דנצח דאמא ונעשה חכמה ד"א הנה לא ירד רק פ"ת דאמא כי כן סדר ירדתו ואח"כ כשרוצה ליכנס פרק אמצעי של נצח דאמא כדי לעשות חסד ד"א כלול מ"פ או יורד פ"ת דנצח דאמא שהיה בתחלה בחכמה ד"א ויורד עתה אל החסד ונשאר פ"א דנצח אמא בחכמה ד"א ואח"כ כשרוצה ליכנס פ"ע דנצח אמא להשלים נצח ד"א הנה או נכנס פ"ע דנצח אמא בחכמה ד"א ויורד פרק אמצעי דאמא בחסד ד"א ויורד פ"ת דנצח אמא בנצח ד"א ועל סדר זה נשלם קו יסין ד"א וכן עדי' בקו שמאל ד"א הנעשה מ"פ דהוד אמא ועדי' בקו אמצעי ד"א הנעשה מיסוד אמא.

הנה נמצא חסד ד"א נעשה מן חיבור ג' שלישים נמדדו זה מזה: שהוא פרק אמצעי דנצח אמא ופרק תחתון דחסד ד"א ופ"ע דנצח ד"א ומחיבור שלשתן נעשה חסד ד"א וכן עדי' בנבורה ד"א וכן בת"ת ד"א משא"כ בשום ספ"ת אחרת מ"פ ד"א כי אלו הולכים בכחיות שלישים נמדדו זה מזה.

והנה נמצא כי הוי"ה בכ"א מ"פ הנדיל שלישי א' שלקח מבונה כי היה בו ב' שלישים שלו ולקח שלישי א' אמא ניכר והגדילו וכן בכל הוי"ה שלו וז"ל שאמרנו כי הודו מצוה עד שלישי כו' כך בויא מנדילין בו שלישי ובוה תבין אם שלישי זה שאמרנו הוא מלגאו

ציון והבי עטרין הם מורישין לבניהם וז"ל כדי שיהיונו יחיד וז"ל בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו ומ"ש בעטרה לשון יחיד ולא אמר בעטרות אחר שהם בי עטרין הטעם לפי שהחזין תחילה הם נפרדין ונחלקין לבי מוחין בסוד ׀ דצלם ואחר שנתלבשו תוך נהי"י של אמא או נכללין החז"ן תוך יסוד אמא ונעשים חד מוחא סוד ׀ דצלם ואז נקי"י חד עטרה וזהו בעטרה שעטרה לו אמו לשון יחיד וזה סוד ׀ ע"י שפ תפילין : שפ די ראשין ושל גי ראשין שמתחלה היו די מוחין ואח"כ נעשו גי מוחין לבד וז"ל שהקב"ה מניח תפילין בכל יום פ"י שאז"ל לא תפרשין לעלמין כדי לתת חיות ומזון לזו"ן כדי שיחיו העולמות אמנם לתת להם עטרין כדי שיהיונו חז"ן אינו תלוי אלא במעשינו הטובים ובתפלתנו ובחוד ק"ש וזו מתעברת אמא ומעטרת לז"א בבי עטרין שהם סוד חז"ן וז"ל שהקב"ה מניח תפילין

פרק ו' ירדת החו"ג

ועתה נבאר ענין החו"ג כי הם הי"ח והי"ג וז"ש וכדעת חדרים ימצאנו כי הם י' והי"ח שברעת מתפשטים להי"ח שהם מחסד דז"א עד הוד שלו והי"ג הם יורדין בסוד ושם נתנון בפקודין לתתם לזנוק וז"ל והיה האוכל לפקודין צארין וחולקן החסדים באופן זה הוא כי גי חסדים ניתנון לחני"ת אך חסד של ת"ת לא יהיה מכוסה כי אם שלישי א' משא"כ כדורעות שהחסדים שבהם סתומים ומכוסים לגמרי גם בי חסדים של ג"ה כולם מגולין לגמרי כי יסוד אמא אשר החסדים מכוסים בתוכה אינו מניע רק עד שלישי עליון של ת"ת ואפי' עד כאן לא הי' מניע לפי שהוא יסוד הנוקבא והוא קצר סוד אך עם כ"י כשמתרבת עצמה מניע עד שם.

נמצא כי בי חסדים ושלישי א' מהם מכוסים ובי"ח ובי שלישיים הם מגולים ולכן הי"ג החסדים המגולים אורם כפול מן המכוסים כפוליים וכל שלישי מספיק לבי שלישיים המכוסים לכן בי שלישי ת"ת המגולים מספיק שלישי לבד לעצמו ושלישי ב' לעשות רישא דנוק' מבין חדוהי כנוכר בארצא ובי"ח המגולין דנו"ה נכפלים ג"כ וחציון מספיק לז"א ומחציון נעשין תרין מוחין לזנוק.

והנה כאשר ירד הי"ח והי"ג מיסוד אמא עד יסוד ז"א שם נתקבצו כולם וע"י קיבוצן זה כאשר חוזרין החסדים לעלות מתתא לעילא בסוד או"ם מבחוני כי דרך ירדת בתוך היסוד הוא או"ם ועתה עליון מבחוני יסוד אמא באו"ם והנה עם מ"ש כי החסד המגולה מספיק החציון לבד א"כ עתה שנים הבי"ח ושלישי המכוסה נתגלו עתה בסוד או"ם א"כ גם הם נכפלים לבי וא"כ חציון מספיק להם עצמן לבי וזועות ולשלישי ת"ת והחצי או"ם עלה למעלה כיגד שלישי החסד דרווע וסין עלה להכמה ושלישי חסד דרווע שמאל עלה לבית ז"א וחצי שלישי דרעת ז"א לצד החסדים וחצי שלישי דרעת ז"א לצד הנבורות.

והנה הטעם שהבי"ד דז"א מספיק להם שלישי א' לבד לכ"י מהם וחני"ת נ"ה דז"א צריך שלישי וחצי לכ"י הטעם הוא לפי שהחז"ב היו מתחילה בדת דז"א ושם הניחו רושם שלהם והוא הארה גדולה מבחי"ל כל אלו החז"ג ומתקבצים יחד לכן מספיק אותה הארה (ר"ל רושם) לו ולשכנו ולכן א"צ חב"ד דז"א רק שלישי א' חסד לבד לכ"י מהם משא"כ בשאר ספירות דז"א.

והנה לעיל אמרנו כי מבי שלישי חסד המגולים דז"א בת"ת מספיק שלישי לעצמו ושלישי האחר נעשה כתר דנוק' דע כי חצי לבד מספיק לכתר נוק' וחצי שלישי נעשה כתר דז"א עצמו ואדרבא יותר מחציון עלה לכתר ז"א ופחות מחציון ניתן לכתר נוק' והנה עריון נשאר בחי' שלישי המכוסה שבת"ת כי עתה בחזרת החסדים בבחי' או"ם נכפף אורו לבי ג"כ וחצי אור שלו עלה ג"כ לכתר ז"א עם חצי שלישי תחתון הת"ת כנ"ל ויש לו עתה ג"כ אל הכתר שלישי דוגמת חב"ד המוחין גם כתר של ז"א נעשה מחצי ת"ת התחתון של אמא כי מנהי"י שלה נעשה גי מוחין ושאר נופא דז"א.

פרק ז'

ועתה נבאר ענין פרוצוף נוק' כי כמו שהז"א נעשה גידוליו מנהי"י דיבנה וחצי ת"ת התחתון גם נוק' נעשית מחצי ת"ת התחתון ומנהי"י

נתחבר עם פ"ת הנשאר מת"ת ז"א ועלה שם פ"ע דיסוד ז"א ונעשה ת"ת דז"א מנ"ם ואמנם יסוד דז"א נשאר בו ב"ם לבד כי יסוד אמא הוא יסוד נוק' קצר ואין בו רק בי שלישיים ושלישי א' יורד דרעת ז"א ואי לת"ת דז"א ונמצא שאין מה ליתן דיסוד דז"א מחלק אמא כלל ונשאר בבחי' בי שלישיים לבד משא"כ בכל שאר הספ"י שיש גי שלישיים בכל א' מהם ע"י שלוקחתם מאמא וז"ל והי' יוסף יפה תואר ויפה מראה ד"ת יתו"ם כי נשאר יתום מאמא שהיא בינה כי שאר הספ"י אמא עומדת עמהם משא"כ ביסוד.

והנה סדר התפשטות הנ"ל הוא כך כי תחלה נתקן חכמה דז"א ע"י פ"ע דנצח אמא ואח"כ בינה עדי' ואח"כ דעת ואח"כ חסד ואח"כ נבונה ואחר כך ת"ת ואח"כ נו"ה ואח"כ יסוד ואז נשלם הגדלת דז"א ע"ל הנ"ל.

פרק ה' מוחין וצלם דז"א

ועתה נשלים לבאר הגדלות דז"א ומ"ש בוהר, כתר דינקת להו אתעברת מינייהו ובחי' המוחין שלו ובחי' הצלם גם מ"ש בוהר, כי או"א ירתי תרין עטרין לבנייהו והענין הוא דע כי בדיקנא דז"א יש תרין מולות : מול עליון ונצר חסד שהוא תיקון ח' ומול תחתון ונקח שהוא תיקון ה"ג והנה אבא יונק ממול ח' עליון ואמא ממול תחתון.

והנה במש מול עליון במול תחתון ומכא בטישה זו שאין אנו יכולים לפרש פי' בטישה זו מה ענינה ואז יוצאין משם הי"ח ממול עליון וה"ג ממול תחתון ואז מול עליון נותן אותן הה"ח דיציה לאבא ומול התחתון נותן הה"ג דיציה לאמא ואחרי שקבלו או"א חז"ן אלו מבי מולות או מודוונים או"א ואז נותן אבא הי"ח לאמא ואז נכללין החז"ן במעי אמא והנה כאשר או"א מודוונים הנה זולת החז"ן שקיבלו כנ"ל הנה אבא מוציא טפה ממוחין שלו ונקי' חכמה ואמא מוציא הטיפה הנקי' בינה וכל אלו מתערבין במעי אמא והם י"ב בחי' : חו"ב הי"ח ה"ג נמצא מאבא יצאה חכמה והי"ח ומאמא יצאה בינה והי"ג וכולם מתערבין במעי אמא וז"ל כתר דינקת להו אתעברת מינייהו פי' כי אחר היניקה מתעברת אמא ממוחין אלו של זו"ן ואלו החז"ג הם בי עטרין הנ"י בוהר לירתי או"א לבנייהו.

והנה כאשר אמא יורדת מוחין אלו הם נעשין בחי' די מוחין שהם : חו"ב הו"ג וז"ל ׀ שפ צלם כי אותיות צלם הם מתתא לעילא ׀ זו כננד די מוחין כי כ"א מהם כולו פי'.

ואח"כ אמא עלאה מלבשת וכוללת אלו הר"י מוחין תוך נהי"י שלה : חכמה בנצח בינה בהוד חז"ן ביסוד ומרכנת ומשפלת עצמה ונכנסת תוך ז"א עם המוחין האלו כי ז"א אינו יכול לקבל מוחין אלו לרוב גדלות אורם אם לא אחר התלבשות תוך נהי"י אמא ואז נכנסים נצח דאמא ובתוכו מוח חכמה בחכמה דז"א והוד דאמא ובתוכו מוח בינה בבניה דז"א ויכוד דאמא ובתוכו מוח חז"ן בדת ז"א ונמצא כי קודם התלבשותם היו די מוחין שהם סוד ׀ דצלם ואחר התלבשותם שנכלל חז"ן ביסוד אמא : נעשה גי מוחין שהם ׀ של צלם הבאה אחר הם מתתא לעילא ובחי' ׀ זו הוא אחר התלבשות המוחין בנהי"י דאמא והנה אחר שנכנסו נהי"י דאמא ובתוכן המוחין כנ"ל ונכנסו בראש ז"א אז נמר ׀ של צלם כי שם הוא בחי' ׀ כי מוחין אלו אינם נשארים ברישא רק בכל נופא מתפשטים שהם : חב"ד חני"ת נהי"י הרי ׀ ומתחלה היה ז"ק וע"י מוחין אלו נגדל בבחי' ׀ ע"י כניסת נהי"י דאמא עם המוחין שבתוכם בתוך ז"א וכנ"ל בסוד הגדלת השלישיים שפ ז"א ואותו הדרוש שייך עתה כי ע"י אלו המוחין הגדול ז"א גם ׀ שפ צלם יש באופן אחר כי עתה נעשה דיקנא דז"א בטי' תיקונים.

ונבאר עתה טי' תקוני דיקנא מוכין נעשו והענין כי היא כבר ביארינו כי גי מוחין חב"ד נתלבשו תוך נהי"י אמא ואח"כ נתלבשו תוך הכלים של גיר דז"א הרי הם טי' בחי' ומכחם יצאו טי' ת"ד דז"א ואמנם כבר בארנו כי תרין עטרין דז"א הם הי"ח והי"ג שבתוך היסוד ונעשה דעת דז"א והכוונה כי יסוד דאבא נקי' חסד ע"ש שהוא מיטיא ויסוד דאמא נקרא נבורה ע"ש שהוא משמאלא לכן נקי' חז"ן תרין עטרין ע"ש המקום שמהם יצאו.

ודע כי מ"ש לפעמים מלי דאבא או מלי דאמא הפ"י כי עטרת דיסוד אבא אשר הם סוד מילה ופריעה יסוד ועטרה הנה עטרה זו אנו קורין אותה מלי דאבא וביסוד אמא יש בה נקודה אחת הנקרא נקודת

מכוסים. וכמו שהברואה אינה מקבלת מהאצילי אלא ע"י מסך. כן ז"א לא היה מקבל מאו"י רק ע"י מסך, כי היו החסדים ומוחין שלו כולן מכוסין תוך מסך נה"י דאימא, וז"ל יוצר אור ובורא חושך. יוצר אור נילוי, ובורא חושך להיותו מסך, כי עד הנה דז"א יורדין החסדים מכוסין, וכאן מתגלין לצורך עצמן, ועתה אחר שנתגלו חזורים החסדים מבחוץ בסוד או"ם, כדי להאיר לו בדרך אצילי, בלתי מסך כלל.

ונחזור למ"ש לעיל כי בירידתן ובהזרתן, הוא י"ב שנים וח' חדשים, וצריך ד' חדשים אחרים להשלים י"ג שנים, והם מהשליש המכוסה שחוזרין בסוד או"ם, ויום א' הוא אור שבין חצי ת"ת בינה לגלגלת דז"א, הרי י"ג שנים ויום א'.

או באופן אחר, כי הלא זמן היניקה ב' שנים, ובד' שנים אחרים נכנסים ב"ס דנצח אמא וב"ס דהוד אמא ברישא דז"א, הם ו' שנים, והם סוד הפעושות סבן ו' שנים ויום א', שהוא תחלת כניסת ס"ת של יסוד דאמא בדעת ז"א, לכן, כיון שנכנס דבר מועט מן הדעת, לכן מקחן מקח במטלטלין לבד, שהם נגד ו"ק המטלטלין, מרחמים לדון ומדין לרחמים, כפי מעשנו.

ומו' שנים עד ט' שנים, הם ג' שנים אחרים, ואז נכנסין ב"ס עליונים הנקרא ירכין דניה דבינה, ומ"ע דיסוד בינה, כי אין שעורו רק ב' פרקים, והנה כבר נכנס שלישי א' ביום א' היותר על ו' שנים, ואז נק' פעוט, ועתה נכנס פ"ב של היסוד הרי ט' שנים, ויום א', לכן ביאתו ביאה, כי כבר נכנס כל הדעת שלו.

אבל אין ביאה זו מועלת להתעבר הנוקבא, עד שיהיה בן י"ג שנים ויום א' שהם סוד חזרת החסדים לעלות באור החזון. והג' שנים, הוא עליות שלישי חסד דרורע ימין אל החכמה, ושלישי דרורע שמאל אל הבינה, וב' חצאי שלישי בדעת, הרי הם ג' שנים, ושנה הר' הוא נגד שלישי ת"ת המכוסה, אשר נתגלה עתה, ונתגדר ועלה לכתר ז"א, הרי הם י"ג שנים, ויום א' הוא, אותו שבין חצי ת"ת בינה לגלגלת דז"א, ויורד מסקומו עד שם, הוא יום א', או ג"כ אותו מועט שעלה יותר מחצי שלישי המגולה דת"ת ז"א, אל הכתר שלו, והוא יום א', אך הנוקבא, הוא פחות מחצי שלישי בכתר שלה, והרי נשלמו י"ג שנים ויום א'.

פרק ט זמני גדלות נוקבא דז"א

ועתה נבאר בחי' נוקבא דז"א בני' זמנים דז"א: כשהיה בעיבור תלת כליות בתלת, וזמן יניקה, ועיבור ב' דגדלות ז"א, מה היתה או הנוקבא, והנה כבר ידעת כי א"א הוא נשמה לכל האצילות ומתפשט ומתלבש בכלו, וכבר ביארנו כי א"א הם עד חצי ת"ת דא"א, וזו"ן משם ולמטה. והנה בעיבור א' תלת כליל בתלת כבר ביארנו, כי גם א"א עצמו העלה נה"י וחצי ת"ת תחתון שלו, ונכללו בחצי ת"ת עליון ובח"ג שלו, ואז נכלל ז"א ג"כ ב' כליל בני' ואז נק' שהיתה נקודה לבד, נגדלה בשיעור יסוד דז"א הנקרא ישראל, וכבר ידעת, כי היסוד נק' רובע ישראל, פי' רביעי של ת"ת הוא מדת היסוד, כי שיעורה דנוסא ד' בריות הוא, והמל' היתה רביעית היסוד, וכשנתעלה ועלו יסוד ומל' ונכללו למעלה בחצי ת"ת כנ"ל הנה היסוד נגד' ונעשה כמדת ת"ת עצמו, ונגדלה מל' כמדת היסוד כולו, שהיה בתחלת רובע ישראל רביעית הת"ת, ואח"כ ביניקה, נגדלה המל' כמדת הת"ת, ממש. אח"כ, בגדלות המוחין, נתגדלה גם היא ונעשה פרצוף שלם.

ודע כי מחצי ת"ת דא"א עד סוף היסוד דא"א, נעשה נשמה לז"א, ומעטרת יסוד דא"א, נשמה לנוק' דז"א, נמצא, כי א"א מתפשט ומתלבש בכל אצילות כולו, ואז א"ס עובר בתוך א"א, ועליו נאמר, ואתה מחיה את כולם, כי הוא מחיה כל העולמות בהתלבשו בתוכו, כנ"ל.

פרק י דרוש יעקב ומשה מיסוד דאבא

והנה כמו שביארנו לעיל שיש צלם דאמא, וב' אותיות ל"ם לראשו דז"א, כך יש בחי' צלם אבא על ראש ז"א, והם סוד ח"י"ב וב' עטרין, מתלבשים בנה"י דאבא, ונעשה מהם בחי' צלם, דונסת אמא ממש, ואח"כ, מתלבשים נה"י דאבא תוך נה"י דאמא, באופן זה: כי בינה דחכמה מתלבשת בנצח אמא, ובינה דאמא בהוד אמא, נמצא שיש להם ב' בינות, וז"ל כי לא עם בינות הוא, וחכמה דאמא תוך הוד דאבא, וחכמה דאבא בתוך נצח דאבא, והם ב' חכמות, וז"ל חכמות בחי' תרונה

ומנה"י דז"א כמ"ש והנה רישא דילה נפקא מאחוריו, ולא כמ"ס, והטעם הוא כי אחוריים הם דינין, ויש בהם אחיזה לחיצונים ולכן נדבקו האחוריים יחד, שלא יתאחו בהם החיצונים, וז"ל השיב אחור ימינו מפני אויב, (כי המל' נקד' ימין כמ"ש הכתוב נצבה שנל' לימונד' וגו'), וא"ת, אי"כ היה ראוי שתצא נוקבא יותר עליונה שזה בכל אורך פרצוף ז"א, שלא יאחו החיצונים בכל קומתו, התשובה הוא, כי ברישא דז"א אין יכולים החיצונים להתאחו רק לתתא, מסקום שהחסדים מתגלים שם, לכן שם יוצאת נוקבא לכמות האחוריים.

וכזה תבין ענין שבועות ונדרים כי מאחר, שהשבועה הם כנשבע במלך עצמו, שהוא מל', והנדרים הם כנודר בחי' המלך שהוא בינה, הנקרא חי' המלך, בסוד תפילין הנקרא חיים, כנודע, אי"כ, למה השבועה חסוד מנדר, והטעם הוא, כי למעלה נגד בינה, אין אחיזה לחיצונים כי"כ אבל לתתא במקום מל', שם סביב רשעים יתהלכו, וניתן להם כח גדול להתחזק ולהתאחו שם לכן עונשו מרובה גם כזה תבין למה נדרים חלין ע"ד מצוה, משא"כ בשבועה והטעם לפי שהנדרים למעלה בכינה, והם נבזהין מן המצוה, לכן חלין עליהם, וז"ל התרת נדרים בלי' יוה"כ, לפי שבאותו יום אנו (מעלין) עד הבינה, ויש לנו יכולת להתיר נדרים אשר שם, אך השבועה היא במל', לכן אינה חלה על המצוה.

ונחזור לענין, כי השלישי א' דת"ת דז"א המגולה, נעשה ב' כתרים לזו"ן, והנה מ"ס דנצח ז"א, נעשה קו ימין דנוקבא ג"ס הח"ן, ומ"ס דהוד נעשה קו שמאל שלה, בינה, ומ"ס דיסוד דיליה, שהוא אורך להיותו דכורא, לכן ממנו נעשה קו אמצעי דנוק', דתיי שבה.

וכזה תבין סוד המעשר, כי העשירי יהיה קדש, לפי שהנוק' לא היה בה מתחילה רק נקודה א' לבד, שהיא המעשר שלה, והוא שרשה ועיקרה, ושאר הטי' ספי' באו מבחוץ, ממה שקבלה מ"א ע"ד הני"ל, כי בתחלה כשיצאה אחורי ז"א, או יצאה בסוד נקודה כלולה מ"א, ואח"כ נתפשטה נקודה זו בכל י"ס דילה ע"י מה שקבלה מ"א, אי"כ נקודה זו היא עיקר ונקודה זו נק' מעשר והיא נקודה עיקרית.

והנה הפנימיות של המוחין שבה, נעשה מאותן החסדים המגולים כנ"ל שבו, המיוותרין ועורפין כנ"ל, והדעת שבה, מה"ג שהיו פקדון ביסוד ז"א, כנ"ל, וז"ל דעתן של נשים קלה פי' ק"ל ה' כי ה"ג הם ה' הויות והם ק"ל אך דעת הז"א מה"ת ה"ג והנוקבא אין לה רק חצי דעת שלו שהם ה"ג לבד, ואח"כ מתפשטים ה"ג שבה מחסד עד הוד שבה, ואח"כ כללות כולן נכנסו ביסוד שלה, דונסת ה"ח המתפשטים בז"א.

ואלו ה"ג הנכללין ביסוד שלה, הם מועילין לה לזמן שלה (נ"א הם מעלין המין שלה) וז"ש בוהר כי דינין דנוקבא נייחין ברישא ותקופין בסומא, לפי שהמוחין שלה הנקראים רישא, הם נעשים מהחסדים מגולים שצוקת מניה דז"א, ולכן דינין דילה נייחין ברישא, כי החסדים מסתקין איתן, ותקופין בסומא, כי הגבורות מתפשטין בסומא, אך דינים דכורא, תקופין ברישא, שאין שם התפשטות החסדים, אבל מחסד שבו ולמטה יש התפשטות חסדים, לכן נייחין בסומא.

פרק ח סדר כניסת פרקי הצלם בז"א ע"פ השנים.

ועתה נחזור לבאר ענין ראשון, וכזה תבין, מה שאר"ל הפעושות מקחן מקח במטלטלין סבן ו' שנים ויום א', ובן ט' שנים ביאתו ביאה, ומבן י"ג שנים ויום א' או הוא גדול, והענין, כי כשנכנסין המוחין שהם נה"י דבינה תוך הז"א, הם יורדין תחלה לז' ספי' שבו, שהם כח"ב דח"ג, והם ו' שנים ושלישי עליון דת"ת שהוא מכוסה, הם ו' שנים וד' חדשים, וכולם בחי' מכוסים, אח"כ, כשחזורים החסדים בסוד או"ח דרך ספי' אלו עצמם, הם ו' שנים וד' חדשים אחרים, הרי הכל י"ב שנים וח' חדשים, והטעם, שאלו הפרקים ירדו קודם בו' ספי' של ז"א סבבנים, הוא, כדי להגדיל, והטעם, שירדו מכתר החסדים, מפני שמכתר היה הספה, והנה הם הוי' שנים וד' חדשים, שהיו בסוד ירידה, וז"ל, שלא נתברך יעקב עד שהיה בן ס"ג שנה, כי עד שם היו חסדים מכוסים, ושם נתגלו בסוד הבקיעה שנבקע, וז"ל, אותיות יעקב יבקע, כי הוי' שנים כל א' כלול ו' הם ס', והם הו"ס כחב"ד ח"ג, ועוד שלישי המכוסה, הוא ג' שנים אחרות, שלישי מ"י שנים, והכל ס"ג, וז"ל שם ס"ג, שהוא בכינה, כי בינה מתפשטת עד החזה דז"א, ושהוא ס"ג שנים כנ"ל.

והנה אח"כ, חזרו החסדים לעלות מבחוץ בסוד או"ם, כדי שיקבל הוי' מהארת או"י, דרך פנים בפנים, כי תחילה בירידה היו החסדים

ובזה יובן כמה טעמים, למה משה היה רועה שלהם ולמה נקרא דור דעה דור המדבר ולמה נתנה התורה להם, ולמה ישבו מי שנה במדבר, ולמה לא מצא משה בהם רק אנשי חיל ולא מצא בהם נבונים אך הענין כי יסוד אבא יוצא מתוך יסוד אמא ומתנלה מהחזה ולמטה, ושם יוצא לחוץ בחי' יעקב והנה כמו שיצאה בחי' לאה אחורי הדעת דו"א בן אחורי דעת יעקב יוצאת בחי' לאה אחרת נוק' של יעקב, ולכן נק' דור דעה דור היוצאים מבחי' דעת יעקב.

והנה בהסתלקות יסוד אבא, מאליו נסתלק דור דעה הנמשך משם לכן משה להיות שרשו היה מיסוד אבא, לכן היה רועה לדור המדבר כי משה מלגאו ויעקב מלבר, ולכן אותן הנכנסין לא"י אמר להם משה ואתם הרבקים בה' מ' שהוא ת"ת חיים כולכם ותוכלו להכנס לא"י, אבל דור דעה, להיות, שמשוה הוא יסוד אבא הרועה שלהם, ודור דעה המה נ"כ משם, ממילא כשנסתלק משה נסתלקו גם הם, כי כולם הם מבחי' חכמה ואינן נכנסין לארץ, ולכן לא נכנס משה ולא דור דעה לארץ.

ולכן ניתנה להם התורה כי התורה מיסוד אבא שנבקע ויוצא האור לחוץ וזה היה בזמנם שגם הם יצאו מן בקיעה ההיא, לכן ישבו מי שנה במדבר, כי שם ע"ב דיודו"ן הוא באבא שהוא בחכמה, ויש בו ד' יודין שהוא נ"י מ', ולכן מצא משה בדור דעה אנשי חיל כי חיל נ"י מ"ח: כ"ד כ"ה, שהם ב' שלישי' דיסוד אבא המנולים מהחזה, כי בשם של ע"ב, יש ג"ם כ"ה, ובי' שלישי' הם ב"ם כ"ד נ"מ מ"ח, שהם ב' שלישי' המנולים, נ"י ח"ל' ג"מ מ"ח אבל נבונים, הבאים מבינה, לא מצא כי יסוד דיבנה אינו משמש כלום ליעקב רק לזו"ן.

וזהו הטעם שיעקב יצא במצוקת שלם בכותל בפ"ע ואינו דבוק בז"א, כי הוא לבדו לקח מיסוד אבא, אך זו"ן, שניהם באים מיסוד אמא, זה לוקח ה"ח וזה לוקח ה"ג, לכן יצאו שניהם מחוברים בכותל א', וצריכים נסירה.

ודע, כמו שיש ד' רבתי וד' זעירא בשכינה: בחי' עליונה לאה, ובחי' התחתונה רחל, כן יש באמא ב' בחי' אלו, ב' דלתות: ד' עליונה בינה, ד' תחתונה תבונה, וכ"א מאלו יש בהם י"ם.

ודע, שיש בזכר נ"כ ב' בחי' אלו, כי הו"א, שיעורו הוא מהחזה דאמא ולמטה, כן רחל היא ער"ן נגדו מהחזה דו"א ולמטה הכל כני"ל, וא"כ, כמו שיש יעקב לתא כנגד בחי' התחתונה דשכינה, כן למעלה במקומו יצא יעקב אחר, והוא יוצא מיסוד חכמה עליונה.

והענין הוא, כי כמו שיש סוד הדעת למעלה באו"א כשיש זוו"ן, כך למטה, בוונן בחי' התחתונה הנקרא תבונה עם בחי' תחתונה דאבא, נ"כ יש דעת אחר, ולכן גם למטה בשכינה יש ב' בחי' אלו, וכמו שב' בחי' עליונות נכללין כא', כך בחי' תחתונות נכללין כא', וז"ל, כי אל דעות ה', וז"ל, והיו תואמים מלמטה, שהוא בחי' יעקב התחתון, שהוא מהחזה ולמטה, ויחדיו יהיו תמי"ם, תאומי"ם, הוא יעקב האחר, שהוא שוה בשוה עם ראש ז"א ומתחילה ועד סוף הכל נק' ישראל ממקום שיצאה רחל יצא יעקב נ"כ מלפניו, ויעקב מדוונן עם רחל, וישראל מדוונן עם לאה וז"ש בוהר יוצא ע"פ וישכב עמה בלילה הוא, ולא הזכיר יעקב כי הכוונה על ישראל.

ודע כי בינה יש לה נ' בחי' א' כשיש לה זוו"ן עם אבא ואז נק' בינה, ב' כשאין לה יחוד עם אבא ואז נק' תבונה כשעומדת לבררה, נ' כשיושרת ומתפשטת למטה תוך הו"א, נקרא נ"כ תבונה, וכשז"א עולה למעלה נק' איש תבונות ירלנה פירוש ירלנה אותה למעלה, ואיש הוא ז"א, ותבונות הוא תבונה העולה למעלה עמו כשהי' עולה למעלה עמו, אמר ירלנה, פירוש יביחנה ואחר שעלה ז"א למעלה, או נתייחדה הבינה עם אבא ואז נקרא הבל' תבונות בינות, כי עלו במדרגה עליונה הנקראת בינה, וז"ל כי לא עם בינות הוא.

ודע כי מציאות אבא הוא יו"ד של הו"ו"ה וקוצו של יו"ד הוא א"א, והנה יו"ד במלואה יש בה נ' אותיות כוה, יוד, והנה תכה י' על ו', שהוא י"ם נ"י, ואח"כ תכה י' על ד' נ"מ, מ', והנה כאשר בינה מתייחדת עם אבא, או נק' (ם) ונ"א (ן) ר"ל סתומה שהיא סתומה, שמקבלת, כל האורות וסותמת אותם, לכן הו' ראשה נטוי כלפי הד' של יו"ד, להיות שאבא משפיע אורות לאמא וכשאין אבא משפיע לאמא שאינה מדוונת עמו אלא היא רביעא על בנין נקרא מ' מתוחה, ומי' מ', ר"ל משפיע, מי' כשהיא משפעת לבנין, וז"ל אותיות מ"ם הנו' בוהר על בינה וזו היא הו' והד': כשהם בחכמה, שהיא באות יו"ד, או י' קודם לד', וכשהם בבינה, שהיא אות ק', או ד', קודם

תרוגלה והה"ע דאבא, הם חסדים דאמא, וה"ל דאמא נכנסין ביסוד אמא ה"ח דאבא, מן החסדים שלו, וה"ח דאמא, הנעשים נכורות דאבא, נכנסין ביסוד אבא, והם נ"כ ב' דעות, וז"ל כי אל דעות ה'.

והנה נה"י דאבא מתלבשים בנה"י דאמא, והנה היסוד דאבא הוא דוכרא והוא אורך, ויסוד דאמא הוא נוק' והוא קצר, וא"כ כשמתלבש יסוד אבא ביסוד אמא, נמצא, כיון ששיעור יסוד אמא הוא שיעור שלישי א', א"כ יוצא יסוד אבא חוץ ליסוד אמא שיעור ב' שלישי' מנולים, ונמשך יסוד אבא עד סוף יסוד ז"א עצמו, וז"ל הבל הבלים מ' הבל הכולל ב' הבלים, כי הבל היוצא מיסוד דו"א הם ב' הבלים, א' שלה, וא' של יסוד אבא.

והנה מן האור הגדול של החסדים שבתוך יסוד אבא שמתלבש תוך הת"ת דו"א, והוא אור מנולה, בוקע ויוצא האור לחוץ לבטן ז"א מצד פנים דו"א, ושם נעשה יעקב, לשון בקיעת אור, בסוד או יבקע כשחר אורך, והוא אותיות יעקב, וזהו, אך יצא יעקב, כי ב' יציאות זכ' בקיעות יש ליעקב: א', הוא אור שבתוך היסוד אבא, שבוקע היסוד ויוצא תוך ז"א, בקיעה ב', הוא שחוזר האור לבקוע, ובוקע מבטן ז"א ויוצא לחוץ מבני ז"א, כי אחוריו של יעקב נגד פני הו"א מהחזה ולמטה, וכן ער"ן יצאה רחל מאחורי דו"א, אב"א מהחזה ולמטה, כי שם נשלם יסוד אמא, והאור שלה יוצא לחוץ.

והנה שם מ"ה מיליו דאלפין, הוא בז"א, והנה א' שבמלוי וא"י, מקומה שם בשליש אמצעי של ת"ת דו"א, תחת החזה, אחר שכלה יסוד אמא או מתגלית א' זו, והוא אה"ה, בסוד דם האדם באדם, כמבואר אצלונו, ואה"ה זו במילוי הר"ן, שהוא קו אמצעי, כנודע, והוא נ"י קנ"א וע"ה גימ' קנ"ב, כי שם נעשה נקב, ויוצא אור לחוץ תוך ז"א מתוך יסוד דאמא.

מ"י ב', כי שם זה של קנ"א, שהוא גימ' קנ"ב, הוא נוקב ויוצא אור לחוץ לרחל, באחור ז"א, כי שם מקומה, והיא נקרא ק', תתאה, ואז נתחבר נקב זה עם ה' תתאה ונעשה נקבה באחורי ז"א, וכותל א' יש לבי' לבד, לכן צריכה נסירה, מש"כ ביעקב, שיש לו כותל לבדו חוץ מכותל הו"א, ויש הפסק בין ז"א ליעקב, באופן, שאור אבא היוצא לחוץ לז"א נק' יעקב, אך ההארה שהיא יוצאת מיסוד אבא תוך בטן ז"א בפנים, ז"ל משה וז"ל משה מלגאו ויעקב מלבר.

והנה

ה' בחי' יש למשה: א', הוא ברעת ז"א עצמו, כי שם יסוד אבא, ב', בשליש עליון הסנופה, כי שם יותר מקום רחב בין הורעות יותר מברעת, ואז הוא בחי' ב' שסתמשט שם היסוד דאבא, וכנגד זו הבחי', נאמר במשה ויסתר משה פניו כי ירא מהביט, מ"י, כי שם בחי' סתר ומכוסה.

בחי' נ' בשליש ת"ת האמצעי, אחר צאתו מיסוד אמא, ושם היתה נביאת משה, וז"ש בוהר כי נבואת משה מן דכורא, ושאר הנביאים מן נקבא, מ"י, כי משה מתנבא מיסוד אבא שבתוך ז"א, ושאר הנביאים מיסוד אמא בהיותם תוך ז"א. בחי' ד', כשמשגע יסוד אבא תוך יסוד ז"א ואז הוא בחי' שת, וז"ל, וחשופי שת, מ"י, כי הוא שת מקום יסוד, כשסמירין הער"ף מהיסוד מתנלה ונתוסף [מ"א ונחשוף] האור אשר שם, וזהו חשופי שת. בחי' ה', הוא הבל' היוצא מיסוד אבא חוץ ליסוד ז"א, ושם הוא בחי' הבל, וז"ל ר"ת, מ"שה י"שת י"הבל, והנה הבל חסא שהביט בשכינה, מ"י, שהבל היה רוצה שאור היוצא מן יסוד אבא, והוא בוקע ויוצא ליעקב, היה רוצה הבל' להפכו לאחוריים, ליתן לרחל הנקרא שכינה, וזהו הציון בשכינה, שרצה להאיר ולהצוין בשכינה מאותו אור הנוגע ליעקב.

פרק יא דוד המדבר ובינה ותבונה ומ"ם שבלוחות בנם היו עומדים

והנה עם מה שביארנו לעיל, כי זו"ן מתחברים בכותל א' מש"כ יעקב בזה תבין סוד, מ"ש משה לישראל כנניסתן לא"י ואתם הרבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום, כי ה' אלהיכם הוא זו"ן, וישראל הנכנסין לא"י, היו מבחי' זו אשר הם דבוקים אב"א, וזהו ואתם הרבקים בה', אבל דוד המדבר דור דעה שהיו מבחי' יעקב ולא היו דבוקים בכותל א', סתו כלם ולא נכנסו לא"י לכן היה משה רועה שלהם.

עין החיים

קודם לזו כי צורה ה' ד"ו כזה ה' אך כשהוא' תחת ד' שהוא סוד
 ה' או יושבת ו' זו בלתי ראש, וכשהוא' קודם לר' שהוא סוד יו"ד.
 או יש לה ראש נטוי כלפי ד'.
 והכוונה כנ"ל כי כשהיא מדרונת עם אבא או אותה ו' יש לה
 ראש שמשיע אבא בסוד ראש ו' הנטוי כנדרה אך כשהוא בסוד ה'
 או אין לה זוונו עם אבא או אותה ו' אין לה ראש כי האורות נשארים
 למעלה ואין אבא משיע אותן לאמא, ואותו ראש של ו' נשאר למעלה
 בצורת יו"ד, העומדת אחורי ה'. ומבואר אצלינו בסוד צורת ה' כזה ה' בסוד
 וחכם בבניה אסמג ו' של תוך ה' בלי ראש, מתפשטת ומשפעת בכל
 ז"א עד היסוד שלו, וכבר ידעת כי חכמה בינה דעת של הנקבה, ננד
 ג' פרקי עליונים דנהי' דו"א, כנודע, והנה ו' זו של ה' דבינה, מתפשטת
 תוך ז"א עד היסוד שלו, נמצא שאמא משיע עד חכמה ובינה דעת
 דנוק' דו"א, ולא יותר.

והנה דע, כשאמא היא למעלה עם אבא, או נקי נקבה, בערך נקבה
 המקבלת מן דכורא, וכשהיא רובצת על הבנים ומשפעת להם, או נקי
 דכורא דונסת הזכר המשפיע בנוק', וז"ס עונש משכב זכור, כי הוא מוריד
 הכה שיש כאמא כשהיא למעלה, וגם את אבא המשפיע כאמא למעלה,
 ומורידן עד נהי' דו"א, וז"ס זכור, שהוא נימ' הו"ה דיו"ד ו' והו"ה דיו"ד ו':
 ע"ב וקס"א ושניהם נימ' זכור, והם נימ' רנ"ל, להורות שהורידן עד רנ"ו
 דו"א, ואז כביכול מתבטל הו"א לגמרי, שאינו יכול לסבול האורות ההם
 (שירשו את מקומו) ואז כביכול מתבטל לגמרי כענין ויסת בלע, וז"ס
 העון הזה הנקרא תועבה, ס' תועה אתה בה, ר"ל כי אתה חושב
 שהורדתה אמא על הבנים ומשפעת להם כזכר לנקבה, ואתה עושה אותה
 נקבה שאתה שוכב עמה, ולכן תשובה על חטא זה, שתענה רנ"ל תעניות
 כמספר ב' שמות הניל' שבהם חטא' והורידן למטה, ויכוון להעלות בכל
 יום חלק א' מהם, עד שנמצא שבי' ימים הראשונים מעלה ו' א' דע"ב,
 וכן ער"ו עד שישלמו רנ"ל תעניות, ואז נגמר להעלות למעלה במקומן.
 והנה החוטא הזה גרם פגם, גם באחוריים של השמות הנ"ל,
 שהורידן למטה, לכן גם בהם צריך תיקון, והם קפ"ד ותקמ"ד נימ' תשכ"ח
 וזהו זכור אל תשכ"ח, כי הזכירה היא מהפנים, והשכחה היא מהאחורים
 והנה ג"פ רנ"ל שהוא זכור נימ' תשכ"ח, א"כ כשמתקן חלק א' מהפנים
 יכוון להעלות ולתקן עמו ג' חלקים מהאחורים, נמצא כי ב' תעניות ראשונים
 מתקן יו"ד ראשונה דע"ב, כנ"ל, ומתקן ל' חלקים דאחוריים שהם, יו"ד
 ו' מן יו"ד ב' של אחוריים, כי הפנים רנ"ל א', והאחוריים ג' רנ"ל, וביום
 התענית האחרון מרנ"ל תעניות, יכוון לכלול הכל ביחד, ולהעלות כל הפנים
 שהם הרנ"ל, וכל האחוריים שהם תשכ"ח, בבת אחת, ולהעלותן במקום
 ש' או"א.

ונחזור לענין מ"ם של בינה כנ"ל, כי משה זכה לבינה, בהיותם בסוד
 ס', לפי שהוא יסוד אבא מלואו, אך יעקב, שהוא מלבר, לא זכה
 לבינה רק בהיותה בסוד ס', שהוא כד רביעא על בנין, וז"ס שארז"ל, מ"ם
 שבצוחות בנם היו עומדין, ס' כי הלא ב' בחי' יש בבינה ותבונה כנ"ל,
 כי בהיותה פג"פ עם אבא נקרא ס', שהוא כנגד ו"ם שבה, שהם כח"ב
 דח"ג, ונקרא ס', בהיותה בלי זוונו, בערך ד' תחתונות שלה שנכנסת
 בו"א, וז"א ניכ בארז ב' בחי', נקי ה' ד' כנ"ל, והם ו' סודות עליונות שבו,
 שהם כחב"ד ח"ג, שנכנסין נהי' דאמא עד שליש ת"ת שלו עד החוה.
 וד' הם תנהי' שבו, שאין בהם יסוד בינה, גם דע, כי ו"ם עליונות שהוא
 הו"ו, הוא פרצוף א', וד' תחתונים שהם סוד הד', הוא פרצוף ב', ולמעלה
 ג"כ סוד מ"ם של הבינה, שהם ב' פרצופים, והנה ז"א (נ"א אמא) פרצוף
 א', שהם ו' עליונים שבו, נקרא בינה, ס' בן י"ה, ופרצוף ב', שהוא
 ד' תחתונים שבו נקרא תבונה: בן ובת, וז"ס מ"ם שבצוחות בנם היו
 עומדין, כי הלוחות הם נ"ה של ס', שהיא של תבונה תחתונה, ונעשה
 מסנה פרצוף שלם מ"ם, וכן ס' למעלה, שהם ו' בחי', נעשה פרצוף
 נמור ד"ם כאמא, וזדאי שע"ד נס הוא.

או נאמר באופן אחר, כי כמו שבינה הוא מ"ם כנ"ל, גם בתבונה יש
 בו מ"ם, כי ו' העליונות שבה הם ס', וד' תחתונים הם ס',
 ונ"כ נקרא ו"ד כנ"ל בבינה, כי ו' הם ו' עליונים, וד' הם ד' תחתונים.
 והנה מ' נקרא תבונה, כי הם ד' תחתונות שלה שהם תנהי' שלה דבר
 והם נכנסין בו"א, והנה נמצא, שכל פרצוף התבונה בכל הבחי', שהם
 מ"ם ו' ד', הניל', לא נעשה אלא מר' תחתונות תנהי' דבינה, ונקרא
 בינה מ' וכנגד ס' זו של בינה, נקרא ניכ תבונה מ', כי משם נלקחה
 ומה שנכנס מן התבונה בולא, אינו רק חציו לבר, שהם מ' שלה, ד"ם

תחתונות שבה, אשר היא חצי מ' של הבינה עלאה, כי כל התבונה היא
 מ' אחרונה של הבינה עלאה, נמצא כי חצי מ' דבר נכנס בו"א.
 וז"ס מ"ם שבצוחות בנם היו עומדין כי הלוחות הם נ"ה דו"א,
 ומ"ם שבצוחות, הוא כללות ז"א, שהוא ס' למעלה ו' ראשונות שבו, מ'
 למטה ד"ת שבו, וכל כללות מ"ם אלו לא נתהוו רק מן חצי מ' של בינה
 עלאה, שהיא חצי של התבונה, הנקרא מ' של בינה עלאה, וכחצי מ'
 ההיא, מתקיימים כל בחי' מ"ם שבצוחות, שהוא הריא, ונס נדור הוא זה.
או יאמר באופן אחר, כי דע, שמן הזה של אמא יוצא הבל המקוף
 לז"א כולו ואין הבל זה יוצא ומקוף לז"א רק בעת שרביע' על בינה,
 כדי לתת לו קיום וחיות לז"א, וכאשר מסתלקת מעל בנין, גם אותה הארה
 מסתלקת מידא, וכפי זה לא היה אפשר להיות לו קיום לז"א, לרפי ע"ו נס,
 וזהו בנס היו עומדין, וסוד הנס הזה הוא המעמיד ומקיימם לזו"ן, באותה שעה
 שאמא מסתלקת מעליהן כדי להודונו עם אבא, וגם זה, הוא הנותן קיום להם
 והעמדה, והוא דשם מ"ה דאלפין מקיים ומעמיד לז"א, ושם אדני' נימ' ה"ם
 מעמיד לזנוק, וב' שמות אלו מ"ה, וה"ס, נימ' נימ', כי מ"ם שבצוחות שהם
 ז"א הנק' מ"ם, הם עומדין בנס, שהם כמנין ב' שמות הנ"ל.

פרק יב פרצוף לאה וסוד תפילין

ודע, כי הלא חצי ת"ת תחתון ונהי' דאמא, נכנס הכל תוך ז"א, והבחי'
 הראשונה שנכנסה, היא מ' דתבונה בתהלה, כי התחתון נכנס
 בראשון, כנודע, ומקומה בדעת ז"א, ושם כנגדה מהאחוריים דדעת ז"א מכה
 הארה זו דמ"ל, יצאה לאה מאחוריים, וז"ס, הראהו הקב"ה למשה קשר
 של תפילין, ולפי שאין לה כ"כ הארה מהמוחין דז"א עצמן, רק מן המ'
 דבר, לכך היא בחי' עור לבד, שהוא קשר של תפילין, אך התפילין עצמן
 הם הבתים של עור, ובתוכם ד' פרשות, שהם הארת המוחין עצמן, הכוללים
 כמצחא דז"א.

והענין, כי הא"א יש לו שערות ונימין וקוצין, והנה הנימין של א"א
 נמשכין על ראש ז"א, וכשיוורדין נימין אלו יש בתוכם אור גדול, ומכה
 ברישא דז"א מאחוריו, ואז מהארת ד' המוחין דז"א, בכח ההכאה הנ"ל
 יוצאין ארבעה בתים בחי' התפילין, ואח"כ חוזר האור של מ' דאמא
 אשר שם, וחוזרת עד אחוריו דז"א, ומוציא קשר של תפילין, וזה נקרא
 לאה, ונעשה בה ד' מוחין שבה, שהם חב"ד, שהם ד' מוחין, כנודע.
 וז"ס ד' אלפין של ד' שמות האו"ה, אשר כתבנו בסוד היוחד של
 בשבמ"ל.

ועתה נבאר פרצוף לאה, ואח"כ סוד התפילין, והנה לאה, מנעת עד
 חוה דז"א, ומשם מתחלת רחל, וז"ס אין מלכות נוגעת בחברתה אפי'
 כמלא נימא, כי עד שתכלה מלכות עלאה לאה ממש, או משם מתחלת מלכות
 תתאה רחל, וזה עקב עונה יראת ה', שארז"ל מה שעשתה עונה עקב
 לסגדלה עשתה יראה עטרה לראשה, כי עונה היא בחי' לאה, ולפי שמשו
 השיגה, כי עלה עד ו' שערי בינה, לכן נקרא עינו סאה, כי השיג עד
 מקום לאה, ובמקום שנשלם עקב עונה שהוא לאה, שם מתחלת העטרה של
 רחל, ובחינה שלה נקרא אשת חיל יראת ה', ס' כי היא נקרא יראת היוצאת
 מו"א שהוא הו"ה, וזה יראת ה'.

ודע, כי מהחסד דז"א, שהוא זרוע ימין, נעשה כל קו ימין כולה דלאה
 שהוא חח"ן, ומזרוע שמאל שהוא זכורה מ"ם, משם נעשה קו שמאל דלאה
 בג"ה, ומקו אמצעי דז"א עד החוה, נעשה כל קו אמצעי דלאה, ודע כי
 בפילה הוא זוונו ז"א עם לאה, וז"ס, ויהי בבקר והנה היא לאה זוונו
 יעקב ורחל אינו אלא ביום, בעת תפלת השחר, לכן, בתפלת שחרית,
 (הז"א) היא כעין חסד שמעורר אהבה, ובתפלת מנחה, הוא שמאלו תחת
 לראשו, וע"י ב' התפלות שחרית ומנחה, נתונה לאה בין ב' דרועין דמלכא,
 זכבר הוונ' מוכן, לכן תפלת ערבית רשות, כי כבר מוכן הוונ', ובק"ש של
 ערבית (ס"א שחרית) נעשה הוונ'.

(ונלע"ד חיים כי ע"י ק"ש של ערבית) (נ"א שחרית) נעשה הוונ' ולא
 בזמן קריאת שמע עצמה, כי אין הוונ' עד העמידה)
 והנה לאחר הגלות והחרב, עשאוהו לתפלת ערבית חובה, והסעם
 כי הדינין או מתדבקים בו"א, וגם לאה כולה דינין, כנודע, כי רחל אע"פ
 שיש בה ה"ג, עכ"ז היא עומדת ננד נהי' דז"א, שבהם החסדים מנולין,
 לכן ההיג שבה מסתקות קצת, כי ז"ס דינין דנוקבא נייחין ברישא, אך
 לאה, היא עומדת עד החוה, ששם כל החסדים תמומים, וצריך הו"א
 להודונו עמה למתק הדינין שבה, כנזכר באדרא, שהוונ' הם החסדים
 היוצאים

גם עתה אחר החרבן היא באחור ו"א כל ימי החול חוץ משבת שאו עולה פב"ם, אך על ידי תפלתנו או מחוירין אותה פב"ם מהחזה ולמטה, ואפי' בחול בסוד מלך עוור ומושיע ומנן כמבואר, ואחר התפלה חוזרת לאחור כבתחלה. לכן חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת קודם התפלה, ואחר התפלה, ושעה בתפלה, כדי לעכב הארת פב"ם אחר התפלה ולא תחזור תכף אחר התפלה לאחור ו"א.

ודע כי כמו שלאה נכללת ברחל כני"ל, כך למעלה בוונו חו"ב, נכלל התבונה עם הבינה, ושעם שנכללו אלו הבחי' עם היותם כל אחד פרצוף בפ"ע, הטעם הוא מפני שבינה ורחל הם ב' ספירות עצמיות של ו"ם דאצילות, אך תבונה ולאה אינם רק הארות הנמשכות מבינה לבר, ולכן יכולות להכלל עם הנקודה עצמית של ו"ם.

ודע כי כמו שנכנס צלם דאמא תוך הו"א, כך נכנס צלם דאבא בו"א, וכמו שמן המלכות דתבונה נעשית לאה כני"ל, כך ממלכות דאבא נעשית בחי' הנקרא צפורה אשת משה, שהיא יסוד דאבא, וזה מצד צלם דמוחין דגדלות, והנה גם כן יש צלם דמוחין דקטנות דאבא וצלם דקטנות אמא, וממלכות דאמא דקטנות יצאה ממנה תמנע פלגש אליפז וממל' דאבא יצאה כושיית אשת משה, כמבואר בדי' של משה שמשוה הלך ומלך על כוש מ' שנה, ונשא אשת המלך הכושי ונעין חרב בינו לבינה, ולא ננע בה, וכן תמנע באתה לחלות ליעקב שישאנה ולא רצה, גם יוסף לקח אסנת בת פוטיפרע ולא רצה לשכב עם אשת פוטיפרע הנקרא פוטיפר שר הטבחים, והטעם שכ"א מאלו הנ"ל, דחו את הדינין.

והענין כי יש ג' מוחין דקטנות מצד אבא, והם ג' אלהים, וגי' מוחין מצד אמא ונקרא בני האלהים, כי יש באלהים פשוט, ומילוי, ומילוי דמילוי, בין אותיות, וז"ס ויבואו בני האלהים וג' אלהים אלו יורדים לגרון והם גימ' גרון וגם הם גימ' נח"ד והוה נח"ד גרוני הגמשך מן הדינין, אלו אשר שם, והוה וילך הרנה, הן ה' וז"ס ה' וז' כי הלא ש"ך דינין הם, והם סוד ל"ב נתיבות חכמה כ"א כלול מ' נימטריא ש"ך, ועוד ה' הם שביה דינין כי מן ה' אלו משם באו כל (נ"א מיתוק לכל) אלו הדינין, וכוונת ה' זו הם ה' אלפי' של ארני, וז"ס נער נערה ש"ך שביה, ועיה נימטריא כו"ש, וז"ס הכושיית שדחה אותה משה כי הוא דינין, ויעקב דחה תמנע כי כל הדינין ונבורה דקטנות היו ב'ה, כי ב' פעמים מנצפ"ך, גימ' תמנע, וגם יוסף דחה פוטיפרע, שהוא דינין, פוטיפרע נימטריא תנ"ה, שהם סוד אחורים כולם דע"ב ס"ג מ"ה כ"ן ונלעד"ח שהם גימ' ג' אהיה מלאים והם דינין.)

אמנם אני הכותב מצאתי נ"א וכתוב בה גם כן עסמ"ב אחורים שלחה ועוד כתב תסיר שרש של השמות ונלעד"ד שהוא כך כי אחורי ע"ב הוא דפ"ק תסיר ע"ב שהוא שורש להשם נשאר קי"ב וכן קי"ב דמ"ה, תסיר מ"ה נשאר פ"ה, וכן אחור דב"ן קד"ם תסיר ב"ן נשאר צ"ב וכן אחור ס"ג קס"ו תסיר ס"ג נשאר ק"ג, הרי לכולם לא עשינו אלא יהו' לבר באחוריים אבל האחרון שהוא יו"ד ה"ו וא"ו ה"י חסרנו אותו שהוא שורש א"כ ד' אחורי יה"ו, בדי' מלאים גימ' שצ"ב חסר לתנ"ה ס"ג והם אלו ד' אחורים יהו' במילוי הם ס"ג אותיות, ודו"ק ותשכח הרי תנ"ה באחורים ד' שמות שהם דינין, אך לקח את אסנת בתו שהיא אחור לאה מ' התפשטות למטה נקי' אסנת ודחה אשת פוטיפרע שהיתה אחור תמנע דינין קשין, עכ"מ פליק.

מיב מכתמי מורי ולהיה בעצמו וי"ל לשון הזהב.

ל(ו) הנה הוונג נמצא בדי' ספירות לבר : הו"ב, תו"ם, ונמצא - לרשבי' הפרש גדול בין וונג-לוונג, כי חו"ב לא מתפרשין לעלמין, משא"כ תו"ם, וצריך לדעת מפני מה וונג חו"ב תדיר ואינו כן. בוונו תו"ם, ועוד לענין מה, הוא וונג חו"ב, ומה היא מתחדשת ממנה, כי בשלמא בוונו תו"ם, נותן נשמה לישראל כדכתיב ונשמות אני עשיתי אבל וונג חו"ב מה יתן ומה יוסף שמה תאמר להעמיד היות שהם הספירות על יחודם כדי שיעשרו תו"ם באותם העשרות המשובחים ויתיחדו, כמו שכתוב מוריני ורבינו נר"ו בשי' מהות ההנהגה פ"ג, ליתא שא"כ לא היה האוי להיות וונג, אם לא כשעת וונג תו"ם כדי לעטרם באותן עשרות, כי כן נראה מדברי הוורר בפ"י, שעשרות אלו לצורך וונג תו"ם, שהרי אמרו שם בשעתא דמלכא, עלאה בתפנוקי דמלכא יתיב בעטרותו, כדון כתיב עד שהמלך במסוכו נרדי, נתן ריחו, דא יסוד דאפיק ברכאין להודונג מלכא קדישא במטרונותא, בהאי דונא, הרי בפ"י, שעשרות אלו הם לצורך וונג תו"ם

היוצאים מרכורא לבסם הי"ג דנוקבא, לכן אחר החורבן עשאוה חובה, כי יש בה דינין רבים, וצריכין לנו לוונגה עם ו"א למתקה, ומה שביארנו, הוא סוד מ"ש רשבי' להיה נברא, דאתא למתבע סוד תפלת ערבית דאיהו בין דרועי דמלכא, ע"ש.

ואי' והרי לאה בחצי לילה הראשונה היא כנגד חוה, ויסוד דו"א הוא למטה, ואיך מורונוגים ו"א עם לאה, אך הענין הוא מש"ל, כי כשמתגדל ו"א, עלה שלישי עליון דיכוד ו"א, וממנו נעשה ת"ת ו"א, ועל ידו הוא וונג דערבות, ומחצי לילה ואילך מתפשטת לאה עד סיום דו"א והוונג הזה הוא בבקר כשמשיחיר השחר, ואמנם רחל אחר הצות לילה היא בסוד נקודה, ויורד לבריאה, וז"ס ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה, וחק לערנותיה, שהם העולמות, כי יורדת לבריאה לתת טרף לביתה, שהם העולמות.

ודע כי מן האור הגדול ש' לאה, ע"י אותו התפשטות שמתפשטת למטה אחר הצות, משם לוקחת רחל מוחין דבריאה, ובה תבין, למה אנו מניחין תפלה של יד קודם, והטעם כי אלו הם מסוד הארה, שלוקחת רחל מלאה בחצות לילה, אמנם המוחין דו"א, ע"י תורה שאנו קורין בחצות לילה אחרונה, מקבל ו"א הארת המוחין. ואחר כך על ידי תפילין, שאנו מניחין ביום, או בטש הא"א קוצי דשערי ברישא דו"א, ומאיר בסוד אור מקיף, וז"ס הקב"ה מניח תפילין, כי הקב"ה הוא ו"א, והתפילין הוא הכאת אורות, ואח"כ כשאנו קורין ק"ש כבר יש תפילין ל"א, והיחוד הוא, לתת התעוררות לוונג זו"ן דבריאה.

וכבר ביארנו כי הדי' מוחין דו"א, כשיוצאים מבינה הם ד', והם ה' דצלם, אח"כ נכנסין בנה"י דתבונה ונעשית ג', והם סוד ה' דצלם וז"ס מגדל הפורח באויר, הוא סוד רמו בחי' לאה, אשר שם, שהיא סוד מ"י דתבונה, מקבלת הארה, שהוא סמוך ליסוד, וקוצי דשערי דעתיקא בטש שם, ונעשה שם תפילין ככה אותו צלם, כמ"ש בווהר כי בעבור צלם בודי יש לו צלם רוחניות, וז"ס אך בצלם יתהלך איש, וזה שאותו צלם הוא מגדל הפורח באויר כעוף הפורח באויר, [ס"א ועובר].

והנה כמו שלמטה בסוד צ' דצלם שנכנסין המוחין ברישא דו"א או יוצאין תפילין, כן כאן בסוד ה' דצלם, שכבר יש שם מלכות דתבונה משא"כ בסוד ה' דצלם שלא נתלבשו מוחין עדיין, אך ב"ל של צלם בטש שם קוצי דא"א, ויצאו תפילין בכח ובדקות יותר משל מעלה ואו נעשית ג"כ לאה בסוד אר"פ, ואלו הם סוד התפילין של שבת שהם למעלה מהראש, בסוד ה' דצלם, וכשבא שבת בא פנים חדשות, שהם אלו המוחין דסוד ה' דצלם, שהיו למעלה מראשו בסוד התפילין, ועתה בשבת נכנסו הראשונים בראשו ונעשו לו מוחין חדשים, והם הראשונים נעשו פנימית עתה, לכן אין אנו מניחין תפילין בשבת, כי התפילין נעשו ממוחין פנימית, ובתחלה היו מקיפין ל"א והיו בבחי' או"פ ללאה.

והנה נחזור לענין, כי אחר בחי' צ' של הצלם שהם תפילין ל"א ואי"פ ללאה, אחר כך נכנסין המוחין בו"א, והוא בחי' צ' דצלם כני"ל ואו בטש קוצי דשערי דא"א ברישא דו"א, ויוצאין התפילין וחזרת ההכאה לאחור ויצאה קשר של תפילין שהיא לאה ואו נעשה אור מקיף ללאה ופנימית ל"א.

פרק יג סוד הנסירה

ודע כי מ"ש הפסוק ויפ"ה ה' אלהים תרדמה על האדם וישן, הענין, כי המוחין הבאים ל"א מסתלקין ממנו ונכנסין בנוקבא, שהם נה"י דיש"ם ותבונה עם המוחין שבהם, והם מסתלקין מו"א ונכנסין בה, שלא ע"י ו"א כבתחלה וז"ס ויפ"ה ה' אלהים תרדמה על האדם ממש, ואו לאה נכללת ברחל לשי' שלאה יצאת אחורי רישא דו"א כנודע, ועתה שהמוחין יוצאין מו"א ונכנסין ברחל העולה עד למעלה ברישא דו"א, ואו נכללת בה לאה.

ואי' א"כ כיון שהמוחין נסתלקו מו"א וניתנו לנוקבא א"כ היאך יכופ עתה להודונג עמה, והענין הוא כי ע"י הדורמטישה מקבל ז"א מוחין חדשים יותר מעולים מאו"א והוונג הוא אז יותר עליון בהיות שיש לו מוחין מלמעלה, וזש"ה, ויקח אחת מצלעותיו פי' שנמרו, ומ"ש ויביאה אל האדם הוא ז"א שתחלה בהיותה אחורי ו"א הוא יונקת ממנו ואו נעשין הכלים שלה, כולם ע"י האור ש' ו"א היוצא לאחור, ועתה ה' אלהים שהוא או"א, לקחו הכלים שלה שהיו מאחור ועשאוהו פרצוף שלם כמו הו"א, ואח"כ ויביאה אל האדם פב"ם וכשחטא אדה"ה, חזרה לאחורי ו"א.

תוים, איך מהראוי היה להם שלא יהא זונם אלא בשעת זונם תוים לא שיהיה לעולם. וכבר הרגיש בקושיא זו מורינו נר"ו וכתב וז"ל ובהיות יהודם תמיד יהיה עשרות אל הבנים לעת הצורך ואין זה התירוץ כלום. והנראה אלינו, כי ב' מיני זונגים אלו צריכין להיות: למלאכים ורוחין קדישין, ולהיות נשמות לעליונים ותחתונים, וע"י זונ חו"ב מתהוין מלאכין ורוחין קדישין ומתהוים נשמות ומלאכין עליונים, ואין כוונתנו נשמות ממש אלא חיותם והוא אור השופע בהם להחיותן כמ"ש ואתה מחיה את כולם מחיה לכולם. והוא תמיד כמ"ש בוורה בלק, ת"ח כל אינון מלאכין קדישין לא קיימין ולא יוכלין למיקם בר בנהורא עלאה דנהיר. ולפיכך לא מתפרשין לעלמין כי הם צריכין לתת מוין ומחיה לעליונים לעולם ועד ולהיות מלאכים חדשים לבקרים, אמנם זונ תוים להיות נשמה לתחתונים, והו פרקים ולעתים מוומנים

ובזה הרווחנו שאין פ"ו שלא מתפרשין לעלמין בשעת שלום לבד כמ"ש רבינו נר"ו כי זה דוחק מאד, שבפ"ו נראה באד"ו שגם בעת הגלות לא מתפרשין, וזה לשונו בספר דר"ה סבא אמר שלמה מלכא כו', אלא לעולם ועד אין זונם זה חסר אפי' רגע א', כי הוא חיי המלאכים ואין להם חיות אלא ע"י זונ זה.

פנים מאירות

ענף א

בענין תכלית הכוונה של בריאת העולמות וכו': הנה המסדר של העיה, היסר בכאן התחלת הדרוש הזה, וטוב להמעיין שיסתכל בשער הקדמות בתחילתו, כי שם מובא הדרוש הזה במילואו, ובסדרו האמיתי, כי הדרוש הזה כולל ד' הקדמות: הקדמה א' הוא הדרוש המובא כאן במקצתו בענף ה' לקמן, המתחיל רצוני בענף זה להקדים קצת הקדמות וכו'. הקדמה ב' מובא ג"כ שם באותו הענף ד"ה עוד צריך שנקדים לך הקדמה א' וכו', ואחר שתלמד ב' הקדמות הנ"ל, תתחיל כאן כי זהו הקדמה ג', ויש שם עוד הקדמה ד' אשר חסרה בע"ח ומקצתו מובא לקמן בענף ב', בד"ה אחר שנתבאר וכו'.

בענין תכלית הכוונה של בריאת העולמות, נבאר עתה ב' הקדמות, שנתעסקו בהם המקובלים, החקירה הראשונה הוא מה שחקרו חכמים ראשונים ואחרונים לדעת סיבת בריאת העולמות, לאיזה סיבה היתה, ונמנו ונטרו ונזרו אמר, כי סיבת הדבר היה לפי שהנה הוא יתברך מוכרח שיהיה שלם, בכל פעולותיו וכוחותיו ובכל שמותיו של גדולה ופעלה וכבוד, ואם לא היה מוציא פעולותיו וכוחותיו לידו סועל ומעשה לא היה כביכול נקרא שלם, לא בפעולותיו, ולא בשמותיו וכינויו, כי השם הגדול שהוא בן ד' אותיות הוי"ה, נקרא כן, על הוראות הוויות הנצחיות וקיומו לעד: היה, הוה, ויהיה: טרם הבריאה, ובזמן קיום הבריאה, ואחר התהפכו אל מה שהיה, ואם לא נבראו העולמות וכל אשר בהם, לא יוכל להראות אמיתית הוראת הוויות יתברך הנצחית: בעבר, והוה, ועתיד, ולא יהיה נקרא בשם הוי"ה כנ"ל. וכן שם אדנות, נקרא כן על הוראת אדנות, היות לו עבדים והוא ארון עליהם, ואם לא היה לו נבראים, לא יוכל ליקרא בשם ארון ועד"ו בשאר שמות כולם, וכן בענין הכנויים, כגון רחום, וחנון, אך אפים, לא יקרא על שמם וז"ל בהיות נבראים בעולם, שיקראו לו אך אפים, וכיוצא בזה בשאר הכינויים כולם. אמנם להיות העולמות נבראים או יצאו פעולותיו וכוחותיו יתברך, לידו סועל, ויהיה נקרא שלם בכל מיני פעולותיו וכוחותיו וגם יהיה שלם בכל השמות וכינויים בלתי שום "חסרון" כנ"ל ח"ו.

ודע, שארבע הקדמות הללו המה ביאורים על זוהר חדש שיר השירים בד"ה שלמה אהי' כעוטיה, וז"ל, חכמתא דאית ליה לכר נש: חר, למנדע ולאסתכלא ברוא דמאריה, וחר, למנדע ליה לגוטיה ולאשתמדע וכו'. וחר, למנדע ולאסתכלא ברוא דגשמתין, מאי הוא האי נפש דביה וכו', וחר, לאסתכלא בהאי עלמא, ולמנדע עלמא דאיהו ביה, ועל מה תתקן וכו', ת"ח, מאי דכתוב אם לא תדעי לך יופה כנשים, דאע"ג דאנת יפה כנשים, אם אנת אחיא בלא ידיעה, ולא אסתכלתא כחכמתא עד דלא תיעול הכא, ולא ידעת ברזין דעלמא עיקאה, צאי לך, לית אנת כדאי למיעל הכא בלא ידיעה. צאי לך בעקבי הצאן, והוי ידעת גו אינון עקבי הצאן, אילין אינון, דבני נשא רשין להון בעקבי ואינון ידעין רזין עולאין דמאריהון, ובהון תנדע, לאסתכלא ולמנדע וכו' ע"ש.

והנה הקדמה ד' שהוא בענין הא"ם ב"ה איך התחיל להאציל הנאצלים ממנו, כמ"ש שם בשער הקדמות, ה"ס דברי הוית' הנ"ל, לאסתכלא ברוא דמאריה, הקדמה ה' המביאה סוד הפרצופין, ה"ס דברי הוית' למנדע ליה לגוטיה. הקדמה א' המרמזת על סוד הוונגים, בעיקר, ה"ס דברי הוית' למנדע ברוא דעלמא דגשמתין, דהיינו, איך שנמשכים ע"י וונג והריון מהעולמות העליונים צדיק וצדק הפנימיים והחיצוניים, סוד הנר"ן לכאומא. הקדמה ג', המרמזת מתכלית כונת בריאת העולמות, עד לעוה"ו, המלאה דינון וקליפות ועבודה רבה, ה"ס דברי הוית' לאסתכלא בהאי עלמא דהוא ביה, דהיינו בעוה"ו ממש,

וענין טעם זה נתבאר היטב, במ"ה ס' פנחס דרנ"ו ע"ב וז"ל, מקודא תליסר וכו' דא ק"ש ואת למנדע דאיהו אקרי חכם בכל מיני חכמות, ומבין בכל מיני תבונות וכו' אלא קודם דברא עלמא אתקרי בכל אילין דרגין, ע"ש בריון דהוה עתידין להבראות, דאי לאו היוין בריון בעלמא אסאי אתקרי רחום, דיון, אלא ע"ש בריון דעתידין וכו', ובפ"ב בא דמ"ב, וז"ל, דאי לא אתששט נהוריה על כל בריון, איך ישתמדעון ליה, ואיך יתקיים מלא כל הארץ כבודו.

החקירה ב היא קרובה אל שאלת מה למעלה ומה למטה מה לפנים ומה לאחור, במס' חגיגה פ' אין דורשין, והנה להיות השאלה זו עמוקה מאד אשר כמעט מסתכן האדם בהעמיק הסתכלותו בחקירה זו וענינו, כאשר הזכירו חו"ו במשנה הנ"ל כל המסתכל בד' דברים אלו, ראוי לו שלא בא לעולם (מה למעלה מה למטה מה לפנים מה לאחור) וכפ' שלא חס על כבוד קונו ראוי לו שלא בא לעולם) וע"כ לא נזכר להרחיב ולהעמיק בחקירתם אמנם נבאר בע"ה ראשי פרקים, כמצ"ן מן החרכים בלתי הסתכלות בדברים העמוקים, והמשכיל ע"ד דברינו אלה ימצא טוב טעם ודעת אם יבינהו.

והנה ענין החקירה הזאת הוא אשר שואלים למה בריאת עוה"ו היה בזמן שהיה ולא קודם או אח"כ, ולכן צריך שתדע את אשר נבאר בחיבורינו, והוא כי הנה נודע כי האור העליון למעלה למעלה עד אין קץ הנקרא א"ם, שמו מוכיח עליו שאין בו שום תפיסה, לא במחשבה ולא

עץ החיים ענף ב פנים מאירות יא

שאנו משיגים המציאות בהיותנו בעוה"ז, ובכח התקירה הנ"ל בענין תכלית הכונה של בריאת העולמות.

ועתה תבין, שעיקר השאלה על סוד צמצום א', שממנה הותחל שורש הבריאה, כמ"ש היטב בפס"ס בענף א' כהרחבה גדולה, שהוא כאמת שאלה חשובה, המחוייבת לכל דרי עוה"ז, להתעסק בה, כמ"ש בוורה חדש הנ"ל, דאע"ג דאנת יפה בנשים. כלומר, דאע"פ שנשמה יוצאת מעולם, יפה, בלי שום לכלוך וחטא, והוא מצויינת ביסיה. מכל הצדיקים, מכל מקום, אם חסר לה ידועה אחת, מכל הר' ידועות הנ"ל, או שלא תרע אותם כראוי, אומרים לה הכי"ר של מעלה, צאי לך והתגלגל פעם שנית לעוה"ז, ואם שואלת מהיכן תרע ותלמוד כל הסודות הנוראים האלו, או נותנים לה סימן: צאי לך בעקבי הצאן, היינו שתתחבר לאותם החכמים, אשר בני אדם מולולום אותם, ודשים אותם בעקבותיהם, כמ"ש בוורה חדש הנ"ל. ובכיוון סיבת הכריאה אין להאריך כאן, והרוצה להבין כה ילמוד בפס"ס כל הענף א' עד סופו.

החקירה הב' קרובה אל שאלת מה למעלה מה למטה מה לפנים מה לאחור וכו' וכל שלא חס על כבוד קונו ראוי לו שלא בא לעולם: וצריך להבין דבריהם ז"ל, מה כוונת בזה, באמרם שלא חס על כבוד קונו, מרוע לא אמרו סתם אסור להסתכל, כמ"ש בשאר דברים, ועוד, בשקטא בגבולי הוסיף, דהיינו: מה לפנים, מה לאחור יש חשש שלא יבא לטעות ח"ו בנצחיות השי"ת, משום שדמיון האנושי, לא יחפוש שום דבר רק בגבולי הוסיף, אמנם בשאלת גבולי המקום, כמה למעלה מה למטה, איזה פגם יש בזה, והכל יודעים שענין גורד המקום אין לו שום ערך ברוחניות שהרי אפי' בגשמיים אנו רואים שהדברים היקרים תופסים מקום יותר קטן, מהדברים הפחותים ומה ענין לא חס על כבוד קונו יש כאן.

אמנם, אין דברי המשנה כפשוטם של הדברים, בשאלת מקום וזמן גשמי, כי שאלה כזו הוא טפשות בעיני חו"ל, וכל בעל עיון יודע זאת שגבולי המקום וגבולי הוסיף המה שגבולות, ברנע אחר, יחד עם האדם המשיג אותם, ובארם שנכרא המשיג הוה, ודאי שעדיין לא היה לגבולות הללו, שוב מציאות בעולמות, כלומר, באותם הצורות כמות שהם נתפשים כמות המטמה האנושי. ע"כ, באם שלא היה נכרא חוש הראיה בהכריות, או ודאי שלא היה שום מציאות של עיני הגוונים: שחור, לבן, ירוק, אדום בעוה"ז, כי הרוחניים שבעולמות שלמעלה מסנו, ודאי אשר גם היום עדיין אינם יודעים ואינם מבחינים בהגוונים והצבעים כמות שהם אצלינו, להיות שאין להם חוש הראיה ועינים כמותנו, ואי"כ כלפי מי אפשר לומר שיש מציאות גוונים וצבעים בעולם, אלא, שהמושגים והמשיגים אותם באים כאחד, בהיותם בהמציאות, וגם הכורא ית' חידש אותם יחד, ועכ"ז צריכים להבין הכתוב אין כל חדש תחת השמש, והוא, כי ודאי אע"פ, שהיה חסר, עדי"כ, בהכריות חוש הראיה, מ"מ, היה עיקר מציאת הגוונים בהכרת בעוה"ז, אמנם במושגים אחרים, דהיינו מושגים רוחניים, שהיא ספ"ש באותו הצורה, שהרוחניים פנינים היום את שינוי הצבעים, הנמצא בעוה"ז, כי המלאכים, שהם המשיגים הרוחניים שבעולם היצירה, בלי ספק כלל, שהם רואים ומסתכלים בכל הנמצא בעולם השפל הוה, בהיות שהם השרשים, מכל המציאות וההנהגות שבעוה"ז, באמרם ז"ל, שאין לך עשב מלמטה שאין לו סוד מלמעלה, וכו', ואי"כ, ודאי בלי ספק, שהם משיגים השינויים שיש בין הצבעים ג"כ, אמנם בחוש של רוחני של מלאך, שבבת אין לו שום דמיון לזה שמצייר ומכחין חוש הראיה שלנו.

ועל פי האמור, מוכן הבין, שאין כל חדש תחת השמש, כי המושג הוא מציאות גם כתרם שבא המשיג המתאם לו, אמנם, נבחן על כל פנים, שעדיין אינו כמציאות בוח העולם של המשיג המוחאם, עדי"כ הנ"ל, בענין הצבעים שאמרנו, שאע"כ, שלא היה נכרא חוש הראיה בהכריות, עכ"ז היה להם להצבעים בחי' מציאות. בחוש הראיה הרוחני של המלאכים, בעלי עולם היצירה, ולפיכך, היה נבחן כאן, אשר ענין הצבעים עם כל כתינותיהם נמצאים רק, למעלה בעולם היצירה, ועדיין לא נשתלשלו לעוה"ז, שנמצאים בעולם המלאכים, היותם, המשיגים אותם, והוא, משום שאין להם משיגים בעולם העשייה, היות, שאין כאן חוש הראיה, והבין היטב המשל והתמשל הוה שהוא ישר ומקובל לכל בעל הגיון.

ולפי האמור תבין, ששאלת החושים במדתם המוגבלת שבעוה"ז אין בוח עסק לחו"ל, שכל דבריהם בנויים על הנבואה ורוח הקדש, שהוא רוחניות גמורה, למעלה מהסוקוב, ולמעלה מהוסיף, וכל מחשבתם היה בעולמות העליונים, ולמעלה הרבה מעולם המלאכים, אלא שמדברים בעיני עוה"ז, בהענפים, ועל פיהם מגלים אור החכמה בעולמות העליונים. ואפי' בעיני ההלכות, אמרו בוורה אשר

בהרהור כ"ל ועיקר הוה מופשט ומובדל מכל מחשבות והוא קודם אל כל הנמצאים והנבראים והיצורים והנעשים ולא היה בו זמן התחלה וראשית, כי תמיד הוא נמצא וקיים לעד, ואין בו ראש וסוף כלל.

והנה מן הא"ס נשתלשל אח"כ מציאות המאור הגדול הנקרא א"ק לכל הקדומים כמ"ש בענף ג' ואח"כ נשתלשלו מסנו האורות הנתל"ן בא"ק והנה הם אורות רבים היוצאים מתוכו ומאירין הוצה לו: מהם תלוין מסוהו ומהם מנוגלגלתא ומהם מעיניו, ומהם מאוניו, ומהם מחוטטו ומהם מסיו, ומהם מסצחו הוצה לו, ומהם סביבות גופו שהוא בחי' ז' תחתונים שלו, ובסביבותיהם אורות רבים מאירים ונתלים בהם הנקרא עולם הנקודים ואח"כ נשתלשלו מסנו ד' עולמות אביע הידועים ומפורסמים כנזכר בוורה ובתיקונים.

ואמנם אצילות א"ק הוה, ומכ"ש שאר עולמות שתחתיו כנ"ל, היה להם ראש וסוף והיה להם זמן התחלת היותן ואצילותן, משא"כ בא"ס הנ"ל.

והנה מן העת וזמן אשר התחיל התפשטות והשתלשלות האורות והעולמות הנ"ל, מאז התחיל היות הנבראים כולם זה אחר זה, עד שבא הדבר אל המציאות אשר הוא עתה. וכפי סדר התפשטות והשתלשלות כסדר הוסיף, זה אחר זה, כן נעשה, ולא היה אפשר להקדים או לאחד בריאת עוה"ז, כי כל עולם ועולם, נברא אחר בריאת עולם שלמעלה מסנו, וכל העולמות היו נבראים ומתפשטים ומשתלשלים והולכים, זה תחת זה, בזמנים שונים ומאוחרים, זה אחר זה, עד שהגיע זמן בריאת עוה"ז, ואז נברא בזמן הראוי לו, אחר בריאת העולמות העליונים אשר עליו, ורי בזה, כי לא נובל להרחיב ולהעמיק ביאור זה הענין בכל הצורך: איך, וכמה, ומתי.

ענף ב'

בענין הא"ס ב"ה. איך היה התחלת אצילות העולמות הנמצאים מסנו, ונס חקירה גדולה ומחלוקת עצום, נחלקו בו כל המקובלים כולם, כי יש מי שכתב, כי ה"ס הם כסדר י' סדריות זו אחר זו, וזו למטה מזה, ויש מי שכתב כי סדר עמידתן, דרך קיום: ימין, ושמאל, ואמצע, והם ג"כ: חכמה, חסד, נצח, זו ע"ז זו, בקו ימין. וג"כ בינה, גבורה, הוד, זו ע"ז זו, בקו שמאל. וד"ס: כתר, תפארת, יסוד, ומלכות, זו ע"ז זו, בקו האמצעי. ורבים יחכמו ויאמרו, כי הם בצורת: ג' גלגלים עגולים, זה תוך זה, וזה מקף וסובב לזה.

והנה מי שיסתכל בדברי רש"י במ' הוזהר והתיקונים, וכן בספר הבהיר, (לר' נחוניא בן הקנה) ימצא בדבריהם מאמרים שונים ומחולפים, נוטים לכאן ולכאן, והמקובלים האחרונים נלאו יותר לחקור ולא יכלו, כי קשיא גדולה וחוקה הולכת ומסערת עליהם, באמרם מאחר שהא"ס שוה בכל הבחי' השוואה גמורה, לא יצדק בו מעלה ומטה פנים ואחור, כי כל הבינויים האלו מורים הם, היות: קצבה, וגבול, ותחום, וסדרה, באור א"ס העליון ח"ו, וכן נודע, שאור א"ס, נוקב ועובר בעובי כל ספי' וספי', ומלגאו כל ספי' וספי', ואסחר לון מלבר לכל ספי' וספי', כנזכר בספר הוזהר פ' בהר בר"ם דק"ט, וז"ל, אנת נשמה לנשמה כו', ובפ' פנחס דרכ"ה ורבי"ו, וכן בהקדמת התיקונים ד"ד, וז"ל, ולעילא על כלל עלת על כל העולות, לית אלהא עליה ולא תחותיה, ולא לר' ספרי עלמא, והוא ממלא כל עלמין, ואסחר לון מכל ספרא כו', וא"כ מאחר שכל ה"ס קרובות בהשוואה אל הא"ס, וכולם מקבלים ממנו אור בעצמו א"כ מה הפרש בין זה לזה, ובמה תעלה כל ספי' מהבדתה כיון שמדרגות כולם שוים, כנ"ל (מב"ש ש"א ח"א פ"ד).

והנה האמת הוא שאלו ואלו דברי אלהים חיים, וכולם נכוחים למבין וישרים למוצאי דעת, אמנם ההפרש שבין ב' הספרות הנ"ל, אם הם כסדרן, י' סדרנות זו למעלה מזה, אם הם בדרך קיום, זה הענין יתבאר לקמן בעוה"ז, בענין עולם הנקודים, איך קודם תיקונם, היו כסדרן זה למעלה מזה, אבל אחר התיקון היו כספרא אחרת, והיו בציור ג' קיים כנ"ל.

ואמנם ההפרש שיש בין ב' הספרות, אם הם בדרך קיום, או בעולמים זה תוך זה נכרא בעוה"ז בענף זה, ושים לבך בדברים שיתבארו עתה ומהם תשיכיל כל מוצא דבר, כי ב' הספרות נכוחות ואמיתיים, כי ב' בחי' היו בענין ה"ס, א' הוא בחי' היותם עגולים בציור י' עגולים זה תוך זה, וגם היה בהם בחי' אחרת, והוא היותם י"ס ביושר דרך ג' קיים, כמראה אדם בעל ראש, וזרועות, ושוקיים, ונוף, ורגלים, כמו שאכתוב היטב כולו בענפים בעוה"ז לקמן, וזהו ביאורם.

ענף ג

עוד צריכים אנו להודיעך, בענין אלו הב' בחי' שהם ענולים והיושר בציוור אדם. כי הנה יש באדם התחתון ה' בחי' אורות והם זו למעלה מזה והם סוד ה"ם ברכי נפשו את כו' כנו' במסכת ברכות פ"ק, שהם כנגד ה' בחי' שיש לנשמה והם נרנח"י, שהם ה' מדרגות זו למעלה מזה, כמ"ש במ"א, בענין אורות הפה דא"ק הנק' עקודים ע"ש.

והנה בחי' ה"ם דענולים כולם, יש בהם כל הבחי' הנ"ל, שהם אורות וכלים, והאור נחלק לאו"ם ואו"ם, והכלי נחלק לחיצוניות ופנימיות, וכן בחי' י"ם דיושר בציוור אדם יש בו, כל הבחי' האלו בעצמם נ"כ, א) אמנם החילוק שיש בין הענולים להיושר, הוא כי י"ם דענולים הם בחי' האור הנק' נפש, ויש בהם אור פנימי ואו"ם, פנימי וחיצון, שיש לה בחי' י"ם של כלים, ובכל כלי מהם יש בו פנימיות וחיצוניות, וגם יש י"ם של אורות ולכל אור יש בו או"ם ואו"ם.

אבל ה"ם דיושר, הם בחי' האור הנק' רוח, שהוא מדרגה נבואה על מדרגת הנפש, כנודע, גם הם כלולים מאו"ם ואו"ם, גם יש להם י"ם דכלים, ובכל כלי מהם יש בו פנימיות וחיצוניות.

ופשיטא הוא, שבחי' הנפש נאצלה תחלה, ואח"כ נאצל הרוח, שהוא מדרגה יותר עליונה, ב) כנודע באדם התחתון, שבתחלה קונה נפש ואח"כ וכה יתיר יהבין ליה רוח. כנזכר בזהר משפטים דצ"ד, וז"ל, ת"ח ב"ג כד' אתיליד, יהבין ליה נפשא וכו', וכן היה באדם העליון, שבתחלה נאצלו ונתלבו בחינת הענולים, שהם בחי' מדרגות הנפש, והכלים שלהם, ואח"כ נאצלו בחי' ה'ב' דיושר, בציוור אדם, שהם מדרגות אורות רוח, והכלים שלהם, כנודע, כי הרוח נק' אדם, והבן זה סודו, ודבר זה היה בכל העולמות כולם, כי בכל בחי' ובחי' מהם, בתחי' נאצל ה"ם שלהם בבחי' הענולים של הבחי' ההיא, ואח"כ נאצלו ה"ם דיושר של הבחי' ההיא.

אמנם ההפרש בין הכלים של הנפש והכלים של הרוח, כבר נודע כי אבר הכבד הוא משכן לאור הנק' נפש, וסופן לדבר כי הדם, שהוא כבד שמלא דם, הוא הנפש, ואבר הלב משכן לרוח, ואבר המוח משכן לאור הנקרא נשמה, ואין זה מקום ביאור לדברים אלו, והנה עם הקדמה שהקדמתי לך בענף זה, יתבאר כל א' וא' במקומו הראוי לו, באורך, ובפרטיות.

הכלל העולה כי התחלת האצ"י בזה האופן הנז', כי תחלה נאצלו י"ם בבחי' ענולים, והם יוד כלים ובכל כלי מהם יש בו פנימיות וחיצוניות ובתוך ה' כלים אלו נתלבשו י"ם עצמות האורות הנק' נפש. ועוד יש י' אורות, מקיפים על הכלים מבחוץ, וגם הם בחי' נפש, אלא שנקרא אורות מקיפים מבחוץ, והאחרים נקראים אורות פנימיות, והכל הוא בבחי' ענולים, כי אור פנימי הוא כעין נלגל, והוא מתלבש תוך כלי א' מעוגל גם הוא, ועל הכלי הזה יש אור מקיף עליו בעינול, כדמיון הגלגל מסביב לו. וכל ה"ם דענולים הם עדין, כתמונת הגלגלים והרקיעים, הנק' אופנים, והם הרקיעים שעלינו בעוה"ז השפל.

ואח"כ נאצלו י"ם בבחינת יושר כמראה אדם, והם יותר מעולים במעלה מן הענולים, כי הם בחי' רוח, והם י' כלים בציוור אדם א', כולל כ"י כלים, ובכל כלי מהם יש בו פנימיות וחיצוניות, ובתוך הכלים האלה מתלבשים י"ם בבחי' עצמות האורות, הנק' רוח, ועוד יש י' אורות אחרים, המקיפים על הכלים מבחוץ, וגם הם מבחי' רוח, והכל הוא בדרך יושר, עשוי כמראה אדם הנ"ל.

ועד"ו בכל העולמות: הגאצלים, והגבראים, והיצורים, והנעשים, אשר נתקנו תוך המקום החלל והאוויר הפנוי, כנ"ל, כי במקום הזה נתהוו כל העולמות כולם, אין דבר חוצה לו, ואור א"ם מקיף וסובב עליהם, ומאיר לכל העולמות אשר בתוך המקום הזה מכל צדדיהם בהשוואה א', מלבד מה שמאיר בהם עיקר הארה האמיתית הנודעה, שממשיך דרך קו המתפשט ממנו, ונמשך בתוך כל העולמות האלו, כנ"ל, וכל עולם ועולם מהם, וכך פרט ופרט שבכל עולם ועולם, יש בו ב' בחי' הנ"ל, שהם הענולים והיושר, והענולים

תנאין ואמוראין, כל דיניהון על רויין דאורייתא סדרוהו. ומכ"ש בעניני אנדה, שאינם כלל וכלל לפי פשוטם הגלוי לעינים. כמו שהארכתי בזה בתחילת ההקדמה ע"ה. אלא דרכם כדרך כל חכמי האמת, לחפוש בהענפים שבמציאות העולם שלנו, ועליהם מגלים אור יקרות שבהשרשים שלהם בעולמות העליונים, ולפיכך לא יושגו דבריהם ז"ל וזלת למי שיש לו ידיעה וקבלה אמיתית, בהיחס של ענפי העוה"ז כלפי שרשיהם העליונים שבכל עולם ועולם, וע"כ יהיו דבריהם ז"ל שבמדרשות ואגדות לטורח ולמשא לחסרי הרעה, ועמלם לריק. כי אחר כל מרחתם לא ימצאו בהם אלא ספרות עצמם, מה שהיה ידוע להם בלעדי דבריהם ז"ל. ובעוה"ר, ס"א מלכותא בלא תנא, ולכן נחחדש בדורינו מן מחבריו ספרי דרוש המפרשים האגדות ע"פ ספרות בדויות ע"פ דברי הימים של בעלי הטררש, אוי לאותה בוישה אוי לאותה כליתה, התורה חונגת שק ואומרת עישאנו בניך שיר וכו', כי הן המחברים והן המעינים לא יתעוררו לדרושים כאלו, רק לתענוג גופם וחילול נשמתם, להפך דברי אלקים חיים על מקרים נמוכים מהכלי הזמן אשר כרו מלבם, ותולים א"ע למראית עין ברמזים דקים מקורות ימיים של חז"ל שמוצאים, אשר גם הפה אינם כפשוטם, וע"כ התי וישו אל לבו, ומה ישיב כי ישאלנו אל.

והנה השאלה הזאת: מה למעלה מה למטה, שפירושה גכול המקום כראש וסוף, ומה לפנים ומה לאחור, שפירושה גכול הזמן, כבר הרחבנו אותה כעכונת הרוחני פננים מסבירות ענף א' בבואור דברי הרב שם, כי שם מקומה. וכלל השאלה הזאת, מעמיק מאד לבעלי הגיון, כי ירצו להבין איך עולם הסוגבל הנה שלפנינו עם כל גנותה, יהיה נמשך מכלתי גכול, אשר באמת ע"פ שכל העיוני האנושי, אין לזה שום תירוץ ספיק, כי חוק ומישל ראשון הוא, שטוב נמשך מטוב, וכן ח"ו להיפך. וע"כ פקרו רבים כדורות הראשונים, להחליט ח"ו ב' רשויות פועל טוב ופועל רע, כנודע. וע"כ הוהירו חז"ל, כל שלא חם על כבוד קונו וכו' כלומר שאדם השפל צריך להאמין בכל יכלתו ית' שיש תורה וחכמה, שהוא למעלה מגדר שכל האנושי, במהוה ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה, דהיינו סגולת התורה והנבואה המגלה לנו סוד האחרות, שוהו ההפלאה שלנו מכל העם וכו', כי ה"ם השגחתו ית' בפרטיות, וגילוי שמותיו ית', עדיש חז"ל כל התורה כולה היא שמותיו של הקב"ה, כולה דייקא. וכמ"ש לא כשמים הוא וכו' כי קרוב אליך הרבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו. וישראל שעמדו אכותיהם על הר סיני פסקה וזהפתם, ואינם חסרים בלתי קדושה וטהרה ותשובה שלמה באופן שלא ישובו לכסלם עוד, ואו ראוי כל אחד מישראל שיתגלו לו סודות התורה ושמותיו הקדושים, עד לסוד השגחה פרטיות שבעוה"ז. שה"ם האחרות.

והך שיעור דחז"ל, וכל שלא חם על כבוד קונו ראוי לו שלא בא לעולם, דהיינו מי שמעיו פנוי ורועה להבין בהשגחתו ית' במרם שוכה לאור תורה, אלא בשכלו העיוני, המשותף לכל בני העולם במרה אהת, שאין בו לבני ישראל שום הפלאה ויתרון על שאר האומות, א"כ לא חם על כבוד קונו, כי מגלה לבו שאינו מאמין בההפלאה היתירה שבתורתנו הקדושה, אשר רק אותנו בחר ה' להיות לו לעם סגולה מכל העמים בנר מצוה ואור תורה, כי כאלה קנה אותנו, כמ"ש בפרשה של קבלת התורה, ועתה אם שמוע תשמעו בקולי וכו' והייתם לי סגולה מכל העמים וכו', שו"ס שמו ית' וקונה הכל, וע"כ דייקו לומר שלא חם על כבוד קונו. ולפיכך אמרו על השואל הוה, אשר ראוי לו שלא בא לעולם, שהרי לא נברא העולם אלא בשביל ישראל מקיימי התורה וכו' כנודע, שוהו מטרת הבריאה, כמ"ש בפס"ם ענף א' ובקדמה ע"ש, ומאחר שפוקר בזה א"כ נכרת הוא ח"ו מכלל ישראל, ואיננו ראוי כלל למטרת ביאתו לעולם, כי מתוך שאינו מאמין בהפלאה ישראל על יתר האומות, נמצא סאליו אשר ישרא כל ימי חייו בכערותו כמו שאר האומות, והיה מחוייב להתגלגל פעם שנית לכא לעולם, וא"כ הריהו במציאותו עתה בעוה"ז לכלי תועלת, וזה אמרם ז"ל ראוי לו שלא בא לעולם, כי לא יקויים בו הכי והשבות אל לבבך כי הויה הוא האלקים אין עוד, ונמצא כאמור, שיהיה נצרך לכא פעם שנית לעולם, וכמו כן אמרו ז"ל כוהר חדש הגיל בדף"יוד, אלא במלות אחרות, וז"ל, וחר לאסתכלא בהאי עלמא ולמנרע עלמא דאיהו ביה וכו' פירוש אע"פ שכבר זכה בני' דיעות הקדושות על שלימותם, עדיש שם, חכמתא

(א) כי ע"ם דענולים מקבלים הארת נהי' שנק' אור הנפש, מראש הקו דיושר, כמ"ש לעיל, כענף א' דכ"ה וביול לן הרב בע"ח שער כ"ח פ"ב, דכל מה שיש בחגי"ת יש בנהי"ו, וא"כ ודאי שהעיונולים מקבלים מראש הקו דיושר כל הבחי' דיושר: באורות, וכלים, ויסין שמאל אמצע, וזה אמרו, שכל הבחי' דיושר יש בענולולים אמנם החילוק הוא שבעיונולים הם רק אור הנפש וכו'. פירוש שה"ם אור הנקבה, שמקבלת ואינה יכולה להשפיע, ומ"ש בכ"ם, שאין קיום אלא ביושר, היינו בבחי' הווג שיוכלו להשפיע, כי קוין, וירה בעיקר, על קוין דימין ושמאל, המדווגים וכו' כסוד נוקבא שכנזו דכל פרצוף, ווהו, שאין כלל בעיונולים, כניל, שאין בהם אלא אור הנקבה בלבד, והבן היטב, וכבר ביארתי זה בפ"א לעיל דף כ"ה ד"ה הוא מתפשט ואח"כ מתעגל, ובפ"ם דף קע"ב ד"ה אמנם, ע"ה. (ב) כי מתחילה בהכרח שמתפשטים הע"ם מראש הקו בלי וווג המכונים עיונולים ונפש, ואח"כ מתגלה בהם אור וכו' לווג המכונה רוח ויושר, דאו כהפשטים ניכר לתוך וסוף.

והענולים, הם בחי' הא', כל המעולה מחבירו טובב ומקוף על חבירו והענולים היותר פנימים ותוכניים מכולם, הם היותר גרועים מכולם, הלא המה הרקיעים והגלגלים הסובבים על עולם השפלה, שהם נתונים תוך כל הענולים באמצע כולם. אבל היושר הוא להפך, כי היותר פנימי הוא עליון ומעולה מכולם, וחיצון שבכולם, הוא יותר גרוע מכולם, ויושר זה מלביש לזה, וזה לזה, עד שהגרוע שבכולם, הוא מלביש לכולם, והכן כל זה היטב.

והנה אחר שהצנינו לך הקדמות הנ"ל, תוכל להבין עתה, ענין סיבת צורך הצמצום, אשר צמצם הא"ם א"ע באמצעות האור שלו, להניח מקום חלל וריק, כנ"ל בענף ב'. והענין הוא, כרי לעשות בחי' כלים, כי ע"י צמצום האור ומעוטו יש אפשרות אל הכלי להתהוות ולהתגלות, ובהתרכבות האור, יתבטל הכלי מעטש כחו לקבל האור הרב והגדול. כמ"ש בענין ד' מלכי אדום, הנקרא עולם הנקודים, איך מלכו ומתו ע"ש היטב, איך היה בחי' בריאת הויות הכלים, כי בתחלה צריך צמצום האור ומעוטו, וע"כ יתגלה הויות הכלי, ואחר שכבר נתגלה ונתהווה, אז חוזר האור להמשך בו, ויכור הכלי להתקיים, ולא ליבטל, וכן היה כאן, כי צמצם בראשונה את האור, ונתהוו הכלים, ואח"כ חזר והמשיך הקו ההוא להאיר בהם.

וכוה יתבאר טעם, למה א"ם צמצם עצמו וסילק האור הרב ההוא מן המקום ההוא לנמרי, ואח"כ החזירו בסדרה ובמשקל דרך הקו ההוא, והיה יכול להניח אותו בחי' הקו ההוא במקומו, ויפסק שאר האור הגדול בלבד, כיון שהוא עתיד להחזירו. אבל הטעם, היה לסיבה הנ"ל כי לא יכלו להתהוות הכלים, עד שיסתלק האור לנמרי, ואחר שנתהוו הכלים, חזר והמשיך האור דרך הקו בסדרה ובמשקל, כפי שיעור המספיק להם להאירם להחיותן, באופן, שיוכלו לסבול, ויתקיימו ולא יתבטלו, ודי בזה.

ענף ד

אחר שכתבנו בענפים הקודמים לזה, בדרך קצרה ודרך כלל, ענין ה"ם בכל מקום שהם, איך יש בהם כמה וכמה בחי' נדבר בענף זה בקיצור, ג"כ בחי' מדרגות העולמות אשר נבראו תוך מקום החלל הריקני הנ"ל, שאין דבר הוצה לו מן המקום הזה, וכל העולמות כולם הם תוך המקום הזה, ואף יעלה בדעתך, כי ה"ם הנקרא אצלינו בס"ה י"ם ראצילות, אף תטעה לחשוב, שהם יותר ראשונים ונבונים מכל מה שנאצלו, כי כמה עולמות קדמו עליהם, ולרוב העלם לא שלחו בהם יד להוכיחם בס"ה, אלא ברמו נפלא כאשר עיניך לנוכה יביטו ג' מאמרים מס' התיקונים, בענין א"ק לכל הקדומים, כמ"ש בע"ה בענף זה, וכאשר כתוב בס"ה פי בראשית ד"כ"ג, וגם בתיקונים רקל"ד, וי"ל ת"ה, כמה עולמות אינן סתימן דאינן מתלבשין ומתרכבין בספיראן כו', וגם מאמר א' הובא בפ' נח דס"ה, גם בפ' פקודי דרכי' ע"א, ודף דס"ה ע"ב, וי"ל אר"ש אר"מ ידו בצלו לעילא כו', סרוא דתחשבה עילאה ולתתא כוליהו איקרו א"ם כו', ואם תשים עיני שכלך לרייק היטב כל המלות המיותרות והבפוליים והרמזים הנרמזים אל הסבין במאמרים הנ"ל, תפלא ותשתומם, בראותך כמה מדרגות על מדרגות לאין קץ ומספר, קדמו לה"ם הנקרא אצלינו בשם י"ם האצילות, והמעיין בחיבורנו זה אם יזכה ידע ויבין ויעמוד על סתכונתם, וכמ"ש בענף זה בסוף.

והנה הנאונים הסתירום במתק לשונם, וקראום עשר צהצחות על כתר עליון, וכיוצא בדברים אלו, ועם היות, כי אין קצבה אל העולמות שבמקום הזה, כי הם אלפים ורובבות, עכ"ז נבאר קצת מה שיש בדינו יכולת לבאר במקום הזה, דרך קצרה, ובראשונה נתחיל לבאר פרט א', אשר הוא כולל ותופס כל מקום החלל הזה, אשר מן פרט זה מתפשטים כל העולמות כולם, ובו נתלים ונאחזים, וממנו הם יוצאים ונתלים בחוץ, כמ"ש בע"ה, אמנם הפרט הזה הוא נקי בשם א"ק לכל הקדומים, אשר הוא קודם לכל הנמצאים, * כמ"ש בע"ה, ולרוב מעלות הא"ק, לרוב גדול מעלתו והעלמו, לא שלחו בו יד להתעסק במ"ה כ"א בקצת מקומות מועטים, ואף גם זה היה בדרך העלם גדול, ואוכיז קצתם, בתיקונים סוף תיקון י"ט דמ"א ע"ב, וי"ל א"ל, אי הכי, אשתמורע דאית א"ק לכל הקדומים, ואית אדם אחר כו'. גם ריש תיקון ע' דק"י"ט, וי"ל, אמון מופלא, רקם

הכתא דאצטריך ליה לבר נש; חד לסנדע ולאסתכלא כרוא דמאריה, וחד לסנדע ליה לגופי' ולאשתמורע וכו', וחד לסנדע ולאסתכלא כרוא דנשמחין, וכו' ואחר שזכה בכל אלה על כוריו, אז מתחיל זמנו לעסוק בידועת עוה"ז, והיינו ידיעה הר', לסנדע האי עלמא דאיהו ביה, שזהו סוד האחרות והשגחתו הפרשיות בעוה"ז, באופן, שאין כאן כלל, מציאות של רע, ובס"ה ולא ירח ממנו נדח, ובס"ה ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב וכו' ובתרת בחיים וכו' והיינו כמו שפירש"י ו"ל שם, וי"ל, כאדם הנזמל יד כנו ומעטירו על מנה היפה וכו' כי אז יקויים בו הכתוב וידעת היום והשבות אל לבבך כי הויה הוא האלקים אין עוד, כלומר שם הויה סורה על הרמזים ושם אלקים יורה על הרין, אשר מקיימי התורה מובטחים להשיג יתוד הזה איך הרין עצמו שב וסתתף לרמזים נמורים בלי שישאר אפילו רשימו של דין ח"ו, כמו שמסוים הכתוב 'אין עוד'. וזה שיעור הכתוב והשבות אל לבבך, כלומר שיעור הידיעה צריך להיות בכדור גמור אשר הלב פתיש בו, וזהו שמסוים שם הויה חרש, שאם חסר לו איוה ידיעה מארבע הידיעות האמורים, מחויב להתגלגל פעם שנית, כס"ה אם לא תדעי לך היפה כנשים, אם אנת אתיא בלא ידיעה, ולא אתכלת בהכתא עד דלא תיעול כאן, ולא ידעת ברון דעלמא עילאה, צאי לך, לית אנת כדאי למיעל כאן בלא ידיעה וכו', עשיה. להיות שוהו כל הסגולה של העם ישראל על אוה"ע, ואיכ כל מי שיש לו עוד חיו איוה פקסוק כוה ראוי לו שלא בא לעולם, משום שאינו משתדל באותו המסרה שבשבלו נברא, והיינו כד' ידיעות הנ"ל, ואיך שהוא, הרי הוא מחויב בהחלט לבא פעם שנית בעולם, והיינו כדבריו חז"ל במשנה הנ"ל והבין.

והנה ענין התקירה הואת וכו' למה בריאת העוה"ז היה בוסן שהיה וכו': השטר לך לכל לטעות, שהכונה על גבול הזמן המדומה הנשמי חם מלהוכיח, כי כל שלמעלה מעוה"ז כבר הוא רוחניות גמור למעלה מהמקום ולמעלה מהוסן, ולא שפל מצורת אור השכל שלנו, שאין נוהג בו סגבולים הללו כלל ועיקר, שהרי אפי' האופנים שבעולם העשיה, כבר הם רוחניות גמור וכמו שהזכיר אותנו הרב בכמה מקומות, וי"ל בשער מאמרי רז"ל בבראשית רבה דף י"ב ע"ב, בפירושו על האמר וסנין אתקריאת נשר, וי"ל ואין הכונה 'ומנין' במציאות זמן כמ"ש, כי אין למעלה שינויים חלילה כפי הזמנים, אמנם ומנין, פירוש בזמן שאנו מדברים בת"ת שבה, אתקריאת נשר וכו' עשיה, וכן כמ"ס, אלא כמו שנתבאר בכ"ס, שאין בעוה"ז שום מהות והנהגה, ואפי' השנה קטנה, שלא יהיה נשבת מעולם העליון ממנה, כמו ענף משורשו, וכן עולם העליון מעולם שעל העליון, שז"ס נבוא מעל נבוא שומר וכו', אלא שבעוה"ז נמצאת בחוקי השנת המוח המסרה הנשמי, ובקולמות העליונים בחוקים רוחניים, המושגים רק להבאים בסוד ה', כס"ה ביד הנכויאים ארמה, ובשום זה מצאו בהם חכמי האמת אציעי טוב לססיר השנותיהם הקרושים שבעולמות העליונים, סדור אל דור, על פיהם שר הענפים הללו שבעוה"ז להיות שכיניהם ערך אחד, ועל דרך שפירש הרב בשמרו"ל הנ"ל, בענין ויסנין ששביא התיקונים שה"ם ת"ת שבנוקבא.

והנה שורש הזמן בציונו הרוחני מתחילתו, ה"ם גילוי מציאות של הסרון, שנתהוו בעולמות, באופן שצריך לתקנו, והכן זה היטב אשר בחי' החסרון ובחי' השלימות אי אפשר שיכאו בכת אחת בנושא אחד, וזלת כוא"ז, ואיכ כיון שנתחדש נקודת הצמצום בעולמות, שה"ם מקום פנוי לכל העולמות העליונים ותחתונים, שפירושו ששעשה מקום לחסרון אור באופן שיהיה ראוי לתיקון ושלימות, וא"כ נעשה הנקודה הזו, לשורש האמיתי של זמן ומקום עד לעוה"ז, שהרי החסרון והשלימות אי אפשר ככר שיכואו בכת אחת במקום אחד, ובהכרת הוא שיכואו או כב' מקומות או כב' זמנים.

ועם זה תכין ג"כ ענין אריכות הזמן וקצרות הזמן, בציונו הרוחני, כי אותו הדבר שנמשך היסטו הרבה בחינות של חסרונות, א"כ צריכים לנגדם הרבה בחי' של אורות לתיקונם, א"כ הענף הגשמי הנמשך סדבר ההוא, צריך אריכות זמן לתיקונו, מסכה שצריך לעתות מרובות כוה אחר זה, עד שיקבל כל בחי' האורות שצריך לתיקונו, כנודע, שאור של בחי' אחת לא יוכל לתקן ב' בחי' של חסרונות, כי כל בחי' של חסרון, צריך לבחי' של אור המתמייחס לבחינת החסרון ההוא, ועוד שכל בחי' של אור לא יכואו בכת אחת, כי ענין הריבוי שברוחניים, אינו אלא מסכה שהמה הפכים זה לזה, כמ"ש בפס"ם בענף א', וכוון שאתה אומר שצריכים לב' בחינות של אור, איכ המה הפכים, ואיך יכואו כדבר אחד בכת אחת, והנך מוצא שכל בחי' של תיקון צריך זמן לפי

* והוא הכולל ממש, לכל אלפי אלפים וריבוא רבבות העולמות עד אין קצבה שהם למעלה מן עולם האצילות, וה"ם הקו האחד, שנמשך מאי"ם ביה עד לנקודה האמצעית ממש שבהרשימו, כי הוא קודם לכל הנמצאים, והוא עים ראשונות שנאצלו מהאי"ם ביה, כמ"ש לקמן. לאפוקי מהחכמים; תלמידו האריי וי"ל שלא הבינו דבריו, וכתבו שיש עולמות למעלה מא"ק הוה, ואל להויו מהרח"ו וי"ל, שלא וזה ידו מתוך ידו, כנודע, וכמו שביארתי זה בפס"ם בענף א' עשיה.

רקם וציור ציורא, בהיכליה דא"ק לכל הקדומים, דאית אדם כו', גם בתיקונים הנ"ל דק"ב, וז"ל אשכחנא ברוח דמתנתין, כסתרא דמתרין סטרא דטמירין דאדם דבריא, דאירו קדמון לכל הקדומים.

ונתחיל לבאר הענין, דע כי האורות הראשונים אשר נאצלו תוך המקום ההוא דרך הקו היושר, המתפשט מן הא"ס הסובב את הכל, כנו בענף ב', הם בחי' ה"ס אשר חיבור כללותם נק' א"ק לכל הקדומים הנ"ל.

והנה י"ס דאדם קדמון, הכוללים כל בחי' הנז' בענף ב' ונ', הלא הם א"ו כי בתחילה יצאו ונתנלו י"ס א"ו בבחי' עינולים, שהם בחי' נפש דא"ק הוה, ויש להם בחינת עשרה כלים בצורת עינולים, ובכ"ל כלי מהם יש פנימיות וחיצוניות, והכל הוא בחי' כלים, ובתוך כל כלי מהם, יש בתוכו עצמות א"ס הנק' נפש, מתלבש בתוכו ממש, ועוד יש בחי' א"ס סביבו, וגם הוא בחי' נפש, והכל בבחי' עינולים, והעינול החיצון שבכולם, אשר כל שאר העינולים בתוכו, הוא דבוק וקרוב אל הא"ס, וא"ס סובב עליו ומקף סביבו, והעינול הוה החיצון מכולם, הוא המעירה והגדול שבכולם, כנו בענף ג' והוא בחי' עינול כתר דא"ק, ותוך עינול זה, מתעל עינול ב' הנקרא עינול חכמה דא"ק, וכן ע"ה י' עינולים זה תוך זה, עד עינול ה' הפנימי שבתוך כולם, והוא נקרא עינול דמלכות דא"ק, נמצא, כי א"ו ה' עינולים דא"ק, הם מקיפים כל החלל הוה בתוך הא"ס קרובים אליו, והא"ס מקיף עליהם סביב, ואמנם באמצע י' עינולים א"ו, נשאר מקום חלל אויר פנוי, לצורך שאר הנאצלים ושאר העולמות, אשר גם הם בחי' עינולים זה תוך זה, כנ"ל בענף ג', וכבר נתב' ג"כ שם מציאות היות הכלים איך היתה, כי ע"י אמצעם שצמצם הא"ס עצמו נתמעט האור, ונתנלו הכלים, ואח"כ חזר האור להתפשט תוך הכלים ההם דא"ק.

ובזה אל תטעה ח"ו, כי בא"ק יש בחי' כלים ממש, ח"ו, כי הנה בחי' כלים לא נתנלו רק מן עולם הנקודים וא"ך, כמ"ש בע"ה, ומה שאנו מכנים אותם בשם כלים, הוא בערך האור והעצמות אשר בתוכם, ואמנם הכלים בעצמם, הם אור זך בתכלית הוה ודקות, והוה ואל תטעה עוד בענין זה.

והנה אחר שנתנלו ויצאו בראשונה א"ו ה"ס דא"ק בבחי' נפש, ובתמונת עינולים, עוד יצאו י"ס אחרות בבחי' רוח דא"ק הוה, בבחי' יושר, כמראה אדם בעל קומה זקופה, כלול מרמ"ח אברים בציוור קומה: ראש, זרועות, וכפות ידים, גוף, ורגלים, והוא מתחיל להמשך מן הא"ס המקיף דרך קו הנ"ל, ומשם ולמטה בצורת אדם כנ"ל, כו"ל ג' קוים, ימין ושמאל ואמצע, ובהם נכללים י"ס יושר שבו, כנ"ל בענף ב'.

והנה א"ס, שראשית קו הוה שהוא צורת יושר דא"ק, מתחיל להתפשט מן הא"ס ובוקע ונכנס בין כל העינולים מצד נותיהם העליונים, אל תחשוב, כי כן הקו הוה נמשך ונתפשט למטה, עד סיום כל העינולים מצד תחתיהם, המתעללים מתחת רגלי א"ק דיושר, אמנם, שעוד התפשטותו אינו רק עד התחלת קרקעית העינולים דע"ה, שהוא בחי' פרצוף כתר דעולם האצילות, כמ"ש במקומו, אשר העינולים הנ"ל דע"ה, מתעללים תחת רגלי היושר דא"ק עצמו כדבר כמ"ש.

והנה נתבאר, איך הא"ק הוה ממלא בעינול ויושר שלו, את כל מקום החלל והאוויר הפנוי שבתוך הא"ס כנ"ל, אמנם נשאר מקום פנוי, בין א"ס ש' אור יושר שבו אל הכלים וא"ס דיושר שבו, ושם נתהוו ונאצלו כל העולמות, אשר כולם נתלים ונאחזים בזה הא"ק, וממנו יצאו, כנ"ל.

והנה אבאר לך עתה דרך קיצור מופלג כללות כל העולמות, אשר במקום החלל הוה, שבין א"ס דיושר ש' א"ק ובין הכלים שלו דיושר, כנ"ל, והנה ענין זה נתבאר במ"א באריכות גדולה, כל דבר ודבר בפ"ע, ושם במקומו יתבאר לך, איך מבחי' היושר דא"ק יצאו ונתנלו אורות רבים, אשר כללותיהם, הם האורות הבוקעים ויוצאים מן האונים שבו ולחזין, אח"כ יוצאים אורות החוטם, ואח"כ אורות הפה הנק' עקודים, וכ"ל אלו האורות הם בדרך יושר לבר, ואין להם בחי' עינול כלל, ואח"כ יצאו אורות עינים דא"ק הוה, ואלו נקרא עולם הנקודים, ויש בהם ב' בחי': עינולים, ויושר, ומקום מצבן ומעמדן, הן מהסביב דא"ק הוה עד סיום רגלי, שהמקום הוה נקרא כללות נה"י דא"ק, והוה סדרן, כי בתחילה יצאו י' עינולים דנקודות, ונתעללו סביב הכלים דנה"י דא"ק בבחי' היושר שלו, ובתוך הכלים מתלבש

לפי עצמו, וא"כ צריך לאריכות זמן, ובוה תשפוט, אשר השורש הרוחני של הענף הוה, נכתן לגורם לאריכות הזמן להנשמי, וע"כ נכתן לעצמו, ע"ס חוקים הרוחניים בבחי' ימים וחדשים ושנים, לפי ערך בחי' החסרונות, שנמשכים הימנו בזה אחר זה, לגוף הנשמי, או ע"ס אורות התיקון שנמשכים הימנו בזה אחר זה, כמבואר, ועד"ז הכין, סוד הריבוי מקום ברוחניות, כי נמשך משורש אחר עם הזמן, כנ"ל, והיינו משורש הירוש התכונן בעולמות כנ"ל, כי כמו שהתכונן והשלימות אפשר שיבואו במקום אחד בזה אחר זה, כן אפשר שיבואו בבת א' כב' מקומות נפרדות, וא"כ אותו דבר הרוחני, שנמשך הימנו בחי' מרובות של אורות התיקון, נכתן ג"כ לחילוק מקומות מרובות, כנ"ל אצל זמן, וז"ס שאנו מבחינים ענין עולם שנה נפש ככל דבר רוחני, שה"ס פ"ה הנוהג באור וגם ככלי כמ"ש במקומו, לכן אין לך דבר שלא יהיה בו רכוי ומניס ורובו מקומות, ולפיכך, כמו שנכתן כללות מציאות הזמן כגדר של שחא אלפי שני, כן נכתן כללות מציאות הנשמות לששים רבוא נשמות, וכן ששים רבוא פרסאות, כמ"ש במאמר שיעור קומה, וכל הריבוי הוה שבמספר שחא אלפי שבעולם שנה נפש הנ"ל, נמשך מסוד ז"א שיש לו ו' קצוות חג"ת נה"י, שפירושם ששה בחי' של אור המתקנים ששה בחי' של חסרונות נכדלות זה מזה, ויש ארבע בחינות של ז"א, דהיינו: ז"א דנוקבא, ז"א דז"א, ז"א דנשמה, ז"א דחיה, וספירותיו של ז"א דנוק' ה"ס יתירות, וע"כ הם שורש לשישה ימי שבתא, וספירותיו של ז"א דז"א, נפרשות כסוד עשרות, וע"כ ה"ס ששים גבורים, וספירות דז"א דנשמה נפרשות כסוד מאות, וע"כ ה"ס שש מאות, וספירותיו דז"א דחיה, נפרשות לאלפים וע"כ הם סוד שחא אלפי שני, וששים רבוא נשמות, ושחא אלפי פרסאות.

וענין ההתפרשות הוה, ההולך ומתרכב בכל מדרגה, כסוד: יתירות, עשירות, מאות, אלפים, כבר נתבאר באורך במ"ס בסוף ענף ל"ז, בסו"ה אלף אלפין ישמשוניה ורבו רבון מן קדמוי יקומון עשיה, ובקיצור, כי בכל מאור שנוהג בו זווג אור עליון במסך שלו, נמצא שמתפרט ע"ז לעשר, וע"כ כו"א דנוק', שאין בו זווג, כי הנוק' לית לה מנרסה ולא מידי אלא מה שמקבלת ממדרגה העליונה ממנה, וע"כ ספירותיה כסוד יתירות, כלומר, בלי ריבוי כלל מכה עצמה, משום שאין זווג נוהג במדרגת אור הנפש שנק' נוק', אמנם בעליהו לסוד האור דרוח, שנק' ז"א דז"א, או יש בו בחי' זווג על המסך, כסוד מכתר לחכמה ומחכמה לכתר, כמ"ש במ"ס בענף ג', וע"כ ספירותיו מתפרשות מסכת הווג, כנוסף על מה שמקבל ממדרגה העליונה, כסוד העשר, וע"כ ה"ס עשירות, ויתר עליו ז"א דנשמה, כי נוהג בו ב' זווגים, דהיינו מנשמה לרוח, ופרות לנפש, וע"כ העשרה דבחי' רוח, מתכלין או עוד לעשרה שעולה מאה, ויתר עליו הו"א דחיה, כי נוהג בו זווג רביעי, דהיינו מתיה לנשמה, וע"כ מאה ספירות דנשמה, מתכלים או עוד לעשר, והרי יש בו

אלפים ספירות, כמ"ש במ"ס ענף ל"ז, ומ"ש תבין את זה היטב.

וזהו שמשמענו חז"ל כסוד שחא אלפי שני הוי עלמא, להורות, דכל במה שהעתיזו אינה כראי לקבל האורות הגדולים מו"א דחיה, שהויק שלו חג"ת נה"י מתפרטים ובאים כסוד ששה אלפים, כנ"ל, עורגה נמצאת בחסרון, והוא מטעם, שתחילת גילוי מציאות שורש להקלוקלים שבעוה"ז, נמשך מסוד שביה"כ שבעולם הנקודים, ונודע שהשביה"כ בעיקר לא היתה אלא כו"א דחיה שנק' מלך הדעת, כלומר שממש נמשך השבירה ליתר המדרגות, כמ"ש במ"ס בדף רי"ב ד"ה וכבר ידעת עשיה, וא"כ מוכן מעצמו, שיעו"ז מחוייב להצטא בשפלותה, ובסוד מקום הקלקולים ותיקון, עד שחא אלפי שני, כלומר, עד שתשיג בכללות לכל באי העולם מוחין דחיה, כנ"ל, שהסו"ה ולא ילמדו עוד איש את חברו ל"דעת את ה' כי כולם ידעו אותי למגדלים עד קצנם, שיו"ה על תיקון השלם דעוה"ז הנמשך מו"א דחיה, שה"ס הדעת השלם, כנ"ל, והבן היטב.

ועד כאן מגיע התיקון לחיצוניות דעתיק שה"ס הנפש ונה"י דעתיק המלוכשים כנה"י דא"ס ע"ה, אמנם רוח נשמה דעתיק עדיין לא נתקן, שצריך לזה עוד ב' זווגים: מרות דעתיק, לנפש שלו שה"ס לז"א דחיה הנ"ל שכבר נשלם בבחי' העולם, ואח"כ, זווג ב' מנשמה לרוח דעתיק, שז"ס, ששים רבוא נשמות, כי הנשמות ה"ס הפנימיות, ועולם שנה נפש ה"ס החיצוניות, וע"כ מתכלל עוד לעשר שה"ס רוח המלוכש בא"ס דעתיק, שספירותיו כסוד עשרת אלפים, ונמצא או הו"א כסוד ו' רבוא, ואח"כ לזווג ב' כסוד נשמה דעתיק, שמתכלל עוד לעשר, ונמצאים ספירותיו כסוד מאה אלפים, שנמצא הו"א שלו כסוד שש מאות אלף, ואז מתוקן ג"כ הפנימיות שה"ס נשמות, שז"ס ששים רבוא נשמות ישראל

(*) כלומר שעתיד לצאת ממנו ג' קוין ימין שמאל אמצע, וז"ש כוללי, ראכל בא"ק עצמו לא היה בו, רק קו אחר לבר, כמו שהכפול הרב לעיל, לפרש ודרייק קו אחר בלבר, ע"י דבריו בענף א' וב' כמ"ש במ"א ענף כ"ד עשיה, ועד"ז מ"ש כלול מרמ"ח אברים וכו', הכל ע"ש העתיד ואל תטעה בזה.

ישראל, באופן שבו החינוכיות דעתיק, שהם עולם שנה נפש שלו, מגיע גמר תיקונו כסוד שתא אלפי שני כנ"ל, דהיינו בויא דתיה, ששם מלוכש בחי' נפש דעתיק שנקי נהי' דעתיק, ובחי' פנימיות שלו שנקי נשמה דעתיק וגיר שלו, אינם נשלמים זולת בהתפרטות יותר גדול, דהיינו כסוד ששה פסירות שכל אחד מתפרש למאה אלף בחי', כסוד ששים רבוא, והבן היטב כל ההמשך הנ"ל, כי איא להאריך כאן יותר.

ועתה תבין לשון הוהב של הרב זיל, וז"ל, והנה ענין החקירה הואת הוא אשר שואלים למה בריאת עוה"ז היה בזמן שהיה, ולא קודם או אח"כ עכ"ל, פ"י, כי ענין החקירה דמה למעלה ומה למטה ומה לפניו ומה לאחור, שהם בעוה"ז ב' חקירות: כי בנכול המקום נהג מה למעלה מה למטה דהיינו ראש וסוף, ובנכול הזמן נהג מה לפניו מה לאחור, לכן אומר עליהם, שהם שניהם חקירה אחת ברוחניות, והוא משום שנכול זמן ומקום נמשכים שניהם משורש אחד מאד נעלה, שהם נקודת הצמצום כנ"ל, וזה אסרו שהוא השאלה למה לא נברא עוה"ז וכו', דהיינו רק בנכול הזמן, והוא להיותם בחי' אחת, וכבר ידעת שענין זמן בצנינו העליון, היא מציאות גילוי חסרון המקבל, וענין קדימה ואחור בצנינו הרוחני, הוא ענין קודם במעלה ואחור במעלה, ואי"ב יש בכלל החקירה הואת ב' שאלות: האחת למה נברא עוה"ז בצורה פחותה המלאה הלאה וזוהמא גדולה כמות שהיא ערוכה לפנינו, והלא מפי העליון לא תצא הרעות והטוב, כנ"ל שפועל הטוב נמשך טוב, וזה אסרו, למה בריאת עוה"ז היה בזמן שהיה, כלומר במציאות הקלוקלים שלפנינו, שהם הזמן דשתא אלפי שני הערוך לעינונו, ושאלה הב' הוא, ע"ד שאיתא בשיר היחוד שכל מלאכתך דבר אחד לא שכתה לא חסרת לא העדפת ע"ש, וע"כ יש לחקור ג"כ על מדרתו של השפלות, למה לא העדיף ולמה לא החסיר, וזה אסרו, ולא קודם ולא אח"כ, דהיינו קודם במעלה או שפל במעלה, וזהו דקא מסיים, ולכן צריך שתדע את אשר נבאר בחיבורנו, רצונו לומר, אשר בדבר הזה יצא לחידוש עם חיבורו זה, אשר לא תמצא בהתיכוים של המקובלים הראשונים שקדמו לו, להיותו הראשון שגילה החכמה העליונה, על דרך קודם ונמשך בחיוב המוחלט מראשית עד אחרית, באופן שב' השאלות החסרות הנ"ל מתבארים על ידו ככל צרכם, דהיינו מצב עוה"ז כמות שהוא: איך יצא בחיוב על דרך קודם ונמשך עילה ועלול, עד לאותו צורה שבעיהיו. גם באופן המדוקדק, שלא העדיף ולא החסיר, וזהו שמתגרר בהקדמתו ז"ל, להשמיענו ההפלאה המצויינה שיש לנו לדרוש ולהבין מחיבורו זה, וזהו אסרו ולכן צריך שתדע וכו'.

שאיין בו שום תפיסא וכו' ולא היה בו התחלה וראשית וכו' ואין בו ראש וסוף כלל: כלומר, שהבחן עולם שנה נפש אין נהג בא"ם ב"ה: אין בו שום תפיסא, ה"ס נפש, ולא היה בו התחלה וראשית, ה"ס שנה, דהיינו גבול הזמן, ואין בו ראש וסוף כלל, ה"ס עולם, דהיינו גבול המקום, ומעם הדברים שכואר כל צרכו בפ"ס בענף הראשון בכלל ההמשך, ומשם הבין דברים אלו היטב.

ואמנם אצילות א"ק הוה וכו' והנה מן העת וזמן וכו' מאז התחיל היוות הנבראים בזה אחר זה וכו': כלומר שבא"ם ב"ה עצמו אין שום שורש והתחלה, שמשנו יהי' נמשך בחי' הזמן, שהם האורות שאינם ראויים לכא וזולת בזה אחר זה כמו שהארכתי לעיל, אלא כסוד קו וצמצום, שנקי ע"ס דא"ק, שהם הויה הראשונה אחר הא"ם ב"ה, שבו נשרש אותו ההתחלה לנכול זמן ומקום, כנ"ל באורך, שנקודת הצמצום עצמה ה"ס שורש לכל מיני חסרונות הבאים בזה אחר זה, והקו ה"ס שורש לכל מיני תיקונים שא"א שיתגלו אלא בזה אחר זה, כנ"ל.

ואן נברא בזמן הראוי לו אחר בריאת עולמות העליונים אשר עליו: כלומר שמציאות החסרון לריבוי בחינותיו, היע השתלשלות המדרגות והפרצופין זה מזה, כי אין פרצוף נאצל ויוצא כפרצוף העליון אלא כסיבת חסרון שבו, ואי"ב ריבוי השתלשלות של המדרגות והעולמות הוא שלשלת ארוכה של התרבות החסרונות והתרבות האורות דתיקונים. ונודע אשר כל הכחות למיניהם שיש בהעליון, מוכרחים להיות בהתחתון, ונמצא, שבעוה"ז שהוא התחתון מכל העולמות ומכל המדרגות, נמצא בהכרח שמתקבצים בו כל בחי' החסרונות והמסכים מכל הקודמים לו, כי כל הכחות שבעליונים בהכרח שיוצאו בהתחתון, כמ"ש הרב בענף יוד ע"ש.

וזה אסרו, משתלשלים והולכים זה תחת זה בזמנים שונים ומאוחרים. כלומר, מאוחרים במעלה, כי כל תחתון אינו משתלשל מהעליון אלא כסיבת חירוש חסרון, כמאמר, וזה אסרו עד שהגיע זמן בריאת עוה"ז, שישעורו שתא אלפי שני, שה"ס קיבויין כלל החסרונות והכשרתם לתיקונם, שישנם בכל העולמות, אשר כלל תיקונם של העליונים תלוים כדרי האי עלמא, וישעורו הוה התחיל להתגלות בהויה ראשונה כסוד קו וצמצום, וכסוד סוף מעשה במחשבה

תחילה

מתלבש א"ם שלהם, כנ"ל, ואלו העיגולים הנקודות שהם בחי' נפש, הם סובבים על הכלים וא"ם ש"פ נהי' דיושר דא"ק, ואלו העיגולים של הנקודים, כבר נתבאר לעיל, מהם כוללים א"ם דנפש וכלים וא"ם על הכלים, וכללות זה נקרא ענולים דנקודים, ועל אלו הנקודים [נ"א העיגולים] עוד א"ם מבחי' דיושר דא"ק, ועל א"ם דיושר דא"ק סובבים ה' ענולים דא"ק עצמו, הכוללים א"ם וכלים וא"ם שלהם, כנודע, וזה היה בתחלה.

אמנם כאשר נאצלו אח"כ גם ה"ם דיושר דעולם הנקודים, שהוא בחי' רוח, או רוח שלהם הליבשו ה"ם דיושר דנקודים, הכוללים א"ם וכלים, וא"ם דיושר ע"ג הכלים וא"ם דיושר דנהי' דא"ק, ועל הושר דנקודים, הליבשו אותם העיגולים עצמן שלהם, ועל העיגולים דנקודים, א"ם דיושר דא"ק, ועליהם היו העיגולים דא"ק עצמו, והנה יתבאר למטה בחיבורנו זה, בענין עולם הנקודים, איך ו' מלכי אדום שמלכו ומתו, ואח"כ נתקנו, וכאשר נתקנו נעשו מהם בחי' ד' עולמות אבי"ע, וכל עולם מהם כולל ו' פרצופים כוללים, לבר מפרצופים אחרים פרטים, שהם נעשים ענפים היוצאים מאלו ה' פרצופים, ואלו הם: עתיק, וא"א, ואו"א, וזו"ן.

ונבאר עתה בקיצור מצבן ומעמדן, ונתחיל למעלה למטה, הנה הא"ם הוא סובב ומקיף ע"ג ו' ענולים דא"ק, בכל ג' מיני בחי': א"ם דנפש, וכלים דנפש, וא"ם דנפש, וכולם בצורת עיגולים כנ"ל, וכיוצא בזה בשאר כל העיגולים שבשאר הפרטים, ולא נצטרך להזכיר ענין זה בכל המקומות, וי' עיגולים דא"ק הם מקיפים וסובבים על א"ם דיושר דא"ק עצמו, וא"ם דיושר דא"ק ע"ג ו' עיגולים דעתיק, וי' עיגולים דעתיק, סובבים על אור מקף דיושר דעתיק עצמו, וא"ם דיושר דע"ג, מקיפים על ע"ג י"ע דא"א, וי"ע דא"א מקיפים על א"ם דיושר דא"א עצמו, וא"ם דיושר דא"א, וי"ע דאבא, וי"ע דאבא, מקיף על א"ם דיושר דאבא עצמו, וא"ם דיושר דאבא, מקיף על י"ע דאימא, וי' עיגולים דאימא, וי' עיגולים דאימא, מקיף על א"ם דיושר דאימא עצמו, וי' עיגולים דאימא, וי' עיגולים דאימא, מקיפים על א"ם דיושר דאימא עצמו, וא"ם דיושר דאימא, וי"ע דנוקבא, וי"ע דנוקבא, מקיפין על א"ם דיושר דנוקבא עצמה, וא"ם דיושר דנוקבא ד"א דאצילות, מקיף על י"ע דבריאה, וגם היא נחלקת לכל פרטים הנ"ל, וי"ע דבריאה סובבים על א"ם דיושר דבריאה עצמה, וא"ם דיושר דבריאה, מקיף על י"ע דיצירה, הנחלק גם הוא לכל הפרטים הנ"ל, וי"ע דיצירה, על א"ם דיושר דיצירה עצמה, וא"ם דיושר דיצירה על עיגולי העשיה, הנחלקת גם היא לכל הפרטים הנ"ל, ועיגולי עשיה, על א"ם דיושר דעשיה עצמה, והנה נשלמו דרך כללות, כל בחי' העיגולים, והאורות המקיפים דיושר, של כל העולמות אלו כולם, מלמעלה למטה, ומכאן ולהלאה, (נבאר) יצאו בחי' הכלים וא"ם שלהם דיושר, ש"פ כל העולמות, אשר בחי' אלו, הם הסוכים מן הנ"ל, לפי שאלו, כל מי שהוא גרוע במעלה מחבירו, מליבש את חבירו המעולה ממנו, ומקיף אותו, כנ"ל בענף ג', וז"ס א"ם דיושר דעשיה, מקיף על הכלים, וא"ם דיושר דעשיה עצמה, ולא יצטרך לכסוף זה בכ"מ. לפי שנתבאר לעיל, כי א"ם דיושר, לעולם קשור ורבוך עם הכלים דיושר שלהם עצמם, והוא בתוכם ממש, וכלים וא"ם דיושר דעשיה, על כלים וא"ם דיושר דיצירה, וכלים וא"ם דיושר דיצירה, על כלים וא"ם דיושר דנוקבא, וכלים וא"ם דיושר דנוקבא, על כלים וא"ם דיושר דאימא, וכלים וא"ם דיושר דאימא, על כלים וא"ם דיושר דא"ק, וכלים וא"ם דיושר דא"ק, על כלים וא"ם דיושר דנהי' דא"ק, וכלים וא"ם דיושר דנהי' דא"ק, על א"ם היוצא מאור אי"ב המתלבש בתוכו דרך קו הישר, המתפשט מן הא"ם להאיר ולהחיות כל העולמות כולם, כנ"ל.

והרי נתבאר היטב סדר התלבשות העולמות, וראית בעיניך, איך א"ם מתעלה בתוך כל העולמות, והמקבל ממנו תחילה הוא א"ק, ואחר כך עתיק, עד שנמצא, כי כלים דיושר דעשיה, הם יותר היענינים ורחוקים מאוד מן אור א"ם השנימי, בתכלית הריחוק, שאין ריחוק נדוד ממנו, וכן בערך א"ם הסובב מבחוץ על כל העולמות, נמצאו כלים דעשיה רחוק ממנו בתכלית הריחוק, שאין רחוק ממנו, לפי הכלים דיושר דעשיה, הם היותר גרועים במעלה ויותר מכל העולמות כולם, ושם בעולם העשיה, נהווה עולם השפ"ח החוסרי, בתכלית הגסות והעוביות שאין כמותו.

נמצא

נמצא, כי כדור הארץ שאנו עומדים בו, הנה הוא נקודה האמצעית שבכל העולמות כולם. כעין גרעין בתמרה שהוא באמצע האוכל, והאוכל מקיפו מכל צדדיו. וזהו, בערכנו אנחנו בני אדם היושבים בו, אבל בערך א"ס הסובב הכל, אדרבה, עולם העשייה הוא הקליפה החוספת על כולם וכל מה שנתקרב אל הא"ס, הוא יותר פנימי, עד שנמצא י' ענולים דא"ק, קרובים אל הא"ס, יותר מכל העולמות. וכן בבחי' אור א"ס פנימי, נמצא כי עולם העשייה הוא קליפה לכל העולמות, וכל מה שמתקרב אל הא"ס הפנימי, הוא היותר פנימי עד שנמצא י"ם דיושר דא"ק, הם פנימים מכולם, והם מקבלים אור א"ס הפנימי ממש תחת הכל.

והנה אחר שביארנו דרושי הענולים והיושר בקצרה, בסדר התלבשות כל העולמות, צריכים אנו לבאר עתה, עד היכן הגיע התפשטות רגלי א"ק הישר שבכל עולם ועולם, כאשר התחלנו לבאר ענין זה בתחלת ענף זה, והנה מוכרח הוא, כי קו הישר יהיה רבוק ממש בא"ס הכובב, וממנו מתפשט ויורד ומתלבש תוך פנימיות אדם קדמון כנ"ל ונמשך ומתפשט עד סיום רגלי אדם קדמון הישר כנ"ל, שהוא ממש עד חצאי עינוי עתיק יומין הסובבים תחת רגליו, עד שם סתיימין רגלי היושר דא"ק, כי אם נאמר שרגלי א"ק הם מגיעים ומתפשטים עד למטה בתוך עינוי עצמו, עד סיומם וסופם, נמצא שחוזר ומתדבק עם עינול הא"ס בחצי התחתון אשר תחת רגלי א"ק, ואם כך הוא, נמצא כי הא"ס יאיר בו משם ולמטה דרך קו הישר, ולא יהיה בחי' מעלה ומטה, משפיעים ומקבלים. וע"כ לא נמשך ראש הקו למטה, כנ"ל בענף ב'.

והנה הכלל העולה בקיצור הוא זה, כי רגלי א"ק דיושר הנה הם מתפשטים ונמשכים עד חציים התחתונים של עינולים דע"י מצד מטה, באופן כי עינולי ע"י מקיפים סביב רגלי יושר דא"ק, (אמנם, כל שאר הרגלים דיושר, כגון רגלי עתיק, ורגלי א"א, ורגלי נוקבא, כולם סתיימים בהשוואה א', והוא עד חצאי התחתונים של עינולי א"א מצד מטה, באופן, כי עינולי א"א הם מקיפים וסובבים מתחת כל רגלי הנ"ל כולם, אמנם יש בחי' פרצופים שאינם נבונים קומתם, כגון א"א, ששיעור קומתם מהרגל דא"א עד הטבור של א"א בלבד, וכן פרצוף לאה, שהיא מתחלת מהרעת דו"א עד החזה שלו, כמ"ש במקומו, ואלו הפרצופים, אין רגליהם נוטים עד רגלי א"א, כי הם קצרי קומה, וכל אחד יתבאר במקומו בפרטות.

והנה פעם אחרת שמעתי ממור זל"ה, בענין דרוש תיקון אריך אנפין איך נולד ויצא וינק מ"ב פרקין תתאין דרגלי עתיק יומין, ושם ביארנו איך ב' פרקין תתאין הנקרא עקביים דע"י, הם מתפשטין יותר למטה מרגלי א"א, והם נכנסים בנבול עולם הבריאה, כנוכר שם, ואפשר לומר, כי לא היה כך אלא קודם תיקון אצילות, ואחר התיקון, לא הוצרך לזה שחזר העתיק לאסוף רגליו למעלה בהשוואה אחת עם רגלי א"א, וצ"ע.

עוד דבר א' לא נתבאר לנו, בעניני עינולי א"ק וביושר שלו, איך הם מתחברים יחד, אמנם בענין ע"י, נתבאר במקומו, כי אלו י' ענולים שלו, כולם נמשכים ומתפשטים, סביב ג' ראשונות לבד דיושר שלו ע"ש, ואולי כך יהיה בעניני עינולי א"ק, וצ"ע. (וזה בשער הקדמות דף ה').

ואמנם דבר נלוו הוא, כי אין למעלה נוף ולא כח בנוף חליפה, וכל הדמיונות והציורים אלו, לא מפני שהם כך ח"ו, אמנם לשכך את האוזן, כדי שיוכל האדם להבין הדברים העליונים הרוחניים בלתי נתפסים ונרשמים בשכל האנושי, לכן ניתן רשות לדבר בבחי' ציורים ודמיונים, כאשר הוא פשוט בכל ספרי הזוהר, וגם בספוקי התורה עצמה, כולם כאחד עונים ואומרים בדבר הזה, כמו שאמר הכתוב, עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ, עיני ה' אל הצדיקים, וישמע ה', וידבר ה', וכאלה רבות, ונדולה מכולם מ"ש הכתוב, ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אותו ובר ונקבה וגו', ואם התורה עצמה דברה כך, גם אנחנו נוכל לדבר כלשון הזה, עם היות, שפשוט הוא שאין שם למעלה אלא אורות דקים בתכלית הרוחניות בלתי נתפסים שם כלל, וכמו שאמר הכתוב כי לא ראייתם כל תמונה, וכאלה רבות.

ואמנם יש עוד דרך אחרת, כדי להמשיך ולצייר בה הדברים העליונים, והם בחינת כתיבת צורת אותיות, כי כל אות ואות מורה על אור פרטי עליון, וגם תמונה זו, דבר פשוט הוא, כי אין למעלה לא אות ולא נקודה, וגם זה דרך משל וציור לשכך את האוזן, כנוכר, ולכן נבאר עתה הקדמה הנכונה על דרך ציור האותיות גם כן, ובחי' ציורים אלו: הן ציור האדם, והן ציור אותיות, שתיהן מוכרחים להבין מהם ענין האורות העליונים, כאשר תראה ספרי הזוהר בניים על שתי בחי' הציורים האלה, עכ"ל, רצוני

ענף ה

עוד צריך להקדים בחיי אחרת קרובה אל הנ"ל, והוא, כי מכל אות ואת משם היתה, יוצא הויה א' ואין חילוק ביניהם רק באופן מלוייהן, וזהו עניינם: כי יוד שהוא רמזו באבא, שהוא ספי הנק' חכמה, יש בו הויה א' במילוי יודין, והוא ניס' ע"ב, והה' הנרמזת באימא, שהיא הספי הנקרא בינה, יש בה הויה, במילוי יודין ואלף, כזה: יוד ה"י וא"ו ה"י, והוא ני ס"ג, והו', שהוא רמזו בוי"א, שהם ו"ס אשר מהכד עד יסוד, יש בה הויה א' במילוי אלפין, והוא ני מ"ה, וה' אהרונה, שהיא רמזות במלכות נוק' דוי"א, יש בה הויה א' במילוי הויה, והוא ני ב"ן.

ועד"ו ג"כ, בפרטות כל פרצוף ופרצוף שבה' פרצופים הנ"ל, אשר בכל א' מהם, יש הויה בפרטות, כנ"ל, יש בו שם הויה דעי"ב, בחכמת פרצוף ההוא, והויה דס"ג, בבית פרצוף ההוא, והויה א' דמ"ה, בוי"א שבפרצוף ההוא, והויה דב"ן, בנוקבא דוי"א, שבפרצוף ההוא, וכמו שכל ספי וספי נפרטת לוי"ס, ומי"ס לוי"ס, עד אין קץ ותכלית, כנ"ל, כך הוא חילוק מילוי פרטי הויות, שהם מתרכבים ומתחלקים עד אין קץ, כפי חילוק פרטיות הספירות עד אין קץ.

והנה אחר שהקדמנו לך כל ההקדמות האלו, צריכים לנו לעורר אל המעיין הבא לעיין בס"ה, שימצא מאמרים רבים שונים ורחוקים זה מזה בתכלית הריחוק, ואם לא יהיה לו הקדמות אלה יסתר מעיניו, כי לא ידע להבחין באיזה מציאות הוא מדבר המאמר אשר בו ולא ידע להבחין באיזה בחינה הוא מדבר המאמר ההוא: אם הוא בא"ק עצמו, ואם בכל זמנן האורות שיצאו והאירו ממנו, אם בבחי' אורות האו"ן, אם בבחי' אורות החוטם, אם בבחי' אורות הפה הנקרא עקודים, ואם בבחי' העין הנקרא עולם הנקודים שהוא עולם האצילות טרם תקונם, ואם בבחי' אורות המצב שהוא בחי' עולם האצילות אחר שנתקן, ואם בעולם הבריאה, ואם בעולם היצירה, ואם בעולם העשיה, וכ"ו דרך כללות, והנה יש עוד להבחין בדרך פרטות: אם מדבר בפרצוף עתיק שבכל עולם מהם, או בפרצוף א"א, או באבא, או באמא, או בוי"א, או בנוק', או ביש"ס, או בתבונה, או ביעקב, או בלאה.

ענף צריך להבחין פרטי פרטים: אם מדבר בוי"ס דענולים, או בוי"ס דיושר, ואם במקו, ואם באי"ב, ואם בעצמות, או בכלים, וגדולה מכולם צריך להבחין, כי אופני הוי"ס ומצבן ועמדתן הכרונים ומילואם עצמו מספר: אם בעת שנמצאו, אם בעת קישורו הלבנה, אם בעת בריאת אדה"ה, ואם בעת שחטא שנשתנו כל העולמות, אם בדור המדבר, אם בבית ראשון, ואם בעת הורבנו, ואם בבית שני, ואם בעת הורבנו, גדולה מכולם: אם בחול, אם בשבת, אם ביו"ט, אם ביום, ואם בלילה.

ולא עוד, אלא שככל שעה ושעה משתנים העולמות, ואין שעה זו דומה לשעה זו, ומי שמסתכל בעיני הלך המזלות וכוכבים ושניו מצבן ומעמדן, ואך ברנע אחד הם באופן אחר, והנוולד בו יקרה לו מאורעות שונות מהנוולד ברנע שקדם לזה, ומה יסתכל ויבין בעולמות העליונים, שאין להם קץ ומספר, ואם תפקח עיני שכלך, תדע ותשכיל זה מטובא דבר, פי אין שכל בלב אדם לעמוד עכ"כ פרטים, וע"ז אמר דהע"ה, גל עיני ואביטתה נפלאות מתורתך, ושהע"ה שבתוב בו ויהכס מכל אדם אמר, אמרתי אהבמה והוא רחוקה ממני, ולך וראה מ"ש בספר התיקונים תיקון כ"ב דס"ה במ"ש, קם ר"ש ואמר סבא סבא, כו' ולבושין דאיהו לביש בצפרא לא לביש ברמשא, ולבושא דלביש ביומא דא לא לביש ביומא תניינא, וכוה תבין, איך משתנה מעמד ומצב העולמות, שהם הלבושין של א"ם, לכמה שינוין בכל עת ורגע, וכפי השינויון ההם כך נשתנו בחיי המאמרים של ס"ה, וכולם דברו אלהים חיים.

גם תמצא מוכרים בחיי הויות במילויים שונים: או במילוי ע"ב, או במילוי ס"ג, או מ"ה, או ב"ן, כנוכר בהקדמת התיקונים שלא נדפסו, וכן בסוף תיקון י"ג, וכן בתיקון ע"ב, וכיוצא בתיקונים אלו, כי שם נוכר מלוי של אלו ההויות, וצריך שתדע באיזה בחי' מתעסק מאמר ההוא, כדי שתדע אותה הויה באיזה מקום היא רומזת, והנה בהיותך מעמיק ומעיין ועומד על בירורים של דברים אלו, או אפשר שתוכל להבין מאמרים אלו אם יהיה אלהים עמך בהיותך תמים לו, כי לא ימנע טוב להולכים בתמים, עוד ראיתי לעורך על ענין אחר, הלא צריך לדעת, כי רוב מאמרי הוהוד וכמעט כולם, אינם מדברים מענין הוי"ס של הענולים, רק בבחי' יושר כמראה אדם, וענין זה כולל בכל העולמות, הן בהיותו מתעסק בא"ק, או בעתיק, או באי"א, או באי"ב, או בויו"ן דאצילות, או בשאר עולמות ביע' ואם יהיו דברים אלו נוכח פניך, ואל יליו מעיניך, אם תרוין לא תכשל, ואז תלך לבטח דרכך.

רצוני בענף זה להקדים קצת הקדמות אל כל הבא למלאות את ידו ולהתעסק בחכמה זאת והוא כי כבר ביארנו לעיל כי פרצוף אדם כולל מרמ"ה אברים בי"ס פרטיות שבו באופן זה: כי כתר הוא גולגלתא, וחב"ד הם ג' מוחין, והגית הם ב' דרועין ונופא, וגה"י ב' שוקין ואמ"ה ומלכות היא נקבה שלו, אמנם אם תרצה לחלק ולפרט אלו הי"ס הכלליות בפרטים רבים הנה אינם נחלקות רק לה' בחי' לבד אשר כל בחי' מהם הוא פרצוף א' שלם כמראה אדם וזה כדרך, הנה הכתר הוא פרצוף א' שלם מי"ס ונקרא אי"א, והכמה הוא ג"כ פרצוף א' מי"ס ונקרא אבא, ובניה היא ג"כ פרצוף א' מי"ס ונקרא אמא, והוי"ק מהכד עד היסוד הוא פרצוף א' מי"ס ונקרא ז"א, וספירה עשירית שהיא מלכות היא פרצוף א' מי"ס ונקרא נוקבא דוי"א, עוד צ"ל כי בחי' המלכות שבכל פרצוף ופרצוף מאלו הוי"ס פרצופים הוא באופן זה, כי מלכות אשר בפרצוף וזכר כגון אבא וז"א, הנה המלכות שבו הוא בחי' עטרה שעל הצדיק הנקרא יסוד כסוד ברכות לראש צדיק הנוכר בס"ה פ' ויצא דקס"ב וז"ל ר' ייסא ווטא הוה שכיח קמיה דר"ש א"ל מהו דכתיב ברכות לראש צדיק לצדיק מבעי ליה וכו', ואם הוא מלכות בפרצוף נוקבא כגון אימא ונוקבא דוי"א הנה המלכות שבה הוא ג"כ בחי' עטרת היסוד שבה, כי היסוד שבה הוא הרחם והעטרה שבה הוא בחי' בשר התפוח שעליה הנקרא בדברי חז"ל שפולו מעיים בעניני סימני איילנות כנדע:

ואמנם ספירת המלכות הכוללת שהוא פרצוף אחרון שבחמשה פרצופים הנקרא נוקבא דוי"א, הנה היא נקבה, גמורה, בפרצוף גמור כשאר כל הפרצופים, וזכור זה.

ונתתין קושיא חזקה וגדולה, שנתקשו בה חכמים גדולים ולא ירדו לסוף עמקה, כי בהקדמת הוהוד ד' א' אמרו שם, על פי שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה כו', כי בכתר ובחכמה, לית תמן שאלה כלל, ומבינה ואילך, קיימא לשאלה, אבל איהו בארז חתים ולא אתגלוויא כלל, כיון דטטי עד מל' הנקרא מ"ה, מה שפשטת ומה ידעת הא כולא פתים כבכדקטתא, ובמקומות אחרים, ע"פ כי שאל נא לימים ראשונים, אמרו שהם מהסדר ואילך, אבל למעלה משם, אין שאלה בניה. גם אמרו בתיקונים תיקון כ"ב דס"ב, כתר עליון, דא איהו שליטו דנשיב, ודא איהו דלא אתייבב למשה, דעליה נאמר נתיב לא ידעו עיט, ועליה אמרו, בטופלא מסך אל תדירוש ובמכוסה מנך אל תחקור אין לך עסק בנסתרות במה שהורשית התבונן, ובריש האי תיקון כ"ב קאמר, הנסתרות, דא אינון או"א וכו', הרי כי בניה אסור לדרוש ולחקור בהם, כאשר תמצא בפסק הנאון ר' יצחק דלשמש בתהלת ס"ה, ע"ש בישוב זה המאמר, וכאלה רבים, והרי בכל ס"ה, ובפרט בבי' האדרות ובתיקונים, הפלאי לדבר בניה, ואך בהקדמת הוהוד אמר בהיפך, שאפי' החקירה במלכות אהרונה, עליה אתמר משארז"ל מה שפשטת ומה ידעת וכו'.

אבל הענין הוא כך, ומובן במ"ש בענף ד', ענין א"ק, ואך כל העולמות הם ענפים ומכתעפים ממנו עד שנמצא כי עולם האצילות אינו רק לבוש אל נה"ו דא"ק, שהם בחי' רגליו לבד, וכבר ידעת כי עולם העשיה, הוא בחי' מלכות, אשר מקומה היה אב"א עם ז"א, בתנה"ו שלו לבד, נמצא, כי עולם האצילות, אינו אלא בערך עולם עשיה, שהוא מלכות דא"ק נמצא, כי כל עסקינו בס"ה בעולם האצילות, אפי' בניה, אינו רק בחי' עולם עשיה דא"ק, שהוא מלכות דא"ק, אבל בניה דא"ק, אסור לעשות כן, ואפי' במלכות דא"ק, שהוא בחי' עשיה.

עוד צריך שנקדים לך הקדמה א', והוא, כי כל הי"ס הכוללות כל עולם ועולם, הנה בכללות יחד, כולם כא' בחי' הויה א' בכל מקום שהוא, בין בכללות בין בפרטות כנ"ל, יוצא מכל אות ואת מהם, הויה א', והנה קוצו של יוד שבאותה הויה, הוא ספי כתר, ויוד עצמה הוא בחי' חכמה, וה' ראשונה בינה, והו' הוא הת"ת, כולל ו' ספירות, אשר כללותם נקרא בשם ז"א, כמ"ש במקומו בע"ה, והה' האחרונה, מל', הנקרא אצלו נוק' דוי"א, וכ"ז, הוא בדרך הויה הכוללת הה' פרצופים יחד, כנ"ל.

וכן אם נחלק הי"ס בכל פרצוף ופרצוף, תהיה גם הויה שבפרצוף ההוא בפרטות, ע"ד הכללות: כי קוצו של יוד, הוא התת, שהוא גולגלתא שבפרצוף ההוא, וי', חכמה, וה' בינה שבפרצוף, והם ב' מוחין יטין ושמאל, וו' הוא עיקר הגוף, וי"ק שבפרצוף ההוא, וה' אהרונה הוא מל' שבאותו פרצוף.

ענף ו

השתלשלות ה"ם דרך עינולים. ענינם הוא שכבר נודע, שהחלק התחתון שבמדרגות הנשמה שהיא הנפש כנודע, ממנה נתפשטו ה"ם דעינולים בראשונה דרך הקו והצנור מפאת הא"ם, כדמיון אדם תחתון החומרי, שבתחלה יש לו בחי' נפש, ואח"כ זוכה וקונה בחי' רוח, אח"כ מדרגת נשמה וכו', והסדר הזה היה למעלה נ"כ, כי בראשונה נאצלו י"ם דעינולים בבחי' כלים ובבחי' עצמות ורוחניות שבתוכם מבחי' מדיניות נפש לבד, ואח"כ חזרו ונאצלו בחי' ה"ם דרך קו היושר כמראה אדם כנ"ל, וגם הם כוללים י"ם בבחי' כלים, ועצמות הרוחניות שבתוכם, בבחי' מדרגה יותר עליונה, והוא הנקרא מדרגת רוח שהוא למעלה ממדרגת הנפש. ונמצא, שבחי' י"ם דעינולים הם מדרגת נפש עם הכלים המיוחסים להם, ובחי' י"ם דיושר כמראה אדם שנאצלו אח"כ, הוא מדרגת הרוח עם הכלים המיוחסים להם. והנה בחי' הכלים הנ"ל, כבר נודע, שאבר הכבד הוא משכן הנפש, והלב משכן הרוח, והמוח משכן הנשמה, ואין כאן מקום ב"אור פרטים אלו.

עורך צריך להודיע כללים אחרים הלא הם אלו, דע כי בחי' עצמות ורוחניות אשר מתלבש תוך הכלים הנ"ל, הלא הוא הנזכר תמיד אצלינו בחיבורינו זה, בחי' אורות נעלמים, והנה האורות האלו הם ב' בחי': א' נקרא או"ם המתלבש תוך הכלים, והב' נקרא או"ם וסובב עליו, שטרוב גדול הארתו אין הכלי יכול להלבישו ולקבל כמו בתוכו, ונשאר אור ההוא מקוף וסובב עליו מבחי'.

ואין לך שום אור בעולם שאינו כולל ב' בחי' אלו, שהוא או"ם ואו"ם, וכמו כן בחי' הכלים, אין לך שום כלי בעולם שאין לו ב' בחי' ע"ד הנ"ל, הלא הוא בחי' פנימיות הכלי, ששם התדבקות והתלבשות או"ם הזה בתוכו, ועוד יש לו בחי' היצונית הכלי, אשר עליו מבחי' סובב ומקוף או"ם הנ"ל. נמצא דרך קצרה, האור שהוא בחי' עצמות הרוחניות מתחלק ל' מדרגות: והם או"ם, ומקוף, ועד"ו בחי' הכלים גם הוא מתחלק ל' מדרגות: והם פנימיות הכלים, והיצונית הכלים, וכבר נתבאר כללים אלו.

הכלל העולה שמתחלת הכל נאצלו ה"ם דרך עינולים, הלא הם נותחלקים וכוללים בחי' י"ם דכלים מעולים בציוור עינולים, ובכל כלי מהם יש פנימיות והיצוניות, ובתוך הכלים האלו מתלבשים י"ם רוחניות הנקרא אורות של בחי' הנפש, ועוד י' אורות מקיפים עליהם. באופן שכל אור מהם יש בו או"ם ואו"ם, והכל הוא דרך עינולים, כי או"ם הוא ענול בעין גלגל, והוא מליבש תוך כלי א' מעולה גם הוא, ועל כלי זה או"ם עליו וגם הוא ענול כדמיון גלגל סובב, וכן כל י"ם דעינולים ע"ד, כדמיון הרקיעים והגלגלים כנודע. אח"כ נאצלו ה"ם דיושר כמראה אדם ישר, והם יותר מעולים מהם, וגם הם כוללים בחי' י"ם דכלים, ובכל כלי מהם יש בו פנימיות והיצוניות, ובתוך אלו הכלים מתלבשים י"ם רוחניים, ונקראים אורות של בחי' רוח, ובכל אור מהם יש בחי' או"ם על הכלי מבחי' סביביו, ובחי' או"ם מתלבש תוך הכלי הנ"ל, והכל בדרך ישר. והנה הקדמה שהקדמתי לך בענף הזה, הלא היא כוללת לכל הנאצלים והנבראים ונוצרים ונעשים, שבכל העולמות.

ענף ז

אחר שנתבאר לך דרך כללות ענין י"ם בכל מקום שהם, איך מתחלקים לכמה בחי', נתחיל לבאר בענף זה בחי' מדרגות העולמות אשר בתוך החלל הנ"ל וסדרן איך הם. דע שהנה האורות ראשונים אשר נאצלו דרך קו הרק וצנור הנ"ל וכל בחי' מה שנאצלו בזה המקום החלל הם כמה אלפים ורבות מיני עולמות ואין אנו עתה בביאורם שהזמן לא יספיק לפרט את כולם, אמנם עתה נבאר פרט א' אשר הוא כולל את כל החלל הזה אשר ממנו מתפשטים כל העולמות הנ"ל: האור הא' קודם לכל אשר נתפשט מן הא"ם הסובב את הכל, הם י"ם אשר בחינת כללותם נקרא א"ק לכל הקדומים. (ועי' מ"ש ע"ז לע"ד דף י"ג בהערה למטה ד"ה והוא) וענין א"ק זה נרמו ברזים נעלמים בס"ה ובתקונים, ולרוב העלמתו ולגודל מעלתו לא שלחו בו יד להתעסק בו בנלווי כי אם בהעלם נטרין. ולא הוזכר אלא בדרך רמז והעלם גדול ברוב מקומות, ואנו נזכיר קצתם, הלא אחד מהם הוא בספר התקונים תי' י"ט דמ"ה וז"ל אי הכי אשתמודע דאית א"ק לכל הקדומים, ובתקון ע' דק"ב אשכחנא במתני' בסתרא דסתרין טמירא דמטירין דאדם דבריאה דאיהו א"ק לכל הקדומים, דאית אדם וכו'. ובתיקון ע' דק"ט וז"ל, אמון סופלא רקס וצייר ציורא בהיכלא דא"ק לכל הקדומים, דאית אדם ואית אדם וכו'.

ואל יעלה בדעתך, שיי"ם הנקרא אצלינו י"ם דאצילות, הם יותר נבונים וראשונים במעלה מכל מה שנאצל כי כמה וכמה עולמות לאין קץ קדמו אליהם ולרוב העלם לא הוזכרו בס"ה אלא ברמז נפלא, כאשר ענין תחונה משרים נ' סאמרים הנ"ל, וכאלה רבים, כאשר כתבו כמה מאמרים רבים בסוף פ' פקודי דרכיו ורס"ם, ופ' נח דס"ג וז"ל, אר"ש אריסת ידי בצלו לעילא, דבר רעותא עילאה לעילא וכו', ומרוא דמחשבה עילאה ילתתא כללה איקרו א"ם, גם כפ' בראשית דכ"ג ע"א והובא נ"כ בתיקונים תיקון ע' דק"ד וז"ל, ת"ח כמה עלית אינון סתימין דאינון מתלבשין ומתרכבין בספיראן כו'. ואם תפקה עיניי שכלך דדייק כל מלות ורמזים הנחמדים הנרמזים למבין במאמרים הנ"ל, תפלא ותשתומם בראותך כמה מדרגות על מדרגות לאין קץ ומספר קדמו לאלו י"ם הנקרא אצלינו י"ם דאצ"ו והמעין בחבורינו אלה, אם יזכה יבחי' וידע ויעמוד על תכונתם. גם בפרשת בראשית ד"ט, וז"ל, וכלא אצטריך קב"ה למכרי בעלמא ולתקנא עלמא בהו, וכוליהו מוחא מלנאו וכמה קליפין כו', ובוה תבין מ"ש למעלה איך כל העולמות זה תוך זה וזה חופף לזה, וא"ם סובב על כולם כנ"ל, ולא אוכל להאריך בזה.

ואחזור לבאר ענין הנ"ל, הנה ה"ם הראשונים שנאצלו טרם כל הנאצלים הם י"ם הנקרא א"ק לכל הקדומים, וי"ם אלו יש בהם י"ם כלים בצורת ענולים, ובכל כלי מהם יש פנימיות והיצוניות, והכל נקרא כלים, כנ"ל בענף א', ובתוך כלי הנ"ל יש בו י' אורות פנימיות מתלבשים תוך י' כלים, ועוד י' אורות אחרים מקיפים סביב י' עינולי הכלים הנ"ל, והכלי העליון הסובב על כל ט' כלים הוא הנקרא כתר דא"ק, וכלי הב' אשר בתוכו הסובב על הכלים הנשארים נק' חכמה דא"ק, וכן ער"ו עד כלי העשירי הפנימיות שבכולם, הוא נקרא מלכות דא"ק, וכולם בצורת ענולים זה בתוך זה כנ"ל, והנה אלו ה"ם דעינולים דא"ק הנה הם מפלאים כל מקום החלל הנ"ל שבתוך אמצעות הא"ם, כנזכר בענף א'.

והנה הם מקיפים כל החלל הזה, אמנם נשאר באמצע אלו הענולים מקום חלל ופנוי לצורך שאר הנאצלים, שהם נ"כ בצורת עינולים זה בתוך זה, והם בחי' אורות הנמשכים מן העינים דא"ק זה, מבחי' היושר שבו שהוא כמראה אדם, כמ"ש בעו"ה, והם הנק' עולם הנקודים, אשר גם בהם יש ציור עינולים זה בתוך זה, וכולם עומדים תוך אלו י' עינולים דא"ק, באופן ש' עינולים דא"ק הם מתענלים ומקיפים וסובבים כל שאר עינולים אשר בכל העולמות, וכל שאר העינולים הם מקיפים תוך אלו, כי כל ענול המשובח מחבירו הוא מקוף את החירו וסובב אותו והיותר תחתון במעלה מחבירו הוא יותר פנימי והוא סובב מחבירו, עד שנמצא היותר פנימי מכלם הוא גרוע מכולם, והם בחי' הרקיעים והגלגלים של עולם העשויה, שהם י' גלגלי הרקיע הנזכר בהקדמת התיקון, והם נקראים אופנים, אשר הם הרקיעים הסובבים עליו בעולם השפל ובעולם החומרי הזה. ומבואר הוא שמאחר שהם יותר פנימים ותוכניים שבכל העינולים, א"כ פשוט הוא, שיהיו יותר תחתונים מהם, כגלגלי בצלים זה בזה, שהגלגל החיצון העליון מכולם הוא יותר גדול, ועד"ו הם נכללים ומתלבשים זה בתוך זה. ובענין ה' עינולים דעולם הנקודים, יתבאר בע"ה ענין דרוש העינולים בפרטות, ובמקום הזה לא נוכל לבאר בפרטות רק בכללות, ובקיצור גדול וע"ש, ואחר שיצאו י' עינולי א"ק הנה שהם בחי' נפש שבו, עוד נתללו ויצאו בא"ק זה, י"ם שהם בחי' י"ם אחרות ביושר בציוור אדם בעל רמ"ה איברים בראש וזרועות ושוקים כו', והם בחי' רוח שבו, והוא נמשך ונתפשט ביושר מלמעלה למטה, מראש גג העליון ש' עינול עליון שבכל י' עינולים עד קרוב אל סיום תחתית י' עינולים אלו שלו.

ענף ח

אחר שנתבאר לע"ה, היות בכל העולם כולם ב' בחי', א' בחי' ה"ם בצורת גלגלים ענולים, וא' בחי' י"ם בצורת אדם ישר בקומה זקופה וישרה, נבאר עתה בקצרה, קצת פרטים ובחי' אחרות שיש בהם. הנה נתבאר בס"ה פ' בא דף מ"ב ע"ב, בר"מ, וז"ל אבל לבתר דעביד האי דיוקנא דמרכבה דאדם עילאה, נחית תמן, ואתקרי בהאי דיוקנא כו', נקרא אל אלהים, ואי איתבר אומנא אלין סאנין דתקין, יהרון מילא למקוריה כו', ולבתר עביד מאנא רברבא, והוא קרי לגרמיה בה מבין כו', וכבר הארכנו בזה בענף ב' ע"ש הי"ט, הרי מפורש היות י"ם בצורת אדם, בעל רמ"ה איברים, הנקרא כלים, ובתוכם העצמות של האורות, הנקרא נשמת אדם, והכל כדמיון אדם התחתון, שיש בו גוף ונשמה, כך אדם העליון, כנ"ל

ואז מתדבקים יחד או"ם ואו"ם ומאיר או"ם באו"ם. וגם הכלי עצמו מקבל הארה משניהם ומדרכך מאד. אמנם אם אנו רואים בחוש הראות שהפנימי הוא יותר זך, כנ"ל הטעם הוא. כי או"ם, אע"פ שהוא קטן מאוד מאו"ם, עכ"ז להיותו מצומצם ומוגבל בכח תוך הכלי ההוא, מאיר הארה גדולה ושליטה בפנימיות הכלי, משא"כ באו"ם אע"פ שהוא גדול מאד, כיון שהוא בלתי דבוק בחיצונות הכלי, וגם הוא אינו מצומצם ומוגבל בתוכו בכח, לכן איננו מאיר בו בשלימות הארה שליטה, ועי"כ יראה שפנימיות הכלי יותר זך מחיצוניותו, ויתבאר זה לקמן בהארת מה דא"ק.

ענף ט

דרוש שכתבתי מענין שרשי אצילות של עצמות וכלים, שנתהוו מאח"פ ועינים, כסוד ראיה, שמיעה, ריחא, דיבור. זה מצאתי להר"י הלוי, כאשר האורות נתפשטו מאון וחוטם עד נגד הפה, ששם התחברות כל הכלים, ואז במקום שמתחברים יש לכולם בחינת נפש, לפי שאין הכל האון יכול להתחבר להבל פה, אלא בריחוק מקום, וכן הבל החוטם, אלא שא"צ ריחוק מקום כ"כ כמו הבל האון, כדי להתחבר להבל הפה. ועי"ז באה הסתכלות העינים, ובהכאה שהכה בהבל הזה נעשו הכלים. ובהסתכלות זה, יש פנימי וחיצוני, כי יש בכל האיברים פנימיות וחיצוניות, ונעשה כללות כליהם. ולפי שאין בראות עינים הבל היוצא, אלא הסתכלות לבד, אינו נעשה אלא הכלים.

והסתכלות ההוא, גדול מכל נ"י הכלים הנ"ל, כי הראיה, היא נ"י שמיניה ד', ריחא ד', דיבור ד', הרי ד' אותיות הווה, שהם חבתי"ם, שהם נגי"ח: הראי"י היא חיה י' של השם הנקרא חכמה, כי חכמה עליונה מאירה דרך עינים, אלא שאם היה יוצא הבל ממש דרך העינים, לא היה אפשר למטה לקבלה, לכן לא נמשך ממנו אלא הסתכלות לבד, והיה בו כח לעשות כלים לני בחי' אלו: ו' דנשמה בהבל און, ו' דרוח בהבל חוטם, ו' דנפש בהבל הפה. וז"ס מרחוק ה' נראה לי. ומשאר הכלים, אם היה יוצא מהם הסתכלות לבד דרך מסך כמו העינים, לא ה"י כח בהם לעשות כלים, וכי"ז הוא דין, בין בבחי' התפשטות ההבל, בין בהסתכלות הראות. וראי' זו נ"י גבורה, ודיבור נ"י רי"ז עם ד' אותיות.

והסתכלות זה, בא ומכה במקום שמתחברים נ"י הכלים ביחד, שהוא בחי' נפש, והוא וירא אלהים את האו"ם, כי האו"ם הוא בחינת הבל און וחוטם, שהוא בחי' נשמה ורוח. א"ת, הוא בחי' הפה שהוא נפש, ואו, כשראה את הנפש, או ויבדל אלהים, שהוא עשיית שרשי הכלים. והסתכלות זה בדרך ישר עשה רושם, (נ"א ראשים) בכל בחי' ובחי', כי פנע בכל בחי' ובחי' מן ההסתכלות: לבחי' הבל כתר ככתו, וכעד"ז נעשה כל רושם (נ"א ראשית) הכלים, החיצונים באברים חיצוניים, ופנימיים באברים פנימיים, ולא נסגר זה עד שהכה הסתכלות במקום שמתחברים ההבלים, שהוא התפשטות ההבלים שהוא חיצונות שלהם, ומתבאת אור ההבל אל אור הסתכלות, חוזר אור הסתכלות בדרך אור חוזר, ונעשה כלי בכל בחינה ובחינה לשאר הנקף: החיצונות לאברים חיצונים, ופנימיים לאברים פנימיים.

וכאשר שבהסתכלות, כל הדבוק יותר אל שורשו, הוא יותר עליון, כי כתר (נ"א הבתר) הסמוך לעין יצאה אחרונה, והמלי יצאה ראשונה, וכשמכה וחוזר, אז כל בחי' הכלים שוין: שאם היסוד היה מתפשט לפניו יותר מן המלי (ה"י שוה אל המלי) הוא משום המלי, (אף שהוא יסוד שהרי נתפשט יותר.) כי היסוד, מרוב אורה (על של המלכות), היה בו כח להתפשט יותר, ואין בו מעלה יותר על המלי, אלא מפני שוה ההתפשטות, הוא בסוד אור חוזר, שהוא חוזר ומתקרב אל מקורו, אבל בבחי' הכלים עצמם הם שוים, וכשחוזר

כלול מ"ם שהם עצמות וכלים, והנה ענין בחי' העצמות הוה, הם בחי' אורות פנימיים, המאירים תוך הכלים, כדמיון הנשמה אשר תוך הנקף של האדם, ומאירה בו, כמ"ש נר ה' נשמת אדם, וזכור כלל זה, כי בכל מקום שתמצא בחבורינו זה, לשון אורות, הכוונה על הנשמה הפנימית שבו, ולא על הכלים עצמן, ואז תשכח ענין זה כי לא נוכל להוכיחו בכל פעם. **ואחר** שביארנו ענין ב' בחי' הנ"ל, שהם: אורות, וכלים, צ"ל עוד פרטים אחרים דרך קצרה, והוא כי בחי' האורות, שהם עצמות הנשמה הפנימית שבתוך הכלים, כנ"ל, הנה אלו האורות מתחלקים לבי בחי' זה: או"ם, ואו"ם, והענין הוא כי הנה האור, המחיה והמאירה בתוך הי"ם, הנקרא כלים, הנה יש בו בחי', המתלבשת תוך הכלים, כדמיון נשמה הנכנסת תוך אברי הנקף, ומתלבשת תוך איברי האדם, ומחיה אותם, ומאיר בהם בפנימיותם, וזה יקרא או"ם, אמנם אור זה ממועט, להיותו יכול להתצמצם ולהתלבש תוך הכלים, ויש בחי' ב' אור גדול ממנו, אשר אין כח בכלים לסובלו, ולהגבילו, תוך פנימיותם, ונשאר בבחי' או"ם עליהם מבחוץ, ומאיר להם בהיותו אור מקיף עליהם, וגם ענין זה הוא באדם התהותן, כמ"ש במקומו בע"ה, כי אין לך שום אור שבכל העולמות כולם, שאין בו ב' בחי' אלא, שהם בחי' או"ם קטן ואו"ם גדול, זה בפנימיות הכלי, וזה מקיף סביב מבחוץ לכלי. והנה כמו שבהלק האור, יש בו ב' בחי', כן בחלק הכלים יש בהם ב' בחי' כיוצא באלו, כי אין דף שום בלי בעולם שאין בו ב' בחי', והם: בחי' פנימיות הכלי, אשר שם התלבשות והתדבקות האו"ם בו בעצמו בתוכו, ועוד יש בחי' ב', חיצוניות הכלי, אשר עליו מבחוץ סובב ומקיף אור הנ"ל, **והנה** כמ"ש שאו"ם גדול מאו"ם, כן חיצוניות הכלי יותר מעולה מפנימיות הכלי, ואע"פ שבחוש הראות אנו רואין שפנימיות הכלי הוא יותר זך ומעולה מחיצוניות הכלי, הענין הוא באופן שנבאר עתה:

דע, כי הנה האור כולו שווה, וכאשר נכנס ונתלבש תוך הכלי, אין הכלי יכול לסובלו כולו, אז בחי' אור שלא יוכל ליכנס בפניו, נשאר בחוץ, בבחי' או"ם עליו, ואז ב' אורות אלו מאירים בכלי, כי או"ם מאיר הצי עובי כותל מצד הפנימי, ואו"ם מאיר הצי עובי הכותל מצד החיצוני, ועי"ז ב' אורות אלו מאיר ומדרכך הכותל של הכלי מבית ומחוץ, והנה האו"ם להיותו מצומצם ובדחוק תוך הכלי, ומתדבק בו היטב, הנה הוא נכנס ובוקע בהצי כותל של הכלי, מצד פנימיותו, ונבלע בו, ועובר בתוכו, ועי"כ מדרכך הכלי, ונעשה זך, אבל אור החיצוני, להיותו רחוק ובלתי דבוק בכלי, וכפרט שאינו מצומצם, אינו בוקע בכותל הכלי מצד חיצוניותו, לעבור ונכנס בתוכו ולהאיר בו ולזככו, ולתקן הענין הוה, הוצרך להיות חיצוניות הכלי יותר מעולה וזך, וגם האור המאיר בו הוא אור המקיף, שהוא יותר גדול ומעולה מן או"ם, ועי"כ יוכל לקבל חיצוניות הכלי הארה גדולה, אע"פ שאינו דבוק בחוקו באו"ם, ויהיה מקבל כ"כ הארה מן או"ם, עם היותו רחוק ממנו, כהארת או"ם בפנימיות הכלי, בהיותם יחד דבוקים, ועי"ז ישתוו פנימיות הכלי שהוא יותר נרוע, עם או"ם הנרוע, ויאיר זה בזה היטב מאד, להיותם דבוקים, אע"פ שהם נרועים, וכן חיצוניות הכלי שהוא יותר מעולה, בהיותו מאיר בו גם או"ם המעולה, יאיר בו היטב מאוד, עם היותם הרחוקים זה מזה. עוד יש סיבה אחרת גדולה והוא כי הנה או"ם מבחוץ, השקו ורצונו והסצו להתדבק ולהתקרב עם האו"ם ולהאיר לו, והנה, אם חיצוניות הכלי לא היה זך מאד, לא היה יכול או"ם לעבור ולבקוע וליכנס באו"ם להאיר לו, והיה האו"ם בלתי מקבל הארה הזאת הגדולה, לכן הוצרך להיות חצי עובי הכותל מצד חיצוניו, יותר זך מפנימי, ועי"כ יוכל האו"ם, עם היותו בלתי מתדבק בו, לעבור ולבקוע וליכנס עד הצי עובי של הכותל מצד חוץ, ואו"ם להיותו מצומצם תוך הכלי בכה, יכול לעבור הצי עובי של הכותל מצד הפנימי, ולהאיר בו חצי עובי הפנימי, אע"פ שאינו זך כ"כ כמו החיצוני,

פני מ א י ר ו ת

וכאשר שבהסתכלות כל הדבוק יותר אל שרשו הוא יותר עליון: פירושו, שכע"ס דאוי"ח היוצא מווג הדבאה הנקרא הסתכלות, נמצא המלכות, שה"ס הזה המכונה א"ת, הוא השורש לע"ס דאוי"ח, ומשום זה נמצא, דכל הדבוק יותר אל שרשו, דהיינו לבחי' המלכות שכפה, הוא היורה חשוב ויותר עליון, כי סמנה נמשך ויצא האו"ח ממטה למעלה, כמ"ש לעיל.

כי כתר הסמוך לעין יצאה אחרונה זה המלכות יצאה ראשונה; פירושו, כי בע"ס דאור ישר נמצא הכתר הסמוך לעין הוא שיצא ראשונה, והוא השורש לכל ע"ס דאור ישר, ונכתן קוטחו יותר עליון מכולם, אמנם בע"ס דאור חוזר היוצאים ע"י הסתכלות במלכות, נמצא להיפך, כי המלכות שכפה נעשה לשורש לע"ס דאוי"ח, והוא נתון האור לכל הע"ס, ונמצא היסוד שני במעלה, וההור שלישי וכו', עד הכתר הסמוך לעין שהוא המקבל האחרון, וזה אפרו, כי כתר הסמוך לעין יצאה אחרונה, כלומר שהוא המקבל האחרון את התפשטות האו"ח מן המלכות.

וכשמכה והזור או כל בחי' הכלים שוים; פ"י, כיון שאמר האו"י, נמצא הכתר הראשון במעלה והמלי האחרונה במעלה, משום שהיא המקבלת באחרונה והיותו רחוק מן השורש, ומצד התפשטות האו"ח, נמצא להיפך, אשר ספ"י המלי היתה לשורש והוא הראשון במעלה, והכתר הוא האחרון. נמצא, שמכח הלבישת האוי"ח את האו"י, נמצאים כל הכלים בקומה אחת ממש, רכל היותו משוכח בע"ס דאוי"ח, ובהיפך כל קחי' הכלים שוים, והבן.

נכתן ליותר גרוע בע"ס דאוי"ח, ונמצאים כל קחי' הכלים שוים, והבן.

שאם היסוד היה מתפשט לפניו יותר מן המלי, הוא משום המלכות: פירושו, כי ע"י האו"ח שיצא מהמלכות למעלה, נתפשטו ועלו כל הספרות בקומה שנה עד הכתר הסמוך לעין, כנ"ל, וזה אפרו, שם שהיסוד מתפשט לפניו יותר, כלומר, דאע"פ

אך עכ"ז, כיון שהם ב' בחיי, גם הכל הפה נחלק לבי, עם שהכל הוא מסקור א' שלא כדמיון האונים והחוסם, והוא כי בהיות הכל זה בגרון הוא כוד קול, וכשיוצא מחוץ לפה הוא כוד דבור בהיותך אותנות. הקול, נגד שורש לאה, והדבור, נגד שורש רחל. אע"פ שקול הוא בת"ת, שהוא הז"א (נ"א בת"ת ז"א) עכ"ז, שורש של שניהם הוא במל' דתבונה. (נ"א עכ"ז שורשו במל' בינה) רק שקול נעשה נשמה לז"א. (נ"א לוי"ק דב"ן דז"א) והדבור נעשה נשמה למל', (שהיא רחל) ושניהן מצד הפה שהוא כוד המלכות דתבונה.

והנה העינים שהם כוד ראייה שהיא החכמה, הוא כוד נשמה לנשמה בסוף הכמה, ודע כי נר"ן מתלבשים תוך פנימיות הכלים שהוא הנוף, אך הנשמה לנשמה, אין יכולת בנוף האדם לכובלה, ונשאת מבחין בסוד או"מ, וכשהוא מקיף את המוח מדור הנשמה, או הוא בחי' מקיף אל הנשמה, וכשהוא מקיף את הלב שהוא מדור הרוח, או הוא בחי' מקיף אל הרוח, וכשהוא מקיף את הלב, או הוא בחי' מקיף לנפש, כי כמו שיש ג' בחי' אלו שהם נר"ן, כך הנשמה לנשמה צריך שיהיה בה בחינת ג' אלו כולם בסוד אור מקיף.

אמנם הנלולות, שהוא כוד הכתר, משם שורש לנשמה עליונה הנקרא יחידה. ושם קריאתה יחידה לפי שהיא מקפת כל העולמות בבחי' נשמה לנשמה לבדה, ולא בחי' נר"ן, כמ"ש בנשמה לנשמה כנ"ל. כי הלא לא יש רק ג' בחינות נר"ן, וכנגדם יש ג' בחי' אלו בנשמה לנשמה, אבל דוגמת הנשמה העליונה הנקרא יחידה אין למטה דוגמתה בחי' ד' כנ"ל, וכולה היא מציאות א', וז"ל הנקרא יחידה, לפי שאין דוגמתה למטה כנ"ל.

ענף יב

ונחזור עתה לבאר לבחי' נשמה הנה כבר בארנו כי הנשמה מן האון שהיא בינה. והנה שמיעה ג' תכ"ה ר"ת כ"ל הנשמה תהל"ל זה כי מן האון כוד הנשמה. והנה און ג' גיה, והענין כי כבר בארנו כי יש בינה ותבונה: בינה אחיה דיו"ן אל"ף ה"י יו"ד ה"ן, ותבונה היא שם ס"ג. אך עכ"ז, ודאי כי בכוה מעל גבוה שומר, כי יש ס"ג הכולל בינה ותבונה למעלה מאחיה דיו"ן הנ"ל, אשר משם ס"ג זה ולמטה בינה אחיה של אה"ה דיו"ן ותבונה בשם ס"ג. וכ"ז למטה (נ"א למעלה) משם ס"ג העליון כנ"ל. ונדבר עתה במציאות שם ס"ג זה, אשר עם היותו למטה (נ"א למעלה) טאח"ה דיו"ן, הוא כולל בינה ותבונה. ודע שיש חילוק בין בינה ותבונה ללאה ורחל, כי הלא אול"א כחדא נפקין ושויין, וא"כ הוא מוכרה, כי החו"ב יהיו שוין בקומתן, נמצא כי התבונה אינה מתחלת אחר סיום בינה רק יוצאת מהחזה של בינה עצמה, כמו רחל היוצאת מהחזה דז"א. גם התבונה יוצאת מהחזה דבינה, כי הבינה ארוכה בכל שיעור החכמה, משא"כ למטה, כי לאה מפנימית בחזה דז"א, ומשם מתחלת רחל, נמצא עתה כי כמו שז"א הוא סוד יה"ו, שהם חו"ב שלו, י"ה, והנוף ת"ת שלו הוא ו' דרו כי ז"א הוא יה"ו ואח"כ המלכות נמשכת מקצה הת"ת שלו, שהוא בגו"י שלו, ושם הוא כוד ה' אחרונה שבשם, שהוא הכח"ד' שלו כנודע, כן התבונה אות ד' של הבינה, והיא ה' אחרונה שבשם, כי גם היא אין בה רק כללות נה"ו דבינה, אשר שם הוא ה' אחרונה, נמצא כי יה"ו הוא ראש והנוף של הבינה, ותבונה היא ה' אחרונה של ס"ג שנאחות בנה"ו דבינה ורחל, נמצא כי שם ס"ג שכולל בינה ותבונה, הנה האותיות יו"ד ה"י וא"י הם בבינה, ואות ה"י האחרונה היא בתבונה. וגם דע כלל אהל, כי כפי האמת בענין הכמות כ"כ גדול שיעור מהחזה ולמטה כמין החזה ולמעלה, א"כ היה ראוי שתבונה תהיה מחצית הבינה, אבל בענין האיכות אינה רק רביעית, שהרי ג' אותיות יה"ו מהחזה ולמעלה, ואות ה' אחרונה, היא מהחזה ולמטה, נמצא עתה כי ב' בחי', כי בערך האיכות, נמצא התבונה היא רביעית של בינה, ובערך הכמות היא מחצית של בינה, גם יש מציאות אחר ג', והוא, שכמו שלפעמים עולה רחל להיות בכל פרצוף ז"א כך זאת התבונה היא שוה בארכה כמו הבינה עצמה, ומתלבשת בינה בתבונה והם שוות, הרי שלשה מציאות: או שוה כמו הבינה, או מחציתה, או רביעית.

וכשחזור האור ומלביש ההכל, נמצא כשהוא סמוך לפה גדול הכל הפה מהכל האון, כי הכל הפה, הוא עתה סמוך לפה בבחי' ראש, והכל האון, עדיין הוא בבחי' שאר הנוף עד שיעלה נגד האון. וע"ז בבואורנו, ענין היות: ב' נקבי האון, וב' נקבי החטם, וב' בחי' פה קול ודיבור, שהם גרון ופה, והם בחי' לאה ורחל.

ואע"פ שקול הוא בת"ת, הענין הוא שמכאן נמשך מקיף אל הדיבור, (נ"א מהקול אל הת"ת) ומהדיבור אל המל', ומה שלפעמים עלה ישראל להכמה אע"פ שהשורש הוא כאן (הוא של ישראל הוא ת"ת) בחוטם, והעינים הוא בחכמה, עכ"ז עולה, כמאן דארתי, שעולה ריח ניחוח עד המוח, כי שם הוא חכמה, (ע"כ הגיע דרוש זה מהר' גדלי' הלוי ולא יותר, כ"כ בשח"ק ע"ש).

ענף יוד

אמנם כוד הקפה זו הנוכרת לעיל, אינו מתפשט למטה, רק ממקומה היא מקפת למעלה למטה, כמ"ש בסוד או"מ. לכן תראה שלא נזכר אנחנו רק מסוד הנשמה ולמטה לבד, אמנם תראה איך היותו עליון עתה מן המתפשטים הוא כוד הכל און, כי הוא מתפשט למטה בסוד הנשמה, לכן אנו אומרים תמיד משל א' כדי לשכך האון לבד, לפי שאין אנו מניעים אפי' דרך משל רק עד האון לבד, ולא יותר למעלה, ואפי' שם, אינו רק לשכך האון, לכן אין אנו אומרים לשכך את העין, וכיוצא בזה.

ודע כי בחי' אלו ג' הכלים, כולם נמשכו עד כנגד הפה, ושם מתקבצים - כולם כי הכל היוצא מהאון הוא מתקבץ נגד הפה והוא נמשך למעלה למטה כנגד הזקן מבי' צדדיו, ונמשך עד כנגד הפה. וכן הכל החוטם נמשך דרך אותו ארחא, שיש על הפה תחת החוטם, שהוא תיקון ג' מ"ג תיקוני דיקנא הנקרא ועובר על פשע, וכן הכל הפה, נמשך דרך אותו ארחא ב' דתחות פומא והוא תיקון ה', וגי' הכלים אלו מתחברים למטה נגד הפה, והם מתחברים בסוד נר"ן.

אמנם דע, כי טבע של הכל היוצא מפה וחוטם וכיוצא, דרכו להמשיך באורך לחוץ בכה, ואחר שהוא יוצא בקילוח, אח"כ מתפרש לצדדיו, כנודע בחוש הראות, ובדואי, אע"פ שהכל הוא הכל א', עכ"ז יש חילוק בין קצת ההכל אשר הוא נגד הפה עצמו, או החוטם, אל שאר ההכלים המתפשטים לצדדיו, וטעם שההכל שהיא נגד הפה ממש, הנה הוא דבק במקורו קשר אמיץ, ותמיד מניע השפע אליו, והוא הנזכר בס"ה, דא"ס מ"ז ולא מ"ט, כי הוא תמיד נדבק בא"ס ע"י אותו קילוח ההכל היוצא מפה בחוץ ומכה תמיד, וזה קצת ההכל נקרא פנימי, ושאר ההכל המתפשט נקרא חיצון, נמצא כי הכל היותר קרוב למוצא הפה וחוטם, נקרא פנימי, והיותר רחוק, נקרא חיצון, ונמצא כי הכל זה הראשון, הוא עצמות האור א"ס מ"ט המתפשט לחוץ, ואפי' הכל המתפשט לצדדיו אשר נקרא חיצון, גם הוא מהתפשטות עצמו, רק שאינו דומה לראשון שהוא יותר פנימי, עם שהכל הוא הכל אהר. וענין זה, הוא בני' הכלים הנ"ל.

ודע, כי מהכל פנימי של האון נעשה ממנו בחי' ראש לנשמה, להיותו עליון קרוב יותר אל מוצא מקור ההכל, והכל החיצון המתפשט הוא בחי' הנוף לנשמה, כי כמו שיש בנוף עצמו החומרי בחי' נוף וראש, גם בנשמה עצמה יש לה בחי' ראש ונוף, כי קצת מהנשמה מתפשט בראש אדם וקצת אחרון היותר עב מתפשט בנוף אדם. גם מהכל החוטם נעשה ב' בחי' אלו, ראש אל הרוח ונוף אל הרוח מפנימית וחיצונית, היותר קרוב אל החוטם הנקרא פנימי נעשה ראש, וחיצונית נעשה נוף, גם מהכל פה נעשה עדי' בחי' נפש של ראש ובחי' נפש של נוף, הרי ביארנו ענין נר"ן.

ענף יא

ועתה נבאר הענין, כי הכל האון נחלק לבי' אונים, והענין הוא, כי הלא יש בינה ותבונה כנודע, לכן אין ימנית הכל שלו הוא שורש נשמת בינה, והכל און שמאלית שורש נשמת תבונה. גם הכל החוטם נחלק לבי' בחי' בסוד שורש יעקב וישראל: הימין ישראל, והשמאל יעקב. אך הכל הפה הוא א', כי הוא נגד הנוף, הז"א, ואע"פ, שיש לאה ורחל, עכ"ז עיקר לאה מבחי' מל' דתבונה. (נ"א זאת היא ו"ק דב"ן דז"א ממלכות דתבונה) המתלבשת תוך ז"א כנודע, ולכן אינו נחשב רק לז"א.

פנינים מאירות

שהוא נמצא יותר בספנים מן המלכות שהרי המלכות מלבשת עליו מבחין כנודע, מ"ט אין זה נחשב למעלה, משום דכל התפשטותו עד לכה, הוא משום כחה של המלכות, ונמצאת המלכות שורשו בהתפשטות קומתו ושבתו הוה. וזה אקרו, כי היסוד טרוב אורה של המלכות היה בו כח להתפשט יותר, כלומר, שאינה של המל' גם לו להתפשט בקומתו, יותר משיעורו כל"ס דאוי", ע"כ אינו משובח מן השורש שלו, שהוא המלכות.

ואין בו מעלה יותר על המלכות אלא מפני שוה ההתפשטות הוא בסוד או"מ שהוא חוזר ומתקרב אל מקורו: פירושו, דמ"ט יש מעלה וראי כיסוד על המלכות, שהרי כל שבח' של המלכות הוא רק בבחי' או"מ, משא"כ היסוד עדיף מטנה, שהוא הקודם בע"ס דאוי", דעדיף הרבה מאוי"ת כנודע, אמנם והו רק בערך האורות לבד, אמנם בערך הכלים, הרי עיקרם רק מאור חוזר, וזה אמרו, אבל בבחי' הכלים עצמם הם שוים, כי שיעור הקומה והמעלה של הכלים נמשכים רק מאוי"ת, והכן, וע"י בהלך א' בפנים מסבירות כענף ג' שם נתבאר כל זה באורך.